

Government Oriental Library Series

EDITED BY PANDITS UNDER THE SUPERVISION OF THE
CURATOR, GOVERNMENT ORIENTAL LIBRARY, MYSORE

Kannada Section No. VII

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಮಹಾಕವಿ ವಿಷಯ

ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಹಾಭಾರತ

೪ ನೆಯ ಸಂಪುಟ

ಅರಣ್ಯಪರ್ವ

THE
KARNATAKA MAHABHARATA

BY
KUMARAVYASA MAHAKAVI

Volume IV
ARANYA PARVA

EDITED BY
V. SYAMACHARYA
Pandit, Government Oriental Library, Mysore

Published under the authority of the Government of
His Highness the Maharaja of Mysore

MYSORE:
PRINTED AT THE GOVERNMENT BRANCH PRESS
1918

ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಹಾಭಾರತದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಚಿಕೆಯಾಗಿರುವುದು. ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನಾದ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆತನ ಭಾಷೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬರೆಯಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಾ (ಕನ್ನಡ ಸೆಕ್ಷನ್ 3-4ನೆಯವುಗಳಾದ) ಉಪೋದ್ಘಾತ ಸಂಚಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಭವಪರ್ವ ಇವುಗಳ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ, ಆದುದರಿಂದ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಶೇಷವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬರೆವುದು ಈಗ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಕಪರ್ವ 1, ಕಿಮ್ಮಿರವಧಪರ್ವ 2, ಅರ್ಜುನಾಭಿಗಮನಪರ್ವ 3, ಕೈರಾತಪರ್ವ 4, ಇಂದ್ರಲೋಕಾಭಿಗಮನಪರ್ವ 5, ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾಪರ್ವ 6, ಜಟಾಸುರವಧಪರ್ವ 7, ನಿವಾತಕವಚಯುಧಪರ್ವ 8, ಆಜಗರಪರ್ವ 9, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಸಮಾಖ್ಯಾಪರ್ವ 10, ದ್ರೌಪದೀಸತ್ಯಭಾಮಾಸಂವಾದಪರ್ವ 11, ಸೋಷಯಾತ್ರಾಪರ್ವ 12, ಕುಂಡಲಾಹರಣಪರ್ವ 13, ದ್ರೌಪದೀಹರಣಪರ್ವ 14, ಆರಣೇಯಪರ್ವ 15, ಎಂದು ಹದಿನೈದುಪರ್ವಗಳು ಅಡಗಿವೆ.

ಈ ಅರಣ್ಯಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಚ. ಡ. ಛ. ಗುರ್ತುಗಳುಳ್ಳ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ 3-4 17.23.25 ಈ ಸಂಧಿಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಖ. ಝ. ಗ, ಗುರ್ತುಗಳುಳ್ಳ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಕಂಡ ಸಂಧಿಗಳು ಕಂಡು ಬಂದುದರಿಂದ ಅವುಗಳು ಉಪೇಕ್ಷೆಗೆ ಅರ್ಹವಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥಕಾರನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ 1ನೆಯ ಸಂಚಿಕೆಯ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಟ್ಟಿವೆ. ಅದರೆ ಅರಣ್ಯಪರ್ವದ 7ನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಪರಾಮರ್ಶಿಸಿದರೆ, ಈ ಕವಿಯನ್ನು ಶಿವಭಕ್ತನಾದ ಅದ್ವೈತಿ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದೆಂಬ ಕೆಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅರಣ್ಯಪರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ವಿಚಾರಮಾಡುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆವಷ್ಟೆ. ಅಪ್ರಕಾರ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರವು ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನು ಶಿವಭಕ್ತನಾದ ಅದ್ವೈತಿಯೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ತೋರುವ 7ನೆ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪದ್ಯಗಳು.

“ಅವನನು ಜೀವಾತ್ಮಚೈತ
ನ್ಯಾವಲಂಬನದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರ
ನಾವನೀತನೊಳಮಗೆ ತೋಟೆಯೆ ಶಿವ ಶಿವಾ ಯೆಂದ || ೬—೫೫

“ಲೋಕರಚನಾ ರಕ್ಷೆ ಸಂಪೃತಿ
ವ್ಯಾಕರಣೆ ತಾನಾರದೀಜಗ
ದೇಕದೈವದ ಕೂಡೆ ತೋಟೆಯೆ ಶಿವ ಶಿವಾ ಯೆಂದ || ೬—೫೬

“ಅವನೊಬ್ಬ ನಣೋರಣೀಯನ
ದಾವನುರುಮಹತೋಮಹೀಯನ
ದಾವ ನುರುತರ || ೬—೬೩

“ಸರಸಿಜಾಸನ ವಿಷ್ಣು ರುದ್ರೇ
ಶ್ವರಸದಾಶಿವರಾವಳೊಬ್ಬಳ
ಚರಣಸೇವಾಸಂಗದಲ್ಲಿಯೆ ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಿತರು |
ಪರಮ ಶಕ್ತಿಯದಾವನಂಘ್ರಿಗೆ
ಶಿವವನೊಡು ವಳಾ ಪರಾತ್ಪರ
ಪರಮಶಿವನಲಿ ಸೇನಿಸಿದವೆಲಾ ಶಿವ ಶಿವಾ ಯೆಂದ” ೬—೬೬

ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಪದ್ಯಗಳು ಅರ್ಜುನನು ಕಿರಾತರೂಪಿಯಾದ ಶಿವನೊಡನೆ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಕಿರಾತನು ಶಿವನೆಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾ

ಗಲು ತಾನು ನೂತನ ಕಾರ್ಯವು ಅನುಚಿತವೆಂದು ಚಿಂತಿಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಪರಿಭಾವಿಸಿದರೆ ಈ ಪದ್ಯಗಳು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಸಾಧಕವೆಂದು ಹೇಳಲವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಹೇಗೆಂದರೆ — ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳು ಅರ್ಜುನನು ಚಿಂತಿಸಿದ ರೀತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆಯೇ ಹೊರತು ಗ್ರಂಥಕಾರನ ಮತವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಲ್ಲ. ಅರ್ಜುನನು ಮಹಾಜ್ಞಾನಿಯೆಂದು ಸರ್ವಸಮ್ಮತವಾದುದರಿಂದ ಅರ್ಜುನನ ಮತವು ದ್ವೈತಾ ದ್ವೈತಾದಿಮತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವುದು ಶಕ್ಯವಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನು ಶಿವಭಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಇನ್ನು ಹೇಳಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ವಚನಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಅರ್ಜುನನ ಮತವು ಯಾವುದಾದರೂ ಆಗಲಿ ಕವಿಯ ಮತವು ಅರ್ಜುನನ ಮತವೇ ಯೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧಕವೇ ಇಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ, ಈ ವಚನಗಳಿಂದ ಕವಿಯ ಮತದ ನಿಶ್ಚಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅರ್ಜುನನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪ್ರೇರಣಾನುಸಾರವಾಗಿ ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸುಸಾಧಿಸಲು ಶಿವಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಬಂದು ಶಿವಾರ್ಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ ಈ ಸಂಭವವು ಉಂಟಾಯಿತಲ್ಲವೆ ? ಫಲಕಾಮನೆಯಿಂದ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕವನು ತನ್ನಿಂದ ಆರಾಧಿಸಲ್ಪಡುವ ದೇವತೆಗೆ ಸಂತೋಷಕರವಾದ ಧ್ಯಾನಸ್ತುತಿಯೊದಲಾದುದನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸಹಜವಲ್ಲವೆ ? ಆದರೆ ಅದ್ವೈತಮತಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಧ್ಯಾನಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಧರ್ಮಗಳೆಲ್ಲವೂ ಆರೋಪಿತವಾದುದರಿಂದ ಶಿವನಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವದಿಗಳನ್ನು ಫಲಾರ್ಥವಾಗಿ ಆರೋಪಿಸಿ ಅರ್ಜುನನು ಉಪಾಸಿಸಿದನೆಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಪದ್ಯಗಳು ತತ್ತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಲ್ಲ ಅಲ್ಲದೆ ಅರ್ಜುನನು ಮತ್ತು ಇತರಪಾಂಡವರು ಸರ್ವದಾ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ನನ್ನೇ ಪರದೇವತೆಯೆಂದು ನಂಬಿದವರೆಂಬುದು ಇದೇ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇದರಿಂದ ಶಿವಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವವು ಅರ್ಜುನನ ಮತವೇ ಅಲ್ಲದಾ ಗಿರುವಾಗ ಅರ್ಜುನನ ಧ್ಯಾನಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಅನುವದಿಸುವ ಗ್ರಂಥ ಕಾರನು ಅಮತದವನೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಕಾರಣವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಹೀಗೆಯೇ ಶಿವನನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿದಾಗ ಅರ್ಜುನನ ಅಪರಾಧ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾದ ಶಿವಸ್ತುತಿವಾಕ್ಯಗಳು ಕೂಡ ಗ್ರಂಥಕಾರನ ಮತವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಲ್ಲ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಮೂಲಭಾರ ತದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಕೆಲವು ಶ್ಲೋಕಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ವಾಕ್ಯಗಳು ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಸಂದಾದಿಯಾದ ವಾಕ್ಯಗಳು ಕಂಡುಬಂದರೂ ಆ ವಾಕ್ಯಗಳು ಸರ್ವಮತದವರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ತಕ್ಕ ವಾಗಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿರುವ ವಾಕ್ಯಗಳು ಕೂಡ ಮೂಲಭಾರ ತದಲ್ಲಿರುವ ವಾಕ್ಯಗಳಂತೆ ಸರ್ವಮತಗಳಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗತಕ್ಕ ವು ಗಳಾಗಿವೆ. ಮೂಲಭಾರತದಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ವಾಕ್ಯ ಗಳು ಮತಾಭಿಮಾನಿಗಳಿಂದ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆಂದಾಗಲಿ ಇತರ ಮತಗಳಿಗ ನುಕೂಲವಾದ ವಾಕ್ಯಗಳು ಗ್ರಂಥದಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟವೆಯೆಂ ದಾಗಲಿ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಷ್ಟಮಾತ್ರದಿಂದೇ ಗ್ರಂಥ ಕಾರನ ಮತನಿರ್ಣಯವು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಲ್ಲದೆ ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಪುಟದ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥ ಕಾರನು ಇಂತಹ ಮತದವನೆಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧಕ ಗಳೆಂದು ನಾವು ತೋರಿಸಿರುವ ಆದ್ಯಂತಗಳಲ್ಲಿ ವೀರನಾರಾಯಣನಾ ಮೂಂಕನಾದಿಗಳೇ ಸಾಧಕಗಳೆಂದು ತಿಳುವುದುಚಿತವೆಂದು ಹೇಳಬಹು ದಾಗಿದೆ.

ಇದೇ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅದ್ವೈತಮತದ ತತ್ವವನ್ನು ಅರಿತು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಮತದ ಪ್ರಕಾರ ಶೈವವೈಷ್ಣವ ವಿಭಾಗವು ಅನಾವಶ್ಯಕ

ಮೆಂಬರು ಮೊವಲಾದನ್ನು ಆಮತ ರಹಸ್ಯವ್ಯಕ್ತಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ
ತಿಳಿಸಿದರೆ ಸರ್ವಜನರಿಗೂ ಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಲಾರದೆಂದು ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಇದರ ಶೋಧನೆಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳ ವಿವರಣೆ.

ಗುರ್ತು	ಗ ಓ	ಲೈಬ್ರರಿ ನಂಬರು	ವಿಕೀಪ.
ಕ.	ನಂ	70	ಸಮಗ್ರ.
ಖ	,,	,,	ಸಮಗ್ರ ಕ್ರೌಪ್ಪನ್ ಪೊ ಪ್ರೈಟರಾದ ಮೆ ಮಾದ ಪ್ರನವರಿಂದ ಬಂದದ್ದು.
ಗ	,,	251	ಸಮಗ್ರ.
ಛ	,,	57	ಅಸಮಗ್ರ.
ಜ	,,	2	ಸಮಗ್ರ.
ಝ	,,	266	ಅಸಮಗ್ರ.
ಟ	,,	205	ಸಮಗ್ರ.
ಡ	,,	227	ಸಮಗ್ರ.

ಮೇಲೆ ತೋರಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕಗಳೊಳಗೆ ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ
ಕಂಡು ಅತ್ಯಂತಸಂಗತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಪುಸ್ತಕಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ
ಉಳಿದ ಏನೋ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಪುಸ್ತಕ
ಕಾಂತರ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಪುಟದ ಕೆಳಗಡೆ ಆಯಾ ಪುಸ್ತಕದ
ಗುರ್ತಿನೊಡನೆ ತೋರಿಸಿದೆ. ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ನಿರ್ಮೂಲವಾಗಿಯೂ
ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿಯೂ ಯಾವ ಶೋಧನೆಯೂ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ.
ಇದರ ಮೇಲೂ ಪ್ರಾಮಾದಿಕ ದೋಷಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಗುಣಜರು
ಕ್ಷಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಗುಣಗ್ರಾಹಿಗಳು ಅಭಿ
ಜ್ಞರೂ ಆದವರೆಲ್ಲರೂ ಸಂತೋಷಿಸುವರೆಂದು ನಂಬಿದೆ.

ಪೊರೆ ಧ ನ ಪ ತ್ರಿ ಕೆ .

ಪುಟ	ಪುಟ	ಅಕುಡ್ಡ	ಕುಡ್ಡ
2	19	ಧರ	ಧಾರ
4	10	ಬಡೆ	ಬಟೆ
14	18	ನಿಷ	ನಿಷ್ಠ
15	19	ಮ್ಯೂ	ಮ್ಯು
16	9	ವ	ವೇ
48	24	ಗ್ರಾವೋ	ಗ್ರಾವೋ
50	18	ಚೌ	ಜೌ
52	24	ಲವೆ	ಲವ
53	16	ಮಿಗತ	ಮಿಗೇ
„	17	ದಾ	ಧಾ
56	15	ವರ್ತಿ	ವತಿ
67	9	ಕರಣಾ	ಕರುಣಾ
70	4	ತಿಂಳ	ತಿಂಗಳ
70	16	ಭ್ರಮಸು	ಭ್ರಮಿಸು
70	23	ಕಮ	ಕ್ರಮ
142	6	ಕೇಳ	ಖೇಳ
143	12	ಬಾಲ	ಬಾಲಿ
146	10	ದೇವಿ	ದೇವ
153	7	ನಲೆಡೊ	ನಲೆದ
158	24	ಋತ	ಋತು
169	1	ಭೀವ	ಭೀಮ
180	13	ಹೋಗ	ಹೋಗ
180	13	ಭೀನು	ಭೀಮ

ಪುಟ	ಪಟ್ಟಿ	ಅನುಬಂಧ	ಶುಭ
—	—	—	—
211	13	ರತ	ತರ
214	24	ಸಕಂ	ಸಕ್ಕಂ
224	13	ತಯಾರು	ಕನಾರು
225	7	ನಿಂಧ್ಯದ	ನಿಂಧ್ಯರ
261	5	ತುಪ್ಪ	ತುಪ್ಪಿ
284	15	ಹಾಯ	ಹಾಯ್ದಿ
286	20	ಮುದುಡೆ	ಮುಣ್ಣಿದುಡೆ
315	14	ಗಿದ	ಗಿದು
328	21	ಗಲ	ಗಲ
364	9	ವಿವಲ	ವಿಮಲ

ವಿಷಯ ಸೂಚಿಕೆ.

	ವಿಷಯ	ಪುಟ
೧ನೆಯ ಸಂಧಿ—		
ಪಾಂಡವರು ಗಂಗಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಉತ್ತರತೀರದಲ್ಲಿ ಇರುವಿಕೆ	1
ರಾಯನನ್ನು ಪುರಜನಗಳು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದುದು	2
ಧರ್ಮರಾಯನ ಚಿಂತೆ	"
ಜನಗಳು ರಾಯನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವಿಕೆ	"
ಧೌನ್ಯರು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸೆಂದು ಹೇಳುವಿಕೆ	3
ಧರ್ಮರಾಯನ ಸೂರ್ಯಪ್ರಾರ್ಥನೆ	"
ಸೂರ್ಯನು ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಅಜ್ಜಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದು	4
ಇತ್ತ ಮೈತ್ರೇಯನು ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ನೋಡುವಿಕೆ	"
ಮೈತ್ರೇಯನು ಪಾಂಡವರಿಗೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	5
ಮೈತ್ರೇಯನು ತನ್ನ ಮಾತನ್ನೊಪ್ಪಿದಿರಲು ಶಾಪವನ್ನು ಕೊಡುವಿಕೆ	"
ಮೈತ್ರೇಯನ ಮಾತನ್ನು ವಿದುರನು ಒಪ್ಪಲು ವಿದುರನನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿದುದು	6
ಕಾಮ್ಯಕವನವನ್ನು ಕುರಿತು ವಿದುರನ ಗಮನ	"
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ವಿದುರನನ್ನು ಕರೆಕಳುಹಿಸಿದುದು	7
ಪಾಂಡವರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೇಳುವಿಕೆ	"
ಕಾಮ್ಯಕವನಕ್ಕೆ ಬಿರಲು ಕಿಮ್ಮಿರನು ದಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡ ಕಟ್ಟಿದುದು	8
ಆಗ ಪಾಂಡವರ ಭಯ	9
ದೈತ್ಯನ ಘೋರವಾದ ಧ್ವನಿ	"
ಪಾಂಡವಕಿಮ್ಮಿರರ ಸಂವಾದ	"
ಭೀಮನ ಪರಾಕ್ರಮವಾಕ್ಯ	10

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ದೈತ್ಯನ ಪರಾಕ್ರಮವಾಕ್ಯ	10
ಯುದ್ಧಜರುಗಿದ ಕ್ರಮ	11
ಕಿಮ್ಮೀರನ ಮರಣ	"

೨ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಪಾಂಡವರ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೃಷ್ಣನು ಇವರೆಡೆಗೆ ಬಂದುದು	12
ಆಗ ಅನೇಕರಾಜರ ಆಗಮನ	13
ಪಾಂಡವರು ಸರ್ವರನ್ನು ಆದರಿಸಿದುದು	14
ದ್ರೌಪದಿಯು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪಾದದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುದು	15
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ತುತಿ	"
ದ್ರೌಪದಿಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸಮಾಧಾನ	17
ನಿಮ್ಮಗೆ ತೊಂದರೆ ಬಂದಾಗ ನಾನು ದ್ವಾರಕೆಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವಾಕ್ಯ	18
ಸಾಲ್ವಪುರಿಗೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋದಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	19
ಆಗ ಜಾಜು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿತೆಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವಚನ	20
ದ್ರೌಪದಿಯು ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ತುತಿ	"
ನಿನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಡುವೆನೆಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವಚನ	"
ವನದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಿಕೆ	21
ಪಾಂಡವರು ಹೆಂಡರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅವರವರ ತೊರುಮನೆಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿದುದು	"

೩ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಪಾಂಡವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ಇನ್ನೊಂದು ದಿವಸ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಇರುವಿಕೆ	22
ಆಗ ಪಾಂಡುರಾಯರ ಶ್ರಾದ್ಧನಡೆದ ಕ್ರಮ	23
ಭೀಮಸೇನನ ಮಾತಿಗೆ ಜೈಮಿನಿಯ ಚಿಂತೆ	25

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಆಗ ಭೀಮಸೇನನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದುದು ಯೆಂದು ಹೇಳುವಿಕೆ	25
ಜೈಮಿನಿಯು ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವಿಕೆ	26
ಭೀಮನ ಆಗಮನ	27
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಜೈಮಿನಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಿದುದು	28
ಮುನಿಯು ಅಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	28
ಅಸಮಾಧಾನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳಿದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ	29
ಆಗ ಕೃಷ್ಣನ ಧರ್ಮೋಪದೇಶ	30
ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನು ಕುರಿತು ಜೈಮಿನಿಯು ಸ್ತುತಿ	32
ಜೈಮಿನಿಯು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದುದು	33
ಆಗ ಜೈಮಿನಿಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಆದರ	33
ಪಿತೃಯಾಗವನ್ನಾರಂಭಿಸೆಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಆಜ್ಞೆ	34
ಯಾಗ ಕ್ರಮ	34
ಪಿತೃಯಾಗದಿಂದ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಆಗುವ ತೃಪ್ತಿಕ್ರಮ	35
ಜೈಮಿನಿಯು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ಪಾಂಡವರನ್ನು ಆಶೀರ್ವದಿಸುವಿಕೆ	35
ಆಗ ದ್ರೌಪದಿಯು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪಾದದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದುದು	36

3ನೆಯ ಸಂಧಿ —

ಧರ್ಮರಾಯನು ಮುನಿಜನಗಳೊಡನೆ ವನದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವಿಕೆ	37
ಆ ವನದ ವರ್ಣನೆ	37
ಗಂಗಾತೀರದಲ್ಲಿಯೇ ಮಧುಮಾಸವನ್ನು ಕಳೆದುದು	39
ಗ್ರೀಷ್ಮಋತುವು ಬರಲು ಜಂಬೂಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವ ಇಚ್ಛೆ ಹುಟ್ಟಿದುದು	40
ಆ ವನದಲ್ಲಿ ಭೀಮಸೇನನು ಬೇಟೆಯಾಡಿದುದು	41

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಆಗ ಭೀಮಸೇನನಿಗೆ ದೊರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೃಕ್ಷವು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವಿಕೆ	41
ಆ ಜಂಬೂಫಲವನ್ನು ಕೊಯಿದುದು	”
ಆ ಜಂಬೂಫಲವನ್ನು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದುದು	51
ಕಣ್ವಿಯುಷಿಯು ತಪಸ್ಸಿನಿಂದೇಳುವಿಕೆ	52
ಆಗ ಆ ಮುನಿಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ದರ್ಶನ	”
ಆ ಹಣ್ಣನ್ನು ವಿಪ್ರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುದು	53
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಹೋದುದು	55

ಚನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಕಾಮ್ಯಕವನದ ಸಂಚಾರ	56
ದ್ವೈತವನ ಪ್ರವೇಶ	57
ದ್ರೌಪದೀಭೀಮಸೇನರ ಕೋಪ	”
ಧರ್ಮರಾಯನ ಸಮಾಧಾನ	”
ಆಗ ವೇದವ್ಯಾಸರ ಆಗಮನ	58
ಧರ್ಮರಾಯನ ಆದರ	”
ಮುನಿಗಳ ಆದರ	”
ವೇದವ್ಯಾಸರಿಗೂ ಪಾಂಡವರಿಗೂ ಸಂವಾದ	59
ವ್ಯಾಸರನ್ನು ಕುರಿತು ಮುನಿಗಳ ನುಡಿ	60
ವ್ಯಾಸರು ಧರ್ಮರಾಜನಿಗೆ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶ ಮಾಡಿದುದು	61
ಅರ್ಜುನನು ಇಂದ್ರಕೀಲದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲೆಂದು ವ್ಯಾಸರ ಆಜ್ಞೆ	62
ವ್ಯಾಸರು ತಮ್ಮಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಿಕೆ	”
ವ್ಯಾಸರ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ತಿಳಿಸುವಿಕೆ	”
ಆಗ ಆದ ಸುಶಕುನಗಳು	65
ಇಂದ್ರಕೀಲ ಪರ್ವತದ ಬಳಿಗೆ ಹೋದುದು	”
ಅದರ ಸಮೀಪದ ವನದ ವರ್ಣನೆ	”

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಇದು ಕಿವನ ಜ್ಞೇತೃವೆಂದು ಆಕಾಶವಾಣಿಯಾಗುವಿಕೆ 67
ವನಪ್ರವೇಶವಾಡಿ ಅರ್ಜುನನ ತಪಸ್ಸು 68
ಇಂದ್ರನ ಆಗಮನ ಮತ್ತು ಸಂವಾದ 68
ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಇಂದ್ರನ ವರದಾನ 68
೬ನೆಯ ಸಂಧಿ—	
ಅರ್ಜುನನು ಧೃಷ್ಟಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿದುದು 69
ಅರ್ಜುನನ ಧೃಷ್ಟಾಸಕ್ರಮವನ್ನು ತಿಳಿದು ಋಷಿಗಳ ಅಸೂಯೆ 72
ಆಗ ವನದಲ್ಲಿ ಮುನಿಗಳು ಅರ್ಜುನನ ತಪಸ್ಸನ್ನು ನೋಡಿ	
ಕಿವನನ್ನು ಮರೆಹೋದುದು 73
ಆಗ ಈಶ್ವರನು ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅರ್ಜುನನೆಂದು ತಿಳಿದು	
ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಅಭಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದು 75
ಬೀಟೆಗಾಗಿ ಸರ್ಪರನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸೆಂದು ನಂದೀಶ್ವರನಿಗೆ ಕಿವನ	
ಅಪ್ಪಣೆ ಮತ್ತು ಡಂಗುರ 76
ಈಶ್ವರನು ಕಿರಾತವೇಷವನ್ನು ತಾಳಿದುದು 77
ಬಳಿಕ ಈಶ್ವರನ ಪರಿವಾರವೆಲ್ಲ ಕಿರಾತರ ರೂಪವನ್ನು	
ತಾಳಿದುದು 77
ಕಿರಾತನೇಷಿಯಾದ ಈಶ್ವರನು ಸಪರಿವಾರನಾಗಿ ಇಂದ್ರಕೀಲಕ್ಕೆ	
ಬಂದುದು 79
ಈ ರಭಸವನ್ನು ಮೂಕದಾನವನು ಕೇಳಿ ಹಂದಿಯ ರೂಪವನ್ನು	
ತಾಳಿ ಬಂದುದು 80
ಈಶ್ವರನ ಬಾಣದ ಏಟಿನಿಂದ ಧ್ವನಿಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದ ಹಂದಿ	
ಯನ್ನು ಪಾರ್ಥನು ನೋಡಿದುದು 80
ಪಾರ್ಥನ ಬಾಣದಿಂದ ಹಂದಿಯು ಮೃತವಾಗುವಿಕೆ 81
ಹಂದಿ ನನ್ನದು ನನ್ನದು ಯೆಂದು ಕಿವಾರ್ಜುನರ ವಿವಾದ 82

೭ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಕಿರಾತನನ್ನು ಕುರಿತು ಅರ್ಜುನನು ನಿನ್ನ ಯಜಮಾನನನ್ನು	
ಕರೆದು ತಾ ಎಂದು ಹೇಳಿದುದು 82

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಈಶ್ವರನು ನಕ್ಕು ಪಾರ್ವತಿಯ ಮುಂದೆ ಈತನ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	82
ಅರ್ಜುನನ ಉಪೇಕ್ಷಾವಾಕ್ಯಗಳು	83
ಈಶ್ವರನ ವಾಕ್ಯ	”
ಅರ್ಜುನನು ನಾನು ಈಶ್ವರನ ಶಿಷ್ಯನೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	”
ಅದಕ್ಕೆ ಈಶ್ವರನ ನುಡಿ	”
ಪಾರ್ಥನು ಕೋಪದಿಂದ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದುದು	84
ಕೋಪದಿಂದ ಬಂದ ವಿನಾಯಕಾದಿಗಳನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿದುದು	85
ಈಶ್ವರಾರ್ಜುನರ ಪರಸ್ಪರಬಾಣವೃಷ್ಟಿ	”
ಅರ್ಜುನನ ಬಾಣಗಳು ಮುಗಿದರೂ ಉತ್ಸಾಹ ವಿಕರೀತಿ ಯಾಗಿರುವಿಕೆ	86
ಅರ್ಜುನನ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಈಶ್ವರನು ನುಂಗಿದುದು	”
ಆಗ ಅರ್ಜುನನ ಪರಿತಾಪ	87
ಅರ್ಜುನನು ಭಯಗೊಂಡುದು	”
ಬಾಹುಯುದ್ಧಕ್ಕಾಗಿ ಈಶ್ವರನನ್ನು ಕರೆದುದು	88
ಪಾರ್ವತಿಯ ಮುಂದೆ ಈತನ ತಪಸ್ಸಿನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	”
ಪಾರ್ಥ ಮತ್ತು ಈಶ್ವರನ ಬಾಹುಯುದ್ಧ	89
ಅರ್ಜುನನು ಈಶ್ವರನನ್ನು ಬೇಡಿದುದು	91
ಅರ್ಜುನನನ್ನು ನೋಡಿ ಶಿವನ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ	”
ಅರ್ಜುನನ ಸಂತಾಪ	92
ತಿರುಗಿ ಶಿವನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದುದು	93
ತಿರುಗಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕರೆಯುವಾಗ ಶಿವನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದುದು	94
ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಜುನನ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ	95
ಈಶ್ವರನು ತನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ತೋರಿಸಿದುದು	99
ಈಶ್ವರನ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡಿ ಅರ್ಜುನನು ಬೆರಗಾದುದು	102
ಈಶ್ವರನನ್ನು ಕುರಿತು ಅರ್ಜುನನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ	”

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಈಶ್ವರನನ್ನು ಕುರಿತು ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಜುನನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ 105
ಈಶ್ವರನು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಆದರಿಸಿದುದು 106
ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಈಶ್ವರನು ಖಡ್ಗದಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದು ”
ಆಗ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಅಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಡಿದುದು 107
ಈಶ್ವರನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದು ”
ಆಗ ದೇವತೆಗಳ ಸಂತೋಷ ”
ಸ್ತುತಿಯಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟಳಾದ ಗಿರಿಜೆಯು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ವರವನ್ನು ಕೊಡುವಿಕೆ 108
ಆಗ ಗಣೇಶ ಪೂಜ್ಯವಿರಿಂದ ಅಸ್ತ್ರಲಾಭ 109
ನಿನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಹೋಗಿಂದು ಕಿವನ ಆಜ್ಞೆ 110
ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಈಶ್ವರನು ವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದು ”
ಬಳಿಕ ಈಶ್ವರನು ಕೈಲಾಸವನ್ನು ಕುರಿತು ತೆರಳಿದುದು 111
ಆಗ ಅರ್ಜುನನ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ”

ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಅರ್ಜುನನ ಯೋಚನೆ 112
ಅರ್ಜುನನ ಆಗಮನ 113
ಆಗ ಇಂದ್ರನು ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬರುವಿಕೆ ”
ದಿಕ್ಪಾಲಕರು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಉಪಚರಿಸಿದುದು 114
ಇಂದ್ರಾದಿಗಳು ಬಾಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದು ”
ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಇಂದ್ರನ ಆದರ ”
ದಿಕ್ಪಾಲಕರು ಹೊರಟು ಹೋಗಲು ಮಾತಲಿಯು ಸರಫನಾಗಿ ಬಂದುದು 115
ಆ ರಥವನ್ನು ನೋಡಿ ಅರ್ಜುನನು ವಿಸ್ಮಿತನಾದುದು 116
ಮಾತಲಿಯು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವಿಕೆ ”
ಅರ್ಜುನನು ಹೊರಡುವಾಗ ವನದಲ್ಲಿದ್ದ ವರನನ್ನು ಆಜ್ಞೆ ಕೇಳಿದುದು 117
ಅರ್ಜುನನು ರಥದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಬಳಿಕ ರಥವನ್ನು ವೇಗದಿಂದ ಬಿಡುವಿಕೆ ”

ಆಗ ಅರ್ಜಾನನು ಭೂಗೋಳಖಗೋಳಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	118
ಮಾತಲಿಯು ಭೂವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	119
ಚತುರ್ಮುಖಬ್ರಹ್ಮನ ಪುರವರ್ಣನೆ	121
ಅಲ್ಲಿ ಮೇಲಿಂದಿಳಿದು ಬರುವ ಗಂಗೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವಿಕೆ	122
ನಾನಾದಿಕ್ಷುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪರ್ವತವೃಕ್ಷನದನದೀವರ್ಣನೆ	126
ವರ್ಷದಧಿಪತಿಗಳು	127
ಶ್ರೀಪತಿಯ ನಗರ ಮತ್ತು ಅದರ ವರ್ಣನೆ	129
ಅಷ್ಟದಿಕ್ಪಾಲಕರ ಪುರುಷರು	130
ಸೂರ್ಯರಥ ಮತ್ತು ಸಂಕ್ಷತ್ರಗಳ ಸ್ಥಿತಿ	131
ಸೂರ್ಯಮೊದಲಾದುವುಗಳ ಗ್ರಹಸ್ಥಾನವು	132
ಮಂದೇಹರಂಬ ದೈತ್ಯರ ವೃತ್ತಾಂತ	133
ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದವರನ್ನು ತೋರಿಸಿದುದು	134
ಪುರಾತನ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದುದು	135
ಅಮರಾವತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದುದು ಮಾತ ಹೇಳಿದುದು	135
ಅರ್ಜನನು ಅಮರಾವತಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದುದು	135
ಆಗ ಅರ್ಜನನನ್ನು ಕಂಡು ಇಂದ್ರನು ತನ್ನ ಅರ್ಧಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿಸಿದುದು	136
ಆಗ ಅರ್ಜನನನ್ನು ನೋಡಲು ಸರ್ವರು ಬಂದುದು	137
ಆಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಬಂದವರನ್ನು ತಡೆದುದು	137
ಆಗ ಉರ್ವಕಿ ಮೊದಲಾದವರು ಇಂದ್ರನ ಸಭೆಗೆ ಬಂದುದು	138
ಆಗ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಗಾನನರ್ತನಾದಿಗಳ ವರ್ಣನೆ	139
ಆಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಉರ್ವಕಿಯನ್ನು ಅರ್ಜನನು ನೋಡಿದುದು	139
ಸಭೆಯ ಸಮಾಪ್ತಿ	139
ಅರ್ಜನನ ಬಳಿಗೆ ಉರ್ವಕಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದುದು ಇಂದ್ರನ ಅಪ್ಪಣೆ	139
ಉರ್ವಕಿ ಮನೆಗೆ ಚಿತ್ರಸೇನನು ಬಂದುದು	139
ಚಿತ್ರಸೇನನು ಇಂದ್ರನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	140

೧ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಉರ್ವಶಿಯು ಸಾವಿರಾರು ನರ್ತಕಿಯರನ್ನು ಕರೆಸಿದುದು	142
ಉರ್ವಶಿಯು ಅರ್ಜುನನ ಮನೆಗೆ ಬಂದುದು	144
ಉರ್ವಶಿಯ ಸಂಗಡ ಬಂದ ತರುಣಿಯರ ವರ್ಣನೆ	”
ಉರ್ವಶಿಯು ಅರ್ಜುನನಿದ್ದ ಮನೆಗೆ ಬಂದುದು	145
ಆಗ ಅರ್ಜುನನು ಉರ್ವಶಿಗೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಮಾಡಿದುದು	146
ಅರ್ಜುನನು ಉರ್ವಶಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಬಂದ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳಿದುದು	146
ಆಗ ಉರ್ವಶಿಯ ಚಿಂತೆ	147
ಅರ್ಜುನೋರ್ವಶಿಯರ ಸಂವಾದ	”
ಆಗ ಉರ್ವಶಿಯು ಕೋಪದಿಂದ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಶಾಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದು	151
ಆಗ ಅರ್ಜುನನು ಸುಮ್ಮನೆ ಚಿಂತೆ ಮಾಡಿದುದು	153
ಅರ್ಜುನನಿದ್ದ ಮನೆಗೆ ಇಂದ್ರನು ಬಂದು ಮಾತನಾಡಿದುದು	154
ಆಗ ಅರ್ಜುನನು ಸುಮ್ಮನೆ ಇರಲು ಇಂದ್ರನು ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	”
ಇಂದ್ರನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಕರೆತಂದುದು	155
ಅಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಬಹುವಿಧಾಸ್ತ್ರಶಸ್ತ್ರಲಾಭ	”

೨ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಅರ್ಜುನನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಯನ ಚಿಂತೆ	156
ಇಂದ್ರನ ಮಾತಿನಂತೆ ಬಂದ ಲೋಮಶಯುಷಿಗಳನ್ನು ಧರ್ಮರಾಯ ಉಪಚರಿಸಿದುದು	”
ಅರ್ಜುನನ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಿಸಿ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಿಗೆ ಹೊರಡುವಿಕೆ	157
ಆಗ ಲೋಮಶರು ಮಹಾತ್ಮರ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	”
ಆಗ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಗಂಧಮಾಧನದ ಬಳಿಗೆ ಸಪರಿವಾರನಾಗಿ ಬಂದುದು	161

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡಲಾಗಿ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಿಂದ ಆದ ತೊಂದರೆ	161
ಅಗ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಪಟ್ಟು ಹಿಂದೆ ನಿಂತ ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಆದರಿಸಿದುದು	163
ದ್ರೌಪದಿಯ ಅಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಧರ್ಮರಾಯನ ವ್ಯಸನ	164
ಅಗ ಜನಗಳು ಶ್ರಾಂತರಾಗಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಘಟೋತ್ಕಚನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಲು ಆತನ ಆಗಮನ	165
ಅಗ ಘಟೋತ್ಕಚನು ಸರ್ವರನ್ನು ಬದರಿಕಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದುದು	166

೨೦ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಅಗ ದ್ರೌಪದಿಯು ಸೌಗಂಧಿಕ ಪುಷ್ಪದ ವಾಸನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ವಿಸ್ಮಿತಳಾದುದು	167
ಆಪುಷ್ಪವನ್ನು ತರಲು ಭೀಮಸೇನನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದುದು	168
ಭೀಮಸೇನನು ಹೊರಟಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಾದ ಚಿತ್ರಕಾರ್ಯಗಳು	169
ಅಗ ಭೀಮಸೇನನ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಹನುಮಂತನು ಆಲೋಚಿ ಸಿದುದು	170
ಅಗ ಹನುಮಂತನು ತನ್ನ ಬಾಲವನ್ನು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಮಾಡಿ ದಾರಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುದು	171
ಭೀಮಸೇನನನ್ನು ಹನುಮಂತನು ನಿನಾರಂದು ಕೇಳಿದುದು	”
ಅದಕ್ಕೆ ಭೀಮಸೇನನ ಉತ್ತರ	”
ದಾರಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟ ಬಾಲವನ್ನು ತೆಗೆಯೆಂದು ಹನುಮಂತನು ಕೇಳಿದುದು	172
ನೀವು ಸೂಚಿಸಿರುವ ಹೋಗಿರಂದು ಹನುಮಂತನ ಉತ್ತರ	”
ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದರೂ ಬಾಲವು ಹಾಗೆ ಇರಲು ಭೀಮನ ಚಿಂತೆ	173
ಅಗ ಹನುಮಂತನನ್ನು ನಿನಾರಂದು ಕೇಳಿದುದು	”
ಹಾಗೆಯೇ ಹನುಮಂತನು ಕೇಳಿದುದು	174
ಭೀಮಸೇನನ ಉತ್ತರ	”

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಹನುಮಂತನ ಉತ್ತರ	174
ಅಗೆ ಹನುಮಂತನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದುದು	175
ಭೀಮನ ಸ್ತುತಿ	”
ಸಮುದ್ರತ್ರಣದ ರೂಪವನ್ನು ತೋರಿಸೆಂದು ಭೀಮನ ಪ್ರಶ್ನೆ	176
ಆ ರೂಪವನ್ನು ಭೀಮಸೇನನಿಗೆ ಹನುಮಂತನು ತೋರಿಸಿದುದು	177
ಆ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡಿ ಭೀಮಸೇನನು ಭೀತನಾದುದು	178
ಹನುಮಂತನು ಪೂರ್ವರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿದುದು	”
ಸರೋವರ ದರ್ಶನ	179
ಅಲ್ಲಿ ಕುಬೇರ ಪರಿವಾರಕ್ಕೂ ಭೀಮಸೇನನಿಗೂ ಸಂವಾದ	”
ಆ ಭಟರು ಕುಬೇರನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದೆಂದು ಭೀಮಸೇನನನ್ನು ಕಂಡು ಹೇಳಿದುದು	180
ಭೀಮಸೇನನಿಗೂ ಕುಬೇರಭಟರಿಗೂ ಯುದ್ಧ	181
ಅಗ ಭೀಮಸೇನನ ದಯೆ	182

೧೦ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಧರ್ಮರಾಯನ ಚಿಂತೆ	183
ಧರ್ಮರಾಯನು ಭೀಮಸೇನನನ್ನು ನೋಡಿದುದು	184

೧೧ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಕುರಿತು ಇಂದ್ರನು ಸ್ವರ್ಗದ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	193
ಇಂದ್ರನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ದೈತ್ಯರ ಮೇಲೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊರಟುದು	195
ಅಸುರರು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾದುದು	197
ಅಸುರರು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಸ್ತುತಿಮಾಡಿದರೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	199
ಅಸುರರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದು ಮುತ್ತುವಿಕೆ	200
ದೇವತೆಗಳ ಜಯ	201
ಅಸುರರ ಜಯ	”

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ದೇವಾಸುರರ ಅಸ್ತ್ರಯುದ್ಧ	202
ನಿವಾತಕವಚರ ಸಂಹಾರ	204
ಕಾಲಕೇಯರೊಡನೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿದುದು	"
ಕಾಲಕೇಯರ ಪರಾಜಯ	206
ಶತ್ರುನಾಶವಾಗಲಾಗಿ ಸುರರು ಸುಖದಿಂದಿರುವಿಕೆ	207
ಆರ್ಜುನನು ಈ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲವೂ ತಮ್ಮ ಕೃಪಾಲಬ್ಧವೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	208
ಧರ್ಮರಾಯನ ಸಂತೋಷವಚನಗಳು	"
೧೪ನೆಯ ಸಂಧಿ—	
ಬೇಟೆಯಾಡುವಾಗ ಮೃಗಗಳು ಇದ್ದ ಕ್ರಮ	217
ಭೀಮನೇನನು ಸಿಂಹಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದುದು	218
ಆಗ ಒಂದು ಹಂದಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಡಿದುದು	"
ಅದನ್ನು ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋದಾಗ ಸರ್ಪವು ಭೀಮನನ್ನು ಹಿಡಿದುದು	218
ಅದನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಮಾಡಿದ ಭೀಮನ ಪ್ರಯತ್ನ ವೈಫಲ್ಯ ವಾಗುವಿಕೆ	219
ಆಗ ಅಪಶಕುನಸೂಚನೆಯಿಂದ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಧರ್ಮರಾಯನು ಬಂದುದು	"
ವನದಲ್ಲಿ ಸರ್ಪಾಕ್ರಾಂತನಾದ ಭೀಮನ ದರ್ಶನ	220
ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ರಾಯನ ಚಿಂತೆ	"
ಆ ಸರ್ಪವನ್ನು ಕುರಿತು ಧರ್ಮರಾಯನ ಪ್ರಶ್ನೆ	221
ಆಗ ಸರ್ಪದ ಉತ್ತರ	"
ಧರ್ಮದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಪದ ಪ್ರಶ್ನೆ	223
ಧರ್ಮರಾಯನ ಉತ್ತರ	"
ಸರ್ಪವು ತನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವೆಲ್ಲವನ್ನು ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದುದು	226
೧೫ನೆಯ ಸಂಧಿ—	
ಧರ್ಮಭೀಮರನ್ನು ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿದುದು	229

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ತಿರುಗಿ ಕಾಮ್ಯುಕ್ ವನಕೆ ಬಂದುದು	230
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಆಗಮನ	231
ಕುಶಲಪ್ರಶ್ನ	232
ಧರ್ಮರಾಯನು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಾಂತವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿದುದು	233
ಆಗ ನಾರದಮಾರ್ಕಂಡೇಯರು ಬಂದುದು	233
ಮಾರ್ಕಂಡೇಯರು ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದುದು	236
ಪ್ರಳಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	236
ಆಗ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯರು ತನ್ನ ದುರವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	236
ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮಾಚ್ಯುತರ ಬಳಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮನು ಬಂದುದು	236
ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮಾಚ್ಯುತರ ಸಂಭಾಷಣ	238
ತಿರುಗಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಕ್ರಮ ನಿರೂಪಣ	238
ಚತುರ್ಯುಗಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ..	239
ಅಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಮಚತುಷ್ಟಯದ ಸ್ಥಿತಿ	241
೧೬ನೆಯ ಸಂಧಿ—	
ವಿಸ್ತೃತ ಕೋಪದಿಂದ ಪಕ್ಷಿಯ ಮೃತಿ	242
ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನಿಡುವವಳ ಉತ್ತರ	243
ಬಳಿಕ ತನ್ನ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಹೇಳಿ ಧರ್ಮವ್ಯಾಧನ ಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದುದು	243
ಧರ್ಮವ್ಯಾಧನ ಅಂಗಡಿ	244
ಆತನು ತನ್ನ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	245
ಆಗ ನಾರದಾದಿಗಳು ಧರ್ಮರಾಯನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳಿ ಹೊರಡುವಿಕೆ	247
ದೌಪದೀಸತ್ಯಭಾಮೆಯರ ಸಂವಾದ	248
೧೭ನೆಯ ಸಂಧಿ—	
ಪಾಂಡವರು ದ್ವೈತವನದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿದುದು	251
ದೂರ್ವಾಸರ ಆಗಮನ	251
ದುರ್ಯೋಧನನು ದೂರ್ವಾಸರನ್ನು ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಕರೆ ತಂದುದು	252

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ದುರ್ಯೋಧನನು ದೂರ್ವಾಸರಿಗೆ ಅತಿಥ್ಯಮಾಡಿದುದು 252
ದೂರ್ವಾಸರು ಪಾಂಡವರು ಇದ್ದೆಡೆಗೆ ಬಂದುದು 254
ಆಗ ಪರಸ್ಪರ ಕುಶಲಪ್ರಶ್ನೆ ”
ದೂರ್ವಾಸರು ಭೋಜನವನ್ನು ಪೇಕ್ಷಿಸಿದುದು 255
ಆಗ ನಾನಾವಿಧಚಿಂತೆ ”
ಆಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ದ್ರೌಪದಿಯು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಿಕೆ	... 257
ದ್ರೌಪದಿಯು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನಾನಾರೀತಿಯಾಗಿ ಸ್ತುತಿ ಮಾಡಿದುದು ”
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಆಗಮನ 259
ದ್ರೌಪದಿಯು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಸ್ತುತಿ ಮಾಡಿದುದು 260
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪಾಂಡವರ ಇಷ್ಟವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದುದು 261
ಆಗ ದೂರ್ವಾಸರು ಕೃಷ್ಣಗಮನವನ್ನು ತಿಳಿದುದು 262
ಆಗ ಕೃಷ್ಣ ದೂರ್ವಾಸರ ಪ್ರೇಮಾಲಿಂಗನಸಂವಾದಗಳು ”
ಧರ್ಮರಾಯನು ದೂರ್ವಾಸರನ್ನು ಭೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ಕರೆದುದು	... 264
ಆಗ ಹೃತ್ತರಾಗಿ ದೂರ್ವಾಸರ ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳು ”

೨೪ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಕೃಷ್ಣನು ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಹೊರಡಲು ಪಾಂಡವರ ಚಿಂತೆ 265
ಕಾಮ್ಯಕವನದಿಂದ ಬಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಂದ ಪಾಂಡವರ ವರ್ತಮಾನ ಕೇಳಿದುದು 266
ಅದರಿಂದ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರರಾಯನ ಚಿಂತೆ	... 267
ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಕರ್ಣಾದಿಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತು ರಾಯನ ಉತ್ತರ ”
ಅದಕ್ಕೆ ಶಕುನಿಯ ಸಮಾಧಾನ 268
ಶಕುನಿಯು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕರ್ಣನು ಅನುಮೋದಿಸಿದುದು 269
ಘೋಷಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗುವುವುಕ್ಕೆ ಉಪಾಯ 270

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಅದಕ್ಕೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನ ಅಸಮ್ಮತಿ	271
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನನ್ನು ಸಮ್ಮತಿ ಪಡಿಸಿದುದು	"
ಇದು ಉಚಿತವಲ್ಲೆಂದು ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ಹೇಳಿದುದು	"
ಯಾರ ಮಾತನ್ನೂ ಕೇಳದೆ ಘೋಷಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಡುವಿಕೆ	272
ಘೋಷಯಾತ್ರಾ ವರ್ಣನೆ	273
ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಪಠಕುನಗಳಾದರೂ ಅದನ್ನು ಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಹೊರಡುವಿಕೆ	274
ದ್ವೈತವನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಗೋವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದುದು	"
ಅಗ ಅನೇಕ ಗೋವುಗಳನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಕೊಡುವಿಕೆ	275

೧೯ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಪಾಂಡವರು ಇದ್ದ ವನದ ಬಳಿ ದುರ್ಯೋಧನನು ಪಾಳೆಯವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದುದು	276
ಅಗ ಪರಿವಾರದ ತರುಣಿಯರ ಕಾರ್ಯಗಳು	277
ಅಗ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಅನುಗ್ರಹ	278
ಅಗ ದ್ವಿಜುಗೂ ತರುಣಿಯರಿಗೂ ನಡೆದ ವಿವಾದ	279
ಈ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಧರ್ಮರಾಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವಿಕೆ	281
ಇದಕ್ಕೆ ಧರ್ಮರಾಯರ ಸಮಾಧಾನ	"
ಭೀಮನ ಕೋಪವನ್ನು ಧರ್ಮರಾಯರು ಶಮನಮಾಡುವಿಕೆ	"
ದುರ್ಯೋಧನನ ಸ್ತ್ರೀಜನರ ಬರುವಿಕೆಯ ವರ್ಣನೆ	"
ಆರಭಸಕ್ಕೆ ಕೋಪದಿಂದ ವನಪಾಲರು ಬರುವಿಕೆ	283
ಅಗ ಗಂಧರ್ವರು ಜಲಕೇಳಿಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಯುದ್ಧವಾಗುವಿಕೆ	283
ಅಗ ಗಂಧರ್ವರಾಜನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಬಂದುದು	286
ಕೌರವರ ಪರಾಜಯ	287

೨೦ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಅಗ ದುರ್ಯೋಧನನ ಚಿಂತೆ	288
ಕರ್ಣಾದಿಗಳು ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಿದುದು	"

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಗಂಧರ್ವನು ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಅಭಯವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು 290
ಆಗ ಕೌರವಸೇನೆಯ ದುರವಸ್ಥೆ 291
ಕೌರವರ ಸೇನೆಯ ಪರಾಕ್ರಮ 202
ಚಿತ್ರಸೇನನ ಯುದ್ಧ 293
ಕರ್ಣನು ಗಂಧರ್ವರನ್ನು ಹಿಡಿದುದು ”
ಅ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಪಾಂಡವರು ನೋಡಿದುದು 295
ಕರ್ಣನು ಅಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಡುವಿಕೆ 296
ಕರ್ಣ ಚಿತ್ರಸೇನರ ಪರಸ್ಪರಾಸ್ತ್ರಯುದ್ಧ 297
ಗಂಧರ್ವನು ಕರ್ಣನನ್ನು ಅಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ನೋಯಿಸಿದುದು 298
ಕರ್ಣನು ಗಂಧರ್ವನನ್ನು ನೋಯಿಸಿದುದು ”
ತಿರುಗಿ ಗಂಧರ್ವನು ಬಿಟ್ಟ ಅಸ್ತ್ರಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನು ಬೆರಗಾದುದು 299
ಕರ್ಣನು ಹಿಂದಾಗಲು ಕೌರವರು ಚಿಂತೆ ಮಾಡಿದುದು ”
ಗಂಧರ್ವನ ಮೇಲೆ ಕೌರವರು ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿದುದು 300
ಅವರನ್ನು ಸೋಲಿಸಲು ದುರ್ಯೋಧನನೇ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಬರುವಿಕೆ ”
ಆಗ ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ನೋಡಿ ಜನಗಳು ಪರಿಹಾಸ ಮಾಡಿದುದು 301
ದುರ್ಯೋಧನನು ಗಂಧರ್ವನ ವಶವಾದುದು 302

೧ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ಹಿಡಿದಾಗ ಕೊಳ್ಳೆಯನ್ನು ಹೊಡೆದುದು 305
ಕೌರವರ ಪತ್ನಿಯರ ರೋದನ ”
ಭಾನುಮತಿ ಬಂದು ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನು ಮರೆಹೋಗುವಿಕೆ ”
ಧರ್ಮರಾಯನು ಭಾನುಮತಿಯನ್ನೆತ್ತಿ ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿದುದು 307
ಗಂಧರ್ವರನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಭೀಮಸೇನನಿಗೆ ಹೇಳುವಿಕೆ ”
ಅದಕ್ಕೆ ಭೀಮಸೇನನ ಅಸಮ್ಮತಿ ”
ಧರ್ಮರಾಯನ ನಿತಿವಾಕ್ಯಗಳು 308

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಯುದ್ಧಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದುದು	309
ಧರ್ಮರಾಯನ ಅವೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಅರ್ಜುನನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊರಟುದು ,,	
ಚಿತ್ರಸೇನನು ಹೇಳಿದ ನೀತಿ ...	312
ಅರ್ಜುನನು ಅಣ್ಣನ ಅಪ್ಪಣೆಯೇ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಕೇಳಿದುದು ...	313
ಆಗ ಅರ್ಜುನಚಿತ್ರಸೇನರಿಗೆ ಕೌರವರನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ವಿಷಯ	
ದಲ್ಲಿ ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತ ವಿಚಾರ	314
ಆದರೂ ಅಣ್ಣನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಇವನನ್ನು ಬಿಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ	
ಎಂದು ಹೇಳಿದುದು	535
ಆಗ ಚಿತ್ರಸೇನನು ಧರ್ಮರಾಯನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಅರ್ಜುನನನ್ನು	
ಸ್ತುತಿಸಾಡಿಹುದು	317

೨೦ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಕಟ್ಟಿದ ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ಧರ್ಮರಾಯನ ಬಳಿಗೆ ತಂದುದು	317
ಗಂಧರ್ವನು ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಧರ್ಮರಾಯನ ಮುಂದೆ	
ಹೇಳಿದುದು	”
ಆಗ ಆತನಿಗೆ ಮರ್ಯಾದೆಮಾಡಿ ಕಳುಹಿದುದು	”
ಆಗ ಧರ್ಮರಾಯನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಬಂದು ದ್ರೌಪದಿಯು ಇವರ	
ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿದುದು	317
ಎಲ್ಲರನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ದುರ್ಯೋಧನಾದಿಗಳಿಗೆ ಉಪಚಾರವನ್ನು	
ಹೇಳಿದುದು ...	318
ಭಾನುಮತಿಯು ಧರ್ಮರಾಯನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿದುದು	319
ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಧರ್ಮರಾಯನು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳು	320
ದುರ್ಯೋಧನನು ಅವಮಾನಿತನಾಗಿ ಹೊರಟುದು	”
ದುರ್ಯೋಧನನ ಪ್ರಯೋಗವೇಶ ...	321
ಆಗ ಭಾನುಮತಿ ಬಂದು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಲು ನಡೆದ ಸಂವಾದ	”
ಆಗ ಗಾಂಧಾರಿಯು ಹೇಳಿದುದು	323
ದುರ್ಯೋಧನನ ನುಡಿ	324

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರರಾಯರ ಆಗಮನ ಮತ್ತು ಉಚಿತ ಭಾಷಣ ...	325
ದುರ್ಯೋಧನನು ತನಗೆ ಈ ಜಗತ್ತು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	”
ಅದಕ್ಕೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರರಾಯನ ಉತ್ತರ	326
ದುರ್ಯೋಧನನ ಮಾತು	”
ತಂದೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದೆಯೆರಲು ಹಿಂತಿರುಗುವಿಕೆ	327
ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ಬಂದು ಹೇಳಿದುದು	”
ದುರ್ಯೋಧನನೊಳಗೆ	”
ಭೀಷ್ಮಪ್ರತ್ಯುಕ್ತಿ	328
ದುರ್ಯೋಧನನು ತನ್ನ ದುಃಖವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ	”
ಆಗ ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳ ವಚನ	”
ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳ ಮಾತನ್ನು ನಡಿಸದೇ ಇರಲು ಅವರು ಹಿಂತಿರುಗಿದುದು	329
ಕರ್ಣಾದಿಗಳ ಆಗಮನ ಮತ್ತು ಭಾಷಣ	”
ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪದೆ ಇರಲು ಅವರು ಹಿಂತಿರುಗುವಿಕೆ	330
ದುಶ್ಯಾಸನನು ಬಂದು ಮಾತನಾಡಿದುದು	331
ದುಶ್ಯಾಸನನು ಹಿಂತಿರುಗಿದುದು	333
ನಗರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಪುರಜನರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ	”
ದುಶ್ಯಾಸನನೇ ಮುಂದೆ ನಿಮ್ಮ ಗರಸಾಗುವನೆಂದು ಹೇಳುವಿಕೆ	333
ಹೀಗಿರುವಾಗ ದೈತ್ಯರು ಬಂದು ಸಹಾಯರಾಗಿರುವೆವೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	334
— ಇನೆಯ ಸಂಧಿ —	
ಕರ್ಣನಿಂದೊಡಗೂಡಿ ದುರ್ಯೋಧನನ ಚಿಂತೆ	336
ಕರ್ಣನಿಗೆ ಸೂರ್ಯನ ಹಿತೋಕ್ತಿ	338
ಕರ್ಣನು ಅದನ್ನೊಪ್ಪದೆ ತನ್ನ ಔದಾರ್ಯವನ್ನು ಹೊಗಳಿ ಕೊಂಡುದು	”
ವಿಪ್ರವೇಷಧಾರಿಯಾಗಿ ಇಂದ್ರನು ಬಂದುದು —	339
ಇಂದ್ರನು ಕವಚಕುಂಡಲಗಳನ್ನು ಬೇಡಿದುದು	340
ಕರ್ಣನ ದಾನ	”

ಇಂದ್ರರು ತನ್ನ ಆಯುಧವನ್ನು ಕರ್ಣಾದಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುದು	341
--	------	-----

೨೪ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಕೌರವನ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು ಸೈಂಧವನು ಕೇಳಿದುದು	”
ಜೋಯಿಸರ ಮಾತನ್ನು ವೇಕ್ಷಿಸಿ ಕೂರಟುದು	342
ನಾನಾವಿಧ ಅಸಹಕುನಗಳು	”
ಪಾಂಡವರ ಅಶ್ವನು ಬಳಿ ಬಂದು ಸೈಂಧವನು ಇಳಿದುದು	343
ದೂತರೂಡನೆ ಅಭರಣಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿದುದು	”
ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸದೆ ಇರಲು ಸೈಂಧವನಿಗೆ ತಿಳುಹಿದುದು	345
ಸೈಂಧವನ ಬರುವಿಕೆ	”
ಸೈಂಧವನ ಮಾತು	346
ದ್ರೌಪದಿಯ ಮಾತು	”
ಮುನಿಜನಗಳ ಬುದ್ಧಿವಾದ	”
ಋಷಿಜನರಿಂದ ಅಲ್ಲನ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಕೇಳಿದುದು	347
ಭೀಮಾರ್ಜುನಸೈಂಧವರ ಯುದ್ಧ	348
ಸೈಂಧವನ ರಥವನ್ನು ತಡೆದುದು	349
ಸೈಂಧವನನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಧರ್ಮರಾಯನ ಬಳಿಗೆ ತಂದುದು	351
ಅಣ್ಣನ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಭೀಮನು ಸೈಂಧವನನ್ನು ಬಿಡುವಿಕೆ	”
ಬಳಿಕ ಸೈಂಧವನ ತಪಸ್ಸು	352
ಸೈಂಧವನಿಗೆ ಈಶ್ವರನು ವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದು	353
ಯುಧಿಷ್ಠಿರಮಾರ್ಕಂಡೇಯಸಂವಾದ	354
ಕ್ರೀರಾಮರ ಕಥೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಕಂಡೇಯರು ಹೇಳಿದುದು	”

೨೫ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನು ನಾನಾ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದುದು	356
ಶೀತಕನು ಕೌರವರ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು		
ಹೋದುದು	357
ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ಶೀತಕನನ್ನು ತಡೆದುದು	”

ವಿಷಯ

ಪುಟ

ದುರ್ಯೋಧನನು ಮಾರಣಹೋಮಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕನಕನನ್ನು ಕರಕಳುಹಿಸಿದುದು	358
ಕನಕನು ತನ್ನನ್ನು ಹೊಗಳಿಕೊಂಡುದು	”
ಆಗ ದುರ್ಯೋಧನನು ಯಜ್ಞ ಸಾಧನವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟುದು	359
ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಭೂತೋತ್ಪತ್ತಿ	”
ಆಭೂತವು ಕನಕನ ಅವೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಪಾಂಡವರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಅವರ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದುದು	360
ಆಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪಾಂಡವರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೋಸ್ಕರ ಉಪಾಯವನ್ನು ಚಿಂತಿಸಿದುದು	361
ಯಮನಿಗೆ ಯಜ್ಞನಾಗೆಂದು ಹೇಳಿ ತಾನು ಮೃಗರೂಪವನ್ನು ತಾಳುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	362
ಆ ಭೂತವು ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಹಿಂತಿರುಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	”

೨೬ನೆಯ ಸಂಧಿ—

ಪಾಂಡವರು ವನದಲ್ಲಿದ್ದುದು	363
ಮೃಗರೂಪಿಯಾಗಿ ಅರಣಿಯನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ದುದು	364
ಧರ್ಮರಾಯರಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದುದು	”
ಅರಣಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೋದ ಪಾಂಡವರನ್ನು ವಿಷಸರೋವರಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದುದು	365
ಆಮೃಗವನ್ನು ಹಿಡಿದುದು	366
ಆಗ ದಾಹವಾಗಲು ನೀರನ್ನು ತಾರೊಂದು ನಕುಲನಿಗೆ ಹೇಳಿ ದುದು	”
ನಕುಲನ ಗಮನ	”
ನಕುಲನು ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುವಾಗ ಯಜ್ಞನು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದುದು	368
ನಕುಲನು ಕೆಳಗೆ ಬೀಳಲು ಸಹದೇವನ ಆಗಮನ	”
ಆತನು ಯಜ್ಞನ ಮಾತನ್ನು ಪೇಕ್ಷಿಸಲು ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವಿಕೆ	368

ವಿಷಯ	ಪುಟ
ಅರ್ಜುನಾಗಮನ	369
ಅರ್ಜುನನು ಪರವಶನಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದು	370
ಭೀಮನು ಬಂದು ಇವರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ತಾನೂ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದುದು	371
ಭೀಮನೂ ಪರವಶನಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದು	372
ಆಗ ಧರ್ಮರಾಯನ ಆಗಮನ	374
ಧರ್ಮರಾಯನ ಪ್ರಳಾಪ	375
ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ಧರ್ಮರಾಯನ ಪ್ರಯತ್ನ	379
ಯಕ್ಷನು ಹೇಳಿದುದು	375
ಧರ್ಮರಾಯನ ವಾಕ್ಯ	379
ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಧರ್ಮರಾಯನ ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳು	379
ಆ ಭೂತವು ಕನಕನನ್ನು ತಿಂದುಹೋಗುವಿಕೆ	379
ಬಳಿಕ ಯಮನು ಈ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಮಗನಿಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿ	379
ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದುದು	379

ಶ್ರೀ

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಮಹಾಕವಿ ವಿರಚಿತ

ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಹಾಭಾರತ ಅರಣ್ಯಪರ್ವ

ಚತುರ್ಥ ಸಂಪುಟ

ಬಂದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ.

ಸಕಲರಾಜ್ಯವೆನುಚಿದವರು ಕಾ
ಮೈಕಮಹಾಕಾನನಕೆ ಬಂದುಜಿ ¹
ಬಕ ² ಕುಲಾಂತಕ ಕೆಡಹಿದನು ಕಿಮ್ಮಾರದಾನವನ ||

ಪಾಂಡವರು ಗಂಗೆಯನ್ನು ದಾಟಿ ಉತ್ತರ ತೀರದಲ್ಲಿ ಇರುವಿಕೆ.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀ
ಪಾಲ ಗಂಗಾತೀರದಲಿ ಭೂ
ಪಾಲಕರು ಗುರುಭೀಷ್ಮ ವಿದುರಾದ್ಯವಿಳಬಾಂಧವರ |
ಬೀಜುಕೊಟ್ಟರು ಗಜಪುರದ ಜನ
ಜಾಲವೆನು ಕಳುಹಿದರು ಗಂಗಾ
ಕೂಲದುತ್ತರಭಾಗದಲಿ ನೊಡಿದರು ವಿಶ್ರಮವ ||

¹ ದೊಳಗಿಕೇ, ಡ.

² ಚಕ, ಡ.

ರಾಯನನ್ನು ಪುರಜನಗಳು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದುದು.

ನಿಲಿಸೆ ನಿಲ್ಲದೆ ಬಂದರರಸನ
ಬಟಿಯಲಗ್ಗ ದ ಮಂಡಲೇಶ್ವರ
ರೊಲಿದು ಸಾಕಿದ ರಾಜಪುತ್ರರು ಹಲವುಮನ್ನಣೆಯ |
ಬಲುಭಟರು ಬಾಹತ್ತರದ ನಿ
ಶಲನಿಯೋಗಿಗಳಾಶ್ರಮಿಗಳ
ಗ್ಗಲೆಯ ವಿಪ್ರಸ್ತೋಮ ಬಂದುದು ಕೋಟಿಸಂಖ್ಯೆಯಲಿ || ೧

ಧರ್ಮರಾಯನ ಚಿಂತೆ.

ತಿರುಗಿ ಕಂಡನು ಭೂಮಿಭಾರದ
ನೆರವಿಯನು ಮೂಗಿನಲಿ ಬೆರಳಿ ¹
ಟ್ಟರಸ ತಲೆದೂಗಿದನು ಸುಯ್ದನು ಜೈದು ದುಷ್ಕೃತವ |
ಧರಣಿ ಸೇರಿದುದಹಿತರಿಗೆ ಕರಿ
ತುರಗರಥವೆಮಿಗಿಲ್ಲ ವಿಪಿನದ
ಪರಿಬವಣೆಗಿವರೇಕೆ ಬೆಸಗೊಳು ಭೀಮ ನೀನೆಂದ ² || ೨

ನಿಲ್ಲಿರೈ ದ್ವಿಜನಿಕರ ಕಳುಹಿಸಿ
ಕೊಳ್ಳಿರೈ ಪುರವರ್ಗ ನೇಮವ
ಕೊಳ್ಳಿರೈ ಪರಿವಾರ ಮಕ್ಕಳ ತಂಡಮೊದಲಾಗಿ |
ಎಲ್ಲಿ ಮಳ ಮರ ಗಾಡು ಪಲ್ಲವ
ಪುಲ್ಲಫಲಪಾನೀಯಪೂರಿತ
ವೆಲ್ಲಿ ರಾಯನ ಸೆಜ್ಜೆ ಯರಮನೆಗೆಂದನಾಭೀಮ || ೪

ಜನಗಳು ರಾಯನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವಿಕೆ.

ಅವನಿಪತಿ ಚಿತ್ತೈಸು ಬಹಳಾ
ಣವವ ಹೊಗು ಹಿಮಗಿರಿಯಲಿರು ಭೂ
ವಿವರಗತಿಯಲಿ ಗಮಿಸು ಗಾಹಿಸು ಗಹನಗಹ್ವರವ |

¹ ಗಲ್ಲದಲಿ ಕರವಿ, ಚ.

² ನಿಲಿಸಂದ, ಟ

ಎವಗೆ ನೀನೇ ಜೀವ ನೀನೇ
ವಿವಿಧಧನ ಗತಿ ನೀನೆ ಮತಿ ನೀ
ನವಗಡಿಸಬೇಡಕಟ ಕೃಪೆಮಾಡೆಂದುದಖಿಳಜನ ||

೫

ತುಂಬಿದನು ಕಂಬನಿಯನಕಟ ವಿ
ಡಂಬಿಸಿತೆ ವಿಧಿ ಯೆನ್ನ ನಿನಿಬರ
ನಂಬಿಸುವ ಪರಿಯೆಂತು ವಸನಗ್ರಾಸವಾಸದಲಿ |
ತುಂಬಿ ಸವಿಗಡಹಿದಳಲಕ್ಷ್ಮಿಯ
ಮುಂಬಿಗನೊಳಪದೆಸೆಯ ಪಂತದ ¹

ಚುಂಬಕನೊಳನುಂಟು ಫಲವೆಂದರಸ ಬಿಸುಸುಯ್ದ ||

೬

ಧೌವ್ಯರು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸೆಂದು ಹೇಳುವಿಕೆ.

ಭೇದ ² ವೇಕೆಲೆ ನೃಪತಿ ಹರುಷ ವಿ
ಷಾದದಲಿ ಸುಖದುಃಖದಲಿ ನುತಿ
ವಾದಪರಿವಾದದಲಿ ಸಮಬುದ್ಧಿಗಳಲೇ ಬುಧರು |
ಈದುರಂತದ ಚಿಂತೆ ಬೇಡೀ

ದ್ವಾದಶಾತ್ಮನ ಭಜಿಸಿದೊಡೆ ಭ
ಕ್ಷ್ಯಾದಿಬಹುವಿಧದನ್ನ ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಂದನಾಧೌವ್ಯ ||

೭

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳ್ ಧೌವ್ಯವಚನಾಂ
ತರದೊಳಮರನದೀವಿಗಾಹನ

ಪರಮಪಾವನಕರಣನೀಕ್ಷಿಸಿ ತರಣಿಮಂಡಲವೆ |

ಧರ್ಮರಾಯನ ಸೂರ್ಯಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ಮುರುಹಿ ಮೂಲಾಧರಪವನನ

ನುರುಸುಪುಮ್ಮಿಗೆ ನೆಗಹಿ ನಿಶ್ಚಲ

ವರಸಮಾಧಿಯೊಳನನ ಮೆಚ್ಚಿ ಸಿದನು ಮಹೀಪಾಲ ³ ||

೮

1 ಕುಂತದ, ಚ ಕುಂದದ, ಟ.

2 ಬೇದ, ಡ.

3 ನೆನೆಯಲು ಬಂದನಾಕ್ಷಣಕೆ, ಝ.

ಸೂರ್ಯನು ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಅಕ್ಷಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟದ್ದು.

ಏನು ವರಿಸಿದೆ ಧರ್ಮಸುತ ಹೇ

ಜನಲು ಕಂದೆಜಿಯುತ್ತ ನುಡಿದನು

ನೀನಲ್ಯೆ ತ್ರೈಮೂರ್ತಿ ರೂಪನು ಕರ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯಲ್ಯೆ |

ತಾನು ಬಿನ್ನಹಮಾಡಲೇಕೀ

ಕಾನನದಿ ವಿವಿಧಾನ್ನ ಪಾನ

ಕ್ಕೇನಪಾಯವು ವಿಲ್ಲದಂತಿರೆ ಕರುಣಿಸುವುದೆಂದೆ ||

F

ವರವನಿತ್ತೆನು ನಿನಗೆ ಹೇಮದ

ಚಕುಕವಿದೆ ವಿವಿಧಾನ್ನ ಪಾನೋ

ತ್ಕರದ ತವನಿಧಿ ನಿನ್ನ ವಧು ಬಾಣಸದ ಕರಣದಲಿ |

ಇರವು ರಚಿಸಲಿ ಬಚ್ಚುಣಲಿ ಸಾ

ವಿರವನಂತರ ನೀವು ಬಹುಕಂ

ಬುರುಹಮುಖಿ ಮುಖದಿವಸವೀಪರಿಯೆಂದನಾದ್ಯುಮೇಣಿ ||

೧೦

ಭೂಮಿಪತಿ ಭುಲ್ಲವಿಸಿದನು ನಿ

ಸ್ವೀಮಸಂತೋಷದಲಿ ಸುಜನ

ಸ್ತೋಮರಕ್ಷಣಕಾದ ನಿರ್ವಾಹದ ನಿರೂಢಿಯಲಿ |

ಆಮುನೀಂದ್ರಂಗೆಹಗಿದನು ನಿಜ

ಕಾಮಿನಿಯ ಕರೆದೀಹದನು ಸು

ಪ್ರೇಮದಿಂದಹುಹಿದನು ಭೀಮಧನಂಜಯಾದ್ಯರಿಗೆ ¹ ||

೧೧

ಇವರು ತಿರುಗಿದರಿತ್ತ ಲಡವಿಯ

ಭವಣಿಗೆಯ ಭಾರಾಂಕಭಾಷೆಯ

ಲವಿರಳತಜನಜಾಲಸಹಿತಾರಣ್ಯವಾಸದಲಿ ² |

ಇತ್ತ ವೈತ್ರೇಯನು ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ನೋಡುವಿಕೆ.

ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳುತ್ತಲಾ ಕೌ

¹ ತನ್ನ ಸಹೋದರವ್ರಜಕೆ, ಚ.

² ಮಾರ್ಗದಲಿ, ಚ.

ರವನ ನಗರಿಗೆ ಪಾರಿಕಾಂಕ್ಷಿ
ಪ್ರವರನೊಬ್ಬನು ಬಂದು ಕಂಡನು ಕೌರವೇಶ್ವರನ || ೧೦

ಮುನಿಯ ಸತ್ಕರಿಸಿದನು ಕೌರವ
ಜನಪನಾಮುನಿಮುಖ್ಯನೀತನ
ವಿನುತರಚಿನೆಗೆ ಮೆಚಿ ನುಡಿದನು ರಾಜಕಾರಿಯವ |

ಮೈತ್ರೇಯನು ಪಾಂಡವಂಗೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೊಡು ಎಂದು
ಹೇಳಿದುದು.

ನಿನಗಿದೊಂದೇ ಕೊಱತೆ ಪಾಂಡವ
ಜನಪರನು ಜಾಜಿನಲಿ ಸೋಲಿಸಿ
ಕನಲಿಸಿದೆ ನೀ ಕೆಡುವೆ ಯೆಂದನು ಕೌರವೇಶ್ವರನ¹ || ೧೨

ಹೋದ ಕೃತಿಯಂತಿರಲಿ ಸಾಕಿ
ನ್ನಾದರೆಯು ಕೌಂತೇಯರನು ಕರೆ
ದಾದರಿಸಿ ಕೊಡು ಧರೆಯನೆನೆ ಕೊಪ್ಪರಿಸಿ ಖಾತಿಯಲಿ |

ಮೈತ್ರೇಯನು ತನ್ನ ಮಾತನ್ನೊಪ್ಪದಿರಲು ಶಾಪವನ್ನು ಕೊಡುವಿಕೆ.
ಹೊಯ್ದು ತೊಡೆಯನು ಹಗೆಗೆ ಕೊಡುವನೆ
ಮೇದಿನಿಯನೆನೆ ರೋಷಶಿಖೆಯಲಿ
ಕಾದುದಾತನ ಹೃದಯ ಶಪಿಸಿದನಂದು ಮೈತ್ರೇಯ || ೧೪

ತೊಡೆಗಳನು ಕಲಿಭೀಮ ಬವರದೊ
ಳುಡಿದು ಬಿಸುಡಲಿ ಯೆಂದು ಖತಿಯಲಿ²
ನುಡಿಯೆ ಮುನಿಸನ ಸಂತವಿಟ್ಟನು ಬಂದು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ||
ತೊಡೆಗೆ ಬಂದುದು ತೋಟ ಸಾಕಿ
ನ್ನೊಡಬಡಿಸಿ ಫಲವಿಲ್ಲ ನಮ್ಮೆಯ
ನುಡಿಗೆ ಮೆಱುಮಾತಿಲ್ಲ ನುತ ಮುನಿ ಸರಿದನಾಶ್ರಮಕೆ || ೧೫

¹ ಯದೃಞಂದ ಬಲುಗೇಡಹುದು ನಿನಗೆಂದ, ಚ.

² ಶಾಪವ, ಚ.

ಆಮಹಾಮುನಿಶಾಪಭಯವನು
 ಭೀಮಸೇನನ ಬಲುಹ ನೆನೆಯುತ
 ವೈಮನಸ್ಯದ ಬೇಗೆಯಲಿ ಬಲು ಬೆಂದು ಬೇಸಹದೆ |
 ಭೂಮಿಪತಿ ಕರೆಸಿದನು ವಿದುರನ
 ನಾಮಹಾಕ್ಷೌನಿಯನು ಮುನಿಪನ
 ತಾಮಸವನಹಿಂದರೆ ಬಚಿಕಿಂತೆಂದನಾವಿದುರ ||

೧೬

ಮೈತ್ರೇಯನ ಮಾತನ್ನು ವಿದುರನು ಒಪ್ಪಲು ವಿದುರನನ್ನು
 ಭಿಕ್ಷು ರಿಸಿದುದು.

ತಪ್ಪದಿದು ನಿನ್ನ ತಗಳ ಭುಜ
 ದರ್ಪತೀವ್ರಜ್ವರದ ವಿಕಳರ
 ನೊಪ್ಪಿ ಕಾದೆ ಸುಯೋಧನಾದ್ಯರು ಜನಿಸಲೀಜಗಕೆ |
 ತಪ್ಪುವುದೆ ಋಷಿವಚನ ಸಂಧಿಯೊ
 ಳೊಪ್ಪುಕೊಳು ಪಾಂಡವರನಲ್ಲದೊ
 ಡಪ್ಪಿಕೊಂಬಳು ಮೃತ್ಯು ನಿನ್ನ ಕುಮಾರಕರನೆಂದ ||
 ಎನಲು ಕಿಡಿ ಕಿಡಿ ಯಾಗಿ ಕೌರವ
 ಜನಪ ವಿದುರನ ಬೈದು ಕುಂತಿಯ
 ತನುಜರಲಿ ಬಾಂಧವನಲಾ ಹೋಗವರ ಹೊರೆಗೆಂದು |

೧೭

ಕಾಮ್ಯಕವನವನ್ನು ಕುರಿತು ವಿದುರನ ಗಮನ
 ಮುನಿದು ಗರ್ಜಿಸೆ ಜೀಯ ಕರ ಲೇ
 ಸೆನುತ ಮನದುಬ್ಬಿ ನಲಿ ಪಾಂಡವ
 ಜನಪರಿಹ ಕಾಮ್ಯಕವನಾಂತರಕ್ಕೆದಿದನು ಬಚಿಕ 1||
 ಇದಿರುಗೊಂಡರು ಹಿರಿದು ಮೆನ್ನಿಸಿ
 ವಿದುರನನು ಕೊಂಡಾಡಿದರು ಕೇ
 ಳಿದರು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾದಿಗಳ ಸುಜ್ಞೇಮಕುಶಲವನು |

೧೮

ವಿದುರನಾಗಮನಪ್ರಸಂಚದ
ಹದನನೆಲ್ಲವ ಕೇಳಿದರು ಹೇ
ಚಿದನು ನಿಜವೃತ್ತಾಂತವನು ವಿದುರಂಗೆ ಯಮಸೂನು || ೧೯

ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ವಿದುರನನ್ನು ಕರೆಕಳುಹಿಸಿದುದು.

ಇತ್ತಲಾವಿದುರನ ವಿಯೋಗದ
ಚಿತ್ತದಂತಸ್ತಾಪದಲಿ ನೃಪ
ಮತ್ತೆ ದೂತರ ಕಳುಹಿ ಕರೆಸಿದನಾತನನು ಪುರಕೆ ¹ |
ಹೆತ್ತಮಕ್ಕಳ ಬಿಡು ಪ್ರಥಾಸುತ
ರತ್ತ ತಿರುಗಿನೆ ಖಾತಿಗೊಂಡನು
ಮತ್ತೆ ಮುನಿಯದಿರೆಂದು ವಿದುರನನಪ್ಪಿದನು ನೃಪತಿ || ೨೦

ಪಾಂಡವರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೇಳುವಿಕೆ.

ಅವ ಬನದಲಿ ಪಾಂಡುಸುತರಿಗೆ
ತಾವು ನಿನಗೇನೆಂದರನಿಬರ
ನಾವ ಬನದಲಿ ಕಂಡೆ ಕೂಡೆನಿತುಂಟು ಪರಿವಾರ |
ಅವುದಭಿಮತ ಭೀಮಸೇನನ
ಭಾವವೇನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರಾದಿಗ
ಳಾವ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆಂದನು ನಗುತ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ || ೨೧

ಅರಸ ಕೇಳೆ ಗಂಗಾನದಿಯಲು
ತ್ತರಿಸಲವರಿಗೆ ಕಮಲಮಿತ್ರನ
ಕರುಣವಾಯಿತು ಕನಕಪಾತ್ರೆಯೊಳಕ್ಷಯಾನ್ನದಲಿ |
ಪರಿಕರದ ಪರುಠವೆಣೆಯಲಿ ಸಾ
ವಿರದ ಶತಸಂಖ್ಯಾತಧರಣೀ
ಸುರನಿಯೋಗಿಗಳಾಪ್ತ ಜನಸಹಿತೈದಿದರು ವನವ || ೨೨

¹ ದನು ಕರೆತರಿಸಿದನು ಗಜಪುರಿಗೆ, ಇ.

ಜನಪ ಕೇಳ್ ಕಿಮ್ಮಿರನೆಂಬವ
 ನನಿಮಿಪರಿಗುಬ ಸದ ಖಳನಾ
 ತನ ವಿಭಾಡಿಸಿ ಹೊಕ್ಕ ರವರಾರಣ್ಯಮಂದಿರವೆ |
 ದನುಜನೇ ಕಿಮ್ಮಿರನಾತನ
 ನನಿಲಜನೊ ಫಲುಗುಣನೊ ಕೊಂದಾ
 ತನೊ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನೊ ನೃಪ ವಿಸ್ತರವಾಗಿ ಹೇಟೆಂದ || ೨೩

ಅರಸ ಕೇಳುವುದೇಕಚಕ್ರದೊ
 ಳೊರಸಿದನಲಾ ಭೀಮನಾತನ
 ಹಿರಿಯನೀಕಿಮ್ಮಿರ ಬಾಂಧವನಾಹಿಡಿಂಬಕಗೆ |
 ಧರಣಿಪನ ಪರಿವಾರದುಬ್ಬನ
 ಭರವ ಕಂಡನು ತನ್ನ ತಮ್ಮನ
 ಹರಿಬವನು ಮರಳಚುವೆನೆಂದಿರಾದನಮರಾರಿ || ೨೪

ಕಾವ್ಯಕವನಕೆ ಬರಲು ಕಿಮ್ಮಿರನು ದಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡ ಕಟ್ಟಿದುದು,
 ಇವರು ಮೂರ್ಖರ ದಿನಕೆ ಕಾವ್ಯಕ
 ನವಮಹಾಕಾನನಕೆ ಬರೆ ದಾ
 ನವನು ದಾರಿಯ ಕಟ್ಟಿ ನಿಂದನು ಕೋಪ ಭುಗಿಲಿಡಲು ¹ |
 ಅವನ ಕಂಗಳ ಕೆಂಪಿನಲಿ ಮೇ
 ಣವನ ದಾಡೆಯ ಮಿಂಚಿನಲಿ ಬಿಳ
 ನವಯವೆವ ಕಂಡಳುಕಿ ನಿಂದರು ಮುಂಗುಡಿಯ ಭಟರು || ೨೫

ಮುಂದೆ ಘೋರಾರಣ್ಯವಿದೆ ಸುರ
 ಬಂದಿಕಾಱನ ಕಾಹಿನಲಿ ಕಾ
 ಳಂದಿಯುದರದ ಮೆಬ್ಬಿನಂತಿದೆ ತೀವ್ರತರತಿಮಿರ |
 ಇಂದಿನಿರುಳಲಿ ಬದುಕಿದರೆ ಸಾ

¹ ಕೈಯಮುಷ್ಟಿಯಲಿ, ಡ.

ಆಗ ಪಾಂಡವರ ಭಯ.

ವೆಂದಿಗೆಮಗಿಲ್ಲೆ ನುತ ಭಯದಲಿ
ನಿಂದುದಲ್ಲೆಯದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡುಕುಮಾರಪರಿವಾರ ¹ ||

೨೬

ದೈತ್ಯನ ಘೋರವಾದ ಧ್ವನಿ.

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಮೂನವರ ² ಸೋಗಡವೆ
ಗಡಿಸುತಿದೆ ಬರಹೇಲು ನೆತ್ತರು
ಗುಡುಹಿಗೈನೆಯರಲ್ಲಿ ಶಾಕಿನಿಶಾಕಿನೀನಿಕರ |
ತಡೆಯ ಬೇಡಾ ತಿನ್ನೆ ನುತ ಬೊ
ಬಿಡುತ ಖಳ ತಳುಬಿದನು ರಾಯನ
ಮಡದಿ ಹೊಕ್ಕಳು ಮಜಿಯನರ್ಜುನಭೀಮಧರ್ಮಜರ || ೨೭

ಎಲೆಲೆ ರಾಕ್ಷಸ ಭೀತಿ ಹೋ ಹೋ ³
ನಿಲಲಿ ನೀವ್ ನಿಮಿಷಾರ್ಥಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ⁴
ಗೆಲುವರೀ ನೃಪರೆನುತ ಮುನಿ ರಕ್ಷೋಘ್ನ ಸೂಕ್ತವನು |
ಹಲವುಧದಲಿ ಜಪಿಸಿ ದಿಬ್ಬಿಂ
ಡಲದ ಬಂಧವ ರಚಿಸಿ ಜನಸಂ
ಕುಲವ ಸಂತೈಸಿದನು ಧೌಮ್ಯನು ಮುಂದೆ ಭೂಪತಿಯ || ೨೮

ಪಾಂಡವಕಿರ್ವಾರರ ಸಂವಾದ.

ಆರು ನೀವ್ ನಡುವಿರುಳು ಪಾಂಡುಕು
ಮಾರಕರು ನಾವಿತ್ತಲೇನು ವಿ
ಚಾರಿಸಲು ನೀವಾರು ನಾವಾ ಬಕಹಿಡಿಂಬಕರ |
ವೈರಿಗಳಲಾ ಹೊಲ್ಕುಹೇನು ವಿ
ಕಾರಿಗಳನೊಡೆಹೊಯ್ದು ಶೋಣಿತ
ವಾರಿಯೋಕುಳಿಯಾಡಬೇಡುದೆನುತ್ತ ಖಳ ಜಜಿದ || ೨೯

¹ ದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡುಕುಮಾರಕರ ಸೇನೆ, ಡ. ² ಮಾನಿಸರ, ಚ.

³ ಹೋಗಡ, ಚ. ⁴ ನಿಲು ನಿಲೇವೋ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರಕ್ಕೆ, ಚ.

ಭೀಮನ ಪರಾಕ್ರಮವಾಕ್ಯೈ

ಮಿಡಿದನರ್ಜುನ ಧನುವನಾತನ

ತಡೆದು ನಿಂದನು ಭೀಮನಸುರನ •

ಕೆಡೆಹಿ ಕಾವ್ಯಕವನದ ಭೂಮಿಯ ಭೂತಸಂತತಿಗೆ |

ಬಡಿಸುವೆನು ನೀ ಸೈರಿಸೆನುತವ

ಗಡಿಸಿದನು ಕಲಿ ಭೀಮನಂತ್ಯದ

ಸಿಡಲ ಸೆಜಿಬಿಟ್ಟಂತೆ ಬೊಬ್ಬಿ ಡುರ್ತಿದನಾಭೀಮ ||

೨೦

ದೈತ್ಯನ ಪರಾಕ್ರಮವಾಕ್ಯೈ.

ಎಂಜನೇನನು ಪವನಜನ ಕೈ

ಕೊಂಬದೈತ್ಯನೆ ಹೆಮ್ಮರನ ಹೆ

ಗೊಂಬ ಮುಖದನು ಸವಣ್ಣದನು ಶಾಖೋಪಶಾಖೆಗಳ |

ತಿಂಬಿನಿವನನು ತಣ್ಣಿದು ತಮ್ಮ ಹಿ

ಡಿಂಬಕನ ಹಗೆ ಸಿಲುಕಿತೇ ನಾ

ನಂಬಿದುದು ಬಲುದೈವವೆನುತಿದಿರಾದನಮರಾರಿ ||

೨೧

ಹಣುಗುವಾಯತದೃಷ್ಟಿಯೋರೆಯ

ಕುಣಿವಮೋಸೆಯ ದೈತ್ಯನೊಲಿದಿ

ಟ್ಟಣಿಸಿ ಬರಲಾ ಭೀಮನಾಧರ್ಮಜಗೆ ಮಾರುತಗೆ |

ಹ್ಣದಿ ನಮಿಸುತುದಾರವೀರಾ

ಗ್ರಣಿ ಕಿಡಿಯ ವದನದಲಿ ಸೂಸುತ

ಸೋಸಲನುವಾಗಿದರ್ ಕೇಳೆ ನೃಪ ಸಮರಸಂಭ್ರಮವ ||

೨೨

ಯುದ್ಧ ಜರುಗಿದಕ್ರಮ.

ಹೊಯ್ದ ನವನುರವಣಿಸಿ ಕುಸಿದೊಡೆ¹

ಹೊಯ್ದ ಹೊಕ್ಕನು ಭೀಮನೊಲವೋ

ಕೈದು ಮರನೇ ಸೆಳಗೆ ಸೆಡೆವುದೆ ಭದ್ರಮದದಂತಿ |

ಕೈದುವಿಲ್ಲಾ ತರಿಸಿ ಕೊಡುವೆನು
 ಕೈದುವನು ಬಿಲುಸರಳನೆನುತನೆ
 ಹೊಯ್ದು ಹುರಿಯೋಹುರಿ ಯೆನುತ ಗಹಗಹಿಸಿದನು ಭೀಮ || ೩೩
 ಮುಱುಕಿಸುವ ಪವನಜನ ನೆತ್ತಿಯು
 ನೆಹಗಿದನು ಬಚಕವನ ಹೊಯ್ದು ನ
 ಬಿಚುಸಿನ್ನೈಯ್ಯನೊ ಸಿಡಿಲ ಶಿವ್ಯನೊ ವಜ್ರಕರಹತಿಯೊ |
 ಕಹಗಿದನು ಮಯಣಾದಿಮಗಳಿಂ
 ದೆಹಿದ ಕಾಹಿನ ಕಱುವೆನಲು ಕು
 ಕ್ಕುರಿಸಲಸುರನನಿಕ್ಕಿದನು ಚೂಪಳಚಪೇಟದಲಿ || ೩೪

ಕಿರ್ವಾರನ ಮರಣ.

ಡೆಂಡಣಿಸಿ ಸುರವೈರಿ ದೊಪ್ಪನೆ
 ದಿಂಡು ಗೆಡೆದನು ನೀಲಶೈಲದ
 ದಂಡಿಕಾಹಿನ ದೇಹಗರ್ತದ ರಕ್ತ ನಿರ್ಘರದ |
 ದೊಂಡೆಗರುಳಿನ ಬಾಯಿಜೋಲಿನ
 ಕುಂಡಲಿತಕರಜಂಘೆಗಳ ಬಿಡು
 ಮಂಡೆಗೆದಹಿದ ಖಳನ ಕಂಡುದು ಭೂಸುರವ್ರಾತ || ೩೫

ಅರಸ ಹೇಳುವುದೇನು ಹೋರಿದ
 ನರೇಳೆಗಳಿಗೆ ಕೊಂಡಾಡಿ ಬಚಕಿ
 ಟ್ಕೊರಿಸಿ ಹುಡಿಯಲಿ ಹೂಡಿದನು ಕಿರ್ವಾರದಾನವನ |
 ಬೆಹಿಸಿತಾ ವಿಪ್ರಾಸ್ಥವಾಮುನಿ
 ವರಿಯರಿಕಾಮಿನಿಯರೀ ನೃಪ
 ವರನ ಪರಿಕರವಾಮಹಾಕಾಮ್ಯಕವನಾಂತರವ || ೩೬

ತಳಿತು ಬಿಟ್ಟುದು ಕೂಡೆ ಹರಹಿನ
 ಹಱುವೆದಲಿ ದ್ವಿಜನಿಕರ ರಚಿಸಿದ
 ತಳಿರಗುಡಿಗಳ ಪರ್ಣಶಾಲೆಯ ಭದ್ರಭವನಿಕೆಯ |

ಮೆಳೆಯ ಮಂಟಪ ಹೊದಿಡುಜುಗಲ
ನೆಳಲ ಚೌಕಿಗೆ ವಿಪುಳವರಸಂ
ಕುಳದೊಳೋಲಗಶಾಲೆ ಮೆಣಿದುದು ಧರ್ಮನಂದನನ || ೨೬

ಅಸಕಲಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿವಿ
ಲಾಸದರಮನೆಗಳನು ಮೆಣಿಸಿದು
ದಾಶರಭಶಾರ್ದೂಲಸೇವಿತಘೋರಕಾಂತಾರ |
ಆಸುಧಾಕಲಿತಾನ್ನವೇ ಫಲ
ರಾಸಿಯಾದುದು ಗೇಯರಸವಿ
ನ್ಯಾಸವೇ ಮಧುಮಕ್ಷಿಕವ್ರಜಜಂಬುಕಧ್ವಾನ || ೨೭

ದಿನಪ ಕೃಪೆಮಾಡಿದನಲೇ ಕಾಂ
ಚನಮಯದ ಭಾಂಡವನು ಬಟಕಾ
ವನಜಮುಖಿ ಮಾಡಿದ ಸುಪಾಕದ ಪದ್ರಸಾನ್ನದಲಿ |
ಮುನಿಜನಕೆ ಪರಿಜನಕೆ ಭೂಸುರ
ಜನಕೆ ತುಷ್ಟಿಯ ಮಾಡಿ ಭೂಪತಿ
ವನದೊಳಿರ್ದನು ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ || ೨೮

ಒಂದನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ.

ಸೂಚನೆ.

ಸಕಲಯದುಬಲಸಹಿತ ಭಕ್ತ
ಪ್ರಕರಪಾಲಕನೊಲಿವು ಮಿಗೆ¹ ಕಾ
ಮೃಕಮಹಾಕಾನನಕೆ ಬಿಜಯಂಗೈದನಸುರಾರಿ |

ಪಾಂಡವರ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೃಷ್ಣನು ಅವರಿದ್ದೆಡೆಗೆ
ಬಂದುದು.

ಅರಸ ಕೇಳೈ ದ್ವಾರಕಾಪುರ
ಎರಕೆ ಬಂದುದು ವಾರ್ತೆ ಪೀತಾಂ
ಬರನ ಬಹಳಾಸ್ಥಾನದಲಿ ವರ್ತಿಸಿದುದಡಿದಿಗಡಿಗೆ |
ಧರಿಸಹಿತ ನಿಜವಸ್ತುವಾಹನ
ಪರಮವಿಭವವ ಬಿಸುಟು ಬಾರಿಯು
ಪರಿಭವದಿ ನಟ್ಟಡವಿಯೊಕ್ಕರು ಪಾಂಡುಸುತರೆಂದು || ೧

ಕೇಳಿ ತಲೆದೂಗಿದನು ಮೂಗಿನ
ಮೇಲುವೆರಳನ ಹೊತ್ತದುಗುಡದ
ತೂಷಿದುಬೈಯ ನಟ್ಟನೋಟದ ನೆಗ್ಗಿ ನುತ್ಸವದ ;
ಹೂಷಿದೂಹೆಯ ಹಿಡಿದ ನೆನಹಿನ
ಹೇಬಲಹುದೆನೆ ಹುದಿದ ಭಾವದೆ
ಛಾಲಿಸಿದನಸುರಾರಿ ದೂತವ್ರಜದ ಬಿನ್ನಪವ || ೨

ಅಕಟ ಕಪಟದ್ಯೂತದಲಿ ನೃಪ
ಮುಕುರದುನ್ನತಿ ಮುಖುದುರ್ದೇ ಕೌ
ಳಿಕದಲೀ ಕೌರವರು ಕೊಂಡರೇ ಧರ್ಮಜನ ನೆಲನ |
ಅಕುಟಲರಿಗೇಕಿದು ನಿರಾಬಾ
ಧಕರಿಗೇಕಿದು ಸಕಲಸುಜನ
ಪ್ರಕರವಂದ್ಯರಿಗೇಕೆನುತ ಬಿಸುಸುಯ್ದ ನಸುರಾರಿ¹ || ೩

ಹಿರಿದು ಹರಿ ಚಿಂತಿಸಿದನೀವ್ಯತಿ
ಕರವನ ಖಿಯದ ಮುಗ್ಧ ರಿದನಾ
ರಣಿವರೈ ವಿಶ್ವಂಭರಾಭಾರೋಪರೋಧನಕೆ |

¹ ನುತ್ ಸುರಾರಿ ಚಿಂತಿಸಿದ, ಚ.

ಧರಣಿಯಲಿ ಮೈಗೊಂಡು ದೈತ್ಯರ
ನೊರಗಿದನು ಬಲಿಕುಟದ ಪಾಂಡವ
ಕುರುನ್ಯ ಪರ ಕದಡಿಸಿದನೆಲೆ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಂದ || ೪

ಏನನೆಂಬೆನು ಜೇಯ ಕಡು ದು
ಮ್ನಾನದಲಿ ಹೊಣವೆಂಟು ಬಂದನು
ದಾನವಾಂತಕನೈದಿದುವು ದಂಡಿಗಳರಸಿಯರ |
ಅನಿಖಿಳನ್ಯ ಪವರ್ಗಯಾದವ
ಸೇನೆ ಕವಿದುಡು ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ
ಕಾನನವ ಕರುಣಾಳು ಹೊಕ್ಕನು ಹಲವು ಪಯಣದಲಿ || ೫

ಆಗ ಅನೇಕರಾಜರ ಆಗಮನ.

ಕೇಳಿದಾಗಳೆ ಬಂದರಾಪಾಂ
ಚಾಲಕೈಕಯಧೃಷ್ಟ ಕೇತುವ
ರಾಳಕುಂತೀಭೋಜಸೃಂಜಯಸೋಮಕಾದಿಗಳು |
ಮೇಲೆಮೇಲಿನಾಲು ದಿಕ್ಕಿನ
ಮೂಲೆಯರಸುಗಳವರ ಕಂಡುಪ
ಲಾಲಿಸಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದರಾಕಾಮೃತಮಹಾವನಕೆ || ೬

ಪಾಂಡವರು ಸರ್ವರನ್ನು ಆದರಿಸಿದುದು.

ಇವರು ಬಂದರು ನಿಖಿಳಭೂಸುರ
ನಿವಹಸಹಿತಿದಿರಾಗಿ ವರಬಾಂ
ಧವರೊಳಭಿವಂದ್ಯರಿಗೆ ತತ್ಸಮರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠರಿಗೆ |
ಅವರವರಿಗವರುಚಿತಸತ್ಕಾ
ರವನು ಮಾಡಿ ಮುರಾರಿಯಂಭಿಯ
ನವಿರಳಾಶ್ರುಗಳಿಂದನಾದಿದರರಸ ಕೇಳಂದ || ೭

ಬೇಣಿ ಬೇಣೈಯ್ಯರನು ತೆಗೆದು ಮು
ರಾರಿಯಪ್ಪಿದನಡಿಗಡಿಗೆ ದೃಗ್

ವಾರಿಗಳನೊರಸಿದನು ಪೀತಾಂಬರದ ಸೆಹಗಿನಲಿ |

ದ್ರೌಪದಿಯು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪಾದದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುದು.

ಸಾರಸಾರನಲುಘ್ನುಡಣೆಯ ವಿ

ಕಾರವಿನ್ನೇಕೆನುತ ರಾಯನ

ನಾರಿ ಬಂದಳು ಕವಿದು ಬಿದ್ದಳು ಹರಿಯ ಚರಣದಲಿ ||

v

ಬಹಿಲಿದಳು ದೆಸೆಯೊಡನೊಹಲಿ ಮಿಗೆ

ಹೊಹಳಿದಳು ಹರಿಸಾದದಲಿ ಮೈ

ಮಜಿದಳಂಗನೆ ತನುವ ಮುಸುಕಿದ ಕೇಶಪಾಶದಲಿ |

ಕಹಗಿದಳು ಕಂದಿದಳು ಮೊಮ್ಮಲ

ಮಹುಗಿ ಕರುಗಂದಿದಳು ದೃಗ್ಗಲ

ದೊಹಿತೆಯುಕ್ಕಿತು ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಮಹೀಶನಂಗನೆಗೆ ||

F

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ತುತಿ.

ಹಿಂದೆ ನೀರೆಯ ಸೆಳೆಯಲಕಟ ಗೋ

ವಿಂದ ರಕ್ಷಿಸನಾಥನಾಥ ಮು

ಕುಂದ ಕಾಯೈ ಕೃಷ್ಣ ರಕ್ಷಿಸು ಕರುಣಿಸಸುರಾರಿ |

ಇಂದಿರಾಪತಿಯೇ ಯಶೋದಾ

ನಂದನನೆ ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿ ಸಲ

ಹೆಂದೊಡುಹುಂದ ದೈವ ನೀ ಮೈದೋಹುದೈ ತನಗೆ ||

೧೦

ಶ್ರುತಿಗಳಿಗೆ ಮೈದೋಹಿ ಸುಪತಿ

ವ್ರತೆಯರಿಗೆ ಗೋಚರಿಸೆ ಯತಿಸಂ

ತತಿಗೆ ನಿರ್ಮಳಸಾರಸಮ್ಯಕ್ಜ್ಞಾನಭಾವನೆಗೆ |

ಮತಿಗೊಡದ ಮಹಿಮಾಂಬುನಿಧಿ ಯೆನ

ಗತಿಶಯವ ನೆಹಿ ಮಾಡಿ ಲಜಾ

ಸ್ಥಿತಿಯನುಂಟಿದ ದೈವ ನೀ ಮೈದೋಹುದೈ ತನಗೆ ||

೧೧

ಪತಿಗಳಿವರಂಜಿದರು ಧರ್ಮ

ಸ್ಥಿತಿಯನುಜ್ಞದವರಳುಕಿದರು ತ

ತ್ವಿತ್ಯ ಪಿತಾಮಹಗುರುಗಳಡಗಿದರವನಿಯನು ಬಗಿದು |

ಗತಿವಿಹೀನಗೆ ಕೃಷ್ಣ ನೀನೇ

ಗತಿಯನುತ ಬಾಯಿ ಡಲು ಲಜಾ

ಸ್ಥಿತಿಯನುಬಿಡದ ದೈವ ನೀ ಮೈದೋಖಿದೈ ತನಗೆ || ೧೦

ಹೆಸರುಗೊಂಡರೆ ಹಿಂದೆ ಬಂದು

ಬಸದ ಭಾರವೈಸನವನು ಹಿಂ

ಗಿಸಿದೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪದದ ದರುಶನವೇನನಿತ್ತಪುದೊ ||

ಹೆಸರುಗೊಳಲಖಿಯದೆ ಮನೋನಾ

ಗ್ವಿಸರ ಮರಳದ ತರ್ಕನಿಗಮ

ಪ್ರಸರಣದ ಪರಬೋಮ್ಮ ನೀ ಮೈದೋಖಿದೈ ತನಗೆ || ೧೨

ದಾನಯಜ್ಞ ತಪೋವ್ರತಾನು

ಷ್ಠಾನನಿಷ್ಠರು ಕಾಣರಷ್ಟವಿ

ಧಾನಯೋಗದ ಸಿದ್ಧರಣಿಯರು ನಿಮ್ಮ ಸುಖವುಗಳ |

ಜ್ಞಾನಮುದ್ರಾತ್ರಿಪುಟೆಯನು ಸಂ

ಧಾನರಹಿತಜ್ಞ ಪ್ರಿರೂಪನು

ನೀನೆನಿಪ ಪರಬೋಮ್ಮ ನೀ ಮೈದೋಖಿದೈ ತನಗೆ | ೧೪

ಕಾಯಿದೈ ಪ್ರಹ್ಲಾದಮಾರ್ಕಂ

ಡೇಯವನಗಳವಂಬರೀಷನ

ಕಾಯಿದೈ ಕಾರುಣ್ಯದಲಿ ಪಾತಕಿಯಜಾಮಿಳನ |

ಕಾಯಿದೈ ಗೋವಿಂದ ಯೆನೆ ಯೆ

ನ್ನಾಯತಿಕೆಯಭಿಮಾನವನು ನೀ

ಕಾಯಿದೈ ಯೆಂದೆನುತ ಪದದಲಿ ಹೊಣುಗಳ ತರಳ || ೧೫

ದೌಪದಿಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸಮಾಧಾನ

ವಿಷು ತಾಯೆ ಮಹಾಸತಿಯೆ¹ ಪಾಂ

ಚಾಲಿ ನೊಂದೌ ತಂಗಿ ಯೆನುತ ಕೃ

ಪಾಳು ಕಂಬನಿದೊಡೆದು ಕೊಡಹಿದನವೆಯವದ ರಜವ |

ಮೇಲು ಮುಚ್ಚಿ ಳದಿಹಿದ ತನುವಿನ

ಹೇಳಿಗೆಯ ಶೋಕಾಹಿ ಯೆಂತಿರೆ

ಲೋಲಲೋಚನೆಯುಲು ಮಿಗೆ ಹೆಕ್ಕಳಿಸಿಡಗಡಿಗೆ ||

೧೬

ಆಸಕಲಪರಿವಾರವಾಧರ

ಣೀಶರಾಮುನಿನಿಕರವಾಜನ

ವಾಸತೀನಿಕುರುಂಬವಾಗಜಘೋಟಕವ್ರಾತ |

ಆಸರೋಜಾನನೆಯ ಬಹಳ

ಕೇಶವನು ಕಂಡಕ್ಷಿಜಲವಾ

ರಾಸಿಯಲಿ ತೇಂಕಾಡಿತೇನೆಂಬೆನು ಮಹಾದ್ಭುತವ ||

೧೭

ಮುಡಿಯ ಸಂವರಿಸಬಲೆ ನೀರೆಯ

ನುಡು ನವಾಂಬರವಿದೆ ವಿರೋಧವ

ಬಿಡು ಸುಯೋಧನರಾಜಸಂತತಿಯುರಿದುದಿನ್ನೇನು |

ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡರು ನಾಯ್ಕಳನ್ನದ

ನುಡಿದು ಫಲವೇನಕಟ ಕೈಕೊಂ

ಡಡವಿಯನುಭವ ಸವೆಯೆ ಸೈರಿಪುದೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೧೮

ತುಣುಬಕಟ್ಟುವ ಹದನ ನಿಮ್ಮಡಿ

ಯೆಣಿಯದೆಂಬೆನೆ ಸಕಲಸಚಕರಾ

ಚರದ ಚೇತನರೂಪದೇಹಿನಿಕಾಯಕೃತಿಸಾಕ್ಷಿ |

ತೆಣಿದು ದುಶ್ಯಾಸನನ ವೆಹ್ನದೊ

¹ ಸರೋಜಮುಖಿ, ಚ.

ಳೊಪ್ಪಿವೆ ರಕುತದಲದಿ ಕಟ್ಟುವೆ
ತುಣುಬನಖಿಯಾ ಕೃಷ್ಣ ಯೆಂದಳು ನಗುತ ಪಾಂಚಾಲಿ || ೧೯
ಐಸಲೇ ದುರ್ಯೋಧನಾದಿಗ

ಳೇಸರವದಿರು ಭೀಮಪಾರ್ಥರ
ಬೀಸಜಕೆ ಬಲುಗೈಯೆ ಬರ್ಹಿಮುಖರ ಭಾರವಣೆ |

ದೂಪಕನ ರಕ್ತದಲಿ ನಿನ್ನಯ
ಕೇಶವನು ಕಟ್ಟಿಸುವೆ ನಿನ್ನೀ
ಭಾಷೆ ಯೆನ್ನದು ತಾಯೆ ತವಕಿಸಬೇಡ ನೀನೆಂದ || ೨೦

ವರತಪಸ್ವಿನಿ ನೀನು ನಿನ್ನನು
ಕೆರಳಿಚಿದರೇ ನಾಯ್ಕಳಕಟಾ
ಭರತಸಂತತಿ ಫಲಿತಕದಳಯ ತೆಪದಲಾಯಿತಲ |

ಕುರುಡನಜಿಯದೆ ಹೋದಡೆಯು ಕಂ
ಗರುಡರಾದರೆ ಭೀಷ್ಮವಿದುರಾ
ದ್ಯರು ಮಹಾದೇವನುತ ಮುರರಿಪು ತೂಗಿದನು ಶಿರವೆ || ೨೧

ಕಕುನಿ ಕಲಿಸಿದ ಕಪಟವೇ ಕೌ
ಳಿಕದ ಜಾಜಿದು ನಿಮ್ಮನೀ ಕಾ
ಮೈಕಕೆ ತಂದುದು ದ್ರೂತದಲಿ ನಾವಿಲ್ಲಲೇ ಯೆನಲು |
ಸಕಲಜೀವರ ಕರ್ಮಸಾಕ್ಷಿ

ಪ್ರಕಟ ¹ ಚೈತನ್ಯಸ್ವರೂಪಾ
ತ್ಮಕನು ನೀನೆಲ್ಲಿ ² ಹುಸಿ ಹುಸಿ ಯೆಂದಳಂದುಮುಖಿ || ೨೨

ನಿಮಗೆ ತೊಂದರೆಬಂದಾಗ ನಾನು ದ್ವಾರಕೆಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವಾಕ್ಯ.

ದೇವಿ ತಾನಿದನಖಿದೊಡಾವಸು ³

ದೇವನಾಣೆ ಮಹಾದ್ಭುತವನದ ⁴

¹ ಪ್ರಕರ, ಚ.

² ನೀನೆಲ್ಲಿ, ಚ.

³ ನಿದನಖಿದನಾದೊಡೆ, ಡ. ⁴ ಭಾವಿಸಲು ವಸುದೇವನಾಣೆವು, ಡ.

ನಾವನಖಿಯನು ಯದುನ್ಯ ಪಾಲವಿಪತ್ನರಂಪರೆಯು ¹ |

ನೀವು ಮಾಡಿದ ಯಜ ಮುಖದ ಭ

ಲಾವಳಿಯಲಾವಿರಲು ಮುತ್ತಿ ತು

ದೇವೇಪುಬಲನಿಕರವಸ್ತ್ರದ್ವಾರಕಾಪುರಿಯು ||

೨೩

ಸಾಲ್ವಪುರಿಗೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದುದು.

ಲಗ್ಗೆ ಗಳುಕುವುದಲ್ಲಲೇ ಬಲು

ದುರ್ಗವದು ದುರ್ಭೇದವದಜುಗಳ

ಗಗ್ಗೆಳೆಯರಿದರು ಹಲಾಯುಧಮಾನ್ಯಧಾದಿಗಳು |

ಬಗ್ಗೆ ಕವಿವಕೋರದೈತ್ಯರ

ನುಗ್ಗೆ ನುಸಿಮಾಡಿದರು ಸೋಲದ ²

ಸುಗ್ಗೆ ಯಾಯಿತು ³ ಮಾರ್ಬಲದೊಳಬುಜಾಕ್ಷಿ ಕೇಳೆಂದ || ೨೪

ಅಳುಕಿ ಮುತ್ತಿಗೆದೆಗೆದು ಸಾಲ್ವನ

ದಳ ಮುಖಿದು ನಿಜಪುರಕೆ ಹಾಯ್ದು ದು

ಗೇವು ಸಾತ್ಯಕಿ ⁴ ರಾಮಕಾಮಾದಿಗಳ ವಶವಾಯ್ತು |

ಬಟಕ ನಿಮ್ಮಯ ರಾಜಸೂಯಕೆ

ಕಳಶವಿಟ್ಟು ಮದೀಯನಗರಿಯ

ಕಳಕಳವ ಸಂತೈಸಿ ನಡೆದವು ಸಾಲ್ವಪುರಿಗಾಗಿ ||

೨೫

ಏನನೆಂಬೆನು ಸಾಲ್ವಪುರದ ನ

ವೀನಮಾಯಾರಚನೆಯನು ತನ

ಗಾನಲಸದಳ ವುಚಿದಗೀರ್ವಾಣರಿಗೆ ಗೋಚರವೆ |

ದಾನವನ ಮಾಯಾಪುರದ ಸಂ

ಸ್ಥಾನವರ್ವವನಖಿದು ಶರಸಂ

ಧಾನದಲಿ ಸಂಹರಿಸಿದವು ಸಾಲ್ವಾದಿರಿಪುಭಟರ ||

೨೬

¹ ಹಾವಿಸೋದವನೇವೊಗಟ್ಟೆನು ಯದುಪರಂಪರೆಯು, ಚ.

² ಹರಣದ, ಚ. ³ ಮುಖಿದುದು, ಚ. ⁴ ನಮ್ಮಯ, ಚ.

ಆಗ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜಾಜು ಸಂಭವಿಸಿತೆಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವಚನ

ಅತ್ತಲಾಕೋಳಾಹಳದಲಿರ
ಲಿತ್ತಲಾದುದು ಜಾಜು ನಿಮ್ಮ ವಿ
ಪತ್ತು ಕಂಡುದು ತೆರಹ ತಪ್ಪಿಸಿ ನಮ್ಮ ಸುಖವುಗಳ |
ಇತ್ತಲಾವಿರೆ ಮೇಣು ದ್ವಾರಕೆ
ಯತ್ತಲಿರೆ ನೀವಡವಿಯೊಕ್ಕರೆ
ಹೆತ್ತಲೋ ದೇವಕಿ ಮಗನನೆಂದನು ಮುರಧ್ವಂಸಿ || ೨೩

ದೌಪದಿಯು ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸ್ತುತಿ.

ದ್ವಾರಕೆಯಲಿರು ಮೆತ್ತುರದಲಿರು
ದೂರದಲ್ಲಿರು ಮೇಣು ನಿಮ್ಮಯ
ಸಾಜೆ ನಿಮ್ಮಡಿ ಇರಲಿ ನಿಮ್ಮ ಪಾಂಡುನಂದನರ |
ಭಾರ ನಿನ್ನದು ಭಕ್ತಜನದಾ
ಧಾರ ನಿನ್ನದನಾಥರಾವತಿ
ಕಾರುಣಿಕ ನೀನೆಂದು ಬಿದ್ದಳು ಮತ್ತೆ ಚರಣವಲಿ || ೨೪

ಮಗನ ಕರೆದರೆ ಯಮನ ದೂತರ
ತಗುಳುವೆಂದು ಸಮೀಪವರ್ತಿಯೆ
ನಗಧರ ಶ್ರೀಕಾಂತ ಸಲಹೆನೆ ಮುನಿಕುಮಾರಕನ |
ಉಗುಳುಚಿದೆಲಾ ಮತ್ಸ್ಯವನ ತಾ
ಳಿಗೆಯೆನಂದು ಸಮೀಪವರ್ತಿಯೆ
ಜಗನುಮಯ ನೀ ಜಾಣನಹೆ ಯೆಂದಳು ಸರೋಜಮುಖಿ || ೨೫

ನಿನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿ ಕೊಡುವೆನೆಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ವಚನ.

ಆಯಿತೇಳಾ ತಂಗಿ ನೀ ಪಿರಿ
ದಾಯಸವನನುಭವಿಸಲುದಿಸಿದೆ
ರಾಠುನಾಡಿದ ಭಾಷೆ ಸಲಲಿ ವನಪ್ರವಾಸದಲಿ |

ವಾಯುತನುಜನ ನುಡಿ ಯೆಲೇ ನಿ
 ನ್ನಾಯತಿಕೆ ಹೊಣೆಯಾಪ್ರತಿಜ್ಞೆಗೆ
 ತಾಯೆ ನಾ ಹೊಣೆ ಯೆಂದು ಕೊಟ್ಟನು ಸತಿಗೆ ನಂಬುಗೆಯ || ೩೦

ವನದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಿಕೆ.

ಸಂತವಿಟ್ಟನು ಬೇಣಿ ಬೇಣಿ ಕೃ
 ತಾಂತಸುತಭೀಮಾದಿಗಳ ಮುನಿ
 ಸಂತತಿಯ ಮನ್ನಿಸಿದನವರವರುಚಿತವೃತ್ತಿಯಲಿ |
 ಎಂತು ಹದಿಮೂಱುಬುದವೀನ್ಯಪ
 ಸಂತತಿಗೆ ಸೌಹಾರ್ದವಕಟ ವ
 ನಾಂತರದಲಿಂದಸುರರಿಪು ನುಡಿದನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರಗೆ || ೩೧

ಪಾಂಡವರ ಹೆಂಡರುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅವರವರ ತೊರುಮನೆಗಳಿಗೆ
 ಕಳುಹಿಸಿದುದು.

ಕಳುಹುವುದು ಸೌಭದ್ರನನು ¹ ನಿಜ
 ಲಲನೆಯರನವರವರ ತಾಯ್ವನೆ
 ಗಳಿಗೆ ಬೀಡೊಡ್ಡಿ ನಿಮ್ಮ ಪಂಚದೌಪದೀಸುತರ |
 ಹೌವ ದಾಟಲಿ ದ್ರುಪದನಂದನೆ
 ಯಜಲಸಿಖಿಗಿಂಧನವಲೇ ಕುರು
 ಕುಲದ ಕರತದ ಬಣಬೆ ಕಾದುವುದಿಲ್ಲ ಬಚ್ಚಿಕೆಂದ ² || ೩೨

ಎಂದು ಕಳುಹಿ ಸುಭದ್ರೆಯನು ನರ
 ನಂದನನ ಬೀಡೊಳ್ಳಿಸಿದನು ನೃಪ
 ನಂದನರ ಕಳುಹಿಸಿದನಾಪಾಂಚಾಲಪತಿಯೊಡನೆ |
 ಇಂದುವದನೆಯ ಸಂತವಿಟ್ಟು ಮು
 ಕುಂದ ರಥವೇಣಿವನು ಕುಂತೀ
 ನಂದನರು ಕಳುಹುತ್ತಬಂದರು ಕಮಲಲೋಚನನ || ೩೩

¹ ಸೌಭದ್ರೆಯನು, ಚ.

² ಕಾಮರುಹುವುದು ಕೇಳೆಂದ, ಚ.

ಬೀಳುಕೊಂಡರು ಕೃಷ್ಣನನು ಪಾಂ
 ಚಾಲಪತಿಯನು ಪಂಚಕೈಕೆಯ
 ಚೋಳಕೇರಳಪಾಂಡ್ಯಕುಂತೀಭೋಜಸೃಂಜಯರ |
 ಬೀಳುಕೊಟ್ಟರು ಧೃಷ್ಟಕೇತುನೈ
 ಪಾಲನೊದಲಾದಖಿಳಧರಣೀ
 ಪಾಲಕರು ದುಗುಡದಲಿ ಹೊಕ್ಕರು ತಮ್ಮ ನಗರಿಗಳ || ೩೪

ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ.

ಸೂಚನೆ.

ಯಜ್ಞಪುರುಷನ ನೇಮದಲಿ ಪಿತೃ
 ಯಜ್ಞವನು ಯಮಸೂನು ರಚಿಸಲ
 ಭಿಜ್ಞಮುನಿಗಳ ವರಿಸಿ ವಿಧಿವಿಹಿತದಲಿ ಪೂಜಿಸಿದ ||

ಪಾಂಡವರ ಪಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ಇನ್ನೊಂದು ದಿವಸ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು
 ಇರುವಿಕೆ.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರಿ
 ಪಾಲಕುಂತಿಯ ಪತಿಯ ತದಿನ
 ಕಾಲ ಬಂದುದು ಕೃಷ್ಣನಿರುತಿರೆ ತದ್ವನಂಗಳಲಿ |
 ಹೇಡಿದರೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೆಂದನು
 ಕೇಳು ಧರ್ಮಜ ಋಷಿಗಳೈವರ
 ಕಾಲದಲಿ ಕರೆ ನಾಳೆತನಕಿಹೆನೆಂದನಸುರಾರಿ ||

ಆಗ ಪಾಂಡುರಾಯರ ಶ್ರಾದ್ಧ ನಡೆದಕ್ರಮ.

ಮಾಡು ವಿಶ್ವೇದೇವರಿಬ್ಬರ
ರೂಢರೀದೂರ್ವಾಸಧಾಮೈರ
ನೋಡಿ ಮಾಡೈ ಮುಖ್ಯಕ್ಷಣದಲಿ ವ್ಯಾಸಕಾಶಿಕರ |
ಮಾಡು ಪ್ರಪಿತಾಮಹರ ತಾವಿಗೆ
ಬೇಡಿಕೊಳ್ ಜೈಮಿನಿಯನತಿಥಿಗೆ
ಮಾಡು ನಮ್ಮನು ಶ್ರಾದ್ಧ ರಕ್ಷೆಗೆ ಭೂಪ ಕೇಳಂದ ||

೨

ಕೇಳಿ ಧರ್ಮಜ ಹ್ಲಾನವನಿತ್ತನು
ಮೇಲೆ ನಾಲ್ವರಿಗಲ್ಲಿ ಜೈಮಿನಿ
ಯಾಲಯವ ನಾವನುಯೆವೆಂದೆನೆ ಕೃಷ್ಣ ನಸುನಗುತ್ತ |
ಲೋಲಮುನಿಯಾಶ್ರಮವು ಹಿಮಗಿರಿ
ಶೈಲದೊತ್ತಿ ನಲಿರುವುದಲ್ಲಿಗೆ
ನೀಲಗಿರಿಯೆಂಬೊಂದು ನಗವಿದೆ ದಿವ್ಯವನದಲ್ಲಿ ||

೩

ಅಲ್ಲಿಗನಿಲಜ ಪೋಗಿ ಹ್ಲಾನವನು
ನಿಲ್ಲದಿತ್ತೊಡೆ ಬಟಕ ಶ್ರಾದ್ಧವ
ನೊಲ್ಲೆ ನೆನ್ನನು ದುಃಖ ಬಂದರೆ ಪರರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ |
ಬಲ್ಲೆ ನೆನ್ನನು ಶವವ ಹೊಣಲಿಕೆ
ಬಲ್ಲೆ ನೆನ್ನನು ಬಂದ ದುರಿತಕ್ಕೆ
ಬಲ್ಲೆ ನೆನ್ನನು ಪರರ ಸುಖಗಳ ರಾಯ ಕೇಳಂದ ||

೪

ಬಲ್ಲೆ ನೆನ್ನನು ತಿರ್ಥಯಾತ್ರೆಯ
ನೊಲ್ಲೆ ನೆನ್ನನು ದೇವಯಾತ್ರೆಯ
ನೊಲ್ಲೆ ನೆನ್ನನು ಪರರ ವಂದಿಸೆ ವೇದಸಂಹಿತೆಯ |
ಬಲ್ಲೆ ನೆನ್ನನು ನಿತ್ಯಕರ್ಮವೆ
ನೊಲ್ಲೆ ನೆನ್ನನು ದುಃಖಬಂದರೆ
ಬಲ್ಲೆ ನೆನ್ನನು ಪುಣ್ಯಕಥನವ ರಾಯ ಕೇಳಂದ ||

೫

ಭೂಮಿಯಲಿ ಪರರನ್ನ ಪಾನವೆ
 ಸೋಮಶೇಖರ ಧರಿಸಲಖಿಯನು
 ಕಾಮುಕರು ತಾವೇನನಟಿಸುವರರಸ ಚಿತ್ತೈಸು |
 ಭೂಮಿಸುರನೈ ಪವೈಶ್ಯಶೂದ್ರ
 ಸ್ತೋಮದಲಿ ನೋಡಲ್ಕೆ ವಿಪ್ರ
 ಸ್ತೋಮವೇ ಸತ್ಪಾತ್ರವೆಂದನು ದಾನವಧ್ವಂಸಿ ||

೬

ಅದನು ಧರಿಸಲು ದ್ವಿಜನೆ ಯೋಗ್ಯನು
 ಮುದದಿ ಲೋಕವನುಂಡು ರಕ್ಷಿಸೆ
 ಸದೆ ಬಡವನುಂಡವರ ಪಾಪವೆನಿದು ನಿರರ್ಥಕವೆ |
 ನದಿಗೆ ವಿಪ್ರಂಗನಲಗಾಗಲು
 ವಿಧಿಸಿಹುದೆ ಯನುಚಿತವ ವೈರಿಗೆ
 ಮುದದಿ ಸಂದೊಡೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣದೊಳಾರು ಹೇಚೆಂದ ||

೭

ಎಂದ ಮೊತನು ಕೇಳಿ ಧರ್ಮಜ
 ನಂದು ಕಳುಹಿದನನಿಲಜನ ನಲ
 ವಿಂದಲೈತಂದಂಘ್ರಿಗಿಣಿದನೊಲಿದು ಜೈಮಿನಿಗೆ |
 ತಂದೆ ನೀನಾರನಲು ಪವನಜ
 ಬಂದಕಾರ್ಯವದೇನೆನಲು ತಾ
 ಬಂದೆನಗ್ರಜ ಬೆಸಸೆ ನಿಮ್ಮಡಿಗಿಂದನಾಭೀಮ ||

೮

ಆವೆ ಕಾರಿಯ ನಾವೆ ಕಾರಣ
 ನಾವುದಭಿಮತ ಬೆಸಸೆನಲು ಭೂ
 ದೇವ ಬಿನ್ನಹ ತದ್ವಿವಸವಿದು ನಮ್ಮ ಜನಕನಿಗೆ |
 ನೀವು ಕ್ಷಣವನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಯೆನೆ
 ಭಾವದಲಿ ಕಡು ನೊಂದು ನಿನಗೀ
 ಶಾವನಾರಜುಹಿದರು ಯೆನೆ ಕೈಮುಗಿದನಾಭೀಮ ||

೯

ಭೀಮಸೇನನ ಮಾತಿಗೆ ಜೈಮಿನಿಯು ಚಿಂತೆ.

ಮುನಿಸನತಿಚಿಂತಿಸಿದನೆನಗೀ
ಘನತರದ ರಾಜಾನ್ನವಿದನಾ
ಕ್ಷಣಿಸುವೆನೆ ರಾಜಪ್ರತಿಗ್ರಹ ಕ್ರೂರತರವಿದನು |
ತನಗೆ ಹರಿವುದೆ ಗಸಣೆ ಬೇಡೆಂ
ದೆನುತ ದೂರಾಶ್ರಮದೊಳರುತಿರೆ
ಮುನಿಸ ಮುನಿದನು ಕೃಷ್ಣ ಗಾವಪರಾಧಿ ತಾನೆಂದು || ೧೦

ಬಲ್ಲೆ ನೆಂದೊಡೆ ಪಾತಕಕೆ ಕಡೆ
ಯಿಲ್ಲ ಧರಿಸಿದೊಡಿದನು ಲಘುತನ
ವಿಲ್ಲದಿಹುದೇ ದೇಹದಲಿ ಮಾಸಾಂತಸರಿಯಂತ |
ಎಲ್ಲಜನಮಾಡಿದ ಸುಕೃತಫಲ
ವೆಲ್ಲವಾತಗೆ ಸೇರುವುದು ನಮ
ಗಿಲ್ಲ ಹೋ ಹೊ ಶಿವಾ ಯೆನುತ ತುಂಬಿದನು ಕಂಬನಿಯು || ೧೧

ಆವಪರಿಯಪರಾಧವೋ ನಮ
ಗೀವಿಸತ್ತಡಸಿದುದು ಶಿವ ಶಿವ
ದೇವ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ ಯೆನುತವೆ ತೂಗಿದನು ಶಿರವ |
ನಾವು ನೆನೆದಿಹುದೊಂದು ಹರಿ ತಾ
ಭಾವಿಸಿದ ಮತ್ತೊಂದನೆನುತವೆ
ದೇವಶಯುಷಿ ನುಡಿಸಿದನು ಪವನಜ ಹೇಳು ಹೇಳೆಂದ || ೧೨

ಆಗ ಭೀಮಸೇನನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ತಮ್ಮನ್ನು
ಕರೆದುದು ಯೆಂದು ಹೇಳುವಿಕೆ.

ಎಂದ ನಮ್ಮಗ್ರಜನು ದೇವ ಮು
ಕುಂದನನು ಬೆಸಗೊಂಡ ಜೈಮಿನಿ
ಯೊಂದಿದಾಶ್ರಮವಾವುದೆನೆ ಕರುಣಿಸಿದನಿಂದೆಮಗೆ |

ಎಂದೊಡುಬಿ ದ ದೇವನನು ನನೆ
ದಿಂದು ದಂದುಗ ಬಡಕೃಪೇಕ್ಷಣ
ದಿಂದ ನಿಜವನು ತೋರ್ಪಭರವಿದು ಯೆನುತ ಕೈಕೊಂಡ || ೧೩

ಜೈಮಿನಿಯು ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವಿಕೆ.

ಆವ ಭಾವದಲಿದೊಡವರನು
ಶ್ರೀವರನು ಕರುಣಿಸಿದ ಬಗೆಯಲಿ
ಭಾವರನ ಹೊರಗೈದಿ ಬಂದನು ಕೃಪೆಯಲಾನ್ವಪನ |
ನೋವನಾರಣ್ಯದಲಿ ಕಳವುದ
ಕಾಯವನು ಸಂತೈಸೆ ಬಂದನ
ದಾವೆಯುಳ್ಳ ಧರ್ಮಜಗೆ ಸರಿ ದೊರೆ ಯೆಂದನಾಮುನಿಸ || ೧೪

ಶ್ರೌತಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕನಿವ ಶಾ
ಸ್ತೋತ್ರಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕನತಿಸಂ
ಪ್ರೀತಿಯಹ ನವವಿಧದ ಬಕುತಿಗೆ ಸಿಲುಕ ಮುನಿವರರ |
ಭ್ರಾಂತು ಬಚಕಧ್ಯಾತ್ಮನಿಷ್ಠರಿ
ಗಿಂತು ತೋರುವನಲ್ಲ ನಿಜವನ
ದಂತು ಧನ್ಯನೊ ಧರ್ಮನಂದನನೆಂದನಾಮುನಿಸ || ೧೫

ನಾವು ವೃದ್ಧರು ಪಥವಿಮೆಗೆ ದು
ಭಾವ ಕಾಕೆ ಹೋತ ಬೇಡುದಿ
ದಾವೆ ಹದನೆಂದೆನಲು ಪವನಜ ನಿಂದು ಕೈಮುಗಿದ |
ನೀವು ಬಿಜಯಂಗೈಯ್ಯೆ ಹೇಗಲ
ಲ್ಲಾವವೇಗದಲೊಯ್ಯೆನೆ ನಗು
ತಾವಿಬುಧವರ ಬಲಿದಾಗಲುಕುರುವೆನು ನಡೆಯಿಂದ || ೧೬

ಹಿಂದೆ ನೋಡದೆ ನಡೆ ಯೆನಲು ಹರಿ
ನಂದನನು ಬೇಗದಲಿ ಬರುತಿರೆ
ಮುಂದೆ ಬಹುವೇಗದಲಿ ಬಂದನು ಮುನಿ ವನಾಂತರಕೆ |

ಬಂದು ಕುಳಿತು ಧ್ಯಾನದಿಂದಿರೆ
ಬಂದು ಕಂಡನು ಭೀಮ ಪೊಡಮು
ಟೈಂದನಾಶ್ರಮಕ್ಕೆದಬೇಹುದೆನುತ್ತ ಬಿಟಗಾದ || ೧೩

ಮುಂದೆ ನಡೆಯ್ಯೆ ಭೀಮ ದೇವ ಮು
ಕುಂದನೆಲ್ಲಿಹ ಧೌವ್ಯ ದರ್ಭಯ
ತಂದು ಯವತಿಲಶೃಂಗಿಶತಪತ್ರಾದಿತುಳಸಿಗಳ |
ತಂದು ಶಿಷ್ಯರು ಸಾಧಿಸಿದರೆನೆ
ಬಂದನಾಧರ್ಮಜನು ಸ್ನಾನಗ
ಳಿಂದ ಕರ್ಮವ ವಿಧಿಸಿದನೆ ನೋಡೆಂದನಾಮುನಿಪ || ೧೪

ಭೀಮನ ಆಗಮನ.

ತ್ವರಿತದಿಂದಲಿ ಮತ್ತೆ ಪವನಜ
ಮುರಹರನ ಬಚ್ಚಿಗೈದಿ ಸುಮ್ಮನೆ
ಯಿರದೆ ವಿಮಲಗುಣರಹ ವೇದವ್ಯಾಸಧೌವ್ಯರಿಗೆ |
ಪಿರಿದು ಚರಣದಲೆಟಗಿದನು ಶ್ರೀ
ವರನು ಕರುಣದಲಂದು ಬೇಗನೆ
ಶಿರವ ತಡವರಿಸುತ್ತ ಕೇಳಿದನಾಗಮದ ಪರಿಯ || ೧೫

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಜೈಮಿನಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯನ್ನು ಕೇಳಿದುದು.
ಏನ ನಿನ್ನೊಡನೆಂದನೈ ನೀ
ನೇನ ಮುನಿಯೊಡನೆಂದೆ ಯಿದಹ ವಿ
ಧಾನವನು ಪವಮಾನಸುತ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಹೇಜೆನಲು |
ಭಾನುಸನ್ನಿಭ ಹರುಷದಲಿ ಯಮೆ
ಸೂನು ಹರಿಧೌವ್ಯಾದಿಮುಖ್ಯರಿ
ಗಾನು ಭೂಪತಿಯನುಜನೆಟಗಿದನಧಿಕಭಕ್ತಿಯಲಿ || ೧೬

ಚಿತ್ತವಿಸು ಮುರವೈರಿ ಯಾಮುನಿ
ಪೋತ್ತಮನ ಪೂರೈಗೈದಿ ಪೊಡಮೆಡ

ಲೆತ್ತಿದನು ಮನ್ನಿಸಿದ ನೀನಾರೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡ |
 ಇತ್ತ ಬರವೇನಾರು ಹೇಚ್ಚೆ
 ವಿಸ್ತರವನೆನೆ ಪಿತನ ಶ್ರಾಧ್ಧನಿ
 ಮಿತ್ತಕ್ಷಣವನು ಸ್ವೀಕರಿಸು ಯೆನೆ ಮುನಿಪ ಖತಿಗೊಂಡ || ೨೦

ಅತ್ತನೈ ಮುನಿ ಕಣ್ಣು ನೀರುಗ
 ಳೊತ್ತರವನೇನೆಂಬೆನ್ನೆ ಯೆನ
 ಲೊತ್ತರಿಸಿದುವು ಧರ್ಮಪುತ್ರಗೆ ನಯನವಾರಿಗಳು |
 ಚಿತ್ತ ಮುಖುದುದು ಹರಿಯ ನೇತ್ರದೊ
 ಳೊತ್ತರಿಸಿ ಜಲ ಸುಖೆಯೆ ಮನವನು
 ತೆತ್ತು ಸಂದೇಹದಲಿ ವಿಸ್ತಿತನಾದನಾಭೀಮ || ೨೧

ಮುನಿಯ ಅಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು.

ಎಂದನೀಪವಮಾನಸುತನು ಮು
 ಕುಂದನನ ಬೆಸನೇನು ಮುನಿ ಕ್ಷಣ
 ವಂದಿನಲು ಶೋಕಿಸಿದ ಕಾರಣವೇನು ಧರ್ಮಜಗೆ |
 ಬಂದ ವಿವರವ ವಿಸ್ತರಿಸೆ ನೆಚ್ಚಿ
 ಸಂದ ಕಣ್ಣೀರ್ಸುರಿದುದಿಮ್ಮಡಿ
 ಬಂದಪ್ರವಿದೇನು ನಯನಾಂಬುಗಳು ಹದನಂತೆಂದ || ೨೨

ಕೇಳು ಪವಮಾನಜ ಪರಾನ್ನದೆ
 ಕೀಳಹುದು ರಾಜಾನ್ನವಿದು ನಾ
 ನಾಲಿಸಿದನೊಲಿದಾಯ್ತು ಲಾತನಗೀಪ್ರತಿಗ್ರಹವು |
 ಮೇಲೆ ದೂರಾಶ್ರಮದೊಳೀತ್ವರ
 ನೋಲಗವ ನೆನದಿದ ತನಗೀ
 ಹೋಲದಿದ ರಾಜಾನ್ನ ಬರಲಂತದಕೆ ಶೋಕಿಸಿದ || ೨೪

ಮಾನನಿಧಿ ಯಮಸೂನು ಮನದ ವಿ
 ತಾನದಲಿ ಕಣ್ಣೀರ ಸುಖದನು

ಹೀನವೀದೇಶಾಧಿಪತ್ಯವ ಸುಡಲಿ ಪಾತಕವ |

ಈನಲನ ಹೊಜಿಲಾಪುದೇ ನ

ಮೌನನಕೆ ಮುನಿಯೋಕರಿಸಿದನು

ಹೀನ ರಾಜಾಧೀಶತನವೆಂದೆನುತ ಬಿಸುಸುಯ್ದು ||

—೨೫

ಅಸಮಧಾನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳೆಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು
ಕುರಿತು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ಮುನಿಪತಿಯ ಯಮಸುತನ ನಯನೋ

ಜ್ಞನಿತ ಸಲಿಲವಿದೇಕೆ ತನ್ನಯ

ಮನದ ಸಂದೇಹವನು ಬಿಡಿಸೆಲೆ ದೇವ ಚಿತ್ತೈಸು |

ಘನತರದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕವು

ಕುಣಿಯುತಿಹುದೀನಿನ್ನ ರೋಮದ

ಲಿನಿತಿವೇನೈ ನೀನಿದನು ತಿಳುಹೆಂದನಾಭೀಮ ||

—೨೬

ಆಗ ಕೃಷ್ಣನ ಧರ್ಮೋಪದೇಶ.

ಭೀಮ ಕೇಳೈ ಯುಗದ ಧರ್ಮದ

ಧಾಮ ನೀನೇ ದ್ವಾಪರಾಂತಶಿ

ರೋಮಣಿಯಲಾ ಧರ್ಮಪುತ್ರನು ಸಕಲಭೂಪರಿಗೆ |

ಸೋಮವಂಶವನುಡ್ಧರಿಸಿದನು

ಕಾಮಿತವ ಭೂಸುರರಿಗಿತ್ತು ಮ

ಹಾಮಹಿಮೆಯಲಿ ಪಾಲಿಸುವನೀಯಖಿಳಭೂತಳವ ||

—೨೭

ಈಮಹೀಪತಿ ಯುಚಯೆ ಮುಂದಣ

ಭೂಮಿಪಾಲರದಾವ ವಿಸ್ತರ

ಕಾಮಿಸುವರೈ ಹೇಮವಸ್ತ್ರಾಭರಣದಾನದಲಿ |

ನಾಮವೊಂದನು ಭೂಸುರರ ನಿ

ರ್ನಾಮಕಂಗೈಸುವರು ಕೇಳಲೆ

ಕಾಮುಕರು ಕಲಿಯುಗದ ರಾಯರು ಭೀಮ ಕೇಳೆಂದ ||

—೨೮

ಬಂದ ವಿಪ್ರಂಗನ್ನ ಹೊನ್ನನು
ತಂದು ಕೊಡಲಿಕೆ ಕೇಶಗೊಂಬರು
ಮುಂದೆ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ವಿಪ್ರರ ಬಗೆವರಿಲ್ಲೆಂದ |
ಇಂದಿದಕೆ ಕೇಶವನು ಮಾಡಿದೆ
ತಂದೆ ಕೇಳೈ ಭೀಮ ಗೋದ್ವಿಜ
ವೃಂದಭೂಸುರಧರ್ಮವಿದಕಾರ್ ಹಿತವೆರದಜುಂದ || ೮೯

ಕಳಗುವೆನು ಮುಂದಿವರಿಗಹುದೈ
ನೆಜಿ ನಿರೋಧವು ಕಲಿಯ ರಾಜ್ಯದೊ
ಳೂರಸಿ ಹೋಹುದು ಧರ್ಮ ದುರ್ಮಾರ್ಗಪ್ರವೃತ್ತಿಯಲಿ |
ಧರಣಿಯಮರರು ಜಗದಲಧಮರು
ವರಪತಿವ್ರತೆಯರಿಗೆ ವೆಗ್ಗಳ
ಪಿರಿದು ಜಾರೆಯರಹರು ಗೋವಿಂದಧಿಕಶುನವೆಂದ || ೯೦

ಮಾನಮನ್ನಣೆ ಹಿರಿದು ಕೇಳೈ
ಹೀನರಹ ಘನನಾಲ್ಕು ವರ್ಣಕೆ
ಮಾನವೆಂಬುದು ಹೀನನಾಯಿತ್ತಾ ವರ್ಣನಾಲ್ಕು ಳಿಲಿ |
ಮಾನನೀಯರು ದ್ವಿಜರು ಶಕ್ರಸ
ಮಾನರಾ ಹ್ವತ್ರಿಯರು ಮನುಜವಿ
ತಾನದಲಿ ವೈಶ್ಯಾದಿಜಾತಿಯ ಪೂಜ್ಯತರವೆಂದ || ೯೧

ಭೀಮ ಕೇಳೈ ವೇದಮಾರ್ಗ
ಸ್ತೋಮದಲಿ ಭೂಸುರರು ಘನಸಿ
ಸ್ನೇಹರಪ್ಪರು ಬಚಕಲಮಳಹ್ವತ್ರಿಯೋತ್ತಮರು |
ಆಮಹಾವೈಶ್ಯೋತ್ತಮರ ಬಚ
ಕಾಮಹಾಶೂದ್ರರು ವಿಧವಿಧದ
ಕಾಮದಿಂದಲೆ ಯಧಮರಾದರು ಭೀಮ ಕೇಳೆಂದ || ೯೨

ನಾಮಮಾತ್ರದೇ ವಿಪ್ರ ಭುಜಬಲ
ತಾಮಸನೇ ಕ್ಷತ್ರಿಯನು ಘನನಿ
ಸ್ವೀಮಧನಿಕನೇ ವೈಶ್ಯ ಕೃಷಿಕನೇ ಶೂದ್ರನೆಂದೆನಿಸಿ |
ಭೂಮಿಯಲಿ ವರ್ತಿಸುವೆರವರನು
ಲೋಮಲೋಮಸನಾಮಭೇದವ
ಭೂಮಿಪತಿಗಳು ತಿಳಿವುದಿಲ್ಲ ಲೆ ಭೀಮ ಕೇಳೆಂದ ||

೩೩

ಮಾನಿನಿಯರುಸಭೋಗಕಾಲವ
ಮಾನಿಸರು ಘನಕಾಮುಕರು ವರ
ಮಾನಿನಿಯ ಪಣ್ಣಾಸಗರ್ಭದಲಕ್ಕು ಹಾನಿಯೆಲೆ |
ಹೀನಬುದ್ಧಿಯಲಾಪತಿವ್ರತೆ
ಮಾನಿನಿಯರೊಡನೆಳಸಿದವನನು
ಮಾನನಿಲ್ಲದೆ ಕೆಡುವನಿಹಪರಕಲ್ಲದವನೆಂದ ||

೩೪

ಈಸಕಲಸನ್ಮಾರ್ಗಕರ್ಮಾ
ಭ್ಯಾಸವೆಳ್ಳ ನಿತಿಲ್ಲ ಕೌರವ
ಕಾಶ್ಯಪೀಶ್ವರ ನೆನೆಸಿದನು ಪಣ್ಣಾಸಗರ್ಭದಲಿ |
ಭಾಸುರದ್ಯುತಿಯೆನಿಸ ಸಾಂದ
ಯಾಸದ್ರಶಲಾವಣ್ಯಕೇಳಿಗೆ
ವಾಸವೆನಿಸುವ ಭಾನುಮತಿಮನದಾಯ್ತು ಗತಿಯೆಂದ ||

೩೫

ಮುನ್ನ ಲಕ್ಷಣೆ ನವಸುಲಕ್ಷಣೆ
ಕುನ್ನಿ ಲಕ್ಷಣಾಗಾದಳದಚುಂ
ಮುನ್ನ ಕನ್ನೆಯ ರಮಿಸಿದನು ಕುರುರಾಯನುಬ್ಬಿ ನಲಿ |
ಮುನ್ನ ದ್ರುಪದಾತ್ಮಜೆಯ ಮಾನಕೆ
ಭಿನ್ನ ಗಂಡನು ಸಕಲದೋಷಕೆ
ಬನ್ನ ಬಡವನು ಯಿವನು ತಾ ಕಲಿಯಂಶ ಕೇಳೆಂದ ||

೩೬

ಈಯೆರಡುಕರ್ಮದಿ ಸುಯೋಧನ
 ನಾಯುಪವದೈಶ್ವರ್ಯ ಕೆಡುವುದಿ
 ದಾಯವಾದರು ಮೊಡಲಾಗದು ಶಾಸ್ತ್ರನಿಶ್ಚಯಕ್ಕೆ |
 ರಾಯ ನಿಮ್ಮಯ ಸತಿಯ ಭಾಗ್ಯದ
 ದಾಯದಲಿ ನಿಮಗಕ್ಕು ಲೋಕ
 ನ್ಯಾಯಸಂಪದ ಮೇಲೆ ಕೈವಲ್ಯಾದಿಫಲವೆಂದ || ೩೩

ಇನಿತು ಪೇಜು ಮುರಾರಿ ಧರ್ಮಜ
 ಮುನಿಯ ಕರೆಯ ಕುತುಪಕಾಲದ್
 ನೆನೆಹ ನೋಡಲು ಕಾಲತಪ್ಪಿದೊಡದು ವೆ ಫಲವಹುದೆ |
 ಎನಲು ಮುದದಿಂದೆದು ಕರೆಯುಗ
 ವನು ಶಿರದೊಳಾಂತನು ಹರುಷಮಿಗೆ
 ಮುನಿಯ ಹೊರೈದಿದನು ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕಿ ದನು ಭಕ್ತಿಯಲಿ || ೩೪

ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನು ಕುರಿತು ಜೈಮಿನಿಯ ಸ್ತುತಿ.

ಮುನಿಪನಾರ್ಥವದಿಸುತಾಯಮ
 ತನಯ ಸರಿಯೇ ನಿನಗೆ ರಾಯರು
 ಘನತರದ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ ನೀನು ತ್ತಮಚರಿತನೆಲೆ |
 ದನುಜಮರ್ದನ ನಿಮ್ಮ ಸಹಚರ
 ನೆನಿಸಿಕೊಂಡೊಡನಾಡಿದನು ಘನ
 ಸನಕನಾರದಮುಖ್ಯರಿಂಗಿನಿತಿಲ್ಲ ಸುಖವೆಂದ || ೩೫

ಈಸುದಿನ ನಾನಾತಪದಲಾ
 ಯಾಸ ಬಟ್ಟೆವು ಕಾಣೆವಾತನ
 ನೇಸು ಧನ್ಯನೊ ನೀನೆನುತ ಮುನಿಯೆದ್ದ ನಾಕ್ಷಣಿಕೆ |
 ಭೂಸುರನು ಕೈವಿಡಿದು ಧರ್ಮನ
 ಭಾಷಿಸುತ ನಡೆತಂದು ಕಂಡನು
 ವಾಸುದೇವನನಂದು ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕಿ ದನು ಭಕ್ತಿಯಲಿ || ೪೦

ಜೈಮಿನಿಯು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದುದು.

ಮುನಿಪ ಚೇತರಿಸಿದನು ಪುಳಕದ
ತನಿಯ ರೋನುದ ಗುಡಿಯ ಕಂಗಳ
ಕೊನೆಯಲಘ್ಯಾಂಬುವಿನ ಭಕ್ತಿಯ ಭಾವಶುದ್ಧಿಯಲಿ |
ನೆನೆದು ಕೃಷ್ಣ ಮುರಾರಿ ಗೋಪೀ
ತನಯ ಆನತಬಂಧುಹಿತ ನೀ
ನೆನುತ ಪದಪದ್ಮದಲಿ ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕಿದನು ಶ್ರೀಹರಿಗೆ || ೪೦

ತ್ರಾಹಿ ಮಧುಸೂದನ ಪರಾತ್ಮಕ
ತ್ರಾಹಿ ಮುನಿಹೃತ್ಯ ಮಲವಾಸನೆ
ತ್ರಾಹಿ ಮನ್ಮಥಪಿತನೆ ಮಾಯಾತೀತ ಜಗದಧಿಪ |
ತ್ರಾಹಿ ಚೈತನ್ಯಾತ್ಮ ನಿರ್ಮಲ
ತ್ರಾಹಿ ನಾನಾನಾಮರೂಪನೆ
ತ್ರಾಹಿ ದೇವರ ದೇವ ಯೆನುತಲೆ ಮುದದಿ ಪೊಡಮಟ್ಟ || ೪೧

ಆಗ ಜೈಮಿನಿಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಆದರ.

ತೆಗೆದು ಹಿಡಿದೆತ್ತಿದನು ಕರದಿಂ
ದಘ್ನಹರನು ಬಿಗಿಡಪ್ಪಿದನು ಸೋ
ಜಿಗದೆ ಕರದಿಂದೊತ್ತಿ ಜೈಮಿನಿಮುನಿಯ ಕೊಂಡಾಡಿ |
ನಗುತ ನುಡಿಸಿದನೇನಿವೇಂತ್ಯ
ಸುಗಮಖುಷಿ ನಿನಗೇಕೆ ನಿಟ್ಟಿತ
ನಿಗಮಮತಸುಗುಣಾಬ್ಧಿ ಯೆನುತಾಮುನಿಯನೀಕ್ಷಿಸಿದ || ೪೨

ಏತಯಾಗವನ್ನಾ ರಂಭಿಸೆಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಆಜ್ಞೆ.

ಇಂದೆಮಗೆ ಸಿದ್ಧಿಸಿತು ನಾನಾ
ದಂದುಗಂ ಬಡುವಾತಪಃಫಲ
ವೆಂದೆನುತ ಕೈಮುಗಿದು ದೂರ್ವಾಸನನು ಕೌಶಿಕನ |

ವೆದ್ಯವೇದವ್ಯಾಸಧೌಮ್ಯರ
ನಂದು ಕುಶಲವ ಕೇಳಿ ಧರ್ಮಜ
ಗೆಂದ ನಡೆಸೈ ಕ್ರಿಯೆಯನೆಂದಾಜ್ಞಾ ಪಿಸಿದನೊಲಿದು || ೪೪

ಯಾಗಕ್ರಮ.

ಎನಲು ಧರ್ಮಜ ಕರವೆ ಮುಗಿದನು
ದಿನಪತಿಯು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಕೈದಲು
ಮುನಿಗಳೈವರ ಕಾಲ ತೊಳೆದನು ಕೃಷ್ಣ ನಾಜೆ ಯಲಿ |
ಅನಿಲಸಂಭವಮುಖ್ಯನಾಲ್ವರು
ಜನಪತಿಯು ಹೇಳಿದುದ ಮೊಡುತ
ತನತನಗೆ ರಕ್ಷೋಘ್ನ ಸೂಕ್ತವನೊಲಿದು ಜಪಿಸಿದರು || ೪೫

ಹರಿಯ ತಾ ಕೈಕೊಂಡು ಶ್ರಾದ್ಧದ
ನಿರುತರಕ್ಷೆಯ ಬಚಿಯ ಪಾಂಡವ
ರರಸಿ ಬಡಿಸಿದಳಂದು ದಿವ್ಯರಸಾನ್ನ ಪಾನಗಳ |
ಅರಸ ಕೇಳೈ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರು
ಹರಿಸಮರ್ಪಣೆಮಾಡಿ ಪಿತ್ತಗಳ
ಪೊರೆದರಗ್ನ ಕರಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಭೋಜನಾಂತದಲಿ || ೪೬

ಮಾಡಿದರು ಪಿಂಡಪ್ರದಾನವ
ರೂಢಿಗಧಿಪತಿ ಶ್ರಾದ್ಧವೇಕೆನೆ
ನೋಡಿ ಹೇಡೈ ಮುನಿಪ ನೀನೆನೆ ರಾಯ ಕೇಳಿಂದು |

ಪಿತೃಯಾಗದಿಂದ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಆಗುವ ತೃಪ್ತಿಕ್ರಮ.

ರೂಢಿಯಲಿ ಜನಿಸಿದರಿಗಹುದೈ
ಮಾಡಿದಗ್ನ ಕರಣ ನಾಕಾ
ರೂಢಗತರಿಗಹುದು ಭೂಸುರರುಂಡಫಲವೆಂದ || ೪೭

ಜನಪುರಕೆ ಬಿದ್ದವರಿಗಹುದೈ
 ಅವಧರಿಸಲಾ ಪಿಂಡಶ್ರಾದ್ಧವು
 ಯಿವನು ಮಿಾಱಲು ಬಾರದಾರಿಗೆ ಕೃಷ್ಣನಾಜ್ಞೆಯಿದು !
 ಅವನಿಸತಿ ಚಿತ್ತೈಸು ಪಾಂಡವ
 ರವರು ಮಾಡಿದ ಶ್ರಾದ್ಧಕರ್ಮದ
 ಸವನ ಸತ್ಕೃತವಾಯ್ತು ತಾ ನೆಣಿ ಮಂತ್ರತಂತ್ರದಲಿ || ೪೮

ಹರಿಯ ಕಾರುಣ್ಯಾವಲೋಕನ
 ಸರಣಿಯಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುವು
 ಧರಣಿಸತಿ ನಿಮ್ಮವರು ಮಾಡಿದ ಶ್ರಾದ್ಧಕರ್ಮಗಳು |
 ನಿರುತವಾದುವು ಅಪ್ಪ ಶುದ್ಧಿಯ
 ಕೊಱಿತೆ ಯಿಲ್ಲದೆ ಪೂರ್ಣವಾದುವು
 ಸರಸಿಜಾಕ್ಷನ ಚರಣ ದರುಶನ ಸಫಲವಾಯ್ತೆಂದ || ೪೯

ಜೈಮಿನಿಯು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ಪಾಂಡವರನ್ನು ಆಶೀರ್ವದಿಸುವಿಕೆ.
 ಬಚಿಕ ಪಾಂಡುವ ನೈವನ ಶ್ರಾದ್ಧದೆ
 ನಳಿನನಾಭಾದಿಗಳು ಭೋಜಕ
 ರೊಲಿದು ಹರಸಿದರಂದು ಪಾಂಡುಕುಮಾರರೈವರನು |
 ಕಳುಹಿದರು ಮುನಿವರರ ತಮ್ಮಯ
 ನಿಳಯಕಾಗಲು ಬಚಿಕ ಜೈಮಿನಿ
 ಮುಜುಗಿವನು ಪರಿತುಷ್ಟನಾದನು ಹರಿಕೃಪಾಬ್ಧಿಯಲಿ || ೫೦

ನಮ್ಮ ಪಾಪದ ರಾಸಿ ಬೆಂದುದು
 ಸುಮ್ಮನೀಪಾಂಡವರ ಗೃಹದಲಿ
 ಯೊಮ್ಮೆ ಯನ್ನ ವನುಣಲಿಕೆನುತವೆ ನಡೆದನಾಶ್ರಮಕೆ |
 ಕರ್ಮಕರ್ತ್ರ ಪರ್ಣದಲನ್ನವೆ
 ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾದಿಗಳು ಬಯಸುವೆ
 ರೆಮ್ಮೆಪುಣ್ಯವೆ ನೋಡಿರೈ ಸಲೆ ಪಾಂಡುನಂದನರ || ೫೧

ತಮ್ಮ ತಾವಾಗಬಿಸಿ ಕೃಷ್ಣನ
ಯೆಮ್ಮ ಕಾಣಿಸಿಕೊಟ್ಟನೀಗಲು
ನಿಮ್ಮ ನಿಹಸರಕೀರ್ತಿಯಲಿ ರಕ್ಷಿಸಲಿ ಮುರವೈರಿ |
ಬೊಮ್ಮವಿದರೀಪಾಂಡವರ ಸಲೆ
ಕರ್ಮಪಟವನು ಹರಿಯುತಲೆ ತಾ
ತಮ್ಮ ಪಾಂಡವನಿಳಯವನು ಬಿಡನೆನುತ ಬೀಜ್ಞೊಳು || ೫೦

ಆಗ ದ್ರೌಪದಿಯು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪಾದದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು
ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದುದು.

ಬಿಚಿಕ್ ಪಾಂಡವರಾಯರನು ಬೀ
ಜ್ಞೊಳು ದ್ರೌಪದಿಲನ ನೆಣಿ ಬಂ
ದಳುರಳಿದಳು ತಾ ಕೃಷ್ಣ ದೇವನ ಚರಣಕಮಲದಲಿ |
ಎಲೆ ಮುರಾಂತಕ ಕೃಷ್ಣ ನಮ್ಮನು
ಹಱುವದಲಿ ನೀನಿರಿಸಿ ಹೋದರೆ
ಬಿಜಲೆನೇ ತಾವೆನಲು ನಗುತಸುರಾರಿ ಯಿಂತೆಂದ || ೫೧

ಸಂತವಿಸಿ ಪಾಂಡವರನಾಮುನಿ
ಸಂತತಿಯ ಮನ್ನಿಸಿ ಮಹೀಭೂ
ರಾಂತರವ ನಿಶ್ಚಿಸಿ ಭಾರತಪಾರಿಶೇಷಿಕವ |
ಅಂತರಾತ್ಮಕನೊಲವಿನಲಿ ಜಗ
ದಂತರಂಗಸ್ಥಾಯಿಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಕಾಂತ ಬಿಜಯಂಗೈದು ಹೊಕ್ಕನು ದ್ವಾರಕಾಪುರವ || ೫೨

ಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ.

ಸೂಚನೆ.

ಬರುತ ಕಂಡನು ಕಣ್ವನಾಶ್ರಮ

ವೆರದ ಜಂಬೂಫಲವೆ ಮೂರುತಿ

• ತರಲು ಯಮೆಸುತ ಹಲುಬೆ ಮುರರಿವು ಶಾಖೆಗೇಜಿಸಿದ ||

ಧರ್ಮರಾಯನು ಮುನಿಜನಗಳೊಡನೆ ವನದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವಿಕೆ.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರಿ

ಪಾಲ ಯಮೆಸುತ ಮುನಿಜನೆಗಳ

ಮೇಳದಲಿ ಹೊಣವಂಟು ತನ್ನ ನುಜಾತರೊಡಗೂಡಿ |

ತಾಳಿಗೆಯ ತಲ್ಲಣದ ಗಿರಿಗಳ

ಮೇಲೆ ಚರಿಸುತ ಬಂದು ವಿಪಿನ

ವ್ಯಾಳಗಜಶಾರ್ದೂಲಸಿಂಹಾದಿಗಳನ್ನಿಕ್ಷಿಸುತ ||

೧

ಬರಬರಲು ಮುಂದೊಂದು ವನದಲಿ

ಚರಿಸ ಪಕ್ಷಿಮೃಗಾಳ ತಳತಿಹ

ಬಿರಿಮುಗುಳನ್ನಿಕ್ಷಿಸುವ ಮೆಚಿದುಂಬಿಗಳ ಮೇಳವೆದ |

ಆವನದ ವರ್ಣನೆ.

ಪರಿಪರಿಯ ಹಣುಹಂಪಲುಗಳು ¹

ಚರಿಸೆ ² ಕೊಡುತಿರೆ ಪಕ್ಷಿಮೃಗಕುಲ

ವೆರಸಿ ಮೆಚಿದುವು ವನದ ಸುತ್ತಲು ರಾಯ ಕೇಳಂದ ||

೨

ತುಂಬುರರಳ ಲವಂಗಪಾದರಿ

ನಿಂಬಚೂತಪಲಾಶಪನಸಸು

¹ ಮರವೂ ಫಲಗಳ, ಚ. ಭ.

² ನಿರದೆ, ಚ. ಭ.

ಜಂಬುಗುಗ್ಗುಳಶೋಕವಟಪುನ್ನಾಗಚಂಪಕದ |

ಕುಂಭಿನಿಯಲುಳ್ಳಖಿಳವೃಕ್ಷಕ

ದಂಬದಲಿ ವನ ಮೆಣಿದುದದನೇ

ನೆಂಬಿನೈ ಪರಿವಾರ ತುಂಬಿದುದಾವನಾಂತರವೆ ||

೩

ತಿಳಿಗೊಳನ ಮಧ್ಯದಲಿ ಮೆಣಿದಿದ

ನಳನನ್ಯಪನಿದಿನಲಿ ಮಧುಪಾ ¹

ವಳ ² ರವದ ಗಾಯಕರ ಪಿಕಪಾಠಕರ ನೃತ್ಯಗಳ |

ಲಲಿತನವವಿಧ ³ ವಾದ್ಯಗಳ ಘಟ

ಘಟಪ ಕೊಳವ್ವಕ್ಕಿಗಳ ಲಕ್ಷ್ಮೀ

ಲಲನೆಯರಮನೆ ಯೆನಲು ಮೆಣಿದುದು ಕೊಳವು ⁴ ಕೇಳೆಂದ || ೪

* ಬಂದು ಭೂವರ ಕೊಳನ ತೀರದಿ

ನಿಂದೊಡಾಕ್ಷಣ ತಳರ ತಿರಿತಂ

ದಂದು ಮನೆಮಾಡಿದರು ಭೂಸುರತತಿಗೆ ಋಷಿಜನಕೆ |

ಅಂದದಲಿ ಪಾಳಯವೆ ಬಿಟ್ಟು

ನಂದದಲಿ ನಲಿದಾಡುತಿರೆ ರವಿ

ಯಂದಿಚಿದನಪರಾಂಬುಧಿಗೆ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ ||

೫

ದಿನಪನಪರಾರ್ಥವೆನ್ನೆದಲು

ವನಜ ಮುಗಿದುದು ಚಕ್ರವಾಕದ

ಮನಕೆ ಖತಿ ಕುಮುದಿನಿಗೆ ಮುದ ಯಾಮಿನಿಗೆ ಸಂತೋಷ |

¹ ಮುತ್ತಿಗೆ, ಜ. ² ಯಳಿ, ಖ. ³ ನವಿಲಿನ, ಚ. ಛ. ⁴ ಭೂಪ, ಚ.

* ಬಂದು ಭೂಪತಿ ಕೊಳನ ತೀರದಿ

ನಿಂದ ತಮಗಾಶ್ರಮದ ಶಾವಹು

ದಂದು ಭೀಮಂಗಣಹಲಾಕ್ಷಣವಾತನೈತಂದು |

ತಂದು ತಳರನು ಪರ್ಣಶಾಲೆಗೆ

ಳಂದದಲಿ ರಚಿಸಿದನು ಭೂಸುರ

ವೃಂದ ಬಿಟ್ಟುದು ಧರ್ಮಪುತ್ರನ ಸುತ್ತು ವಳಯದಲಿ || ಚ. ಛ.

‡ ಕನಕಮಯರಥವೇಣಿ ರವಿ ಬರೆ
ವನಜವರಳತು ಕುಮುದ ಮುಚ್ಚಿದು
ದನುಪಮಾನಂದದಲಿ ಪಟ್ಟದ ಮೋಹಿನಿಯಿತ್ತೊಲವಿಂದ || ೬

ಗಂಗಾತೀರದಲ್ಲಿಯೇ ಮಧುಮಾಸವನ್ನು ಕಳೆದುದು.
ಖುಷಿಗಳೊಳು ಮೋಳವು ವರಾಸನ
ವೆಸೆವ ವನದೊಳಗತುಳಗಂಗಾ
ಪ್ರಸರದಲ್ಲಿಯ ಸ್ನಾನ ಭೋಜನ ಕಾಲದಲಿ ಪಾನ |
ಮಿಸುಪಸುತಿಯ ವಿಲಾಸಗಳ ಸಂ
ತಸದೆ ಕೇಳುತ ಮಧಿಸುತೊನಲುತ
ವಸುಮತೀವರನಿದನಾಮಧುಮಾಸ ಕಳೆವನಕ ¹ || ೭

ಗ್ರೀಷ್ಮರುತುವು ಬರಲು ಜಂಬೂಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವ
ಇಚ್ಛೆ ಹುಟ್ಟಿದುದು.

ಕಳೆದುದಾಮಧುಮಾಸ ಪಸರಿಸಿ
ಸುಚಿದುದೊಯ್ಯನೆ ಗ್ರೀಷ್ಮ ಋತುವಿನ
ಸುಳಿವು ಜಂಬೂಫಲವೆ ಬ್ರಾಹ್ಮರಿಗೀವೆ ಬುದ್ಧಿಯಲಿ |
ತೊಳಲಿದರು ಹೇರಡವಿಯಲಿ ಕಡು
ಬಿಲಿಲಿದರು ಪಾಂಡವರು ದೊರಕದೆ
ಬಚ್ಚಿಕಲ್ಪಿದುಪವಾಸವಾದುದು ದ್ರುಪದನಂದನೆಗೆ || ೮

ಆ ವನದಲ್ಲಿ ಭೀಮಸೇನನು ಬೇಟೆಯಾಡಿದುದು.

ಇರುತಿರಲು ಕಲಿಭೀಮ ಮೈಗಯಾ
ತುರದಲ್ಲೈದಿದನಾಕಿರಾತರು
ಕರೆಯೆ ಹೊಕ್ಕನು ಬಹಳವಿಸಿನಗಿರಿವ್ರಜದ ಗುಹೆಯ |

‡ ಕನಕಮಯವರರಥವನಡಖಿಯೆ
ದನುಜರನು ಸಂಹರಿಸೆ ಕಮಲಿಸಿ
ಮನದೊಳುತ್ತಾಹಿಸಲು ರವಿಯುದಯಾಚಲಕೆ ಬಂದ || ಚ. ಛ

¹ ಧರಯಮಜನೆಸೆದನು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ, ಚ. ಛ.

ವರಹ ಮರೆ ಸಾರಂಗ ಹೆಬ್ಬುಲಿ
ಕರಡಿ ವೃಕ ಶಾರ್ದೂಲ ಕೇಸರಿ
ಕರಿಕಳಭ ಮುಖಗಿಡೆದು ವೋಡಿದು ವೆಖಳದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ¹ || ೯

ಹಾಸದಲಿ ಹಿಡಿದೆಳೆವನಾಯ್ತುಳ್
ಬೀಸುವಲೆಗಳ್ ಕಾಲುಕಣಿಯ
ಬೀಸುಬಡಿಗೈಯ ಧನುಸರಳ್ ಪಾರಿವದಕುವ್ವಸದ |

* ಕೇಶದಲಿ ತಳಿರುಗಳ್ ಕಟ್ಟೆ ವಿ
ಲಾಸದಲಿ ಹರಿತಹ ಕಿರಾತರು
ಘಾಸಿಯಾದರು ಪವನಜನ ಬೆಂಬಲೆಯಲೊಡೆದುಡಿದು * || ೧೦

ಕೊಡಹಿ ಬಿಸುಟನು ಕೇಸರಿಯ ಕಾ
ಲ್ಪಿಡಿದು ಸೀಡಿದ ಕರಿಗಳನು ಬೊ
ಬ್ಬಿಡುತ ಹಿಡಿದವ್ವಳಿಸಿದನು ಶಾರ್ದೂಲವೆಬ್ಬುಲಿಯ |
ಅಡಿಗೊಡಹಿ ಪೇರ್ಮುಖಿ ವರಾಹನ
ಮಡದಲುಹಿ ಘಟ್ಟಿಸಿ ವಿನೋದದಿ
ನಡೆಯೆ ಧರೆ ಕಂಪಿಸಿತು ಬಸವೆಡಿದುದು ಕಿರಾತಚಕಯ ² || ೧೧

ತಿರುಗಿ ಕಂಡನು ಭೀಮ ಧೈಯಿಂ
ಪರಿತರುವ ಶಬರನು ಮೆಯ್ಯಲಿ
ಸುಖವ ಬೆಮರಿನ ಚರಣದೆಡಹುಗಳೊತ್ತುಗಲ್ಲುಗಳ |
ಉಪವನಾಸಿಕದುಸುರಲೋಡುವ
ಭರದಲೇಡುತ ಬೀಡುತವೆ
ಹರಿಯಿಸುತಲಾಕುವ ಮೃಗಾಳಯ ಕೊಂದು ಕೂಗುತ್ತ || ೧೨

¹ ಓಡಿದುವು ದೆಸೆದೆಸೆಗೈದಿ ತಲ್ಲಣಿಸಿ, ಚ. ಛ. ಝ.

² ಭೀಮನ ಪದದ ಘಟ್ಟಣೆಗೆ, ಚ.

* ಕೇಶದಲಿ ತಳಿರುಗಳ ಬಿಗಿದು ವಿ
ಳಾಸದಲಿ ಹೊಣವಂಟು ಹೆಬ್ಬಲೆ
ಬೀಸಿದರು ಬೇಂಟೆಗರು ಬಹಳವು ಗಂಗಳನು ಕೊಡಹಿ || ಚ. ಛ. ಝ.

ಬಂದನೀಪರಿ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತ 1

ನಿಂದು ಹತವಾದಖಿಳಮೃಗಗಳ

ನಂದು ವ್ಯಾಧಾನೀಕಕಿತ್ತನು ಸೇರವೆಯನುಡಿದು 2 |

ತಂದರವದಿರು ತಮತಮಗೆ ಹರಿ

ತಂದು ತರುಶಿಖಿಯಿಂದ ದಹಿಸಿದ

ರಂದು ಮಾಂಸವನೊಲಿದು ಭಕ್ಷಿಸಿದರು ವಿನೋದದಲಿ || ೧೩

ಆಗ ಭೀಮಸೇನನಿಗೆ ದೂರದಲ್ಲಿ ಬಂದುವೃಕ್ಷವು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವಿಕೆ.

ಮುಂದೆ ಕಂಡನು ದೂರದಲ್ಲಿಹ

ನಂದನಕ್ಕೆಣೆಯೆನಿಸ ವನವನು 3

ಸಂದಣಿಯ ಪೂಗೊಂಚಲಿನ ಪಲ್ಲವದ ಶಾಖೆಗಳ |

ಗೊಂದಣದ ತರುಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಹು

ದೊಂದುಜಂಬೂವೃಕ್ಷ ಮೆಚಿದಿರೆ

ನಿಂದು ನೋಡುತ್ತ ಭೀಮ ವಿಸ್ಮಯಗೊಳುತ್ತ ನಡೆತಂದ || ೧೪

ಆಜಂಬೂವೃಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಫಲವನ್ನು ಕೊಯಿದುದು.

ಇದು ವಿಚಿತ್ರದ ಫಲವು ತಾನೊಂ

ದಿದೆ ಮೆತಂಗಜ ಘಾತ್ರದಲಿ ನಾ

ನಿದನು ಕೊಂಡೊಯ್ದನು ಮಹೀಪಾಲನ ನಿರೀಕ್ಷೆಗೆ |

ಗದೆಯ ಕಕ್ಷದೊಳೊಕಿ ಮಾರುತಿ

ಮುದದಿ ಕೃಷ್ಣನ ನೆನೆಯುತ್ತಾನಂ

ದದಲಿ ವೃಕ್ಷವನಡಲು ಕೊಯ್ದಿ ಟುಹಿದನು ತವಕದಲಿ || ೧೫

ಫಲವೆ ತಲೆಯಲಿ ಹೊತ್ತು ಬೇಗದಿ

ನಲವು ಮಿಗೆ ನಡೆತಂದು ಭೂಪನ

1 ಬಂದಿನದಿ ಬೇಟೆಯಲಿ ಚರಿಸುತ್ತ, ಛ. ಚ.

2 ಬೇಡರ ನಿಕರಕಿತ್ತನು ಸವನಾತ್ಮಜನು, ಛ. ಚ.

3 ನಂದನದ ಮೆಳೆತರುನಿಕಾಯದ, ಚ.

ಬಿಡಿಯಲದ ತಂದಿಬಿಡಿದರೆ ಯಮತನುಜ ಬೆಲಿಗಾಗಿ |

ಕೆಲದಲಿದ ನುಜರಿಗೆ ಋಷಿಜನ

ಗಳಿಗೆ ನೋಡಿರಿ ಯೆನಲು ಶಿವ ಶಿವ

ಜಲಧಿಶಯನನೆ¹ ಬಲ್ಲನೆಂದರು ಸಕಲಋಷಿವರರು ||

೧೬

ಎನಲು ಸಹದೇವನ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ

ಜನಪ ಬೆಸಗೊಳ ಜೀಯ ಹರೆ ಹರೆ

ದನುಜರಿಪುಹರಕಮಲಭವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಶಾಪವನು |

ಅನುವ ಕಾಣೆನು ಕಣ್ವಮುನಿ ತಾ

ಮುನಿದನಾದೊಡೆ ಶಪಿಸುವನೆಂದೆ

ದನು ತ್ರಿಕಾಲಜ್ಞ ನಿಮಾದ್ರಿಸುತ್ತನು ಭೂಪತಿಗೆ ||

೧೭

ವರುಷಕೊಂದೇ ಫಲವಹುದು ಅದ

ನಜಿದು ಯೋಗಧ್ಯಾನದಲಿ ಕ

ಣ್ಣಿ ಒಯೆ ಕರಪುಟವನರಳಚಲಾಗಲಾಫಲವು |

ಕರಕೆ ಬರುವುದು ಮುನಿಪ ಕೊಂಬನು

ಹರುಷದಿಂದಾ ಫಲವ ಮಾರುತಿ

ತಪಿದು ಕೆಡಿಸಿದನೆ ತ್ರಿಕಾಲಜ್ಞನಿ ಸಹದೇವ ||

೧೮

ಕಂದೆಜಿದು ಮುನಿ ನೋಡಿದರೆ ನಮ

ಗಿಂದು ಹರುವಹುದೆನುತ ಧರ್ಮಜ

ನೊಂದು ಫಲಗುಣಭೀಮಸಹದೇವಾದಿಗಳ ಸಹಿತ |

ಬಂದನತಿವೇಗದಲಿ ಪವನಜ

ನಂದು ವೈಷ್ಣವ ತೋಜಿಸಿದನೇ

ನೆಂದು ಬಣ್ಣಿಪೆ ಬಹಳಕೊನೆಗಳ ಗಗನಚುಂಬಿತವ ||

೧೯

ಕಂಡು ಯಮಸುತನತಿಶಯದಲಿದ

ಖಂಡಪರಶುವೆ ಬಲ್ಲ ನಾವ್ ಮುಂ

ಕೊಂಡು ಮಾಡಿದ ದುಷ್ಕೃತದ ಫಲವೆನುತ ಬಿಸುಸುಯ್ದು |
 ಚಂಡವಿಕ್ರಮಭೀಮ ತಾ ಕೈ
 ಕೊಂಡು ತಾನವಿವೇಕದಲಿಯು
 ದ್ವಂಡತನದಿಂ ತಂದ ಹತ್ತಿ ಸಲರಿದು ನಮಗೆಂದ || ೨೦

ಕೇಳಿರೈ ನೆರೆದಖಿಳಮುನಿಜನ
 ಜಾಲವೀವನದೊಳಗೆ ಬೆಳೆದುದು
 ಲೀಲೆಯಲಿ ವರಜಂಬುತರುವಿದಕೊಂದು ವರುಷದಲಿ |
 ತಾಳುವುದು ವ್ರೂಂದೊಂದುಫಲ ದಿಟ
 ಜೋಲುತನೆ ಕಂದೆಜಿಯೆ ಕರದಲಿ
 ಬೀಜಲಿದ ಕೈಕೊಂಡು ತೃಪ್ತಿಯನ್ನೈದುವನು ಕಣ್ವ || ೨೧

ಭೂಪಗೆಂದನು ಧಾಮ್ಯಮುನಿಯಾ
 ತಾಪಸಾಗ್ರ್ಯನ ಬಾಯ ತುತ್ತಿದ
 ನೀಪವನಸುತ ತಂದನಖಿಯದೆ ಫಲವ ಕೇಳಿನ್ನು |
 ಭೂಪವರನೆ ವಿಷಪ್ರಯೋಗವು
 ವ್ಯಾಪಿಸಿದೊಡೊಬ್ಬನನು ಸರ್ವ
 ಸ್ವಾಪಹಾರವು ಬ್ರಹ್ಮವಸ್ತುಗಳೆದುವೆ ಬಲುಹೆಂದ || ೨೨

ವಂದನೀಯರ ಮೇಲೆ ನಿಂದೆಯ
 ನೆಂದಿಗೂ ತಾ ಕೇಳಲಾಗದು
 ಹಿಂದೆ ಚೈದ್ಯನು ಗಾಝುಗೆಡೆದನು ಕೃಷ್ಣನಂಭಿಯಲಿ |
 ಅಂದದನು ನೀವ ಕೇಳಿದಾಫಲ
 ದಿಂದ ರಾಜ್ಯವೆ ಬಿಸುಟರಣ್ಯದ
 ದಂದುಗವನನುಭವಿಸಲೊದಗಿದುದೆಂದನಾಮುನಿಪ || ೨೩

ಎನಲು ಗದದರವದ ರೋಮಾಂ
 ಚನದಕಾಯದ ಸಲೆಬಿಡದಕಂ
 ಬನಿಯ ಬಾಗಿರದ ಸಿರದ ಗಲ್ಲದಕೈಯ್ಯ ಭೂಪಾಲ |

ಮುನಿಪನಂಭ್ರಯಲೆಜಿಗಿ ಯಿಹ
 ಣಿ ನಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಹೊಣೆಯಲಾರನು
 ದನುಜಹರನೇ ಶಿವ ಶಿವಾ ಯ ನಮ ಶ್ರೀವಾ ಯೆಂದ || ೨೪

ಅಕಟ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವದಲಿ ಬಲುಪಾ
 ತಕ ನಿಲಲಿ ಮುನಿ ಯೆದ್ದು ರೋಷದ
 ಮುಖದಲೆನಗೈತಂದು ಶಾಪವ ಕೊಡುವನೋ ಮೇಣು |
 ಯುಕುತಿ ಯಿದಕಿನ್ನಾ ವುದೋ ದೇ
 ವಕಿಯ ನಂದನ ಕೃಷ್ಣ ವತ್ಸಾಂ
 ತಕ ಮಹಾದೇವನುತ ಕಡು ದುಮ್ಮಾನಮನನಾದ || ೨೫

ತಿರುಗಿತರಗಿನ ಮಾಡದುರಿ ಹೊಡ
 ಕರಿಸಿತುರಗಾಲಿಂಗನದ ಪದ
 ಮರಳತಮರೇಶ್ವರನ ಹುಯ್ಯಲು ಮುಖಮಾಪ್ತಿಯಲಿ |
 ಧರೆಯ ದೂಷಕಚ್ಚೆದ್ದುನಿಂದವ
 ಕರಿಸಿ ಧರ್ಮವಿವೇಕವಚಿಯಿತು
 ಶರಣಜನವತ್ಸಲನೆ ಕರುಣಿಸಲೆಂದನಾಭೂಪ || ೨೬

ಹೇಚಿರೈ ಋಷಿಗಳರ ಹಣ ನು
 ಮೇಲೆ ಹತ್ತುವುಪಾಯವನು ಮುನಿ
 ಜಾಲದೊಳಗೆಂದೆನಲು ನುಡಿದನು ಧೌವ್ಯ ನಸುನಗುತ |
 ಹೇಬಲರಿದಿದ ನಿಮ್ಮ ಪಾಲಿಸ
 ಬಾಲಕೇಳೀಕ್ಕೃಷ್ಣ ಬಲ್ಲನು
 ಕಾಲವನು ನೂಕದೆ ಮಹಾತ್ಮನ ಭಜಿಸು ನೀನೆಂದ || ೨೭

ಎನಲು ಭೂಪನು ಕೃಷ್ಣ ರಕ್ಷಿಸು
 ದನುಜಹರ ಗೋವಿಂದ ರಕ್ಷಿಸು
 ವನಜನಾಭ ಮುಕುಂದ ರಕ್ಷಿಸು ದಾನವಾಂತಕನೆ 1 |

ಮನಸಿಜನ ಪಿತ ರಾಮು ರಕ್ಷಿಸು
ಘನಮಹಿಮ ಕೇಶವನೆ ರಕ್ಷಿಸು
ನೆನವೆ ಭಕ್ತರ ಭಾಗ್ಯನಿಧಿ ಮಾಧವನೆ ರಕ್ಷಿಪುದು || ೨೮

ಎಂದು ಸ್ತುರಿಸುತ್ತಿರಲು ನೃಪ ಗೋ
ವಿಂದ ವಿಮಲಜಾ ನದಲಿ ಸಾ
ನಂದದಿಂದವೆ ಸತ್ಯಭಾಮಾದೇವಿಯರ ಕೂಡೆ |
ಇಂದುಮುಖಿ ^{ಜ್ಞಾ} 1 ಪವಮಾನಜನ ದೆಸೆ
ಯಿಂದ ಪಾಂಡುಕುವರರಿಗೆ ಕೇ
ಡಿದು ಬಂದುದು ಋಷಿಯ ಶಾಪದಿ ಶಿವ ಶಿವಾ ಯೆಂದ || ೨೯

ಎನುತ ಮಂಚವನ್ನಿಡಿದನಾಗಳೆ ²
ದನುಜಹರ ಕಮಲಾಕ್ಷಿ ನೀ ನಿ
ಲ್ಲ ನುತಬಹುವೇಗದಲಿ ಬಂದನು ಕಾಮ್ಯಕಾಟವಿಗೆ ³ |
* ನೆನೆದವರ ಹೃದಯದಲಿ ತಾನಿಹ
ನೆನಲು ಋಷಿಕೂಲಭೂಸುರರು ಮೊದ
ಲಿನಲಿ ಬಂದಂಭ್ರಿಯಲೆನಗೆ ಗರುಡಧ್ವಜವನ್ನಿಡಿದ * || ೩೦

1 ಮಂದಮತಿ, ಚ. 2 ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನಿಡಿದಾ. ಟ. 3 ಧರ್ಮಜನ ಹೊರಗೆ, ಚ.

* ನೆನೆಯೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ ಬಂದನು

ಘನದುರಿತದಾವಾಗ್ನಿ ಬಂದನು
ಯೆನುತ ಮಯ್ಯಿಕ್ಕಿ ದನು ಮುನಿಜನಸಹಿತಯಮಸೂನು, ಚ. ||

ತೆಗೆದು ತಕ್ಕೈಸಿದನು ಭೂಪನ
ವಿ:ಗೆ ಹರಪುದಲಿ ಭೀಮಪಾರ್ಥರ
ನೆಗಹಿ ಮೈದಡವಿದನು ಮಾಬ್ರೀಸುತರ ದೌಪದಿಯ |
ನಗುತ ಋಷಿಜನವಿಪ್ರಧೌವ್ಯಾ
ದಿಗಳನುಚಿತೋಕ್ತಿಯಲಿ ಮನ್ನಿಸು
ತಗಧರನು ನೋಡಿದನು ಜಂಬೂಫಲದ ಘನತರುವ ||

ಈ ಪದ್ಯವು ಚ. ಭ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ.

ಮಾನನಿಧಿಗಳು ಕಂಡರಾವರ

ವೈಸತೇಯಧ್ವಜನನಾಕ್ಷಣ

ಭೂನುತರು ಬಂದೆಹಗಿದರು ಪರಮಾತ್ಮ ಸಂಪ್ರಿಯಲಿ |

ಮಾನಿನಿಯರಧಿದೈವ ಬಂದು ಮ

ನೋನುರಾಗದ ರಹಿಯ ರಸದಲಿ

ತಾ ನೊಸಲ ಚಾಚಿದಳು ಹರಿಪದಕಮಲದಲಿ ಹೊಗಳಿ | ೨೧

ಮೈದಡವಿದನು ಕೃಷ್ಣ ತನ್ನಯ

ಮೈದುನರ ಕರತಳದಲೆತ್ತಿದ

ನೈದೆಯಾಗೆಂದೆನುತ ವರಪಾಂಚಾಲನಂದಿನಿಯ |

ವೇದರಾಶಿಗಳಹಸಿ ಕಾಣೆವೆ

ದೈದಲಹಿಯೆವು ಪಾಂಡವರ ಪು

ಣೋದಯವ ಬಣಿ ಸುವರಾರೆಂದೆಹಗಿದನು ಧಾಮ್ಯೆ || ೨೨

ನೋಹಿ ಬಾಡಿದುದಧರಸಂಪುಟ

ನಾಹಿದುದು ಕಣಾ ಲಿ ಯೆದು ದು

ತಾಹಿತವೆಯವ ತೆಂಗಿ ತನುವಿನುಪದ್ರವೇನಿನಲು |

ತೋಹುವೀಸಚರಾಚರಂಗಳ

ನೂಹಿಕೊಂಡಿರುವಾಮಹಾತ್ಮಗೆ

ಬೇಹಿ ಬಿನ್ನ ಹವಾವುದೆಂದಳು ದ್ರಾಪದೀದೇವಿ || ೨೩

ಅಸುರರಿಪು ಕೇಳೆ ಹಿಡಿದ ಹಣ್ಣನು

ಬೆಸುವ ಬಿನ್ನ ಉವಂತಿದನ ಸಂ

ಧಿಸಲರಿದೆ ಬಚಿಕೇನು ಸಾಂದೀಪಂಗೆ ತತ್ಸುತನ |

ಬಸೆದು ತಂದಿತ ನುಪಮದ ಸಾ

ಹಸದಚಿಂತ್ಯನು ನೀನಲೇ ಪಾ

ಲಿಸಲು ಬೇಹುದು ನಮ್ಮನೆಂದೆಹಗಿದಳು ಪಾಂಚಾಲಿ || ೨೪

ಏತು ತಾಯೆ ಸರೋಜಮುಖಿ ಮುನಿ

ಯೂಚಿಗವ ಪರಿಹರಿಸಿ ನೀನ್ ಭುಜಿ

ಕಾಳಲಾಡುವೆವೆಮ್ಮ ಯೆನುತೆತ್ತಿದನು ಮಾನಿನಿಯ |

ಬಾಲತನಮೊದಲಾಗಿ ಬಲ್ಲಿರಿ

ಖೇಳಮೇಳದಲೆಮ್ಮ ನೀವೇ

ಹೇಟಿರೇ ದೇವತ್ವವೆನುಗಿಲ್ಲೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೪೫

ಕಾಳುಮಾಡಿದಿರಕಟಕಟ ನೀವು

ಮೇಲಣಜಾಯದೆ ಋಷಿಯ ಶಾಪವೆ

ನಾಲಿಸದೆ ಮೂಢಾತ್ಮರಂದದಿ ನೆನೆದಿರನುಚಿತವ |

ಏತಿ ಫಲದಲಿ ತೊಟ್ಟು ವೋಣಗದ

ವೇಳೆಯಲ್ಲಿದಿರಿಟ್ಟು ಹಣನು

ಹೇಟಿರೈ ನಿಮ್ಮ ನುನುತಂಗಳ ನಿಶ್ಚಯದಲೆಂದ ||

೪೬

ಎನಲು ತಂದಿರಿಸಿದರು ಫಲವನು

ವನಜನಾಭನನೀಕ್ಷಿಸುತ ತ ¹

ಮೃಗನುನಯವೆ ಹೇಟಿದರು ಚಿತ್ತೈಸರಸ ಬಗೆಬಗೆಯ ² |

ಇನಶಶಿಗಳಿಂದ್ರಾನಲಾಂತಕ

ದನುಜವರುಣಸಮೀರಹರಸಖ

ಮನಸಿಜಾರಿ ನಮೋ ಯೆನುತ ಬಿನ್ನೈಸಿದನು ಭೂಪ ||

೪೭

* ಸತ್ಯವೇ ತಾಯ್ ಮತ್ತೆ ಜ್ಞಾನವು

ನಿತ್ಯನಹ ಪಿತ ಧರ್ಮವನುಜನು

ಮಿತ್ರನೇ ಕಡು ದಯೆಯೆ ಶಾಂತಿಯೆ ಸತಿ ಹ್ವಮೆಯೆ ಪುತ್ರ |

ಶ್ಲೋಕ || ಸತ್ಯಂ ಮಾತಾ ಪಿತಾ ಜ್ಞಾನಂ ಧರ್ಮೋಭ್ರಾತಾ ದಯಾ ಸಖಾ |

ಶಾಂತಿಃ ಪತ್ನೀಹ್ವಮಾ ಪುತ್ರಃ ಪಡೇತೇ ಮಮ ಬಾಂಧವಾಃ ||

¹ ಹೇಟಿಕೆಯಲಾ, ಚಟ.

² ಹ್ವಮಾ ಕುಂತೀತನುಜ ಹೇಟೆನೆ ಕೈಗಳನು ಮುಗಿದು, ಚ.

* ಸತ್ಯವೇ ನಿಜಮಾತೆ ಜ್ಞಾನವೇ

ನಿತ್ಯನಹ ಪಿತ ಧರ್ಮವನುಜನು

ಮತ್ತೆ ದಯೆಯೇ ಮಿತ್ರ, ಶಾಂತಿಯೆ ಪತ್ನಿ ಹ್ವಮೆ ಸೂನು |

ಕಾಯವೆಂಬುದನಿತ್ಯ ಬೆಂಭಾಗದಲಿ ಬಲುವೃತ್ತೈ |

ಬಾಯ ಬಿಡುತಿರೆ ನೆಚ್ಚಿ ಕೆಡುವುದ

ಪಾಯದಲಿ ಜಗವೆಣಿಯೆ ಧರ್ಮೋ

ಪಾಯವಿಹಪರಪಥ್ಯವೆನೆ ಫಲವೇಷಿದುದು ಮೋಳನ || ೪೦

* ಅನುಜೆ ನಿನ್ನಿ ಪ್ಪವನು ನುಡಿ ನುಡಿ

ಯನುಸರಣೆ ಬೇಡೆಂದೆನಿಪ ಕೃ

ಪ್ಪ ನ ಘನವಚನವನು ಕೇಳು ಲಜ್ಜಾ ವಿನತಮುಖಿಯಾಗಿ |

ತನಗೆ ಮುಖಿಯೇ ತನುಜರಾಗಲಿ

ಜನಕಸುತರಾರಾದೊಡಾಗಲಿ

ವನಿತೆಯರ ವನವೆ ಸಲೆ ಭ್ರಮಿಸುವುದೆಂದಳಿದುಮುಖಿ || ೪೧

ಹತ್ತದಿರೆ ಫಲ ಬಿಡಕಲಾದೇ

ವೋತ್ತಮನು ನಸುನಗುತ ನುಡಿದನು

ವೃತ್ತಗುಣಸಂಪನ್ನ ಪತಿಭಕ್ತಿಯರಿಗಧಿದೇವಿ |

ಚಿತ್ತದಲಿ ನೀನಿರಿಸದೇನುವೆ

ವಿಸ್ತರಿಸು ಯೆಂದೆಂಬ ಕೃಪ್ಪನ

ಮತ್ತಕಾಶಿನಿ ನೋಡಿ ಕೈಮುಗಿದೆಂದಳೀನುಡಿಯ || ೪೨

ಶ್ಲೋಕ || ಸುಂದರಂ ಪುರುಷಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭ್ರಾತರಂ ಪಿತರಂ ಸುತಂ |

ಯೋನಿದ್ರವತಿ ನಾಣಾಂ ತಥ್ಯಂ ಚೌಮಿಹ ಕೇವ ||

* ಭಾವವಹ ಪುರುಷರನು ಕಾಣುತ

ಭಾವಿಸಲು ಪಿತಸುತರ ಅನುಜರ

ತಾವಿನಲಿ ಯಾದರೆಯು ಯೋನಿದ್ರವಣ ಸತಿಯರಿಗೆ |

ಭಾವದಲಿ ಮುಜಿವಿಡಿದು ನುಡಿಯಲಿ

ಕಾವಿಗಡ ಫಲವಡಹಿದಿರುತಿರೆ

ದೇವ ನುಡಿದನು ವಂಚಿಸದೆ ನಿಶ್ಚಯವ ಹೇಳೆಂದು ||

ಶ್ಲೋಕ || ಪಂಚ ಮೇ ಪತಯಸ್ತುತಿ ಮಹ್ಯಂ ಪಪ್ತೋಪಿ ರೋಚತೇ |

ಪುರುಷಾಣಾಮಭಾರೇನ ಸರ್ವಾ ನಾರ್ಯಾಃ ಪತಿವ್ರತಾಃ ||

ರೂಪಗುಣವಿಕ್ರಮವಿರಾಜಿತ
ರೂಪರೈವರು ಪತಿಗಳರೆ ಚಿ
ತ್ತೋಪಚಾರಕೆ ಮಿಂಚಿ ಬಯಸುವೆನಾಪನೆಯ ಪತಿಯು |
ಶ್ರೀಪತಿಯ ಚಿತ್ತವಿಸು ಲಲನಾ
ರೂಪಮಾತ್ರಕೆ ಪುರುಷಲೋಭ
ವ್ಯಾಪಿಸದಿರೆ ಪತಿವ್ರತೆಯರಹರೆಂದಳಂದುಮುಖಿ ||

೪೫

ಆ ಜಂಬೂಫಲವನ್ನು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದುದು.

ಪತಿಗಳೀತ್ವರನಾಜೆ ಯಿಂದವೆ
ಯತಿಶಯದಲೈವರು ಮನಸ್ಸಿನ
ಮತದೊಳಾರಾಗಿಹುದು ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ ಚಿತ್ತದಲಿ |
ಪ್ರಧಿಯಲಿ ಪರಪುರುಷರನು ದು
ರ್ಮತಿಯಲೊಡಬಡುವವಳು ಸತಿಯೇ
ಸತತಕರುಣಾಕರನೆ ಯೆನೆ ಫಲ ತಾವಿಗಡಬಿದುದು ||

೪೬

* ಕೌತುಕವ ಕೇಳರಸ ಹಣ ವೆ
ನೀತಳಕೆ ಪ್ರುಟ ನೆಗೆದು ಮುನ್ನಿನ
ರೀತಿಯಲಿ ಹರಿದೊಯ್ಯನೆ ಹತ್ತಿದುದು ಬೇಗದಲಿ |

* ಹರುಷ ಮಿಗೆ ಮುನಿಜನಕೆ ಧೌವ್ಯನು
ಕರಗಳನು ನೆಗಹುತ ಯುಧಿಷ್ಟಿರ
ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳ ಕೃಷ್ಣನಿರೆ ನಿನಗಾವುದರಿಂದೆಂದು |
ಇರದೆ ದೇವನ ಪಾದಪಂಕಜ
ಕೆಳಗಿದುದು ಮುನಿನಿಕರ ಬೃಧಜನ
ನಿರತಪರಮಾನಂದದಿಂದೈದಿವರು ತದ್ವನವ ||
ಮುನಿಸಕಣ್ಣನು ಕಂದೆಬಿಡು ಪರ
ಮನನು ಜಾನಿಸಿ ಕರವನರಳಿಚ
ಲೊನೆದು ಬಿದ್ದು ಪಣ್ಣ ಕಂಡನು ನೆಗುತ ಮನದೊಳಗೆ |
ವನಜನಾಭನ ತಂತ್ರವಿದು ಪಾ
ವನಸುರೂಪನ ನೋಚ್ಚೆನೆಂದಾ
ಮುನಿಸ ಫಲಸಹ ಬಂಧು ಕಂಡನು ಕೃಷ್ಣ ಪಾಂಡವರ || ಚ. ಭ.

ಕೌಸ್ವರುಷಿಯು ತಪಸ್ಸಿನಿಂದೇಳುವಿಕೆ.

ಆತಗಳ ಕೈವಿಡಿದು ಯದುಕುಲ
ಜಾತ ನಡೆತಂದೊಂದು ಕೊಳದೆಡೆ
ಗಾತನತ್ತಲು ಮುನಿಸ ಕಂದೆಜಿದಿದ ನಂದಿನೊಲು || ೪೩
ಲೀಲೆಯಲಿ ಮುನಿ ಬಂದು ನೋಡುತೆ
ಮೇಲುಚಿತ್ತದಲಚ ರಿಯಲುಪ
ಲಾಲಿಸುತ ತಲೆದಾಗಿ ಜಡೆಯೊಲಿದಾಡಲೆಡಬಲಕೆ |
ಲಾಲಿಸದೆ ಕೊಯ್ದಾಹ್ನದೊಳದ
ಕೀಲಿಸಿದೊಡವ ಶಿವನೊ ಬ್ರಹ್ಮನೊ
ನೀಲಮೇಘಶ್ಯಾಮನೋ ಯಿವರೊಬ್ಬ ರಹರೆಂದ || ೪೪
ಎಂದು ಮುನಿ ತರುತಳವ ನೋಡಿದ
ನಂದು ಚರಣಂಗಳನು ಹಲವಿರೆ
ಬಂದಮಹಿಮನದಾವನೋ ತಾನೀಕ್ಷಿಸುವೆನನುತ |
ಬಂದ ಪಾರ್ಥಿವಜನದ ಹೆಜ್ಜೆಯ
ಹಿಂದುಗೊಂಡ್ಯತಂದು ಕಂಡನು
ಮುಂದೆ ರಾಜಮರಾಳನಾದಾಂಬುಜಸರೋವರವ || ೪೫

ಆಗ ಆ ಮುನಿಗೆ ಕೃಷ್ಣ ದರ್ಶನ.

ನಳನಳಿಸುತಿದ ಕೊಳನ ತಡಿಯಲಿ
ತಳತ ತಣೆ ಳಲೊಳಗೆ ಹಾಸಿದ
ತಳರ ಸಿಂಹಾಸನದ ಸುತ್ತಲು ಬಿಟಿಸಿ ಪಾಂಡವರ |
ನಳನಲೋಚನೆ ಧೌಮ್ಯಮುನಿ
ಗಳು ವೊಲಿದು ಕೈವಾರಿಸಲು ಕೃಷ್ಣ ಗೆ
ಫಲವ ಕಾಣಿಕೆಯಿತ್ತು ಕಂಡನು ಮುನಿ ಮುರಾಂತಕನ || ೪೬
ಇದಿರೊಳಿರಿಸಿದನಾ ಫಲವ ಸಂ
ಮದದಿ ಹೊಂಪುಷಯೋಗಿ ಮುನಿಯಾ
ಸದುಮನಾಭಂಗಳಿಗಿ ತೆಗೆಸಿರೆ ಫಲವೆನೆಂದೆನಲು |

ಮದನಪಿತ ನಸುನಗುತ ಮುನಿಸನ

ಹದುಳ ಮಿಗೆ ಸೈವಿಟ್ಟು ನೆಗಹಿದ

ನುದಿತಫಲವನು ಹಂಚಹೇಚವನಾನ್ಯ ಪನ ಸತಿಗೆ ¹ ||

೫೧

ವರಮುನೀಶ್ವರನಿತ್ತ ಫಲವನು

ಹರಿಣಲೋಚನೇಗೀಯಲಾಪಂ

ಕರುಹಮುಖ ಬಾಗಿವನೇತ್ತ ಳು ಮುನಿಪಗೊಲಿನಲಿ |

ಪರಮಹರುಷದಿ ಹತ್ತುಭಾಗಾಂ

ತರವೆ ಮಾಡಿ ಮುರಾರಿ ಕರೆ ಕರೆ

ಧರಣಿಸುರರನು ಸರ್ವರನು ಬರಹೇಚು ಬೇಗದಲಿ ||

೫೨

ಆ ಹಣ್ಣನ್ನು ವಿಪ್ರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುದು.

ಬರಿಸಿ ಋಷಿಗಳನವರವರ ತರ

ವೆಚ್ಚಿದು ಕೊಡೆನಿದನುಡಿದುದನು ಭೂ

ಸುರರ್ಗೆ ಭೂಪರಿಗೆ ಮುನಿಸತಿಯರಿಗೆ ದ್ರೌಪದಿಗೆ |

ಮುರಹರನು ತಾ ಕೊಂಡು ಕಣ್ವಂ

ಗಿರಿಸಿ ನಾನಾಜನಕೆ ಹಂಚಲು

ಹಿರಿದು ಭುಂಜಿಸಿತಾ ಫಲವನವನೀಶ ಕೇಳೆಂದ ||

೫೩

ಪಾರಣೆಯ ನೆಣಿ ಮಾಡಿದರು ಮಿಗೆ ತ

ದ್ಧಾರುಣೀಪತಿ ಯಿಭೈ ಸಂದುದು

ವಾರಿಜಾಂಬಕನಾನನವ ನೋಡುತ್ತ ಮುನಿ ಮರಳ |

* ಸಾರವಹಸರಸೋಕ್ತಿಯಲಿ ಸಂ

ಪೂರಣಪ್ರೀತಿಯಲಿ ನುಡಿದನು

ದಾರಮುನಿಜನವಿಕ್ಷೀಸಲು ಕೈಮುಗಿದು ಭಕ್ತಿಯಲಿ ||

೫೪

¹ ನೃಪಾಲಂಗೆ ಚ.ಛ.

* ಸಾರವಹ ಸುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆದಿದ

ನಾರು ಭಾವಿಸಬಲ್ಲರಾಮುರ

ವೈರಿಯನುಪವಂಛುಕವುಗಳ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ ಚ. ಛ. |

ಹಣ ಹರಕೆಯದೆತ್ತ ನಿಮ್ಮಗ
 ರಣ್ಯವನುಭವವೆತ್ತ ಭೀಮನ
 ಕಣಿಗೀಫಲ ತೋಱಲಾಗಲೆ ಹರಿಯ ಬರವೆತ್ತ |
 ಗಣ್ಯವೇ ಪರವನಗೆ ಕಂಡೆನ
 ಗಮ್ಯಮೂರ್ತಿಯನಾಂ ಪುರಾಕೃತ
 ಪುಣ್ಯತರು ಫಲಿಸಿತು ತನಗೆನುತಾಗ ಮುನಿ ನುಡಿದ || ೫೫

ಮುನಿಪ ಕಳಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದನು
 ವನಕೆ ಬಚಿಕಾಕ್ಯಷ್ಟ ನನು
 ಮನದೊಳಗೆ ಭಾವಿಸುತ ಸಂತೋಷದಲಿ ಮುಖಗುತ್ತ |
 ತೊನಲುತಡಿತಡಿಗೊನೆದು ಹೊಗಬುತ
 ದನುಜವೈರಿಯ ಲೀಲೆಯನುಪಮೆ
 ವಿನುತ ನರ್ತ್ತಿ ಸುತಾಗ ತಾಪಸರೊಡನೆ ನುಡಿವುತ್ತ || ೫೬

ದೇವ ನಿಮ್ಮ ಡಿಯಂಘ್ರಿಕಮಲವ
 ನಾವ ನೆನೆವನವಂಗೆ ಜಗದಲಿ
 ಸಾವುಹುಟ್ಟಲೆಂಬುವೈ ವರವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳ |
 ನಾವಲೇ ಕೃತಕೃತ್ಯರಿಂದೀ
 ದೇವಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದರುಶನ
 ವೀವುದಧಿಕಮನೋರಥವನೆಂತೆಂದ ಸಹದೇವ || ೫೭

ಹರಿಯೊಲಿದು ಮೈದಡವಿಯೈವರ
 ತರುಣಿಯನು ಸಂತೈಸಿಯನು ಮುನಿ
 ವರರನುಪಚರಿಸಿದನು ಪರಮಪ್ರಿಯತರೋಕ್ತಿಯಲಿ ¹ |
 ಉರುತರೋತ್ತರಸಿದ್ಧಿ ನಿಮಗಿ
 ನ್ನಿಂದೆ ಫಲಿಸುವುದೆಂದು ಸೂಚಿಸಿ
 ಮರಳ ತನ್ನ ಯ ಪುರಕೆ ಗಮನೋದ್ಯೋಗಯುತನಾದ || ೫೮

¹ ಬುದ್ಧಿಯನೊರೆದು ಧರ್ಮಜಗಿ, ಚ.

ಸತ್ಯವನು ಸಲಹುವುದು ಕ್ಷಮೆಯನು
ಹೊತ್ತು ನಡೆಸುವುದಣ ನಾಜ್ಞೆಯ
ಚಿತ್ತದಲಿ ನೀವ್ ದಾಂಟಿದಿಹುದಾರಣ್ಯವಾಸದಲಿ |
ನಿತ್ಯನೇಮವ ನಡಿಸುತಾಮುನಿ
ಪೊತ್ತಮನ ಧೌಮ್ಯನ ನುಡಿಯು
ಸತ್ಯತ್ಯವನು ಪಾಲಿಸುತಲಿಹುದಿನ್ನೆಂದನಸುರಾರಿ ||

೫೯

ಭೀಮನೆಂಬವ ದುಡುಕನೀ ಸು
ತ್ರಾಮಸುತ ಸೈರಣೆಯಮನದವ
ನೀಮಹಾಸತಿ ಯಿಂದು ರಿಪುಗಳ ಕೊಲಿಸಲೆಳಸುವಳು |
ಭೂಮಿಪತಿ ಕೇಳಿಂದು ವರಲ
ಕ್ಷೀಮನೋಹರ ಧೌಮ್ಯಮುನಿಯನೆ
ಪ್ರೇಮದಲಿ ಮುನಿನಿಕರವನೆ ಹದುಳಿಸಿದನೊಲವಿನಲಿ ||

೬೦

ಎಂದು ಬುದ್ಧಿಯ ಹೇಳಿ ಧೌಮ್ಯನ
ವಂದನೆಯ ಕೈಕೊಳ್ಳುತ ಪಾಂಡುವ
ನಂದನರು ನಮಿಸಲ್ಕೆ ತೆಗೆದಪ್ಪಿದನು ಹರುಷದಲಿ |
ಬಂದನಾಭೂಪತಿ ಮುರಾಂತಕ
ನಂದಣದ ಬಲದೇಸೆಯಲನಿಲಜ
ಮುಂದೆ ವಾಮದಿ ಪಾರ್ಥಯಮೆಳರು ದ್ರೌಪದೀದೇವಿ ||

೬೧

ಹಿಂದೆ ಬರುತಿರಲೆಡೆಯಲ್ಲೆಯೆ
ನಿಂದು ಕಳುಹಿದನುಚಿತದಿಂ ಸಲೆ
ಬಂಧುಗಳನೊಲವಿನಲಿ ಯದುಕುಲದಿನಪ ಕೇಳಂದ |

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಹೋದುದು.

ಇಂದುವದನೆಯ ಹರಸಿ ಕಳಹಿಸ
ಬಂದ ಬಂದರ ಹರಸಿ ಪ್ರೇಮದ
ಲಂದು ದ್ವಾರಾವತಿಯ ಹೊಕ್ಕನು ದಾನವೆಧ್ವಂಸಿ ||

೬೨

ಕಾಲದವಧಿಯ ಕಡೆಯ ಹಾಯ್ಸುವ
 ಳಲತಾಂಗಿಯ ರಮಣನೆಂದು ಸ
 ಲೀಲೆಯಲಿ ಮುನಿನಿಕರ ಸಹಿತಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ನಡೆತಂದು |
 ಮೇಲಣಾಗತದನುವ ಪಂಥದ
 ಮೇಲೆ ಮಾಡಲು ಬೇಕೆನುತ ಮುನಿ
 ಜಾಲದೊಡನೈತಂದು ನೆನೆದನು ವೀರನಾರಣನ ||

೬೩

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಐ ದ ನೆ ಯ ಸಂಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ಭಜಿಸಿದನು ನರನಿಂದ್ರಕೀಲದೊ
 ಳಜಸುರಾರ್ಚಿತಪಾದಪೀಠನ
 ತ್ರಿಜಗದಧಿಪತಿಯನು ಮಹಾನಟರಾಯ ಧೂರ್ಜಟಿಯ ||

ಕಾವ್ಯಕವನದ ಸಂಚಾರ.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರಿ
 ಪಾಲ ಪಾಂಡುಕುಮಾರರಟವಿಯ
 ಪಾಳಯಲಿ ಪರುಠವಿಸಿದರು ಪದಯುಗಪರಿಭ್ರಮವ |
 ಲೋಲಲೋಚನೆ ಸಹಿತ ತತ್ಪುಲ
 ಶೈಲದಲಿ ತದ್ವಿಪಿನದಲಿ ತ
 ಕ್ಕೂಲವರ್ತಿಗಳ ತೀರದಲಿ ತೊಪಲಿದರು ಬೇಸಹದೆ ||
 ಫಲವೃಗಾವಳ ಸವೆದುದಿನ್ನೀ
 ಹುವ ಸಾಕಿನ್ನೊಂದರಣ್ಯ
 ಸ್ಥಳವ ನೋಡಲಿ ಕಟಕ ನಡೆಯಲಿ ವಿಪ್ರಸಂಕುಲದ |

೧

ದ್ವೈತವನ ಪ್ರವೇಶ.

ಸುಖಭವೀವನವೆಂದು ತನ್ನೊಳು

ತಿಳಿದು ಪಾರ್ಥಯುಧಿಷ್ಠಿರರು ಮುನಿ

ಕುಲಸಹಿತ ನಲವಿನಲಿ ಹೊಕ್ಕರು ದ್ವೈತಕಾನನವ || ೧

ಅರಸ ಕಳುಹಿದ ದೂತನಾಗಜ

ಪುರವ ಹೊಕ್ಕು ತದೀಯವಾರ್ತಾ

ಭರದ ವಿವರವನು ಬಂದನು ಕಂಡನವನಿಪನ |

ಕುರುನೃಪಾಲನ ಬಲಹನಾತನ

ಸಿರಿಯನಾತನ ಮದವನಾತನ

ಪರಿಯನು ಹಿಂದನ ಬುಜಮುಖಪವನಜರು ಕಳವಳಿಸೆ || ೨

ದ್ರೌಪದೀಭೀಮಸೇನರ ಕೋಪ.

ಮೊದಲಿಸಿದಳು ದ್ರೌಪದತನುಜೆ ವೈ

ಕೋದರನನರ್ಜುನನನವನಿಪ

ನಾದಿಯಾದೈವರನು ಕೌರವನು ಪನ ಪತಿಕರಿಸಿ |

ಆದೊಡೀಕುರುರಾಜವಂಶ

ಚ್ಛೇದಧೀರಕುಠಾರವೆನುತ ವೈ

ಕೋದರನು ತೂಗಿದನು ಗದೆಯನು ಗಾಢಕೋಪದಲಿ || ೪

ಧರ್ಮರಾಯನ ಸಮಾಧಾನ.

ಏಕಿದೇಕೆ ವೃಥಾ ನಿಶಾಟ

ವ್ಯಾಕರಣಪಾಂಡಿತ್ಯವಕಟ ವಿ

ವೇಕವಿರಹಿತನೈ ವೈಕೋದರ ದ್ರೌಪದಸುತಿಯಂತೆ |

ಸಾಕು ಸಾಕೈ ತಮ್ಮ ಸತ್ಯವೆ

ಸಾಕು ಸಾಕು ¹ ಮದೀಯಪುಣ್ಯ

ಶ್ಲೋಕತೆಯನು ಹಿಂದೆಂದು ಗಲ್ಲವ ಪಿಡಿದನನಿಲಜನ || ೫

ನಮಗೆ, ಚ.

ಅರಸಿ ನಿನ್ನಯ ಶೋಕವೆಮ್ಮೆಯೊ
 ಳುರಿವುದರಿನ್ಮ ಪಜಲಧಿ ಕೇಳಂ
 ಬುರುಹಲೋಚನೆ ನಿನ್ನ ಲೋಚನವಾರಿಪೂರದಲಿ |
 ಕುರುನ್ಮಪಾಲನ ಸತಿಯ ¹ ಶೋಕ
 ಸ್ಫುರದನಲನುಜ್ವಲಿಸುವುದು ರಿಪು
 ವಿರಚಿಸಿದ ವಿಸರೀತಕಿದು ವಿಸರೀತವೆಂದುದೊಂದೊ ||

೬

ಆಗ ವೇದವ್ಯಾಸರ ಆಗಮಂ.

ಆಸಮಯದಲಿ ಬಂದನಗ್ಗದ
 ಭೂಸುಗನು ಶ್ರೀಕಂಠನೋ ಪ
 ದ್ವಾಸನನ ಪಲ್ಲಟವೊ ಕಮಲಾಂಬಕನ ಚುಂಬಕವೊ |
 ಭಾಸುರಕ್ರತುಶತದ ರೂಪವಿ
 ಲಾಸವೊ ಶ್ರುತಿಕೋಟಿಗಳ ವಿ
 ನ್ಯಾಸಭವನವೊ ದೇವ ವೇದವ್ಯಾಸಮುನಿರಾಯ ||

೭

ಧರ್ಮರಾಯನ ಆದರ

ಹಾ ಮಹಾದೇವಾ ಇದಾರು ಮು
 ಹಾಮುನೀಶ್ವರರೆನುತ ಮುನಿಪ
 ಸ್ತೋಮವೆದ್ದು ದು ಧರ್ಮನಂದನನವರಿಗಿಡಿರಾಗಿ |
 ಪ್ರೇಮಪುಳಕದ ನಯನಸಲಿಲದ
 ರೋಮಹರುಷದ ಸತ್ಯಭಾವದ
 ಭೂಮಿಪತಿ ಮೆಯ್ಯಕ್ಕಿ ದನು ಮುನಿವರನ ಚರಣದಲಿ ||

೮

ಮುನಿಗಳ ಆದರ.

ವಿವಿಧಮುನಿಗಳ ಗೋತ್ರನಾಮ
 ಪ್ರವರಸಹಿತಭಿವಾದನಾದ್ಯು
 ತ್ಸವನ ಕೈಕೊಳುತನಿಬರನು ಮನ್ನಿಸಿದನುಚಿತದಲಿ |

¹ ಅಜ್ಞಾನದಿನ್ಮ ರಿಯ, ಕ.

ಯುವತಿ ಪದಕೆಹಗಿದರೆ 'ಭೂಯಾ
ತ್ತವ ಮನೋರಥ' ವೆನುತ ನಸುನಗು
ತವನಿಸಾಲನ ಪರ್ಣಶಾಲೆಗೆ ಮುನಿಸನ್ನೆತಂದ ||

೯

ಇದೆ ಪವಿತ್ರಪಲಾಶಪತ್ರದ
ಲುದಕವರ್ಷಾಚಮನಪಾದ್ಯ
ಕ್ಕಿದೆ ವಿಮಲದರ್ಭೋಪರಚಿತಾಸನವಿಳಾಸದಲಿ |

ಇದುವೆ ಕಾಂಚನಪಾತ್ರಜಲ ವೆಂ

ದಿದು ವೆರಾಸನವೆಂದು ಕೈಕೊಂ

ಬುದು ಯಥಾಸಂಭವದೊಳಂದನು ಧರ್ಮಸುತ ನಗುತ ¹ || ೧೦

ವೇದವ್ಯಾಸರಗು ಪಾಂಡವರಗು ಸಂವಾದ.

ಈಪವಿತ್ರೋದಕವಲೇ ದೋ

ಪಾಪಹರ ದರ್ಭಾಸನದೊಳಂ

ದೀಪ್ಯ ಧಿವಿಸರ್ವಾಧಿಪತ್ಯವು ಸೇರುವುದು ನಿನಗೆ |

ಭೂಪ ಕೇಳೈ ಜೇನುನೊಣದ ಮು

ಧೂಪಚಯವವೆಕಿಲ್ಲೆ ಲೇ ಸ

ರ್ವಾಪಹಾರವು ಪರರಿಗಾಕಾರವನ ಸಿರಿಯೆಂದ ||

೧೧

ಬುಡಲು ಬೀಜಲಿ ಮೋಣು ತಮ್ಮ ದಿ

ರಡವಿಯಲಿ ಹಾಯಿಕ್ಕಿ ಹೋಗಲಿ

ಮಡದಿ ಮುಳಿಯಲಿ ಜಹುದು ಬೀಜಲಿ ಧರಣಿ ಕುರುಪತಿಗೆ |

ಎಡೆಯಲುಚಿದವರಾಗುಹೋಗಿನ

ಗೊಡವೆ ಯೆನಗಿಲ್ಲೆ ನ್ನ ಸತ್ಯದ

ನುಡಿಗೆ ಬಾಧೆಗಳಿಲ್ಲದಂತಿರೆ ಕರುಣಿಸುವುದೆಂದ ||

೧೨

ಬಾಧೆಯುಂಟೇ ನಿನ್ನ ಸತ್ಯಕೆ

ಸಾಧಿಸುವುದವಧಿಯನು ನಿನ್ನ ವಿ

ರೋಧಿಗಳಿಗೆ ನಿವಾಸವೆಹುದು ಕೃತಾಂತಲೋಕದಲಿ |

ಆಧಿಪತ್ಯಭ್ರಮಿತರಲಿ ರಾ
ಜ್ಯಾದಿಯಲಿ ಕಡಗೊಂಡಿರಬಿಳಿನಿ
ರೋಧವನು ಕಡನನು ಸವೈದ್ವಿಕವಾಗಿ ಕೊಡಿ ಯೆಂದ || ೧೩

ವ್ಯಾಸರನ್ನು ಕುರಿತು ಮುನಿಗಳ ನುಡಿ.

ಆವುದರಿದಿವರಿಗೆ ಭವತಃ ಕು
ಣಾವಲೋಕನವ್ರಂಟು ಪುನರಪಿ
ದೇವಕೀನಂದನನಲೊದಗುವ ಮೇಲುನೋಟದಲಿ |
ಈವಿಪತ್ತೀಸರದು ಪಾಂಡವ
ಜೀವನಕೆ ನೀವಿಬ್ಬ ರಿರಲೆಂ
ದಾವಿಭಾಂಡಕಶೌನಕಾದಿಗಳೆಂದರಾಮುನಿಗೆ || ೧೪

ಕರೆಸಿ ದ್ರುಪದಾತ್ಮಜಿಯ ಕಂಬನಿ
ಯೊತೆಯಾಟಿಲು ನುಡಿದನಾಕೆಯ
ಕರುಣದಲಿ ಕವಿಗೊಂಡಕಳಕಳವನು ವಿಭಾಡಿಸಿದ |

ವ್ಯಾಸರು ಧರ್ಮರಾಜನಿಗೆ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶ ಮಾಡಿದುದು.

ಧರಣಿಪತಿಗೇಕಾಂತಭವನದೊ
ಳೊರೆದನೀಶ್ವರಬೀಜ¹ ಮಂತ್ರಾ
ಕ್ಷರವನಂಗೋಪಾಂಗಮುದ್ರಾಶಕ್ತಿಗಳು ಸಹಿತ || ೧೫

ಇದು ಮಹೀಶರ ಶೋಕಹರವಿಂ
ತಿದು ವಿರೋಧಿಪ್ರಬಲಭಂಜನ
ವಿದು ಸಕಲಪುರುಷಾರ್ಥಸಾಧನವೆಂಬುದುರಿತಹರ |
ಇದು ಮಹಾಧಿವ್ಯಾಧಿಹರವಿಂ
ತಿದನು ನೀಕೋಚ್ಚರ್ಜುನಂಗೊರೆ
ವುದು ರಹಸ್ಯದೊಳೆಂದು ಮುನಿ ಕರುಣಿಸಿದನರಸಂಗಿ || ೧೬

ಅರ್ಜುನನು ಇಂದ್ರಕೀಲದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲೆಂದು ವ್ಯಾಸರ ಆಜ್ಞೆ.

ಪಾರ್ಥನೈದುವುದಿಂದ್ರಕೀಲದೊ

ಳರ್ಥಿಸಲಿ ಶಂಕರನನಖಿಳ

ಸ್ವಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬೀಜವಿದು ಬೇಜೊಂದ ಬಯಸದಿರು |

ವ್ಯರ್ಥರವದಿರು ನಿನ್ನ ಹಗೆಯ ಕ

ದರ್ಥನದೊಳನ್ನೇನು ಜಗಕೆ ಸ

ಮರ್ಥನೊಬ್ಬನೆ ಶಂಭು ಕೃಪೆ ಮಾಡುವನು ನಿನಗೆಂದ || ೧೩

ವ್ಯಾಸರು ತಪೋಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಿಕೆ.

ಇಂದುಮುಖಿಯನು ಭೀಮನನು ಯಮ

ನಂದನನರ್ಜುನನು ಯಮಳರ

ನಂದು ಕೊಂಡಾಡಿದನು ಮೈದಡವಿದನು ಹರುಷದಲಿ |

ಬಂದು ಸಂದಣಿಸಿದ ಮುನಿದ್ವಿಜ

ವೃಂದವನು ಮುನ್ನಿಸಿ ನಿಜಾಶ್ರಮ

ಮಂದಿರಕೆ ಮುದದಿಂದ ಬಿಜಯಂಗೈದನಾಮುನಿಪ || ೧೪

ವ್ಯಾಸರ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ತಿಳಿಸುವಿಕೆ.

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಮುನಿಪನತ್ತಲು

ಸರಿದನಿತ್ತಲು ಪಾರ್ಥನನು ನೃಪ

ಕರೆದು ವೇದವ್ಯಾಸನಿತ್ತು ಪದೇಶವಿಸ್ತರವ |

ಅಱುಹಿದನು ಕೈಲಾಸಸೀಮಾ

ವರುಷದಲ್ಲಹುದಿಂದ್ರಕೀಲದ

ಗಿರಿ ಮಹೇಶಕ್ಷೇತ್ರವೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗು ನೀನೆಂದ || ೧೫

ಅಲ್ಲಿ ಭಜಿಸುವುದಮಗಳಗಿರಿಜಾ

ವೆಲ್ಲಭನ ನಾಮ್ನಾಯನಿಕರಕೆ ¹

ದುರ್ಲಭನನಧಿದೈವವನು ಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರಭಾಸ್ಕರರ |

ಬಲ್ಲೆನೆಂಬರ ಬಹಳಗರ್ವವೆ
ಘಲ್ಲಿಸುವ ಗಡ ತನ್ನ ಭಕ್ತರು
ಬಲ್ಲಿದರು ತನಗೆಂಬ ಬೋಳೆಯರರಸನಿಹನೆಂದ || ೮೦

ಏಱು ನಿಷ್ಪ್ರತ್ಯೂಹದಲಿ ಶಶಿ
ಮೌಳ ತಲೆದೋಱಲಿ ತದೀಯಶ
ರಾಳಿಗಳು ಸಿದ್ಧಿ ಸಲಿ ಸೇರಲಿ ಶಿವನ ಕೃಪೆ ನಿನಗೆ |
ಸೋಲದಿರು ಸುರಸತಿಯರಿಗೆ ಸ
ಮೈಲಿವಾಗದಿರವರೊಡನೆ ಕೈ
ಮೇಲಿವಿಸುವುದು ಕಾಮಮೈರಿಯ ಚಕರಣಕಮಲದಲಿ || ೮೧

ಮುಗ್ಧ ದಿರು ಮಾಯೆಯಲಿ ಮದದಲಿ
ನೆಗ್ಗದಿರು ರೋಷದ ವಿಡಂಬದ
ಲಗ್ನಳಯತನದಿಂದಹಂಕೃತಿಭರದಿ ಮೆಜಿಯದಿರು |
ಹಿಗ್ಗಿ ಸದಿರಾತ್ಮನನು ಲೋಭದೊ
ಳೊಗ್ಗದಿರು ಲಘುವಾಗದಿರು ಮಿಗೆ
ಹಿಗ್ಗದಿರು ಹೊಗತಿಕೆಗೆ ಮನದಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ || ೮೨

ಆಡದಿರಸತ್ಯವನು ಕಪಟವ
ಮಾಡದಿರು ನಾಸ್ತಿಕರೊಡನೆ ಮಾ
ತಾಡದಿರು ಕೆಳಗೊಳ್ಳದಿರು ವಿಶ್ವಾಸಘಾತುಕರ |
ಖೋಡಿಗಳೆಯದಿರಾರುವನು ಮೈ
ಗೂಡದಿರು ಪರವಧುವಿನಲಿ ರಣ
ಖೇಡನಾಗದಿರೆಂದು ನುಡಿದನು ನೃಪತಿಯರ್ಜುನಗೆ || ೮೩

ಕ್ರೂರರಿಗೆ ಶರರಿಗೆ ವೃಥಾಹಂ
ಕಾರಿಗಳಿಗತಿನೂರ್ಪ 1 ರಿಗೆ ಯುಪ
ಕಾರಿಯಪಘಾತರಿಗೆ ಭೂತದ್ರೋಹಿಜೀವರಿಗೆ |

ಜಾರರಿಗೆ ಜಡರಿಗೆ ನಿಕ್ಯಷ್ಟಾ
ಚಾರರಿಗೆ ಪಿಸುಣರಿಗೆ ಧರ್ಮವಿ
ದೂರರಿಗೆ ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳ್ವರಲೋಕವಿಲ್ಲೆಂದ || ೨೪

ಭ್ರಾತೃಮಿತ್ರವಿರೋಧಕಗೆ ಪಿತೃ
ಮಾತೃಘಾತಿಗೆ ಬಳನಿಗುತ್ತಮ
ಜಾತಿನಾಶಕನಿಗೆ ವರ್ಣಾಶ್ರಮವಿದೂಷಕಗೆ |
ಜಾತಿಸಂಕರಕಾರಿಗಾಕ್ರೋ
ಧಾತಿರೇಕಿಗೆ ಗಾಢಗರ್ವಿಗೆ
ಭೂತವೈರಿಗೆ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳ್ವರಲೋಕವಿಲ್ಲೆಂದ || ೨೫

ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ಯವಿಘಾತುಕಂಗತಿ
ಕಾಮುಕಗೆ ಮಿಥ್ಯಾಪ್ರಲಾಪಿಗೆ
ಭೂಮಿದೇವದೇವೈಷ್ಣವಗತ್ಯಾಶಿಗೆ ಬಕವ್ರತಿಗೆ |
ಗ್ರಾಮಣಿಗೆ ಪಾಪಂಡಿಗಾತ್ಮವಿ
ರಾಮಕಾರಿಗೆ ಕೂಟಸಾಕ್ಷಿಗೆ
ನಾಮಧಾರಿಗೆ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳ್ವರಲೋಕವಿಲ್ಲೆಂದ || ೨೬

ಅದಜುನಾವಂಗುಪಹತಿಯ ಮೂ
ಡದಿರು ಸಚರಾಚರದ ಜೈತ
ನೈದಲಿ ನಿನ್ನನೆ ಬೆಣಿಸಿ ಕಾಂಬುದು ನಿನ್ನ ತನುವೆಂದು |
ಬೆದಹದಿರು ಬಲತಪಕೆ ಶೂಲಿಯು
ಪದಯುಗವೆ ಮುಖಿಯದಿರು ಹರಿಯನು
ಹೃದಯದಲಿ ಪಲ್ಲಟಿಸದಿರು ಸುಖಿಯಾಗು ಹೋಗಿ || ೨೭

ಕರುಣಿಸಲಿ ಕಾಮಾರಿ ಕೃಪೆಯಿಂ
ವರಮಹಾಸ್ತ್ರವೆನಿಂದ್ರಿಯಮುಭಾ
ಸ್ವರಹುತಾಶನನಿರುತಿವರುಣಕುಬೇರಮಾರುತರು |

ಸುರರು ವಸುಗಳು ಸಿದ್ಧವಿದ್ಯಾ
ಧರಮಹೋರಗಯಕ್ಷಮನುಕಿಂ
ಪುರುಷರೀಯಲಿ ನಿನಗೆ ವಿಮಳಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನೆಯ || ೨೪

ಎನೆ ಹಸಾದವೆನುತ್ತ ಯಮನಂ
ದನಗೆ ಭೀಮಂಗೆಅಗಿದನು ಮುನಿ
ಜನಕೆ ಮೆಯ್ಯಕ್ಕಿ ದನು ಮುಳುಗಿದನಕ್ಷತಫದಲಿ |
ವಿನಯದಲಿ ^೧ ಮುನಿವಧುಗಳಾಶೀ
ರ್ವಿನುತದಧಿದೂರ್ವಾಕ್ಷತೆಯನು
ಬ್ಬಿನಲಿ ಕೈಕೊಳುತನುಜರನು ಮನ್ನಿಸಿದನುಚಿತದಲಿ || ೨೫

ನೆನೆಯದಿರು ತನುಸುಖವ ಮನದಲಿ
ನೆನೆ ವಿರೋಧಿಯ ಸಿರಿಯನೆನ್ನಯ
ಘನತರದ ಪರಿಭವವ ನೆನೆ ನಿಮ್ಮಗ್ರಜರ ನುಡಿಯ |
ಮುನಿವರನ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವೆ
ನೆನೆವುದು ಭವನ ಚರಣಕಮಲವ
ನೆನುತ ದ್ರೌಪದಿ ಯೆತ್ತಿದಳು ಪಾರ್ಥನ ಪದಾಬ್ಜದಲಿ || ೨೬

ಹರನ ಚರಣವ ಭಜಿಸುವೆನು ದು
ರ್ಧರತಪೋನಿಷ್ಠೆಯಲಿ ಕೇಳಲೆ
ತರುಣಿ ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರವಾದಿಯ ದಿವ್ಯಮಾರ್ಗಣವ |
ಪುರಹರನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಪಡೆದಂ
ತರಿಗಳನು ಸಂಹರಿಸಿ ನಿನ್ನಯ
ಪರಿಭವಾಗ್ನಿಯ ನಂದಿಸುವೆನೇತೆಂದನಾಪಾರ್ಥ || ೨೭

ಬಿಗಿದ ಬತ್ತಳಕೆಯನು ಹೊನ್ನಾ
ಯುಗದ ಖಡ್ಗಕಠಾರಿಚಾಪವ
ತೆಗೆದನಳವಡೆಗಟ್ಟು ಬದ್ಧಗದಾರಗೊಂಡೆಯವೆ |

ದುಗುಡಹರುಷದ ಹುಗಿಲದಲೆಯೊ

ತ್ತುಗಳಿಗಿಟ್ಟೆಡೆಯಾಗಿ ಗುಣಮೌ

ಳಿಗಳ ಮುಣಿ ಕಲಿಸಾರ್ಥ ಬೀಜ್ಞಾನಂಜನು ನಿಜಾಗ್ರಜನ || ೩೩

ಆಗ ಆದ ಸುಕುನಗಳು.

ಹರಡೆ ವಾಮದಲಿಯೆ ಮಧುರ

ಸ್ವರದಲಪಸವ್ಯದಲಿ ಹಸುಬನ

ಸರಸಮಾಹಿತಮಾಗೆ ಸೂರ್ಯೋದಯದ ಸಮಯದಲಿ |

ಹರಿಣಭಾರದ್ವಾಜನುಡಿಕೆಯ

ಸರಟನಕುಲನ ತಿರಿದುಗಳ ಕು

ಕ್ಕುರನ ತಾಳಿನ ಶಕುನವನು ಕೈಕೊಳುತ ನಡೆತಂದ || ೩೪

ನೀಲಕಂಠನ ಮನದ ಬಯಕೆಗೆ

ನೀಲಕಂಠನೆ ಬಲಕೆ ಬಂದುದು

ಮೇಲುಪೋಗಿನ ಸಿದ್ಧಿ ದೈತ್ಯಾಂತಕನ ಬುದ್ಧಿಯಲಿ |

ಕಾಲಗತಿಯಲಿ ಬಚ್ಚಿಕ ಪರರಿಗ

ಕಾಲಗತಿಯನು ಕಾಂಬೆವೈ ಸಲೆ

ಶೂಲಧರನೇ ಬಲ್ಲನೆನುತೈತಂದನಾಸಾರ್ಥ || ೩೫

ಇಂದ್ರಕೀಲಪರ್ವತದ ಬಳಿಗೆ ಹೋದುದು.

ಅರಸ ಕೇಳ್ಳೆ ಬಚ್ಚಿಕ ಭಾರತ

ವರುಷವನು ದಾಂಟಿದನು ತಂಪಿನ

ಗಿರಿಯ ತಪ್ಪಲನಿಚಿದನಾಹರಿವರುಷಸೀಮೆಯಲಿ |

ಬೆರಸಿದನು ಬಚ್ಚಿಕುತ್ತರೋತ್ತರ

ಸರಣಿಯಲಿ ಸೈನಡೆದು ಹೊಕ್ಕನು

ಸುರರ ಸೇವ್ಯವೆಂದ್ರಕೀಲಮಹಾಮಹೀಧರವ || ೩೬

ಅದರ ಸಮೀಪದ ವನದ ವರ್ಣನೆ.

ಗಿಳಿಯ ಮೈದುವಾತುಗಳ ಮುಹುರ್ದೇ

ಗಿಲೆಯ ಮಧುರಧ್ವನಿಯ ಹಂಸೆಯ

ಕಳರವದ ಮುಖಿನವಿಲ ಕೇಕಾರವದ ನಯಸರದ |
 ಮೆಲುದನಿಯ ಪಾರುವದ ತುಂಬಿಯ
 ಲಲಿತಗೀತದ ಬನದ ಸಿರಿ ಬಗೆ
 ಗೊಳಿಸಿತ್ಯೆ ಪೂರ್ವಾಭಿಭಾಷಿತದಲಿ ಧನಂಜಯನ || ೨೬
 ಸೊಂಪೆಸೆವ ಕೋಗಿಲೆಯ ದನಿ ದೆಸೆ
 ಕಂಪಿಸುವ ತಂಜೆಲರ ಪೂವಿನ
 ಜೊಂಪವನು ಜೊಂಪಿಸುವ ಮುಖಿದುಂಬಿಗಳ ಮೇಳವದ |
 ಪೆಂಪೊಗುವ ದಾವರೆಗೊಳಂಗಳ
 ತಂಪಿನೊದವಿನ ಬನದ ಸೊಗಸಿನ
 ಸೊಂಪು ಸೆಳೆದುದು ಮನವನೀತನ ನರಸ ಕೇಳಂದ || ೨೭
 ಚಾರುತರಪರಿಸಕ್ತನವೆಂಬ
 ಜಾರರಸಧಾರಾಪ್ರವಾಹಮೆ
 ನೋರಮೇಕ್ಷುವಿಭೇದವಿದ್ರಮರಸದ ದಾಳಿಂಬ |
 ಭೂರಿಜಂಬುಮಧೂಕಪನಸೆ
 ಸ್ಥಾರರಸಪೂರಾನುಕಲಿತವಿ
 ಹಾರಸುರಮೆಹಿಳಾಭಿರಂಜನವೆಂಬಿನಭೂಮಿ ¹ || ೨೮
 ವಿಲಸದಭ್ರಂಲಿಹಮಹಾತರು
 ಕುಲದಿನಮರನದೀಸ್ತನಂಧಯ
 ಫಲರಸದ ನದಿಗಳಲಿ ದಿಕ್ಕೊಲಂಕಪೋನ್ನತಿಯ ² |
 ಸುತವ ಪರಿಮಳಪವನನಿಂ ಕಂ
 ಗೊಳಿಸಿತರ್ಜುನಕಾಮ್ಯೇಸಿದ್ಧಿ
 ಸ್ಥಳದೊಳಂತರ್ಮಿತಕಾನನವರಸ ಕೇಳಂದ || ೨೯

¹ ...ಮಧುರಾಮ್ರಗಳಿಗಳ ಫಲ | ದೋರಣದಿನಂದೆಸೆವುತಿರ್ದುದು ಬಹಳವನ ಭೂಮಿ, ಚ.

² ಫಲರಸದ ನದಿಗಳ ಲತಾಸಂ | ಕುಳದ ನಾನಾಕುಸುಮದಿಂದೊಪ್ಪುವ ಕೊಳಂ ಗಳಲಿ, ಚ.

ಇದು ಶಿವನ ಕ್ಷೇತ್ರವೆಂದು ಆಕಾಶವಾಣಿಯಾಗುವಿಕೆ.

ಇಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲರ್ಜುನತಪೋಧನ

ಗಿಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ಶ್ರುತಿಯುವತಿ ಸೂಸುವ

ಚಲ್ಲೆಗಂಗಳ ಮೊನೆಗೆ ವಿಸಾಸಲುಗುಡದ ಮೈಸಿರಿಯ |

ದುರ್ಬಲಿತದಷ್ಟ್ಯಂಗಯೋಗದ

ಕೊಲ್ಲಣಿಗೆಗೊಳಗಾಗದಪ್ರತಿ

ಮಲ್ಲಶಿವನ ಕ್ಷೇತ್ರ ವಿಧಿ ಯೆಂದುದು ನಭೋನಿನದ ||

೪೦

ವನಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಅರ್ಜುನನ ತಪಸ್ಸು.

ಧರಣಿಪನ ಬೀಚ್ಚೊಂಡು ಮಾರ್ಗಾಂ

ತರದೊಳಾರಡ್ಡಿದು ಹೊಕ್ಕನು

ಹರನ ಕರಣಾಸ್ಥಿ ಸಾಧನವೆನಿಸಿ ಗಿರಿವನವ |

ಮುಖದಿವಸದುದಯದಲಿ ಮಿಂದನು

ಸರಸಿಯಲಿ ಸಂಧ್ಯಾಭಿಮುಖದಲಿ

ತರಣಿಗರ್ಘ್ಯವನಿತ್ತು ದೇವವ್ರಜಕೆ ಕೈಮುಗಿದ ||

೪೧

ವಿಸುತಶಾಂಭವಮಂತ್ರಜಪಸಂ

ಜನಿತನಿರ್ಮಳಭಾವಶುದ್ಧಿಯ

ಮನದೊಳರ್ಜುನನೆತ್ತಿ ನಿಂದನು ದೀರ್ಘಬಾಹುಗಳ |

ನೆನಹು ನೆಮ್ಮಿತ್ತು ಶಿವನನಿತರದ

ನನೆಗೊನೆಯ ತೆರಳಿಕೆಯ ಕೊಡಚೆಯ

ಮನದ ಸಂಚಲವೀಚುವೊಡುದು ಕಲಿಧನಂಜಯನ ||

೪೨

ಮುಗುಳುಗಂಗಳ ಮೇಲುಗುಡಿದೋ

ಳುಗಳ ಮಿಡುಕುವತುಟೆಯ ತುದಿಗಾ

ಲುಗಳಹೊರಿಯ ತಪದ ನಿರಿಗೆಯ ನಿಷ್ಪ್ರಕಂಪನದ |

ಬಿಗಿದ ಬಿಲ್ಲಿನ ಬೆನ್ನ ಬತ್ತಳ

ಕೆಗಳ ಕಿಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಕಠಾರಿಯ

ಹೆಗಲೆಡಾಯುಧದ ಹೊಸತಪಸಿ ತೊಡಗಿದನು ಬಲುತಪವ || ೪೩

ಇಂದ್ರನ ಆಗಮನ ಮತ್ತು ಸಂವಾದ.

ಅರಸ ಕೇಳ್ಯ ವಿಪ್ರವೇಷವೆ
ಧರಿಸಿ ಧರೇಗಿಡನು ಸುರೇಶ್ವರ
ತರಹರಿಸದೀವನಾತ ನುಡಿದನು ನಿಜಕುಮಾರಂಗೆ |
ಮರಿಚಮೌಕ್ತಿಕಲೋಹದೇವನಾ
ಭರಣ ಚರ್ಮದುಕೂಲಮುಳಹಾ
ದರಿಯ ಕೂವಿನ ದಂಡೇಗೇಕನಿವಾಸವೇಕೆಂದ || ೪೪

ಆವ ಸೇರುವೆ ತಪಕೆ ಚಾಪಶ
ರಾವಳಿಗೆ ಶಮೆ ದಮೆಗೆ ಖಡಕಿ
ದಾವ ಸಂಮೇಳನ ವಿಭೂತಿಗೆ ಕವಚಸೀಸಕಕೆ |
ಆವುದಿದಅಭಿಧಾನ ತಪವೋ
ಡಾವರಿಗವಿದ್ಯಾಸಮಾಧಿಯೊ
ನೀವಿದಂಥಾಋಷಿಗಳಂಬುದನಖಿಯೆ ನಾನೆಂದ || ೪೫

ಕಂದೆಹಿದು ನೋಡಿದನು ನೀವೇ
ನೆಂದೊಡೆಯು ಹೃದಯಾಬ ಪೀಠದೊ
ಳಂದುಮೌಳಿಯ ನಿಲಿಸಿ ಮೆಚ್ಚಿಸುವೆನು ಸಮಾಧಿಯಲಿ |
ಇಂದಿನೀಬಹಿರಂಗಚಿಹ್ನೆದ
ಕುಂದುಹೆಚಿ ನಲೇನು ಫಲವೆನ
ಲಂದು ತಲೆದೊಗಿದನು ಸುರಪತಿ ತೋಖಿದನು ನಿಜವ || ೪೬

ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಇಂದ್ರನ ವರದಾನ.

ಮಗನೆ ನಿನ್ನಯ ಮನದ ನಿಷ್ಠೆಗೆ
ಸೋಗಸಿದನು ಹಿರಿದಾಗಿ ಹರನಿ
ಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲಿ ಪಾಲಿಸಲಿ ನಿನ್ನ ಮನೋಭಿವಾಂಛತವ |

ಹಗೆಗೆ ಹರಿವಹುದೆಂದು ಸುರಮೊ
ಳಿಗಳ ಮಣಿ ಸರಿದನು ವಿಮಾನದೊ
ಳಗಧರನ ಮೈದುನನ ಮಹಿಮೆಯನಿನ್ನ ಕೇಳೆಂದ || ೪೩

ಐದನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಆ ರ ನೆ ಯ ಸಂಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ಮುನಿನಿಕರ ಬಿನ್ನವಿಸೆ ಕರುಣಾ
ವನಧಿ ಶಂಭು ಕಿರಾತಮಯರೂ
ಪಿನಲಿ ಹೊಕ್ಕನು ಬನದೊಳೆಚ್ಚನು ಮೂಕದಾನವನ ||

ಅರ್ಜುನನು ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದುದು.

ಮರಳಿದನು ದಿವಿಜೇಂದ್ರನಿತ್ತಲು
ಹರನೊಳಗೆ ಹೊರೆಯೆತ್ತಿದಂತೆ
ಕರಣ ಹಿಗ್ಗಿತು ಹುದುಗಿದುದು ಬಹಿರಂಗಭಾವನೆಯ |
ಧರಣಿ ಮೊದಲನೆ ಭೂತಪಂಚಕ
ಮರುತಪಂಚಕವಿಷಯದಿಂದ್ರಿಯ
ಕರಣವಿಪ್ಪತ್ತೈದುತತ್ವಾತ್ಮಕನ ಚಿಂತಿಸಿದ || ೧

ಮೇಲೆ ವಿದ್ಯಾರಾಗನಿಯತಿಯ
ಕಾಲಕಲನಾತ್ಮಕನ ಮಾಯೆಯ
ಮೇಲುಪೋಗಿನ ಸಿದ್ಧವಿದ್ಯಾರೂಪನೀಶ್ವರನ |
ಕೇಳು ನೃಪತಿ ಸದಾಶಿವನನು
ತ್ತಾಳಶಕ್ತಿಯನಖಿತತ್ತ್ವದ
ಮೌಳಮುಣಿಯನುಂಡಶಿವನನು ಪಾರ್ಥ ಚಿಂತಿಸಿದ || ೨

ಮೂಱುದಿನಕೊನ್ನೊಮ್ಮೆ ಫಲದಾ
ಹಾರದಲಿ ನೂಕಿದನು ತಿಂಗಳ
ನಾಱುದಿನಸಕೆ ಫಲವ ಕೊಂಡನು ತಿಂಗಳೆರಡಹಲಿ |
ಮೂಱುತಿಂಳ ಕಳೆದನಿಂತೀ
ಱಾಱುದಿನಸಕೆ ಕಂದಮೂಲಾ
ಹಾರದಲಿ ತಹಗಲೆಯಲಿದನು ನಾಲ್ಕು ಮಾಸದಲಿ ||

೩

ಬಟಕ ಪವನಾಹಾರದಲಿ ನಿ
ಸ್ತ ಲಿತಶಿವಪದಭಕ್ತಿ ಸುಧೆಯಲಿ
ತಳೆತರೋಮಾಂಚನದ ಕಂದದ ಕುಂದದವಯವದ |
ಥಳಥಳಸುವಾನನದ ಸತ್ವೋ
ಜ್ವಲಿತಚಿತ್ತದ ಸುಪ್ರಭಾವದ
ಬಳವಿಗಿಯಲುತ್ಕೋಚವಾದುದು ತಪ ಧನಂಜಯನ ||

೪

ಯಮದೊಳುತ್ತಾದಿಸಿದ ನಿಯಮ
ಶ್ರಮವ ಗೆಲಿದನು ಶಂಭುವಿನ ಪದ
ಕಮಲ ಬೈಸಿಕೆಯಾದುದೆತ್ತಿದ ಜೀವ ಪವನನಲಿ |
ಭ್ರಮಸುವಿಂದ್ರಿಯಗಣವನುಚಿದಾ
ಕ್ರಮಿಸಿ ಶಂಕರಭಾವದಲಿ ಸಂ
ಕ್ರಮಿಸಿ ಧರಿಸಿ ಸಮಾಧಿಯನು ತಳೆದಾತ್ಮಪರನಾದ ||

೫

ವಿಮಳಮತಿ ಕೇಳಂದ್ರಿಯಾರ್ಥ
ಭ್ರಮೆಯ ಜಾಗ್ರದವಸ್ಥೆಯಂತ
ಸ್ತಿಮಿತಕರಣಭ್ರಮೆಯಲುದಿತಸ್ವಪ್ನವೀಧಿಯಲಿ |
ಗಮಿತತದ್ವಾಸನೆಯ ಬೀಜ
ಕ ಮಸುಷುಪ್ತವಸ್ಥೆಯಲಿ ಸಂ
ಕ್ರಮಿಸದಗ್ಗದ ತುರ್ಯಶಿವನನು ಪಾರ್ಥ ಚಿಂತಿಸಿದ ||

೬

ತಾನೆ ಶಿವನೋ ಮೋಣು ಶಿವನ
 ಧ್ಯಾನ ತನಗದ್ವೈತದನುಸಂ
 ಧಾನಕಿದು ಜವನಿಕೆಯೋ ಜೀವಾತುಮನ ಜಂಜಡವೊ |
 ಧ್ಯಾನವೋ ಮೇಣ ದ್ವೈತವೋ ತ
 ದ್ಧ್ಯಾನಕರ್ತೃವೊ ತ್ರಿಪುಟರಹಿತನೊ
 ತಾನು ಮೇಣಿನಲಾಯ್ತು ಚಿತ್ತದ ಶುದ್ಧಿಯರ್ಜುನನ || ೩

ಮುನಿಯಿದೇನೈ ಚಿತ್ರವಾಯ್ತು
 ಜ್ಞಾನನ ಚಿತ್ತದಲೇನು ತಾಮಸ
 ಜನಿತಕರ್ಮವೋ ಶುದ್ಧತತ್ತ್ವವ್ವಿಚ್ಛೇನಜಲಧಿಯಲಿ |
 ಮನಮುಖಗಿ ಮಗುಡೆದು ಶಿತಿಕಂ
 ಲನಲಿ ಶಸ್ತ್ರಸ್ತ್ರವನು ಬೇಡಿದ
 ನೆನಲು ಜನಮೇಜಯಗೆ ಮೈಶಂಪಾಯಮುನಿ ನುಡಿದ ¹ || ೪

ಅರಸ ಕೇಳೈ ರಾಜಸಾಂತಃ
 ಕರಣವೆದು ಕಾಮೈಕೈಕಸಿದ್ಧಿ
 ಸ್ಫುರಣಗೋಸುಗ ತಪವಲೇ ರಾಜ್ಯಾಭಿಲಾಷೆಯಲಿ |
 ಹರಚರಣನಿಕ್ಷಿಪ್ತಚೇತಃ
 ಸ್ಫುರಣೆ ತತ್ಪರಿಯಂತವುಕ್ಕಿ ತು
 ಪರಮವಸ್ತುನಿಜಸ್ವಭಾವಕೆ ಚಿತ್ರವೇನೆಂದ || ೫

ಮೇಲೆ ಮೇಲೀತನ ತಪೋಗ್ನಿ
 ಜ್ವಾಲೆ ಜಡಿದುದು ತಡೆದುದಭ್ರ
 ಸ್ಥಳಿಯಲಿ ಸೈವರಿವ ಸೂರ್ಯಾಚಂದ್ರಮಪ್ರಭೆಯ |
 ಥಾಳಿಸುವ ಪರಿಧೌತಮೌನಿಕ
 ರಾಳತೇಜೋಗರ್ಭತಮಧೂ
 ಮಾಳಯಲಿ ಮೇಘಾಳ ಮಸಗಿದುದರಸ ಕೇಳಂದ || ೧೦

ಈತನುಗ್ರತಪಃಪ್ರಭಾವಿ
 ಖ್ಯಾತಿ ವಿಗಡಿಸಿತಖಿಳಲೋಕ
 ವ್ರಾತವನು ಸೋತವನು ಕೌರವನೋ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನೋ |
 ಈತನೀಶ್ವರನಸ್ತವನು ಕೈ
 ಯಾತುಕೊಂಡರೆ ಬಚ್ಚಿಕ ರಿಪುನ್ಮಪ
 ಜಾತರಿದಿರೇ ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಮಹೀಪಾಲ || ೧೧

ಏನನೆಂಬೆನು ಪಾರ್ಥನುಗ್ರತ
 ಪೋನಿದಾಘಜ್ವಾಲೆಯನುಸಂ
 ಧಾನವನು ತತ್ಪರಸರದ ಪಾವನತಪೋಧನರ |
 ಮೌನವಡಗಿದುದು ಜಪಾನು
 ಪ್ಥಾನ ಬಿಡೆ ಬೀಸಿತ್ತು ಸಮಾಧಿ
 ಧ್ಯಾನ ಸೀಕರಿಯಾಯ್ತು ಸಾರವಿಚಾರ ಶಮಸಹಿತ || ೧೨

ಅರ್ಜುನನ ಧ್ಯಾನಕ್ರಮವನ್ನು ತಿಳಿದು ಋಷಿಗಳ ಅಸೂಯೆ.

ಶ್ರುತಿಯುಳಿ ತಗ್ಗಿ ತು ವಿವೇಕ
 ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಪಲ್ಲಟವಾಯ್ತು ಮತ್ಸರ
 ಮತಿಯ ಮೈಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ದಾತ್ಯಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯಲಿ |
 ಧೃತಿಯವರ ಬಾಹೆಯಲಸೂಯಾ
 ಸತಿಯ ಕಾಹಿಯ ಮನದಲಿದರ್ರು
 ಯತಿಗಳೇತನೆ ತಪದ ತೇಜದ ಹೊದರ ಹೊಯ್ಲಿನಲಿ || ೧೩

ಕೋಪವ ರಟಿಸತಾಧಿಭೌತಿಕ
 ತಾಪ ತಳತುದು ಹೃದಯವೀಶ್ವರ
 ರೂಪವನು ಮುಚ್ಚಿದುದು ಮಾಯಾವೋಹಮುದ್ರೆಯಲಿ |
 ಶಾಪಭೀತರಹಮ್ನ ಮತೆಯ ಕೃ
 ತಾಪರಾಧರು ಪ್ರಕೃತಿಗುಣಯ
 ಜ್ಞೋಪವೀತರು ಮಸಗಿದರು ಮುನಿಗಳು ತಪೋವನವ || ೧೪

ಆಗ ವನದಲ್ಲಿದ್ದ ಮುನಿಗಳು ಅರ್ಜುನನ ತಪಸ್ಸನ್ನು ನೋಡಿ
ಶಿವನನ್ನು ಮರೆಹೋದುದು.

ಹಚಿವೆ ಹಾವಸೆಮೆನದಲಿರ್ದರು

ಕೆಲರು ಕೆಲರೆಡೆಯಾಡುತ್ತಿರ್ದರು

ತಿಳಿವು ಮೆರೆವೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲರುಪಶಾಂತಿಭಾವದಲಿ |

ಕೆಲರಿದೇನಿವನಲ್ಲಿ ತೊಲಗಿಸಿ

ಕಳವುದೀತನನೆಂದು ತವ್ವೊಳು

ಕಳವಳಿಸುತ್ತೊವ್ವೊತ್ತ ವಾದುದು ಸಕಲಮುನಿನಿಕರ || ೧೫

ಕೆದಳಿದುದು ಜಡೆ ಯಕ್ಷಮಾಲೆಗೆ

ಳುದುರಿದುವು ಕರದಲಿ ಕಮಂಡಲು

ವದುರಿದುದು ಹಚಿವಾಯ್ತು ಹರಿಣಾಜನ ಮುನೀಶ್ವರರ |

ಕದಡಿತಂಗವಿಭೂತಿ ಕಡುಗೋ

ಪದಲಿ ಹರಿದರು ಹರಗಿರಿಯ ಹ

ತ್ತಿದರು ಕಂಡರು ರಾಜಮೌಳಿಯ ರಾಜಮಂದಿರವೆ | ೧೬

ಶಿವನ ಭವನವೆ ದೂರದಲಿ ಕಂ

ಡಿವರು ಮೈಯ್ಯಕ್ಕಿ ದರು ವರಮುನಿ

ನಿವಹ ಬಂದುದ ಬಾಗಲವದಿರು ಬಿನ್ನಹದ ಹದನ |

ವಿವರಿಸಲು ಕರೆಸಿದನು ಕರುಣಾ

ರ್ಣವನ ಕಂಡರು ಮೈಯ್ಯ ಚಾಚಿದ

ರವನಿಯಲಿ ಜಯ ಜಯ ಮಹೇಶ ನಮಶ್ಚಿವಾ ಯೆನುತ || ೧೭

ಏಟರೈ ಸಾಕೇಟರೈ ಸಾ

ಕೇಟಿ ಕುಳ್ಳುರಿ ಬಂದ ಕಾರ್ಯವೆ

ಹೇಟಿ ಯೆನೆ ಮುನಿನಿಕರ ವರ್ಮದು ನೊಸಲ ಕೈಗಳಲಿ |

ಹೇಟಿ ನೀವೆ ಹೇಟನ್ನು ಹಿರಿಯರು

ಹೇಟಿ ಯೆನುತೊಳಗೊಳಗೆ ಘೋಷಾ

ಘೋಟಿ ಮೆಸಗಿದುದೊಬ್ಬ ಮುನಿ ನಿಲಿಸಿದನು ಕಳಕಳವೆ || ೧೮

ನೀಲಲೋಹಿತ ಚಿತ್ತವಿಸು ಶಶಿ
ಮೌಳಿ ಬಿನ್ನಹ ನಿಗಮಮಹಿಳಾ
ಮೌಳಿಮೆಣಿನೀರಾಜಿತಾಂಘ್ರಿಸರೋಜನವಧಾನ |
ಪಾಲಿಸುವುದಾರ್ತರನು ಪರಮಕೃ
ಪಾಳು ನೀನತಿದೀನರಾವು ವಿ
ಟಾಳಸಂಗತಿಯಾದುದಸ್ಮಜ್ಜ ಪತಪಸ್ನಿ ತಿಗಿ ೧೯

ಶಾಂತಿಯೇ ಮನೆ ನಿಮ್ಮ ಚರಣದ
ಚಿಂತೆಯೇ ಮನೆನಾರ್ತ ವರವೇ
ದಾಂತತತ್ತ್ವರಹಸ್ಯಮನನಾದಿಗಳು ಸರ್ವ ಸ್ವ |
ದಾಂತಿಯೇ ಸುಖಭೋಗ ಮೆಯಾ
ಶ್ರಾಂತಿಯೇ ಮಹಾತ್ಮ್ಯವಿದು ಮುನಿ
ಸಂತತಿಗೆ ವರ್ತನವಲೇ ವೈದಿಕವಿಧಾನದಲಿ || ೨೦

ಹೋದ ಹೊಲಬಿಲ್ಲದಹೊಲಗಳೆ ದು
ಭೋದತಪವೇ ಹೊತ್ತುತಿಡೆ ಜ
ಳ್ಳಾದುವೆಮ್ಮ ಸಮಾಧಿಸೈರಣೆ ಶಮದಮಾದಿಗಳು |
ಕಾದುದಾವನಭೂಮಿ ತರುಗು
ಲ್ಮಾದಿಗಳು ಕಟ್ಟೊಣಗಲಾದುವು
ತೀದುದೆಮ್ಮಯ ಜಪಸಮಾಧಿಯು ಕರ್ಮವಿಧಿಯಿಂದ ¹ || ೨೧

ರಾಯನೋ ಮೇಣವನು ರಾವುತ
ನಾ ² ಯಕನೊ ಋಷಿಯಲ್ಲ ಋಷಿಗೇ
ಕಾಯುಧಂಗಳ ಗೊಡವೆ ನಮಗೇಕದಹಿ ಬೂತಾಟ |
ಸಾಯಕದ ಬತ್ತಳಿಕೆ ಚಾಪವ
ಡಾಯುಧದ ಕುಶವೆರಳಜಡೆಗಳ
ನಾಯಕದಲನುಚಿತದ ಸಂಗದ ತಪಸಿ ಯಿಹನೆಂದ || ೨೨

¹ ನಿತ್ಯ ವಿಧಿಯೊಬ್ಬನ ದಸೆಯಲಿಂದು, ಚ.

² ಪಾ, ಚ.

ಆಡಿದೊಡೆ ನಾವ್ ಮುನಿಗಸೂಯೆಯ
ಮಾಡಿದವರಿದ ನಿಮ್ಮಡಿಗೇ ನಾ
ಮಾಡದಿದೊಡೆ ಬಿಸಿಲರಾಶಿಯನುರಿಯ ಸೂತಕವೆ |
ಕೂಡಿತೆಮ್ಮೆಯ ಕರ್ಮಗತಿ ತಪ
ಗೇಡಿಯನು ಬಿಡದೆಬಿ ಸೆಮಗೆಡೆ
ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮೆಯ್ಯಕ್ಕಿತ್ತು ಮುನಿಸ್ತೋಮ || ೨೩

ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮನು ಪಿಸುಣರೆಂದೇ
ಚಿತ್ತವಿಸಲಾಗದು ತಪ್ಪೋವನ
ಹೊತ್ತುತಿದೆ ವಿಸರೀತ ತಪಸಿಯ ತೀವ್ರತೇಜದಲಿ |
ಇತ್ತಲೊಂದು ತಪ್ಪೋವನವ ನಮ
ಗಿತ್ತು ಕರುಣಿಸು ಮೇಣ್ಣಿಕಾರಿಯ
ನೆತ್ತಿ ಕಳೆ ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿ ಯೆಂದುದು ಮುನಿಸ್ತೋಮ || ೨೪

ಆಗ ಈಶ್ವರನು ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅರ್ಜುನನೆಂದು ತಿಳಿದು
ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಅಭಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದು.

ಕೇಳುತ್ತವನಾರೋ ಯೆನುತ ಶಶಿ
ಮೌಳಿ ವಿಮಲಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯೊ
ಳಾಳನೊಡನು ಮನದೊಳಗೆ ನಮ್ಮವನಲಾ ಯೆನುತ |
ಬಾಲಹಿಮಕರಕಿರಣದೊಡನೆ ಸ
ಮೇಳವಹ ನಗೆ ಮಿನುಗೆ ಮುನಿ
ಜಾಲವನು ನೋಡಿದನು ಸುರಿದನು ಕೃಪೆಯ ತನಿರಸವ || ೨೫

ಅಹಿದೆನಾನಂಜದಿರಿ ಹುಯ್ಯಲ
ಬಹಿದೆ ತಂದಿರಿ ನಿಮ್ಮಗೆಲವಿಂ
ಗೆಹಿಗುವವನವ¹ ನಲ್ಲ ಬೇಹಿಹುದಾತನಂಘವಣಿ |

ಅಱುಹಲೇಕೆ ಭವತ್ತ ಪೋವನ
ನಜಿ ನಿಮಗೆ ನಾನವನನಬ್ಬಿ
ತೆಹಹ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡುವೆನೆಂದನು ತ್ರೈಪುರಧ್ವಂಸಿ || ೧೬

ಏಟಿ ನೀನಾಶ್ರಮಕೆ ಹೋಗಿ ಭ
ಡಾಳಸಲಿ ಮುನಿವರನ ತಪವಿ
ನ್ನೇಟಿ ಸಾಕೆಂದಭಯವಿತ್ತು ಕರಾಂಬುಜವ ನೆಗೆಹಿ |

ಬೇಟೆಗಾಗಿ ಸರ್ವರನ್ನೂ ಸಿಧ್ಧ ಪಡಿಸೆಂದು ನಂದೀಶ್ವರನಿಗೆ
ಕೆವನ ಅಪ್ಪಣೆ ಮತ್ತು ಡಂಗುರ.

ಬೀಟುಕೊಟ್ಟನು ಸಕಲಮುನಿಜನ
ಜಾಲವನು ಕರೆ ಭೂತನಿಕರವ
ಮೇಳವಿಸಹೇಡೆಂದು ನಂದೀಶ್ವರಗೆ ನೇಮಿಸಿದ || ೧೭

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಬೇಂಟೆಯೆಂದೀ
ಶ್ವರನ ಕಟಕದಲಾಡಿದುದು ಡಂ
ಗುರದ ದನಿ ಡಾವರದಲೈದಿತು ನಿಖಿಳಭೂತಚಯ ¹ |

ಈಶ್ವರನು ಕಿರಾತವೇಷವನ್ನು ತಾಳಿದುದು.

ಪರಮಕರುಣಾಸಿಂಧು ಭಕ್ತ ರ
ಪೊರೆವ ಭರದಲಿ ಭೂರಿವೈಗಯಾ
ಚರಣೆಗೋಸುಗ ಶಬರವರರೂಪವನು ಕೈಕೊಂಡ || ೧೮

ತೆಗೆದು ತಲೆಮಾಲೆಯನು ಹಸುರಂ
ಗಿಗಳ ತೊಟ್ಟನು ಸುತ್ತುವರೆ ಹೀ
ಲಿಗಳ ಹಂಹಿನ ಪಾರಿವದ ಚಲ್ಲಣವ ವೆಂಠಣಿಸಿ |
ಬಿಗಿಜಡೆಯ ಶಶಿಮುಖಕೆ ಸತ್ತಾ
ಳಿಗಳ ಕಟ್ಟಿ ಕಿರಾತವೇಷದ
ವಿಗಡದೇವರ ದೇವ ಕೊಂಡನು ಚಾಪಮಾರ್ಗಣವ || ೧೯

¹ ಭುವನವನು, ಚ.

ಬಳಿಕ ಈಶ್ವರನ ಪರಿವಾರವೆಲ್ಲ ಕಿರಾತರ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿದುದು.

ದೇವನನುರೂಪದಲಿ ನಿಂದರು

ದೇವಿಯರು ಗುಹಗಣಪತಿಗಳ್

ಲ್ಲಾ ವಿನೋದನ ನೋಡಲಳವಡಿಸಿದರು ಶಾಬರವೆ |

ಆವಿಗಡನಂದೀಶ ವೀರಕ

ದೇವವರರೇಣುಕಮಹೋದರ

ದಾವಶಿಖಿವರವೀರಭದ್ರಾದ್ಯಖಿಳದೇವಗಣ ¹ ||

೨೦

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಸಪ್ತಮಾತೃಕೆ

ಯರು ಮಹೋಪನಿಷನ್ನಿ ತಂಬಿನಿ

ಯರು ದಿಶಾದೇವಿಯರು ಶ್ರುತಿವಿದ್ಯಾದಿಶಕ್ತಿಯರು |

ಉರಗಿಯರು ವಿದ್ಯಾಧರಿಯರ

ಪ್ರಿಯರೌಪಧಮಂತ್ರದೇವತೆ

ಯರು ಪುಳಿಂದಿಯರಾದರು ² ಮಹೇಶ್ವರಿಯ ಬಚಿಸಿನಲಿ || ೨೧

ಧೃತಿ ಮಹೋನ್ನತಿ ತುಷ್ಟಿ ಪುಷ್ಟಿ

ಸ್ತುತಿ ಸರಸ್ವತಿ ಸಂವಿದಾಯತಿ

ಮತಿ ಮನಸ್ವಿನಿ ಸಿದ್ಧಿ ಕೀರ್ತಿ ಖ್ಯಾತಿ ಮಿತಿ ನಿಯತಿ |

ಗತಿ ಕಳಾಮಾನಿನಿ ಕಳಾವತಿ

ರತಿ ರಸಾವತಿ ಚಂಡಿ ಜಯೆ ಮಧು

ಮತಿ ಯೆನಿಸ ದೇವಿಯರು ಶಬರಿಯರಾಯ್ತು ನಿಮಿಷದಲಿ || ೨೨

ಮಾರಿ ಚಾಮುಂಡಾ ಸ್ತುತಾನಾ

ಗಾರವತಿ ವರಕಾಳರಾತ್ರಿ ಮ

ಹೀರಮಣಿ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಯೋಗಿನಿ ಯಜ್ಞ ಶಕ್ತಿಗಳು |

ವೀರಸಿರಿ ವನಲಕ್ಷ್ಮಿ ಶಾಕಿನಿ

ವಾರಿದೇವತೆ ಡಾಕಿನೀಮುಖಿ

ಭೂರಿಶಕ್ತಿಗಳೈದೆ ಶಬರಿಯರಾಯ್ತು ನಿಮಿಷದಲಿ ||

೨೩

¹ ಭೂತಗಣ, ಟ

² ರಾಯ್ತುಪರಮೇ, ಚ. ಟ.

ಜಾಳಿಸಿದ ಹದವಿಲ್ಲುಗಳ ಬಡಿ
 ಕೋಲುಗಳ ಸಂಕಲೆಯನಾಯ್ಗಳ
 ಕೋಲುವಲೆಗಳ ಕಣಿ ವಲೆದಡಿವಲೆಯ ನಿಡಿವಲೆಯ |
 ಕಾಲುಕಣಿಯ ಹೆಬ್ಬಲೆಯ ಬೆ
 ಳ್ಪಲಹೊಣಿಗಳ ಗಳೆಗಳಂಟಿನ
 ಮೇಲುಗೊಂಬಿನ ಬೇಟೆಕಾಣರು ಬಟಿಸಿದರು ಶಿವನ || ೩೪

ಶ್ರುತಿಗಳೂಚಿಗತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರದ
 ಗತಿಯ ಸೋಹಿನ ತಂತ್ರನುಯಸಂ
 ಗತಿಯ ಸೋಹಿನ ವಿವಿಧಜಪಯಜಾ ದಿಗಳ ಬಲೆಯ |
 ವ್ರತದ ಜಂತ್ರದ ಕಣಿಗಳ ಸ
 ತ್ಕೃತಿಯ ಕೋಲ್ಗುಂಡುಗಳ ಯೋಗ
 ಸ್ಥಿತಿಯ ಸರಳಿನ ಬೇಟೆಕಾಣರು ಬಟಿಸಿದರು ಹರನ || ೩೫

ಶ್ರವಣಮನನದ ಬೀಸುವಲೆ ಶಾಂ
 ಭವಸುವೇದದ ದೀಪ್ತಗಳ ಬಲು
 ಗವಣಿಗಳ ಪಶುಪಾಶಬಂಧದ ಬೋಳೆಯಂಬುಗಳ |
 ನವವಿಧಾಮಳಭಕ್ತಿಗಳ ರಣ
 ದವಕದೀಹದ ಹುಲಿಗಳ ಮೈಗ
 ಭವವಿದಾರಣಸುಭಟರೈದಿತು ಶಿವನ ನೇಮದಲಿ || ೩೬

ಸೋಹಿದರೆ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಹಾಯ್ದು ವು
 ಮೋಹತಮದಂಭಾದಿಮೈಗತತಿ
 ತೋಹಿನಲಿ ಬಿದ್ದು ವು ಮಹಾಪಾತಕಮದೇಭಚಯ |
 ದ್ರೋಹದೀಯದ ಮೈಗವಸಾಯವ
 ರಾಹ ಸಂಕೀರ್ಣೋಪಪಾತಕ
 ವಾಹರಿಪುಗಳನಂತವೆಡುವು ಹರನ ಬೇಂಟೆಯಲಿ || ೩೭

ಜಯಜಯೆಂದುದು ನಿಖಿಳಜಗ ಶ್ರುತಿ
 ಚಯ ಭಠಾಳಸಿ ಹೊಗಲುತಿರ್ದು
 ನಯನಗೋಚರವಾಯ್ತು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪರಮಶಿವತತ್ತ್ವ |
 ಲಯದ ಜನನದ ಸುಷಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ
 ಲಯಸಮುದ್ರವ ಸುಷಯ ಈ ನಿ
 ಭಯವು ಭಕ್ತರಿಗೆಂಬವೋಲೆ ಮಸಗಿತು ಮಹಾಶಬ್ದ || ೩೪

ಕಿರಾತ ವೇಷಿಯಾದ ಈಶ್ವರನು ಸಪರಿವಾರನಾಗಿ ಇಂದ್ರ
 ಕೀಲಕ್ಕೆ ಬಂದುದು.

ಹೇಳುವರೆ ರೋಮಾಂಚನವಲಾ
 ಕೇಳು ನೃಪ ಕೈಲಾಸವಾಸಿಯ
 ಲೀಲೆಯನು ನಿಜಭಕ್ತ ಜನಸಂದರ್ಶನಾರ್ಥವಲ |
 ಆಳು ನಡೆತಂದಿದ್ದಕೀಲದ
 ಶೈಲವನು ಬೆಹಿಸಿತು ಮಹಾದ್ಭುತ
 ದೇವಿಗೈಯನೇನೆಂಬೆನ್ನೆ ಕೈರಾತವಿಭ್ರಮವ || ೩೫

ಈ ರಥಸವನ್ನು ಮೂಕದಾನವನು ಕೇಳಿ ಹಂದಿಯ ರೂಪವನ್ನು
 ತಾಳಿ ಬಂದುದು.

ಇಂಬಿನಲ್ಲಿಹ ಮೂಕದಾನವ
 ನೆಂಬನೊಬ್ಬನ ತನ್ಮಹಾದ್ರಿ
 ತಂಬವನದ ನಿಕುಂಜದಲಿ ನಿರ್ಭಯವಿಹಾರದಲಿ |
 ಚುಂಬಿಸಿತು ಬಲರಥಸವದು ವಿಲ
 ಯಾಂಬುಧಿಯ ಕಳಕಳವೆನೆ ಸುರರ
 ತಿಂಬಿನೀಕ್ಷಣವೆನುತ ಖಳನಾಲಿಸಿದನಾಧ್ವನಿಯ || ೪೦

ಹಂದಿಯಾದನು ದನುಜನಾಗಿರಿ
 ಕಂದರವ ಹೊಣುವಂತೆ ಬೇಟೆಯ
 ಮಂದಿಯೊಳಗಡಹಾಯ್ತುತತ್ತಿದನಡ ಬಿದ್ದ ವರ |

ಹಂದಿಯಿದು ಬಿಡು ನಾಯ್ಗನು ಬಿಡು
 ಹಿಂದಹಿಡಿ ಕೆಡೆ ಕುತ್ತು ಕೈಕೊ
 ಕೊಂದು ಗಜಬಜಿಸಿತ್ತು ಗಾವಳಿ ಗಹನಮಧ್ಯದಲಿ || ೪೦

ಎಳವೆಣಿಯನಡುವಿದ್ದ ರಾಹುವೊ
 ಲಳವಡುವ ದಾಡಿಗಳ ದೊಯ ಮಿಗೆ
 ಬಳದನೀಲಾಚಲಕೆ ಸರಿಯೆಂದೆನಿಸ ಹೇರೊಡಲ |
 ಮುಳಿದು ಗರ್ಜಿಸಿ ಕಿಡಿಸುರಿವಕಂ
 ಗಳ ಸರೋದ್ರಾಖೋಪದಲಿ ಕೆ
 ಕಳ್ಳಸಿದ್ಧಿಕ್ಕಲ ನೋಡುತಿರ್ದುದು ದೇವಸಂತತಿಯ || ೪೧

ಕೂಡೆ ಕಟ್ಟಿತು ಭೂತಗಣ ದನಿ
 ಮೂಡಿ ಭರದಬ್ಬರಿಸಿ ವೋಣಿಯ
 ನೀಡಿ ನಾಯ್ಗನು ತುಡುಕಿದುವು ತಿರುಗಿದರೆ ಹಿಮ್ಮಡಿಯ |
 ರ್ಪೂಡಿಸುತ ಕವಿದೆಕ್ಕಲಂದೋ
 ಡಾಡಿ ಬಿರಿದುದು ನೂಲುಘಾಯದಿ
 ನೋಡುತಿರ್ದುದು ಸೇನೆ ಕಂಡನು ಶೂಲಿ ಸೂಕರನ || ೪೨

ಈಶ್ವರನ ಬಾಣದ ಏಟಿನಿಂದ ಧ್ವನಿಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದ ಹಂದಿಯನ್ನು
 ಪಾರ್ಥನು ನೋಡಿದುದು.

ಇದುವೆ ಸಮಯವೆಲಾ ಯೆನುತ ಹೂ
 ಡಿದನು ಬಾಣವೆನುಗಿದು ಪೂರಾ
 ಯದಲಿ ತೆಗೆದು ಪಿನಾಕಿ ಯೇಚ ನು ಮೂಕದಾನವನ |
 ಬದೆದು ಹಾಯ್ದು ಬಾಣಗ^{ಬೆ}ಹಿ ದೋ
 ಳಿದುದು ಬದಿಯಲಿ ಕೊಡಹಿ ಘೋಷಿಡು
 ತದು ಧನಂಜಯನತ್ತ ಹರಿದುದು ಹೊತ್ತಕ್ಕಣಿಸಹಿತ || ೪೪

ಪಾರ್ಥನ ಬಾಣದಿಂದ ಹಂದಿಯು ಮೃತವಾಗುವಿಕೆ.

ಬಂದು ಗಿರಿಕಂದರದೊಳಹ ಮುನಿ
ವೃಂದದೊಳಗಡಹಾಯ್ದು ಕೆಡಹುತ
ಹಂದಿ ಮೋಹಿಯ ನೆಗಹಿ ಮಲೆವುತ ಗಜಖಿ ಗರ್ಜಿಸಿತು |
ಮಂದಿ ಬೆದಹುತ ಘೋಷಡುತಲಾ
ಯಿಂದುಧರನೇ ಬಲ್ಲ ಶಿವ ಶಿವ
ಯೆಂದು ಮೋಹಿಯಿಡೆ ಕೇಳಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟಿದ್ದ ನಾಪಾರ್ಥ || ೪೫

ಕಂಡನರ್ಜುನನೀವರಾಹನ
ದಂಡಿ ಲೇಸಲೆ ನುತ ಬಾಣವೆ
ಗಾಂಡಿವದೊಳವಡಿಸಿ ಬೊಬ್ಬಿ ಉದೆಚ್ಚ ನಾಖಳನ |
ದಿಂಡುಗಡೆದುದು ಕಾಲ ಕೊಡಹುತ
ಗಂಡಶೈಲದ ವೋಲು ಭೂತವೆ
ದಿಂಡುಹದಿಹಂದಿ ಬಿದ್ದು ದು ಪಾರ್ಥನಿರಿದಿನಲಿ || ೪೬

ಹಂದಿ ನನ್ನದು ನನ್ನದು ಯೆಂದು ಶಿವಾರ್ಜುನರ ವಿವಾದ.

ಬಂದನೀಶ್ವರ ನಾವು ಕೆಡಹಿದ
ಹಂದಿ ನಮ್ಮದು ತೆಗೆ ಯೆನಲು ನರ
ನೆಂದನೆನ್ನೆಂಬಿನಲಿ ಬಿದ್ದು ದು ಸಾಹು ನೀನೆನಲು |
ಬಂದುದೇಕಾಮಿಷವಿರೋಧದ
ಕಂದು ಪಾರ್ಥನ ಚಿತ್ತದಲಿ ಬಾ
ಲೇಂದುಧರನೆಂದೆತ್ತ ಬಲ್ಲನು ಕೊಳೆದನು ಶಿವನ || ೪೭

ಆರನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಏ ಳ ನೆ ಯ ಸಂಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ಕದನಮುಖದಲಿ ಖೋಡಿಯಿಲ್ಲದೆ
ಬೆದರಿದೊದಗಿದ ನರಗೆ ಕಾರು
ಣ್ಯದಲಿ ಕಾಮವಿರೋಧಿ ಕೊಟ್ಟನು ಪಾಶುಪತಶರವೆ ||

ಕಿರಾತನನ್ನು ಕುರಿತು ಅರ್ಜುನನು ನಿನ್ನ ಯಜಮಾನನನ್ನು
ಕರೆದು ತಾ ಎಂದು ಹೇಳಿದುದು.

ಎಲೆ ಕಿರಾತ ಮಂದೀಯಬಾಣದ
ಬಲೆಗೆ ನೀ ವೃಗವಾಗದಿರು ನಿ
ನ್ನಳವೆ ಮುಖಿಯೆ ಬನದ ನರಿಮೊಲಹಕ್ಕಿ ಹರಿದುನಲಿ |
ಗಲಿದಗರುವನು ನೀನು ನಿನ್ನ
ಗ್ಗಲಿಕೆಗಾನಂಜುವನೆ ನಿನ್ನಯ
ದಲಿಕೆ ಪತಿಯುಂಟಾದೊಡಾತನ ಕೊಂಡು ಬಾ ಯೆಂದ || ೧

ಈಶ್ವರನು ನಕ್ಕು ಪಾರ್ವತಿಯ ಮುಂದೆ ಈತನ ಪರಾಕ್ರಮ
ವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು.

ಎನಲು ನಕ್ಕನು ಶಂಭು ಬಹುತನ
ಮನದ ಧೃತಿಯನು ಭುಜಬಲವನಾ
ತನ ಪರಾಕ್ರಮಲಕ್ಷ್ಮಿಯನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ತೋಪಿಸಿದ |
ನೆನೆಯ ನುಡಿದನಿದೇನು ತಮ್ಮಡಿ
ನಿನಗೆ ತಪದಲಿ ಖಡ್ಗವೇಕಿ
ಧನುಶರಾವಳಿ ಯೇಕೆ ನಿನ್ನಂಘ್ರವಣಿ ಯೇನೆಂದ || ೨

ಅರ್ಜುನನ ಉಪೇಕ್ಷಾವಾಕ್ಯಗಳು.

ಏಕೆ ನಿನಗೀತಪದ ಚಿಂತೆ ವಿ
ವೇಕಶಾಸ್ತ್ರವಿಚಾರವಿದು ವಿಪಿ
ನೌಕಸರ ಸಂಹಾರವಿದ್ಯಾವೈದ್ಯ ನಿನ್ನ ದಲೆ |
ಆಕೆವಾಳರ ಕರೆಸು ನೀನೇ
ಕಾಕಿ ನಿನ್ನಲಿ ಹರಿಯದಾಹವ
ವೇಕೆ ನಿನಗಂತೆಂದು ಕಪಟಿಕಿರಾತನನು ಜಪಿದ ||

೨

ಈಶ್ವರನ ವಾಕ್ಯ.

ನೀವು ಬಲ್ಲರಿ ಶಾಸ್ತ್ರದಲಿ ಶ
ಸ್ತ್ರಾವಳಿಯಲಾವಿದು ಪಕ್ಷಿಮೃ
ಗಾವಳಿಯ ಬೇಂಟೆಯಲಿ ಬಲ್ಲವು ಜಾತಿಧರ್ಮವಿದು |
ನೀವು ಬಲುಹುಳ್ಳವರು ನಿಮ್ಮೊಡ
ನಾವು ಸೊಸುವರಲ್ಲ ನಿಮ್ಮವೊ
ಲಾವ ಋಷಿ ಶಸ್ತ್ರಜ್ಞ ನಾತನ ಬಿರುದ ತಡೆಯೆಂದ ||

೪

ಅರ್ಜುನನು ನಾನು ಈಶ್ವರನ ಶಿಷ್ಯನೆಂದು ಹೇಳಿದುದು.

ಕಟಕಿಯೇಕೆ ಪ್ರಳಿಂದ ನಾವು
ಬಟೆಯ ತಪಸಿಗಳೆಂಬುದಿದು ಪರಿ
ಸ್ಪಟವಲೇ ತಪ್ಪೇನು ನಿನ್ನೊಡನೆಂದು ಘನೇನು |
ಜಟಮೃಗಾಜಿನಭಸ್ಮದೊಡನು
ತ್ಯಟಧನುಶ್ಯರಖಡ್ಗದಲಿ ಧೂ
ರ್ಜಟ ಯಿಹನು ನಾವವರ ಶಿಷ್ಯರು ಶಬರ ಕೇಳೆಂದ |

೫

ಅದಕ್ಕೆ ಈಶ್ವರನ ನುಡಿ.

ಲೋಕಶಿಕ್ಷಕರಲ್ಲಲೇ ನಮ
ಗೇಕೆ ನಿಮ್ಮಯ ತಪದ ಚಿಂತೆ ಪಿ
ನಾಕಧರನಡಹಾಯ್ದರೆಯು ಬಿಡೆವೆಮ್ಮ ವಾಸಿಗಳ |

ಈಕಳಂಬವಿದೈವೈದಿನುತ ವ
 ನೌಕಹದ ನೆಳಲಿನಲಿ ನಿಂದು ಪಿ
 ನಾಕಿ ನುಡಿದನು ಕಡಿದನೀತನ ಮನದ ಸೈರಣೆಯ || ೬

ಪಾರ್ಥನು ಕೋಪದಿಂದ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದುದು.

ಮಸಗಿದನು ನಿನ್ನಾತನುಗಿದೆ
 ಬಿಸಿದ ಹುಲಿಯೋ ನೊಂದ ಹಂದಿಯೋ
 ಹಸಿದ ಭುಜಗನೊ ಕಾದಕಟ್ಟುಕ್ಕಿನ ಛಡಾಳತೆಯೊ |
 ಉಸುರುಗಳ ಕರ್ಬೊಗೆಗಳಾಲಿಯು
 ಬಿಸುಗುದಿಯ ಬಲುಕೆಂಡವೆಂಬಿನ
 ಹೊಸಮಸೆಗಳೂರಿ ರ್ಪೂಡಿ ರ್ಪುಳಪಿಸಿ ಪಾರ್ಥ ಖತಿಗೊಂಡ || ೭

ಆದೊಡಿದ ಕೊಳ್ಳನುತ ಕೆನ್ನೆಗೆ
 ಸೇದಿ ಬಿಟ್ಟನು ಸರಳನದು ಹಿಂ
 ದಾದುದಾಬಳಿ ಸರಳನದ ಹಿಂದುಳುಹಿ ಮತ್ತೊಂದು |
 ಹೋದುದದು ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಮತ್ತೊಂ
 ದೈದಿತತೀವೇಗಾಯ ತನದನು
 ವಾದಸಾಧ್ಯದ ಸರಳು ಕವಿದುವು ಬಿಟ್ಟಸೂಟೆಯಲಿ || ೮

ಏನ ಹೇಳುವೆನರಸ ಶರದಭಿ
 ಮಾನದೇವತೆಯುಂಟಲಾ ಹರಿ
 ಸೂನುವಣಿಯದೊಡಾಕೆಯಣಿಯಳ ಚಂಡಿಕಾದೇವಿ |
 ಭಾನುಮಂಡಲದಂಧಕಾರದ
 ವೈನತೀಯನ ಭುಜಗತತಿಯ ಸ
 ಮಾನಧರ್ಮವ ಕಂಡೆನೀಶನೊಳರ್ಜುನಾಸ್ತ್ರದಲಿ || ೯

ಮಂಜು ಮುಸುಕಿದೊಡೇನು ಪರ್ವತ
 ವಂಜುವುದೆ ಹಾಲಾಹಲವ ನೊಣ
 ನೆಂಜಲಿಸುವುದೆ ವಡಬಸಿಖಿ ನನೆವುದೆ ತುಷಾರದಲಿ |

ಕಂಜನಾಳದಿ ಕಟ್ಟುವೆಡವುದೆ
 ಕುಂಜರನು ನರಶರದ ಜೋಡಿನ
 ಜುಂಜುವೊಳೆಯಲಿ ಜಾಹ್ನವೀಧರ ಜಾಹುವನೆ ಯೆಂದ || ೧೦
 ಮತ್ತೆ ಸುಖದನು ಸರಳ ಮಚೆಯನು
 ದೆತ್ತ ನಭದಸೆಯೆತ್ತ ಧಾರುಣಿ
 ಯೆತ್ತಲರ್ಜಾನೆತ್ತ ಕಪಟಕಿರಾತ ತಾನೆತ್ತ |
 ಹೊತ್ತಹೊಗರನ ಮೊಣವ ಗಜಿಗಳ
 ಮುತ್ತು ಗಿಡಿಗಳ ಬಾಯಧಾರೆಯ
 ನೊತ್ತ ವಂದಾಕಿದುವು ಮೃತ್ಯುಂಜಯನ ಸಮ್ಮುಖಕೆ || ೧೧
 ಕೋಪದಿಂ ಬಂದ ವಿನಾಯಕಾದಿಗಳನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿದುದು,
 ಕೆರಳದನು ಹೇರಂಬ ಗುಹನ
 ಬುರಿಸಿದನು ರೋಷದಲಿ ಮಸಗಿತು
 ತರತರದ ವರವೀರಭದ್ರಾದ್ಯುಪಾಸಿತಗಣ |
 ಹರನು ಕಂಡನಿದೇನಿದೇನ
 ಚ್ಚರಿ ಧನಂಜಯನೆಮಗೆ ನೂರ್ಮಡಿ
 ಪರಮಹಿತ ನಿಮ್ಮಿಂದ ನೀವ್ ಗಜಬಜಿಸಬೇಡೆಂದ || ೧೨
 ಈಶ್ವರಾರ್ಜುನರ ಪರಸ್ಪರಬಾಣವೃಷ್ಟಿ.
 ಎನುತ ಕೊಂಡನು ಧನುವನಾಪಾ
 ಧನ ಶರಾಘವನೇಕೋಡೀಶನ
 ಮೊನೆಗಣೆಯಲಕ್ಕಾಡಿದುವು ಬಾಡಿದುವು ಬಜಿಸರಳು |
 ಕನಲಿ ಕಿವಿವರೆಗುಗಿದು ಘಡ ಹೋ
 ಗೆನುತ ಮಗುತೆಚ್ಚನು ಧನಂಜಯ
 ನನಿತುಶರವನು ಕಡಿದು ಮದನವರೋಧಿ ಮಗುತೆಚ್ಚ || ೧೩
 ಎಸುಗೆಯೊಳ್ಳತು ಶಬರನತಿಸಾ
 ಹಸಿಕನ್ಯೆ ಬಿಲ್ಲಾಳಲಾ ಸಮ
 ಬಿಸನನೆಚ್ಚನು ನಮೋಡನೆ ಮರುಪುತು ಪಾಯ್ಕನುತ |

ಹೊಸಮಸೆಯ ಹೊಗರಲಗುಗಳ ದ
 ಕ್ಷಮವ ಧಾರೆಯ ಕೆಂಗರಿಯ ಡಾ
 ಕಸುವ ಕಣಿಗಳ ಶರಧಿಯನು ಕವಿಸಿದನು ಕಲಿಸಾರ್ಥ || ೧೪

ಅರ್ಜುನನ ಬಾಣಗಳು ಮುಗಿದರೂ ಉತ್ಸಾಹ
 ಏಕರೀತಿಯಾಗಿರುವಿಕೆ.

ಈಡಿರಿದುಮೊಂದೊಂದಿಹಿ ಹೊಗೆ
 ರೂಡಿ ರುಳುಪಿಸುವುರಿಗಳಲಿ ಸರ
 ಕೋಡಿದುವು ಗಾಂಡಿವವೆನೊಡೆದು ಮಹೇಶನಿದಿನಲಿ |
 ಕಾಡಿದರೆ ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿ ಕೊಂ
 ಡಾಡುತಿದನು ಪಾರ್ಥನಂಬಿನ
 ಮೂಡಿಗೆಯ ಸಂವರಣೆ ಸವೆದುದು ಸವೆಯದಾಟೋಪ || ೧೫

ಎಲೆ ಕಿರಾತ ಕಿರಾತರೊಳಗ
 ಗ್ಗಳಯನಹೆಯೋ ದೇವದಾನವ
 ರೊಳಗೆ ಸೈರಿಸಿ ನಿಲುವನಾವನು ನಮ್ಮ ವಿಲಗದಲಿ |
 ಅಳುಕದಿರು ಕಲಿಯಾಗೆನುತ ತುದಿ
 ಹಿಳುಕ ಮಂತ್ರಿಸಿ ದಿವ್ಯಬಾಣಾ
 ವಳಿಗಳಲಿ ಬಾಲೇಂದುಮೌಳಿಯನೆಚ್ಚ ನಾಪಾರ್ಥ || ೧೬

ಅರ್ಜುನನ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಈಶ್ವರನು ನುಂಗಿದುದು.

ಏಸುಮಂತ್ರಾಸ್ತ್ರದಲಿ ಮುಸುಕಿದೊ
 ಡೈಸುವನು ಹರ ನುಂಗಿದನು ಮಗು
 ಚೇಸುಕೂರಂಬುಗಳಲೆಚೊ ಡೆ ಕಡಿದನಂಬಿನಲಿ |
 ಈಸುವೆಗ್ಗ ಳರಾರನಿಪ ಜಿ^ಹ
 ಜ್ಞಾನಿ ಚೇತಾ ಕ್ಷಾತ್ರತಾಮಸ
 ವೇಸು ಬಲಹೋ ನಿಮ್ಮ ಜಾತಿಗೆ ಭೂಪ ಕೇಳಂದ || ೧೭

ಆಗ ಅರ್ಜುನನ ಪರಿತಾಪ.

ಅಂದು ಖಾಂಡವವನದ ದಹನದಿ
ಬಂದುದಕ್ಷಯಬಾಣ ಬಾಣದಿ
ಯಿಂದು ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಬಹಳಜಲನಿಧಿ ಬತ್ತು ವಂದದಲಿ |
ಇಂದುಮೌಳಿಯ ಸೇವೆಗಿಂದು ಪ್ರ
ಳಿಂದ ಕಂಟಕನಾದನೇ ಹಾ
ಯೆಂದು ಗರ್ಜಿಸಿ ಚೂಪದಿಂದಪ್ಪಳಿಸಿದನು ಶಿವನ || ೧೪

ಕಳಚಿದನು ದಂಡೆಯಲಿ ಘಾಯವ
ನಳುಕಿದನಲಾ ಯೆನುತ ಮಗುಳ
ಪ್ಪಳಿಸಿದನು ಮೇಲ್ಪಾಶ್ವಯ್ಯ ಹೊಯ್ದು ನು ಜಹ್ನಿದು ರೋಷಿಸುತ್ತ
ಮೆಲನಗೈಯಲರ್ಜುನನ ಚೂಪವ
ಸೆಳೆದು ಕೊಂಡನು ತನ್ನ ಭಕ್ತನ
ಬಳವಿಗೈಯನೇ ಮಾಡಿ ಘೇಯೆಂದುದು ಸುರಸ್ತೋಮ || ೧೫

ಅರ್ಜುನನು ಭಯಗೊಂಡುದು.

ತಿಳಿವನುಗಿದಡಿಗಿಕ್ಕಿ ಮಹವೆಯ
ಕಳಕಳವಿ ಮೇಲಾಯ್ತು ತಾಮಸ
ಜಲನಿಧಿಯ ತಳಮಳಲ ¹ ಮುಟ್ಟಿತು ಮನ ಧನಂಜಯನ |
ಸೆಳದನೊರೆಯಲಡಾಯುಧವ ಬೀ
ಜೆಲವೊ ಶಬರಾ ಯೆನುತ ಹೊಯ್ದು ನು
ತಳರೆಲೆಯ ತಳದಳವೆಹಿಯನೆಲೆವನೆಯ ಪಶುಪತಿಯ || ೧೬

ಮರದ ಹೆಗ್ಗೊಂಬುಗಳಲಿಟ್ಟನು
ತಿರುಹಿ ಕಲ್ಲುಂಡುಗಳ ಮೆಚೆಯಲಿ
ಹರನ ಮುಸುಕಿದನೇನನೆಂಬೆನು ಪಾರ್ಥನುರುವಣೆಯ |

ಸರಳಸಾರದಲಿನಿತ್ತುವೆನು ಕ
ತ್ತರಿಸಿ ಕರುಣಾಜಲಧಿ ನುಡಿದನು
ಮರುಳ ತನ್ನೆಡಿ ಕೈದುವುಳ್ಳರೆ ಕೊಂಡು ಬಾ ಯೆಂದ || ೨೦

ಬಾಹುಯುಧಕ್ಕಾಗಿ ಈಶ್ವರನನ್ನು ಕರೆದುದು.

ಕೈದುವೇಕೆ ಪುಳಿಂದ ನಮ್ಮೊಡ
ನೈದಿಸಾ ಭುಜಯುಧವನು ಬಲು
ಗೈದುವಿದೆಲಾ ಮುಖ್ಯ ನಿನಗದು ಪಾಯಚೊಕ್ಕೆಯವೆ |
ಕಾದುಕೊಳ್ಳನುವಾಗು ನಿನ್ನವೆ
ರೈದಿ ನೋಡಲಿ ಯೆನುತ ಭುಜವನು
ಹೊಯ್ದು ನಿಂದನು ಪಾರ್ಥನುಜಿ ಬೆರಿಗಾಗಿ ಭೂತಗಣ || ೨೨

ಪಾರ್ವತಿಯ ಮುಂದೆ ಈತನ ತಪಸ್ಸಿನ ಕ್ರಮವನ್ನು
ಹೇಳಿದುದು.

ಕಂಡಿರೇ ದೇವಿಯರೆ ನರನು
ದಂಡತನವನು ತಹಗಲೆಯ ಕೈ
ಕೊಂಡು ತಿಂಗಳು ನಾಲ್ಕು ಪವನಾಹಾರದಲಿ ಬಚ್ಚಿಕ |
ದಂಡಿಸಿದನೀದೇಹವನು ನಾ
ವೆಂಡಲೆಯಲೊದಗಿದನಲೇ ಸಮ
ದಂಡಿಯಲಿ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಯೆಂದನು ನಗುತ ಶಶಿಮೌಳಿ || ೨೪

ಹಾಣಿತಾಯುಧವೆಂದು ಭೀತಿಗೆ
ಮಾಣುಹೋದನೆ ವೀರರಸ ನೊಣಿ
ಯಾಣಿತೇ ನಿಜಬಾಹುಸತ್ವದೊಳುಂಟೆ ಖಯಖೋಡಿ |
ವಿಾಣಿ ಹತಕಂಠುಕದ ಮೋಲು ಪುಟ
ವೇಣುತಿದೆ ವಿಕ್ರಮ ಭಡಾಳಿಸಿ
ಬೀಣುತಿದೆ ಭುಜಭಾರಿಯಂಕವ ದೇವಿ ನೋಡೆಂದ || ೨೫

ಈತ ನರನೆಂಬನು ಕಣ್ಣಾ ಸಂ
 ಗಾತಿ ನಾರಾಯಣಖುಷಿಗೆ ತಾ
 ನೀತಗಳು ಹರಿಯಂಶಭೂತರು ಭಕ್ತ ರಿವರೆವೆಗೆ |
 ಈತನೆಮ್ಮಯ ಪಾಶುಪತವಿ
 ಖ್ಯಾತಬಾಣವ ಬೇಡಿ ತಪದಲಿ
 ವೀತರಾಗದ್ವೇಷನಾದನು ಕಾಂತೆ ಕೇಳೆಂದ ||

೨೬

ಪಾರ್ಥ ಮತ್ತು ಈಶ್ವರನ ಬಾಹುಯುದ್ಧ.
 ಕೊಡುವೆನೀತಂಗೆವ್ವ ಶರವನು
 ಮಡದಿ ಮತ್ತೆಯು ನೋಡು ಪಾರ್ಥನ
 ಕಡುಹನೆನುತಿದಿರಾಗಿ ಬಾಹಸ್ವಳಸಿ ಬೊಬ್ಬಿಡುತ |
 ಹಿಡಿದರಿಬ್ಬರು ಕೈಗಳನು ಹೊ
 ಕ್ಕೊಡನೆ ಹತ್ತಾಹತ್ತಿಯಲಿ ಮಿಗೆ
 ಜಡಿತೆಯಲಿ ಜಾವಡಿಸಿದರು ¹ ಬಹುವಿಧದ ಬಿನ್ನಣವೆ ||

೨೭

ಬಿಗಿವ ಬಿಡಿಸುವ ಬಿಡಿಸಿದಾಕ್ಷಣ
 ತೆಗೆವ ಕಳಚುವ ಕೊಂಬಲಳಿಯಲಿ
 ಹೊಗುವ ಹತ್ತುವ ಲವಣಿಯಲಿ ಲಾಗಿರುವ ಹೊಪುವಡುವ |
 ಚಿಗಿವ ತೊಡಚುವ ಬಿಡುವ ಬೀಸುವ ²
 ಬಿಗಿವ ಬಳಸುವ ಬಂಧಗತಿಯಲಿ
 ಲಗಡಿಸುವ ಲೋಕೈಕವೀರರು ಹೊಕ್ಕು ಹಣ್ಣಿಗಿದರು ||
 ಕರವಳಯ ಕರಹತಿಯ ³ ಡೊಕ್ಕರ
 ಶಿರವ ಧಣುಧಣುವಟ್ಟತಳ ಭೊ
 ಸ್ವರ ದುವೆಂಗುಲಕಂದ ಡೊಕ್ಕರ ತೋಪಹತ್ತದಲಿ |
 ಸರಿಸಮರ್ಕಟಬಂಧಪಟ್ಟಸ
 ಉರಗಬಂಧನಬಾಹುದಣುವೆಂ
 ತರಲಗಡಿಯಂಬಿನಿತರಲಿ ತೋಪಿದರು ಕೌಶಲವೆ ||

೨೮

¹ ಚಾಳಿದರು, ಚ. ² ಚಿಗಿವ ಬಿಡಿಸುವ, ಚ. ³ ತಳಹತ್ತ, ಚ. ಟ

ಮುಖವ ಬಿಡಿಸುವ ಡಗೈಯ ಸೈರಿಸಿ
 ತೆರಳಚುವ ತಳಮೇಲುಗಳಲು
 ತ್ತರಿಸವೇಣುವ ಬೀಜೆ ಚರಿಸುವ ¹ ಸುಚಿವ ವಂಚಿಸುವ |
 ಹೊರಳ್ವತನಿಹೋರಟೆಯ ಸತ್ವೋ
 ತ್ಕರದ ಶಮವನು ಶಂಭು ಶಿಷ್ಯಗೆ
 ಪರಿವಿಡಿಯ ತೋಪುಸುವೊಲಿದನು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ || ೩೦

ಘಾಯವುಂಟೇ ತೋಪು ನೀ ನಡು
 ಪಾಯ ಬಿಡು ಜೊಕ್ಕೇ ಯವನೆನುತಲ
 ಜೇಯನೊಡನಿರಿದಿದ್ದ ತಿವಿದನು ಹರನ ಪೇರುರವ |
 ಘಾಯ ಘಾತಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮತವೆಮೆ
 ಗಾಯ್ತನುತ ತ್ರಿಪುರಾರಿ ಕಡು ಪೂ
 ರಾಯದಲಿ ಕರವತ್ತಿನಸು ತಿವಿದನು ಧನಂಜಯನ || ೩೧

ತರಹರಿಸಿ ನರನಿಕ್ಕಿದನು ಶಂ
 ಕರನ ವಕ್ಷಸ್ಥಳವನೆಡೆಯಲಿ
 ಮುಖದು ಕಳಚಿ ಗಿರೀಶನೆಹಿಗಿದನಿಂದ್ರನಂದನನ |
 ಮರಳ ತಿವಿದನು ಪಾರ್ಥನೀತನ
 ಶಿರಕೆ ಕೊಟ್ಟನು ಶಂಭುವಿಂತಿ
 ಬ್ಬರ ವಿಷಮಘಾಯದ ಗಡಾವಣೆ ಘಲ್ಲಿಸಿತು ಜಗವ || ೩೨

ಸುಯ್ಯ ಹೊಗೆಗಳ ಹೊದರುದಿವಿಗಳ
 ಮೆಯ್ಯಳಯ ಮುಖವುಗಳ ದೃಢವೇ
 ಗಾಯ್ಲರಿಕ್ಕಿದ ಘಾಯಘಾತಿಗೆ ಮುಖ್ಯಕ್ಕಿಡಿಯೇಜೆ |
 ಶಯ್ ಹತಿಗಳ ಭಾರಣೆಯ ಬಿರು
 ನೊಯ್ ಬೆಳ ಸಿರಿವಂತರಿವರೆನ
 ಲೈಲಪೈಲದ ಜರಡುಗಳ ನರನಾಥ ಕೇಳೆಂದ || ೩೩

ತ್ಪ್ರಾಣವೆಂತುಟೊ ಶಿವ ಶಿವಾ ಸ
ತ್ಪ್ರಾಣನಹೆ ಬಹುದಿವಸ ಭುವನ
ಪ್ರಾಣನೇ ಪ್ರೋಷಣದಲಾ ಮರು ಪೂತು ಜಗಜಟ್ಟು |

ಕಾಣೆ ನಿನಗೆ ಸಮಾನನನು ಶಿವ

ನಾಣೆ ಗುಣವಲಸೂಯೆಯೇ ತ

ನ್ನಾಣೆ ನೋಡಾ ಶಬರಿ ಯೆಂದನು ನಗುತ ಶಶಿಮೌಳಿ ¹ || ೨೪

ಅರ್ಜುನನು ಈಶ್ವರನನ್ನು ಬೇಡಿದುದು.

ನಿನಗೆ ನಾ ಬೇಡಗಾದೆ ನೀನಿಂ

ದನಗೆ ಮೆಚಿದೆ ² ದೇವದಾನವ

ಜನವನಿಗೆ ಪಾಡಲ್ಲ ನೀ ಹಲ್ಲಣಿಸಿದ್ದೈ ನಮ್ಮಾ |

ಇನನೊ ಮೇಣ ದೇವೇಂದ್ರನೋ ಹರಿ

ತನುಜನೋ ಹರಿಯೋ ಮಹಾದೇ

ವನೊ ಕಿರಾತನೊ ಮೇಣನುತ ಮತ್ತೆ ಹಿಗಿದನು ಶಿವನ || ೨೫

ಅರ್ಜುನನನ್ನು ನೋಡಿ ಶಿವನ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ.

ಘಾಯವನು ಮನ್ನಿಸುತ ಶಿವ ಪೂ

ರಾಯದಲಿ ಮೆಟ್ಟಿದನು ಪಾರ್ಥನ

ಬಾಯೊಳ್ಳೊಕ್ಕುದು ರುಧಿರ ನಾಸಿಕದೆರಡುಬಾಹೆಯಲಿ |

ನೋಯ ನೊಂದನು ಮಿಾಳಿ ಮುನಿಯಲ

ಪಾಯವಾದುದಕಟಕಟಾ ತ

ಪ್ಪಾಯಿತ್ತೈ ತಪ್ಪಾಯ್ತನುತ ಮುಹುಗಿದನು ಮದನಾರಿ || ೨೬

ಬಿರಿದುದೀತನ ಗರ್ವಗಿರಿ ಮೆಡ

ಮುಹುದುದೀತನ ಶಕ್ತಿ ಸಲೆ ಟೆ

ಬ್ಬರಿಸಿತ್ತಿದ್ರಿಯವರ್ಗ ನೆಗ್ಗಿತು ನೆನಹಿನೊಡವಣೆ |

ಹರಿದುದಂಗಸ್ವೇದಜಲ ಕಾ

ಹುರಕೆ ಕಾಲ್ಯೊಳೆಯಾಯ್ತು ಮೆತಿನಿ

ಬರದ ಬಿಹಗಿನ ಬೆದೆಯಲಿ ಬೆಂಡಾದನಾಪಾರ್ಥ || ೨೭

¹ ಮದನಾರಿ, ಚ. ಟ.

² ವಂಚಿಸದೆ, ಕ,

ಅರ್ಜುನನ ಸಂತಾಪ.

ಆವ ಸುವ್ರತಭಂಗವೋ ಮೇ
 ಣಾವ ದೈವದ್ರೋಹವೋ ಮೇ
 ಣಾವ ಶಿವಭಕ್ತಾ ಪರಾಧವೋ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲಿ |
 ಆವ ಹಿರಿಯರ ಹೃದಿನೋ ತಾ
 ನಾವ ಧರ್ಮವನಚಿದನೋ ತನ
 ಗೀವಿಧಿಯ ¹ ಪರಿಭವಮುಹೀರುಹ ಫಲಿತವಾಯ್ತೆಂದ || ೩೮

ಈತ ದಿಟಕೆ ಪುಳಿಂದನೇ ವಿ
 ಬ್ಯಾತನರ ತಾನಲ್ಲಲೇ ದಿಟ
 ಜಾತಿಪಾರ್ಥನೆ ತಾ ನಿಧಾನಿಸೆ ಶಬರನಿವನಲ್ಲ |
 ಈತ ಪಲ್ಲಟವಾದನೋ ಮೇಣ
 ಶ್ವೇತತುರಗನ ಪಲ್ಲಟವೊ ಕುಂ
 ತೀತನುಜ ತಾನಲ್ಲ ನಿಶ್ಚಯವೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿದ || ೩೯

ಅಖಿದನೇ ಶಿವನೆಂದು ದೈವದ
 ಸರಿಯ ಬಲುಹನು ಕಂಡೊಡೆಯು ದಿಟ
 ವಟಿಯಬಹುದೇ ರಹಸ್ಯ ಮಾಯಾಗೋಪಿಕಾತ್ಮಜನ |
 ಅಹುಹಿಕೊಡವೇ ವೇದಶಿರವೆ
 ಚ ರಿಸಿ ತನ್ನ ನಖಂಡಚಿತ್ತಯ
 ನಖಿವು ತಾನೆಂದಾವನಖಿವನು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ || ೪೦

ಹಂದಿಯೈತರಲೇಕೆ ² ಬನದ ಪು
 ಳಿಂದನಲಿ ಸೇನಸಾಗಲೇತಕೆ ಪು
 ಳಿಂವಮಾನಕರು ತಾವವಮಾನ್ಯ ರಾದೆವೆಲೆ |
 ಇಂದುಮೌಳಿಯುಪೇಕ್ಷೆಯೋ ತಾ
 ನಿಂದು ಶಿವಪದಭಕ್ತಿಶೂನ್ಯನೊ
 ಮಂದಭಾಗ್ಯನು ತಾನಲಾ ಹಾ ಯೆನುತ ಚಿಂತಿಸಿದ || ೪೧

¹ ಗಾಪಸರಿ, ಚ.² ಯೇತಕೆತನಗೆ, ಚ.

ತಿರುಗಿ ಶಿವನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದುದು.

ಏಕೆ ಚಿಂತೆ ವೃಥಾ ಮನೋವೃಥೆ
ಕಾಕಲಾ ನಾವಜ ರಾಗೆ ಪಿ
ನಾಕಿ ಮೂಷುವುದೇನು ಮುಖಿಯೊಗುವೆನು ಮಹೇಶ್ವರನ |
ಈಕಿರಾತನ ಹರಿಬವನು ಬಚಿ
ಕೇಕೆ ನಿಮಿಷಕೆ ಗೆಲುವೆನೆಂದು ವಿ
ವೇಕಶಿರಿಯ ಕಟಾಕ್ಷ ಚಿತ್ತಕೆ ಮಾರಿದನು ಮನವೆ || ೪೦

ಮಣಲಲಿಂಗವೆ ಮಾಡಿದನು ನಿ
ಗುಣನ ಸಗುಣಾರಾಧನೆಯ ಮೆ
ನ್ನಣೆಗಳಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿದನು ವಿವಿಧಾಗಮೋಕ್ತಿಯಲಿ |
ಕಣಗಿಲೆಯ ಬಂಧುಗೆಯ ಕಕ್ಕೆಯ
ಸಣಶಿರೀಷದ ಕುಸುಮದಲಿ ರಿಪು
ಗಣಭಯಂಕರನನರ್ಚಿಸಿದನಂಧಾಸುರಾಂತಕನ || ೪೨

ಅಮಲಶೈವಸ್ತವವೆ ಹೇಳುತ
ನಮಿಸಿದನು ಬಲ ಬಂದು ಪುನರಪಿ
ವಿಮಲಮತಿ ಮೈಯ್ಯಿಕ್ಕಿದನು ಭಯಭರಿತಭಕ್ತಿಯಲಿ ¹ |
ಕಮಲಸಂಭವವಂದ್ಯ ಗಿರಿಜಾ
ರಮಣ ಭಕ್ತಕುಟುಂಬಿ ದೇವೋ
ತ್ತಮ ತ್ರಿಯಂಬಕ ಪುಷ್ಪವರ್ಧನ ಕರುಣಿಸುವುದೆಂದ || ೪೪

ಗಲಿದನೆನ್ನನು ಶಬರನೀತನ
ಗೆಲುವಶಕ್ತಿಯ ಕೊಡು ಕಿರಾತನ
ಬಲುಹ ಭಂಗಿಸಿತೆನ್ನ ಬಿಂಕದ ವೊಡೆಯ ನೀನಿರಲು |
ಹಲವು ಮಾತೇನಿವನ ಗೆಲುವೆ
ಗ್ಗಳಕೆಯನು ಕೃಪೆಮಾಡೆನುತ ಪರ
ಬಲದಿಶಾಪಟ ಭುಜವನೊದರಿಸುತಿತ್ತ ಮುಂಡಾದ || ೪೫

ತಿರುಗಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕರೆಯುವಾಗ ಶಿವನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದುದು.

ಕಾಣಬಹುದೋ ಶಬರ ನಿನ್ನಯ

ಪ್ರಾಣವೆನ್ನಾಧೀನ ವೆಣಿಯಾ

ಸ್ಥಾನವಿನ ಬಲಹುಂಟು ಹಿಂಡುವೆನಿನ್ನು ನಿನ್ನ ಸುವ |

ಗೋಣ ಮುಖವೆನು ತುಡುಕಿದರೆ ಶಿವ

ನಾಣೆ ಬಾ ಸಂಮುಖಕೆ ಹಾಣಾ

ಹಾಣೆಗಿನ್ನು ನುವಾಗೆನುತಲೆವೆಯಿಕ್ಕದೀಕ್ಷಿಸಿದ ||

೪೬

ಕಂಡನರ್ಜುನನೀಕಿರಾತನ

ಮಂಡೆಯಲಿ ತಾ ಮೆಳಲಲಿಂಗದ

ಮಂಡೆಯಲಿ ಪೂಜಿಸಿದ ಬಹುವಿಧಕುಸುಮಮಂಜರಿಯ |

ಕಂಡನಿತ್ತಲು ಮುಖಿದು ಪುನರಪಿ

ಕಂಡನೀಶಬರಂಗಿದೆತ್ತಣ

ದಂಡಿಯಿದು ತಾನೆನುತ ಬೆಣಗಾಗದನಾಪಾರ್ಥ¹ ||

೪೭

ಆಗಲಿದನಾರ್ಯವೆನುತವ

ನಾಗವೋಕ್ತದಿ ಮತ್ತೆ ಲಿಂಗದ

ಮೇಗರೆಯ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವನು ಬೇಣುಣಿಸಿ ಭಕ್ತಿಯಲಿ |

ಪೂಗಳನು ತಪುದೊಟ್ಟ ಕರುಣಾ

ಸಾಗರನ ಬಲವೆಂದು ದಕ್ಷನ

ಯಾಗಹರನೆ ನಮಶಿ ವಾಯೆನುತಿತ್ತ ಮುಂದಾದ ||

೪೮

ಮತ್ತೆ ಕಂಡನು ಖಂಡಪರಶುವಿ

ನುತ್ತಮಾಂಗದೊಳೀಚೆಯಲಿ ಲಿಂ

ಗೋತ್ತಮಾಂಗದ ಮೇಲೆ ಕಾಣನು ಕುಸುಮಮಂಜರಿಯ |

ಕುತ್ತಿದುವು ಕೌತುಕವ ಕಂಗಳು

ಹೊತ್ತವದುಭುತವನು ಭಯಾನಕ

ವೆತ್ತ ರಸದಲಿ ಮುಳುಗಿದುವು ಕಂಗಳು ಧನಂಜಯನ ||

೪೯

¹ ದಂಡಿಯೋ ಹಾಯೆನುತಸೈವೆಣಗಾದನಾಪಾರ್ಥ, ಚ.

ಶಿವನಲಾ ಸಾಕ್ಷಾಚ ತುರ್ದಶ
ಭುವನಕರ್ತುವಲಾ ಕಿರಾತ
ವ್ಯವಹರಣೆಯಲಿ ಸುಷಿದನಸ್ತದನುಗ್ರಹಾರ್ಥವಲ |
ಎವಗೆ ನಿರಶನ ತಪದ ಪಿತ್ತದ
ಭವಣಿ ತಲೆಗೇಳಿದುದಲಾ ಶಿವ
ಶಿವ ಮಹಾದೇವಾ ಯೆನುತ ಮುಖಗಿದನು ಕಲಿಸಾರ್ಥ || ೫೦

ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಜುನನ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ.

ಹೃದಯವಿಬ್ಬಗೆಯಾಯ್ತು ಕಂಗಳು
ಹೆದಳಿದುವು ವೈವರ್ಯ ದಲಿ ತನು
ಗದಗದಿಸಿತಡಿಗಡಿಗೆ ಝಡಿದುದು ರೋಮಪುಳಕದಲಿ |
ಉದುರಿದುದು ಸೇತ್ರಾಂಬು ಬಿಂಕದ
ಬೆದರಿಕೆಯ ಮೂಢತೆಯ ತಿಳುಹಿನ
ಮುದದ ಖೇದದ ಘಾಯಘಾಸಿಗೆ ಪಾರ್ಥನೊಳಗಾದ || ೫೧

ಸ್ವೇದಜಲದಲಿ ಮಿಂದು ಪುನರಪಿ
ಖೇದಪಂಕದೊಳದ್ದು ಬಹಳವಿ
ಪಾದರಜದಲಿ ಹೊರಟಿ ಭಯರಸನದಿಯೊಳಸಾಡಿ |
ಮೈದೆಗೆದು ಮರನಾಗಿ ದೆಸೆಯಲಿ
ಬೀದಿವರಿವುತ ವಿವಿಧಭಾವದ
ಭೇದದಲಿ ಮನ ಮುಂದುಗಡುತಿರ್ತುದು ಧನಂಜಯನ || ೫೨

ಏಸು ಬಾಣದೊಳಚ್ಚೊಡೆಯು ಹೊಳಿ
ಸೂಸಿದುವು ತಾನುಹುದುಬಿಲ್ಲ ಮೆ
ಹಾಶರವ ಕಳುಹಿದೊಡೆ ನುಂಗಿದನಡಳಿದನೆ ತಾನು |
ಆಶರಾಸನಖಡ್ಗವನು ಕೊಳ
ಲೈಸರೊಳಗೆಚ್ಚ ತ್ತಿನೇ ಹಿಂ
ದೇಸುಜನ್ಮದ ಜಾಡ್ಯಜವನಿಕೆಯೊಡುದುನೆಗೆಂದ || ೫೩

ಆವನನು ಜಪಯಂಜ ದಲಿ ಸಂ
 ಭಾವಿಸುವರಾವನ ಪದಾಂಬುಜ
 ಸೇವೆಯಲಿ ಸನಕಾದಿಗಳು ಧನ್ಯಾಭಿಮೂನಿಗಳು |
 ಅವನೊಬ್ಬ ನಾದಬಿಂದುಕ್
 ಳಾವಿಶೇಷಾತೀತನಾತನೊ
 ಳಾವು ಸಮರಕೆ ಸೇನಿಸಿದವಲಾ ಶಿವ ಶಿವಾ ಯೆಂದ ||

೫೪

ಆವನನು ಯಜ್ಞೋದಿಕವೊದೊ
 ಳಾವನನು ನಿಯಮಾದಿಯೊಗದೊ
 ಳಾವನನು ವಿವಿಧಾರ್ಚನಾಂಕಿತಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗದಲಿ |
 ಆವನನು ಜೀವಾತ್ಮಚೈತ
 ನ್ಯಾವಲಂಬನದಲ್ಲಿಯಾತ್ಮರ
 ನಾವನೀತನೊಳಮಗೆ ತೋಟೆಯ ಶಿವ ಶಿವಾ ಯೆಂದ ||

೫೫

ಲೋಕವಾವನ ಮಾಯೆ ಯಾಜಗ
 ದಾಕೆನಾಳರದಾರು ಚಂದ್ರದಿ
 ವಾಕರಗ್ರಹರಾಶಿತಾರೆಗಳಾರ ತೇಜದಲಿ |
 ಲೋಕರಚನಾರಕ್ಷಿಸಂಹೃತಿ
 ವ್ಯಾಕರಣಿ ತಾನಾರದೀಜಗ
 ದೇಕದೈವದ ಕೂಡೆ ದಂಡಿಯೆ ¹ ಶಿವ ಶಿವಾಯೆಂದ ||

೫೬

ಜೀವರೂಪನು ಸಾಕ್ಷಿ ಕೂಟ
 ಸ್ಥಾವಲಂಬನಕರ್ತು ಚೇತನ
 ನಾವನೀ ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ ನಂತರ್ಯಾಮಿಸಂಜೆ ಯಲಿ |
 ಅವನಮೆಳಪ್ರತ್ಯಗಾತುಮು
 ನಾವನುರುಪರಮಾತ್ಮನೀಶ್ವರ
 ನಾವನಾತನೊಳಮಗೆ ತೋಟೆಯ ಶಿವ ಶಿವಾಯೆಂದ ||

೫೭

¹ ತೋಟೆಯ, ಚ.

ಸ್ಫುರದಲಿಂಗನು ಲಿಂಗಮೂಲೋ
 ತ್ಕರನುದಾರವೈಕ್ತ ಸದಸ
 ತ್ಪರದಪರ ಶಿವನಾರು ಶೈವೋತ್ಕರುಷಲಿಂಗದಲಿ |
 ಪರಮಪರರೂಪಾತ್ಪರಾತ್ಪರ
 ತರನಿರೂಪನದಾವನಾತನೊ
 ಳರರೆ ತಾವೇಳಾ ಡಿದೆವಲಾ ಶಿವ ಶಿವಾ ಯೆಂದ ||

೫೪

ಅಲಕಾರಉಕಾರವಿಮಲಮ
 ಕಾರಯುಕ್ತೇಕಾಕ್ಷರದ ವಿ
 ಸ್ತಾರಿಯಾನನು ಮಾತೃಕಾಕ್ಷರರೂಪನಕ್ಷಯನು |
 ಆರು ವಾಬ್ಧಯನಾರು ವಾಚೋ
 ದೂರನಾರು ವೇಚೋನಿಯಾಮಕ
 ನಾರವನ ಕೂಡೆಮಗೆ ದಂಡಿಯೆ ಶಿವ ಶಿವಾ ಯೆಂದ ||

೫೫

ಗಾಹು ಹತ್ತಾಹತ್ತಿ ಗಡ ನಿ
 ದೇಹನೊಡನೆ ಮಹಾಶರಫಕೆ
 ಮೇಹು ಗಡ ಜೀವನವು ಮೃತ್ಯುಂಜಯನ ಸೀಮೆಯಲಿ |
 ಆಹ ಮೂದಲೆ ಗಡ ಸುನಿಗಮ
 ವೃಹದೂರನ ಕೂಡೆ ಹರನೊಡ
 ನಾಹವಕೆ ಸಮಜೋಳಿ ನಾವ್ ಗಡ ಶಿವ ಶಿವಾ ಯೆಂದ ||

೬೦

ಹೂಡಿ ಜಗವನು ಜಗದ ಜೀವರ
 ಕೂಡೆ ಬೆರಸಿ ಸಮಸ್ತವಿಷಯದೊ
 ಳಾಡಿ ಸೊಗಸುವನಾತನುಪಭೋಗಪ್ರಪಂಚದಲಿ |
 ಹೂಡದಚಿಯದೆ ಗಮಿಸಿ ಮರಳದ
 ಕೂಡದಗಲದ ನಿತ್ಯತ್ವಪ್ತನಿ
 ರೂಢನೊಡನೆಳಾ ಡಿದೆವಲಾ ಶಿವ ಶಿವಾ ಯೆಂದ ||

೬೧

ಎವಗೆರಡು ಕಣ್ ವಿಶ್ವತಶ್
 ಹ್ಲಾವಿನೊಡನೆ ಸಕ್ರೋಧದರುಶನ
 ವೆವಗೆರಡುಭುಜ ವಿಶ್ವತೋಭುಜನೊಡನೆ ಸಂಗ್ರಾಮ |
 ಭುವನಚರಣನ ವಿಶ್ವತೋಮುಖ
 ಶಿವನ ನಮ್ಮಿಕಾಲು ನಾಲಿಗೆ
 ಯವಗಡಿಸಿ ಗೆಲುವಾ ಸಮರ್ಥರೆ ಶಿವ ಶಿವಾ ಯೆಂದ || ೬೬

ಅವನೊಬ್ಬ ನಣೋರಣೀಯ ನ
 ದಾವನುರುಮಹತೋಮಹೀಯನ
 ದಾವನುರುತರದ್ವಿ ಸಂಗತವಿಶ್ವಸಮಯದಲಿ |
 ಅವನೊಬ್ಬ ನ ನಾಮರೂಪಗು
 ಣಾವಲಂಬನನಲ್ಲದೀಶ್ವರ
 ನಾವನಾತನ ಕೂಡ ತೋಟಿಯೆ ಶಿವ ಶಿವಾ ಯೆಂದ || ೬೭

ಸೇವ್ಯನನು ಸತ್ಕ್ರಿಯೆ ¹ ಗಳಲಿ ದ್ರ
 ಪ್ಪವ್ಯನನು ದೃಢಚಿತ್ತದಲಿ ಶ್ರೋ
 ತವ್ಯನನು ಮಂತವ್ಯನನು ಸಂಕೀರ್ತಿತವ್ಯನನು |
 ಅವ್ಯಯನನಹ್ನಯನನಭವನ
 ನವ್ಯಸನನಜ್ಞಾನದಲಿ ಯೋ
 ದ್ಧವ್ಯನೆಂದೇ ² ಸೇನಿಸಿದೆವಲಾ ಶಿವ ಶಿವಾ ಯೆಂದ || ೬೮

ಸ್ಫುರದಕಾರಾದಿಯಹಕಾರೋ
 ತ್ತರದ ಶಬ್ದಬ್ರಹ್ಮಮಯ ವಿ
 ಸ್ತರದಹಂತತ್ವದ ಮಹತ್ತ್ವತ್ವಾತಿಶಯಪದದ |
 ಪುರುಷಮೂಲಪ್ರಕೃತಿಗಳನು
 ತ್ತರಿಸಿ ತೊಳತೊಳತೊಳಗಿ ಬೆಳಗುವೆ
 ಪರಮಶಿವನಲಿ ಸೇನಿಸಿದೆವಲಾ ಶಿವ ಶಿವಾ ಯೆಂದ || ೬೯

¹ ಸತ್ಕೃತಿ, ಚ. ಟ.

² ಗವ್ಯವೇತನ, ಚ

ಸರಸಿಜಾಸನವಿಷ್ಣು ರುದ್ರೇ
 ಶ್ವರಸದಾಶಿವರಾವಳೊಬ್ಬಳ
 ಚರಣಸೇವಾಸಂಗದಲ್ಲಿಯೆ ಸುಸ್ರತಿಷ್ಠಿತರು |
 ಪರಮಶಕ್ತಿಯದಾವನಂಘ್ರಿಗೆ
 ಶಿರವನೊಡ್ಡುವಳಾಪರಾತ್ಪರ
 ಪರಮಶಿವನಲಿ ಸೇನಿಸಿದವಲಾ ಶಿವ ಶಿವಾ ಯೆಂದ || ೬೬

ಈಪರಿಯಲರ್ಜಾನನ ಮನದನು
 ತಾಪವನು ಕಾಣುತ್ತ ಶಾಬರ
 ರೂಪರಚನೆಯ ತೆಪ್ಪಿಯ ಮುಖಿಯಲಿ ಮುಖವ ಚಿನ್ಮಯನ |
 ರೂಪನವ್ಯಾಹತನಿಜೋನ್ನತ
 ರೂಪರಸದಲಿ ನರನ ಚಿತ್ತದ
 ತಾಪವಡಗಲು ತಂಪನೆಹಿದನು ತರುಣಶಶಿಮೌಳಿ || ೬೭

ಈಶ್ವರನು ತನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ಅರ್ಜಾನನಿಗೆ ತೋರಿಸಿದುದು.

ಅರಸ ಕೇಳೈ ನಿಮ್ಮ ಪಾರ್ಥನ
 ಪರಮಪುಣ್ಯೋದಯವನೀಶನ
 ಕರುಣವನು ಶುಕಸನಕಸಿದಾಧ್ಯರಿಗಗೋಚರವ |
 ನಿರುಪಮಿತನಿಜರೂಪವನು ವಿ
 ಸ್ತರಿಸಿದನು ವಿವಿಧಪ್ರಭಾವೋ
 ತ್ಕರದ ನಿಜುಗೆಯ ತೋಪದನು ಶ್ರುತಿಕೋಟಿ ಕೈಮುಗಿಯೆ ||
 ಬಲಿದ ಚಂದ್ರಿಕೆಯೆಹಕವೆನೆ ತೋಳ
 ತೋಳಗಿ ಬೆಳಗುವ ಕಾಯಕಾಂತಿಯ
 ಪ್ರಲಿದೊಗಲ ಕೆಂಜೆಡೆಯ ಕೇವಲದಿಂದ ಘನೀಪತಿಯ |
 ಹೊಳವ ಹರಿಣನನಕ್ಷಮಾಲಾ
 ವಲಯದಭಯದ ವರದಕರಪರಿ
 ಕಲಿತನೆಸೆದನು ಶಂಭು ಸದ್ವೋಚಾತರೂಪದಲಿ || ೬೮

ಹೊಳವೆ ಕುಂಕುಮಕಾಂತಿಯಲಿ ಥಳ
 ಥಳಪೆ ಗಜಜರ್ಮದುಡುಗೆಯು
 ಲಲಿತದಂತಪ್ರಭೆಯ ದರಹಸಿತಾನನಾಂಬುಜದ |
 ವಿಲಸಿತಾಭಯಕರದ ಪರಿಕರ
 ಲುಳಿತಪರಶು ದೃಢಾಕ್ಷಮಾಲಾ
 ವೆಗಳೆಳೊಪ್ಪಿರೆ ವಾಮದೇವಾನನದಿ ರಂಜಿಸಿದ ||

೩೦

ಕಾಳಮೇಘನಿಭಾಂಗ ¹ ದುರುದಂ
 ಪ್ಪಾಳಭೀಷಣದಮಲಮಣಿಜಪ
 ಮಾಲಿಕೆಯ ಶ್ರುತಿಮುಖದ ಪಾಶಾಂಕುಶದ ಡಮರುಗದ |
 ಶೂಲಘನಖಟ್ಟಾಂಗದ್ರೂಪಕ
 ಪಾಲಘನಿವಲಯದ ಕರೋಟಿಯು
 ಮಾಲೆಯಿಂದ ಮಹೋಗ್ರನಿಸಿದನು ಘೋರವಕ್ತ್ರದಲಿ ||

೩೧

ಪರಶುಡಮರುಗಖಡ ಖೇಟಕ
 ಶರಧನುಶ್ಶೂಲದ ಕಪಾಲದ
 ಕರದ ರಕ್ತಾಂಬರದ ಘನಿಪನ ಭೋಗಿಭೂಷಣದ |
 ಸ್ಫುರದಘೋರದ ಭೇದದಭಯದ
 ಕರದ ಪಾಶಾಂಕುಶಗಳಲಿ ² ತ
 ತ್ಪುರುಪಮುಖದಲಿ ಮೆಚಿದನೆಹಕದ ಮಿಂಚಿನಿಂದದಲಿ ||

೩೨

ಎಳೆಯ ಮುತ್ತಿನ ಡಾಳವನು ಮು
 ಕ್ಕುಳಿಸುವೆಂಗಳ್ಳು ವಿಯ ಭಯವರ
 ಲುಳಿತ ಜಪಮಣಿವೇದಪಾಶಾಂಕುಶದ ಡಮರುಗದ |
 ಲಲಿತಖಟ್ಟಾಂಗದ ಕಪಾಲದ
 ಹೊಳವೆ ಶೂಲದ ಕರದ ನಿಗಮಾ
 ವೆಗಳಿರೋಮಣಿ ಮೆಚಿದನಂದೀಶಾನವಕ್ತ್ರದಲಿ ||

೩೩

ಬೇಣಿಬೇಣಿರಿಗಣು ಗಳ ಸ್ಥೂ
 ತ್ಕಾರದಹಿಬಂಧದ ಜಟಾಕೋ
 ಟೀರಭಾರದ ಮುಖಚತುಸ್ಪ್ರಯಭುಜಚತುಸ್ಪ್ರಯದ |
 ವಾರಿಜಾಸನವಿಷ್ಣು ರುದ್ರಾ
 ಧಾರನೀಶ್ವರಸಂಚವಕ್ತ್ರಾ
 ಕಾರದಲಿ ಶಿವ ಮೆಚಿದ ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮರೂಪಿನಲಿ ||

೭೪

ಶ್ರುತಿಗಳುಪನಿಷದಾದ್ಯಖಿಳದೇ
 ವತೆಯರಾಕಲ್ಪಿತಕಿರಾತಾ
 ಕೃತಿಯನುಡಿದರು ಸುಷಿದರೀಶನ ಸುತ್ತುವಳಯದಲಿ |
 ಸ್ತಿತಮಧುರಮುಖಕಾಂತಿ ಕಲ್ಲೋ
 ಲಿತಕಟಾಕ್ಷಚ್ಚವಿಯಲೀಶನ
 ಧೃತಿಯಲೀಡಿದಿಡದಲೆಸೆದರು ಗೌರಿದೇವಿಯರು ||

೭೫

ಸನಕನಾರದಭೃಗುಪರಾಶರ
 ತನುಜಭಾರದ್ವಾಜಗೌತಮ
 ಮುನಿವಸಿಷ್ಠ ಸನತ್ಕುಮಾರನು ಕಣ್ವನುಪಮನ್ಯು |
 ಬನಕೆ ಬಂದರು ಪಾರ್ಥ ತಪವಿದು ¹
 ನಿನಗೆ ಸಿದ್ಧಿಸಿತಮೆಗೆ ಲೇಸಾ
 ಯ್ತೆನುತ ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕಿದುದು ಶಿವನಂಘ್ರಿಯಲಿ ಮುನಿನಿಕರ ||

೭೬

ಜಯ ಜಯೆಂದುದು ನಿಖಿಳಜಗವೆ
 ಹ್ವಯನ ದರುಶನಕೆಂದು ಶ್ರುತಿಕೋ
 ಟೆಯ ಗಡಾವಣೆ ಘಾಸಿಯಾದುದು ಹರನ ಘಲ್ಲಣಿಗೆ |
 ನಿಯತವೇನೋ ಜನ್ಮ ಶತಸಂ
 ಚಯದೊಳರರೆ ಕೃತಾರ್ಥನರ್ಜುನ
 ಜಯವೆನಲು ಮೋಚಗಿದುವು ಭೇರಿಗಳಮರಕಟಕದಲಿ ||

೭೭

ಈಶ್ವರನ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡಿ ಅರ್ಜುನನು ಬೆರಗಾದುದು
 ಬಿಟ್ಟು ಸೂಟೆಯೊಳದ್ದು ಹರುಷಕೆ
 ಕೊಟ್ಟು ಮನವನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು
 ನಟ್ಟದೃಷ್ಟಿಯೊಳೊಗುವ ಜಲಬಿಂದುಗಳ ಪುಳಕದಲಿ |
 ಬಿಟ್ಟು ಹಿಡಿದನು ಹರನ ಕಾಣದೆ
 ತೊಟ್ಟ ರುಗಿಗಳ ರೋಮಹರುಷದ
 ಲಿಟ್ಟಡೆಯ ಮೈದವಕದರ್ಜುನ ನಿಂದು ಬಿಟಗಾದ || ೩೮

ಹರಹಿನಲಿ ಹೊದರೆದ್ದು ಹರುಷದ
 ಹೊರಳಯಲಿ ಹೊಡಕರಿಸಿ ಚಿತ್ತವ
 ತಿರುಹಿ ಹಿಡಿದನು ಮನಕೆ ಬುದ್ಧಿಯ ಹಮ್ಮು ಹಮ್ಮುಗೆಯ |
 ಕೊರಳುಗೊಳಿಸಿ ಕುಲಾಲಚಕ್ರದ
 ಪರಿಭವಣಿಗೆಯ ಪಾಡಿನಲಿ ಕಾ
 ತರಿಸುತ್ತವೆನಿಗೆ ಮೈಯ್ಯ ಕೊಟ್ಟನು ಚಾಚಿ ಭುಜಯುಗವ || ೩೯

ಈಶ್ವರನನ್ನು ಕುರಿತು ಅರ್ಜುನನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ಹೈಮಿಸುವುದು ಸರ್ವೇಶ ಸರ್ವೋ
 ತ್ತಮ ವೃಥಾ ಸುಭಟಾಭಿಮಾನ
 ಭ್ರಮಿತನನು ಮೋಹಾಂಧಕೂಪಜಲಾವಗಾಹದಲಿ |
 ಸ್ತಿಮಿತನನು ದುರ್ಬೋಧಭೇದ
 ಭ್ರಮಿತನನು ಕಲ್ಯಾಣಪದನಿ
 ಗಮಿತನನು ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿ ಕೈಗಾಯಬೇಕೆಂದ || ೪೦

ಅಪರಿಮಿತನು ಮತಿಗೆಟ್ಟು ಮಾನವ
 ಕುಪಿಯೆಲಾ ನೆಹಿ ಕಂಡು ಕಂಡೀ
 ತೆಹದ ಖೂಳನಲಾ ವಿವೇಕದ ಮೂಗು ಮಾರಿಯೆಲ |
 ಬಹುಮನದ ಬಾಹಿರನೊಳನ್ನಲಿ
 ಮಹಿಮದಪರಾಧವನು ನಿಮ್ಮನು
 ಮಹಿಮದೈ ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿ ಕೈಗಾಯಬೇಕೆಂದ || ೪೧

ಜಯ ಜಗತ್ತ್ರಯನಾಥ ಭಕ್ತಾ
 ಶ್ರಯ ಸದಾಶಿವ ಸಾಧುವತ್ಸಲ
 ಲಯವಿಹೀನ ಮಹೇಶ ಮನ್ಮಥಹರ ಮಹಾದೇವ |
 ಭಯರಹಿತ ಭಾಳಾಕ್ಷ ಲೋಕ
 ವೈಯಭವನ ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ದೇವ
 ತ್ರಯನಮಸ್ಕೃತ ನಿಗಮಸತ್ಕೃತ ಕರುಣಿಸುವುದೆಂದ || ೧-೭

ದೇವ ದೇವ ಕೃಪಾಂಬುನಿಧಿ ಭ
 ಕ್ತಾವಲಂಬನ ಭಕ್ತದೇಹಿಕ
 ಸೇವಕಪ್ರಿಯ ಭೂತಭಾವನ ಭಾವನಾತೀತ |
 ದೇವವಂದಿತ ಕಾಲರೂಪ ಮ
 ಹಾವಿಭವ ಭಯರಹಿತ ಪಾವನ
 ಪಾವಕಾಂಬಿಕ ಶ್ರುತಿಕುಟುಂಬಿಕ ಕರುಣಿಸುವುದೆಂದ || ೧-೮

ಸರ್ವಗತ ಸರ್ವಜ್ಞ ಸರ್ವದ
 ಸರ್ವಭಾವನ ಸರ್ವತೋಮುಖ
 ಸರ್ವಪೂಜಿತ ಸರ್ವ ಸಾಧಕ ಸರ್ವಗುಣನಿಳಯ |
 ಸರ್ವ ಸರ್ವಾಶ್ರಯ ಸಮಾಹಿತ
 ಸರ್ವಮಯ ಸರ್ವೇಶ್ವರೇಶ್ವರ
 ಸರ್ವದುಃಖಾಪಹ ಮಹೇಶ್ವರ ಕರುಣಿಸುವುದೆಂದ || ೧-೯

ರೂಪರಹಿತಸರೂಪ ನಿರ್ಮಳ
 ರೂಪ ವಿಶ್ವಾಧಾರ ಸದಸ
 ದ್ರೂಪ ವಿಮಲವೈದ್ಯಮರೂಪಕ ಸರ್ವತೋರೂಪ |
 ರೂಪರಸಗಂಧಾದಿವಿಷಯಸ
 ರೂಪ ರೂಪಾತೀತ ಸಂವಿ
 ದ್ರೂಪ ವಿಮಲವಿರೂಪಲೋಚನ ಕರುಣಿಸುವುದೆಂದ || ೧-೧೦

ಪರಮಹಂಸ ಪರಾತ್ಮ ಪರಮೇ
 ಶ್ವರ ಪರಬ್ರಹ್ಮೈಕವಿಗ್ರಹ
 ಪರಮಶಿವ ಪರತತ್ತ್ವರೂಪ ಪರಾತ್ಪರಾನಂದ |
 ಪರಮಗುಣಪರಶಕ್ತಿ ವಾಗೀ
 ಶ್ವರ ಪರಾರ್ಥಿಹರೇಶ ಪರಶಂ
 ಕರ ಪರಂಜ್ಯೋತಿಯ ಪರೋತ್ತಮ ಕರುಣಿಸುವುದೆಂದ || ೧೬

ಲಿಂಗಮಯ ನಿರ್ಲಿಂಗ ತೇಜೋ
 ಲಿಂಗ ಲಿಂಗಾತ್ಮಕ ಸದಾಶಿವ
 ಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಳಲಿಂಗ ಲಿಂಗಸ್ಥಿತ ಮಹಾಲಿಂಗ |
 ಲಿಂಗವಿಲಸಿತಲಿಂಗ ಚಿನುಮಯ
 ಲಿಂಗ ಚೇತನಲಿಂಗ ದುರ್ಗಾ
 ಲಿಂಗಿತಾಂಗವಿಲಾಸ ಶಂಕರ ಕರುಣಿಸುವುದೆಂದ || ೧೭

ನಿರವಧಿಕ ನಿರ್ಮಯ ನಿರ್ಗುಣ
 ನಿರುಪಮಿತ ನಿರ್ದ್ವಂದ್ವ ಸಿಸ್ತೃಹ
 ನಿರವಯವ ನಿರ್ಲೇಪ ನಿರವಗ್ರಹ ನಿರಾಧಾರ |
 ನಿರುಪಮ ನಿರಾಮಯ ನಿರಂತರ
 ನಿರವಶೇಷ ನಿರಂಗ ನಿರ್ಮಳ
 ನಿರತಿತಯ ನಿಷ್ಕಳ ಮಹೇಶ್ವರ ಕರುಣಿಸುವುದೆಂದ || ೧೮

ವಾಮದೇವ ದುರಂತವಿಭವ
 ವ್ಯೋಮಕೇಶ ಕೃತಾಂತಹರ ನಿ
 ಸ್ತೀಮ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ ಸಮಂಜಸ ಸರ್ವತೋಭದ್ರ |
 ಭೀಮ ಭರ್ಗ ಕಪರ್ಧಿ ಕಲ್ಪಿತ
 ನಾಮರೂಪಕ್ರಿಯ ವೈಷ್ಣವಜ
 ಕಾಮಹರ ಕರುಣಾಮಹಾರ್ಣವ ಕರುಣಿಸುವುದೆಂದ || ೧೯

ಈಶ್ವರನನ್ನು ಕುರಿತು ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಜುನನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ರಚಿತಮಾಯಾ ಏಮಾಯಾ ಮಾಯಾ

ನಿಚಿತ ಮಾಯಾಧಾರ ಮಾಯಾ

ರುಚಿತ ಮಾಯಾರೂಪ ಮಾಯಾಮಯ ಜಗನ್ಮಾಯ |

ರಚಿತತೇಜೋಮಯು. ¹ ಹಿರಣ್ಯ

ಪ್ರಚಯತೇಜ ಸುತೇಜ ಗೌರೀ

ಕುಚಯುಗಾಂಕಿತವಕ್ಷ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಿಸಿ ಕರುಣಿಸುವುದೆಂದ || ೯೦

ಹರ ಹರಾ ತ್ರೈಮೂರ್ತಿರೂಪವ

ಧರಿಸಿ ಯತುಳಮಹಾಪ್ಪ್ರಮೂರ್ತಿಯ

ಧರಿಸಿ ಯನುಪಮವಿಶ್ವಮೂರ್ತಿಯ ಧರಿಸಿ ರಂಜಿಸುವ |

ಪರಿಯನಣಿವವರಾರು ದೇವಾ

ಸುರಮುನೀಶರಿಗರಿದು ವರವನು

ಕರುಣಿಸಲು ಬಂದೈ ಮಹಾದೇವೆಂದನಾಪಾರ್ಥ || ೯೧

ದೇವ ಸುರದನುಜೇಂದ್ರವಂದಿತ

ದೇವ ಮನುಮುನಿಕರಪೂಜಿತ

ದೇವ ತತ್ವಾಕಾರ ಭಾವಿಪ್ರೊಡೆ ಬಹುಗುಣನಾಮ ² |

ದೇವ ಸಾಕಾರದಲಿ ನಿಜಭ

ಕ್ತಾವಳಿಯನುದ್ಧರಿಸುವ ಮಹಾ

ದೇವ ಕರುಣಿಸಿದ್ದೈ ಯನಾಥಂಗೆಂದನಾಪಾರ್ಥ || ೯೨

ಹರನೆ ಗಂಗಾಧರನೆ ಗಿರಿಜಾ

ವರನೆ ಶಶಿಶೇಖರನೆ ದಕ್ಷಾ

ದ್ವರಹರನೆ ಶಂಕರನೆ ನಿಜಭಕ್ತರ ಮನೋಹರನೆ |

¹ ಶುಚಿಸತೇಜೋಬಲ, ಜ.

² ಡತಿನಿರಾಕಾರ, ಜ.

ಕರುಣಿಸುವುದುದ್ದರಿಸುವುದು ಸಂ
ಹರಿಸು ಮತ್ಪರಿಭವನೆಂದುರು
ತರದ ಭಕ್ತಿಯಲಿಂದು ಸೈಗಡದಿದ್ದ ನಾಪಾರ್ಥ ॥ ೯೩

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳಲೆನಿತನ
ಹೊರಗೆ ಬಿಜಯಂಗೈದು ಪಾರ್ಥನ
ಶಿರವ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿದನು ಬಿಗದಪ್ಪಿದನು ಬರಸೆಳದು |
ಮರುಳು ಮಗನೆ ಮಹಾತಪಸ್ಸಂ
ಚರಣೆಯಲಿ ನೊಂದೈ ಯೆನುತ ಕಡು
ಗರಣಿ ಕರುಣಾಮೃತಸಮುದ್ರದೊಳದ್ದಿದನು ನರನ ॥ ೯೪

ಈಶ್ವರನು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಆದರಿಸಿದುದು.

ಕೂಡೆ ಮೈದಡವಿದನು ಮಿಗೆ ಮುಂ
ಡಾಡಿದನು ಮನ ನೋಯದಿರು ನೀ
ಮಾಡಿದುಪಹತಿ ಯೆಂಬುದೆನಗರ್ಚನೆ ನಮಸ್ಕಾರ |
ಕೋಡದಿರು ಕೊಂಕದಿರು ಭಕ್ತಿಗೆ
ನಾಡೆ ಮೆಚೆ ದೆನೆನ್ನ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ
ಬೋಡಿಯಿಲ್ಲೆ ಮಗನೆ ಯಾಗುಹಗಣಪರಾಣೆಂದ ॥ ೯೫

ನರನು ನೀ ಪೂರ್ವದಲಿ ಪೀತಾಂ
ಬರನ ವಿಮಳಾಂಶಪ್ರಸೂತನು
ಪರಮಖುಷಿ ನೀನಮ್ಮ ಭಕ್ತನು ಚಿಂತೆ ಬೇಡಿದ್ದು |

ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಈಶ್ವರನು ಖಡ್ಗಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದು.

ವರದನಾದೆನು ಮಗನೆ ಶಸ್ತ್ರೋ
ತ್ಕರವನಿದನೀ ಮುನ್ನ ಕೊಳ್ಳಂ
ದುರುತರಪ್ರೇಮದಲಿ ಕೊಟ್ಟನು ಖಡ್ಗ ಶರಧನುವ ॥ ೯೬

ಸಲಿಸುವೆನು ನೀ ಬೇಡಿದುದನ
 ಸ್ವಲಿತವಂಜದಿರಿನ್ನು ಸಾಕೆನೆ
 ಸುಲಭ ನೀ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಭಯವಿನ್ನೇಕೆ ತನಗೀಗ ।

ಆಗ ಅರ್ಜುನನು ಅಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಬೇಡಿದುದು.

ಸಲಿಸು ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರವನು ವೆ
 ಗ್ಗಳೆಯ ಬ್ರಹ್ಮಶಿರೋಸ್ತ್ರವನು ಕೈ
 ಗೊಳಿಸುವುದು ಕೃಪೆಯುಳ್ಳೊಡೆಂದನು ನಗುತ ಕಲಿಪಾರ್ಥಃ ॥೯೭

ಸವಡಿನುಡಿಯುಂಟೇ ಚತುರ್ದಶ
 ಭುವನದಾಹವದಕ್ಷವೀಬಾ
 ಣವನು ಕೊಟ್ಟನು ಮಗನೆ ಬ್ರಹ್ಮಶಿರೋಮಹಾಶರವ ।
 ದಿವಿಜದನುಜಭುಜಂಗಮಾದಿಗ
 ಳವೆಗಡಿಸಲುಜಿ ಹೆಚ್ಚು ವುದು ಸಂ
 ಭವಿಸಿದಾಹುತಿ ಯಿದಕೆ ಶರವುದ್ದಂಡಬಲನೆಂದ ॥ FV

ಈಶ್ವರನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದು.

ಸರಸಿಯಲಿ ಮಿಂದಾಚಕಮನವಿ
 ಸ್ತರಣವೆಲ್ಲವೆ ಮಾಡಿ ಶೂಲಿಯ
 ಚರಣದಲಿ ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕಿ ನಿಂದನು ಬಾಗಿ ಕೈಮುಗಿದು ।
 ಸರಳಸಾಂಗೋಪಾಂಗಮಂತ್ರೋ
 ಚ ರಣಸಂಹೃತಿಮೋಕ್ಷವನು ವಿ
 ಸ್ತರದಿ ರಹಸ್ಯದಲಿ ಕೊಟ್ಟನು ಪಾಶುಪತಶರವ ॥ FF

ಆಗ ದೇವತೆಗಳ ಸಂತೋಷ.

ಜಗವು ಘೇ ಯೆಂದುದು ಜಯಧ್ವನಿ
 ಗಗನದಲಿ ಗಾಡಿಸಿತು ಹೂವಿನ
 ಮುಗುಳ ತನಿಮೆಚೆ ಸುಖಿದುದೀಶ್ವರನಂಭಿಕಮೊದಲಿ ।

ಶಿರಿ ಸರಸ್ವತಿ ದುರ್ಗಾ ಚಂದ್ರಿಯರೆಂಬನಾಮದಲಿ |
 ಚರಿಸುತಿದ ನಿನ್ನೇಕಶಕ್ತಿಯು
 ಪರಿಯನುಪವಿವರಾರನುತ ತ
 ಚ ರಣಕಮಲಕ್ಕೆ ಟಗಿ ಪುಳುಕಿತನಾದನಾಪಾರ್ಥ || ೧೦೪
 ಕಂಜನಾಭನ ಮೈದುನನೆ ಬಾ
 ಅಂಜದಿರು ನಿನಗಾಂತರಿಪುಗಳ
 ಭಂಜಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದನುವನು ತಳದು ರಂಜಿಸುವ |
 ಅಂಜನಾಸ್ತ್ರವನಿತ್ತಿ ಮಗನೆ ಧ
 ನಂಜಯನೆ ನಿನಗೆಂದು ಕರುಣದಿ
 ಮಂಜುಳಾರವದಿಂದ ತಚ್ಚ ಸ್ತ್ರವನು ಬೆಸಸಿದಳು || ೧೦೫
 ಬಂದುದಶತತಸಾವಿರದ ಹೆಸ
 ರಿಂದ ಲಕ್ಷವು ಕೋಟಿಯಗಣಿತ
 ದಿಂದ ನಿನಗಾಂತಧರ್ಮಿಪುಗಳು ತಿಂದು ತೇಗುವುದು |
 ಬಂದು ಬೆಸನನು ಬೇಡುವುದು ತಾ
 ನೊಂದು ಶರರೂಪಾಗೆನುತ ಮುದ
 ದಿಂದ ವರಮಂತ್ರೋಪದೇಶವನಿತ್ತ ಳರ್ಜುನಗೆ || ೧೦೬
 ದೇವಿಯರು ಕೃಪೆಯಿಂದ ಪಾರ್ಥಂ
 ಗೋವಿ ಕೊಟ್ಟರು ದಿವ್ಯಬಾಣವೆ
 ನೋವಿ ಗಣಪತಿ ತಾನು ಕೊಟ್ಟನು ಜಯಮಹಾಶರವೆ |
 ಅವಜನ್ಮದ ಸುಕೃತಫಲವಿದು
 ತೀವಿತೋ ಪಲುಗುಣಗನುತ್ತವೆ
 ದೇವತತಿ ಕೊಂಡಾಡುತಿರ್ಪುದು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ || ೧೦೭

ಆಗ ಗಣೇಶ ಪಟ್ಟಾಬರಿಂದ ಅಸ್ತ್ರಲಾಭ.

ಕರಿಮುಖನ ಪಟ್ಟಾಖನ ಚರಣ
 ಕೆ ಟಗಿ ನುತಿಸುತ್ತಿ ರಲು ಪಾರ್ಥನ

ಪರಮಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಬಿಗಿದಪ್ಪಿದರು ಕರುಣದಲಿ |

ವರಮಹಾಸ್ತ್ರಗಳನು ಮಂತ್ರೋ

ತ್ಕರವನವರೊಲಿದಿತ್ತು ಗೆಲು ನೀ

ಧುರದೊಳಹಿತರನೆಂದು ಹರಸಿದರಾಧನಂಜಯನ ||

೧೦೪

ನಿನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಹೋಗೆಂದು ಶಿವನ ಆಜ್ಞೆ

ಸರಳ ಸಾಂಗೋಪಾಂಗವನು ನಿನ

ಗಲುಹಿದನು ನೀನಿನ್ನು ಶಕ್ರನ

ಪುರಿಗೆ ನಡೆ ನಿನ್ನುತ್ತರೋತ್ತರಕಾರ್ಯಗತಿಗಳಿಗೆ |

ಹರಿ ಸಹಾಯನು ನಮ್ಮ ಸತ್ವದ

ಪರಮರೂಪಾತ್ಮಕನು ಕಣಾ ನೀ

ನಲುಹಿದರೆಂದು ಮಹೇಶ ಬೀಡೊಟ್ಟನು ಧನಂಜಯನ ||

೧೦೫

ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಈಶ್ವರನು ವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದು.

ನಿಮ್ಮ ಕಥೆ ವೇದೋಕ್ತವಾಗಲಿ

ನಿಮ್ಮ ಚರಿತ ಸುಚರಿತವಾಗಲಿ

ನಿಮ್ಮ ಕಥನಾವೃತವನಾಲಿಸಿ ಕೇಳೆ ರಘುಕೇಡಲಿ |

ನಿಮ್ಮ ನಿಂದಿಸಿದವರುಗಳು ದು

ಷ್ಕರ್ಮಿಗಳು ಪಾತಕರು ತಾನಿದು

ನಮ್ಮ ಮತವೆಂದು ಭವ ಹರಸಿದನಾಧನಂಜಯನ ||

೧೦೬

ದೇವಿಯರು ಗುಹಗಣಪಮುಖ್ಯಗೆ

ಣಾವಳಿಗೆ ಪೊಡಮಟ್ಟನವರ ಕೃ

ಪಾವಲೋಕನದಿಂದ ಹೊಂಪುಳಿಯೋದನಡಿಗಡಿಗೆ |

ದೇವ ರಂಜತಾಚಲಗಮನಸಂ

ಭಾವನೋದ್ಯೋಗದಲಿ ಮಿಗೆ ಗಾಂ

ಡೀವಿಯನು ನೆಣಿ ನೋಡಿ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಭವನಿಂತೆಂದ ||

೧೦೭

ಖಳಿಕ ಈಶ್ವರನು ಕೈರಾಸವನ್ನು ಕುರಿತು ತೆರಳಿದುದು.
 ಪುರಹರನು ಕರೆದರ್ಜಾನನ ಸುರ
 ಪುರಕೆ ಪೋಗುತೆ ನೀನು ಬಿಟಿಕಾ
 ಸುರಸಮಿತಿಗಳ ವೈರಿಗಳ ವಧಿಸೆಂದು ಬೆಸಸುತ್ತ |
 ಹರಿಯುಜರುಸಹಿತ ಭವ ರಜತಾ
 ಚಲಕೆ ಬಿಜಯಂಗೈದನಿತ್ತಲು
 ನರನು ಸೈವಿಜಗಾಗಿ ಚಿಂತಾಚಿತ್ರದಂತಿದರ್ ||

೧೧೦

ಆಗ ಅರ್ಜುನನ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ.

ಹರನ ಕೃಪೆಯಂ ಪಡೆವುದರಿದಾ
 ದರಿಸುವರೆ ಶಸ್ತ್ರಾಭಿಲಾಷೆಯೆ
 ಮರುಳತನದಲಿ ವೈರ್ಯನಾದೆನಲಾ ಮುಖಾದೇವ |
 ಧರೆಯು ಕಾಮಿತವೆಂದು ಸುಖವನು
 ಮುಖಿದನಕಟಕಟಾ ದುರಾಗ್ರಹ
 ಪರಿವೃತಂಗ ಸುಬುದ್ಧಿಯೇಕಹುದೆಂದನಾಪಾರ್ಥ ||
 ಹರನು ಮಾಡುವುದೇನು ಕರ್ಮದ
 ತರವು ನಮಗರಿಯಾಗಿ ತಾಗಲು
 ಹರನು ಪಾಪದ ಪುಣ್ಯದೊಡಲಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿರೂಪನಲೆ |
 ಧರೆಯೊಳಗೆ ಶತಕೋಟಿಜನ್ಮಾಂ
 ತರವು ಮೂಡಿದ ಪಾಪಪುಣ್ಯವು
 ನರರ ಬೆನ್ನಲಿ ಬಹುದು ಹುಸಿಯಲ್ಲೆಂದನಾಪಾರ್ಥ ||

೧೧೩

೧೧೪

ಎತ್ತಿದೀಬಲುಚಲವು ನೆಜ್ಜಿ ತಾನೇ
 ನುತ್ತರಿಸುದೀಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮವ
 ದುತ್ತರೋತ್ತರವಹುದು ಮತ್ತಾಚಲದ ಬಲುಹಿಂದ |
 ಮತ್ತೆ ಬಹುವಾತೇಕ ಯಗ್ರಜ
 ನಿತ್ತ ಬೆಸದಿಂ ನಡೆದೆನೆಂಬ ಸು
 ವೃತ್ತವದೆ ಸತ್ಕೀರ್ತಿಸಾಧನವೆಂದನಾಪಾರ್ಥ ||

೧೧೫

ಮುಠಹರನು ತಾನೆಮಗೆ ಗುರುವೆರ
 ಗುರುವದಕಮಲಯುಗದ ಭಕ್ತಿಯ
 ಲಖಿದ ನಿಜಮೂರ್ತಿಯನು ಕಂಡು ಕೃತಾರ್ಥನಾದೆನೆಲ |
 ಹರಿದುದಘಕುಲವೆನುತ ಪುಳಕೋ
 ತ್ಕರದ ಹರುಷದಲಾಧನಂಜಯ
 ಪರಮಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ || ೧೧೬

ಪು. ೧೧೬

ಏಳನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಸೂಚನೆ.

ಪು. ೧೧೭

ಎಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ.

ಹರನ ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರಲಾಭೋ
 ತ್ಕರುಷಹರುಷೋತ್ಸವದಲಿಂದ್ರನ
 ಪುರವ ಹೊಕ್ಕನು ಪಾರ್ಥನೆಸೆದನು ಶಕ್ರತೇಜದಲಿ ||

ಪು. ೧೧೮

ಅರ್ಜುನನ ಯೋಚನೆ.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧೃತ್ರಿ
 ಪಾಲ ವರಕೈಲಾಸವಾಸಿಯ
 ಬೀಡುಕೊಂಡನು ತದ್ವಿಯೋಗದಲಿಂದ್ರಕೀಲದಲಿ |
 ಮೇಲುದುಗುಡದಲಸ್ತ್ರಲಾಭವೆ
 ನಾಲಿಸದೆ ಶಂಕರಪದಾಂಬುಜ

ಪು. ೧೧೯

ದೋಲಗದ ಶಿರಿ ತಪ್ಪಿತನುತುಮ್ಮಳಿಸಿದನು ಪಾರ್ಥ ||

೧

ಮರುಳದೇವಾರ್ಚನೆಯೊ ಕನಸಿನ ¹

ಶಿರಿಯೊ ಶಿಶುವಿನ ಕೈಯ್ಯ ರತ್ನವೊ

ಹರಿಕರದ ಮಾಲೆಯೊ ಮದೀಯವಿವೇಕವಿಭ್ರಮವೊ |

ಹರನನೀಚಮೋಕ್ಷಿಯಲಿ ಗೋ

ಚರಿಸಿ ಬೇಡಿದುದಂಬು ಮರ್ತ್ಯರೊ

ಳಿರವು ಮರುಭಾಷೆನ್ನ ಪುಣ್ಯವೆನುತ್ತ ಬಿಜಗಾದ ||

-೦

ಆಗ ವರುಣನ ಆಗಮನ.

ಅರಸ ಕೇಳದ್ಭೃತವನಿತ್ತಲು

ಚರಮದಿಗ್ಭಾಗದಲಖಿಳಜಲ

ಚರನಿಕಾಯದ ಮುಂಗುಡಿಯಲಿಕ್ಕಲದ ಘನಿಕುಲದ |

ಸುರನದೀನದಕೋಟಿಗಳ ಸಾ

ಗರದ ಪರಿವಾರದಲಿ ಬಂದನು

ವರುಣನಮರೇಂದ್ರನ ಕುಮಾರನ ಕಾಂಬ ತವಕದಲಿ ||

೩

ವಿಕಟರಾಕ್ಷಸಯಕ್ಷಜನಗು

ಹೈಕರು ಕಿನ್ನರಗಣಸಹಿತ ಪು

ಸ್ವಕದಲೈತಂದನು ಧನೇಶ್ವರನಾತಪೋವನಕೆ |

ಸಕಲಪಿತೃಗಣಸಹಿತ ದೂತ

ಪ್ರಕರಧರ್ಮಾಧ್ಯಕ್ಷರೊಡನಂ

ತಕನು ಬಿಜಿಸಿದನಿಂದ್ರಕೀಲಮಹಾಮಹೀಧರವ ² ||

೪

ಆಗ ಇಂದ್ರನು ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬರುವಿಕೆ.

ಹಿಡಿದ ಸಾಲಿನ ಸತ್ತಿಗೈಯ ಬಲ

ಕೆಡಕೆ ಕೆಡಪುವ ಸೀಗುರಿಯ ಮುಂ

ಗುಡಿಯ ವಿದ್ಯಾಧರಮಹೋರಗಯಕ್ಷಕಿನ್ನರರ ³ |

¹ ಕಳ್ಳನ, ಡ,

² ವನಾಂತರವ, ಡ.

³ ರಾಕ್ಷಸರ, ಡ,

ಜಡಿವಕಹಳಾರವದ ನೆಲದು

ಗೃಡಣಿಗಳ ಕೈವಾರಿಗಳ ಗಡ

ಬಡೆಯ ಗರುವಾಯಿಯಲಿ ಗಗನದಿನಿಜಿದನಮರೇಂದ್ರ || ೫

ದಿಕ್ಪಾಲಕರು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಉಪಚರಿಸಿದುದು

ಕಂಡನನಿಬರ ಬರವನೊಲಿದಿದಿ

ಗೊಂಡನವರವರುಚಿತದಲಿ ಮುಂ

ಕೊಂಡು ಮನ್ನಿಸಿ ಮನವ ಹಿಡಿದನು ಲೋಕಪಾಲಕರ |

ಇಂದ್ರಾದಿಗಳು ಬಾಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದು,

ಖಂಡಸರಶುವಿಸ್ತೃವನು ಕೈ

ಕೊಂಡೆ ನಿನಗೇನರಿದು ನೀನು

ದ್ವಂಡಬಲನೆಂದನಿಬರುಪಚರಿಸಿದರು ಫಲಗುಣನ || ೬

ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಇಂದ್ರನ ಆದರ.

ಆಮಹಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಬಳುವಳಿಯ ಕೊ

ಳ್ಳೈ ಮದೀಯಾಸ್ತ್ರವನೆನುತ ಸು

ತಾ, ಮನಿತ್ತನು ದಿವ್ಯಬಾಣವನ್ಯೇಂದ್ರಸಂಜಿ ಕವ |

ಸಾಮವರ್ತಿಕದಂಡವಾರುಣ

ತಾಮಸದ ಸಮೋಹನವನೆಂ

ದಾಮಹಾಂತಕವರುಣಧನಪರು ಕೊಟ್ಟೈರಂಬುಗಳ || ೭

ಎಲೆ ಧನಂಜಯ ನಿನಗಿದೇನ

ಗ್ಗಳದ ಶರವೇ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಗೆ

ಸಿಲುಕಿದನು ಶಿವನಾತನಂಬಿದೆ ನಿನ್ನ ಸೀಮೆಯಲಿ |

ಸುಲಭ ನಿನಗಿಂದಮಲಕ್ಷ್ಮೀ

ನಿಳಯ ನೀನೇ ಪೂರ್ವದಲಿ ನಿ

ಮೌಲಿನನರಮುಷ್ಠಿ ಯೆನುತ ಹರಿ ತೆಗೆದಪ್ಪಿದನು ಮಗನ || ೮

ಕೃತತಪಸ್ಸಂಭಿನ್ನಖೇದ
 ಕ್ಷತಶರೀರವ್ಯಥೆಯನಮರಾ
 ವತಿಯೊಳಗೆ ಕಳ ರಥಸಹಿತ ಕಳುಹುವೆನು ಮಾತಲಿಯ |
 ಕ್ರತುಶತದ ಕೈಗಾಣಿಕೆಯ ದೀ
 ಕ್ಷಿತರ ಶಿರಿಯೆಂತವರ ಮನವಾ
 ರತೆಯದೆಂತುಟೊ ನೋಡಬೇಡುದು ಪಾರ್ಥ ನೀನೆಂದ || ೯

ಹೈ ಹಸಾದವು ನೂಲುಯಜ್ಞದ
 ಮೇಡು ಗಾಡನು ಮೆಟ್ಟಲೆಮಿಡ್ಡ
 ಹೂವೆಗಳಿಗಳವಡುವದೊಲ್ಲೆ ವೆ ನಿಮ್ಮ ಕರುಣದಲಿ |
 ಐಹಿಕದಲಾಮುಷ್ಠಿಕದ ಸ
 ನ್ನಾಹ ಸಂಭವಿಸುವೊಡೆ ನಿಷ್ಪ್ರ
 ಸ್ಯಾಹವೆಂದೆಹಗಿದನು ಫಲಗುಣನಿಂದ್ರನಂಭಿಯಲಿ || ೧೦

ದಿಕ್ಪಾಲಕರು ಹೊರಟು ಹೋಗಲು ಮಾತಲಿಯು ಸರಥನಾಗಿ
 ಬಂದುದು.

ಬೀಜುಗೊಟ್ಟರು ನರನನೀದಿ
 ಕ್ವಾಲರಂತರ್ಧಾನದೊಡನೆ ಸ
 ಮೇಳರಾದರು ಶಕ್ರಸಾರಥಿ ಸುಳಿದನಭ್ರದಲಿ |
 ಜಾಳಿಗೆಯ ಮಣಿವೆಳಗುಗಳ ವೈ
 ಹಾಳಿಗಳ ವೈಡೂರ್ಯದೀಪ್ತಿನಿ
 ವಾಳಿಗಳ ಸುಪತಾಕೆಬೆಳಗುವ ಹೇಮರಥಸಹಿತ || ೧೧

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ
 ತುರಗನಿಕರದ ಲಳಿಯ ದಿವ್ಯಾಂ
 ಬರದ ಸಿಂದದ ಸಾಲುಸತ್ತಿಗೆಗಳ ಪತಾಕೆಗಳ |
 ಬರರುಚಿಯ ಮೂರಾಂಕವೋ ಸುರ
 ಗಿರಿಯ ಸೋದರವೋ ಮೈಗಾಂಕನ
 ಮುಖದಲೆಯೊ ಮೇಣಿನಲು ರಥ ಹೊಳೆದಿಡಿದುದಂಬರದಿ || ೧೨

ಆರಥವನ್ನು ನೋಡಿ ಆರ್ಜುನನು ವಿಸ್ಮಿತನಾದುದು.

ಏನಿದಚ್ಚ ರಿ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಸ
ವೀನದರುಶನವೆನ್ನ ಪುಣ್ಯವೆ
ನೂನವೈ ಸಲೆ ಯೆನುತ ನರನಿದಿಗೊಂಡನಾರಥವ ¹ |
ನೀನಹೈ ಕಲಿಪಾರ್ಥನೆಂಬ ಮ
ಹಾನರೇಶ್ವರನೆನುತ ಮಿಗೆ ಸ
ಮ್ನಾನಿಸುತ ಸುರಪತಿಯ ಸಾರಥಿ ನಿಲಿಸಿದನು ರಥವ || ೧೩

ಲಲಿತಹೇಷಾಧ್ಯನಿಯ ಹಯಮಂ
ಡಲಿಯ ಮೌಳಿಯ ಮೇಲುದಾಯದ
ಲುಳಿಯ ಚೀತ್ಕೃತಿರವದ ಪಲಪಲತೆಹದ ಪಟವಿಗೆಯ |
ಚಕುತುರಗಖುರಹತಿಯ ರಭಸೋ
ಚ್ಚತಧೂಳೀಧೂಸರದ ರಥ
ದೊಳಗೆ ನಿಂದನು ಶಕ್ರಸಾರಥಿ ನುಡಿಸಿದನು ನರನ || ೧೪

ಮಾತಲಿಯು ಆರ್ಜುನನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವಿಕೆ.

ಏಷು ಫಲಗುಣ ಹರಿವರೂಥದ
ಮೇಲೆ ಬಿಜಯಂಗೈವೆ ಬಹಳಫ
ಲಾಳಿಯಿದೆಲಾ ನಿನ್ನ ಪುಣ್ಯದ್ರುಮದ ಬೇಜೊಡೆಯೆ !
ಸಾಲಕುಖಿದಖಿಹಿಗಳ ಕರ್ಮದ
ಕೂಲಿಗರ ಜಡಜಂಜಪೂಗರ
ಜಾಲದಾಶೆಯನಿಮಿಷರ ಪುರ ವಶವಾಯ್ತು ನಿನಗೆಂದ || ೧೫

ಬಲ್ಲರಾರದನಶ್ವಮೇಧದ
ಮೆಲ್ಲರನುಕ್ಯ ತರಾಜಸೂಯರು
ಬಲ್ಲರೇ ಕಡೆಬೀಡಕೊಟೆಯ ಗುಡಿಯ ಬೊಡ್ಡಿ ಯರ |

¹ ನಿದಿಧಾದರಾರಥಕೆ, ಬ.

ಎಲ್ಲಿಯಮರಾವತಿ ನರಾಧಮು
 ರೆಲ್ಲಿ ನಾವೀಶ್ವರನ ಕರುಣದ
 ಭುಲ್ಲವಣೆಯಲಿ ಭಾಗ್ಯರೈಸಲೆ ಯೆಂದನಾಪಾರ್ಥ || ೧೬

ಅರ್ಜುನನು ಹೊರಡುವಾಗ ವನದಲ್ಲಿದ್ದ ವರನ್ನು ಆಜ್ಞೆ ಕೇಳಿದುದು.

ಎನುತ ತೇರಿನೊಳೊಂದು ಕಾಲಿ
 ಟ್ಟನು ಧನಂಜಯನಿಂದ್ರಕೀಲದ
 ಬನಕೆ ಕೈಮುಗಿದೆಱಗಿ ನುಡಿದನು ಮಧುರವಚನದಲಿ |
 ಮುನಿಜನನೆ ಪರ್ವತನೆ ಪಂಕಜ
 ವನವೆ ತರುಲತೆ ಗುಲ್ಮಖಗಮೈಗ
 ವನಚರರೆ ತಾ ಹೋಗಿ ಬಹೆನ್ನೆ ನಿಮ್ಮನುಜ್ಜೆಯಲಿ || ೧೭

ಅರ್ಜುನನು ರಥದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಬಳಿಕ ರಥವನ್ನು ವೇಗದಿಂದ ಬಿಡುವಿಕೆ.

ಎಂದು ರಥವೇಣಿದನು ಪಾರ್ಥ ಪು
 ರಂದರನ ಸಾರಥಿ ಗುಣಾಘವ
 ನೊಂದುನಾಲಿಗೆಯಿಂದ ಹೊಗಳಿದನಾಧನಂಜಯನ |
 ಗೊಂದಲದ ವಾಘೆಗಳನೆಲ್ಲವ
 ನೊಂದುಗೂಡಿ ಕಿರೀಟ ದೃಢವಾ
 ಗೆಂದು ಮೂತಳ ಚಪ್ಪರಿಸಿದನು ಚಪಲವಾಜಿಗಳ || ೧೮

ಆವ ಜವವೇನೆಂಬ ಗತಿ ಮೇ
 ಣಾವದೃಢ ವೇಗಾಯ್ಲ ತನ ತಾ
 ನಾವ ಸೂಟೆಯದಾರು ಬಲ್ಲರು ವಹಿಲವಿವರಣವ |
 ತೀವಿತಾಕಾಶವನು ದೇವಾ
 ರಾವವೀತನ ಹುಂಕೃತಧ್ವನಿ
 ನಾವಿಗಡರಥಚಕ್ರಚೇತ ಕೃತಿಚಪಳನಿರ್ಘೋಷ || ೧೯

ಆಗ ಅರ್ಜುನನು ಭೂಗೋಳ ಖಗೋಳಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಂದು ಕೇಳಿದುದು.

ತೇರು ಮೇಲಕ್ಕಡಚಿ ನುಡಿದನು
ಸಾರಥಿಗೆ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ವಿವರಿಸು
ಧಾರುಣಿಯ ಪರ್ವತಸಮುದ್ರದ್ವೀಪನದನದಿಯ |
ತೋಷುವಿಲೇಲೋಕಂಗಳ್ಳತೆಯ
ಚಾರುಸಪ್ತ ದ್ವೀಪಗಣನೆಯ
ಸೂರ್ಯಮೊದಲಾದವರ ಗತಿಯನು ತಿಳಿಯಹೇಡೆಂದ || ೮೦

ಧರೆಯನಾಂತವರಾರು ಧಾರುಣಿ
ಯಿರವದೇತಹ ಮೇಲೆ ದಿಕ್ಪಾ
ಲರ ಪುರಂಗಳವೆಲ್ಲಿಹುವು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೆನಿತಗಲ |
ಉರುತರಗ್ರಹರಾಶಿಗಳ * ವಿ
ಸ್ತರವು ತಾನೆನಿತೆನಿತುಯೋಜನ
ವಹುಹೆನಲು ಮಾತಲಿ ನಗುತ ಕಲಿಪಾರ್ಥಗಿಂತೆಂದ || ೮೧

ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳಿಂದ್ರಸಾರಥಿ
ವಿವರಿಸಿದನಾತಂಗೆ ಭೂಮಿ
ಭುವನಕೋಶದ ಸಂನಿವೇಶವನದ್ರಿಜಾಲಗಳ |
ಇವು ಕುಲಾದ್ರಿಗಳಿವು ಪಯೋನಿಧಿ
ಯಿವು ಮಹಾದ್ವೀಪಂಗಳಿವು ಮಾ
ನವರ ಧರಣಿ ಸ್ವರ್ಗಮಿಲ್ಲಿನ್ನಿತ್ತ ನೋಡೆಂದ || ೮೨

ಕೇಳು ನೀನೆಲೆ ಪಾರ್ಥ ತಾರಾ
ಮಾಲೆಗಳ ವಿವರವನು ರವಿರಥ
ಕಾಲಚಕ್ರವೆನ್ನದಿ ಗಗನಾಂಗಣದಿ ಚರಿಯಿಪುದ |

* ಯಾಧ್ವಪನಿರವು ಮೇಲೆನಿತೆನಿತು ಯೋಜನವಹುಹೆನಲು ಪಾರ್ಥಂಗೆ
ಮಾತಲಿ ನಗುತ ವಿವರಿಸಿದ, ಚ.

ಲೀಲೆಯಿಂದಬುಜೋದರನು ಸಲೆ

ಪಾಲಿಸುವ ಲೋಕಗಳನೆಂದವ

ಕೂಲಿಯಂಭ್ರಮ ನೆನೆದು ಪೇಷದ ಭುವನಕೋಶವನು || ೧೩

ಧರೆಯ ವಿಸ್ತಾರವನು ಮಿಗೆ ಭಾ

ಸ್ಕರನ ದಿವ್ಯವರೂಢದಂದವ

ಪರಮಲೀಲೆಗಳಿಂದ ಮಾತಲಿ ತಿಳುಹಿದನು ನರಗೆ |

ವರಸುಮೀರುವ ಬಳಸಿದದ್ರಿಗ

ಳಿರವ ಕೀಲಕಪರ್ವತಂಗಳ

ನಲುಹಿದನು ಸುರಪತಿಯ ಸಾರಥಿ ಕಲಿಧನಂಜಯಗೆ || ೧೪

ಮಾತಲಿಯು ಭೂವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು,

ಕೆಳಗಣಂಡಕಟಾಹ ತೊಡಗಿಯೆ

ಜಲವು ತುಂಬಿಹುದದಹಿ ಘಾತವು

ತಿಳಿಯಲಿಪ್ಪತ್ತೈದುಕೋಟಿಯ ಪವಣ ಪಡೆದಿಹುದು |

ಇಳೆಯದಹಿ ಮೇಲೊಂದುಕೋಟಿಯ

ವಳದಲಿಹುದಲ್ಲಿಂದ ಮೇಲಣ

ದಳತೆಯದು ಚೌಪ್ಪಿಟ್ಟು¹ ಕೋಟಿಯಜಾಂಡ ಪರಿಯಂತ || ೧೫

ಧಾರಿಣಿಯನಹಿ ತಾಳ್ದನಾತನ

ವೀರಕಮಠನು ಪೊತ್ತನಿಬ್ಬರ

ಭಾರವನು ನಿಜಶಕ್ತಿ ಧರಿಸಿದಳೊಂದುಲೀಲೆಯಲಿ |

ತೋರಗಿರಿಗಳು ವೆರಸಿದಿಳೆ ತಾ

ನೀರೊಳದ್ದು ವುದೆಂದು ಸಲೆಮದ

ವಾರಣಂಗಳು ಧರಿಸಿ ಕೊಂಡಿಹುವೆಂಟುದಿಕ್ಕಿನಲಿ || ೧೬

ಹತ್ತಿರೆಯಲಿಹುದತಳವಲ್ಲಿಂ

ದತ್ತ ವಿತಳ ಸುತಳ ತಳಾತಳ

ದೊತ್ತಿನ ಮಹಾತಳರಸಾತಳ ಕೆಳಗೆ ಪಾತಾಳ |

ಬಿತ್ತರದ ಲೋಕಂಗಳೇಱು ಧ
ರಿತ್ರಿಯೊಳಗೊಂದೊಂದಜಂತರ
ಹತ್ತು ಹತ್ತು ಸಹಸ್ರಯೋಜನ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ || ೮೩

ಉತ್ತಮವು ಭೂಲೋಕವೆಲ್ಲಿಂ
ದತ್ತ ಭುವಸುವಲೋಕವೆಲ್ಲಿಂ
ದತ್ತ ಮಹಜನಲೋಕ ಎಲ್ಲಿಂದತ್ತ ತಪಲೋಕ |
ಉತ್ತಮೋತ್ತಮವಿವಕೆ ಮೇಲಣ
ಸತ್ಯಲೋಕಾದಿಗಳ ನೋಡಿ ಧ
ರಿತ್ರಿಯಲಿ ಬಲುಗಾಱುಕೊಟ್ಟನು ಲೋಕಪಾಲಕರ || ೮೪

ಧರವಿಡಿದ ಮೇಲಣ ಜಗಂಗಳು
ತರಣಿಮಂಡಲ ತೊಡಗಿಯತಿವಿ
ಸ್ತರವೆನಿಸ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಪರಿಯಂತಡಕಿಲಾಗಿಹುವು |
ಮರುತನಾಥಾರದಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಕರವೆನಿಸಿ ದೇವರುಗಳಿಂದವೆ
ಭರಿತನಾಗಿಹುವವರ ಮಹಿಮೆಯ ಹೇಳಲರಿದೆಂದ || ೮೫

ಧರಣಿ ತಾನೈವತ್ತುಕೋಟಿಯ
ಹರಹು ಸಪ್ತಸಮುದ್ರಹೊಳೆಗಾ
ವರಿಸಿ ಜಂಬೂದ್ವೀಪ ನಡುವಿಹುದಲ್ಲಿ ಭದ್ರಾಶ್ವ |
ವರುಷ ಭಾರತಕೇತುಮಾಲವು
ಕುರುವರುಷವಿವು ಪತ್ರವಾಸುರ
ಗಿರಿಯ ಹೊಳೆಗಾಗಿಹುವು ಕರ್ಣಿಕೆಯಂತೆ ಕನಕಾದ್ರಿ || ೮೬

ಲಕ್ಷದೊಳು ಹದಿನಾಳುಸಾವಿರ
ಸಿಕ್ಕಿ ತವನಿಯೊಳುಗೊಂಡುದು
ಲಕ್ಷ ಚಾರಾಶೀತಿಸಾವಿರಯೋಜನದ ನಿಲವು |

ಲೆಕ್ಕಿಸಲು ಗಿರಿಶಿಖರದಗಲವೆ
 ದಕ್ಕು ಮೂವತ್ತೆರಡುಸಾವಿರ
 ದಿಕ್ಕಿನೊಡೆಯರಿಗೆಂಟುಪಟ್ಟವದಲು ಮೇಲಿಹುವು || ೨೧

ಚತುರ್ಮುಖಬ್ರಹ್ಮನ ಪುರದ ವರ್ಣನೆ.

ನಡುವೆ ಚತುರಾಸನನ ಪಟ್ಟಣ
 ದೆಡೆ ದೆರಹು ಹದಿನಾಳುಸಾವಿರ
 ಕಡು ಚಲುವಿನಿಂದೆಸೆವ ಮಿಸುನಿಯ ಕೋಟೆ ನವರತುನ |
 ಎಡೆಗೆಡೆಗೆ ಕೇವಲಸಿದಂಗಡಿ
 ಗಡಣೆಯಿಲ್ಲದ ಹವ್ಯಕನಿಚಯಕೆ
 ಪಡಿ ಚತುರ್ದಶಭುವನದೊಳಗಿಲ್ಲೆ ನಿಸಿ ಮೊಳಿದಿಹುದು || ೨೨

ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಜನಗಳ ವರ್ಣನೆ.

ಹರಳುಗಳ ಕೇವಲದ ಮಂಗಳ
 ತರವೆನಿಸ ತೊಡಿಗೆಗಳ ದಿವ್ಯಾಂ
 ಬರದಿ ಬೆಳಗುವ ತನುಲತೆಯ ನವಮಣಿಯ ಮೌಳಿಗಳ |
 ತರಳಲೋಚನದಿಂದುವದನದ
 ಪರಮಸಾಭಾಗ್ಯದ ವಿಳಾಸದ
 ಪರಿಜನಂಗಳು ಕಮಲಭವಪುರದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿಹರು || ೨೩

ಅಲ್ಲಿ ಮೇಲಿಂದಿಳಿದು ಬರುವ ಗಂಗೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವಿಕೆ.

ಹಲವುನೆಲೆ ಚಲುವಿಕೆಗೆ ಸಲೆ ಹೊಂ
 ಗಳಶ ಲೋಕಕೆ ವಿಮಲಹೇಮದ
 ಕೆಲಸಗತಿಯಲಿ ಚೆಲುವೆನಿಸಿದುಪ್ಪರಿಗೆ ನೋಪ್ಪರಿಗೆ |
 ಹೊಳಹಿನಲಿ ಫಳಫಳಿಸುತಿಹುದದು
 ನಳನಪೀಠನ ಭವನ ¹ ನಭದಿಂ
 ದಿಷ್ಟದ ಗಂಗೆಯ ಧಾರೆ ಮೊಳಿದುದು ಪುರದ ಬಾಹಯಲಿ || ೨೪

¹ ಭವಪಟ್ಟಣದಿ, ಕ.

ಮೇರೆಯಿಲ್ಲದ ದೇವತೆಗಳ
 ಭಾರದಿಂ ¹ ಜಗ ಜಙ್ಗಲವುದಿಂದಾ
 ಮೇರುವಿಂಗಣೆಯಿಟ್ಟ ರಜತಸ್ತಂಭವೋ ಮೇಣು |
 ಸಾರತರಸುಕ್ಯತವನು ಸಂಚಿಸಿ
 ಧೀರರೈದುವ ಸತ್ಯಲೋಕದ
 ದಾರಿ ಯೆಂಬಂದದಲಿ ಗಂಗೆಯ ಧಾರೆ ಮೆಚ್ಚಿದಿಹುದು || ೨೫

ನರಸುರರು ಮೊದಲಾದ ಸಚರಾ
 ಚರದ ಜೀವರಘಂಗಳನು ಸಂ
 ಹರಿಸಲೋಸುಗ ಸತ್ಯಲೋಕದಿನ್ನಿಡಿದು ಬಹ ಗಂಗೆ |
 ಧರೆ ಧರಿಸಲರಿದೆನುತ ಕನಕದ
 ಗಿರಿಯ ಶಿಖರದ ನಡುವೆ ನಿಂದಾ
 ಪರಮಪಾವನ ತಿರುಗಿ ಹರಿದಳು ನಾಲ್ಕು ಮುಖವಾಗಿ || ೨೬

ಅಳಕನಂದೆ ಸುಚಕ್ಷು ನಿರ್ಮಳ
 ಜಲದ ಭದ್ರೆಯು ಸೀತೆ ಯೆಂಬಿವು
 ಬಹಿಷ್ಕ ² ದಕ್ಷಿಣವಾದಿಯಾಗಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾರ್ಥದಲಿ ³ |
 ಇಡಿದು ⁴ ಮೇರುವಿನಿಂದ ಕುಲಗಿರಿ
 ಗಿಡಿದು ಜಾಹ್ನವಿ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನ
 ಜಲಧಿಯನು ಬೆರಸಿದಳಘೋರ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳುವ ⁵ || ೨೭

ನಾನಾದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪರ್ವತ ವೃಕ್ಷನದನದೀವರ್ಣನೆ.

ಸುರಪತಿಯ ದಿಕ್ಕಿನಲಿ ಬೆಳೆದಿಹು
 ದರಳ ಜಂಬೂವೃಕ್ಷ ತೆಂಕಲು
 ಪಿರಿದೆನಿಸಿ ತನಿವಣ್ಣ ರಸ ನದಿಯಾಗಿ ಹರಿದಿಹುದು |

¹ ಭವನ್ತು ಒಡೆದಿಹ, ಕ. ರ್ಪು. ² ತಿಳಿಯ, ಚ. ³ ಋದಕ್ಷಿಣಾರ್ಥದಲಿ, ಚ.

⁴ ಸುಚಿದ್ರ, ಚ.

⁵ ಳಘೋರ ಪಾರ್ಥಕೇಳುವ, ಚ.

ವೆರುಣನಿಹ ದೆಸೆಯಲಿ ಕದಂಬವು
ಹರಸಖನ ಕಕ್ಕುಭದಲಿ ವಟುವೀ
ಸುರರಿಗಾಶ್ರಯವೆನಿಸಿ ಕೀಲಕಗಿರಿಯ ಮೇಲಿಹುವು || ೩೧

ಸುರಗಿರಿಯ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಕೀಲಕ
ಗಿರಿಯು ನಾಲ್ಕು ವರಲ್ಲಿ ಕೇಸರ
ಸರಸಿ ನಾಲ್ಕು ರುಣೋದಿ ಭದ್ರ ಸಿತೋದಿ ಮಾನಸದ |
ಹೊಣಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ದ್ವಾನ ಕೀಲಕ
ಗಿರಿಯುದಯವೈವತ್ತಯೋಜನ
ಹರಹು ತಾನೆ ಸಹಸ್ರಯೋಜನವದಳು ದಿಕ್ಕಿನಲಿ ¹ || ೩೨

ಮಂದರಾಚಲ ಮೂಡ ತೆಂಕಲು
ಗಂಧಮಾದನಗಿರಿಯು ಪಶ್ಚಿಮ
ದಿಂದ ಬಡಗಣಪಾರ್ಶ್ವಮೆಂಬಿವು ಕೀಲಕಾದ್ರಿಗಳು |
ನಂದನವು ಬಡಗಣದು ಪಡುವಣ
ಚಂದವಹ ಮೈಭ್ರಾಜ ತೆಂಕಲು
ಗಂಧಮಾದನ ಚೈತ್ರರಥ ಮೂಡಣದು ಕೇಳಂದ || ೪೦

* ವರಸಿತಾಂತರಬಿಂದುಮಂದರ
ಕುರುರುರುಚಕಗಳಿಂದ ದಿಕ್ಕಿನ
ಲುರುಕಳಿಂಗಸತಂಗನಿಷಧನಿಷಾದ ತಾಮ್ರಿಂತು ² |

¹ ಕಿಖರದಲಿ, ಚ. ರ್ಕು.

² ತಾಮ್ರೇಭ. ಬ.

* ನೀತಳಾಂತಕ ಕುಂಡಮಳಯ ಕು
ರಾತಿವೈರಂತಕವು ಮೂಡಲು
ನೀತಿವಿದನೆ ತ್ರಿಕೂಟ ಶಿಖರಪತಂಗರುಚಿ ನಿಷಧ |
ಖ್ಯಾತವಿವು ತೆಂಕಣದು ಕುಲನ
ಜಾತವಾರಿ ಗಂಧಮಾದನ
ತಾತವಿವು ಸುಖವಾಸ ಮಿಗೆ ಮೈಡೂರ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮದಿ * || ಚ.

ತಿರುಗಿ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಮಧುಮಾ
 ನೈರಸಕುಮುದಸುಸಾತ್ವವಾಪಿಂ
 ಜರಗಳಿವು ವಾರುಣದಿಶಾಭಾಗದೊಳು ರಂಜಿಸುವು || ೪೦

ನಾಗ ಕಾಲಾಂಜನವು ಹಂಸನು
 ಮೇಘಪುಷ್ಪಕ ¹ ಶಂಕಕೂಟವೆ
 ನಿಗಲೀಕ್ಷಿಸು ಬಡಗದಿಕ್ಕಿ ನೊಳಹ ಕುಲಾದ್ರಿಗಳು ² |
 * ಮೇಗೆ ಕೇಳೈದೈದು ದೇಸೆಗಳ
 ಗಿರಿಯಲಾಹೊಣಗಹರು ಸುರಜನ
 ಯೋಗಿಸಿದ ನಿಷೇವಿತರು ತಾವಾಗಿ ವಿಭವದಲಿ || ೪೧

ಧಾರುಣಿಯ ನಡುವೆಳಸಿ ಬೆಳದಿಹ
 ಮೇರುಗಿರಿಯನು ಬಳಸಿ ವೃತ್ತಾ
 ಕಾರವಾಗೆಸೆದಿಹುದು ಜಂಬೂದ್ವೀಪ ನವಖಂಡ |
 ಮೇರೆಯಾಗಿಹ ಗಿರಿಕುಲಂಗಳ
 ತೋರದಗಲವೆನುನ್ನ ತಂಗಳ
 ಸಾರಹೃದಯನೆ ನಿನಗೆ ಕಲಿಮೊದೂರ ತಿಳುಹುವೆನು ³ || ೪೨

ಕುರು ಹಿರಣ್ಮಯ ರವ್ಯಕವು ಸುರ
 ಗಿರಿಯನೊಳಕೊಂಡಿಪ್ಪಿಳಾವೃತ
 ಹರಿವರುಷಕಿಂಪುರುಷಭಾರತಕೇತುಮಾಲಗಳು ⁴ |

1 ಮೇಗೆ ವೃಷಭನು, ಚ 2 ಬಡಗ ಲೆಖ್ವ ಕೆ ನಾಲ್ಕು ವನು ಬಳಿಕ, ಚ.

4 ಯಾಪ್ತ ಮಾಣ ಶರಧಿ ಪರಿಯಂತಿಪ್ಪವರುಷವು ಕೇತುಮಾಲವದ, ಚ

3 ಸಾರಹೃದಯರು ಬಲ್ಲರೈಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ, ಝ.

* ಮೇಗೆ ಕೇಳಿರೈದು ಕೇಸರ
 ವಾಗಿ ದಿಕ್ಕುಗಳಲಿ ಸುರಾಲಯ
 ವಾಗಿಯು ಬಳಸುವು ದೇವವ್ರಾತನೇವಿತವು, ಕ. ಖ.

ಪಿರಿಯಶೃಂಗ ಶ್ವೇತ ವಿಂಧ್ಯದ
ಗಿರಿ ನಿಷಧನಗ ಹೇಮಕೂಟದ
ಗಿರಿ ಹಿಮಾಲಯವಾಗಪರಜಲಧಿಯನು ಮುಟ್ಟುಹುವು || ೪೪

ಸುರಗಿರಿಯ ಬಳಸಿಪ್ಪಿಳಾವೃತ
ವರುಷದಿಂದವೆ ಮೂಡಲೊಪ್ಪುವೆ
ಪಿರಿಯಗಿರಿ ಮಾಲ್ಯವತ ಜಲನಿಧಿ ಕನಕಭದ್ರಾಶ್ವ |
ವರುಷ ಪಡುವಣ ಗಂಧಮಾದನ
ಗಿರಿ ತೊಡಗಿ ಪಶಿ ಮದ ಜಲನಿಧಿ
ಪರಿಗಣಿತವರುಷನನು ತಿಳಿವೊಡೆ ಕೇಳು ಮೂಲವದು || ೪೫

ವರುಷಮಧ್ಯದ ಪರ್ವತಂಗಳ
ಹರಹು ತಾನೆರಡೆರಡುಸಾಸಿರ
ವರುಷ ನವನವನವಸಹಸ್ರವದಾ ಸುಮಧ್ಯದಲಿ |
ವರುಷನೆರಡೈವತ್ತ ನಾಲ್ಕು¹
ಪರಿಗಣಿತಮೂಡಣದು ಪಡುವಣ
ದೇರಡುಸಾಸಿರವೆನಿಸಿ ಮೆಜುವುದು ಹೊಜಿಗೆ ಲವಣಾಬ್ಧಿ || ೪೬

ದೇವಕೂಟದ ಜಲರವೆಂಬಿವು
ಭಾವಿಸಲು ಮಾಲ್ಯವತದಿಕ್ಕೊಲ
ನಾವಿಧದಿ ಕೈಲಾಸಪರ್ವತ ಗಂಧಮಾದನವು |
ಭಾವಳಯದಲಿ ಪುಣ್ಯವೆಂತರು
ಭಾವಿಸುವೊಡಾಯಿಶದಿಕ್ಕಿನ
ದೇವಕೂಟದ ನಿಕರ ಪಡುವಣಗಿರಿಯ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲಿ² || ೪೭

1 ವರುಷವದು ಮೂವತ್ತನಾಲ್ಕು, ಚ.

2 ಕೋವಿದನೆ ಕೇಳೊಮ್ಮಿನಲಯದೊ

ಳಾವಿಶಾಲದ ಪಾರಿಯಾತ್ರದ

ದೇವಯೋಗ್ಯದ ಗಿರಿಗಳಿಕ್ಕೊಲ ನಿಷಧ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ, ಚ.

ನೀಲಗಿರಿ ಯಿಕ್ಕೇಲಕೆ ವಾರಿಧಿ
ಮೇಲೆನಿವ್ವ ತ್ರಿಶೃಂಗವಿವು ಮೈ
ನೀಳದಲಿ ಪೂರ್ವಾಪರದ ಜಲನಿಧಿಯ ಮುಟ್ಟುಹುವು |
ಹೇಜದೆಂಟುಪಸವೆ ತಾಗ್ರವಿ
ಶಾಲ ತಾನೆಂಬತ್ತಯೋಜನ
ಕೇಳಿಳಾವುತ ಮೇಲೆಯಾಗಹ ಗಿರಿಯ ಲೆಕ್ಕವನು || ೪೮

ವರ್ಷದಧಿಸತಿಗಳು.

ವರುಷದೊಡೆಯನಿಳಾವುತಕೆ ಸಂ
ಕರುಷಣನು ಭದ್ರಾಶ್ವದೊಳು ಹಯ
ಶಿರನು ಹರಿವರುಷಕ್ಕೆ ನರಹರಿ ಕೇತುವೊಲದಲಿ |
ಸಿರಿಯ ಮಗ ರಮ್ಯಕಕೆ ಮತ್ಸ್ಯನು
ಪಿರಿಯಕಮಲ ಹಿರಣ್ಮಯಕೆ ಯವ
ಧರಿಸು ಕುರುವರುಷದಲಿ ವರಹನು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ || ೪೯

ರಾಮ ಕಿಂಪುರುಷಕ್ಕೆ ಭಾರತ
ಭೂಮಿಯಲಿ ನಾರಾಯಣರು ತಿಳಿ
ನಾಮಧಾರಕ ಹನುಮ ವಸುಧಾದೇವಿಯಲಿ ಯಮನು ¹ |
ಆಮನು ಜಗಜ್ಜ್ಞಾನಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಪ್ರಹ್ಲಾದನಿಜನಿ
ಸ್ನೇಮ ಭದ್ರಾಶ್ವಕೆ ಸದಾಶಿವರಿವರು ಪಾಲಕರು || ೫೦

ವರುಷವನು ಗಿರಿಗಳನು ಬಳಸಿಹ
ಪಿರಿಯಲವಣಸಮುದ್ರವೆದಹಿಂ
ತರದಿ ಪ್ಲಕ್ಷದ್ವೀಪ ಯಿಹ್ನುಸಮುದ್ರವೆಲ್ಲಿಂದ |
ಇರಲು ಶಾಲ್ಮಲಿಯದಹಿ ಹೊಳಗಣ
ಸುರೆಯ ಶರನಿಧಿಯೊಂದನೊಂದಾ
ವರಿಸಿ ಪರಿಭಾವಿಸಲು ತದ್ವಿಗುಣಂಗಳಾಗಿಹುವು || ೫೧

ತಿಳಿವೊಡಾಸುರೆಯಿಂದ ಕುಶ ಘೃತ
ಜಲಧಿ ಕ್ರೌಂಚದ್ವೀಪವೆಂಬಿವೆ
ರಳತೆಗಿಮ್ಮಡಿಯಾದುದಾಧಿಶರಧಿ ತದ್ವೈಗುಣ |
ಇಳಯ ಮೇಲೆನೆದಿಪ್ಪ ಶಾಕದ
ಬಳಯ ದುಗ್ಧ ವದೊಂದನೊಂದನು
ಬಳಸಿಕೊಂಡಿಹುದಬುಜನಾಭನ ನಿಳಯ ತಾನಲ್ಲಿ || ೫೭

ಶ್ರೀಪತಿಯ ನಗರ ಮತ್ತು ಅದರ ವರ್ಣನೆ
ಚೆಲುವಿಕೆಗೆ ನೆಲೆಯೆನಿಸಿ ಮೆಚುವುದು
ಪ್ರಳಯ ಯೆಂದೂ ಯಿಲ್ಲ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ನಿಳಯನಿಹನನವರತ ಸುಳಿಯವು ವೈತ್ಯಮಾಯೆಗಳು |
ಬಳಕೆ ಸಲ್ಲದು ಕಲಿಯ ಕಾಲದ
ಹೊಲಬು ಹೊದ ದು ಹರಿಯ ರೂಪನು
ತಳದ ಪುರವನು ಕ್ಷೀರವಾರಿಧಿ ಬಳಸಿ ಕೊಂಡಿಹುದು || ೫೮

ಯೋಗಿಗಳ ನೆಲೆವೀಡು ಬೊಮ್ಮದ
ಸಾಗರವು ಸನಕಾದಿಮುನಿಗಳ
ಭೋಗಭೂಮಿ ಯನಂತನಿಗಮಗಳುಗನಿಪ್ಪತ್ತುಗಳ |
ಆಗರವು ಮೂಲೋಕದರ್ಪಣ
ವಾಗಿ ದುಗ್ಧೋದಧಿಯೊಳಸೆವುದು
ಶ್ರೀಗರ್ಭೀಶನ ನಗರ ನೋಡೆಲೆ ಪಾರ್ಥ ನೀನೆಂದ || ೫೯

ಜಲಜನಾಭನ ದುಗ್ಧ ಜಲಧಿಯ
ಬಳಸಿಕೊಂಡಿಹ ಪುಷ್ಕರದ ಹೊಲ
ವಳಯದಲಿ ಮೆಚಿದಿಹುದು ಸ್ವಾದೂದಕದ ಜಲರಾಶಿ |
ಇಳಿಗೆ ಕೋಟೆಯನಿಕ್ಕಿದಂತೆ
ಬಳದ ಲೋಕಾಲೋಕಪರ್ವತ
ತಿಳಿವೊಡಲಿಂದತ್ತ ತಿಮಿರವಜಾಂಡಪರಿಯಂತ || ೬೦

ಲಕ್ಷ ಜಂಬೂದ್ವೀಪವಾಸರಿ
 ಲಕ್ಷ ಲವಣಸಮುದ್ರ ನಾಲುಕು
 ಲಕ್ಷ ಸ್ಲಕ್ಷದ್ವೀಪ ಇಕ್ಷುಸಮುದ್ರಪರಿಯಂತ |
 ಲಕ್ಷವೆಂಟು ಸುಶಾಲ್ಮಲಿಯು ಸುರೆ
 ಲಕ್ಷ ಪೋಡಶ ಘೃತಸಮುದ್ರವು
 ಲಕ್ಷ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಕ್ರೌಂಚದ್ವೀಪ ದಧಿಗೂಡಿ || ೫೬

ಲಕ್ಷ ತಾನುನವತ್ತು ನಾಲ್ಕು
 ಗಿಕ್ಷು ಸಾಗರ ಕ್ಷೀರಕೋಟೆಯ
 ಲಕ್ಷ ಯಿಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ಪುಷ್ಕರ ಸುಜಲ ವೊಂದಾಗಿ |
 ಮಿಕ್ಕ ಕೋಟೆದ್ವಯದ ಮೇಲಣ
 ಲಕ್ಷದೈವತ್ತಾಳು ಯೋಜನ
 ವಕ್ಕು ಹೇನುದ ಭೂಮಿ ಲೋಕಾಲೋಕಪರಿಯಂತ ¹ || ೫೭

ಹತ್ತುಲಕ್ಷವು ಹೀನನಾಗಿ
 ಸ್ವತ್ತು ಕೋಟೆಯ ಹರಹು ಪೂರ್ವದ
 ಸುತ್ತು ಮೇಲಾಗಿಹುದು ಗರ್ಭೋದಕದ ಪರಿಯಂತ |
 ಇತ್ತು ಸುರಗಿರಿಯಿಂದ ಹಿಂದಿ
 ಸ್ವತ್ತು ಕೋಟೆಯು ಕೂಡೆ ನೋಡೆ ಧ
 ರಿತ್ರಿ ತಾನೈವತ್ತುಕೋಟೆಯ ಲೆಕ್ಕ ಕೇಳೆಂದ || ೫೮

ವರುಷ ವೊಂಬತ್ತಾಗಿಹುದು ವಿ
 ಸ್ತರದ ಜಂಬೂದ್ವೀಪ ವೊಂದೇ
 ವರುಷ ವೇಟಾಗಿಹುದು ಶತಸಂಖ್ಯಾತವಾದ್ವೀಪ |
 ನಿರುತಕಡೆಯ ದ್ವೀಪವೆಂಬುದು
 ವರುಷವೆರಡಾಗಿಹುದು ಮೂನಸ
 ಗಿರಿಯದಳಿ ನಡುವಿಹುದು ಚಕ್ರದ ಕಂಬಿಯಿಂದದಲಿ || ೫೯

ವರುಷನೆರಡಾಗೊಪ್ಪುತಿಹ ಪು
 ಸ್ಕರದ ನಡುವಣ ಮೊನಸೋತ್ತರ
 ಗಿರಿಯುದಯವೈವತ್ತು ಸಾವಿರಹರಹು ಲಕ್ಷವಲೆ ¹ |
 ಹರಿಕುಮಾರಕ ಕೇಳಲೈ ಯೊ ²
 ಗಿರಿಯ ಶಿಖರದ ಮೇಲೆ ದಿಗ್ಗೇ
 ವರ ಪುರಂಗಳು ಶಿರಿಗೆ ನೆಲೆವನೆಯಾಗಿ ಮೆಚಿದಿಹುವು || ೬೦

ಅಷ್ಟದಿಕ್ಪಾಲಕರ ಪುರಗಳು.

ಸುರಪನದುವೇ ಸ್ವರ್ಗಸಾರವು
 ನಿರುತದಲಿ ಸಂಯಮನಿಯೆಂಬಾ
 ಪುರವು ಕಾಲನ ನಗರಿ ತೆಂಕಲು ಪಶಿ ಮೊದ್ರಿಯಲಿ |
 ವರುಣನದು ಶುದ್ಧಿಮತಿ ²ಯಕ್ಷೇ
 ಶ್ವರಗೆಸೆವುದಾಕಾಂತಿಮತಿ ಶಿಖಿ
 ನಿರುತಿಮರುದೀಶಾನ್ಯರಿಗೆಯವರವರ ನಾಮದಲಿ || ೬೧

ಉರಗನಾಳಾಂಬುಜಕುಸುಮವೀ
 ಧರಣಿ ಕರ್ಣಿಕೆ ಮೇರುಗಿರಿ ಕುಲ
 ಗಿರಿನಗಂಗಳು ಬಳಸಿ ಕೇಸರದಂತೆ ಮೆಚಿದಿಹುವು |
 ಸರಸಿರುಹಭವನದಹ ಮಧ್ಯದೊ
 ಕರಲು ಭೂತಳವೈದೆ ಮೆಚುವುದು
 ಶಿರಿಮಹಾವಿಷ್ಣು ವಿನ ನಾಭೀಕಮಲದಂದದಲಿ || ೬೨

ಧರೆಯ ವರುಷದ್ವೀಪಗಿರಿಗಳ
 ಶರಧಿಗಳ ಸುರಶೈಲದಗ್ರದ
 ಹರನ ಚತುರಾನನನ ಪಟ್ಟಣದಿರವ ತಿಳುಹಿದನು |

¹ ತದ್ವಿಗಣ, ಚ.

² ಹಿರಿದು ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕ ಕೇಳಾ, ಚ.

ಸೂರ್ಯ ರಥ ಮತ್ತು ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಸ್ಥಿತಿ.

ಸಂಸಿರುಹಬಂಧುವಿನ ರಥವಿಹ
ಪರಿಯ ಚರಿಸುವೆ ಪಥದ ತಾರೆಗೆ
ಳರವ ನೀ ಕೇಳೆಂದು ಮಾತಲಿ ನುಡಿದನರ್ಜುನಗೆ || ೬೩

ಗಾಲಿ ಮಾನಸಗಿರಿಯ ಶಿಖರದ
ಮೇಲೆ ತಿರುಗುವುದೊಂದು ಕಡೆ ಸುರ
ಶೈಲದಲಿ ಬಿಗಿದಿಹುದು ಕೋಟಿಯ ಮೇಲೆ ಯೈವತ್ತು |
ಏಷುಲಕ್ಷದ ನೀಳ ರಥದ ವಿ
ಶಾಲವದು ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರ
ಮೇಲೆ ಧ್ರುವಮಂಡಲವ ಬಿಗಿದಿಹುದನಿಲಪಾಶದಲಿ || ೬೪

ಹರಿವ ಗಾಲಿಯ ನಾಭಿಮೂಲ ¹
ಕ್ಕು ಟುವ ² ಚಾತುರ್ಮಾಸಗಳು ಘನ
ತರದ ಸ್ಪಷ್ಟತುವಯನ ಚಕ್ರವು ಚಾರುಚತುರಯುಗ |
ತರವಿಡಿದ ಸಂವತ್ಸರವು ಘನ
ತರದ ಪರಿವತ್ಸರವಿಡಾವ
ತ್ಸರವು ವಿದ್ವತ್ಸರವು ವತ್ಸರವೆಂದು ಮೊಳೆಯಾಯ್ತು || ೬೫

ಉರಗನಾಳದ ಜೊರಜೆ ನವಸಾ
ಸಿರದ ಕುಣುಗುಣಿ ಯಿಚುಗಳ ತಾ
ವೆರಡು ಮಡಿ ತೊಂಬತ್ತು ಬಂದುಸಹಸ್ರದರ್ಧವದು |
ಪರಿಯನೊಗನದರ್ಧ-ಸಂಖ್ಯೆಗೆ
ಸರಿಯೆನಿಸ ಮೇಲಚು ಮಂಗಳ
ತರವೆನಿಸ ನವರತ್ನ ರಚನೆಯ ಚಿತ್ರರಥವೆಂದ || ೬೬

¹ ನಾಭಿ, ಚ.

² ಚಕ್ರಿಯು, ಚ.

ಕರಸಹಸ್ರನ ರಥಕ್ಕೆ ಹೂಡಿದ
 ತುರಗ ಛಂದೋಮಯವು ಸಾರಥಿ
 ಯರುಣ ಕಾಲವೆ ಗಾಲಿ ನವಕೋಟಿಯನು ಚರಿಯಿಸುಗು |
 ವರವರೂಢದ ಮಧ್ಯದೊಳು ವಿ
 ಸ್ತುರದ ಮಣಿಪೀಠದಲಿ ಮಿಗಿಲಿನ
 ಕರನು ಗ್ರಹಭವನಕ್ಕೆ ತಾನಾಧಾರನಾಗಿಹನು || ೬೩

ಸೂರ್ಯಮೊದಲಾದಗಳ ಗ್ರಹಸ್ಯನವು.

ಹರಿ ತರಣಿಗಿಂದುವಿಗೆ ಕರ್ಕಟ
 ಧರಣಿಜಂಗಜ ವೈಶಿ ಕವು ಹಿಮ
 ಕರನ ತನಯಗೆ ಮಿಥುನ ಕನ್ಯೆ ಬೃಹಸ್ಪತಿಗೆ ಚಾಪ |
 ಪಿರಿಯರ್ಪುಷತುಲೆ ವೈಷಭದಾನವ
 ಗುರುವಿನವು ಮೃಗಕುಂಭ ಮಂದಂ
 ಗಿರವು ನಿಜಗೃಹ ರಾಹುಕೇತುಗಳವರ ಕೂಡಿಹುವು || ೬೪

ಲಕ್ಷವರ್ಷಿಗೆ ರವಿಯ ರಥ ಶಶಿ
 ಲಕ್ಷವೆರಡು ತ್ರಿಲಕ್ಷಯೋಜನ
 ಮಿಕ್ಕಿಹುವು ನಕ್ಷತ್ರ ಬುಧನಿಹನೈದುಲಕ್ಷದಲಿ |
 ಲಕ್ಷವೇತಾ ಶುಕ್ರ ಕುಜ ನವ
 ಲಕ್ಷ ಗುರು ಹನ್ನೊಂದುಲಕ್ಷವು
 ಲಕ್ಷ ವಸುಧಾತಳಕ್ಕೆ ಶನಿ ಹದಿಮೂಳುವರೆಲಕ್ಷ || ೬೫

ವಿದಿತವಿಂತಿದು ಸಪ್ತಖುಷಿಯರ
 ಸದನವದು ಹದಿನಾಲ್ಕುಲಕ್ಷವು
 ಮುದದಿ ನೆಲಸಿಹನಾ ಧ್ರುವನು ತಾ ಹದಿನೈದುಲಕ್ಷದಲಿ |
 ಅದಲು ಮೇಲಿಹ ನಿಷ್ಕು ಪದದಲಿ
 ಸದಮಳಾತ್ಮಕ ಶಿಂಶುಮಾರನು
 ಪದುಳದಲಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಸಲೆಯಾಧಾರವಾಗಿಹನು || ೬೬

ಮಂದೇಹರಂ ಬ ದೈತ್ಯರ ವೃತ್ತಾಂತ.

ವರಕುಮಾರಕ ನೀನು ಕೇಳ್ಕೊ

ಪಿರಿಯಲೋಕಾಲೋಕವೆಂಬಾ

ಗಿರಿಯ ಬಳಸಿದ ಕಾಱುಗತ್ತಲೆಯೊಳಗೆ ಮೆಚಿದಿಹರು |

ಧರೆಯೊಳರುಣದ್ವೀಪವದಱೊಳು

ನೆರೆದ ಮಂದೇಹರುಗಳೆಂದಾ

ಶ ರಿಯದಲಿ ಸರಸಿರುಹಸಂಭವನಿಂದಲುದಿಸಿದರು ||

೨೧

ಹರಿಹರವಿರಿಂಚಿಗಳು 1 ಮೊದಲಾ

ದುಱುವ ದೇವರುಗಳೊಳು ಮತ್ತಾ

ಥರವಿಡಿದು ಹದಿನಾಲ್ಕುಲೋಕದೊಳುಳ್ಳ ದೇವರೊಳು |

ತರಣಿ ಯತಿಬಲವಂತನೆಂಬುದ

ನಾಳಿದು ಪೂರ್ವದಸುರರು ಸಾಸಿರ

ಕರದ ದಿನನಾಥನೊಳು ಸಲೆ ಕಾಳಗವೆ ಬಯಸುವರು ||

೨೨

ಪರಿಕಿಸಲು ಪರಮಾತ್ಮ ದಿನಕರ

ಹರವಿರಿಂಚಾದಿಗಳು ಸೂರ್ಯನ

ನೆರೆದು ಸುತಿ ಕೈವಾರಿಸುತ್ತಿರೆ ಘನಮಹಾವಿಮು |

ಕಿರಣದುರಿಯಮಹಾಪ್ರತಾಪನು

ತರಣಿಯೆಂದಾತನೊಳು ಕಾದಲು

ಸರಸಿರುಹಸಂಭವನ ಮೆಚ್ಚಿಸಿ ವರವ ಪಡೆದಿಹರು ||

೨೩

ಕಾಲವೆಂಬುದು ರವಿಯ ಗಾಲಿಯ

ಕಾಲಗತಿಯು ಸಲೆ ಕೃತಾಂತಗೆ

ಲೀಲೆ ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಲಯವು ಸಚರಾಚರಂಗಳಲಿ |

ಕಾಲಚಕ್ರದ ಚರಗತಿಯಲಿ

ಕಾಲಗತ್ತಲೆಯನು ವಿದಾರಿಸಿ

ಪಾಲಿಸುವ ಲೋಕಂಗಳಿತಿವು ಪಾರ್ಥ ನೋಡೆಂದ ||

೨೪

ಧರಣಿ ತಾನೈವತ್ತು ಕೋಟಿಯು
ಹರಹು ಭೂಮಿಗೆ ಹತ್ತುಮಡಿ ಖ
ಪರಕಟಾಹವದಕ್ಕೆ ದಶಗುಣ ದಶಗುಣೋತ್ತರದ |
ಪರಿವಿಡಿಯಲುದಕ್ಕಾಗಿ ಹರಿಪು
ಷ್ಕರವಿಹುದು ಮಹದಾದಿಪರಿವಿ
ಸ್ತುರಣವೀಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೀಪರಿ ಯಡಕಿಲಾಗಿಹುವು ||

೭೫

ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳಿಂದ್ರಸಾರಥಿ
ವಿವರಿಸಿದನೀತಂಗೇ ಭೂಮಿಯು
ಭುವನಕೋಶದ ಸಂನಿವೇಶವನದ್ರಿಜಲಧಿಗಳ |
ಇವು ಕುಲಾದ್ರಿಗಳಿವು ಪರ್ಯೋಧಿಗ
ಳಿವು ಮಹಾದ್ವೀಪಗಳಿವು ಮಾ
ನವರ ಧರಣಿ ಸ್ವರ್ಗ ಮೇಲಿನ್ನಿತ್ತ ನೋಡೆಂದ ||

೭೬

ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದವರನ್ನು
ತೋರಿಸಿದುದು.

ಈವಿಮಾನದ ಸಾಲ ಸಂದಣಿ
ತೀವಿಕೊಂಡಿದೆ ಗಗನತಳದಲಿ
ದೇವಕನ್ಯಾ ಶತಸಹಸ್ರದ ಖೇಳಮೇಳದಲಿ |
ಭೂವಳಯದಲಿ ಸುಕೃತಿಗಳು ನಾ
ನಾವಿಧದ ಜಪದಾನಯಜ್ಞ ತ
ಪೋವಿಧಾನದಲೊದಗಿದವರನು ಪಾರ್ಥ ನೋಡೆಂದ ||

೭೭

ಭೂತದಯೆಯಲಿ ನಡೆದನೀತೋ
ಪಾತ ನಿರ್ಮಳ ಸತ್ಯಭಾಷಿತ
ನೀತ ತೀರ್ಥವಿಹಾರಿ ಸಜ್ಜನನೀತ ಶುಚಿ ಯಾತ |
ಈತ ನಿರ್ಮತ್ಸರನಸೂಯಾ
ತೀತನಿವನತಿವಿಪ್ರಪೂಜಕ
ನೀತ ಮಾತಾಪಿತರ ಭಕ್ತನು ಪಾರ್ಥ ನೋಡೆಂದ ||

೭೮

ಈತನಿಂದ್ರಿಯವಿಜಯಿ ದುಷ್ಕೃತ¹
 ಭೀತ² ನಿವ ವೇದಾಧ್ಯಯನಪರ
 ನೀತ ಪರಹಿತನಿವ ಯಥಾಲಾಭೈಕಸಂತೋಷಿ |
 ಈತ ಶುಚಿರುಚಿ ಯಾತ ನಿರ್ಮಳ
 ನೀತ ನಿರ್ಭಯನೀತ ನಿಷ್ಪ್ರಹ
 ನೀತ ರಾಗದ್ವೇಷರಹಿತನು ಪಾರ್ಥ ನೋಡೆಂದ || ೩೯

ಇತ್ತ ನೋಡೈ ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ಯಕೆ
 ತೆತ್ತ ತನ್ನೊಡಲನು ರಣಾಗ್ರದೊ
 ಳತ್ತ ಲೈದನೆ ಭೂಮಿಕನ್ಯಾಗೋಧನಾವಳಿಯ |
 ಇತ್ತವನು ಸತ್ಪುತ್ರರನು ತಾ
 ದೆತ್ತವನು ಗೋವಿಪ್ರಬಾಧೆಗೆ
 ಸತ್ತವನಲೇ ಪಾರ್ಥ ನೋಡುತ್ತಮವಿಮಾನದಲಿ || ೪೦

ಮೇಲೆಮೇಲೈದರೆ ಸುತಾರಾ
 ಮಾಲೆಗಳವೋಲ್ ರಾಜಸೂಯದ
 ಮೇಲು ಯಜ್ಞದ ವಾಚಿಮೇಧದ ಭೂರಿಸುಕೃತಿಗಳು |
 ಕಾಳಗದೊಳರಿಸುಭಟಶಿತಕರ
 ವಾಳಧಾರಾತೀರ್ಥಸೇವ್ಯನೈ
 ಪಾಲರೈದರೆ ದೀಪ್ಯಮಾನವಿಮಾನಮಧ್ಯದಲಿ || ೪೧

ಪುರಾತನ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದುದು.

ಈತ ಭರತನು ದೂರದಲಿ ತೋ
 ಪಾರ್ತನವೆ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ನಳನೈಗ
 ರೀತಗಳು ಪುರುಕುತ್ಸನೀತ ಮರುತ್ತನೈಪನೀತ |
 ಈತ ಹೈಹಯ ದುಂದುಮಾರಕ
 ನೀತ ನಹುಷದೀಳಪದಶರಥ
 ನೀತ ರಘು ತಾನೀತ ಶಂತನು ಪಾರ್ಥ ನೋಡೆಂದ || ೪೨

¹ ಸತ್ಕೃತ, ಚ.

² ನೀತ, ಚ.

ಇದೆ ಯಸಂಖ್ಯಾತಕ್ಷಿತಿಶ್ವರ
 ರುದಿತುಬಹುಪ್ರಣೋಪಕೃತಭೋ
 ಗದಲಿ ಭಾರತವರುಷ ನಿಮ್ಮದು ಪುಣ್ಯಭೂಮಿ ಕಣ |
 ಇದಜೊಳಗೆ ಜಪಯಜ್ಞ ದಾನಾ
 ಭೃದಯವೈದಿಕಕರ್ಮನಿಷ್ಠ ರ
 ಪದವಿಗಳ ಪರುಂವಣೆಯನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ನೋಡೆಂದ || ೪೩

ಅಮರಾವತಿಯನ್ನು ನೋಡೆಂದು ಮಾತಲಿ ಹೇಳಿದುದು.

ಹೊಳವುತಿದೆ ದೂರದಲಿ ರಜತಾ
 ಚಲವ ಕಡೆದಂದದಲಿ ಕೆಲದಲಿ
 ಬಲವಿರೋಧಿಯ ಪಟ್ಟದಾನೆ ಸುರೇಂದ್ರನಂದನನೆ |
 ನಿಳಯವದೆನಸು ದೂರದಲಿ ಥಳ
 ಥಳಸುವೆನುಳಮೆಣಿಪ್ರಭಾಪರಿ
 ವಳಯರಶ್ಮಿ ನಿಬದ್ಧ ದಮರಾವತಿಯ ನೋಡೆಂದ || ೪೪

ಅರ್ಜುನನು ಅಮರಾವತಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದುದು.

ಪೊಕ್ಕ ನಮರಾವತಿಯನರ್ಜುನ
 ನೆಕ್ಕ ತುಳದಲುಪಾರ್ಜುನಿದ ಪು
 ಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯೇ ನಹುಪನಳಭರತಾದಿಭೂಮಿಪರು |
 ಉಕ್ಕು ನತಿಪರಿಮಳದ ಪವನನ ¹
 ತೆಕ್ಕೆಗಳ ಲಾವಣ್ಯಲಹರಿಯ
 ಸೊಕ್ಕುಗಳ ಸುರಸೊಳಗೇರಿಗಳೊಳಗೆ ಬರುತಿರ್ದ || ೪೫

ಆಗ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಕಂಡು ಇಂದ್ರನು ತನ್ನ ಅರ್ಧಾಸನದಲ್ಲಿ
 ಕುಳಿಸಿದುದು.

ಇತಿದು ರಥವನು ದಿವಿಜರಾಯನ
 ನಿಳಯವನು ಹೊಕ್ಕುನು ಕಿರೀಟಿಯ
 ನಳವಿಯಲಿ ಕಂಡಿದಿರುವಂದನು ನಗುತ ಶತಮನ್ಯು |

ಸೆಳದು ಬಿಗಿದಪ್ಪಿದನು ಕರದಲಿ
ಕಳುಕಿ ಕರವನು ತಂದು ತನ್ನಯ
ಕೆಲದೊಳಗೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದನು ಸಿಂಹಾಸನಾರ್ಥದಲಿ || ೧೬

ನೂಲುಪಶುಗೆಡಹಿಗೆ ಸುರೇಂದ್ರನು
ಮಾಡುವನು ಗದ್ದುಗೆಯ ಬಹುದೇ
ಸೂಜಿಗೊಂಡನು ಸುರಪತಿಯ ಸಿಂಹಾಸನದ ಸಿರಿಯ |
ಮೂಡುಯುಗದರಸುಗಳೊಳತಗೆ
ತೋಟಲೆಣೆಯಿಲ್ಲರಸ ಶಕ್ರನ
ನೂಲುಮಡಿ ತೇಜದಲಿ ತೊಳತೊಳಗಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ || ೧೭

ಆಗೆ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ನೋಡಲು ಸರ್ವರು ಬಂದುದು.

* ನುಸುಗಳವದಿರು ಮರ್ತ್ಯರೆಂಬವ
ರೊಸಗೆಯಮರಾವತಿಯೊಳನಿದು
ಹೊಸತಲಾ ಬಂದಾತನಾರೋ ಪೂತು ಮೆರುು ಯೆನುತೆ |
ವಸುಗಳಾದಿತ್ಯರು ಭುಜಂಗಮ
ರಸುರಗಂಧರ್ವಾದಿವೇ
ಪ್ರಸರ ಬಂದುದು ಕಾಣಿಕೆಗೆ ಪುರುಹೊತನಂದನನ || ೧೮

ಅಂದಿನುತ್ಸವವಮರನಿಕರದ
ಸಂದಣಿಯನೇನೆಂಬೆಂದ್ರನ
ಮಂದಿರದೊಳೊತ್ತೊತ್ತಿ ಜಡಿದುದು ಝಳದ ಝೂಡಿಯಲಿ |
ಮಂದಿ ತೊಲಗಲಿ ತೆರಹ ಕೊಡಿಸಾ
ನಿಂದವರ ಹೊಯ್ ಗಜಬಜವ ಮಾ
ಣೆಂದು ಗರ್ಜಿಸಿತ್ತಿದ್ರನಾಸ್ಥಾನದಲಿ ಸುರನಿಕರ || ೧೯

ನೂಕು ಬಾಗಿಲ ಚಾಚು ಬಣಗು ದಿ
ವೌಕಸರ ನಿಲಿಸಲ್ಪಪುಣ್ಯರ
ನೇಕೆ ಹೊಗಿಸಿದೆ ಬಹಳದಾನತಪೋನಿವರ್ಜಿತರ |

ಬಕುಳಯ ನೆವದಿಂದ ತೆಕ್ಕೆಯ
ಬಾಕುಳಿಗಳುರುವಣಿಸಿತೇ ತಮ
ಗೇಕೆ ರಂಭಾದಿಗಳ ಸೋಂಕೆಂದುದು ಸುರಸ್ತೋಮ || ೯೦

ಆಗ ಆಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಬಂದವರನ್ನು ತಡೆದು.

ತೊಲಗಿಸಾ ಮಂದಿಯನು ತೆಗೆ ಬಾ
ಗಿಲನೆನಲು ಕವಿದುದು ಸುರೇಂದ್ರನ
ಲಲನೆಯರು ಲಾವಣ್ಯಲಹರಿಯ ಲಲಿತವಿಭ್ರಮದ |
ಸುತಿಗುರುಳ ನಿಟ್ಟಿಸಳುಗಂಗಳ
ಹೊಳವೆಕದಪಿನ ನುಣ್ಣೊರಳ ಬಲು
ಮೊಲೆಯು ಮೋಹರ ನೂಕಿತಾ ಪರಿವಾರನಾರಿಯರ ¹ || ೯೧

ಆಗ ಉರ್ವಶಿ ಮೊದಲಾದವರು ಇಂದ್ರನ ಸಭೆಗೆ ಬಂದುದು.

ಉಗಿದರೋ ಕತ್ತರಿಯ ತವಲಾ
ಯಿಗಳ ಮುಚ್ಚಳವೆನೆ ಕನಾಟವ
ತೆಗೆಯೆ ಕವಿದರು ದಿವ್ಯಪರಿಮಳಸಾರ ಪೂರವಿಸೆ |
ಹೊಗರಲಗು ಹೊಳಹುಗಳ ಕಡೆಗೆ
ಣುಗಳ ಬಲುಗರುವಾಯ ಮುಸುಕಿನ
ಬಿಗೊಹುಗಳ ಬಿರುದಂಕಕಾತಿಯಿಂದ್ರನೋಲಗದ || ೯೨

ನೇವುರದ ನುಣ್ಣನಿಯ ಕಾಂಚಿಯ
ಕೇವಣದ ಕಿಂಕಿಣಿಯ ರಭಸದ
ನೇವಣಗಳೂಲವುಗಳ ಮೊಳೆಯ ಮುಣ್ಣಿದಮುಸುಕುಗಳ |
ಭಾವದುಬ್ಬಿನ ಚಲೆ ಗಂಗಳ
ಡಾವರದ ಡೊಳ್ಳುಸಕಾತಿಯ
ರಾವಿಬುಧಪತಿಯೋಲಗವೆ ಹೊಕ್ಕರು ನವಾಯಿಯಲಿ || ೯೩

1 ನೂಕಿತಮುಖವಾರನಾರಿಯರು, ಝ.

ವರತಿಲೋತ್ತಮ ರಂಭೆ ಮಧುರ
 ಸ್ವರೆ ಘೃತಾಚಿ ಸುಕೇಶಿ ಗೃಹೀ
 ಶ್ವರಿ ವರೂಢಿನಿ ಚಿತ್ರಲೇಖಿ ಸುರೇಖಿ ಚೈತ್ರರಥಿ ¹ |
 ಸುರಭಿ ಗಂಧಿನಿ ಚಾರುಮುಖಿ ಸಾಂ
 ದರಿಯನಿಧಿ ಯೂರ್ವ ಶಿ ಸುಲೋಚನಿ
 ಸುರಸೆಯನಿಪಂಗನೆಯರೈದಿತು ಕೋಟಿಸಂಖ್ಯೆಯಲಿ || ೯೪

ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಗಾನನರ್ತನಾದಿಗಳ ವರ್ಣನೆ.

ಏನನೆಂಬಿನು ಜೀಯ ಶಕ್ರಾ
 ಸ್ಥಾನವಲ್ಲಾದಿವ್ಯವಾದ್ಯಸು
 ಗಾನನರ್ತನವಿಮಳತೂರ್ಯತ್ರಯದ ಮೇಳವದ |
 ಅನಿತಂಬಿನಿಯರ ಸುರೇಖಾ
 ಸ್ಥಾನಕದ ನಿಋಗೆಯ ಸುಧಾಳದ
 ನೂನಸಮ್ಮೋಹನದ ತೂಕದ ಭಾವಭಂಗಿಗಳ || ೯೫
 ರಸದ ಸಂಸಾಪನೆಯ ಭಾವದ
 ಬೆಸುಗೆಗಳ ಹಸ್ತಭಿನಯದ್ಯ
 ಕ್ರೂರರಣದ ಗತಿ ಸಾತ್ವಿಕಾಂಗಿಕಸುಗತಿವಿಭ್ರಮದ |
 ವಿಷಮಸಮಕರಣದ ಕಳಾಪದ
 ಕುಸುರಿಗಳ ವರಲಾಸ್ಯತಾಂಡವ
 ವೆಸೆದುದೈ ರಂಭಾದಿನರ್ತಕಿಯರಲಿ ಪೊಸತೆನಿಸಿ || ೯೬
 ಗಾನರಸದಲಿ ಮುಚುಗಿತಮರಾ ²
 ಸ್ಥಾನವೆತ್ತಣ ವಾದ್ಯನರ್ತನ
 ವೇನನಲು ಘನವಾದ್ಯ ಗತಿ ಸಮ್ಮೋಹಿಸಿತು ಸಭೆಯ |
 ಗಾನವಾದ್ಯವದೆತ್ತ ನೃತ್ಯರ
 ಸಾನುಭವ ಭಾರವಿಸಿತನ್ಮೋ
 ನ್ಯಾನುರಂಜಕವಾಯ್ತು ತೂರ್ಯತ್ರಯದ ಮೇಳಾಪ || ೯೭

¹ ಪೂರ್ವಚಿತ್ತಿಸುರೇಖಿ ಚಿತ್ರರಥಿ, ಚ.

² ತಿಂದ್ರಾ, ಜ.

ಆಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಉರ್ವಶಿಯನ್ನು ಅರ್ಜುನನು ನೋಡಿದುದು,
 ಈಯಮಾನುಷನೈತ್ಯವಾದ್ಯಸು
 ಗೇಯರಸದಲಿ ಮುಚುಗಿ ಕರಣದ
 ಲಾಯತೊಡಕದೆ ಪಾರ್ಥನಿದ್ದನು ಧೈರ್ಯ ಶಿಖರಿಯಲಿ |
 ಈಯುವತಿ ತಾನಾವಳೋ ಕುಸು
 ಮಾಯುಧನ ಬಂಡೆಯವೆಲಾ ಮರು
 ಮಾಯೆ ಯೆನುತೂರ್ವಶಿಯನೆನೆ ಯಿಕ್ಕದೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ || ೯೪

ಸಭೆಯ ಸಮಾಪ್ತ.

ಪಾರುಖಾಣೆಯನಿತ್ತ ನಾಜಂ
 ಭಾರಿ ಯೂರ್ವಶಿರಂಭಿಮೇನಕಿ
 ಗೌರಿಮೊದಲಾದಖಳಪಾತ್ರಕೆ ಸಾನುರಾಗದಲಿ ¹ |
 ನಾರಿಯರು ನಿಖಿಳಾಮರರು ಬೀ
 ಡಾರಕ್ಕೈದಿತು ಹರದುದೋಲಗ
 ವಾರತಿಯ ಹರಿವಾಣ ಸುಚಿದುದು ಸಾಲು ಸೊಡರುಗಳ || ೯೫
 ಅರ್ಜುನನ ಬಳಿಗೆ ಉರ್ವಶಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸೆಂದು ಇಂದ್ರನ ಅಪ್ಪಣೆ,
 ಅರಸ ಕೇಳಾರೋಗಿಸಿದರಿ
 ಬರು ಸಮೇಳದಲಿದ್ದು ಬೇಜೊಂ
 ದರಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿದನು ಪವಡಿಸುವೊಡೆ ಕುಮಾರಕನ ² |
 ಸುರಪನಿತ್ತಲು ಚಿತ್ರಸೇನನ
 ಕರೆಸಿದನು ಫಲಗುಣನ ಭಾವವೆ
 ನಡುಹಿದನು ನಮ್ಮೂರ್ವಶಿಯ ಕಳುಹೆಂದು ನೇಮಿಸಿದ || ೧೦೦
 ಉರ್ವಶಿ ಮನೆಗೆ ಚಿತ್ರಸೇನನು ಬಂದುದು.

ಇನಿಬರರೆ ರಂಭಾದಿಸೀಮಂ
 ತಿನಿಯರೊಳಗೂರ್ವಶಿಯೊಳಾದುದು
 ಮನ ಧನಂಜಯನೀಕ್ಷಿಸಿದನನಿಮೇಷದೃಷ್ಟಿಯಲಿ |

¹ ನಿಜಾತ್ಮಜನ, ಬ,

² ಪರಮಹರುಷದಲಿ, ಜ.

ವನಿತೆಯನು ಕಳುಹೇಳು ನೀನೆಂ
 ದೆನೆ ಹಸಾದವೆನುತ್ತ ದೇವಾಂ
 ಗನೆಯ ನಿಳಯಕೆ ಬಂದನಾತನು ಹರಿಯ ನೇಮದಲಿ || ೧೦೧

ತಾಯೆ ಚಿತ್ತೈಸರಮನೆಯ ಸೂ
 ಟಾಯತನು ಬಂದೈದನೆನೆ ಕಮೆ
 ಲಾಯತಾಂಬಕಿ ಚಿತ್ರಸೇನನ ಕರೆಸಿದಳು ಬಚಿಕ |
 ತಾ ಯೆನುತ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣದ ಪ
 ಸಾಯವಿತ್ತಳು ಪರಿಮಳದ ತವ
 ಲಾಯಿಗಳ ನೂಕಿದಳು ವರಕತ್ತುರಿಯ ಕರ್ಪುರದ || ೧೦೨

ಅಣಕವೆಲ್ಲಿದು ರಾಯನಟ್ಟಿದ
 ಮಣಿಹವೋ ನಿಜಕಾರ್ಯಗತಿಗಳ
 ಕುಣಿಕೆಯೋ ಕರ್ತವ್ಯವಾವುದು ನಿಮಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ |
 ಗುಣಭರಿತ ಹೇಟೆನಲು ನಸುನಗೆ ¹
 ಕುಣಿಯೆ ಮುಖದಲಿ ಮಾನಿನಿಗೆ ವೆಂ
 ಠಣಿಸಿ ಲಜಾ ಭರದಿ ನುಡಿದನು ದೂತನೀಮಾತ || ೧೦೩

ಚಿತ್ರಸೇನನು ಇಂದ್ರನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದುದು

ಎಮಗೆ ಮಗನರ್ಜುನನು ನೀನಿಂ
 ದೆಮಗೆ ಸೊಸೆಯಹುದಾತನಂತ
 ಸ್ತಿಮಿರವನು ತೊಳ ನಿನ್ನ ಕುಚಯುಗಕಾಂತಿಲಹರಿಯಲಿ |
 ಕಮಲಮುಖಿ ನೀ ಕಮಲವಾತನು
 ಭ್ರಮರ ನೀ ಸುರವನದ ಸಿರಿ ಮಧು
 ಸಮಯ ವರ್ಜುನನೆಂದು ಬೆಸೆಸಿದನಮರಪತಿಯಿಂದ || ೧೦೪

ಕೇಳುತಿರೆ ರೋಮಾಂಚ ಲಜೆಯ
 ಜೋಳ ಯೆದ್ದು ದು ರೋಂಪಿಸಿತು ಪುಳ
 ಕಾಳ ಭಯವ ಪರುಠವಿಸಿದುದನುರಾಗದಭಿಮಾನ ² |

¹ ಮುಗುಳ್ಳಗೆ, ಕ, ಖ. ² ಕಾಳಿಗಳು ಪಂಠಣಿಸಿದುದಭಿಮಾನದನುರಾಗ, ಖ.

ಮೇಲೆ ಮೇಲಭಿಲಾಷೆ ಧೈರ್ಯವ
 ಚಾಳವಿಸೆ ಪರಿತೋಷಪೂರಣ
 ದೇವಮುಷುಗಾಯುತ್ತರಕೆ ನಸುಬಾಗಿದಳು ಶಿರವೆ || ೧೦೫

ಆತನುತ್ತಮನಾಯಕನು ವಿ
 ಖ್ಯಾತೆ ನೀ ಸುರಲೋಕದಲಿ ಲ
 ಜಾ ತಿಶಯವೇಕಿಲ್ಲಿ ನಾವೇ ನಿಮ್ಮ ಪರಿವಾರ |
 ಸೋತರೆಯು ದಿಟ ಭಂಗವಿಲ್ಲ ಪು
 ರಾತನದ ನಳನಹುಷಭರತಯ
 ಯಾತಿನೈ ಪರೋಳಗೀತನೆಗ್ಗ ಳನಬಲೆ ಕೇಳೆಂದ || ೧೦೬

ರಾಯನಟ್ಟಿದ ನೇಮ ಗಡ ಕಮ
 ನೀಯವಲ್ಲಾ ನಿನ್ನ ನುಡಿ ರಮ
 ಣೀಯಕರವಿದು ನಿನ್ನ ರಚನೆ ಮಹಾನುಭಾವವಲೆ |
 ಅಯಿತಿದು ನೀ ಹೋಗಿಗನುತಬು
 ಜಾಯತಾಕ್ಷಿ ಮನೋತ್ಸವದಿ ನಾ
 ರಾಯಣನ ಮೈದುನನ ಬರೆದಳು ಚಿತ್ತ ಭಿತ್ತಿಯಲಿ || ೧೦೭

ಎಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಸೂಚನೆ.

ಬಂಭತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ.

ಭಯಭರಿತಭಕ್ತಿಯಲಿ ಕಾಮಾ
 ರಿಯನು ಗೆಲಿದರ್ಜಾನನು ಹರವೈ
 ರಿಯನು ಗೆಲಿದನು ಧೈರ್ಯದಿಂದೂರ್ವಶಿಯ ಶಾಸದಲಿ ||

ಉರ್ವಶಿಯು ಸಾವಿರಾರು ನರ್ತಕಿಯರನ್ನು ಕರೆಸಿದುದು.
 ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧೃತ್ರಿ
 ಪಾಲ ಪಾರ್ಥನ ಮೆಯ್ಯ ಹುಲುರೋ
 ಮೊಳಿ ಹರಿಯದು ಮನುಮಥನ ಖಂಡೆಯದ ಗಾಯದಲಿ |
 ಬೀಟುಕೊಟ್ಟಳು ಚಿತ್ರಸೇನನ
 ನಾಲತಾಂಗಿ ಸಹಸ್ರಸಂಖ್ಯೆಯ
 ಕೇಳಮೇಳದ ಸತಿಯರನು ಕರೆಸಿದಳು ಹರುಷದಲಿ || ೧
 ವನಜಲೋಚನಿ ಮಾಡಿದಳು ಮೆ
 ಜ ನವನಮಲದುಕೂಲಪರಿಮಂ
 ಡನದಲಿಸೆದಳು ವಿವಿಧರತ್ನಾಭರಣಶೋಭೆಯಲಿ |
 ತನತನಗೆ ಭರಣಿಗಳನುಲೇ
 ಪನವೆ ತಂದರು ವಿಲಸದಧಿವಾ
 ಸನೆಯ ಕುಸುಮದ ಮೊಗ್ಗೆಯಲಿ ರಚಿಸಿದರು ಶಿರಿಮುಡಿಯ || ೨
 ತಿಗುರ ಗೆಲಿದಳು ತಿಲಕವನು ತೆ
 ತ್ತಿಗರಲಂಕರಿಸಿದರು ಹೊಳಹಿನ
 ಹೊಗರ ಹೊಸಜವ್ವನದ ಜೋಡಿಯ ರ್ಪೂಡಿ ಯಿಮ್ಮಡಿ ಸೆ |
 ಉಗಿದೊರೆಯ ಕೂರಲಗೊ ಧಾರೆಯ
 ನೊಗೆದ ಬಲುಖಂಡೆಯವೊ ಕಾಮನ
 ಹಗೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಧೂಮಕೇತುವೊ ರೂಪೊ ಸುರಸತಿಯ || ೩
 ಪರಿಮಳದ ಪುತ್ರಳೆಯೊ ಚಲುವಿನ
 ಕರುವಿನೆಕವೊ ವಿಟರ ಪುಣ್ಯದ
 ಪರಿಣತಿಯೊ ಕಾಮುಕರ ಭಾಗ್ಯದ ಕಲ್ಪತರುಫಲವೊ ¹ |
 ಸ್ಮರನ ವಿಜಯಧ್ವಜವೊ ಮನ್ಮಥ
 ಪರಮಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೂಲಸೂತ್ರವೊ
 ಸುರಸತಿಯರಧಿದೇವತೆಯೊ ವರ್ಣಿಸುವೊಡರಿದೆಂದ || ೪

ಲೋಕವಶ್ಯದ ತಿಲಕವೋ ಜಗ
 ದೇಕರತುನವೋ ವಿಗಡಮುನಿಚಿ
 ತ್ತಾಕರುಷ್ಣದ ಮಂತ್ರವಾದವೋ ಮುನಿತಪಃಫಲವೋ |
 ಲೋಕಸಾಂದರ್ಭ್ಯಕಸರ್ಗವೋ
 ನಾಕಸುಖ ಸಾಕಾರವೋ ರೂ
 ಪೈಕತಾನವೋ ಚಿತ್ರವಾಯು ವರ್ತಿಯ ರೂಪಿನಲಿ || ೫

ನೆರದರಬಲೆಯರಂಗವಟ್ಟದ
 ಪರಿಮಳದ ಮುತ್ತಿ ಗೆಯ ತುಂಬಿಯ
 ತೆರಳಿಕೆಯ ಕತ್ತಲೆಯ ಬೆದಲುಪ ಕಣ ಬಿಳಿಗುಗಳ |
 ಪರಿಪರಿಯ ಪೊಂದೊಡಿಗೆಗಳ ಪರಿ
 ಪರಿಯಲುಡಿಗೆಯ ದೇಶಿ ಮಿಗೆ ಪರಿ
 ಪರಿಯ ಮುಡಿಗಳ ಮುಗುದೆಯರು ಬಳಸಿದರು ಬಾಲಕೆಯ || ೬

ಹೆಗಲ ಹಡಪದ ಹಿಡಿದ ಮುಕುರಾ
 ಳಿಗಳ ಚಿಮ್ಮುವ ಚಾಮರದ ಹಾ ¹
 ವುಗೆಯ ಹೇಮನಿತಂಬಕಳಶದ ತಾಳವೃಂತಕದ |
 ಮುಗುದೆಯರು ಮನುಮಥನ ಮನೆಯಾ
 ಳುಗಳು ಮುಸುಕಿತು ಮಾನಿನಿಯ ದಂ
 ಡಿಗೆಯ ಮೈಗಾತಿಗಳ ದುವಾಳಿಗಳ ಲಹರಿಯಲಿ || ೭
 ತುರಗಮೇಧದ ರಾಜಸೂಯದ
 ವರಮಹಾಕ್ರತುಕಾಱಿರೀಕೆಯ
 ಚರಣದಂಗುಟದುದಿಯ ಕಾಂಬರೆ ಪೂತು ಫಲುಗುಣನ |
 ಪರಮಪುಣ್ಯವದೇನೊ ತಾನಿ
 ದ್ವರಮನೆಗೆ ಸತಿ ಬಂದಳೇನ
 ಚ ರಿ ಯೆನುತ ಹೊಗಚಿದರು ಮಾಗಧರಿಂದ್ರನಂದನನ || ೮

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳಿವಳ್ ತೊತ್ತಿ ರ
ಹೊಣಿಗೆಲಸದವದಿರ ಪಸಾಯತಿ
ಯರಿಗೆ ಪಡಿಗವನಿಡಲು ಸಲ್ಲರು ಸೋಮಯಾಜಿಗಳು |
ವರುಣಸೂನು ಜಯಂತನಳಕೂ
ಬರರು ಸಮಯವನೊಮ್ಮೆ ಪಡೆ
ಯರು ವರುಷವೋಲೈಸುವರು ಸಾಧದ ದಾರವಟ್ಟದಲಿ || F

ಉರ್ವಶಿಯು ಅರ್ಜುನನ ಮನೆಗೆ ಬಂದುದು.

ಜನಮನದ ಸಂಕಲೆವನೆಯೊ ಲೋ
ಚನನ್ಮೃಗದ ತಡೆವೀಂಟಿಕಾತಿಯೊ
ಮನುಮಥನ ಸಂಜೀವನೌಷಧಿಯೊ ಮಹಾದೇವ |
ಮನಸಿಜನ ಮೂರಾಂಕ ಕಾಮುಕ
ಜನದ ಜೀವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ವಿಭುವೆಂ
ದೊನಿಸಿದೂರ್ವಶಿ ಬಂದಳರ್ಜುನದೇವನರಮನೆಗೆ || ೧೦

ಉರ್ವಶಿಯ ಸಂಗಡ ಬಂದ ತರುಣಿಯರ ವರ್ಣನೆ.

ಮೆಲುನುಡಿಗೆ ಗಿಳಿ ಹೊದಿ ದುವು ಸರ
ದುಲಿಗೆ ಕೋಗಿಲೆಯೊಕಿದುವು ಪರಿ
ಮಳದ ಪೂರಕೆ ತುಂಬಿದುವು ತುಂಬಿಗಳು ಡೊಂಬಿನಲಿ |
ಹೊಳೆವ ಮುಖಕೆ ಚಕೋರಚಯ ವಿ
ಟ್ಟಳಿಸಿದುವು ನೇವುರದ ಬೊಬ್ಬೆಗೆ
ಸಿಲುಕಿದುವು ಹಂಸೆಗಳು ಕಮಲಾನನೆಯ ಕೆಳದಿಯರ || ೧೧

ಅರ್ಧ ಕಂದಾವರೆಯ ಹಂತಿಯೊ
ತಳಿತಮಾವಿನ ಬನವೊ ಮಿಗೆ ಕ
ತ್ತಲಿಪ ಬಹಳತಮಾಲಕಾನನವೋ ದಿಗಂತದಲಿ |

ಹೊಳವೆ ವಿದ್ವಮವನವೊ ಕುಸುಮೋ
ಚ ಳತಕೇತಕಿದಳವೊ ರಂಭಾ
ವಳೆಯೊ ಕಾಂತಾಜನವೊ ಕಮಲಾನನೆಯ ಮುಂಗಡಿಯೊ || ೧೦

ಉರ್ವಶಿಯು ಅರ್ಜುನನಿದ್ದ ಮನೆಗೆ ಬಂದುದು.

ಬಂದಳೂರ್ವಶಿ ಬಳ್ಳಿ ಮಿಂಚಿನ
ಮಂದಿಯಲಿ ಮುಖದಿಚ್ಚಿವ ಮೆಚುಮುಗಿ
ಲಂದದಲಿ ದಂಡಿಗೆಯನಿಚ್ಚಿದಳು ರಾಜಭವನದಲಿ |
ಮುಂದೆ ಪಾಯವೆಧಾರು ಸಖಿಯರ
ಸಂದನೆಯ ಸಿಂಚಾರವದ ಸೊಗ
ಸಿಂದ ಶಬ್ದಬ್ರಹ್ಮ ಸೋತುದು ಸೊರಹಲೇನೆಂದ || ೧೩

ಬಾಗಿಲಲಿ ಬಾಗಿಲಲಿ ನಿಂದರು
ಸೋಗಿಗಣ ಬಲೆಯರು ಸೆಜೆಯ
ಬಾಗಿಲಲಿ ಚಾಮರದ ಹಡಪದ ಚಪಳಿಯರು ಸಹಿತ |
ಆಗರುವೆ ಹೊಕ್ಕಳು ಮಹಾಹಿಂಯ
ಭೋಗತಲ್ಪದ ಹರಿಯೊಲಿಹ ಶತ
ಯಾಗಸುತನನು ಕಂಡಳಂಗನೆ ಮನೆಯ ಮಂಚದಲಿ || ೧೪

ಹೊಳವೆ ಮಣಿದೀಪಾಂಶುಗಳ ಮು
ಕ್ಕುಳಿಸಿದುವು ಕಡೆಗಂಗಳಿಂದೂ
ಪಲದ ಭಿತ್ತಿಯ ಬೆಳಗನಣಿದುದು ಬಹಳತನುಕಾಂತಿ |
ಕೆಳದಿಯರ ಕಂಠದಲಿ ಕೈಗಳ
ನಿಟುಹಿ ನಿಂದಳು ತರುಣಿ ನೃಪ
ಕುಲತೀಲಕನಂಗೋಪಾಂಗದಲಿ ಹರಹಿದಳು ಕಣ್ಣನವ || ೧೫

ಎಳೆಯಬೆಳುದಿಂಗಳವೊಲೀಕೆಯ
ಥಳಥಳಪ ಮುಖಚಂದ್ರಮನ ತಂ
ಬೆಲರು ಸುಷಿದುದು ಸಾರತರಪರಿಮಳದ ಹರಹಿನಲಿ |

ತಿಳಿದುದೀತನ ನಿದ್ರೆ ಕರಣಾ
 ವೆಳೆಯ ಪರಮಪ್ರೀತರಸದಲಿ
 ಮುಖಗಿ ಸುಖಭಾರದಲಿ ಭುಲೈಸಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ || ೧೬
 ಹರ ಮಹಾದೇವೀಯಘಾಟದ
 ಪರಿಮಳವಿದೆತ್ತಣದೆನುತ ಮೈ
 ಮುಖಿದು ಕಂಡನಪೂರ್ವಪರಿಮಳಸಾರದಲಿ ಪಾರ್ಥ |
 ಕಿರಣಲಹರಿಯ ದಿವ್ಯರತ್ನಾ
 ಭರಣರುಚಿರತರಪ್ರಭಾಪಂ
 ಜರದೊಳಗೆ ಹೊಳೆಹೊಳೆವಮದನಾಲಸೆಯನೂರ್ವಶಿಯ || ೧೭

ಆಗ ಅರ್ಜುನನು ಉರ್ವಶಿಗೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಮಾಡಿದುದು.

ಹಾ ಮಹಾದೇವಿ ಯಿವಳಾ ಸು
 ತ್ರಾಮನೋಲಗದೊಳಗೆ ನರ್ತನ
 ರಾಮಣೀಯಕರಚನೆಯಲಿ ರಂಜಿಸಿದಳಾಸಭೆಯ |
 ಈ ಮಹಿಳೆಯಭಿವಂದನೀಯೆ ನಿ
 ರಾಮೆಯದ ಶಶಿವಂಶಜನನಿಸ
 ನಾಮೆಯಲ್ಲಾ ಶಿವ ಯೆನುತ ಮಣಿಮಂಚದಿಂದಿಷ್ಟದ || ೧೮
 ಅರ್ಜುನನು ಉರ್ವಶಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಬಂದಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳಿದುದು.
 ಏನು ಬಿಜಯಂಗೈದಿರಿತ್ತಲು
 ಮಾನನಿ ಕುಳ್ಳಿರಿ ಸುರೇಂದ್ರನ
 ಮಾನಿನಿಯರಭಿವಂದನೀಯರು ನಾವು ಕೃತಾರ್ಥರಲೆ |
 ಏನು ಬೆಸಸೆನಗೇನು ಹದ ನಿಮ
 ಗಾನು ಮಗನು ವಿಚಾರವೇಕೆ ಮೆ
 ನೋನುರಾಗದಲಲುಹಿ ಯೆಂದನು ಪಾರ್ಥನೂರ್ವಶಿಗೆ || ೧೯
 ನುಡಿಗೆ ಬಿಹಗಾದಳು ಮನೋಜನ
 ಸಡಗರಕೆ ತಗ್ಗಿದಳು ಪಾರ್ಥನ
 ನಡವಳಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದಳು ಬಿಚ್ಚಿದಳಂಗಜಾಸ್ತ್ರದಲಿ |

ಕಡುಗಿದಳು ಖಾತಿಯಲಿ ಬೋಟಿಯ 1
ಬಿಡೆಯದಲಿ ಭಯಗೊಂಡಳೂರ್ವಶಿ
ಮಿಡುಕಿದಳು ವಿವಿಧಾನುಭಾವದ ರಸದ ಭಂಗಿಯಲಿ || ೮೦

ಆಗ ಊರ್ವಶಿಯ ಚಿಂತೆ.

ಏಕೆ ನುಡಿದನೊ ಚಿತ್ರಸೇನನ
ದೇಕೆ ತಾ ಕೈಕೊಂಡೆನೆತ್ತಣ
ಕಾಕುಮೂರ್ತಿಗೆ 2 ಕೋಳುವೋದೆನು ಕಾಮನೆಂಬವಗೆ |
ಲೋಕವರ್ತಕನಲ್ಲದಿವನನ
ದೇಕೆ ವಿಧಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದನೋ ತಾ
ನೇಕೆ ಯಿವನೇಕೆಂದು ಸುಯ್ದುಳು ಜೈದು ಕಮಲಜನ || ೮೧

ವಿಕಳಮತಿಯೋ ಮೇಣಿವ ನಪುಂ
ಸಕನೊ ಜಡನೋ ಶ್ರೋತ್ರಿಯನೊ ಬಾ
ಧಕನೊ ಖಳನೋ ಖೂಳನೋ ಮಾನವವಿಕಾರವಿದು |
ವಿಕಟತಪಸಿನ ದೇವದೈತ್ಯರ
ಮೆಕುಟವಾಂತುದು ವಾಮಚರಣವೆ
ನಕಟ ಕೆಟ್ಟಿನಲಾ ಯೆನುತ ಕರಗಿದಳು ಕಮಲಾಕ್ಷಿ || ೮೨

ಆರ್ಜುನೋರ್ವಶಿಯರ ಸಂವಾದ.

ಎಲವೊ ರಾಯನ ಹೇಚಿಗೇಯಲಂ
ಡಲೆದನೆನ್ನ ನು ಚಿತ್ರಸೇನಕ
ನಲುಗಿ ನಟ್ಟುವು ಕಾಮಶರವೆನ್ನಂತರಂಗದಲಿ |
ಬಲಿದು ಬಂದಬಲೆಯನು ಟಿಕ್ಕರಿ
ಗಳಿವುದೇ ವಿಟಧರ್ಮವಕಟಾ
ತಿಳಿಯಲಾ ತಾನಾವಳೆಂಬುದನೆಂದಳೆಂದುಮುಖಿ || ೮೩

ಶಿವ ಶಿವೀಮೂತೇಕೆ ಕಾಮನ
 ಭವಣಿಯಲಿ ನೀವಜಿಯದಿರೆ ವಾ
 ಸವನ ನೇಮವು ಚಿತ್ರಸೇನನ ನುಡಿಗಳಂತಿರಲಿ |
 ಎವಗಕರ್ತವ್ಯವಲಿ ಮನ ಸಂ
 ಭವಿಸುವುದೆ ನೀವೆಮ್ಮ ವಂಶೋ
 ಧ್ಯನಕೆ ಜನನಿಯಲಾ ಯೆನುತ ಕೈಮುಗಿದು ಪೊಡಮಟ್ಟು ¹ || ೨೪

ನಾರಿ ನೀ ಪೂರ್ವದಲಿ ನಮ್ಮ ಪು
 ರೂರವನ ಸತಿ ನಿನಗೆ ಬಚಿಕ ಕು
 ಮಾರ ಜನಿಸಿದನಾಯು ವಾತನೊಳುದಿಸಿದನು ನಹುಷ |
 ವೀರರಾಜಪರಂಪರೆಯು ಬರ
 ಲಾರಿಗಾವುದಿಸಿದವು ನೀವು ವಿ
 ಚಾರಿಸಿದುದಿಲ್ಲಾ ಯೆನುತ ವಿನಯದಲಿ ನರ ನುಡಿದ || ೨೫

ಪ್ರಣವದರ್ಥವಿಚಾರವೆತ್ತಲು
 ಗಣಿಕೆಯರ ಮನೆಯಲಿ ಸ್ವರಾಕ್ಷರ
 ಗಣಿತಲಕ್ಷಣವೇಕೆ ರತಿಕೂಟದ ವಿಳಾಸದಲಿ ² |
 ಬಣಗುಭಾರತವರುಷದವದಿರ
 ಭಣಿತೆ ಯೆಮ್ಮ ದೇವಲೋಕಕೆ
 ಸಣಬಿನಾರವೆ ಚೈತ್ರರಥದೊಳಗೆಂದಳಿದುಮುಖಿ || ೨೬

ಅಯ್ಯನೈಯ್ಯನು ನಿಮ್ಮವರ ಮು
 ತೈಯ್ಯನಾತನ ಭಾವ ಮೈದುನ
 ನಯ್ಯನಗ್ರಜರನುಜರೆಂಬೀಜ್ಞಾತಿಬಾಂಧವರ |
 ಕಯ್ಯಲರಿಗಳ ಹೊಯ್ದು ಸಿರನರಿ
 ದುಯ್ಯಲಾಡಿದವರ್ಗೆ ಮೇಣ್ಣುಖ
 ದೈಯ್ಯಗಳಿಗಾನೊಬ್ಬಳೆಂದಳು ನಗುತ ನಳನಾಕ್ಷಿ || ೨೭

¹ ಫಿನಯದಲಿ ನರ ನುಡಿದ, ಚ.

² ಕೇಳಿ ವಿಧಾನದಲಿ, ಚ.

ಮೆಚೆಯ ಮಾತಂತಿರಲಿ ನೀನಿದ
 ಮೆಚಿದು ಕಳೆ ಮಾನಿನಿಯರೀಚ್ಛೆಯು
 ನಳಿಯದವನು ಸುರೇಂದ್ರನಾಗಲಿ ಚಂದ್ರನಾಗಿರಲಿ |
 ಕುಣಿ ಕಣಾ ಫಡ ಖೂಳ ನೀನೆಂ
 ತಳುವೆ ಯೆನೆ ನಡುನಡುಗಿ ಕೈಮುಗಿ
 ದೊಗಿ ಮಗುಳೀಮಾತನೆಂದನು ಪಾರ್ಥನೂರ್ವಶಿಗೆ || ೨೮

ಇದು ಮನುಷ್ಯಶರೀರ ಸದ್ಧ
 ಮೌದಲಿ ತನ್ನ ವಸಾನಪರಿಯಂ
 ತಿದಹೊಳವ್ಯಭಿಚಾರದಲಿ ವರ್ತಿಸಿದ ಬಚ್ಚಕಿನಲಿ |
 ತ್ರಿದಶರಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೊಡಾಮಾ
 ಗದಲಿ ನಡೆವುದು ದೇವತಾದೇ ¹
 ಹದಲಿ ಬಲವತ್ತ ರವು ದೇಹವಿಶೇಷವಿಧಿ ಯೆಂದ ² || ೨೯

ಅಮದಹುದಲೇ ಶಾಸ್ತ್ರ ³ ಪಥದಲಿ
 ಬಹಿರಿ ನೀವೇ ಶಾಸ್ತ್ರ ⁴ ವಿಧಿಸಂ
 ನಿಹಿತರೆಂಬುದನಳಿಯದೇ ಮೂಜಗದ ಜನವೆಲ್ಲ |
 ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬಳೊಳ್ಳೆ ನೆರೊಡಗೂ
 ಡಿಹರು ನೀವೇ ನಲ್ಲಲೇ ನಿ
 ಸ್ಪೃಹರು ನೀವ್ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹರ ಹರ ಯೆಂದಳೆಂದುಮುಖಿ || ೩೦

ತಾಯಿ ನೇಮದಲಂದು ಕಮಲದ
 ಳಾಯತಾಕ್ಷಿಯಸಂಗವೈವರಿ
 ಗಾಯಿತದು ತಪ್ಪೇನು ಜನನಿಯ ನುಡಿಯಲಂಘ್ಯವಲೆ |

1 ದೇವವಿಧಿ, ೨.

2 ನಿಡಕೆ ತಪ್ಪುವನಲ್ಲ ವಿಧಯವ ಸುಡು ಶಿವಾ ಯೆಂದ, ೩.

3 ಶೌತ, ಜ.

4 ಸ್ಮಾರ್ತ, ಚ.

ಕಾಯಸಾಖ್ಯಕೆ ಕಾಮತತ್ವವಿ
ಡಾಯಿತಪ್ಪದೆ ವೇಡೆಗೊಂಡ ನ
ವಾಯಿಯಲಿ ದುರ್ಗತಿಗೆ ದುವ್ಯಾಳಸುವನಲ್ಲೆಂದ || ೩೧

ತಾಯ ನೇಮದಲೈವರಿಗೆ ಕಮ
ಲಾಯತಾಕ್ಷಿಯ ಕೂಟವೇ ಸುರ
ರಾಯ ನಿವ್ವಯ್ಯ ನುಡಿಯೆ ಲಂಘ್ಯವೆ ನಿನಗೆ ಪಿತೃವಚನ |
ರಾಯನಟ್ಟಲು ಬಂದೆ ನಾಕುಸು
ಮಾಯುಧನ ಕಗ್ಗೊಲೆಯ ಕಳಚುವು
ಪಾಯವನು ನೀ ಒಲ್ಲೆ ಯೆಂದಳು ವನಿತೆ ವಿನಯದಲಿ || ೩೨

ಸರಸಿಜದ ಮಧು ಮಧುಕರನನು
ಕರಿಸಿದೊಡೆ ಚಂದ್ರಿಕೆ ಚಕೋರನ
ವರಿಸಿದೊಡೆ ನಿಧಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಸುತದೊಡೆ ನಯನವೀಧಿಯಲಿ |
ಗರುವೆಯರು ಮೇಲಿಕ್ಕಿ ಪುರುಷನ
ನರಸಿದೊಡೆ ಜಾರುವರೆ ಸುಡಲಾ
ಸರಸಿಜವನಾಚಂದ್ರಿಕೆಯನಾನಿಧಿಯನಾವಧುವ || ೩೩

ತಿಳುಹಿದರೆ ಸುರಲೋಕದವರತಿ
ಗಳಹಿಯರಲಾ ಯೆಂಬೆ ಮನ್ಮಥ
ಖಳ ಕಣಾ ನಿಷ್ಕರುಣಿ ನೀ ಸಾಭಾಗ್ಯಗರ್ವ ¹ ದಲಿ |
ಬಲುವೆ ಬಿದ್ದುದು ವಾಸಿಯಲಿ ಕಂ
ದೊಳಸುಗೊಂಡುದು ಕಾಮ ಕಣುವನ
ಮುಲುಗಿದುವು ಜೋಡಿಯಲಿ ಯೆಂದಳು ಪಾತಿಯಲಿ ತರಳ || ೩೪

ಕಾಡಲಾಗದು ನಿವ್ವೊಡನೆ ಮುಣಿ
ದಾಡಲಮ್ಮನು ಮನಕೆ ಧೈರ್ಯದ
ಜೋಡ ತೊಟ್ಟದಿರಾಗಿ ನಿಲೆ ನನೆಯಂಬು ನಾಂಟುವುವೆ |

ಖೋಡಿಯೇಕಿದಕವ್ವೊ ಮಕ್ಕಳು
 ನೋಡ ಬಂದರೆ ಬೇಣಿ ಕಪ್ಪವೆ
 ನಾಡುವರೆ ಬಲ್ಲವರು ಬಿಜಯಂಗೈಯ್ಯಿ ನೀನೆಂದ || ೩೫
 ಆಗ ಉರ್ವಶಿಯು ಕೋಪದಿಂದ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಶಾಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದು.
 ರೋಷ ವೆರಡೆಲೆಯಾಯ್ತು ಲಜ್ಜೆಯ
 ಮೊಸಲಚಿದುದು ಬಹುವಿಧದ ಬಲು
 ವಾಸಿಗಳು ಪಲ್ಲವಿಸಿದುವು ಕೆಲ್ಲವಿಸಿತನುತಾಪ |
 ಆಸೆ ಪೈಸರವೋಯ್ತು ಕಡು ರುಳ
 ಸೊಸಿದುದು ಮೈಯ್ಯೊಳಗೆ ಕಂಗಳು
 ಕೇಸುರಿಯ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿದುವು ಹೆಕ್ಕಳಿಸಿ ಕಾಮಿನಿಗೆ || ೩೬
 ಸೊಂಪಡಗಿತು ಮುಖೇಂದು ತನುಲತೆ
 ಕಂಪಿಸಿದುದಡಿಗಡಿಗಿ ಮೈ ತನು
 ಗಂಪಿನಲಿ ಮುಘಮುಘಿಸಿತಮಳಸ್ವೇದಸಲಿಲದಲಿ |
 ತಂಪಿನಲಿ ಶಿಖಿ ಮಧುರದಲಿ ಕಡು
 ನುಂಪಿನಲಿ ಬಿರಿಸಮೃತದಲಿ ವಿಷ
 ಗುಂಪಿನಲಿ ನೆಲೆಯಾದವೋಲ ಸತಿಗಾಯ್ತು ಘನರೋಷ || ೩೭
 ಕೆತ್ತಿದುವು ತುಟ ಕದಪಿನಲಿ ಕೈ
 ಹತ್ತಿದುದು ತೂಗಿದಳು ಶಿರವನು
 ತತ್ತಕೋಪಾಯುಧವೆ ಮಸೆದಳು ಧಾರೆ ಗಂಗಳಲಿ |
 ಎತ್ತಿದುಬ್ಬೇಗದ ವಿಕಾರದ
 ಚಿತ್ತಬುದ್ಧಿಮನಂಗಲಾತ್ಮನ
 ಜೊತ್ತಿಸಿದುವದ್ಭೃತದಹಂಕಾರದಲಿ ಭಾಮಿನಿಯ || ೩೮
 ಎಲವೊ ಭಂಡರ ಭಾವ ಶೂಳರ
 ನಿಳಯ ಖಳರಧಿದೈವ¹ ವಂಚಕ

ತಿಲಕ ಗಾವಿಲರೊಡೆಯ ಬಂಧುವೆ ದುಷ್ಕ ನಾಯಕರ |

ಎಲೆ ಮರುಳ ತಾನಾವಳೆಂಬುದ

ತಿಳಿಯಲಾನೀನಾವನೆಂಬುದ

ನಿಳಯಲಱಿಯರೆ ಭಂಡ ಘಡ ಹೋಗಿಂಗಳೆಂದುಮುಖಿ || ೩೯

ಬಲಿದು ಬಂದವರಾವು ಸೊಬಗಿನೊ

ಳೊಲಿಸಿ ಮುಖಗಿಸಿ ವಿಟನು ¹ ನೀನತಿ

ಸುಲಭರಾವ್ ದುರ್ಲಭನು ನೀ ದೇವೇಂದ್ರ ಕಟಕದಲಿ |

ಎಲೆ ನಪುಂಸಕ ಗಂಡು ವೇಷದ ²

ಸುಚಿವು ನಿನಗೇಕೆನುತ ಸತಿ ಕಳ

ವಳಿಸಿ ಕೈಯೆತ್ತಿದಳು ಹಿಡಿ ಹಿಡಿ ಶಾಪವಿದೆ ಯೆನುತ || ೪೦

ತುಳುಕಿತದ್ಭುತಕೋಪ ಸುಯಿ ನ

ಝಳಹೊಡೆದು ಮೂಗುತಿಯ ಮುತ್ತಿ ನ

ಬೆಳಕು ಕಂದಿತು ಕುಂದಿತಮೆಲಚ್ಚ ವಿ ಮುಖಾಂಬುಜದ |

ಹೊಳೆಹೊಳೆವ ಕೆಂದಳದ ಸೆಳ್ಳುಗು

ಗಗಳ ಮೆಯೂಖದೆ ಮಣಿಯ ಮುದ್ರಿಕೆ

ಗಳ ಮರೀಚಿಯಲೆಸೆದುದೆತ್ತಿದ ಹಸ್ತ ವ್ರೂರ್ವಶಿಯ || ೪೧

ರಾಹು ತುಡುಕಿದ ಶಶಿಯೊ ಮೇಣ್ಣಾ

ದ್ರಾಹಿಮಸ್ತಕದ ಮಣಿಯೋ ಕಡು

ಗಾಹಿನಮೃತವೊ ಕುಪಿತಸಿಂಹದ ಗುಹೆಯೊ ಮೃಗಮದವೊ |

ಲೋಹಧಾರೆಯ ಮಧುವೊ ಕಲಿತಹ

ಲಾಹಲದ ಕಜ್ಜಾ ಯವೆನಿಸಿತು

ರೂಹು ಸುಮನೋಹರಭಯಂಕರವಾಯ್ತು ಸುರಸತಿಯ || ೪೨

ನರಮೃಗಾಧಮ ನಿಮ್ಮ ಭಾರತ

ವರುಷಭೂಮಿಯೊಳೊಂದು ವರುಷಾಂ

¹ ಮಿಡ, ಚ.

² ಜೋಹದ, ಕ. ಬ.

ತರ ನಪುಂಸಕನಾಗಿ ಚರಿಸು ನಿರಂತರಾಯದಲಿ |
 ಹರಿಯ ಮೆಚಿಕೊಗು ಹರನನೀನನು
 ಸರಿಸು ನಿಮ್ಮಯ್ಯಂಗೆ ಹೇಳಿದು
 ನಿರುತ ತಪ್ಪದು ಹೋಗೇನುತ ಮುಖದಿರುಹಿದಳು ತರಳ || ೪೩

ಆಗ ಅರ್ಜುನನು ಸುಮ್ಮನೆ ಚಿಂತೆ ಮಾಡಿದುದು.
 ಮೊಗನಾದನು ಬಹಳ ಧೈರ್ಯದ
 ಬೇಗಡೆಯ ಬಿಡೆ ಬಿಗಿದಬಿಡುಗಿನ
 ಮೊಗಿನಂಗುಲಿಗಳಲಿ ಧನಂಜು ಮನೊಲಿದೊಲಿದು ಶಿರವೆ |
 ಆಗಡಿಗರಿವರಮರವಧುಗಳು
 ನಾಗರಿಗರಿವರೆತ್ತ ಭಾರತ
 ಭೂಗತರು ನಾವೆತ್ತಲಿದು ಘಟಿಸಿದುದು ವಿಧಿಯೆಂದ || ೪೪

ಸುರಪತಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದನೇ ಮೇಣ
 ಕರಿಸಿದನೆ ಕಮಲಾನನೆಯ ಸಿ
 ಪ್ಪುರದ ನುಡಿಗಪರಾಧವುಂಟೇ ನಾನು ಮಾಡಿದುದು |
 ವರುಷತನಕ ನಪುಂಸಕದಲಾ
 ಚರಿಸಬಲ್ಲೆನೆ ಸಾಕು ದೇಹಾಂ
 ತರವನಂಗೀಕರಿಸುವೆನಲಾ ತನ್ನ ಸುಡಲೆಂದ || ೪೫

ಎಲೆ ವಿಧಾತ್ರ ಕೃತಾಪರಾಧ
 ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ದಂಡಪ್ರಾಪ್ತಿಯಲ್ಲದೆ
 ವಿಲಸಿತದ ವೇದಾರ್ಥದಲಿ ಮೆನ್ಬಾದಿಮಾರ್ಗದಲಿ |
 ಚಲಿಸದಾಚರಿಸಿದರೆ ಪುಣ್ಯ
 ಸ್ಥಲನೆಗೇನು ನಿಮಿತ್ತ ವಕುಲಾ
 ಗಳತಪಾರುಪನಾಗಿ ಬದುಕುವೆನಲ್ಲ ತಾನೆಂದ || ೪೬

ತಪವನಾಚರಿಸಿದರೆ ವರಪಾ
 ಶುಸತಶರವೆನಗಾಯ್ತು ಸತ್ಯವೆ
 ತಪವಲ್ಲಾ ಯೆಂದಳಿದು ನಡೆದರೆ ಪಂಡತನವಾಯ್ತು |

ತಪವಿರಡು ಸರಿಫಲದೊಳೊಡುದು

ವಿಸರಿಯಾಸದ ಗತಿ ಗಹನವೇ

ವಿಪ್ರಳಕರ್ಮಸ್ಥಿತಿ ಯೆನುತ ತೋದನು ನಿಜಶಿರವೆ || ೪೩

ಶಿವನ ಶರವೆನೆಗಾಯ್ತು ರಿಪುಕೌ

ರವರ ರಕ್ತುತದ ರಾಟಳವೆ

ತ್ತುವೆನು ಕಟ್ಟು ಮುಡಿಯನೆಂಜಿನೆ ದ್ರೌಪದೀಸತಿಗೆ |

ಇವಳು ಭಂಗಿಸಿ ಬೂತುಗೆಡದೀ

ಹವಣನಾರಿಗೆ ಹೇಳುವೆನು ವರ

ಯುವತಿಗೀನುಡಿಯೊಸಗೆಯೇ ಹಾ ಯೆನುತ ಚಿಂತಿಸಿದ || ೪೪

ಆರ್ಜುನನಿದ್ದ ಮನೆಗೆ ಇಂದ್ರನು ಬಂದು ಮಾತನಾಡಿದುದು.

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಚಿತ್ರಸೇನನ

ಕರೆಸಿ ಯೂರ್ವಶಿ ಪಾರ್ಥ ಮೂಡಿದ

ಮರುಳತನವನು ದೂಷಿದರೆ ಸುರಸತಿಯ ಸಂತೈಸಿ |

ಸುರಪತಿಗೆ ಗಂಧರ್ವನಿವರಿ

ಬರ ವಿರೋಧನಿಬಂಧನವೆ

ಚರಿಸಲರ್ಜುನನ ಮನೆಗೆ ಬಂದನು ಬಲಧ್ವಂಸಿ || ೪೫

ಮಗನನಪ್ಪಿದನೆನ್ನ ತಂದೆಗೆ

ದುಗುಡವೇಕೆನ್ನಾನೆಗೆತ್ತಣ

ಬೆಗಡಿದೆನರಸಂಗಿದೆತ್ತ ನಡೆಸೆಯ ದುಮ್ಮಾನ |

ಮೊಗದ ತನಿ ಹಳಹಳಕೆ ನೇತ್ರಾಂ

ಬುಗಳೊಳದ್ದು ದು ನಿಜಮನೋವೈ

ತ್ತಿಗಳೊಳಗೆ ನುಡಿ ಮುಚ್ಚಿತ್ತೇನಿದು ಚಿತ್ರವಾಯ್ತೆಂದ || ೪೬

ಆಗ ಆರ್ಜುನನು ಸುಮ್ಮನೆ ಇರಲು ಇಂದ್ರನು ಸಮಾಧಾನ

ವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು.

ನುಡಿಗೆ ತಲೆವಾಗಿದನು ಲಜ್ಜೆಯ

ಬಿಡೆಯದಲಿ ಜೋವೇರಿದಂತೆವೆ

ಮಿಡುಕದಿರೆ ಮಗುಳಪ್ಪಿ ಹರಿ ಮೊಗ ನೆಗಹಿ ಮುಂಡಾಡಿ |
ಬಿಡು ಮನೋಗ್ಲಾನಿಯನು ಸತಿ ಕೆಡೆ

ನುಡಿದುದೆಲ್ಲವನೆನಗೆ ಸೈರಿಸು

ಮಡದಿಯರಲೇನುಂಟು ಫಲವೆನ್ನಾಣೆ ಹೇಜೆಂದ ||

೫೦

ಎಲೆ ಕಿರೀಟ ವೃಥಾ ಮನೋವೈಥೆ

ತಳದುದೇ ಯೂರ್ವಶಿಯ ಶಾಪದ

ಲಳುಕಿದೈ ತತ್ಕ್ರೋಧ ನಿನಗುಪಕಾರವಾಯಿತಲ |

ಹಯವದಲಿ ಹನ್ನೆರಡುವರುಷದ

ಕಳಹಿನಜ್ಞಾತದಲಿ ವರುಷವೆ

ಕಳವೊಡಿದು ಸಾಧನವೆ ಯಾಯ್ತು ಶಿಖಂಡಿತನವೆಂದ ||

೫೧

ಖೋಡಿಯಿಲ್ಲೆ ಲೆ ಮಗನೆ ಚಿಂತಿಸ

ಬೇಡ ನಿಮ್ಮ ಜ್ಞಾತಕಿದು ನೆಚ್ಚಿ

ಜೋಡಲಾ ಜಾಣಾಯ್ಲ ರಿಪುಜನದೃಷ್ಟಿ ಶರಹತಿಗೆ |

ಕೂಡಿತಿರು ಪುಣ್ಯದಲಿ ಸುರವಧು

ಮಾಡಿದುಪಕ್ಯತಿ ನಿನ್ನ ಭಾಷೆಯ

ಬೀಡ ಸಲಹಿದುದಹಿಯ ನೀ ಸಾಹಿತ್ಯನಲ್ಲೆಂದ ||

೫೨

ಇಂದ್ರನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಕರೆತಂದು.

ಎಂದು ಪಾರ್ಥನ ಸಂತವಿಟ್ಟು ಪು

ರಂದರನು ತನ್ನರಮನೆಗೆ ನಡೆ

ತಂದನರ್ಜುನಸಹಿತ ವಿವಿಧವಿನೋದವಿಭವದಲಿ |

ಅಂದು ಶಿಖಿಪವನಾದಿಗಳು ನಲ

ವಿಂದ ಕೊಟ್ಟರು ಶರವನಮರೀ

ನೈಂದ ಸೂಸಿತು ಸೇಸೆಯನು ಜಯರವದ ರಭಸದಲಿ ||

೫೩

ಅಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಬಹುವಿಧಾಸ್ತ್ರಶಸ್ತ್ರಲಾಭ.

ಸುರಪ ಕಳಸಿದನಸ್ತ್ರಶಸ್ತ್ರೋ

ತ್ವ ರಣಹಸ್ಯವನವುರಭುವನದ

ಹೀತಳವೆ ಸೋತನು ಕಣಾ ಕಲಿಯಿಂದ ಪುಷ್ಕ ರಗೆ |

ಭೂತಳವೆ ಬಿಟ್ಟಡವಿಗೈದಿದ

ನಾತ ನಿಜವೆಧುಸಹಿತ ಬನದಲಿ

ಕಾತರಿಸಿ ನಿಜಸತಿಯ ಬಿಸುಟನು ಹಾಯ್ದ ನಡವಿಯಲಿ || ೬

ಬಚ್ಚಕ ಕರ್ಕೋಟಕನ ದೆಸೆಯಿಂ

ದಟೆಯೆ ನಿಜಖುತುಪರ್ಣಭೂಸನ

ನಿಳಯವನು ಸಾಖಿದನು ಬಾಹುಕನೆಂಬ ನಾಮದಲಿ |

ಲಲನೆ ತೋಳಲತ ಬರುತ ತಂದೆಯ

ನಿಳಯವನು ಸಾಖಿದಳು ಬಚ್ಚಕಾ

ನಳನಮುಖಿಯಿಂದಾಯ್ತು ನಳಭೂಪತಿಗೆ ನಿಜಧರಣಿ ¹ || ೭

ಆತನಾಪತ್ತದು ಮಹೀಪತಿ

ಗೀತಳೋದರಿಸಹಿತ ತನ್ನೀ

ಭ್ರಾತೃ ಜನಸಹಿತೀಮಹಾಮುನಿಮುಖ್ಯಜನಸಹಿತ |

ಕಾತರಿಸುತಿದೆ ನಿನ್ನವೋಲಿ ವಿ

ಖ್ಯಾತರಾರೈ ಲೋಕದೊಳಗೆಂ

ದಾತಪೋನಿಧಿ ಸಂತವಿಟ್ಟನು ಧರ್ಮ ನಂದನನ || ೮

* ನಳಮಹೀಪತಿ ಯಶ್ವಹೃದಯವ

ತಿಳಿದು ಋತುಪರ್ಣನಲಿ ಮರಳಯೆ

ಗೆಲಿದನಾಪುಷ್ಕರನ ವಿದ್ಯಾಬಲದ ಮಹಿಮೆಯಲಿ |

ಗೆಲಿದು ಕೌರವಶಕುನಿಗಳು ನಿ

ನ್ನಿಳಯ ಕೊಂಡರು ಮರಳ ಜಾಜೆಂ

ಗಳುಕಬೇಡೆಂದಕ್ಷಹೃದಯವ ಮುನಿಸ ಕರುಣಿಸಿದ || ೯

¹ ರಾಜ್ಯ, ಚ.

* ನಳಮಹೀಪತಿ ಯಶ್ವಹೃದಯವ

ತಿಳಿದು ಋತುಪರ್ಣನಲಿ ಕಾಲವ

ಕಳಿದು ಗೆಲಿದನು ಪುಷ್ಕಳನ ವಿದ್ಯಾತಿಮಹಿಮೆಯಲಿ, ಚ. |

ಬಚ್ಚಿಕ ರೋಮಶಸಹಿತನು ಪಕ್ಕುಲ
 ತಿಲಕ ಬಂದನಗಸ್ಯನಾಶ್ರಮ
 ದೊಳಗೆ ಬಿಟ್ಟನು ಪಾಳಯವನಾಮುನಿಯ ಚರಿತವನು |
 ತಿಳುಹಿದನು ರೋಮಶನು ವೃತ್ತನ
 ಕಲಹಕೆಂದು ದಧೀಚಿ ಮುನಿಪತಿ
 ಯೆಲುವನಮರರು ಬೇಡಿದುದನುಹಿದನು ಜನಪತಿಗೆ || ೧೦

ಅಮುನಿಯ ಕಂಕಾಳದಲಿ ಸು
 ತ್ರಾಮ ಕೊಂದನು ವೃತ್ತನನು ಬಚ್ಚಿ
 ಕಾಮಹಾದಾನವರು ರಕ್ತಸಕೋಟಿಜಲಧಿಯಲಿ |
 ಭೀಮಬಲರಡಗಿದರು ಬಂದೀ
 ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವಸಿಷ್ಠ ನಾಶ್ರಮ
 ದಾಮುನೀಂದ್ರರ ತಿಂದರವರು ಸಹಸ್ರಸಂಖ್ಯೆಯಲಿ || ೧೧

ಚ್ಯವನನಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮೂಱನು
 ತಿವಿದು ಭಾರದ್ವಾಜನಾಶ್ರಮ
 ಕವರು ಮುನಿದೆವೃತ್ತನುಂಗಿದರೇನನುಸುರುವೆನು !
 ದಿವಿಜರಿತ್ತಲಗಸ್ಯನನು ಪರು
 ಲವಿಸಿದರು ಸಾಗರವನಾಮುನಿ
 ಹವಣಿಸಿದ ಜಠರದಲಿ ಕೊಂದರು ಸುರರು ದಾನವರ || ೧೨

ಸಗರಸುತಚರಿತವನು ಕಪಿಲನ
 ದೃಗುಶಿಖಿಯುಲುದಿದನು ಬಚ್ಚಿಕವೆ
 ರಿಗೆ ಭಗೀರಥನಿಹಿದಮರನದೀಕಥಾಂತರವೆ |
 ವಿಗಡಮುನಿ ಯಿಲ್ವಲನ ವಾತಾ
 ಪಿಗಳ ಮರ್ದಿಸಿ ವಿಂಧ್ಯಗಿರಿಹ
 ಬ್ಬು ಗೆಯ ನಿಲಿಸಿದಗಸ್ಯಚರಿತವೆ ಮುನಿಪ ವಿವರಿಸಿದ || ೧೩

ಬಹುಸಿಡಿಲ ಬೊಬ್ಬೆಯಲಿ ಪರ್ವತ
ಬಿಜಿಯೆ ಬಲುಗತ್ತಲೆಯ ಬಿಂಕಕೆ
ನರರ ಕಣ್ಣಿನ ಹೂಳೆ ತೂಳಿತು ಮೆಚೆ ಮಹೀತಳವೆ || ೨೦

ಮರನ ಮರ ತಕ್ಕೈಸಿದುವು ಕುಲ
ಗಿರಿಯ ಗಿರಿ ಮುಂಡಾಡಿದುವುತೆರೆ
ತೆರೆಗಳಲಿ ತೆರೆ ತಿವಿದಾಡಿದುವು ಸಾಗರದ ಸಾಗರದ |
ಧರಣಿ ಕದಡಲು ಸವಡಿಯಡಿಕಿಲು ¹
ಜರಿಯದಿಹುದೇ ಜಗದ ಜೋಕೆಗೆ ²
ಹರಿಗೆ ಹೇಜೆನೆ ಬೀಸಿದುದು ಬಿಹುಗಾಳಿ ಬಿಜಿಸಿನಲಿ || ೨೧

ಕೆದಹಿತಲ್ಲಿಯದಲ್ಲಿ ಮೆಚೆಯೊಳು
ಹುದುಗಿತಲ್ಲಿಯದಲ್ಲಿ ಕಣಗಿಲು
ಕದಳಿಗಳ ಮೆಚಿಗೊಂಡುದಲ್ಲಿಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಹರಿದು |
ಬೆದಹಿತಲ್ಲಿಯದಲ್ಲಿ ಕರಕರ
ದೊದಹುತಲ್ಲಿಯದಲ್ಲಿ ಬಲು ಮೆಚೆ
ಸದೆದುದಿವರನು ಸೇಡಿಗೊಂಡುದು ಜನದ ಸುವ್ಯಾಸ ³ || ೨೨

ಬಗೆದು ಹೊಕ್ಕರು ಮೆಳಗಳನು ಮಿಂ
ಚುಗಳ ಕಣಬೆಳಗಿನಲಿ ದಾರಿಯು
ತೆಗೆತೆಗೆದು ಸಾಹಿದರು ಸಂದಣಿ ನರನ ಹೆಮ್ಮರನ |
ಬಿಗಿದ ರೋಮದ ಹುದಿದ ಕೈಗೊ
ಪ್ಪೆಗಳ ನಡುಕದ ಮೈಯ್ಯ ಕಡು ಸೇ
ಡುಗಳ ಶೀತದ ಸಕಲಜನ ಹುದುಗಿದುದರಣ್ಯದಲಿ || ೨೩

1 ಧರಣಿಗಿಕ್ಕಿ ದಿಳಿಂಪನಡಕಿಲು, ಚ.

2 ಬೋನಕೆ, ಚ.

3 ಸಕಲಜನನಿಕರ, ಬ.

ಹೊಳೆವ ಕಂಗಳ ಕಾಂತಿ ಬಲುಗ
 ತ್ತಲೆಯ ರ್ಘುಳಪಿಸೆ ಘೋರವಿಪಿನ
 ದೊಳಳಕುಲಾಳಕಿ ಬಂದಳೊಬಳ ಮೆಣೆಗೆ ಕೈಯೊಡ್ಡಿ |
 ಬಲಿದು ವೈ ನಡುನಡುಗಿ ಹಲುಹಲು
 ಹಳಚಿ ನನೆದಳು ವಾರಿಯಲಿ ತನು
 ಹಳಹಳಸಿ ಬಿಡಿಲಿದಳು ಚರಣದ ಹೊನಲ ಹೋರಟೆಗೆ || ೨೫

ಆಗ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಪಟ್ಟು ಹಿಂದೆ ನಿಂತ ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು
 ಹುಡುಕಿ ಆದರಿಸಿದುದು.

ಎಡಹುವೆರಳನ ಕಾಲಮುಳುಗಳ
 ಕಡುವೆಡೆಯ ಘಟಪಗಾಳಿಯ
 ಸಿಡಿಲುಮಿಂಚಿನ ಘಲ್ಲಣೆಯ ಘೋರಾಂಧಕಾರದಲಿ |
 ಬಡನೆ ಮಾನಿಸರಿಲ್ಲ ಕರೆದರೆ
 ನುಡಿವೆರಿಲ್ಲ ಕರದ್ವಯದಿ ತಡ
 ವಿಡುತ ವೈಸರದೊಳಗೆ ಸೂಸಿತು ವೈ ಮಹಾಸತಿಯ || ೨೬

ಗಾಳಿಗೊಣಗಿದ ಕದಳಿಯಂತಿರೆ
 ಲೋಲಲೋಚನೆ ಘಟ್ಟಗಡೆದಳು
 ಮೇಲುಸುರ ಬಲುಮೂರ್ಛೆಯಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿದಚೇತನವೆ |
 ಬಾಲೆ ಯಿರೆ ಬೆಳಗಾಯು ತೆಗೆದುದು
 ಗಾಳ ಬಿಡುವೆಡೆ ಭೀಮನಕುಲನ್ಯ
 ಪಾಲರಹಿಸಿದರೀಕೆಯನು ಕಂಡವರ ಬೆಸಗೊಳುತ || ೨೭

ಬರುತ ಕಂಡರು ಬಟ್ಟೆಯಲಿ ¹ ನಿ
 ಭರ್ತದ ಮೂರ್ಛಾಮೋಹಿತಾಂತಃ
 ಕರಣೆಯನು ಹಾ ಯೆನುತ ಬಿದ್ದ ರು ಪವನಜಾದಿಗಳು |

ದುರ್ಗವಿದೆ ನಮ್ಮಂಘ್ರ ಶಕ್ತಿಯ
 ನುಗ್ಗಿ ಬೀತುದು ಸಾಹಸಿಗ ನೀ
 ನಗಳೆಯದೆ ನಿನ್ನವರು ಪಡಿಗಿ ¹ ರಿಗಳಾಗಿರಿಗೆ |
 ಹುಗ್ಗಿ ಗರ ಹೆಗಲೇಱಿಸೊಂದೇ
 ಲಗ್ಗೆಯಲಿ ಹಾಯ್ನೆ ² ಹಸಾದದ
 ಮೊಗ್ಗೈಗಳ್ ದನುಜ ತಗ್ಗಿ ದನರಸನಿಧಿನಲಿ ||

೩೬

ಆಗ ಘಟೋತ್ಕಚನು ಸರ್ವರನ್ನು ಬದರಿಕಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ
 ಕರೆತಂದುದು.

ಹೊತ್ತನರಸನರಸನನುಜರ
 ನೆತ್ತಿದನು ನೃಪನರಸಿಯನು ಬಚಿ
 ಕೆತ್ತಿ ಕೈವೀಸಿದನು ಭಟರಿಗೆ ತೋಱಿ ಪರಿಜನವ |
 ಹೊತ್ತರನಿಬರನಸುರಭಟರೊ
 ತೊತ್ತೆಯಾದುದು ಬೆನ್ನಿನಲಿ ಬಿಗಿ
 ದೆತ್ತಿ ಹಾಯ್ದರು ಮುಗಿಲಧಟ್ಟಿನ ಪರಿಯ ಜೋಡಿಯಲಿ || ೩೭

ಅಸುರದೇಹಸ್ಪರ್ಶವಸಮಂ
 ಜಸವಲಾ ತನಗೆನುತ ಮುನಿರೋ
 ಮಶನು ಗಗನೇಚರರ ಗತಿಯಲಿ ಬಂದನಿವರೊಡನೆ |
 ವಿಷಮೆಗಿರಿಕಾನನಕದಧ್ವ
 ಪ್ರಸರವನು ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಹೊದಿದ
 ರೆಸೆವನರನಾರಾಯಣಾಶ್ರಮವರತಪೋವನವ ||

೩೮

ಅಲ್ಲಿ ಯಖಿಳರುಷಿವ್ರಜವು ಭೂ
 ವೆಲ್ಲಭನನಾತಿಥ್ಯಪೂಜಾ
 ಸಲ್ಲಲಿತಸಂಭಾವನಾಮಧುರೋಕ್ತಿರಚನೆಯಲಿ |

ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಸಕಲಮುನಿಜನ
ವೆಲ್ಲವನು ಮುನ್ನಿಸಿದನಾವನ
ದಲ್ಲಿ ನೂಕಿದನೆಂಟುದಿನವನು ನೃಪತಿ ಕೇಳೆಂದ || ೩೯

* ಶ್ರೀಲತಾಂಗಿಯ ರಮಣನೆಂದು ಸ
ಲೀಲೆಯಲಿ ಮುನಿನಿಕರಸಹಿತಾ
ಕಾಲದವಧಿಯ ಕಡೆಯ ಹಾಯ್ಕತ ಭೂಪನಿಂತಿದರ್ |
ಮೇಲೆ ಮೇಲ್ಮೈತರುವ ಶುಭಕರ
ಕಾಲನೋಡುತ ಮುದಿತಸದ್ವಿಜ
ಜಾಲ ನೈತಂದಂದು ನೆನೆದನು ವೀರನಾರಣನ || ೪೦

ಹತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಹ ನ್ನೊ ಂ ದ ನೆ ಯ ಸಂಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ಕಂಡನಡವಿಯೊಳನಿಲಜನನಾ
ಖಂಡಲನ ತನುಜನ ಪತಾಕಾ
ದಂಡದಲಿ ನಿಲುವಂತೆ ವರವನು ಪಡೆದನಾ ಭೀಮ ||

ಆಗ ದ್ರೌಪದಿಯು ಸಾಗಂಧಿಕ ಪುಷ್ಪದ ವಾಸನೆಯನ್ನು
ಅನುಭವಿಸಿ ವಿಸ್ಮಿತಳಾದುದು.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರಿ
ಪಾಲ ನರನಾರಾಯಣಾಶ್ರಮ
ಕೂಲವತಿಗಳ ನಂದನದ ನಿರ್ಮಲಸರೋವರದ |

* ೪೦ ನೆಯ ಶ್ಲೋಕವು ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಕೇಳಿಕೆಯ ನೆವಿಲುಗಳ ತುಂಬಿಯು
ಮೇಳವದ ಗೀತದ ವಿನೋದದ
ಲಾಳದರು ವನವಾಸಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನು ಸೊಗಸಿನಲಿ || ೧

ಪರಮಧರ್ಮ ಶ್ರವಣಸಾಹ್ಯದೊ
ಳರಸನಿರೆ ಬದರಿಯಲಿ ಪೂರ್ವೋ
ತ್ತರದ ದೆಸೆವಿಡಿದೆಸೆದತಿಶಯಗಂಧಬಂಧುರದ |
ಭರಣಿ ಮನ್ಮಥ ಪೋತವಣಿಜನ
ತರಣಿ ತರುಣಭ್ರಮರಸೇವಾ
ಸರಣಿಯೆನೆ ಸುಖದುಗು ಸವಿಾರಣನಾಮಹಾದ್ರಿಯಲಿ || ೨

ಸರಸಸಾಗಂಧಿಕದ ಪರಿಮಳ
ಭರದ ಭಾರವಣೆಯಲಿ ತಿಳಿಗೊಳ
ನುಣುಬುದೆಜಿಗಳ ತಿವಿಗುಳನ ತುಂತುರುತುಷಾರದಲಿ |
ಮೊಳುದುಲಿವೆ ¹ ಮುಖಿದುಂಬಿಗಳ ಮೋ
ಹರದ ಮೋಡಾಮೋಡಿಯಲಿ ಡಾ
ವರಿಸಿತ್ತೈದಿದ್ದಿಯದಲೊಂದಿರೆ ಸಕಲಮುನಿಜನವ || ೩

ಮೇಲುತರದತಿಪರಿಮಳದ ವೈ
ಹಾಳಿಯಲಿ ಸಲೆ ಬೀದಿವರಿದು ಚ
ಡಾಳಸುವ ಸೊಗಸಿನಲಿ ಸೊಂಪಾದಳು ಸರೋಜಮುಖಿ |
ಸೋಲಿಸಿತಲಾ ಚೂಣಿಯಲಿ ಸಂ
ಪಾಳಿಸಿದ ಸಾಗಂಧವಿನ್ನು ವಿ
ಶಾಲಪದ್ಮವದೆಂತುಟೆನುತವೆ ತೊಗಿದಳು ಶಿರವ || ೪

ಅಪುಷ್ಪವನ್ನು ಭೀಮಸೇನನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದುದು.
ಅರಸನಲಿ ಮೇಣ ನಕುಲಸಹದೇ
ವರಲಿ ತನ್ನ ಮನೋರಥಕ್ಕೆ ವಿ
ಸ್ತರಣವಾಗದು ನುಡಿವೊಡಿಲ್ಲರ್ಜುನ ಸವಿಾಪದಲಿ |

ಅರಿಭಯಂಕರ ಭೀವ ನೇ ಗೋ
ಚರಿಸುವನಲಾ ಯೆನುತಲಾತನ
ಹೊರಗೆ ಬಂದಳು ನಗುತ ನುಡಿದಳು ಮಧುರವಚನದಲಿ || ೫
ಹಿರಿದು ಸೊಗಸಾಯ್ತೆ ನಗಪೂರ್ವದ
ಪರಿಮಳದ ಕೇಳಿಯಲಿ ನೀವಾ
ಸರಸಿಜವೆ ತಂದಿತ್ತು ತನ್ನ ಮನೋಗತವ್ಯಥೆಯ |
ಪರಿಹರಿಪುದೆನಲಬುಜವದನೆಯ
ಕುರುಳನುಗುರಲಿ ತಿದಿ ದನು ತ
ತ್ಸರಸಿಜವೆ ತಹೆನೆನುತ ಕೊಂಡನು ನಿಜಗದಾಯುಧವ || ೬

ಭೀಮಸೇನನು ಹೊರಟಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಾದ ಚಿತ್ರಕಾರ್ಯಗಳು.
ಬಿಗಿದ ಬತ್ತಳಿಕೆಯನು ಹೊನ್ನಾ
ಯುಗದ ಖಡ್ಗ ಶರಾಸನವೆ ಕೊಂ
ಡಗಧರನ ನೆನೆದನಿಲಸುತ ಹೊಪವಂಟನಾಶ್ರಮವೆ |
ಬಿಗಿದು ಹೊಕ್ಕ ನರಣ್ಯವನು ಬೊ
ಬ್ಬೆಗಳ ಬಿರುದಿನ ಬಾಹುಸತ್ವದ
ವಿಗಡಭೀಮನ ಕಾಲು ಟಿಗೆ ಕಂಪಿಸಿತು ವನನಿವಹ || ೭

ಬದ್ಧದರೆ ಪರ್ವತದ ಶಿಖರದ
ಲುದುರಿದುವು ಹೆಗ್ಗುಂಡುಗಳು ಮುಖ
ದೊಡೆಯ ಬಿದ್ದು ವು ಬೇಟುಸಹಿತ ಮಹಾದ್ರಮಾಳಗಳು |
ಗದೆಯ ಹೊಯ್ತೆ ನ ಗಂಡಶೈಲವೊ
ಕದಳಗಳೊ ತಾವಣಿಯೆವುಳ್ಳಿದ
ಮದಮುಖನ ಹರಿಮಸಕ ಮುಖಿದುದು ಗಿರಿತರುವ್ರಜವ || ೮

ಮುಡುಹು ಸೋಂಕಿದೊಡಾಮಹಾದ್ರಿಗ
ಳೊಡನೆ ತೋರಹತರು ಕೆಡೆದುವಡಿ
ಯಿಡಲು ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ತಗ್ಗಿದುದು ನೆಲಸಹಿತ ಹೆದ್ದವರು |

ಬಡೆದುದಿಳ್ ಬೊಬ್ಬಿ ಟುತಕೀತನ
ತೊಡೆಯ ಗಾಳಿಗೆ ಹಾಣಿದುವು ಕಿಱು
ಗಿಡುಮರಂಗಳು ಮೀಱು ನಡೆದನು ಭೀಮನಡವಿಯಲಿ || ೯

ಹುಲಿ ಕರಡಿ ಕಾಡಾನೆ ಸಿಂಹಾ
ವಳಿಗಳೀತನ ದನಿಗೆ ಯೋಜನ
ದಳವಿನಲಿ ಹಾಯ್ದೊಡಿದುವು ನೋಡುತ್ತ ಮುಱುಮುಱಿದು |
ಹಲುವು ತಳಪಟವಾಯ್ತು ದಿಗ್ಗಜ
ತುಡೆದ ಬಾಳೆಯ ಬನದವೊಲು ವೆ
ಗ್ಗಲೆಯನೈ ಕಲಿಭೀಮ ನಡೆದನು ಬನದ ಮಧ್ಯದಲಿ || ೧೦

ಬಿರಿದುವದ್ರಿಗಳನಿಲಸುತನು
ಬರಿದ ಬೊಬ್ಬಿಗೆ ಮಿಕ್ಕ ಮೃಗತತಿ
ಶರಭಶಾರ್ದೂಲಂಗಳಿಲ್ಲ ವಿಲೋಚನಾಂತ್ಯದಲಿ |
ಮರಗಿನ ಮೃಗಗಿಗನ ಪಾಡೇ
ನರಸ ಭೀಮನ ದನಿಗೆ ಬೆಚ್ಚದೆ
ಗಿರಿಗುಹೆಗಳೇ ಮಲೆತು ನಿಂದುವು ದನಿಗೆ ದನಿಗೊಡುತ || ೧೧
ಆಗ ಭೀಮಸೇನನ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಹನುಮಂತನು ಅಲೋಚಿಸಿದುದು.

ಆಮಹಾದ್ರಿಯ ತಪ್ಪಲಲಿ ನಿ
ಸ್ಸೀಮಕದಳೀಷಂಡದಲಿ ರಘು
ರಾಮನಾಮಸುಧಾಭಿಷೇಕಸಮಗ್ರ ಸಾಖ್ಯದಲಿ |
ಭೀಮವಿಕ್ರಮನಿದ್ದ ನೀಯು
ದ್ವಾಮಸಿಂಹಧ್ವನಿಗೆ ನಿದ್ರಾ
ತಾಮಸದ ತನಿಮದವಡಗೆ ಕಣ್ಣೆಣಿದನಾಹನುಮ || ೧೨

ಏನಿದೆತ್ತನು ರಘುಸ ವೀಗಿರಿ
ಸಾನುವಿದಮಾನುಷವಿಹಾರ
ಸ್ಥಾನವಿವನಾರೋ ಮಹಾದೇವಪ್ರಚಂಡನಲ |

ಈನಿನದ ನಮ್ಮಂದಿನಗ್ಗದ
ವಾನರರ ಗರ್ಜನೆಗೆ ಗುರುವಾ
ಯ್ತೇನನೆಂಬೆನುತ್ತು ಮೆಲ್ಲನೆ ಮಿಡುಕಿದನು ಹನುಮ || ೧೩

ಆಗ ಹನುಮಂತನು ತನ್ನ ಬಾಲವನ್ನು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಮಾಡಿ
ದಾರಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುದು.

ನಿಖಿನಿಖಲುನಿಖಿಲೆನುತ ಹೆಮ್ಮರ
ಮುಖಿದುದಾತನ ರೋಮ ಸೋಂಕಿನ
ಲಿಖಿಕಿಲಾದುದು ಧರಣಿಯನಿಲಜ ಮುಖಿದ ಮಗ್ಗಲಲಿ |
ಉಟುವೆಲಾಲವ ಬೆಳಸಿ ದಾರಿಯ
ತೆಪ್ಪಿಹುಗೊಡದೆಡೆಯೊಡ್ಡಿ ಮನುಜನ
ಮುಖಕವನು ತಾ ಕಾಂಬೆನ್ನೆನುತಿದನಾಹನುಮ || ೧೪

ಭೀಮಸೇನನು ಕುರಿತು ಹನುಮಂತನು ನೀನಾರೆಂದು ಕೇಳಿದುದು.

ಮುಖಿಯದಂತಿರೆ ಲಘುವಿನಲಿ ಹೆ
ಮ್ಮರನನೊಯ್ಯನೆ ನೆಮ್ಮ ಕುಳ್ಳ
ದರ್ಪದಿಶಾಪಟನು ನುಡಿಸಿದನು ಪವಮಾನನಂದನನ |
ಬರವಿದೆಲ್ಲಿಗೆ ಮರ್ತ್ಯನೋ ಖೇ
ಚರನೊ ದೈತ್ಯನೊ ದಿವಿಜನೋ ಕಿ
ನ್ನರನೊ ನೀನಾರೆಂದು ಭೀಮನ ನುಡಿಸಿದನು ಹನುಮ || ೧೫

ಅದಕ್ಕೆ ಭೀಮಸೇನನ ಉತ್ತರ.

ನಾವು ಮರ್ತ್ಯರು ದೂರದಲಿ ರಾ
ಜೀವಗಂಧಸಮೀಪರಣನ ಸಂ
ಭಾವನೆಗೆ ಸೊಗಸಿದಳು ಸತಿಯಾಕೆಯ ಮನೋರಥದಿ¹ |
ತಾವರೆಯ ತಹೆನೆನುತ ಸಿಂಹಾ
ರಾವದಲಿ ವಿಕ್ರಮಿಸೆ ವಿಗಡನ
ಡಾವರವ ಬಲಬಾಲ ತಡೆದುದು ಪವನಜನ ಪಥವ || ೧೬

ದಾರಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟ ಬಾಲನನ್ನು ತೆಗೆಯೆಂದು ಹನುಮಂತನನ್ನು
ಕೇಳಿದುದು.

ಗದೆಯ ಮೊನೆಯಲಿ ನೂಕಿದನು ರೋ
ಮದಲಿ ಚಲಿಸದ ಬಾಲ ನೋಡಿದ
ನಿದು ವಿಚಿತ್ರವಲಾ ಯೆನುತ ನುಡಿಸಿದನು ಕಪಿವರನ |
ಬಡೆದುವದ್ರಿಗಳೆವೆನ್ನಂ
ಗದಲಿ ತಾ ಬಲ್ಲಿದನು ಬಾಲದ
ಕದವ ತೆಗೆ ಬಟ್ಟೆಯಲೆನುತ ಗರ್ಜಿಸಿದನಾಭೀಮ || ೧೩

ನೀವು ನೂಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರೆಂದು ಹನುಮಂತನ ಉತ್ತರ.

ನೀವು ಬಲ್ಲಿದರಿಡಕೆ ಸಂಶಯ
ವಾವುದಲ್ಲದೊಡೀಮದದ್ವಿಭ
ವೀವಿಹಗಕುಲವೀಮೈ ಗವ್ರಜವಂಜುವುವೆ ನಿಮಗೆ |
ನಾವು ವೃದ್ಧರು ನಮ್ಮ ಬಾಲವೆ
ನಾವು ಹದುಳಸಲಾರವೀಗಳು
ನೀವು ತೊಲಗಿಸಿ ಬಿಜಯ ಮಾಡುವುದೆಂದನಾಹನುಮ || ೧೪

ಏಸಲೇ ತಪ್ಪೇನೆನುತ ತನೆ
ಗೇಸು ಬಲುಹುಂಟೈಸರಲಿ ಕ
ಟ್ಟಾಸುರದಲಾಕಿದನು ಬಾಲವನೊದಹಿ ಬೊಬಿ ಣಿದು |
ಗಾಸಿಯಾದನು ಪವನಸುತನೆ
ಳ್ಳೈಸು ಮಿಡುಕದು ಬಾಲವೂರ್ಧ್ವ
ಶ್ವಾಸಲಹರಿಯ ಲಡಿಗಡಿಗಿ ಲಟಕಟಿಸಿದನು ಭೀಮ || ೧೫

ತೆಗೆದು ನಿಂದನು ಭೀಮ ಹೊಯ್ದ
ಳ್ಳೆಗಳ ತಲ್ಲಣವಡಗಲೊಳತಾ
ಳಿಗೆ ಕವಳವ ನೂಕಿದನು ಕರ್ಪುರದ ಹಳುಕುಗಳ |

ಡಗೆ ಮರಳ ಮರುಮಲಗೊಡೊ
 ತ್ತುಗಳ ಬಲಿದವಯವದ ಸತ್ತಾ
 ಣಿಗಳ ದೇವನು ಶಾವುರಿಯಲೊದಗಿದನು ಬಾಲದಲಿ || ೧೦

ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಬಾಲವು ಹಾಗೆ ಇರಲು
 ಭೀಮನ ಚಿಂತೆ.

ಮಿಡುಕಿದುದು ಮೆಹಿಯಿಂದ ಭೀಮನ
 ಮಿಡುಕು ನಿಂದುದು ಬಾಲದಲಿ ತುದಿ
 ನಡುಗದನಿಲಜನಂಗವೆಟ್ಟಿದ ಕಡುಹು ಕಂಪಿಸದು |
 ತೊಡಕಿ ಕೆಟ್ಟುದು ಕಾರ್ಯದುರ್ಲಭ
 ನೊಡನೆ ಭಂಗವ್ಯಾಪ್ತಿ ತನ್ನನು
 ಸುಡಲೆನುತ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟ ಮಮ್ಮಲ ಮೆಳುಗಿದನು ಭೀಮ || ೧೧

ಈತ ಕಪಿರೂಪಿನಸುರೇಂದ್ರನೊ
 ಭೂತನಾಥನೊ ಮೇಣು ವಿಮಲ
 ತ್ರೇತೆಯಲಿ ದಶಮುಖನ ಹಾಣಾಹಾಣಿಗಳ ಕಪಿಯೊ |
 ಏತೆರವೊ ನಮ್ಮಬ್ಬ ಟೆಗಳೆಂ
 ದೀತ ಗೆಲಿದನು ಬಾಲದಲಿ ಸ
 ತ್ವಾತಿಶಯವಿನ್ನೀತಗೊತ್ತುಟೊ ಶಿವ ಶಿವಾ ಯೆಂದ || ೧೨

ಆಗ ಹನುಮಂತನನ್ನು ನೀನಾರಂದು ಕೇಳಿದುದು.

ಭೀಮ ಗಡ ತಾನೊಕಿ ನಿರಲು
 ದ್ವಾಮಬಾಲದ ನಿದ್ರೆ ತಿಳಿಯದು
 ರೋಮತತಿ ಮಸೆಗಾಣಿಸಿದುವೆನ್ನತ್ತಮಾಂಗದಲಿ |
 ಈಮನುಷ್ಯಶರೀರವಪಜಯ
 ಧಾಮವಲ್ಲಾ ಹರ ಹರಾ ನಿ
 ಸ್ಲೀಮಕಪಿ ನೀನಾರೆನುತ ಪವನಜನ ಭಿಸೆಗೊಂಡ || ೧೩

ನಾವು ವಾನರರಟವಿಯಲಿ ಫಲ
ಜೀವಿಗಳು ನಿಸ್ಸತ್ವರಿಲ್ಲಿಯ
ತಾವ ಬಿಡಲನ್ಯತ್ರಗಮನತ್ರಾಣವಿಲ್ಲ ಮಿಗೆ ।

ಹಾಗೆಯೇ ಹನುಮಂತನು ಕೇಳಿದುದು.

ನೀವು ದಿಟವಾರೈ ಮಹಾಸಂ
ಭಾವಿತರು ಸುರನರಭುಜಂಗರ
ಲಾವಕುಲ ನಿಮಗೆಂದು ಭೀಮನ ನುಡಿಸಿದನು ಹನುಮ ॥ ೨೪

ಭೀಮಸೇನನ ಉತ್ತರ.

ಮನುಜರಾವ್ ಸೋಮಾಭಿಷುಲದಲಿ
ಜನಿಸಿದನು ವರಪಾಂಡುವಾತನ
ತನುಜರಾವ್ ಯುಧಿಷ್ಠಿ ರಾಜ್ಯಾಸಭೀಮಯಮಳರಲೆ ।
ಬನಕೆ ಬಂದೆವು ನಮ್ಮ ದಾಯಾ
ದ್ಯನ ವಿಕಾರದ್ರೂತಕೇಳೇ
ಜನಿತಕಿಲ್ಬಿಷದಿಂದ ರಾಜ್ಯಭ್ರಂಶವಾಯ್ತೆಂದ ॥ ೨೫

ಬಚಿಕ ಸಾಗಂಧಿಕನ ಪವನನ
ಬಚಿವಿಡಿದು ನಾ ಬಂದೆನೆಮ್ಮಯ
ಲಲನೆ ಕಾಮಿಸಿದಳು ಸಹಸ್ರದಳಾಬ್ಜ ದರುಶನವೆ ।
ತಿಳಿಯಲಿದು ವೃತ್ತಾಂತ ನೀನ
ಸ ಲಿತಬಲ ನೀನಾರು ನಿನ್ನನು
ತಿಳುಹಬೇಕು ಮಹಾತ್ಮ ಕಪಿ ನೀನೆನುತ ಕೈಮುಗಿದ ॥ ೨೬

ಹನುಮಂತನ ಉತ್ತರ.

ನಾವು ಹಿಂದಣ ಯುಗದ ರಾಘವೆ
ದೇವನೋಲೆಯಕಾಠರಾಸು
ಗ್ರೀವಮಿತ್ರರು ಪವನನಿಂದಂಜನೆಗೆ ಜನಿಸಿದೆವು ।

ನಾವು ನಿಮ್ಮೊಡಹುಟ್ಟಿದರು ಸಂ
ಭಾವಿಸಿತು ನಮ್ಮಿಷ್ಟವೆನೆ ನಗು
ತಾವು ಕೋದರನೆಣಗಿದನು ಕಲಿಹನುಮನಂಭಿಯಲಿ || ೮೭

ಆಗ ಹನುಮಂತನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದುದು.

ಜರುಗಿನಲಿ ಜಾಂಬೂನದದ ಸಂ
ವರಣೆಕಾಱಿಂಗೆಡೆಯೊಳಿದುಡು
ಪರಮನಿಧಿ ಮರುಪೂತು ಪುಣ್ಯೋದಯದ ಫಲವೆನೆಗೆ |
ಸರಸಿ ಯೆತ್ತಲು ಗಂಧವೆತ್ತಲು
ಬರವಿದೆತ್ತಣದಿತ್ತ ಘಟಿಸಿದು
ದರರೆ ಮಾರುತಿ ತಂದೆ ನೀನೆಂದೆನುತ ಬಣಿ ಸಿದ || ೮೮

ಹಿರಿಯರೆನಗಿಬ್ಬರು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ಧರಣಿಪತಿ ನೀನೊಬ್ಬ ರೈಯ್ಯಂ
ದಿರುಗಳಿಬ್ಬರು ಮಾರುತನು ನೀನೊಬ್ಬ ನಿಂದೆನೆಗೆ |
ಗುರಗಳಿಬ್ಬರು ಬಾದರಾಯಣ
ಪರಮೇಶ್ವರಿ ನೀನೊಬ್ಬ ನೆಂದುಪ
ಚರಿಸಿದನು ಪವಮಾನನಂದನನಂಜನಾಸುತನ || ೮೯

ತೀದುದೆಮಗೆ ವನಪ್ರವಾಸದ
ಖೇದವರ್ಜನನಗಲಿಕೆಯ ದು
ರ್ಭೇದವಿಷದಿಂದಿಚಿದು ಜೋಡುದು ಹರ ಮಹಾದೇವ |
ಹೋದರಾಜ್ಯಭ್ರಂಶ ಬಹಳವಿ
ಷಾದ ಬೀತುದು ನಿಮ್ಮ ಕಾರು
ಣ್ಯೋದಯವು ನಮಗಾಯ್ತು ಲಾ ಚರಿತಾರ್ಥರಾವೆಂದ || ೯೦

.ಭೀಮನನ್ನು ಸ್ತುತಿ.

ಲಲಿತವಚನಕೆ ನಿನ್ನ ಭುಜದ
ಗ್ಗಲಿಕೆಗಾ ಮೆಚಿದೆನು ಹಿಮಕರ
ಕುಲಪವಿತ್ರರು ಜನಿಸಿದರಲಾ ಪಾಂಡುಜಠರದಲಿ |

ಗೇಲವು ನಿಮಗಹಿತರಲಿ ಪಾರ್ಥನ
ಕೇಲವುದಿವಸಕೆ ಕಾಂಬಿರೆಮೆಗೆಯು
ಫಲಿಸಿತೀದಿನವೆಂದು ಕೊಂಡಾಡಿದನು ಹನುಮಂತ || ೩೧

ಸಮುದ್ರತರಣದ ರೂಪವನ್ನು ತೋರಿಸೆಂದು ಭೀಮನ ಪ್ರಶ್ನೆ.
ಅಂಜುವೆನು ಬಿನ್ನ ಹಕೆ ಬಾಂಧವ
ವೆಂಚಿಕೆಯ ನಭಕೊತ್ತು ತಿದೆ ಕೇ
ಳಂಜನಾಸುತ ತನ್ನ ಸಲಿಗೆಯ ಮಾತ ಸಲಿಸುವೊಡೆ |
ಅಂಜದೆಂಬೆನು ದನುಜಪುರಕೆ ಧ
ನಂಜಯನ ಹೊತ್ತಿಸಿದ ಖಳರನು
ಭಂಜಿಸಿದ ಸಾಗರವೆ ದಾಂಟಿದ ರೂಪು ತೋಜಿಂದ || ೩೨

ಈಯುಗದ ಗುಣಧರ್ಮವಾತ್ರೇ
ತಾಯುಗದವರಿಗೈದದಾತ್ರೇ
ತಾಯುಗವು ಸರಿಯಲ್ಲ ಕೃತಯುಗದೇಕದೇಶದಲಿ |
ಆಯುಗದಲಾಮನುಜರಾಸ
ತ್ವಾಯುವಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಾತರು
ವಾಯಯುಗದಲಿ ಸಲ್ಲದೆಂದನು ನಗುತ ಹನುಮಂತ || ೩೩

ಕೃತಯುಗದವರು ತ್ರೀತೆಯವರಿಂ
ದತಿಸರಾಕ್ರಮಯುಕ್ತರವರದು
ಭುತಬಲರು ತ್ರೀತೆಯವರಿಂ ದ್ವಾಪರಸ್ಥಿತಿಗೆ |
ವಿತತಸತ್ವರು ಕಲಿಯುಗದ ದು
ರ್ಮತಿಮನುಷ್ಯರಿಗವರು ಜ್ಞೇಷಾ
ಕೃತಿ ಕಣಾ ಯುಗಧರ್ಮ ಕೃತವೊದಲಾಗಿ ಕಲಿಯುಗಕೆ || ೩೪

ಹೀನಸತ್ವರು ಸತ್ಯಧರ್ಮ ವಿ
ಹೀನರರ್ಥ ಪರಾಯಣರು ಕುಜ
ನಾನುರಕ್ತರು ವಿಮಲವರ್ಣಾಶ್ರಮವಿದೂಷಕರು |

ದಾನಿಗಳು ದುಷ್ಟಾತ್ರದಲಿ ಗುಣ
ಮೌನಿಗಳು ಗರ್ವಿತರು ಮಿಥ್ಯಾ
ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಕಲಿಯುಗದ ಮನುಜರು ಭೀಮ ಕೇಳಂದ || ೨೫

ಅದಙ್ಗಿನೀದ್ವಾಪರದ ಕಡೆಯ
ಲ್ಲದಿತಮಾನುಷ ಧರ್ಮಸಂಶಯ
ವಿದಙ್ಗುಗಳಮ್ಮಯ ರೂಪು ಗೋಚರವಲ್ಲ ಮರ್ತ್ಯರಿಗೆ |
ಇದು ನಿಧಾನವು ಭೀಮ ಯೆನೆ ತ
ತ್ವದಯುಗಕೆ ಮಗುಟೆಗೆ ನಿರ್ಬಂ
ಧದಲಿ ಬಿನ್ನಹಮಾಡಲಮ್ಮೆನು ತೋರಿಬೇಕೆಂದ || ೨೬

ಆರೂಪವನ್ನು ಭೀಮಸೇನನಿಗೆ ಹನುಮಂತನು ತೋರಿಸಿದುದು.

ಆದೊಡ್ಡನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸೆನುತ ನಿ
ನಾದದಲಿ ನೆಲ ಬಿಟ್ಟು ಬಾಲದ
ವೀದಿವರಿ ಬಾಸಳಸೆ ಘನನಕ್ಷತ್ರಮಂಡಲವೆ |
ಮೇದಿನಿಯ ಹೊಣೆಕಾಣಿರಳ್ಳದೆ
ಯಾದರಳುಕಿದುವದಿಗಳು ಸ
ಪ್ರೋದಧಿಗಳುಕ್ಕಿದುವೆನಲು ಹೆಚ್ಚಿದನು ಹನುಮಂತ || ೨೭

ಮೇರುವಿನ ತಪ್ಪಲಲಿ ಬಳದ ಬ
ಲಾರಿಣಾಪವೊ ಮೇಣ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ
ನಾರುಭಟೆಯಲಿ ಜಡವ ಜ್ಯೋತಿರ್ಗಣದ ಬಲುಮಿಣಿಯೊ |
ಬಾರಿಸುವ ಬಲುಬಾಲವಾ ಜಂ
ಭಾರಿಭವನವನಳ್ಳುಯಿ ತ್ರಿಪು
ರಾರಿ ಯೊಡ್ಡಿನ ಹೊಳಹಿನಲಿ ಹೊಳಹೊಳದನಾಹನುಮ || ೨೮

1 ರೂಪತೋಷಿಂ, ಚ.

ಆರೂಪವನ್ನು ನೋಡಿ ಭೀಮಸೇನನು ಭೀತನಾದುದು.

ನೋಡಿದನು ನಡುಗಿದನು ಕಂಗಳ
ಕೋಡಿಯಲಿ ನೀರೋಜಿಯ ಹರುಷದ
ಝೂಡಿಯಲಿ ಝೂಪ್ಪೊದ್ದು ಮನ ಡೆಂಡೆಣಿಸಿ ಭೀತಿಯಲಿ |
ಬಾಡಿ ಮೋಱಿಯನೆತ್ತಿ ಕೈಗಳ
ನೀಡಿ ಕೈಯಲಿ ಮುಚಿ ಮರಳಯೆ
ನೋಡಿ ಶಿವ ಶಿವ ಯೆನುತ ಬೆಚ್ಚಿದನಂದು ಕಲಿಭೀಮ || ೩೯
ಸಾಕುಸಾ ಕಂಜಿದೆನು ಮನುಜರು
ಕಾಕುಬಲರು ನಿಜಸ್ವಭಾವವೆ
ನೇಕೆ ಬಿಡುವೆವು ತಿಳಿದು ತಿಳಿಯೆವು ಕಂಡೊಡಂಜುವೆವು |

ಹನುಮಂತನು ಪೂರ್ವರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿದುದು,

ಸಾಕು ಪೂರ್ವದ ರೂಪಿನಲಿ ನಿ
ವ್ಯಾಕುಲನ ಮಾಡೆನಲು ಭೀಮನ
ನಾಕಪೀಶ್ವರ ನಗುತ ಮುನ್ನಿನ ರೂಪ ಕೈಕೊಂಡ || ೪೦
ಅಂಜದಿರು ನೀಸಿನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದೆ
ನಂಜಲಿಸು ನಾ ಸಲಿಸುವೆನು ನ
ಮೃಂಜನಾದೇವಿಯರು ಕುಂತೀದೇವಿಯಾದರಲೆ |
ರಂಜಕರು ನಾವಲ್ಲ ಹೇಳು ಸ
ಮಂಜಸದಲೆನೆ ಭೀಮ ನಗುತ ಧ
ನಂಜಯನ ಟಕ್ಕೆ ಯಕ ಬಿಜಯಂಗೈಯ್ಯಬೇಕೆಂದ || ೪೧
ಐಸಲೇ ಸಲಿಸಿದೆನುತ ಕಪಿ
ಯಾಸಮಯದಲದ್ಯ ಶೃಂಗಾಗೆ ವಿ
ಕಾಸವಾದುದು ವಿಸ್ತಯಕೆ ಪವಮಾನನಂದನನ |
ಆಸುಗಂಧಿಕಕಮಲವನ ತಾ
ನೇಸುದೂರವೊ ದ್ರುಪದಸುತೆ ತನ
ಗೇಸು ಮುನಿವಳೊ ಯೆನುತ ಮಿಗೆ ಹರಿದನು ವನಾಂತದಲಿ || ೪೨

ಸರೋವರದರ್ಶನ.

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳ್ ಬಚ್ಚಿಕ ವಿಪಿನಾಂ
ತರವನಂತವ ಕಳಿದು ಬರೆ ಬರೆ
ಸರಸಿಜದ ಮೋಹರದ ಮುಂದೈತಪ್ಪ ಪರಿಮಳದ |
ಮೊಜಿವ ತುಂಬಿಯ ಥಟ್ಟುಗಳ ತನಿ
ವರಿವ ತಂಪಿನ ತುಳಗಲಿನ ತ
ತ್ಸರಸಿಯನು ದೂರದಲಿ ಕಂಡುಬಿಡನು ಕಲಿಭೀಮ || ೪೩
ಬಗುಮಿಗೈಯ ಪರಿಮಳದ ಕಂಪಿನ
ತಗಡತೆಕ್ಕೆಯ ಬೀದಿವರಿಗಳ
ಮಗುಳಮೊಗ್ಗೈಯ ತೆಗೆವ ತುಂಬಿಯ ಲಳಿಯ ಲಗ್ನಿಗಳ |
ಹೊಗರ ಹೊರಳಿಯ ಕಿರುದಿಹಿಯ ನೂ
ಕುಗಳ ತಳಿತ ತುಷಾರಭಾರದ
ನೊಗಸ ಸೇರಿಸಿ ಮಂದಮಾರುತನಪ್ಪಿದನು ಮಗನ || ೪೪
ಝಳದ ಲಳಿ ಬಟಕಟಿಸೆ ಮಾರ್ಗ
ಸ ಲಿತಖೇದಸ್ವೇದಬಿಂದುಗ
ಳೊಳಸರಿಯೆ ರೋಮಾಳ ಕಾಣಿಸೆ ತೃಪ್ತಿಯ ದೆಸೆ ಮುಖಿಯೆ |
ತಳಿತುಡುಪ್ಪಾಯನಮನೋರಥ
ಫಲಿಸಿತರಸಿಯ ಹರುಷದರ್ಪಣ
ಬೆಳಗುವುದು ಮರುಭಾಷೆನುತ ಭುಲ್ಲವಿಸಿದನು ಭೀಮ || ೪೫

ಅಲ್ಲಿ ಕುಬೇರಪರವಾರಕ್ಕು ಭೀಮಸೇನನಿಗೂ ಸಂವಾದ.

ಸಾರೆ ಬರೆ ಬರೆ ಕಂಡನಲ್ಲಿ ಕು
ಬೇರನಾಳಿದ್ದು ತದೀಯಸ
ರೋರುಹದ ಕಾಹಿನಲಿ ಯಕ್ಷರು ಲಕ್ಷಸಂಖ್ಯೆಯಲಿ |
ಸಾರೆ ಚಾಚಿದ ಹರಿಗೆಗಳ ಬಲು
ಕೂರಲಗು ಹೊದೆಯಂಬುಚಾಪಕ
ತಾಂ ಸಲ್ಲಿಯ ಸಬಳಗಳ ನೋಪಾನಸಜ್ಜೆಯಲಿ || ೪೬

ಯೆದ್ದ ರವರಿದಿರಾಗಿ ಭೀಮನ
ಹೊದ್ದಿದರು ನೀನಾರು ಹದ್ದಿಗೆ
ಬಿದ್ದಿನನೊ ಮೇಣ ಮಿತ್ರಭಾವದಲೆಮಗೆ ಬಿದ್ದಿನನೊ |
ಉದ್ಧುರುಟುತನ ನಿನ್ನ ಮೋಜಿಯ
ಲಿದ್ದುದೈ ನೀನಾರು ನಿನಗೇ
ನಿದ್ದು ದಿಲ್ಲಿ ಯೆನುತ್ತ ನುಡಿದರು ಯಕ್ಷರನಿಲಜನ || ೪೩

ನಾವಲೇ ಕುಂತೀಕುಮಾರರು
ಭೂವಧೂವಲ್ಲಭರು ನಮ್ಮಯ
ದೇವಿಗಾದುದು ಬಯಕೆ ಸಾಗಂಧಿಕಸರೋರುಹದ |
ತಾವ ಗಾಣಿಸಿ ಕೊಂಡು ತಂದುದೀ
ತಾವರೆಯನೆನೆ ಬಂದೆವಿಲ್ಲಿಗೆ
ನೀವು ಕಾಹಿನ ಭಂಟರೆಮ್ಮನು ತಡೆಯಲರಿದೆಂದ || ೪೪

ಅಭಟರು ಕುಬೇರನಲ್ಲಿಗೆ ಹೊಗಬಹುದಾದು ಭೀನಸೇನನನ್ನು
ಕಂಡು ಹೇಳಿದುದು.

ಐಸಲೇ ತಪ್ಪೇನು ನೀ ಯ
ಕ್ಷೇಶನಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಗಿ ಬೇಡುವು
ದೀಸರೋರುಹವಾವ ಘನ ಧನಪತಿಯುದಾರನಲೆ |
ವಾಸಲಿನ ಸರಸಿಯಲಿ ದೃಷ್ಟಿಯ
ಸೂಸಬಹುದೇ ರಾಯನಾಜೆಯ
ಭಾಷೆ ಯಿಲ್ಲದೆ ಬಗೆಯಲರಿದೆಂದುದು ಭಟಸ್ತೋಮ || ೪೫

ಬೇಡಲಣಿಯೆವು ಬೇಡುವರು ಕೂ
ಡಾಡುವವರಾವಲ್ಲ ಕದನವ
ಬೇಡಬಲ್ಲೆವು ಕರೆಯಿಕೊಡಲಾಪರೆ ಧನೇಶ್ವರನ |
ಬೇಡುವುದು ಗದೆ ನಿಮ್ಮ ವಕ್ಷವ
ತೋಡಿ ನೆತ್ತರುಗೊಳದೊಳೋಕುಳ
ಯಾಡುವುದನೆಂದನಿಲಸುತ ತೂಗಿದನು ನಿಜಗದೆಯ | ೪೬

ಭೀಮಸೇನನಿಗೂ ಕುಬೇರಭಟರಿಗೂ ಯುದ್ಧ.

ಎಲೆಲೆ ಕವಿ ಕವಿ ಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸ
ದಳವೆ ತಾನೊಟ್ಟೈಸುವನು ಹೆ
ಬ್ಬಲಿಯೆಡೆಗೆ ಹೋತು ಹೊಡಕರೆಸಿತು ಮಹಾದೇವ |
ತಲೆಯ ಹೊಯ್ ಚಂಡಾಡುತ್ತಿನ್ನಿವೆ
ನೆಲುವನೆನುತೀಟಿಯಲಿ ಸಬಳದ
ಲಲಗಿನಲಿ ಖಡ್ಗದಲಿ ಹೊಯ್ದರು ಪವನನಂದನನ ||

೫೧

ತಾಗಿದೆಳೆಮುಳ್ಳಿನಲಿ ಮದಗಜ
ಸೀಗುರಿಸುವುದೆ ಭಟರ ಕೈದುಗ
ಳೆಗುವುದು ಪವಮಾನಸುತ ಕೈಕೊಂಡ ಖಾತಿಯಲಿ |
ತಾಗಿದವದಿರನಿಕ್ಕಿ ದನು ರಣ
ದಾಗಡಿಗರನು ಸೆಕ್ಕಿದನು ಕೈ
ದಾಗಿಸಿದನಿಬರಲಿ ಗಂಡುಗತನದ ಗಾಡಿಯಲಿ ||

೫೨

ಗಾಢಿಸಿತು ಗಜಬಜ ಕುಬೇರನ
ಬೀಡಿನಗ್ಗದ ಸುಭಟರೇ ಕೈ
ಮಾಡಿರೈ ಕೊಳಗಾಹಿಗಳು ಘಡ ಹೋಗದಿರಿ ಯೆನುತ |
ಝಾಡಿಸಿದ ಮಣಿಮಯದ ಗದೆಯಲಿ
ತೋಡು ವೈಲಿನ ತುಡುಕುಘಾಯದ
ನೀಡುಮಾನೆಗಳ ವಿಗಡನಿಕ್ಕಿದ ನಿಖಿಳರಾಕ್ಷಸರ ||

೫೩

ಹಾಣಿದುವು ಹಂಸೆಗಳು ತುದಿವರ
ನೇಣಿದುವು ನವಿಲುಗಳು ತುಂಡವ
ನೂಣಿ ನೀರೊಳು ಮುಚುಗಿ ಮರಳುವು ಜಕ್ಕ ವಕ್ಕಿಗಳು |
ಚೇಣಿದುವು ಕೊಳವೆಕ್ಕಿ ದಳದಲಿ
ಜಾಣಿ ತಾವರೆಯೆಲೆಯ ಮುಣಿಗಳ
ಲಾರಡಿಗಳಡಗಿದುವು ಕೊಳಾಹಳಕೆ ಪವನಜನ ||

೫೪

ಚೆಲ್ಲಿದರು ರಕ್ಕಸರು ಯಕ್ಷರು
 ಬಿಲ್ಲ ಬಿಸುಟರು ಗುಹ್ಯಕರು ನಿಂ
 ದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲರು ಕಿನ್ನರರನ್ನೇನ ಹೇಳುವೆನು |
 ಗೆಲ್ಲವಿದು ಲೇಸಾಯ್ತು ಮಾನವ
 ನಲ್ಲ ನಮಗೀಭಂಗ ಭಯರಸ
 ವೆಲ್ಲಿ ಭಾಪುರೆ ವಿಧಿಯೆನುತ ಚಿಂತಿಸಿತು ಭಟನಿಕರ || ೫೫

ಆಗ ಭೀಮಸೇನನ ದಯೆ.

ಗಾಯವೆಡೆದರು ಕೆಲರು ಕೆಲರಸು
 ಬೀಯವಾದುದು ಬಿಡುದಲೆಯ ಬಲು
 ನಾಯಕರು ಸಂತ್ಯಸಿದರು ಕೌಬೇರಭವನದಲಿ |
 ವಾಯುಸುತ ನಿಜವಿಜಯ ಶಿರಿಯ ಪ
 ಸಾಯಿತಂಗಭಿಷೇಕವೆಂದು ಗ
 ದಾಯುಧವನಲುಗಿದನು ನೀರಲಿ ಚಾಚಿದನು ತಡಿಗೆ || ೫೬

ತೊಳೆದು ಚರಣಾನನವನಾನಡು
 ಗೊಳದೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕ ಡಿಗಡಿಗೆ ಮು
 ಕ್ಕುಳಿಸಿ ತೀರದಲುಗುಳಿ ದಿವ್ಯಾಂಭೋಜಪರಿಮಳದ ||
 ತಳುವದಲೆ ¹ ತನಿಹೊರದ ಶೀತಳ
 ಜಲವೆ ಕೊಂಡಾಸ್ಥಾಯಿತಾಂತ
 ಲಲಿತಹೃದಯನು ನಿಮಿದು ಹಿಡಿದನು ಮೇಲಪಚ್ಚಿಗಳ ||
 ಚಾಚಿದನು ಬಹುಕೈಯ್ಯನಬುಜಕೆ
 ಚಾಚುವಿಭವತಿಯಂತೆ ತುಂಬಿಗ
 ಳಾಚತಾಳಧ್ವನಿಯ ಧಟ್ಟಣೆ ಮಿಗಲು ಚಿಮ್ಮಿದುವು |
 ವೀಚಿ ಮಸಗಿದ ಕೊಳನೊ ಜನರುಷಿ
 ಯಾಚರಣೆಯೋ ಕಮಲವನವನು
 ಲೋಚನದಿ ಲಾವಣಿಗೆಗೊಂಡನು ನಿಮಿಷದಲಿ ಭೀಮ || ೫೭

ತಿಳಿದು ತಾವರೆವನವ ಕಕ್ಷದೊ
 ಳುಜಿಗಿ ಗದೆಯನು ಕೊಂಡು ಸರಸಿಯ
 ಹೊಪವಳಯದಲಿ ನಿಂದು ಕಾಹಿನ ಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸರ |
 ಬಜಲಿ ಕರೆದನು ನಿನ್ನ ಕೊಳನಿದೆ
 ಬಜಿದೆ ದೂರದಿರೆಮ್ಮನೆನುತಾ
 ಸರಿನಮಾತಿನ ನಲವಿನಲಿ ಮರಳಿದನು ಕಲಿಭೀಮ ||

೫೯

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಹ ನ್ನ ರ ಡ ನೆ ಯ ಸಂಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ಭೀಮ ಕೊಂದನು ಕಲಿಜಟಾಸುರ
 ನಾಮಾಣಮೊಂತನನು ಬಚಿ
 ಕೀಮಹೀತಳಕಿಡಿದು ಕಂಡನು ಪಾರ್ಥನಗ್ರಜನ ||

ಧರ್ಮಾರಾಯನ ಚಿಂತೆ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
 ನೋಲಗದಲುತ್ಪಾತತವಿವೆ
 ರಾಲಿಗಳನಂಜಿಸಿದುವತಿರಂಜಿಸಿದುವದ್ಭುತವ |
 ಕೇಳದನಿದೇನೆಂದು ವರವಿ
 ಪ್ರಾಳಿಯನು ಧೌಮ್ಯಾಡಿಋಷಿಗಳು
 ಹೇಳಿದರು ತಚ್ಛ ಕುನಸಂಗತಿಗಳ ಫಲೋತ್ತರವ ||

೧

ಸರಸಸಾಗಂಧಿಕದ ಪ್ರಪ್ನೋ
 ತ್ತ ರಕೆ ಪವನಜ ಹೋದನೆಂಬುದ
 ನರಸಿಯಿಂದಪ್ಪಿದವನಿಪನು ಪೂರಾಯದುಗುಡದಲಿ |

ನರನ ಹದನೇನೋ ವೈಕೋದರ

ನಿರಲು ತಾನೆಂತೆನುತ ಚಿಂತಾ

ಭರದಲಿದ್ದ ನು ಭೀಮಸೇನನ ಕಾಂಬ ತವಕದಲಿ ||

೮

ಆಸಕಲಪರಿವಾರರಾಣೀ

ವಾಸಸಹಿತಾರಣ್ಯಭವನಾ

ಭ್ಯಾಸಿ ಬಂದನು ಭೀಮಸೇನನ ಗಮನಪಥವಿಡಿದು |

ಆಸುಗಂಧಿಕಕಮಲಪರಿಮಳ

ಬಾಸಣಿಸಿತ್ತೀಜನಮನೋವಿ

ನ್ಯಾಸವನು ಇದೆ ಬಂದನನಿಲಜನೆಂದುದಖಿಳಜನ ||

೯

ಧರ್ಮರಾಯನು ಭೀಮಸೇನನನ್ನು ನೋಡಿದುದು.

ಎನಲು ಬಂದನು ಭೀಮನಂಬುಜ

ವನವಿದಿರು ಬಂದಂತೆ ಕಂಪಿನ

ತನಿರಸದ ತಾವರೆಯ ತೆಕ್ಕೆಯ ಕೊಳನ ತೋಟಿಕೆಯ |

ಜಿನುಗುತುಂಬೆಯ ಜಾಳಿಗೆಯ ತನಿ

ಮಿನುಗು ಮೋಟಿಯ ಕಣ ಕೆಂಪಿನ

ಘನಭಯಂಕರಭೀಮನಿರವನು ಕಂಡನವನೀಶ ||

೧೦

ಸೆಳೆದು ತಕ್ಕೈಸಿದನು ತಾವರೆ

ಗೊಳನ ತೋಟೆಯ ಹದಕೆ ಕಂಪಿಸಿ

ಬಚಿಕ ಕಪಿದರುಶನದ ಕೊತೂಹಲಕೆ ಭುಲ್ಲಿಸಿ |

ನಳನಗಂಧದ ಗಾಢತರಸುಖ

ದೊಳಗೆ ಪ್ರೊಪ್ರಳಯೋಗಿ ಭೂಪತಿ

ತಿಲಕನಿರ್ದನು ಗಂಧಮಾದನಗಿರಿಯ ತಪ್ಪಲಲಿ ||

೧೧

ಗಿರಿಯ ತುದಿಗೇರುವ ಮಹೀಶನ

ಭರವಸವನಶರೀರವ ಪರಿ

ಹರಿಸಲಿಷಿದನು ಮರಳಿ ಬಂದನು ಬದರಿಕಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ |

ಅರಸ ಕೇಳ್ಯ ಮತ್ತೆ ಮೂರಿಯು
ಪರುತವನನಿಲಜನು ಬೇಂಟೆಗೆ
ಹರಿದನಿತ್ತಲು ಬಂದು ಮುಸುಕಿತು ದಾನವರ ಧಾತಿ || ೬

ಶಿಖಜಟಾಸುರನೆಂಬನಾದ್ವಿಜ
ಕುಲವೆ ಬೆದಕುಸಿ ಯಮಳರೊಡನಿ
ಟ್ಟಣಿಸಿ ಕಾದಿ ಕಠೋರದಲಿ ಹಿಡಿದನು ಮಹಾಸತಿಯ ;
ಬಲುಗಡಿಯನಿವನೊಡನೆ ಹೋರಿಯು
ಬಿಲದರು ಬೆಂಬತ್ತಿ ದರು ಗಾ
ವಳಿಯ ಗಜಬಿಜ ತಿರುಗಿತತ್ತಲು ಪವನಜನ ಹೊರಗೆ || ೭

ತಳರಕ್ಕೈಗಳ ಮೊಣ್ಣಿವೆಯುಳ್ಳ
ಜಲದ ಕಂಗಳ ತಾಪದಿಂ ಗಳ
ದೊಳಢಗೆಯ ಹೊಯ್ಯುಳ್ಳಗಳ ಬಲುಭಯದ ಕೊಳ್ಳಗಳ |
ಕಳಕಳದ ಕಾಲುವೆಯ ಭಂಗದ
ಹೊಳಹುಗಳ ಹೋಲುವೆಯ ಸವ್ಯಾ
ಕುಳರ ಕಂಡನು ಭೀಮನೇನಿನೆಂದುಬೆಸಗೊಂಡ || ೮

ಹಿಡಿದನರಸಿಯನವನಿಸತಿ ಹಿಡಿ
ವೆಡೆದನನುಜರು ಸಹಿತ ಹಾರುವೆ
ರಡವಿಯಲಿ ಹಾಯಿದರು ಚೆಲ್ಲಿತು ನಮ್ಮ ಸುರಿವಾರ |
ಕಡುಹು ಘನವಿದೆ ದಾನವರ ವಂ
ಗಡವೆನಲು ಘನಸಿಂಹನಾದದ
ಸಿಡಿಲ ಶಿಕ್ಷಾಗುರುವೆನಲು ಮಸಗಿದನು ಕಲಿಭೀಮ || ೯

ಧಾತಿ ಯಿಟ್ಟನು ದಾನವರ ದೆ
ಕ್ಪಳದಲ್ಲಿಗೆ ಫೆಲ್ಲಿಸಿದನು
ಬಾಳುಗಳು ಹೊಯ್ದೊಣಿಸಿ ಬಿಡಿಸಿದ ತನ್ನವರ ಸೆಜೆಯ |

ಸೀತೆ ನಾಯ್ಕಳ ನೆತ್ತರಿನ ತನಿ
ಗಾಲುವೆಯಲೇ ಬೆಳಸುವೆನು ದಿವ
ಜಾಳಿಗಳ ಸಂತೋಷಸಸಿಯನೆನುತ್ತ ಗರ್ಜಿಸಿದ || ೧೦

ಮೆಸಗಿತದ್ಭೃತಯುದ್ಧ ವಿಬ್ರಿ
ಗಸಮಧಾಳಾಧೂಳಿಯಲಿ ಘ
ಲ್ಲಿಸಿದನವನನು ದಂಡೆಯಲಿ ತಡೆಗಾಲಲೊಡೆ ಹೊಯ್ದು |
ಬಿಸುಗುದಿಯ ನವರುಧಿರಜಲ ಜಾ
ಳಿಸೆ ನವದ್ವಾರದಲಿ ದೈತ್ಯನ
ಕುಸುಕಿಹುದು ತಿವಿತಿವಿದು ಕೊಂದನು ಕಲಿಜಟಾಸುರನ || ೧೧

ಅರಸ ಕೇಳಿದಾನವನ ತನು
ಬಿರಿದು ಬಿದ್ದು ದು ಬಾತ ಹೆಣನು
ಬ್ಬರದ ಹೊಲಸಿದ ಗವಲು ಕವಿದುದು ಕೂಡೆ ವನದೊಳಗೆ |
ಧರಣಿಪತಿ ತದರಿಕಾಶ್ರಮ
ವರತಪೋವನದಿಂದ ತೆಂಕಲು
ತಿರಿಗಿ ಬಂದನು ಸಾಹುಿದನು ವೈಷ್ಣವನಾ¹ ಶ್ರಮಕೆ || ೧೨

ಆತಪೋವನವಿವರ ಘಲ್ಲಣೆ
ಗಾತುದಿಲ್ಲ ವಿನೋದದಲಿ ವಿ
ಖ್ಯಾತಶೈಲದ ಮೇಖಲೆಯ ತುದಿಗಡಹಿದನು ಕಲಿ ಭೀಮ |
ಆತ ನಸು ಹಳಚಿದನು ದೈತ್ಯನ
ಭೀತ ಮೆಣಿಮಾನೆಂಬವನು ಪದ
ಘಾತಿಯಲಿ ಲಟಕಟಿಸೆ ಗಿರಿಯಲಿ ಕಾದಿದರು ಭಟರು || ೧೩

ಕೊಂದನವನನು ವಿಗತಶಾಪನು
ನಿಂದನಿದರಲಿ ಯಕ್ಷರೂಪಿನೊ
ಳಂದಗಸ್ತ್ಯನ ಶಾಪವೃತ್ತಾಂತವನು ವಿವರಿಸಲು |

ಬಂದನಲ್ಲಿಗೆ ಯಜ್ಞಪತಿ ನಲ
ವಿಂದಲಿವರನು ವಿವಿಧವಸ್ತುಗ
ಳಿಂದ ಸಂತಸಬಡಿಸಿ ಕೊಂಡಾಡಿದನು ಪಾಂಡವರ || ೧೪

ಅರಸನತಿಸಂತೋಷಮಯಸಾ
ಗರದಿ ಮುಖಗುವನೊಮ್ಮೆ ನಿಮಿಷಕೆ
ನರನ ವಿರಹದ ದುಃಖಸಾಗರದೊಳಗೆ ಸೈಗಡವೆ |
ಪರಮೇಶ್ವರಗಳ ಮಧುರವಚನೋ
ತ್ಕರದಿ ತಿಳಿವನದೊಮ್ಮೆ ಪುನರಪಿ
ಮರುಳಹನು ಫಲಗುಣನ ನೆನೆನೆದರಸ ಕೇಳೆಂದ || ೧೫

ಅರಸನಲಿ ಬೇರೊಳು ಬಚ್ಚಿಕಂ
ಕುರಿಸಿದುದು ಭೀಮನಲಿ ನಕುಲನ
ಲೆರಡು ಮೊರೆಲೆಯಾಯ್ತು ಸಹದೇವನಲಿ ಕವಲೊಡೆದು |
ಅರಸಿಯಲಿ ಸಲೆ ಹೂತು ಕಾತ
ಬು ರಿಸುತಿದುರ್ದದು ಶೋಕಲತೆ ತ
ತ್ಪರಿಕರದ ಕರುಣಾವಳಿಯ ಹಬ್ಬುಗೆಯ ಹರಹಿನಲಿ || ೧೬

ಮೆಚಿದನೋ ನಮ್ಮ ನಿಬರನು ಧಿಟ
ಮೆಚಿಯಲುಚಿತವೆಲೆ ಸುರೇಂದ್ರನ
ಸೆಳಗು ಸೋಂಕುವ ಸಲಿಗೆ ಸಲುವುದೆ ಮರ್ತ್ಯಜಾತಿಯಲಿ |
ಉಣುವಸುರಪನ ಸಾರಸಾಖ್ಯದೊ
ಳುಣಿಯನೋ ನಮ್ಮ ನಿಬರಲಿ ಬಲು ¹
ಸೆಜಿಗೆ ನರನಂಗೈಸನೆಂದವನೀಶ ಚಿಂತಿಸಿದ || ೧೭

ವಾಮನಯನಸ್ಫುರಣಪರಿಗತ
ವಾಮಬಾಹುಸ್ಪಂದವಾದುದು
ಭಾಮಿನಿಗೆ ಭೂಪತಿಗೆ ಜನಿಸಿತು ದಕ್ಷಿಣಾಂಗದಲಿ |

¹ ನಮ್ಮಿಪ್ರವಸದ, ಚ.

ವೈಮನಸ್ಯವ್ಯಸನನಿರಶನ

ಕೀಮಹಾಶಕ್ತುನಂಗಳಿವೆ ಯೆಂ

ದಾಮಹೀಪತಿ ಸೇನೆಯುತಿರ್ದನು ಘಲುಗುಣನ ಬರವೆ || ೧೪

ಅರಸ ಕೇಳ್ಕೆ ಹಿಮದ ಹೊಯ್ಲಿನ

ಸರಸಿಜಕೆ ರವಿಯಂತೆ ಶಿಶಿರದ

ಸರಿದೆಲೆಯು ಬನದಲಿ ವಸಂತನ ಬರವಿನಂದದಲಿ |

ಸುರವಿಮಾನಶ್ರೇಣಿಗಳ ನವೆ

ಪರಿಮಳದ ಪೂರದಲಿ ಭಾರತ

ವರುಷಕಿಚಿದನು ಪಾರ್ಥ ಬಂದನು ಧರ್ಮಜನ ಹೊರಗೆ || ೧೫

ಏನನೆಂಬೆನು ಜೀಯ ಕುಂತೀ

ಸೂನು ಕಂಡನು ದೂರದಲಿ ಸುರ

ಮಾನಿನೀಜನದಂಗವಟ್ಟದಪೂರ್ವಪರಿಮಳದ |

ಆನನೇಂದುಗಳಾಭರಣಮು

ಕ್ತಾನುಕ್ಯತತಾರಾಮಯೂಖ ವಿ

ತಾನದಲಿ ಹೊಳಹೊಳವೆ ದಿಸ್ಯಸುರೇಂದ್ರಮುಣಿರಥವೆ || ೧೬

ಆರದೀರಥವೆನುತ ತಿರುಗಿ ಮೆ

ಹೀರಮುಣನಾಲಿಗಳು ಹರಿದುವು

ಭಾರಣೆಯ ಜನನಯನಕೋಟೆಯ ಕೊಲ್ಲಣಿಗೆ ಮಿಗಿಲು |

ಭೂರಿಮುಣಿರಶ್ಮಿಗಳ ಚಿಮ್ಮುವೆ

ಚಾರುಚಾಮರ ತುರಗತತಿಯು ಗ

ಭೀರಹೇಷಾರವದಲಿಚಿದುದು ರಥ ಸುರೇಶ್ವರನ || ೧೭

ರಥ ಸುರೇಶನದೀತ ನಂಮತಿ

ರಥನಲಾ ನೆಜೆ ನೋಂತು ಪಡೆದಳೂ

ಪೃಥೆಯನುತ ಕವಿದುದು ಮುನಿವ್ರಜ ಮಿಕ್ಕವರ ಮಿಗುತ |

ಮಧಿತರಿಪುವವಧಾನ ಲೋಕ
ಪ್ರಥಿತ ನಿರುಪಮವೆಂಬ ಸುರಸಾ
ರಞಯ ನೆಲನುಗ್ಗಡಣೆಯಲಿ ನಗುತಿಡಿದನಾರಥನ || ೧೦

ಅರಸ ಕೇಳುಬಿ ನಲಿ ಭೀಮನ
ಧರಣಿಪನ ರೋಮಶನ ಧಾಮ್ನನ
ಚರಣದಲಿ ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕಿ ಕೈಮುಗಿದೆಹಗಿ ಮುನಿಜನಕೆ |
ಹರಸಿದನು ಪೊಡವೆಂಟ ನಕುಲಾ
ದೈರನು ಮಧುರಪ್ರೀತಿವಚನ
ಸ್ಥು ರದಮಂದಸ್ನೇಹದಲಿ ನೋಡಿದನು ಪರಿಜನವೆ || ೧೧

ಬಿಗಿದಗವಸಣಿಗೆಯಲಿ ಸೂರ್ಯನ
ನುಗಿವವೋಲಿ ವಾಣಿಕ್ಯಮಯರ
ಶ್ರೀಗಳು ರಂಜಿಸೆ ಮಿಗೆ ಸುರೇಶ್ವರನಿತ್ತು ಭೂಪಣವೆ |
ತೆಗೆತೆಗೆದು ಯಮನಂದನಂಗೋ
ಲಗಿಸಿ ಭೀಮಂಗಿತ್ತು ನಕುಲಾ
ದಿಗಳ ಮೈಯಲಿ ತೊಡಿಸಿದನು ಕೈಯ್ಯಾಜಿ ಕಲಿಸಾರ್ಥ || ೧೨

ಕರೆಸಿ ಕಾಣಿಸಿದನು ಸುರಾಧೀ
ಶ್ವರನ ಸಾರಥಿಯನು ಸುರೇಶನ
ವರವರೂಢದ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಸಕಲಶೋಭೆಗಳ |
ಅರಸಮೊದಲಾದಖಿಳಜನಭೂ
ಸುರರು ಕಂಡುದು ಮಾತಳಿಯ ಸ
ತ್ಯರಿಸಿ ಸಂಭಾವಿಸಿದನವನೀಪತಿ ಸರಾಗದಲಿ || ೧೩

ಕುಶಲವೇ ದೇವೇಂದ್ರನಾತನ
ಶಶಿವದನೆಯರು ಸುಖಿಗಳೇ ರಾ
ಕ್ಷಸರು ವಶವರ್ತಿಗಳೇ ನಿರ್ಜರನಗರ ನಿರ್ಭಯವೆ |

ದೇಸೆಯವರು ಮೂಲೆಗಳವರು ಮ
ನ್ನಿಸುವರೇ ಸುರಲೋಕಸಾಖ್ಯ
ವ್ಯಸನಭರಭಂಗಿಸದಲೇ ಹೇಡೆಂದನಾಭೂಪ ||

೧೬

ಹದುಳಿಗನು ದೇವೇಂದ್ರನಾತನ
ಸುದತಿಯರು ಸುಖಜೀವಿಗಳು ನೆಹಿ
ತ್ರಿದಶರುಣಿ ಬಲ್ಲಿದರು ವಶವರ್ತಿಗಳು ದಿಗಧಿಪರು |
ಮದಮುಖದ ರಾಕ್ಷಸರು ಮಾಯಾ
ವಿಧದ ದನುಜರು ಧೂಳಿಪಟವಾ
ಯ್ದದಃನೀ ಸುರಲೋಕ ಸಾಖ್ಯದೊಳಹುದು ಕೇಳೆಂದ ||

೧೭

ಭಜಿಸಿದೈ ಭರ್ಗನನು ಶಾಂಭವ
ಯಜನಸಾರಸಮಾಧಿ ಶಿವ ಪದಕೆ
ರಜವ ಬಿಡಿಸಿತೆ ಬಗೆಯ ಕುಳ ತೆವರಾಯ್ತೆ ತಡಿದೆಗೆದು |
ವಿಜಯಶಬ್ದವು ಪಾರ್ಥಕ್ಕ ತಿಯಲಿ
ಮೆಜಡವಿಲ್ಲಲೆ ವೈರಿರಾಯರ
ಕುಜನತಾನಿಚ್ಛೇದ ಸಾಧ್ಯವೆ ಯೆಂದನಾಭೂಪ ||

೧೮

ಜೀಯ ಚಿತ್ತೈಸಿಂದ್ರನಲ್ಲಿ ಸ
ಹಾಯವಾದನು ಶಿವನ ಕಾರು
ಣ್ಯಾಯುಧವೆ ಮುಸೆದುದು ಸುರೇಂದ್ರಸ್ನೇಹ ಸಾಣೆಯಲಿ |
ಗೇಯವೇ ಧೂರ್ಜಟಸು ಶರ ಲೋ
ಕಾಯತರಿಗೇನೆಂಬೆನದು ನಿ
ರ್ದಾಯದಲಿ ವಶವರ್ತಿಯಾದುದೆನಗೆಂದನಾಪಾರ್ಥ ||

೧೯

ಹರನ ಕರುಣಾಲಾಭ ಲೋಕೋ
ತ್ತರದ ಪರಿತೋಷದಲಿ ತಾನಿರೆ
ಗುರವ ಕಳ್ಳುಹಿದನಿರಥವನೀವಿಮಲಮಾತಳಯ |

ಕರೆಸಿದನು ನಿಜನಗರಿಗಾ ನಿ
 ಜ್ಞರನಿಕರವಾಸತಿಯರಾದಿ
 ಕ್ವರಿವೈಥರು ಕೊಂಡಾಡಿತೆನ್ನ ನು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ || ೨೦

ಪಾಶುಪತಶರಭುವನದೂರ್ಧ್ವ
 ಶ್ವಾಸವತಿಕೋವಿದರಲ್ಲೇ ಚಿ
 ತ್ವೈಸಿ ಬಲ್ಲಿರಿ ನಿಮ್ಮಡಿಗಳಾಮ್ನಾಯವೀಧಿಯಲಿ |
 ಆಶರವಲ್ಲೇ ಸೇರಿತೆನಗೆ ಮು
 ಹೇಶನಿಂದಲ್ಲಿಂದ ಬಚ್ಚಿಕ ಸು
 ರೇಶನತಿಮನ್ನಿಸಿದನಮರಾವತಿಯೊಳೊಲವಿನಲಿ || ೨೧

ಖ್ಯಾತಿವಡೆದನು ಶಿವನ ಕಾರು
 ಣ್ಯಾತಿಶಯಕಿದು ಫಲವೆ ಸಾಕಿ
 ನ್ನೇ ತಕ್ಕೀರಾಜಸವಿಡಂಬವಿಕಾರಕುಚಿತನಲೆ |
 ವಿಗ್ರಹೋತ್ರಸರೇತಪತಿಪುರು
 ಹೂತವರುಣಾದಿಗಳು ಕಾಂಡ
 ವ್ರಾತದಲಿ ತೊಳದರು ಮನೋರಥಕಲಿತಕರ್ದಮವ || ೨೨

ಕೇಳಿ ಮಿಗೆ ಹಿಗ್ಗಿದನು ತನುರೋ
 ಮೊಳ ತಳತುದು ಹರುಷವಾರಿಗ
 ಳಾಳಿಗಳ ಹೂಚಿದವು ತೂಚಿದುವಂತರವೈಧೆಯ |
 ತೋಳ ಹಿಡಿದಿಳಿದಪ್ಪಿ ಪಾರ್ಥನ
 ಬೋಳವಿಸಿದನು ಪೌರವಾನ್ವಯ
 ಪಾಲಕನೆ ಯೆಂದರಸ ಕೊಂಡಾಡಿದನು ಫಲಗುಣನ || ೨೩

ಮುಖುದುದಿನ್ನೇನಿಹಿತಬಲ ಹಗೆ
 ಹಃಪದ್ಯೈ ದೌ ಸದಿಯ ಮೊಳಗೆ
 ಕಣುಬಿದವರಿಗೆ ಕಾಣಲಾಯ್ತು ಕೃತಾಂತನೋಲಗವೆ |

ಕಹಿದನೇ ಕರುಣವನು ಹರ ಹರ
 ಪೆಜಿನೊಸಲಬಲುದೈವನಿತಿರ
 ದೊಯಿಗೆ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ || ೩೪

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಹ ದಿ ಮೂ ರ ನೆ ಯ ಸಂಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ಲೀಲೆ ಮಿಗೆ ನರನಮರಲೋಕದ
 ಕಾಲಿಕೇಯನಿವಾತಕವಚರ
 ಸೀತೆ ಬಿಸುಟೆಂದವನು ವಿವರಿಸಿದನು ಮಹೀಪತಿಗೆ ||

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀ
 ಪಾಲ ಧರ್ಮಜನರ್ಜುನನನುಪ
 ಲಾಲಿಸಿದನುಜ ಮುಖಗಿದನು ಪುಳಕಾಂಬುಪೂರದಲಿ |
 ಹೇಳು ಪಾರ್ಥ ಕಪರ್ದಿಯಸ್ತು
 ವ್ಯಾಳಸಂಗ್ರಹಣಾಪ್ರಪಂಚವೆ
 ನಾಲಿಸುವೆನೆ ನೃಪತಿಗಭಿವರ್ಣಿಸಿದನಾಕಥೆಯ || ೧

ಹರನ ಶರಲಾಘ್ರಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ
 ಕರೆಸಿದನು ಹರಿಯಲ್ಲಿ ಸುರಪತಿ
 ಗಣುಹಿದನು ಸುರರಿಪುಗಳೊಳಗವನು ಸುರಾಚಾರ್ಯ |
 ಅರಿಗಳಮಗೆ ನಿವಾತಕವಚರು
 ಸುರಪದವಿ ಸೋಪದ್ರವದ ನಿ
 ಪ್ಪುರವಿದೆಂದು ರಹಸ್ಯದಲಿ ತನಗೊಂದನಮರೆಂದ್ರ || ೨

ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಕುರಿತು ಇಂದ್ರನು ಸ್ವರ್ಗದ ತೊಂದರೆಯನ್ನು
ಹೇಳಿದುದು.

ಶಿವನ ಕೃಪೆ ನಿನಗಾಯ್ತು ನಿರ್ಜರ
ನಿವಹವಿದೆ ನಾಕದಲಿ ಬಲುದಾ
ನವರ ವಿಲಗದಿ ಬೆಚ್ಚು ವೋದುದು ಸ್ವರ್ಗಸಾಖ್ಯಾಫಲ !
ಜವನ ಭಯ ಜೀವರಿಗೆ ದುರ್ಜನ
ರವೆಗಡವು ಸುಜನರಿಗೆ ತಮ ಶಶಿ
ರವಿಗಳಿಗೆ ಮುನಿವಂತೆ ಖಳರಿದೆ ಯೆಂದನಮರೇಂದ್ರ || ೩

ಮುದದ ನೆಲೆ ಶುಭದಿಕ್ಕೆ ಸೋಗಸಿನ
ಸದನ ಸಾಖ್ಯದ ಗರುಡಿ ಸೋಂಪಿನ
ಪದವಿ ಲೀಲೆಯ ತಾಂ ತಾಯ್ತನೆ ಖೇಳಮೇಳವದ !
ಮದದ ಮಡು ಭೋಗೈಕನಿಧಿ ಸಂ
ಪದದ ಜನ್ಮಸ್ಥಲ ಮನೋರಥ
ದುದಯಗಿರಿ ಹಿಂದೀಸುದಿನವಮರಾವತೀನಗರ || ೪

ಕಳವಳದ ನೆಲೆ ಭಯದ ಜನ್ಮ
ಸ್ಥಲ ವಿಷಾದದ ಪೇಟೆ ಖಾತಿಯು
ನಿಳಯ ಖೋಡಿಯ ಕಟಕ ಭಂಗದ ಸಂಭವಸ್ಥಾನ !
ಅಳುಕಿನಂಗಡಿ ಹಳವಿನಾಡುಂ
ಬೋಲ ನಿರೋಧದ ಶಾಲೆ ದುಗುಡದ
ಕಳನೆನಿಸಿತೀನಗರಿ ಯಿಗಳ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಂದ || ೫

ಸಿಡಿಲಕಾಲದೊಳೆಣಿಗುವಂತಿರೆ
ಕಡಲು ಕಲ್ಪದೊಳುಕ್ಕುವಂತಿರೆ
ವೋಡವಿಯಾಕಸ್ಮಿಕದೊಳೆಣಿವಂತಿರೆ ರಸಾತಲಕೆ !

ತುಡುಕುವುದು ರಕ್ಕಸರ ಭಯ ಹುಡಿ

ಹುಡಿಯಹುದು ಸುರವಿಭವವೆನುಗಿ

ಮೈಡಿಯಲವರು ನಿವಾತಕವಚರು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ || ೬

ಕೆತ್ತ ಕದ ತೆಗೆಯದು ಸುರಾಘದ

ಹೊತ್ತ ಸರಕಿಳಿಯದು ಸುಕಲ್ಪಿತ

ಮತ್ತಗಜರಥವಾಜಿ ತೆಗೆಯವು ಪುರದ ಬಾಹೆಯಲಿ |

ತೆತ್ತು ಹರಿಯದು ಕಾಡಿ ರಣದಲಿ

ಸತ್ತು ಹಿಂಗದು ಸುರರ ಸತಿಯರು

ತೊತ್ತಿರಾದರು ಖಳರ ಮನೆಗಳಿಗೆಂದನಮರೇಂದ್ರ || ೭

ಭಯದ ಬಾಹೆಯಲಪಸರದ ನಿ

ಶ ಯದ ದುಮ್ಮಾನದ ವಿಘಾತಿಯ

ಲಯದ ಲಾವಣಿಗೆಯಲಿ ರಾಗದ ತಡಿಯ ಸಂಕಟದ |

ದಯೆಯ ಪಾಡಿನ ಹೃದಯಕಂಪದ

ನಯನದೊಳಿತೆಯ ಬಗೆಯ ಕೊಱ

ತೆಯ ಜಯದ ಜೋಡಿಯ ದೇವನಿದೆ ನೋಡೆಂದನಮರೇಂದ್ರ || ೮

ಅಲ್ಲಿ ದೈತ್ಯರು ಮೂಱುಕೋಟಿಗ

ಳಲ್ಲಿ ಸಮಸತ್ಯರು ಮಹಾರಥ

ರಲ್ಲದಿಲ್ಲವರೊಳಗೆ ದೇವತ್ರಯಕೆ ಬಲ್ಲಿದರು |

ಗೆಲ್ಲ ನಿನಗಹುದವರೊಡನೆ ಕಳು

ವಿಲ್ಲ ತನ್ನಿಂದಣಿದ ವಿದೈಗ

ಳಲ್ಲವಕೆ ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ ಯಿದೆಂದನು ಬಲಧ್ವಂಸಿ || ೯

ಅವರುಪೇಕ್ಷೆಯಲುಚವು ಮೇಣ ನ

ಮೈವರ ಬೇಹಿನ ಸುತಿನಿನಲಿ ಮೇ

ಣವರನಳುಕಿಸುವಾಧಿದೈವಿಕಕರ್ಮಗತಿಗಳಲಿ |

ದಿವಿಜರಿಂದವರುತಿರಾದಾ

ನವರ ಧಟ್ಟುಸಿ ದೇವಲೋಕವ

ನೆವಗೆ ನಿರುಪದ್ರವದಲಡೆ ಮಾಡೆಂದನಮರೇಂದ್ರ ||

೧೦

ಇಂದ್ರನ ಅಪೆಕ್ಷೆಯಂತೆ ದೈತ್ಯರ ಮೇಲೆ ಯುಧಕ್ಕೆ
ಹೊರಟುದು.

ಹೈ ಹಸಾದವು ನಿಮ್ಮ ಕೃಪೆಯವ

ಗಾಹಿಸುವೊಡೇನರಿದು ದೈತ್ಯರು

ಸಾಹಸಿಕರೇ ಸದವೆನೀ ಪುರಜನಕೆ ಹಿತವಹರೆ |

ಆಹರಾಸ್ತ್ರದೊಳಮರವೈರಿ

ಪ್ರೂಹಭಂಜನವೆಹುದು ನಿಷ್ಪ

ತ್ಯಾಹ ನಿಶ ಯನೆಂದು ಬಿನ್ನೈಸಿದನು ತಾನೆಂದ ||

೧೧

ಈರಥವನೇ ಹೂಡಿಸಿದನೀ

ಸಾರಥಿಯ ಬೆಸಸಿದನು ಸುರಪರಿ

ವಾರ ನೆರೆದುದನೆಣಿಸಲಳವೇ ಕೋಟಿಜಿಹ್ವೆಯಲಿ |

ವಾರಣದ ಹಯರಥಪದಾತಿಯ

ಭಾರಣೆಗೆ ದಿವ ನೆರೆಯದಿಂದ್ರನ

ವೀರಭಟರೆನ್ನೊಡನೆ ನೆರೆದುದು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ ||

೧೨

ಹೊಲಬಿಗರು ಹರಿದರು ಸುರೇಂದ್ರನ

ದಳದ ಮೊನ್ಯರ ಸನ್ನೆಯಲಿ ದಿಗು

ವಳಯದಗಲದೊಳೊಲೆವೆ ಲಲಿತಚ್ಛತ್ರಚಮರಿಗಳ |

ಜಲಧಿ ಜಲಧಿಯ ಹಳಚಲಗದ

ವೈಳಿಪ ವಾದ್ಯಧ್ವನಿಯ ಡಾವರ

ಸೆಳೆದುದಸುರಸಮೋಹಧೈರ್ಯವನರಸ ಕೇಳೆಂದ ||

೧೩

ಅಳು ನಡೆದುದು ಮುಂಗುಡಿಯ ಹರಿ
 ಧಾತಿ ನೂಕಿ ಹಿರಣ್ಯನಗರಿಯ
 ಮೂಲೆಗೈದಿತು ಹೊಯ್ದು ದಲ್ಲಿಯ ಬಿಡುಗು ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟೆಯ |
 ಸೂಳವಿಸಿದುವು ಸನ್ನೆಯಲಿ ನಿ ^{೨೪}
 ಸ್ನಾಳ ದನುಜಪುರೋಪಕಂಠದ
 ಕೂಲವತಿಗಳ ತೀರದಲಿ ಬಿಡಿಸಿದನು ಪಾಳಯವ || ೧೪

ಅಹಿಯದಾಪಟ್ಟಣವಿದೇನೋ
 ಹೊಹಿಗೆ ಗಜಬಜವೆನೆ ಸುಪರ್ವರ
 ಕುಹುಹುಗಳನಹಿದಮರರಿಪುಗಳು ಹರಿದರರಮನೆಗೆ |
 ಬಿಜುನುಡಿಯ ಸುಮ್ಮಾನದುಬ್ಬಿನ
 ನೆಜಿ ನಗೆಯ ನಯನಾಂಬುಗಳ ಖಳ
 ರೆಹಿಗಲತಿಸುಮ್ಮಾನವೇನೆಂದಸುರ ಬೆಸಗೊಂಡ || ೧೫

ಜೀಯ ಬಲೆಗಳ ತೆಗಿಸು ನಡೆ ನಿ
 ದಾಳಿಯದಲಿ ನಿಮ್ಮಡಿಯ ಬೇಂಟೆಗೆ
 ರಾಯ ಮೃಗ ನಡೆತಂದವಿವೆ ನಗರೋಪಕಂಠದಲಿ |
 ಹೋಯಿತಸುರರ ಕೈಯ್ಯ ಹಸದಿರು
 ಪಾಯ ಪಾಯವಧಾರೆನಲು ಖಳ
 ರಾಯನೆತ್ತಣ ¹ ಮೃಗವದಾವುದೆನುತ್ತ ಬೆಸಗೊಂಡ || ೧೬

ರೂಢಿಸಿದನಮರೇಂದ್ರನಮರರ
 ವೇಡೆಯಾಯ್ತು ಹಿರಣ್ಯನಗರಿಗೆ
 ಗಾಢಬಲರದೆ ವರುಣಯಮಾಗ್ನಿ ವಾಯುಗಳು |
 ರೂಢಿಗಚ್ಚ ರಿಯಾಯ್ತು ಲಾ ಪರಿ
 ಗೂಢಮೃಗಗಣ ಬಂದುದೀ ನಿ
 ಮೂಢರನ ಹಿಡಿತರಿಸೆಂದನು ದೂತನೊಡೆಯಂಗೆ || ೧೭

ಇವನ ಹೊಯ್ ಕಟವಾಯ ಕೊಯ್ ತ
 ಪ್ಪುವನೆ ಸುರಪತಿ ಶಿವ ಶಿವಾ ಸುರ
 ರವಗಡಿಸುವರೆ ವೇಡೆ ಗಡ ಹೈರಣ್ಯನಗರಿಯಲಿ |
 ಇವನ ಸೀತೆನೆ ಹೊಣಿಗೆ ಸುರಸೈ
 ನ್ಯವನು ಸೀತೆಯೆ ಬಚಿಹ ನೀ ನಿ
 ನ್ನ ವನ ಮನವೊಲಿವಂತೆ ಮಾಡೆನೆ ಖಳನು ಬಿಜಿಗಾದ || ೧೪

ಬಂದನೇ ಸುರರಾಜನಕಟ್ಟಿ
 ತಂದು ಮುತ್ತಿ ತೆ ದಿವಿಜಬಲ ತರು
 ಣೇಂದುಧರನೇ ತರಿಸಿದನೆ ಶಿವ ಶಿವ ವಿಶೇಷವಲ |
 ಇಂದಿನಲಿ ಕಡೆ ಯೆಮಗೆ ಮೇಣು ಪು
 ರಂದರನು ನಿರ್ನಾಮೆನ್ನೆ ಸಲೆ
 ಯೆಂದು ಬಿಟ್ಟನು ಚೂಣಿಯನು ಪಟುಭಟರ ಬೊಬ್ಬೆಯಲಿ ¹ ||
 ಧರಣಿಪತಿ ಚಿತ್ತೈಸು ವೇಲೆಯ
 ಸಿರವನೊಡೆದುಬ್ಬೇವ್ವ ಘನಸಾ
 ಗರದ ವೊಲ್ ಸಿಡಿದೊದಲು ಕವಿದುದು ಕೂಡೆ ವಂಕದಲಿ |
 ಕರಿತುರಗರಥರಾಜಿ ಕಾಲಾ
 ಳುರವಣಿಸಿತೇನೆಂಬೆನಸುರರ
 ಧೋರೆಯ ಸನ್ನೆಗೆ ಸೂಳವಿಪನಿಸ್ಸಾಳಕೋಟೆಯಲಿ || ೧೦

ಅಸುರರು ಯುದ್ಧ ಕ್ಷಾಸ್ತ್ರ ಸಿದ್ಧರಾದುದು.

ಕವಿದುದಸುರರ ಚೂಣಿ ಬೊಬ್ಬೆಯ
 ವಿವಿಧವಾದ್ಯಧ್ವನಿಯ ಕಹಳಾ
 ರವದ ಕೋಳಾಹಳಕೆ ತುಂಬಿತು ಬಹಳಭೇರಿಗಳು |
 ರವಿಯನಾಕಾಶವ ದಿಗಂತವೆ
 ತಿವಿದು ಕೆಡರುವಧೂಳಿ ತಿಮಿರಾ
 ಣವವಲೈ ತ್ರೈಜಗವೆನಲು ಝೇಂಪಿಸಿದುದರಿಸೇನೆ || ೧೧

ದಾನವರ ಧಕ್ಕಡತನವನದ
 ನೇನನೆಂಬೆನು ಜೀಯ ತೊಳದು
 ವಾನೆಗಳು ತುಳಿದುವು ತೇಜಿಗಳು ಉಬಿದವು ತೇರು |
 ಅನಲಳವೇ ಭಟರ ಶರಸಂ
 ಧಾನವನು ಬಲುಸರಳ ಸೂಟೆಯ
 ಸೋನೆಯಲಿ ಜಗ ಮುಖಗಿತನೆ ರ್ಪೂಡಿಸಿತು ಖಳಸೇನೆ || ೧೦

ಮುಖಿದುದಮರರ ಚೂಣಿ ದಾನವೆ
 ರುಉಜಿಗಳುಕಿತು ಸಿದ್ಧವಿದ್ಯಾ
 ಧರಮಹೋರಗಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸಗುಹ್ಯಕಾದಿಗಳು |
 ಹೊರಗೆ ವನವೀಧಿಯಲಿ ಕಾಹಿನೆ
 ಕುಉವದಲಿ ಗೋಪುರದಲೊಳಿದ
 ಸುರರ ಮುಖಿದರು ಮೇಲುಗಾಳಗವಾದುದಸುರರಿಗೆ || ೧೧

ಕೊಳಿದವರರು ¹ ಕೋಲುಗಟ್ಟಿತು
 ಬಣಗುಸುರರೋಸರಿನಿ ಭಾರಾಂ
 ಕಣವನನ್ನಿ ದಿರಿನಲಿ ಬಿಸುಟರು ಸೂಸಿ ದೆಸೆದೆನೆಗೆ |
 ರಣವನದನೇನಂಬೆನೈ ಧಾ
 ರುಣಿಪತಿಯೆ ವಿಗ್ರಹದ ವಿಸ್ತಾ
 ರಣನಿಗುರ್ಗಣಿ ವಿಗಡಿಸಿತು ವಿಬುಧರ ವಿಡಾಯಿಗಳ || ೧೨

ಬಟಕ ಬಿಟ್ಟನು ರಥವನೀಮಾ
 ತಳಿ ವಿಭಾಡಿಸಿ ಹೊಕ್ಕ ಚೂಣಿಯೆ
 ಬಲಸಮುದ್ರದ ಮಧ್ಯದಲಿ ಮುಖಗಿತು ವರೂಥವಿದು |
 ಬಲದೊಳಚನು ಹಿಂದು ಮುಂದಿ
 ಟ್ಟಳಿಸಿದರನಿಟ್ಟೊರನಿದನು ಮುಂ
 ಕೊಳಿಸಿ ಮೇಲ್ವಾಯ್ದ ವರ ಮುಖಿದನು ವಾಮಭಾಗದಲಿ || ೧೩

ಕೆಟ್ಟುದಸುರರ ಚೂಣಿ ದಳ ಜಗ
 ಜಟ್ಟಿಗಳು ನುಗ್ಗಾಯ್ತು ದಿವಿಜರ
 ಧಟ್ಟನಲಿ ಬೊಬ್ಬಾ ಟವಾಯ್ತು ಗಭೀರಭೇರಿಗಳು ;
 ಬಿಟ್ಟನುಂಡೆಯಲಸುರಸುಭಟರು
 ಕೆಟ್ಟು ಹಾಯ್ದರು ಕೂಡೆ ಹೆಣ ಸಾ
 ಲಿಟ್ಟತೊಣಿ ಯೆನಲರುಣಜಲ ನಗರೋಪಕಂಠದಲಿ ||

೨೬

ಅಸುರರು ಅರ್ಜುನನ್ನು ಸ್ತುತಿಮಾಡಿದರೆಂದು ಹೇಳಿದುದು.

ನೂಕಿ ದೈತ್ಯರ ಚೂಣಿಯನು ಮುಖ
 ದೊಕ್ಕಿ ದುರ್ಗವ ಹೊಗಿಸಿದನು ಸ
 ವ್ಯಾಕುಲರು ಸೂಸಿದರು ಭಯವ ನಿವಾತಕವಚರಿಗೆ |
 ಆಕವಾಳನು ಜೀಯ ನಮ್ಮ ದಿ
 ವೌಕಸರ ಪರಿಯಲ್ಲ ಯುದ್ಧ
 ವ್ಯಾಕರಣಪಾಂಡಿತ್ಯವುಂಟೆಂದೆನ್ನ ದೂಳಿದರು ||

೨೭

ಕೇಳಿದನು ಕಡುಗೋಪದಲಿ ಸಿಡಿ
 ಲೇಟಗೈಯಲೆದ್ದ ನಸುರೇಂದ್ರಗೆ
 ಮೇಲುಗಾಳಗವೇ ಸುಪರ್ವರು ನಮ್ಮ ಸದೇವರಲೆ |
 ಕಾಲಗತಿಯೋ ಮೇಣ್ಣಪರ್ದಿಯ
 ಕೀಲಕವೊ ರವಿಯೊಡನೆ ತಮ ಕೈ
 ಮೇಳವಿಸಿತೇ ಶಿವ ಶಿವಾ ಯೆಂದಸುರ ಹಲುಮೊಳಿದ ||

೨೮

ಭಟರ ಬರಹೇತಾ ಸುರೇಂದ್ರನ
 ಕಟಕವಿಕ್ರಿದ ವೇಡೆಯಲಿ ಲಟ
 ಕಟಸುತಿದ ದಾನವರು ಮಾನಚ್ಯುತಿಯ ಮುನ್ನಿಸದೆ |
 ನಿಟಲನಯನನೇಡಿಸುವ ಚಾ
 ವಟೆಯರಾವೆಡೆ ಚತುರರಣಲಂ
 ಪಟರಡಣ ಬರಹೇತನುತ ಮಿಗೆ ಗರ್ಜಿಸಿದ ||

೨೯

ದಾನವರ ಧಕ್ಕಡತನವನದ
 ನೇನನೆಂಬೆನು ಜೀಯ ತೊಳದು
 ವಾನೆಗಳು ತುಳಗಿದುವು ತೇಜಿಗಳುಬಿದವು ತೇರು |
 ಆನಲಳವೇ ಭಟರ ಶರಸಂ
 ಧಾನವನು ಬಲುಸರಳ ಸೂಟೆಯ
 ಸೋನೆಯಲಿ ಜಗ ಮುಲುಗಿತನೆ ರ್ಪೂಡಿಸಿತು ಬಳಸೇನೆ || ೧೦

ಮುಖಿದುದಮರರ ಚೂಣಿ ದಾನವ
 ರುಣುಜಿಗಳುಕಿತು ಸಿದ್ಧವಿದ್ಯಾ
 ಧರಮಹೋರಗಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸಗುಹ್ಯಕಾದಿಗಳು |
 ಹೊರಗೆ ವನವೀಧಿಯಲಿ ಕಾಹಿನ
 ಕುಣುವದಲಿ ಗೋಪುರದಲೊಳಿಡ
 ಸುರರ ಮುಖಿದರು ಮೇಲುಗಾಳಗವಾದುದಸುರರಿಗೆ || ೧೧

ಕೇಣಕಿದಮರರು ¹ ಕೋಲುಗಟ್ಟಿತು
 ಬಣಗುಸುರರೋಸರಿನಿ ಭಾರಾಂ
 ಕಣವನನ್ನಿ ದಿರಿನಲಿ ಬಿಸುಟರು ಸೂನಿ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ |
 ರಣವನದನೇನೆಂಬೆನೈ ಧಾ
 ರುಣಿಪತಿಯೆ ವಿಗ್ರಹದ ವಿಸ್ತಾ
 ರಣನಿಗುರ್ಗಣಿ ವಿಗಡಿಸಿತು ವಿಬುಧರ ವಿಡಾಯಿಗಳ || ೧೨

ಬಚಕ ಬಿಟ್ಟನು ರಥವನೀಮಾ
 ತಳ ವಿಭಾಡಿಸಿ ಹೊಕ್ಕ ಚೂಣಿಯೆ
 ಬಲಸಮುದ್ರದ ಮಧ್ಯದಲಿ ಮುಲುಗಿತು ವರೂಥವಿದು |
 ಬಲದೊಳಚನು ಹಿಂದು ಮುಂದಿ
 ಟ್ಟಳಿಸಿದರನಿಟ್ಟೊರಿಸಿದನು ಮುಂ
 ಕೊಳಿಸಿ ಮೇಲ್ವಾಯಿ ವರ ಮುಖಿದನು ವಾಮಭಾಗದಲಿ || ೧೩

ಕೆಟ್ಟುದಸುರರ ಚೂಣಿ ದಳ ಜಗ
 ಜಟ್ಟಿಗಳು ನುಗ್ಗಾಯ್ತು ದಿವಿಜರ
 ಧಟ್ಟಿನಲಿ ಬೊಬ್ಬಾ ಟವಾಯ್ತು ಗಭೀರಭೇರಿಗಳು |
 ಬಿಟ್ಟನುಂಡೆಯಲಸುರಸುಭಟರು
 ಕೆಟ್ಟ ಹಾಯ್ದರು ಕೂಡೆ ಹೊಸಾ
 ಲಿಟ್ಟತೊಣಿ ಯೆನಲರುಣಜಲ ನಗರೋಪಕಂಠದಲಿ || ೨೬

ಅಸುರರು ಅರ್ಜುನನ್ನು ಸ್ತುತಿಮಾಡಿದರೆಂದು ಹೇಳಿದುದು.

ನೂಕಿ ದೈತ್ಯರ ಚೂಣಿಯನು ಮೆಣಿ
 ದೊಕಿ ದುರ್ಗವೆ ಹೊಗಿಸಿದನು ಸ
 ವ್ಯಾಕುಲರು ಸೂಸಿದರು ಭಯವೆ ನಿವಾತಕವಚರಿಗೆ |
 ಅಕೆವಾಳನು ಜೇಯ ನಮ್ಮ ದಿ
 ವೌಕಸರ ಪರಿಯಲ್ಲ ಯುದ್ಧ
 ವ್ಯಾಕರಣಪಾಂಡಿತ್ಯವ್ರಂಟೆಂದೆನ್ನ ದೂಳಿದರು || ೨೭

ಕೇಳಿದನು ಕಡುಗೋಪದಲಿ ಸಿಡಿ
 ಲೇಚಿಗೆಯಲೆದ್ದ ನಸುರೇಂದ್ರಗೆ
 ಮೇಲುಗಾಳಗವೇ ಸುಪರ್ವರು ನಮ್ಮ ಸದೇವರಲೆ |
 ಕಾಲಗತಿಯೋ ಮೇಣ್ಣಪರ್ದಿಯ
 ಕೀಲಕವೊ ರವಿಯೊಡನೆ ತಮ ಕೈ
 ಮೇಳವಿಸಿತೇ ಶಿವ ಶಿವಾ ಯೆಂದಸುರ ಹಲುಮೊಳಿದ || ೨೮

ಭಟರ ಬರಹೇತಾ ಸುರೇಂದ್ರನ
 ಕಟಕವಿಕ್ರದ ವೇಡೆಯಲಿ ಲಟ
 ಕಟಸುತಿದೆ ದಾನವರು ಮಾನಚ್ಯುತಿಯ ಮನ್ನಿಸದೆ |
 ನಿಟಲನಯನನನೇಡಿಸುವ ಚಾ
 ನಟೆಯರಾವೆಡೆ ಚತುರರಣಲಂ
 ಪಟರಡಣ ಬರಹೇಣೆನುತ ಮಿಗೆ ಗರ್ಜಿಸಿದ || ೨೯

ಅಸುರರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದು ಮುತ್ತುವಿಕೆ.

ನೆಜಿದರಸುರರು ಕಾಳಕೂಟದ
ಕಱುವಿನೆಹಕವೊ ಸಿಡಿಲ ದಳ್ಳುರಿ
ದಿರುಳದಡ್ಡಿಯೊ ಪ್ರಳಯಭೈರವನುಬಟ್ಟೆಯ ಪಡೆಯೊ |
ಹರನ ನಯನಜ್ವಾಲೆಯವದಿರ
ಗರುಡಿಯೋ ಗಾಢಾಯ್ ತೇಜದ
ದುರುಳದಾನವಭಟರು ಬಂದರು ಕೋಟಿಸಂಖ್ಯೆಯಲಿ || ೩೦

ನೆರೆದಿರೈ ಪರಿಭವದ ನೆಲೆಯಲಿ
ನೆರೆದಿರೈ ದುಷ್ಟೀರ್ತಿಸತಿಯಲಿ
ನೆರೆದಿರೈ ಸಲೆ ಹೊರೆದಿರೈ ದುರ್ಗತಿಗೆ ಡೊಳ್ಳುಗಳ¹ |
ಸುರರಲೇ ನೀವ ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡಿರ
ಕುರಳಕ್ಕೆದೊಳಸಿಂಗೆ ಮಿಗೆ ಕಾ
ತರಿಸುತಿದೆ ವಾಸವನೊಡನೆ ವಾಸಿಗಳ ಬಿಡಿಯೆಂದ || ೩೧

ಜೀಯ ಖಾತಿಯಿದೇಕೆ ದಿವಿಜರ
ರಾಯನರಸಿಯ ನಿನ್ನ ತೊತ್ತಿರ
ಲಾಯದಲಿ ತೋಱುವೆವು ತಾ ತಾ ವೀಳೆಯವನೆನುತ |
ಹಾಯಿದರು ತಮೆ ತನುಗೆ ಮುಂಗುಡಿ
ದಾಯದಲಿ ಧಟ್ಟೆಸುವೆ ನಿಸ್ಸಾ
ಳಾಯತದ ಬಹುವಿಧದ ವಾದ್ಯದ ಲಳಿಯ ಲಗ್ನೆಯಲಿ || ೩೨

ಬಡೆದುದಿಳೆಯೆನೆ ಸಮವಿಷಮದುರಿ
ಗಡಲು ಶಿವ ಶಿವಾ ಯೆನೆ ವಿಘಾತಿಯ
ಲಿಡೆ ದಡಿಗದಾನವರು ಕವಿದರು ಕೆದಕು ಸುರಬಲವ |
ಘಡಘಡಿಡಿರಾಗಲಿ ಸುರೇಂದ್ರನ
ತೊಡಕ ಹೇಟಾ ಕಾಲಲಿದೆಲಾ
ತೊಡರೆನುತ ಹೊಯ್ದ ರಸುರರು ಸುರರ ಸಂದಣಿಯ || ೩೩

ದಾಷ್ಟ ತಿಯಲೊಡಲುಗಳ, ಚ.

ದೇವತೆಗಳ ಜಯ.

ಮುಖದುದವರರು ಮತ್ತೆ ಬೊಬ್ಬಿಣಿ
 ದುಃಖಬಿದನು ಹೆಸರೆನಿಸಿದಸುರರ
 ತಣಿದಿನದಘೋಷ ಕೋಟಿಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನೆಂದ್ರಬಾಣದಲಿ |
 ಹಠಿದುದಮರಾರಿಗಳು ಕೋಟಿಯ
 ಹೊಣಿಗೆ ಸುರಬಲವೌಕಿ ಬಿಟ್ಟು
 ತುಣುಗಿತಮರರು ಖಳರ ದುರ್ಗದ ತನೆಯ ತುದಿಗಳಲಿ || ೩೪

ಎಲೆಲೆ ಸುರಪತಿಯಾಳುಕೋಟೆಯ
 ನಿತಿವೃತದೆ ನಡೆ ಯೆನುತ ರಕ್ಕಸ
 ರುಲಿದು ಕವಿದುದು ಖಾತಿಯಲಿ ಮಿಗೆ ಭಾಷೆಗಳ ಕೊಡುತ |
 ತಲೆಯ ಹೊಯ್ದ ಡೆಗೆಡಹು ಸುರಪನ
 ಲಲನೆಯರ ಮುಂದಲೆಯ ಕೊಯ್
 ಹುಲುಸುರರು ಸರಿಯ ಮರು ಯೆನುತೈದಿದರು ರಣಭಟರು || ೩೫

ಅಸುರರ ಜಯ.

ಏನನೆಂಬೆನು ಜೀಯ ಬಚಿಕಾ
 ದಾನವಾಧಿಪರುಬ್ಬಿಯನು ಸುರ
 ಮಾನವರು ತರಹರಿಸಲಳವೇ ¹ ಖಳರ ಘಲ್ಲಣೆಯ |
 ವೈನತೇಯನ ಪಕ್ಷಹತವನ
 ಮಾನನಂತಿರೆ ಭಟರ ಸುಯ್ಯಿನೊ
 ಳಾನಿರೂಢಿಯ ಸುರರು ಹಾಹುತು ಸೂಸಿ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ || ೩೬

ತೋಟು ತೋಟಮರೇಂದ್ರ ನಾವೆಡೆ
 ತೋಟುಸೈರಾವತವದೆತ್ತಲು
 ತೋಟುಸುಚಕ್ರವವನೆಲ್ಲಿಹರಗ್ನಿಯಮಗಿಮರು |

1 ಲಾಕರ, ಟ.

ತೋಷಿರೈ ಕೈಗುಣವನಸುರರ
ಗಾಋಗೇದಋದ ಗರ್ವಿತರ ಮೈ
ದೋಷಿರೇಷಾ ಕಾಣಬಹುದೆನುತುಋಬಿದರು ಭಟರು || ೩೩

ಕಋದರವದಿರು ಕಲ್ಪಮೇಘದ
ಬಿಋವಣೆಯವೊಲು ಸರಳನನಿತುವೆ
ತಋದು ತೆತ್ತಿಸಿದನು ತದಂಗೋಪಾಂಗದಲಿ ಸರಳ |
ಅಋಯರೆನ್ನನು ಶಕ್ರನೆಂದೇ
ತಋಬಿ ದಿಬ್ಬಂಡಲವೆ ಮುಸುಕಿದ
ರಿರಿತಕಂಜದ ದಿಟ್ಟನಾವನು ಸುರರ ಧಟ್ಟನಲಿ || ೩೪

ಝಗಝಗಿಸ ಬಾಣಾಗ್ನಿ ಭುಗುಭುಗು
ಭುಗಿಲೆನಲು ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರತತಿಯಲಿ
ಹೋಗೆಯ ತೋಷಿಸಿದನು ಚತುರ್ದಶಭುವನಭವನದಲಿ |
ವಿಗಡರದ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಲೋಟಿಸಿ
ಮಗುಚಿದರು ಮದ್ಭಾಣಮಹಿಮೆಯ
ನೋಗಡಿಸಿತು ಕಾಲಾಗ್ನಿ ಕಾಲಾಂತಕರಿಗಾಸಮರ || ೩೫

ಧೋರೆಗಳಋತು ರಥತುರಂಗಮು
ಕರಿಗಳಲಿ ಕಾಲಾಳ ಬಿಂಕವೆ
ನರಸ ಬಣ್ಣ ಸಲಋಯೆನಾಸುರಕಲಹಕರ್ಮವಲೆ |
ಸರಿಗರೆದ್ದು ದು ಮೂಋಕೋಟೆಯು
ಸುರರು ಸರಿಗಳಲಿಟ್ಟರಶನಿಯು
ಶರದಲೆಡೆಯಲಿ ತಋಬಿದರು ಕೈಸೋತುದೆನಗೆಂದ || ೪೦

ದೇವಾಸುರರ ಅಸ್ತ್ರಯುಧ.

ಲಟಕಟಿಸುನಾಮೂಋಕೋಟೆಯು
ಭಟರು ಕಋದರು ಕಲುವಣೆಯನು
ಬ್ಬಟೆಯನದನೇನೆಂಬಿನವದಿರ ಸಮರಸಂಭ್ರಮವ |

ಕುಟಿತನದಿಂದೊದಗಿದರು ಕಲು
 ಕುಟಗಶರ ಶತಕೋಟಿಯಲಿ ಪಡಿ
 ಭಟಬಲವೆ ಬೆದಹುಸಿದೆ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾಪಾರ್ಥ || ೪೦

ತೆರಳರವೆದಿರು ಹೂಡಿದರು ದ
 ಳ್ಳುರಿಯ ಧಾರೆಯ ಪಾವಕಾಸ್ತ್ರವೆ
 ನರಸ ಹೊಗಡದು ಭುವನ ಹೊಯ್ದು ದು ರ್ಗುಳ ಜಗತ್ತಯವೆ |
 ಸರಕು ದೆಗೆದುದು ಸತ್ಯಲೋಕಕೆ
 ಥರಥರದ ಜಗವಿದ್ರಸಾರಥಿ
 ಜಹಿದು ಜವ ಗುಂದಿದನು ರ್ಗೂಡಿಸುವನಲನುಬ್ಬಿಯಲಿ || ೪೧

ಸಾರಥಿಯ ಸಂತೈಸಿ ತೇರಿನ
 ವಾರುವೆಂಗಳ ನೇಣನೋಜೆಯೊ
 ಳೋರಣಿಸಿ ಸಂವರಿಸಿ ರಥವನು ವರುಣಬಾಣದಲಿ |
 ವಾರಿಯ ಕೆದಹಿದನು ಕಟ್ಟಿದು
 ಭೂರಿಗಿಡಿಗಳು ಮಾರುತನ ಕೈ
 ವಾರ ಕುಂದಿದುದಸುರಮುಖದನಲಾಸ್ತ್ರ ಪರಿಹರಿಸಿ || ೪೨

ಅವರು ಮಗುಣೇಚರು ಶಿಲೀಮುಖ
 ದವೆಯವದಲುಬ್ಬರಿಸಿ ಗಿರಿಗಳು
 ಕವಿಯೆ ಕಡಿದೊಟ್ಟಿದನು ಭಾರಿಯವಜ್ರಬಾಣದಲಿ |
 ಅವರು ತಿಮಿರಾಸ್ತ್ರದಲಿ ಕೆತ್ತರು
 ಭುವನನಯನದ ಕದವನಾಗಳ
 ರವಿಯ ಶರದಲಿ ಮುಖದಿನಗುಳಯನರಸ ಕೇಳಂದ || ೪೩

ಬಚಕ ಸುಖಿದರು ಹಾವುಗಳ ಹೆ
 ಮೈಠೆಯನಲ್ಲಿಗೆ ಗರುಡಬಾಣವ
 ಸುಟ್ಟಿದನು ಬಚಕಾದುದರ್ಥಗ್ರಾಸವಾಶರಕೆ |

ಉಲಿದು ದನುಜರು ಮೆತ್ತೆ ಕೆಂಡದ
ಮೆಣೆಯ ಕಣಿದರು ಮಗುಣೆ ಜಲಧಿಯ
ತುಣುಕಿದೆನು ತೊಡಕಾಯ್ತು ಸಾರಥಿ ಮೆತ್ತೆ ಬಸನಚಿದ || ೪೫

ಸಾರಥಿತ್ವದ ಕೈಮೆ ತತ್ಪ್ರತಿ
ಕಾರಣಸಂಭೂತವೆರಡು
ಭಾರ ಬಿದು ದು ಮೊಲೆ ದನುಜರ ಮೂಱುಕೊರೆಯದು |
ಧೀರರಾತ್ಮಸ್ತುತಿಗೆ ನಾಚದ
ರಾರು ಜೇಯ ಮಹಾಹನದ ವಿ
ಸ್ತಾರವನು ಮಾತಳಯ ಕೈಯ್ಯಲಿ ಚಿತ್ತವಿಸಿ ಯೆಂದ || ೪೬

ನಿವಾತಕವಚರ ಸಂಹಾರ.

ತೊಡಚಿದೆನು ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವನು ಹುರಿ
ಯೊಡೆದುದಸುರರು ಮೆಲೆತವರನಿ
ಕ್ಕಡಿಯ ಮೂಡಿತು ಬಂದುದಚಿವು ನಿವಾತಕವಚರಿಗೆ |
ಕಡುಹಿನಿಂದಾಗ್ಗೆ ಲಯವಾರುಣ
ದಡಬಳಗರನು ಬಾಚಿದುವು ಬಹು
ನಿಡಿಲ ಸೆಣೆ ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಕಳಚಿದುವೆಸುರಬಲದಸುವೆ || ೪೭

ಕಾಲಕೇಯರೊಡನೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿದುದು.

ಕಾಳದನುಜರು ಮೂಱುಕೊರೆಯೊ
ಳುಳ್ಳುಚ್ಚಯದಕ್ಕಾಡಿತಮರರ
ಸೂಳೆಯರ ಸೆಣೆ ಬಿಟ್ಟುದರಿನಗರದಲಸಂಖ್ಯಾತ¹ |
ಧೂಳಿಪಟವಾಯಿತು ಹಿರಣ್ಯಪು
ರಾಲಯದ ನೆಲೆಗಟ್ಟು ಮರಳಯೆ
ಕಾಲಕೇಯರ ಪುರಕೆ ಬಂದೆನು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ || ೪೮

¹ ನಗರೋಪಕಂಠವಲಿ, ಚ.

ಕೇರಳತಲ್ಲಿ ನಿವಾತಕವಚರ
 ಮರಣವಾರ್ತೆಯ ಕೇಳಿದಸುರರು
 ಪ್ರರದ ಬಾಹೆಯಲಡ್ಡ ಹಾಯ್ದರು ತಟುಬಿದರು ರಥವೆ |
 ಅರಸ ಚಿತ್ತೈಸವದಿರಲಿ ಪರಿ
 ಪರಿಯ ಮೂಯಾರಚನೆ ರಂಜಿಸಿ
 ತೆರಡುಸಾವಿರ ಮಡಿಗಿ ಮಿಗಿಲು ನಿವಾತಕವಚರಿಗೆ ||

೪೯

ಅವರ ಮೂಯೆಗೆ ತನ್ನ ಮೂಯೆಯ
 ಲವರ ಬಲುಹವರಿತಕನ್ನಲಿ
 ಸವಡಿ ಮಿಗಿಲವರೂಹೆಗಿಚ್ಚಿ ಯಲೂಹೆ ಹತ್ತುಮಡಿ |
 ಅವರ ಕೈಮೆಗೆ ತನ್ನ ಕೈಮೆಯ
 ಹವಣು ಹಿರಿದವರೆಸುಗೆಗನ್ನಲಿ
 ರಪಣ ನೂರ್ಮಡಿ ಯೆನಿಸಿ ಕಾದಿದಿನರಸ ಕೇಳೆಂದ ||

೫೦

ಬೀಸಿದರು ಬಿಜುಗಾಳಿಯಾಗಿ ಮೆ
 ಹಾಸಮುದ್ರದ ನೂಕುದೆಜಿಯಲಿ
 ಬೇಸರಿಸಿದರು ಹುರಿದರವನಿಯನ್ನಿರೂಪದಲಿ |
 ಆಸುರದ ತಮೆವಾಗಿ ರವಿತ
 ದಾಸರಿನ ಬಿಸಿಲಾಗಿ ಮೂಯಾ
 ಭ್ಯಾಸಿಗಳು ಮೋಹಿಸಿದರದನೇ ವಣ್ಣಿ ಸುವೆನೆಂದ ||

೫೧

ಘೋರತರವೆದು ಬಚಕ ದುಷ್ಪ್ರತಿ
 ಕಾರವಿತರರಿಗಿಂದುಮೇಳಯ
 ಸಾರತರ ಕೃಪೆಯಾಯ್ತಲೇ ಸರಹಸ್ಯಸಾಂಗದಲಿ |
 ಬಾರಿಸಿದುದಾನಂಗದಲಿ ಮೂ
 ಯಾರಚನೆಯಾವಿಧವಿವರಣ
 ದಾರುಭಟೆಯಲಿ ನೀಚಿ ಬಿಸುಟ್ಟನು ಶಿಲ್ಪದಲಿ ಪಳರ ||

೫೨

ಮುಖ್ಯದುರಸುರರ ಮೊಯೆ ಕಾಹಿನೊ
 ಳೆಹದ ರಸದವೊಲಿದ ರನಿಬರು
 ತುಂಬಿ ನಿಂದರು ತೊಡಿದರು ಗಜಹಯರಥಾಘದಲಿ |
 ತಪ್ಪಿದುವುಗಿದುವು ತುಂಡಿಸಿದುವನಿ
 ದೆಹಗಿದುವು ಸೀಡಿದುವು ಕೊಯ್ದುವು
 ಕೊಪ್ಪಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸಿದುವು ನಿಮಿಷಕೆ ಶರವರಿವ್ರಜವ || ೫೩

ಕಾಲಕೇಯರ ಪರಾಜಯ.

ಜೀಯ ವಿಗಡಬ್ರಹ್ಮ ಶರ ವಿಂ
 ದ್ರಾಯುಧದ ಮುಂಗುಡಿಯಲಡಿದುದು
 ಮೊಯಕಾಣು ಮೋಹರವನುಬ್ಬಟೆ ಚತುರ್ಬಲವ |
 ಹೋಯಿತಸುರರ ಸೇನೆ ಸರಿದುದು
 ನಾಯಕರು ನಾನಾದಿಗಂತ
 ಸ್ಥಾಯಿಗಳು ಸ್ವರ್ಗಾದಿಭೋಗಕೆ ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ || ೫೪

ಕಡುಹುವೆಗ್ಗದ ಕಾಲಕೇಯರ
 ಗೊಡನೆ ತೀಣ್ಣತು ಸುರರ ಬಲುಸೆಣಿ
 ಬಿಡಿಸಿದೆವು ಬಟಿಕಾಯ್ತು ಕಡು ಸನ್ಮಾನ ಸುರಕುಲಕೆ |
 ಬಡೆದುದಿಳ ಯೆನೆ ಬಾಹುವಿನ ಬಿಣು
 ನುಡಿಯ ಕೈಗಳ ತುದಿಬೆರಳ ಬೆಂ
 ಬಿಡಿಕೆಗಳ ಸುರಭಟೆರು ಹರಿದರು ಮುಂದೆ ಸುರಪುರಕೆ || ೫೫

ಕಟ್ಟು ಗುಡಿಯನು ಖೋಡಿಯೇ ಜಗ
 ಜಟ್ಟಿಗಳು ನುಗ್ಗಾಯ್ತೆಲೇ ನೀ
 ನಟ್ಟಸಸಿ ಸುರಕುಜವೆಲೇ ಕೊಡದೇ ಮನೋರಥವ |
 ಕೆಟ್ಟುದಹಿತನಿವಾತಕವಚರ
 ಥಟ್ಟು ಹುಡುಕುಡಿಯಾಯ್ತು ದನುಜರ
 ಹುಟ್ಟು ಹುರಿದುದು ಜೀಯ ಯೆಂದರು ಚರರು ಸುರಪತಿಗೆ || ೫೬

ಶತ್ರುನಾಶವಾಗಲಾಗಿ ಸುರರು ಸುಖಬಂದಿರುವಿಕೆ.

ಕಾಲಕೇಯರ ನಗರಿಯಲಿ ದು
ವ್ಯಾಳಸಿತಲೇ ಮೃತ್ಯು ದಿವಿಜರ
ಸೂಳೆಯರು ಸೆಜಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದರು ಯಕ್ಷಕಿನ್ನರರ |
ಕಾಲಸಂಕಲೆ ಕಡಿದುವಾಖಳ
ರೂಳಿಗಳೆ ಕಡೆಯಾಯ್ತು ಸುರಪುರ
ದಾಳುವೇರಿಯ ಕಾಹು ತೆಗೆಯಲಿ ಯೆಂದರಾಚರರು || ೫೩

ಪುರದ ಬಾಹೆಯ ಕೋರಡಿಯ ಸಂ
ವರಣೆ ತೆಗೆಯಲಿ ¹ ನಿರ್ಭಯದಿ ಸಂ
ಚರಿಸುವುದು ನಂದನದೊಳಗೆ ನಿಮ್ಮಡಿಯ ರಾಣಿಯರು ||
ಫರಫರದ ಕೊತ್ತಳದ ಕಾಹಿನ
ಸುರಭಟರು ಸುಖನಿಬ್ರಗೈಯ್ಯಲಿ
ನಿರುತವಿದು ನಿಜನಿಳಯದೊಳಗೆಂದುದು ಸುರಜನವ್ರಾತ || ೫೪

ಕೇಳಿದನು ಹರುಷಾಶ್ರು ಹೊದಿಸಿದು
ವಾಲಿಗಳ ಸಾವಿರವೆನುಬ್ಬಿದ
ಮೇಲುಮದದ ಸರೋಮಪುಳಕದ ಪೂರ್ಣಸಾಖ್ಯದಲಿ |
ಬಾಲೆಯರ ಬರಹೇಣು ರತ್ನ ನಿ
ವಾಳಿಗಳ ತರಹೇಣೆನುತ ಸುರ
ಮೌಳಿಮಂಡಿತಚರಣೆಂದ ನು ಬಂದನಿಹರಾಗಿ || ೫೫

ಕವಿದುದಮರವ್ರಾತ ಕಾಂತಾ
ನಿವಹ ಹೊಣವೆಂಟುದು ಸುರೇಂದ್ರನ
ಭವನದಲಿ ಗುಡಿ ನೆಗೆಹಿದುವು ಸುರಪುರದ ಚೌಕದಲಿ |

ತವತವೆಗೆ ತನಿವರಿವ ಜನದು

ತ್ಸವನದನೇನೆಂಬೆನಂದಿನ

ದಿವಸದೊಸಗೆಯನಮರಲೋಕದಲರಸ ಕೇಳೆಂದ || ೬೦

ಅರ್ಜುನನು ಈ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳಿ ಇವೆಲ್ಲವೂ ತಮ್ಮ ಕೃಪಾ
ಲಬ್ಧವೆಂದ ಹೇಳಿದುದು.

ಇದಿರುನಂದನು ಪದಯುಗದಲೆ ಪಿ

ಗಿದರೆ ತೆಗೆದಪ್ಪಿದನು ಸನ್ಮಾ

ನದ ಸಘಾಡವನೇನನೆಂಬೆನು ಸಾವಿರಾಲಿಗಳ |

ಹೊದಱಿನಲಿ ಹೊದಿಸಿದನು ಮಿಗೆ ನಾ

ದಿದನು ಹರುಷಾಶ್ರುಗಳಲೀಯ

ಭೃದಯವೇ ನಿಮ್ಮ ಡಿಯ ಕರುಣಾಕಟಾಕ್ಷಕೃತಿಯೆಂದ || ೬೧

ಸುರರು ಕೊಂಡಾಡಿದರು ಸುರಮುನಿ

ವರರು ಪರಮಾಶೀರ್ವಚೋವಿ

ಸ್ತುರಕೆ ಫಲವಿದೆಲಾ ಭವಚ್ಛ ರಣಾಂಬುಜಾಲೋಕ |

ಅರಿಸುಭಟಸಂತೋಷಮಯಸಾ

ಗರವ ಸುಖಿಯವೆ ಸರಳುವಡಬ

ಸ್ಫುರಣಮೇಘಚ್ಛಾಲೆ ಚಾಲಕರಾಜದ್ವಯಲಿ || ೬೨

ಧರ್ಮರಾಯನ ಸಂತೋಷವಚನಗಳು.

ಲೇಸು ಮಾಡಿದೆ ನಾಕವನು ಬಳ

ರೀಸುಕಾಲ ವಿಭಾಡಿಸಿದರೆ ಸು

ರೇಶನಾವತ್ತಿಗೆ ನಿವ್ವಾಪಣವ ರಚಿಸಿದಲ |

ಈಸು ಪುಣ್ಯೋದಯಕೆ ಪೂರ್ವಮ

ಹೀಶಕುಲ ನೋಂತುದೆ ಯೆನುತ ಸಂ

ತೋಷಮಯಜಲಧಿಯಲಿ ಕೀಳ ಮೇಲಾದನವನೀಶ ¹ || ೬೩

ಹೊಗಟಿ ನಿಲ್ಲದು ಚಿಹ್ನೆ ತೆಕ್ಕೆ ಯ
 ಸೊಗಸಿನಲಿ ಮೈದಣಿಯದೀಕ್ಷಣ
 ಯುಗಳ ಬೀಯದು ನೋಡಿ ಪಾರ್ಥನ ಮಾತ ಸವಿಸವಿದು |
 ತೆಗೆದು ನಿಲ್ಲದು ಕರ್ಣಯಗ ಸುರ
 ನಗರಿಯುತ್ತ ಮಗಂಧಭರದಲಿ
 ಮಗು 1 ದರಸನ ನಾಸಿಕವು ಭೂಪ 2 ಕೇಳಂದ || ೬೪
 ನೃಪನ ಮುದವನು ಭೀಮಸೇನನ
 ವಿಪುಳಸಂತೋಷವನು ನೆಕುಲನ
 ಚಪಳಮದವನು ಪುಳಕವನು ಸಹದೇವನವಯವದ |
 ದ್ರುಪದಸುತೆಯುತ್ಸವವ ಮುನಿಜನ
 ದಪಗತಗ್ಲಾ ನಿಯನು ಪರಿಜನ
 ದುಪಚಿತಾನಂದವನು ಬಣಿ ಸಲಹೆಯೆ ನಾನೆಂದ 3 || ೬೫
 ಶಿವನ ಘಾಟದ ಶರ ಚತುರ್ದಶ
 ಭುವನಭಂಜನವಿದು ಮದೀಯಾ
 ಹವೆಕೆ ಹೂಣಿಗನಾಯ್ತಲೇ ಹೇರಾಳಸುಕೃತವಿದು |
 ಎವೆಗೆ ತೋಪಿಸಬೇಡುದೀಶಾಂ
 ಭವಮಹಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಾಥ ಕೇಳಿ
 ವಿವರಣವ ಕಾಂಬರ್ತಿಯಾಯ್ತೆಂದನು ಧನಂಜಯಗೆ || ೬೬
 ಜೇಯ ನಿಮ್ಮರ್ತಿಯನು ಶಂಭುವಿ
 ನಾಯುಧದಲೋಸರಿಸುವೆನಾ
 ಗ್ನೇಯವಾಯವೈಂದ್ರಕಾಬೇರಾಸ್ತ್ರ ಕೌಶಲವ |
 ಆಯತದೆ ತೋಪಿಸುವೆನೀಗಳ
 ನಾಯತವು ರವಿತುರಗನಿಕರದ
 ಲಾಯ ನೀಡಿತು ಪಶಿ ಮಾತಾ ಗಿರಿಯ ತಪ್ಪಲಲಿ || ೬೭

1 ಮುಗಿಯ, ಚ.

2 ಗಂಧವವಹವನೀಶ, ಚ.

3 ಲರಿದು ತನಗೆಂದ, ಚ.

ಅರಸ ಕಳುಹಿದನಿಂದ್ರಸೂತನ
 ನರಮನೆಗೆ ಬಂದನು ಪಲಾಶದ
 ಹಿರಿಯ ಚೌಕಿಗೆಗಳಲಿ ಮುನಿಗಳ ಖೇಳಮೇಳದಲಿ ¹ |
 ಅರಸಿ ಬಣ್ಣದ ಸೂಡರ ಸುಳಿ ² ದಳು
 ಹರಸಿದರು ಮುನಿವೆಧುಗಳಕ್ಷತೆ
 ವೆರಸಿ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಮೈದುನನ ||

೬೮

ಹದಿಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಹ ದಿ ನಾ ಲ್ಕ ನೆ ಯ ಸಂ ಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ಅಡವಿಯಲಿ ಘನಿಭೋಗದಲಿ ಬಿಗಿ
 ಮೊಡೆದು ಬಳಲಿದ ಭೀಮಸೇನನ
 ಬಿಡಿಸಿದನು ಯಮಸೂನು ಧರ್ಮಕಥಾಪ್ರಸಂಗದಲಿ ||

ಕೇಳು ಜನನೋಜಯ ಧರ್ಮೀ
 ಪಾಲ ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರವೇದದ
 ಪಾಳಯುಚ ರಣೆಯಲಿ ತತ್ಪ್ರಣವಸ್ವರೂಪವನೆ |
 ಮೇಳವಿಸಿತರುಣಾಂಶು ಪೂರ್ವದಿ
 ಶಾಲತಾಂಗಿಯ ³ ಶಿರದ ಮೌಳಿಯ
 ಬಾಲಮುಣಿ ಕಂಡಂತೆ ಮೆಚ್ಚಿದುದು ಬಿಂಬ ದಿನಮುಣಿಯ ⁴ || ೧

1ಧನಂಜಯಂ ವೆರಸಿ ಪರ್ಣದಚೌಕಿಯಲಿ ಮುನೀಂದ್ರ ಮೇಳದಲಿ, ಚ.

2 ಬಲಿ, ಚ.

3 ಮಂಡನೋಚಿತ, ಚ.

4 ಮೌಳಿಮಾಣಿಕವನಲು ಮೆಚ್ಚಿದುದು ಬಿಂಬ ದಿನಮುಣಿಯ, ಚ.

ಅರಸನುಪ್ಪವೆಡಿಸಿದನೆದ್ದನು
 ವರವೈಕೋದರನರ್ಜುನನ ದೃಗು
 ಸರಸಿರುಹವರಳಿದುವು ಮಾದ್ರಿಸುತರು ಮೈಮುಖರು |
 ಹರಿಯ ನೆನೆದರು ನಿದ್ರೆ ತಿಳಿದುದು
 ಪರಿಜನಕೆ ಮುನಿನಿಕರವಿದ್ದುದು
 ತರಣಿ ಸಂಧ್ಯಾಸಮಯಸತ್ಯ ತಿಜಪಸಮಾಧಿಯಲಿ || ೨

ಮುನಿಜನಕೆ ಕೈಮುಗಿದು ಯಮನಂ
 ದನನ ಪಾಡಕ್ಕಾಗಿ ಶಂಭುವೆ
 ನೆನೆದು ಗವಸಣಿಗೆಯಲಿ ತೆಗೆದನು ಗರುವ ಗಾಂಡಿವವೆ |
 ಜನಪ ಕೇಳೈ ಕೊಪ್ಪಿನಲಿ ಸಿಂ
 ಜನಿಯ ಸಿಕ್ಕಿದನಳ್ಳಿದುದು ಮಾ
 ದನಿ ದಿಗಂತರವೊದಕಲೊಡಕುಸಿದನು ಮಹಾಧನುವೆ || ೩

ಸೋರರತಲಯಭೈರವನ ಹೂಂ
 ಕಾರವೋ ಸಂಹಾರ ಸುತಿಯೋಂ
 ಕಾರವೋ ಕಲ್ಪಾಂತತಾಂಡವವೇದಪಂಡಿತನ |
 ಆರುಭಟೆಯೋ ಮೇಣ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ
 ವೀರಪದಭಿನ್ನಾ ಬಜಾಂಡಕ
 ಲೋರರವೆನೆನೆ ಮೊಣಿದುರರ್ಜುನಚಾಪಟಂಕಾರ || ೪

ವನಿದದ್ಭುತರವವೆನುತ ವೈ
 ಮೂನಿಕರು ನಡುನಡುಗಿದರು ಗ
 ವಾರ್ತಿಯ ಗತನಾಯ್ತಲೇ ಗಜಪುರದ ಗರುವರಿಗೆ |
 ಆನಿರುತಿಯಮೆವೆರುಣನಾಯುಕ್ಯ
 ಶಾನುಧನಸಮಹೇಶರೈತರ
 ಲಾನೆಯಲಿ ಹೊಣಿವಂಟನಂಬರಗತಿಯಲಮರೇಂದ್ರ || ೫

ನೆಣಿದುದಭ್ರದೊಳಮರಗಣ ಮುನಿ
 ವರರು ಸಹಿತ ಯುಧಿಷ್ಠಿ ರಾದಿಗ
 ಳರಡುವಂಕವ ಹೊದಿದ್ದರು ಹರಿತನಯನೆಡಬಲವ |
 ತರುನಿಕರ ಗಿರಿನಿಜಯವಲ್ಲಿಯ
 ಪರಿಜನವ ತಲುಬಿದುದು ತನಗಿದ
 ನರಸ ಬಣಿ ಸಲಳವಿ ನರನ ಮಹಾಸ್ತ್ರನಾಟಕವ || ೬

ಮೊದಲಲ್ಪೆಂದ್ರ¹ ಮಹಾಸ್ತ್ರವನು ಹೂ
 ಡಿದನು ಹೊಗೆದುದು ಭುವನದಕ್ಕುಗ
 ಳೊದಖಿದುವು ಪಂಠಿಸಿತು ರವಿರಥ ಗಗನಮಾರ್ಗದಲಿ |
 ಉದಧಿ ಯುದಧಿಯ ತೆಣಿಯ ಗಂಟೆ
 ಕ್ಕಿದುವು ಹರ ಹರ ಹೇಚಬಾರದ
 ಹೊದರು ಹೊದಿಸಿತು ಕೀಳುಮೇಲಣ ಜಗದ ಹಂತಿಗಳ || ೭

ಅಹಹ ಬೆಂದುದು ಭುವನವಿದು ವಿ
 ಗ್ರಹದ ಸಮಯವೆ ತಮ್ಮ ಲೀಲೆಗೆ
 ಕುಹಕಮತಿಗಳು ತಂದರೈ ತ್ರೈಜಗಕೆ ತಲ್ಲಣವ |
 ರಹವಿದೇನೆಂದಭ್ರತಳದಿಂ
 ಮಹಿಗೆ ಬಂದನು ದೇವಮುನಿ ದು
 ಸ್ಸಹವಿದೇನೈ ಪಾರ್ಥ ಹೋ ಹೋ ಸಾಕು ಸಾಕೆಂದ || ೮

ತೊಡಚದಿರು ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವಿದು ಬಾಯ್
 ಗಡಿಯನಿದು ನಿಮಿಷದಲಿ ಭುವನವ
 ನಡುಗಿ ತಣಿಯದೊಂದು ಮತ್ತಿ ಶಾಂಭವಾದಿಗಳ |
 ತೊಡಚದಿರು ಸಂಹಾರಸಮಯವ
 ನೆಡೆಯಲನುಭವಿಸುವುದು ಜಗವಿದು
 ಕೆಡಿಸದಿರು ಕೆಡಿಸದಿರು ತೆಗೆ ತೆಗೆ ಯೆಂದನಾಮುನಿ || ೯

¹ ಮೊದಲೊಳನಲ, ಚ.

ಲಕ್ಷ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ತೊಡಚುವರೆ ನಿ
 ಲಕ್ಷ್ಯಶರವೇ ನೀನುಪಾರ್ಜುನಿ
 ತಕ್ಷಯವೆಲಾ¹ ಪಾರ್ಥ ಗಣನೆಯ ಗುತ್ತಿನಂಬುಗಳ |
 ಶಿಕ್ಷ ರಕ್ಷೆಗೆ ಬಾಣವೊಂದೇ
 ಲಕ್ಷ್ಯವಿದು ನೀನಣಿಯದುಡಕೆ ವಿ
 ಲಕ್ಷ್ಯನಾದೆನು ತಾನೆನುತ ಮುನಿ ನುಡಿದನರ್ಜುನಗೆ || ೧೦

ಹರಮಹಾಸ್ತ್ರಾದಿಗಳ ಲೀಲೆಯ
 ನರಸ ನೋಡಲು ಬೇಕುದಾದೊಡೆ
 ಬೆರಸುವುದು ತತ್ಸಮಯ ಸೈರಿಸು ನೃಪನ ಕಣ್ತನವ |
 ಹೊಣಿವೆ ಹೇರಾಳದ ಮಹಾಸಂ
 ಗರವೆಹುದು ಮುಂದಣಕಥಾವಿ
 ಸ್ತರವ ವಿರಚಿಸಬಾರದನುಚಿತವೆಂದನಾಮುನಿಪ || ೧೧

ಅರಸ ಕೇಳ್ಯ ನಾರದನ ನುಡಿ
 ಗುರುತರವೆಲೇ ಪಾರ್ಥ ನಾಬಿಲು
 ದಿರುವ ಮಗುಚಿಹಿದನು ಮುನಿಪನ ಮಾತ ಮನ್ನಿಸಿದ |
 ಹರದುದಮರರ ಮೇಲೆ ನೋಡುವ
 ನೆರವಿ ದಿಗುಪಾಲಕರು ನಿಜಮಂ
 ದಿರಕೆ ಸರಿದರು ದೇವಮುನಿ ಹಾಯಿದನು ಗಗನದಲಿ || ೧೨

ಇವರು ಕಾಮ್ಯಕಕಾನನವನನು
 ಭವಿಸಿ ಬಚಿಕ್ಕಲ್ಲಿಂದ ಹೊಣವಂ
 ಟವಗಡೆಯ ಪರ್ವತಕೆ ಬಂದರು ಯಾಮುನಾಹ್ವಯದ |
 ದಿವಿಜರಿಪು ಹೈಡಿಂಬನಾತುಡಿ
 ಗವರನೇಣಿಸಿದನು ತದಗ್ರದ
 ಲವನಿಸತೆ ಕೆಲದಿವಸವಿದ್ದಲ್ಲಿಂದ ಹೊಣವೆಂಟ || ೧೩

ಅರಸ ಕೇಳ್ಕೆ ಕಾರ್ತಿ ಕೇಯನ
 ವರಮಹಾಶ್ವನು ಕೈದಿದನು ಮುನಿ
 ವರು ಸಹಿತೊಲನಿಲಿ ನೂಕಿದನೊಂದುವತ್ಸರವೆ |
 ಧರಣಿಪತಿ ಬೃಹದಶ್ವನಾಶ್ರಮ
 ವರಕೆ ಬಂದನು ತಿರ್ಥಸೇವಾ
 ವರಮಪಾವನಕರಣನಿದ್ದನು ಪರ್ಣಶಾಲೆಯಲಿ || ೧೩

ಬಂದನೊಬ್ಬನು ಪವನಸುತನ ಪು
 ಳಿಂದನಟವೀತಟದ ಖಗಮೃಗ
 ವೃಂದದಿಕ್ಕೆಯ ಹಕ್ಕಿ ಯಾಡುಂಬೊಲದ ಸೋಹಿಗಳ |
 ನಿಂದ ನೆಲೆ ನಿರ್ದಾಣ ಹೆಜ್ಜೆಗ
 ಳಿಂದ ಭೇದಿಸಿ ಕಂಡೆ ¹ ಚಿತ್ತೈ
 ಸೆಂದು ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡುತ್ತಿದನು ಭೀಮಸೇನಂಗೆ || ೧೪

ಇದೆ ಮಹಾಕಾನನವು ನಸು ² ದೂ
 ರದಲಿ ವೈಕುಂಡೂಲಕೇಸರಿ
 ರದನಿಕಳಭಕ್ತೋಡಶಿಖುಲಾಯಸಾರಂಗ |
 ಮದದ ರಹಿಯಲಿ ಮಾನಿಸರು ಸೋಂ
 ಕಿದರು ಸೆಡೆಯವು ಹೊಲನ ಹೊದರಿ
 ಕ್ಕಿದುವು ದೀಹದ ಹಿಂಡಿನಂತಿರೆ ಜೀಯ ಚಿತ್ತೈಸು || ೧೫

ಮೇಹು ಗಾಡಿನೊಳನರ ಮೈಮಿಗೆ
 ಸೋಹಿದರೆ ಸೂವಲೆಯ ಸುಬ್ಬಲೆ
 ಯಾಹವೆದಲೇ ತೋಳತೆಕ್ಕೆಯ ತೋಟ ತೇಗುವೊಡೆ |
 ತೋಹಿನಲಿ ತೊದಳಾಗಿ ಗೋರಿಯು
 ಗಾಹಿನಲಿ ಗುಣಿ ಗಡಬಡಿಸೆ ಹುಲು
 ಸಾಹಸಕಂಜಾವೆವು ನೀನೇಡೆಂದನಾಶಬರ || ೧೬

1 ಜೀಯ, ಚ.

2 ಕಾಂತಾರವತಿ, ಚ.

ಕಂಡ ವ್ಯುಗ ವೈದ್ಯಗೈಯದಿಕ್ಕೆಯ
 ಹಿಂಡು ಹೊಳೆಹಿನ ಹುಲಿಯ ಕರಡಿಯ
 ಮಿಂಡವಂದಿಯ ಲಾವಣಿಗೆಯ ಲುಲಾಯಲಾಲನೆಯ |
 ತೊಂಡು ಮೊಲನ ತೊಡಂಕುನವಿಲಿನ
 ಮಂಡಲಿಯ ಮೇಳವೆ ಖಡ್ಗಿಯ
 ಹಿಂಡುಗಳ ತೋಪಿಸುವೆನೇಚೆಂದನನಿಲಜನ || ೧೪

ಅಂಗ ಚಿತ್ತವೆನಿತ್ತನಾಶಬ
 ರಂಗೆ ಬಲೆಗಳ ತೆಗಿಸಿದನು ಹಸು
 ರಂಗಿಯನು ತೊಟ್ಟನು ಛಾತಾಳಿಸೆ ಪದದೊಳಕ್ಕಡವೆ |
 ಸಿಂಗಶರಭವನಳವಿಗೊಡಲವೆ
 ರಂಗಳೆಯಲಡುಪಾಯಲೊಡಿಯ
 ಜಂಗುಣಿಯ ಜೋಡಿಸಿದರಂದು ಜವಾಯ್ ಜಾಯಿಲನ || ೧೫

ಮಡಿದ ಕೊಡಕೆಗಳೊಡಿ ದುರದೊ
 ಪ್ಪಿಡಿದುನಡುಂನ ಕೊಂಕಿದುಗುರಿನ
 ಕಡುಮನದ ನಿರ್ಮಾಸಜಂಘೆಯ ಕೆಂಪಿನಾಲಿಗಳ |
 ಸಿಡಿಲಘನಗರ್ಜನೆಯ ಗಗನವೆ
 ತುಡುಕುವಾಕುಳಿಕೆಗಳ ಮೊರಹಿನ
 ಮಿಡುಕುಗಳ ನಾಯ್ ನೊಕಿದುವು ಹಾಸದ ವಿಳಾಸದಲಿ || ೧೬

ಹೆಸರನಾಯ್ಕಳ ಹಾಸಹರಿದು
 ಬ್ಬಸದಲುಚ್ಚದರಿಗರಿದು ಹಿಡಿವೈಗ
 ಮೆಸಗಿದುವು ಹದವಿಲುಗಳೊದೆದುವು ಹೆದೆಯ ಹರಹಿನಲಿ |
 ನುಸುಳಿದುವು ಮೊಲನುರಿಯ ಹೊಗೆಗಳ
 ದೆಸೆವಿಡಿದು ಕೆದಕಿದುವು ಹೊಲದಲಿ
 ಹಸುಬಹರಡಿಗಳೇನನೆಂಬೆನು ಶಕುನಸೂಚನೆಯ || ೧೭

ಬಗೆಯನವಶಕುನವ ಮೃಗವೈದ
 ಸೊಗಡಿನಲಿ ಸಿಲುಕಿದಮನೋವೈ
 ತ್ತಿಗಳೊಳುಂಟೆ ವಿವೇಕಧರ್ಮ ವಿಚಾರವಿಸ್ತಾರ |
 ಹೊಗರೊಗುವ ಹೊಂಗರಿಯ ಬಿಲುಸರ
 ಳುಗಳ ಹೊದೆನಡೆದುಡವಿಯ
 ಬೆಗಡುಗೊಳಿಸಿತು ಮುಂದೆ ಪುಳಿಂದಸಂದೋಹ ||

೨೦

ಭಂಡಿಗಳ ಬೆಳ್ಳಾರವಲೆಗಳ
 ಬಂಡವಲೆಗಳ ತಡಿಕೆವಲೆಗಳ
 ಗುಂಡುವಲೆಗಳ ಬೀಸುವಲೆಗಳ ಕಾಲುಕಣ್ಣಿಗಳ |
 ದಂಡಿವಲೆಗಳ ತೊಡಕುವಲೆಗಳ
 ಹಿಂಡುವಲೆಗಳ ಮಯಣದಂಟಿನ
 ವಂಡವಿಗವಲೆಗಳ ರಾತರು ಕೆಡತಗಲದಲಿ ||

೨೧

ಏನನೆಂಬೆನು ಭೂಪ ಹೊಕ್ಕನು
 ಕಾನನವನನಿಲಜನು ಶಬರವಿ
 ತಾನವಿಕ್ಕಿದ ವೇಡೆಗಳ ಬೆಳ್ಳಾರಸುತ್ತಗಳ |
 ಕಾನನದ ಹಳ್ಳದ ಶಿಲೋಚಯ
 ಸಾನುಗಳ ಗದ್ದಾರದ ಗಂಡ
 ಸ್ಥಾನದೀರ್ಘದ್ರೋಣಿಗಳಲಪಿಸಿದರು ಮೃಗಕುಲವ ||

೨೪

ಕಳಚಿ ಹಾಸವನಬ್ಬರಿಸಿ ಕು
 ವ್ವಳಿಸಿ ಕಂಠೀರವನ ಮೋಚಿಗೆ
 ನಿಲುಕಿ ಕವಿದುವು ಬಿದ್ದು ಹಾಯ್ದುವು ಹಣುಗಿ ತುಡುಕಿದುವು |
 ಸೆಳೆದುವುಡಿದುಕ್ಕುಳಿಸಿ ಯೆಡಬಲ
 ಬಳಸಿದುವು ಮೇಲ್ವಾಯ್ದು ನಿಂದು
 ಚಳಿಸಿದುವು ಕುಸುಬಿದುವು ಕುನ್ನಿಗಳಖಿಳಮೃಗಕುಲವ ||

೨೬

ಬೇಟೆಯಾಡುವಾಗ ಮೃಗಗಳು ಇದ್ದ ಕ್ರಮ.

ಬೊಂಬೆಗಳ ಪಟಹದ ಮೃದಂಗದ
ಸರ್ಬಲಗೈಯ ಸೋಹಿನಲಿ ಸುಟೆ
ವೆಬ್ಬರಕ್ಕೆ ಹಿಂಡೊಡೆದು ಹಾಯ್ದುವು ಸೂಸಿ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ |
ತೆಬ್ಬಿದುವು ಬೆಳ್ಳಾರವಲೆ ಹರಿ
ದುಬ್ಬಿ ಹಾಯರೆ ವೇಡೆಯವರಿಗೆ
ಹಬ್ಬವಾಯ್ತೇನೆಂಬೆನೆಗಣಿತಮೃಗನಿಪಾತನವ || ೨೪

ಹೊಕ್ಕು ತಿವಿದರು ಸಬಳದಲಿ ಜಡಿ
ವೆಕ್ಕಲನನಳವಿಯಲಿ ಹರಿದನ
ನಿಕ್ಕಿದರು ನಾರಾಚದಲಿ ಸೈವರಿದು ಸೈರಿಭನ |
ನೊಕ್ಕಿದರು ಸುರಿಗಿಯಲಿ ಹೊದಹಿಲಿ
ಹೊಕ್ಕು ಹುಲಿಗಳ ಕಣಕಿ ಖಡುಗದ
ಲಿಕ್ಕಡಿಯ ತೋಟದರು ತೋಟದರಖಿಳಮೃಗಕುಲವ || ೨೫

ಗಾಯವಡೆದೆಕ್ಕಲನ ರಭಸದ
ಜಾಯಿಲನ ಗಳಗರ್ಜನೆಯ ಪೂ
ರಾಯದೇಹಿನ ಕರಡಿ ಕಾಡಾನೆಗಳ ಕಳಕಳದ |
ನೋಯಲೊಣಲುವ ಶರಭಸಿಂಹಲು
ಲಾಯವೈ ಕಶಾದೂಲಶಶಗೋ
ಮಾಯುವೊದಲಾದಖಿಳಮೃಗರವ ತುಂಬಿತಂಬರವ || ೨೬

ಮುಳುದೊಡಕಿನೊಳು ಕೂದಲೊಂದೇ
ಸಿಲುಕಿ ನಿಂದುವು ಚಮರಿಮೃಗ ಮೆಣಿ
ಗಳಿಗೆ ಮೊಲೆಗೊಡುತಿರುಕಿನಲಿ ಹುದುಗಿದುವು ಮಲ್ಲೆಗಳು |
ಎಳವಣಿಯ ನಡೆಗಲಿಸಿ ನಿಂದುವು
ಮೆಲೆತು ಸಿಂಹದ ಮಿಥುನ ಹಿಂಡಿನ
ಕಳಭವನು ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ವನಕರಿ ತೊಡಿದುವು ಪಡೆಯ || ೨೭

ಭೀಮಸೇನನು ಸಿಂಹಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದುದು.

ಸಾಡೆ ಬೆದಬಿ ಸಡಿತಳಸಿ ಸವನಜ

ಹಿಡಿದು ಬೀಸಿದನಾನೆಗಳನವ

ಗಡಿಸಿ ಸಿಂಹವ ಸೀಡಿದನು ಹೊಯ್ದಿತ್ತುವೆಕ್ಕಲನ |

ಮಡದಲುಣಿ ಘಟ್ಟಿಸಿದ ಮುಷ್ಟಿಯೊ

ಳಡಸಿ ತಿವಿದನು ಹುಲಿಯ ಕರಡಿಯ

ಕೊಡಹಿದನು ಕೊಂದನು ವನಾಂತದೊಳಖಿಳಮೈಗಳಕುಲವ || ೩೦

ಆಗ ಒಂದು ಹಂದಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲೆ ಓಡಿದುದು.

ಈತನುಉಬೆಗೆ ಬೆದಳಿತುರುಸಂ

ಘಾತದಲಿ ಹೆಬ್ಬಂದಿಯೊಂದು ವಿ

ಘಾತದಲಿ ಹಾಯ್ದು ದು ಕಿರಾತವ್ರಜವನೊಡೆದುಡಿದು |

ಈತನುಉಬೆಗೆ ಬೆದಳಿತುರುಸಂ

ವ್ರಾತವ್ರಾತದುದು ಹಿಂದೆ ಭೀಮನ

ಭೀತಿಯಲಿ ಹೊಕ್ಕುದು ಮಹಾಗಿರಿಗಹನಗಹ್ವರವ || ೩೧

ಮುಡುಹು ಸೋಂಕಿದೊಡುಲಿದು ಹೆನ್ನೊರ

ನುಡಿದು ಬಿದ್ದುವು ಸಾದಘಾತದೊ

ಳಡಿಗಡಿಗೆ ನೆಗ್ಗಿದುದು ನೆಬ್ಬನುಬರದ ಬೊಬ್ಬಿಯಲಿ |

ಜಡಿದುದಬುಜಭವಾಂಡನೆನಲವ

ಗಡೆಯ ಭೀಮನ ಕಳಕಳಕೆ ಕಿವಿ

ಯೊಡೆಯ ತೀದುದು ನಿದ್ರೆ ಮುಖದಿಕ್ಕೆಯ ಮಹೋರಗನ || ೩೨

ಅದನ್ನು ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋದಾಗ ಸರ್ಪವು

ಭೀಮನನ್ನು ಹಿಡಿದುದು.

ತೆಕ್ಕೆ ಸಡಲಿತು ತಣಗೆಲೆಯ ಹೊದ

ಉಕ್ಕಲಿಸೆ ಮೈಮುಖಿಯಲನಿಲಜ

ನೆಕ್ಕತುಳದಲಿ ಮೇಲೆ ಹಾಯ್ದು ನು ಕಾಣದಹಿಪತಿಯ |

ಸಿಕ್ಕಿದುವು ಹೆದ್ದೊಡೆಗಳುರಗನ
 ತೆಕ್ಕೆಯಲಿ ಡೆಂಥಣಿಸಿ ಫಣಿಪತಿ
 ಡೊಕ್ಕರಕ್ಕೆ ಹಬ್ಬಿದನು ಬಿಗಿದನು ಭಟನ ಹೇರುರವೆ || ೩೫
 ಅದನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಮಾಡಿದ ಭೀಮನು ಪ್ರಯತ್ನ
 ವೈರ್ಘವಾಗುವಿಕೆ.

ಝಾಡಿಸಲು ಝಾಡಿಸಲು ಬಿಗುಹತಿ
 ಗಾಢಿಸಿತು ಕೊಡಹಿದೊಡೆ ಮಿಗೆ ಮೈ
 ಗೂಡಿ ಬಿಗಿದುದು ಭುಜಗವಳೆಯದ ಮಂದರಾದ್ರಿಯನ |
 ರೂಢಿಸಿದ ಭುಜಬಲದ ಸಿರಿಯೆ
 ಕಾಡಿತೇ ತನಗೆನುತ ಖಾಡಾ
 ಖಾಡಿಯಲಿ ಕಾತರಿಸಿ ಕಳವಳಿಸಿದನು ಕಲಿಭೀಮ || ೩೬

ಭಟ ಮರಳ ಸಂತೈಸಿ ಕೊಂಡಟ
 ಮಟಸಿ ಗದೆಯಲಿ ಹೊಯ್ದು ಬಿಗುಹಿನ
 ಕಟಕವನು ಬಿಚ್ಚಿದನು ಹೆಚ್ಚಿದನುಬಿ ಬೊಬ್ಬಿ ಜುತ |
 ಪುಟದ ಕಂತುಕದಂತೆ ಫಣಿ ಲಟ
 ಕಟಸಲಾಕಿತು ಮತ್ತೆ ಗಿಡಗನ
 ಪುಟದ ಗಿಳಿಯಂದದಲಿ ಗಿರಿಗಿರಿಗುಟ್ಟಿದನು ಭೀಮ || ೩೭

ಆಗ ಅಪಕುನಸೂಚನೆಯಿಂದ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಧರ್ಮ
 ರಾಯನು ಬಂದುದು.

ಅರಸ ಕೇಳುತ್ತಲು ಮುನೀಶನ
 ಹೊರೆಯಲಾಯ್ತು ತ್ವಾತಕತ ನಿ
 ಪೂರವಿದೇನೋ ದೈವಕೃತಫಲವಾವುದಿದಕನುತ |
 ಕರೆಸಿ ಧೌಮ್ಯಂಗಣುಹಲಿದು ನ
 ವೈರಸುಗಳಿಗಸಘಾತಸೂಚಕ
 ವಜ್ರದಿಹಡಿ ನಿರ್ವಾಹವೆಂದರೆ ನೈಪತಿ ಚಿಂತಿಸಿದ || ೩೮

ಭೀಮನಾವಡೆಯನೆ ಕಿರಾತ
 ಸ್ತೋಮಸಹಿತ ಮೃಗವೈಕೇಳೀ
 ಕಾಮನ್ಯದಿದನೆನಲು ನೃಪ ಹೊಣಿವಂಟನಾಹ್ವಣಕೆ |
 ಭೂಮಿಸುರರೊಡನೈದಿ ಬರೆ ಸಂ
 ಗ್ರಾಮಧೀರನ ಹೆಜ್ಜೆ ವಿಡಿದು ಮ
 ಹೀಮನೋಹರನಣಿಸಿ ಹೊಕ್ಕನು ಘೋರಕಾನನವ || ೩೯

ವನದಲ್ಲಿ ಸರ್ಪಾಕ್ರಾಂತನಾದ ಭೀಮನ ದರ್ಶನ.

ಹುದುಗಿದಗ್ಗದ ಸತ್ವದುತ್ಸಾ
 ಹದ ನಿರೂಢಶ್ವಾಸದಲಿ ಗದು
 ಗದಿಪಕಂಠದ ತಳಿತಭಂಗದ ತಿರುಗುವಾಲಿಗಳ |
 ಹೆದರೆದೆಯ ಹೇರಾಳಶೋಕದ
 ಕೆದಕುಗೇಶದ ಕೆಳಕೆ ಜೋಲಿದ
 ಗದೆಯ ಗರುವಾಯುಚ್ಚದ ಭೀಮನ ಕಂಡನವನೀಶ || ೪೦

ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ರಾಯನ ಚಿಂತೆ.

ಅಕಟ ಹಿಂದನುಭವಿಸಿದೆವು ಕಂ
 ಟಕ ಹಲವನೀಪರಿಯ ಬಲುಕಂ
 ಟಕ ಮಹಾಕರ್ದಮದೊಳದ್ವಿತೆ ವಿಧಿ ಮಹಾದೇವ |
 ವಿಕಟಮದನಾಗಾಯುತತ್ರಾ
 ಣಕನ ಸಾಹಸವಡಗಿತೇ ವನ
 ವಿಕಟಭುಜಗಾಟೋಪ ಲೋಕಿಯೊಳೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿದ || ೪೧

ಏನು ಕುಂತೀಸುತನಪಾಯವೆ
 ದೇನು ಘಣಿಬಂಧದ ವಿಧಾನವಿ
 ದೇನು ನಿನಗೆ ವಿನೋದವೋ ತ್ರಾಣಾ ¹ ಸಚಯವಿಧಿಯೊ |

ಏನಿದಕೆ ಕರ್ತವ್ಯ ನಮಗೀ
ಹೀನದೆಸೆಗೆ ನಿಮಿತ್ತ ದುಷ್ಕೃತ
ವೇನು ಶಿವ ಶಿವ ಯೆನುತ ನುಡಿಸಿದನನಿಲನಂದನನ || ೪೦

ನೋಡಿದನು ಕಂದೆಣಿದು ಕಂಠಕೆ
ಹೂಡಿದುರಗನ ಘೋರಬಂಧದ
ಗಾಢದಲಿ ನುಡಿ ನೆಗ್ಗಿ ನುಡಿದನು ಬೆರಳ ಸನ್ನೆಯಲಿ |
ಖೇಡನಾದನಜಾತರಿಪು ಮೊ
ತಾಡಿದನಹಿಪತಿಯ ನೆಲೆ ನಾ
ಡಾಡಿಗಳ ನಾಟಕದ ಘಟಿಯಲ್ಲಾ ರು ಹೇಚೆಂದ || ೪೨

ಆ ಸರ್ಪವನ್ನು ಕುರಿತು ಧರ್ಮರಾಯನ ಪ್ರಶ್ನೆ.
ಅನಿಲಸುತನಪರಾಧಿಯೋ ನೀ
ವಿನಯಹೀನನೊ ಮೇಣು ಪರಪೀ
ಡನವೃಥಾದುಷ್ಕರ್ಮಸಂಗ್ರಹ ಬೇಡುದೇ ನಿನಗೆ |
ದನುಜನೋ ಗಂಧರ್ವನೋ ಯ
ಕ್ಷನೊ ಸರೀಸೃಪರೂಪದಿವಿಜೇಂ
ದ್ರನೊ ನಿಧಾನಿಸಲಜುಯೆ ನೀನಾರೆಂದನವನೀಶ || ೪೪

ಕೇಳಿದನು ಘಟಿ ಭೀಮಸೇನನ
ಮೌಳ ತಲ್ಪದ ತಲೆಯ ಹೊಳಹಿನ
ನಾಲಗೆಯ ಚೂರಣದ ಝಡಿತೆಗೆ ಚಲಿಸುವಾಲಿಗಳ |
ಮೇಲುಮೊಗದಲಿ ನೃಪನ ನುಡಿಗಳ
ನಾಲಿಸುತ ನುಡಿದನು ಕರಾಳಾ
ಭೀಳದಂಷ್ಟ್ರಾಂತರವಿಸಂಸ್ಥುಳಜಿಹ್ವೆಗಳ ಜಡಿದು || ೪೫

ಆಗ ಸರ್ಪದ ಉತ್ತರ.

ಏನಹನು ನಿನಗೀತ ನೀನಾ
ರೇನು ನಿನ್ನ ಭಿಧಾನ ವಿಪ್ರನ
ಸೂನುವೋ ಹೃತ್ರಿಯನೊ ವೈಶ್ಯನೊ ಶೂದ್ರಸಂಭವನೊ |

ಏನು ನಿನಗೀಬನಕೆ ಬರವು ನಿ
ದಾನವನು ಹೇಜೆನಲು ಕುಂತಿಯ
ಸೊನು ನುಡಿದನು ತನ್ನ ಪೂರ್ವಾಪರದ ಸಂಗತಿಯ || ೪೬

ಸೋಮವಂಶಪರಂಪರೆಯಲು
ದಾ ಮಪಾಂಡುಕ್ಷಿತಿಪ ಜನಿಸಿದ
ನಾಮಹೀಶನ ಸುತಯುಧಿಷ್ಠಿ ರನೆಂಬುದಭಿಧಾನ |
ಭೀಮನೀತನು ಪಾರ್ಥನಕುಲಸ
ನಾಮಸಹದೇವಾಖ್ಯಪಾಂಡವ
ನಾಮಧೇಯರು ನಾವೆ ಯೆಂದನು ಭೂಪನಾಭಣಿಗೆ || ೪೭

ಬೀತುದಖಿಳ್ಕೃತ್ಯರ್ಥ ಕಪಟ
ದ್ರೂತದಲಿ ಕೌರವರು ಕೊಂಡರು
ಭೂತಳದಲೆಮಗಾಯ್ತು ಬಟಕಟವೀಪರಿಭ್ರಮಣ |
ಈತನೆನ್ನೊಡಹುಟ್ಟಿದನು ನೀ
ನೀತನನು ಬಿಡಬಹೊಡೆ ಬಿಡು ವಿ
ಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಪರಹೀಡೆ ಧರ್ಮ-ವಿನಾಶಕರವೆಂದ || ೪೮

ಆದೊಡೆಲೆ ಧರಣೀಶ ಧರ್ಮವ
ನಾದರಿಸುವೈ ಧರ್ಮವೆಂಬುದು
ವೇದಮಾರ್ಗವಲೈ ಸುಧರ್ಮದ ಸಾರಸಂಗತಿಯ |
ಕೈದುವುಳ್ಳೊಡೆ ಕಾದು ನಿನ್ನಯ
ಸೋದರನ ಬಿಡುವೆನು ಮನಃ ಪರಿ
ಖೇದವನು ಬಿಸುಟೆನ್ನ ಧರ್ಮ ರಹಸ್ಯವಿಸ್ತರವೆ || ೪೯

ಉಸುರಬಹುದೈ ಧರ್ಮತತ್ತ್ವ
ಪ್ರಸರಣವಿದೇ ಯೆಂದು ನೀ ಶಂ
ಕಿಸಲು ವೇದಸ್ಮೃತಿಪುರಾಣತ್ರಾಣ ತುಟ್ಟಿಸದೆ |

ಎಸೆವೆ ವಿಪ್ರರ ಮತಿಗೆ ಸಂಭಾ
ವಿಸುವ ಧರ್ಮವನುಹುವೆನು ನೀ
ಬೆಸಗೊಳಂದನು ಧರ್ಮಸುತ ನಹುಷಂಗೆ ವಿನಯದಲಿ || ೫೦

ಧರ್ಮದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಪದ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಎಸೆವೆ ವಿಪ್ರರ ಮತಿಗೆ ಸಂಭಾ
ವಿಸುವ ಧರ್ಮಸ್ಥಿತಿಯನಭಿವ
ರ್ಣಿಸುವೆನೆಂದೈ ಭೂಮಿಪತಿ ಭೂದೇವಕುಲದೊಳಗೆ |
ಎಸೆವೆ ವಿಪ್ರನದಾರು ಪರಿಶೋ
ಭಿಸುವುದೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯವೇತಹ
ದೇಸೆಯೊಳದನೇ ಮುನ್ನ ಹೇಚೆನೆ ರಾಯನಿಂತೆಂದ || ೫೧

ಧರ್ಮರಾಯನ ಉತ್ತರ.

ಉರಗೆ ಕೇಳೆ ಪಿತೃಮಾತೃವಂಶೋ
ತ್ಕರವಿಶುದ್ಧಸದಾಗ್ನಿಹೋತ್ರಾ
ಚರಿತವಾಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ಸತ್ಯವಹಿಂಸೆ ಪರಿತೋಷ |
ವರಗುಣಂಗಳವಾವನಲಿ ಗೋ
ಚರಿಸಿತಾತನೆ ವಿಪ್ರನೆಂಬರು
ಹಿರಿಯರೆಂದನು ಧರ್ಮಸುತ ನಹುಷಂಗೆ ವಿನಯದಲಿ || ೫೨

ಆಯಿತಿದು ಮತವಾದುದೈ ಸ್ವಾ
ಧ್ಯಾಯವೆಂಬುದದೇನು ಸತ್ಯದ
ಕಾಯವಾವುದಹಿಂಸೆ ಪರಿತೋಷಂಗಳದೇನು |
ರಾಯ ಹೇಡಿದಖಿರವ ನಿಜಗುಣ
ದಾಯತವನೆನೆ ಧರ್ಮವೆತಿರಮು
ಣೀಯವೆನೆ ನಹುಷಂಗೆ ವಿವರಿಸಿದನು ಮಹೀಪಾಲ || ೫೩

ನಿಯತವೀಶೋತ್ರಾದಿಸಂಚೇಂ
 ದ್ರಿಯದ ನಿಗ್ರಹ ದಮವೆನಿಪ್ಪುದು
 ಭಯವನಿತರರಿಗಾಚರಿಸದಿಹುದೇ ಯಹಿಂಸೆ ಕಣ |
 ನಯವಿದನೆ ಚಿತ್ತವಿಸು ಲೋಕ
 ತ್ರಯವನೊಂದೇ ಸತ್ಯದಿಂದವೆ
 ಜಯಿಸಬಹುದಾಸತ್ಯವೃಷ್ಟಿವೆ ವಿಪ್ರನವನೆಂದ ||

೫೪

ಸತ್ಯವೇ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ಸತ್ಯವೆ
 ನಿತ್ಯಕರ್ಮವಿಧಾನ ವೊಂದೇ
 ಸತ್ಯವೇ ಜಪ ಹೋಮ ಯಜ್ಞ ಧ್ಯಾನದಾನತಪ |
 ಸತ್ಯವೃಷ್ಟಿರೆ ಶೂದ್ರ ದ್ವಿಜರಿಂ
 ದತ್ಯಧಿಕನಾದ್ವಿಜರೊಳಗೆ ವರ
 ಸತ್ಯಹೀನನೆ ಹೀನಜಾತಿಗನೆಂದನಾಭೂಪ ||

೫೫

ಧೀರನಾವನು ಧಿಟ್ಟನಾರು ವಿ
 ಕಾರಿ ಯಾರು ವಿನೀತನಾರಾ
 ಚಾರಹೀನನದಾರು ಸುವ್ರತೆಯಾರು ಶಠನಾರು |
 ಕ್ರೂರನಾರತಿಕಷ್ಟನಾರು ವಿ
 ಚಾರಿ ಯಾರು ವಿಮುಕ್ತನಾರು ವಿ
 ದೂರನಾರಿಹಪರಕೆ ಭೂಮಿಪಾಲ ಹೇಡೆಂದ ||

೫೬

ನಾರಿಯರ ಕಡೆಗಣ ಹೊಯ್ದಿ ನ
 ಧಾರೆಗಳುಕದ ನಾವನಾತನೆ
 ಧೀರನಾತನೆ ಧಿಟ್ಟನಬಲೆಯರುಬ್ಬ ಗವಳದಲಿ |
 ಮೇರೆದಪ್ಪಿದವನೆ ವಿಕಾರಿ ವಿ
 ಚಾರಪರನೆ ವಿನೀತನನ್ಯಾ
 ಚಾರಯುತನಾಚಾರಹೀನನು ಘಣಿಘ ಕೇಳೆಂದ ||

೫೭

ಕೃತಕವಲ್ಲದೆ ದ್ವಂದ್ವಸಹನೇ
 ವ್ರತಿ ಮುಮುಕ್ಷು ವಿಚಾರಯುಕ್ತನು
 ಕೃತಕನೇ ಶತನಪ್ರಗಲ್ಭಕೃತಘ್ನನೇ ಕ್ರೂರ |
 ಕ್ಷಿತಿಗೆ ಲೋಭಿಯೆ ಕಸ್ಯನಾತ್ಮನಿ
 ರತನೆ ಮುಕ್ತನು ವೇದಮಾರ್ಗ
 ಚ್ಯುತನೆ ಲೋಕದ್ವಯಕ್ಕೆ ದೂರನು ಸರ್ಪ ಕೇಳೆಂದ || ೫೪

ಆರು ಭಂಡರು ಸುಜನನಿಂದ್ಯದ
 ದಾರು ಹಾಲಾಹಲಸರೂಪಕ
 ರಾರು ಸಾಹಸಿಯಾರು ಸಜ್ಜನರಾರು ಶುಚಿಯಾರು |
 ಆರು ಹಗೆ ಸಖರಾರು ಸೇವ್ಯರ
 ದಾರು ದುರ್ಲಭರಾರು ದುಸ್ಸಹ
 ರಾರು ದುರ್ಮತಿಯಾರು ಧರ್ಮಜ ತಿಳಿಯ ಹೇಳೆಂದ || ೫೫

ವೈಸನಿ ನಿಂದ್ಯನು ರಣದೊಳೊಡೆಯನ
 ಬಿಸುಟು ಹೋಹನೆ ಭಂಡನತಿಸಾ
 ಹಸಿಕನೇ ಸೇವಕನು ಮಿತ್ರದ್ರೋಹಿಯೇ ವಿಷನು ಕಣ |
 ಪಿಸುಣನೇ ಹಗೆ ಪರಸತಿಗೆ ಮನ
 ಮಿಸುಕದವನೇ ಶುಚಿ ಪರಾರ್ಥ
 ವೈಸನಿಯೇ ಸಜ್ಜನನು ಸರ್ಪಾಧೀಶ ಕೇಳೆಂದ || ೫೬

ವಿನುತಪರತತ್ವಜ್ಞನತಿಸೇ
 ವೈನು ಸುದುರ್ಲಭನೇ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯ
 ನನುಗುಣನೆ ಸಖನು ಸೈರಿಸದವನೆ ದುಸ್ಸಹನು |
 ಮನುಜರಲಿ ದುರ್ಮತಿಯಲಾ ದು
 ಜನರಿಗಾಶ್ರಯವೆಂದು ತೋಖಿದು
 ದೆನೆಗೆ ನಿನಗಭಿಮತವೆ ಸರ್ಪಾಧೀಶ ಕೇಳೆಂದ || ೫೭

ಅಹುದಲೇ ಬಚಕೇನು ವಿದ್ಯಾ
ಮಹಿಮೆ ದಾನತಪೋಗುಣಕೆ ಸ
ನ್ನಿಹಿತನೀಧರ್ಮದಲಿ ಸತ್ಯಾಚಾರಶೀಲದಲಿ |
ಕುಹಕಿಯಲ್ಲ ವಿರೋಧಿಯಲ್ಲತಿ
ಸಹಜನೈ ಸಾರಜ್ಞನಲ್ಲೆನ
ಬಹುದೆ ನಿನ್ನ ಕುತಿಗಳನೆಂದನು ನಹುಪನರಸಂಗೆ || ೬೦

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಕ್ಷಾತ್ರತೇಜವೆ
ಹೊರವುದೇ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಶಕ್ತಿ
ಸ್ಫುರಣ ನೀನೀಬ್ರಹ್ಮವರ್ಗದ ಸಾರಸಾಖ್ಯದಲಿ |
ಮೆಚ್ಚಿದೆಲಾ ವಿಪ್ರವಮಾನವೆ
ನಿರಿಗೆ ನಂಜು ಕಣಾ ಮಹೀಸುರ
ವರರುಪಾಸನೆ ನಿನಗೆ ನೀ ಕೃತಕೃತ್ಯನಹೆಯೆಂದ || ೬೨

ನೂಲುಯಜ್ಞದ ಹೊಯ್ದ ರಿಗೆ ಹರಿ
ದೇವುದೆನು ಸುರಪತಿಯ ಪೀಠವೆ
ನೋಡುಗುಡಿಸಿತು ಪದವಿಯದು ವಿಪ್ರವಮಾನದಲಿ |
ಮೂಲುಮಾತೇನೈ ಮಹೀಸುರ
ರೇವುಸಿದರೇವುವುದು ಮುನಿದರೆ
ಕಾಣಿಸುವೆರೈ ಕೋಟಿಯಜ್ಞ ವನೆಂದನಾನಹುಪ || ೬೪

ಸರ್ಪವು ತನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನು
ಕುರಿತು ಹೇಳಿದುದು.

ಎನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತದ ನಿದಾನವೆ ¹
ಮುನ್ನ ನೀ ಬೆಸಗೊಳಲು ಹೇಡಿದೆ
ನಿನ್ನ ನಿನ್ನ ಭಿಧಾನವನು ನೀನಾವನೆಂಬುದನು |

ಇನ್ನು ಕೇಳುವೆನೆನಲು ನಿಮ್ಮಲಿ
ಮುನ್ನಿ ನವನು ಯಯಾತಿಯಯ್ಯನು
ತನ್ನ ನಾಮವೆ ನಹುಷನೆಂಬುದು ನೃಪತಿ ಕೇಳಂದ || ೬೫

ಮಾಡಿದನು ಶತಮಖವನದು ಹೋ
ಗಾಡಿದ್ರನನಲ್ಲಿ ತನಗೆಡೆ
ಮಾಡಿತರಮನೆ ಕಂಡುದಾತತ್ತೀಸ ಕೋಟಿಗಳು |
ನಾಡು ಬೀಡೆನಗಾಯ್ತು ವಶ ಖಯ
ಖೋಡಿಯಿಲ್ಲದೆ ಶಕ್ರಪದದಲಿ
ರೂಢಿಸಿದನದನೇನ ಹೇಳುವೆನೆನುತ ಬಿಸುಸುಯ್ದ || ೬೬

ಅರಸ ಕೇಳ್ಳ ರಂಭೆಯೂರ್ವಶಿ
ವರತಿಲೋತ್ತಮೆ ಗೌರಿ ಮೇನಕಿ
ಸುರಭಿ ಗಂಧಿನಿ ಮಂಜುಷೋಷೆ ಸುಕೇಶಿ ಮೊದಲಾದ |
ಸುರಸತಿಯರೆನ್ನ ರಮನೆಯ ತೊ
ತ್ತಿರುಗಳಾದರು ಮೂಱುಲಕ್ಷದ
ಹೊಣಿಗೆ ಮೂವತ್ತಾಱುಸಾವಿರವೆಂದನಾನಹುಷ || ೬೭

ಈಸು ನಾರಿಯರಿರಲು ಬಯಲಭಿ
ಲಾಷೆ ದಿವಿಜೇಶ್ವರನ ರಾಣೀ
ವಾಸದಲಿ ಕಂಗಳಟ್ಟೆ ತಂದುದು ತನ್ನ ನೀವಿಧಿಗೆ |
ಮಾಸಲಿನ ಮಾನಿನಿಯರಲಿ ಮನ
ದಾಸೆ ಮನುಜರ ಮುಣುವುದಕೆ ತಾ
ನೈಸಲೇ ದೃಷ್ಟಾಂತವೆಂದನು ನಹುಷನರಸಂಗೆ || ೬೮

ಆಧಿ ಬಿದು ದು ಶಚಿಯ ಮೇಲಣ
ವೇಧೆಯಲಿ ವಿಟಬುದ್ಧಿ ಸಿರಿಗೆ ವಿ
ರೋಧಿಯೈ ಸಲೆ ಸತಿಯುಪಾಯವ ಮಾಡಿ ಋಷಿಗಳಿಗೆ |

ಬೋಧಿಸಿದಂವರೆನ್ನ ವಾಹನ
ಸಾಧನವೆಯಾದರು ಮುನೀಂದ್ರ ವಿ
ರೋಧವಾಯ್ತುನಗಲ್ಲ ಶಪಿಸಿದನಂದಗಸ್ತ್ಯಮುನಿ || ೮೯

ಸರ್ಪ ಪರಿಸರ್ಪ ತ್ಯಮೆನೆ ಘಡ
ಸರ್ಪ ನೀನಾಗೆನಲು ತನ್ನಯ
ದರ್ಪವನು ಕೆಡೆನೂಕಿ ಬಿದ್ದೆನು ಮುನಿಯ ಚರಣದಲಿ |
ಸರ್ಪತನದನುಭವಕೆ ಕಡೆ ಯೆಂ
ದಪ್ಪದೆನೆ ಧರ್ಮಜನ ವರವಾ
ಗ್ಧ ಪರ್ಣದಲಹುದೆಂದೊಡಿದು ಸಂಘಟಿಸಿತನಗೆಂದ || ೯೦

ಎನುತ ದಿವ್ಯಾವಯವಕಾಂತಿಯ
ಮಿನುಗುಮೋಹರದೇಶ್ಚೆ ಮೂಡಿದು
ವನಿಮಿಷಾಂಗದಲುರಗಕಾಯದ ಕೋಹಳಯನುಗಿದು |
ಜನಪ ನಿನ್ನೊಡಹುಟ್ಟಿದನ ಕೊ
ಳ್ಳನುತ ಹೇಮವಿಮಾನದಲಿ ಸುರ
ವನಿತೆಯರ ವೋಲಗದಲೆಸೆದನು ನಹುಷನಭ್ರದಲಿ || ೯೧

ದುಗುಡದಲಿ ಬರೆ ಭೀಮಸೇನನ
ತೆಗೆದು ಬಿಗಿದಪ್ಪಿದನು ಖೇದದ
ಹೊಗಚಿದೇಕೆ ವೃಥಾಮನೋವ್ಯಥೆಯ ತಾಳದಿರು |
ಜಗವಣಿಯೆ ನಮ್ಮನ್ವಯದ ಪೂ
ರ್ವಗನಲಾ ನಹುಷಂಗೆ ಬಂದು
ಬೈಗದ ಹದನಿದು ನಮ್ಮ ಪಾಡೇನೆಂದನಾಭೂಪ || ೯೨

ನಿನ್ನ ದೆಸೆಯಿಂದಾಯ್ತಲೇ ಪ್ರತಿ
ಪನ್ನ ಶಾಪವಿಮೋಕ್ಷ ವಿಧವಲಿ
ನಿನ್ನ ದರ್ಪಕೆ ಹಾನಿಯೇ ಹೇರಾಳಸುಕ್ಕ ತವಿದು |

ತನ್ನ ರಿಷ್ಯವನೀಕ್ಷಿಸದೆ ಪರ
ರುನ್ನ ತಿಯ ಬಯಸುವರು ಸಜ್ಜನ
ರಿನ್ನು ಸಾಕೆಂದೊರಸಿದನು ಕಂಬನಿಯನನಿಲಜನ ¹ || ೩೩

ತಿಳುಹಿ ತಂದನು ಸಕಲಮುನಿ ಸಂ
ಕುಲಸಹಿತ ತನ್ನ ಶ್ರಮಕೆ ಕೋ
ಮಲೆಯ ನುಡಿಯಲಿ ಬಿಡಿಸಿದನು ಭೀಮನ ಮನೋವ್ಯಥೆಯ |
ಅಳಿವು ನಮಗೆಲ್ಲಿಯದಪಾಯದ
ಜಲಧಿಗಳು ಬತ್ತುವು ಯದುಕುಲ
ತಿಲಕಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ || ೩೪

ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಹದಿನೈದನೆಯ ಸಂಧಿ.

ಸೂಚನೆ.

ಕರುಣಿ ಬಿಜಯಂಗೆಯ್ದು ಪಾಂಡವ
ಧರಣಿಪನ ಸಂತೈಸಿ ಯಾದವ
ರರಸನಿರೆ ಬಂದರು ಮೈಕಂಡುತನೂಜನಾರದರು ² ||

ಧರ್ಮಭೀಮರನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಗೊಳಿಸಿದುದು.

ಚಿತ್ತವಿಸು ಜನಮೇಜಯ ಕ್ಷಿತಿ
ಪೋತ್ತಮನೆ ಧರ್ಮಜನ ಮುಖದಲಿ
ಕೆತ್ತದುಗುಡವ ಕಳಚಿ ಭೀಮನ ಖೇದವನು ಬಿಡಿಸೆ ³ |

¹ ಪವನಜನ ಕಂಬನಿಯ, ಚ.

² ನಿಶ್ಚಯ ಸಕಲಮುನಿಜನಸಹಿತ ವನದೊಳಗೆ, ಚ.

³ ಭೀಮನ ತಂದರಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ, ಖ. ಚ.

ಮತ್ತಕಾಶಿನಿ ಧೌವ್ಯನಖಿಲಮು
ಹೋತ್ತ ಮರು ಪೀಯೂಷಮಧುರರ
ಸೋತ್ತ ರದ ನುಡಿಗಳಲಿ ನಾದಿದರನಿಲಜನ ಮನವೆ || ೧

ಮುಗಿಲು ಬಹತುದು ಬಹಿಯಗಡಬಡೆ
ಗಗನಕುಳುದುದು ಕೊಂಡನಲನನು
ತೆಗೆದು ನಿಂದುದು ಹೇಡಿಯಂಗದವೊಲು ನದೀನಿವಹ |
ನಗುವ ಕೊಳನ ಚಕೋರಚಯ ¹ ಹಂ
ಸೆಗಳು ಮೆಜಿದುವು ನಗುವ ತುಂಬಿಯ
ಸುಗುಡತನ ತಾವರೆಯೊಳಸೆದುದು ಶರದ ಸಮಯದಲಿ || ೨

ತಿರುಗಿ ಕಾವ್ಯಕವನಕೆ ಬಂದುದು.

ಸವೆದುದೀನನವಿಲ್ಲಿ ಫಲವ್ಯಗ
ನಿವಹ ಬೀತುದು ನಮ್ಮ ಕಾಲಾ
ಟವನು ಸೈರಿಸಿ ನಿಲುವ ವನವನು ಕಾಣೆ ತಾನೆನುತ |
ನಮಗೆ ಮಗುಟಾಕಾವ್ಯಕದ ವನ
ಭವನವೈ ಸಲೆ ಯೆನುತಲಾಮುನಿ
ನಿವಹಸಹಿತವನೀಶ ಕಾವ್ಯಕವನಕೆ ನಡೆತಂದ || ೩

ಆಶರತ್ಕಾಲವನು ತದ್ವನ
ವಾಸದಲಿ ನೂಕಿದನು ಮುನಿ ಪರಿ
ತೋಷವಂಗಸ್ಪುರಣೆ ಸೂಚಕ ಶಕುನ ಮೊದಲಾದ |
ಮಿಸಲಚಿಯಲು ಹರುಷದ ಸದಾ
ವೇಶದಲಿ ಮನವುಕ್ಕಿ ಹಿಗ್ಗಿದ
ನೀಶಕುನಸುಮ್ಮಾನ ಯಿದಕೇನಹುದೊ ಫಲವೆಂದ || ೪

ಇದಕೆ ಕೃಷ್ಣ ಗಮನವೇ ಫಲ
 ದುದಯವೈ ಸಲೆ ಯೆನುತಲಿರೆ ಬಂ
 ದಿದಿರು ನಿಂದನು ದೂತನೊಬ್ಬನು ದ್ವಾರಕಾಪುರಿಯ |
 ಇದೆ ಕೃಪಾನಿಧಿ ಬಂದನಸುರಾ
 ಭೃದಯಘಾತಕ ಬಂದ ರಿಪುಬಲ
 ಮದನರ್ದ್ರನು ಬಂದನಿದೆ ಯೆಂದನು ಮಹೀಪತಿಗೆ || ೫

ಸೂಚಿಸಿದುದೇ ಶಕುನ ಪುನರಪಿ
 ಗೋಚರಿಸಿತೇ ಗರುವನಿಧಿ ನಾ
 ವಾಚರಿಸಿತೇನೊ ಶಿವ ಶಿವ ಭವಭವಸಹಸ್ರದಲಿ |
 ನಾಚಿದುವು ನಿಗಮಂಗಳಾವನ
 ಸೂಚಿಸುವುವೆನ್ನೊಳಗೆ ಕೃಪೆಯಲ
 ರೋಚಕವನಾದೈವಮಾಡದೆನುತ್ತ ಹೊಣವಂಟು || ೬

ಹಣುವವನು ಹೊಣವಂಟು ಗರುಡನ
 ಹಣವಿಗೆಯ ದೂರದಲಿ ಕಂಡನು
 ತುಳುಕಿದುವು ಸಂತೋಷಜಲ ನಿಟ್ಟಿಸಳುಕಂಗಳಲಿ |
 ತಳತರೋಮಾಂಚನದ ಸಮ್ಮದ
 ಪುಳಕದಲಿ ಪೂರಾಯದುಬ್ಬಿನ
 ಲಿಳಯೊಡೆಯ ಮೈಯಿಕ್ಕು ತೈದಿದನಖಿಳಜನಸಹಿತ || ೭

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಆಗಮನ.

ಇಚ್ಛಿದು ದಂಡಿಗೆಯಿಂದ ಕರುಣಾ
 ಜಲಧಿ ಬಂದನು ಕಾಲನಡೆಯಲಿ
 ಸೆಳೆದು ಬಿಗಿದಪ್ಪಿದನಿದೇನಾಸುರವಿದೇಕೆನುತ |
 ಬಚ್ಚಿಕ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಯಮಳರ
 ನೊಲಿದು ಮನ್ನಿಸಿಸತಿಯ ಲೋಚನ
 ಜಲವ ಸೆಣಗಿನಲೊರಸಿ ಸಂತೈಸಿದನು ಬಾಲಿಕೆಯ || ೮

ಕುಶಲ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಕುಶಲವೇ ಕುರುರಾಯನೂತಿಗೆ
ವೆಸಕದಲೆ ನಿಮ್ಮತ್ತಲವಧಿಯ
ದೇನೆ ಸಮಾಪವೆ ತೊಟಲಿದಿರೆಲಾ ವನವನಂಗಳಲಿ |
ಪಶುಪತಿಯು ಹಿಡಿದಂಚು ಕೈವೆ
ರ್ತಿಸಿತಲಾ ಪಾರ್ಥಂಗೆ ನಮಗಿಂ
ದೊಸಗೆಯಾಯಿತು ಪುಣ್ಯವೆಂದನು ಹರಿ ಮಹೀಪತಿಗೆ || ೯

ಧರ್ಮರಾಯನು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಾಂತವೆಲ್ಲವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದುದು.

ಆಗಲೀವೈಷ್ಣವಕೆ ನಮ್ಮಯ
ತಾಗುಥಟ್ಟನ ರಕ್ಷೆ ತೊಡಚಿದು
ದಾಗಲಿದುರ್ಗದು ಪಾಶುಪತ ಶರವದಲು ಬಿಚಿವಿಡಿದು |
ಈಗಲೊಸಗೆಯೆ ತಮ್ಮ ಪಂಚಕ
ದಾಗುಖೋಗನು ಹೊತ್ತು ನಡಸಿದೊ
ಡಾಗ ನಮಗಾಯ್ತೊ ಸಗೆ ಯೆಂದನು ನೃಪತಿ ವಿನಯದಲಿ || ೧೦

ತೊಟಲಿದೆವೆಲ್ಲೆ ಕೃಷ್ಣ ತಪ್ಪದೆ
ಹುಲುವಹುಲುವನಮರಪುರದಲಿ
ಕೆಲವುದಿನವಿರಲರ್ಜನಂಗಾಯ್ತು ವರ್ತಿಯ ಶಾಪ |
ಖಳರನ್ನಲ್ಲಿ ನಿವಾತಕವಚರ
ಗೆಲಿದು ಬಂದನು ಪಾರ್ಥನಿತ್ತಲು
ಕೆಲಬರಸುರರ ಕಾದಿ ಕೊಂದನು ಭೀಮನಡವಿಯಲಿ || ೧೧

ಇಂತು ತಲೆಯೊತ್ತುತ ಮಹಾವಿಪಿ
ನಾಂತರವ ತೊಟಲಿದೆವು ಬಿಚಿ ವ
ನಾಂತದೊಳಗೊಂದಾದುದೂತಿಗೆ ನಹುಷನೃಪತಿಯಲಿ |
ಭ್ರಾಂತಿಯೈ ಸಲೆ ಭೀಮನುರಗಾ
ಕ್ರಾಂತನಾದನು ಧರ್ಮಕಥೆಯಲಿ
ಸಂತನಾಯ್ತು ವಿಶಾಪನಾದನು ನಹುಷನಾಕ್ಷಣಕೆ || ೧೨

ಮರಳ ಕಾಮ್ಯಕವನದ ದಳಮಂ
 ದಿರವನೇ ನೆಲೆಮಾಡಿದೆವು ವಿ
 ಸ್ತರಣವಿದು ಹಿಂದಾದ ವಿಪಿನಾಂತರಪರಿಭ್ರಮದ |
 ಕರುಣೆ ನಿಮ್ಮ ಡಿಯಂಘ್ರಿಕಮಲದ
 ದರುಶನದಿನಾಯಾಸಪಾರಂ
 ಪರೆಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಯ್ತು ನುತ ಮೈಯಿಕ್ಕಿದನು ಭೂಪ || ೧೩
 ಏತೆನುತ ತೆಗೆದಪ್ಪಿದನು ಕರು
 ಣಾಳು ಕೇಳೈ ಭೂಪ ಸುರಪತಿ
 ಯಾಲಯದೊಳೂರ್ವಶಿಯ ಶಾಪವು ಬಂದೊಡೇನಾಯ್ತು |
 ಲೀಲೆಯಿಂದೀಭೀಮ ದೈತ್ಯರ
 ಭಾಳಲಿಪಿಯನು ತೊಡೆದ ನಿನ್ನಯ
 ಬಾಳುಬರಹವು ಮುಂದೆ ಯೆಂದನು ನಗುತ ಮುರವೈರಿ || ೧೪

ಆಗ ನಾರದ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯರು ಬಂದುದು.

ರಾಯ ಕೇಳಾಕ್ಷಣಕೆ ಮಾರ್ಕಂ
 ಡೇಯನಾರದರೀಡದರಬುಜದ
 ಳಾಯತಾಕ್ಷಂಗೆಅಗಿದರು ಭಯಭರಿತಭಕ್ತಿಯಲಿ |
 ತಾಯಿ ಕಣುಗಳ ಬಿಡದವೊಲು ನಿ
 ದಾರ್ಯದಲಿ ನಿಜಭಕ್ತಸಂಗದ
 ಮಾಯೆ ಬಿಡದೈ ನಿಮ್ಮದೆಂದರು ಹೊರಳ ಚರಣದಲಿ || ೧೫

ಮಾರ್ಕಂಡೇಯರು ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನು ಸ್ತುತಿಮಾಡಿದುದು.

ತಪದಲುರಿದು ಸಮಾಧಿಯೋಗದ
 ಲುಪಶಮದಲುಬಿದ್ದು ಹೋನುದ
 ಜಪದ ಜಂಜಡದೊಳಗೆ ಸಿಲುಕಿ ಜನಾರ್ದನನ ಮೆಚೆವೆ |
 ಅಪಸದರು ನಾನ್ ಕರ್ಮನಿಷ್ಠೆಯು
 ಕೃಪಣರಾನ್ ಕೇಳ್ ನಿನ್ನ ಮೇಲಣ
 ಕೃಪೆಯ ನೋಡೈ ಭೂಪ ಯೆನುತೀಕ್ಷಿಸಿದರಚ್ಯುತನ || ೧೬

ಈಯಘಾಟದ ದೈವವಿದು ನಿ
 ದರ್ಶಯದಲಿ ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ ಸೇರಿತು
 ರಾಯರಿದರ್ರು ಹಿಂದೆ ಭರತಭಗೀರಥಾದಿಗಳು |
 ಆಯಿತೇನವರಿಗೆ ಸರೋಜದ
 ಳಾಯತಾಕ್ಷನ ಚರಣಸೇವೆ ನಿ
 ರಾಯಸದೆ ಸಹವಾಸಭೋಜನವೆಂದರಾನ್ಯಪಗೆ ||

೧೩

ವರುಷಹದಿನಾಱಿಱಲಿ ಮೃತ್ಯುವೆ
 ಪರುಲವಿಸಿದುದು ಕರ್ಮಗತಿ ಮುರ
 ಹರನ ಸೇವೆಯೆ ಮೂಡಿ ಸನೆದನು ಸರ್ವಭಾವದಲಿ |
 ಕರುಣೆ ಬಿಜಯಂಗೆಯ್ದು ಮೃತ್ಯುವಿ
 ನುರಿಯ ಗಂಟಲಿತ್ತದ ತನ್ನನು
 ಬರೆಸೆಳದನೆಂದಮಲಮಾರ್ಕಂಡೇಯಮುನಿ ನುಡಿದ ||

೧೪

ಓಕರಿಸಿದುದು ಮೃತ್ಯುವೆನ್ನನು
 ಲೋಕದಿಂ ಹೊಣಿಗೆಂದು ಯಮಗಿಮೆ
 ರಾಕರಣಿಗಳ ಜೀವಜಾತಿಯೊಳ್ಲ್ಲ ನೀನೆಂದು |
 ಲೋಕದಲಿ ಡಂಗುರವೆ ಹೊಯ್ದದ
 ನೀಕಮಲನಾಭನೆ ಕಣಾ ಕರು
 ಣೈಕನಿಧಿ ನಿಮಗೊಲಿದನೆಂದನು ಮುನಿ ಮಹೀಪತಿಗೆ ||

೧೫

ಪ್ರಳಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು.

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳೆ ಪ್ರಳಯದಲಿ ಸಾ
 ಗರದ ತೆಪ್ಪಿ ಮುಂಡಾಡುವೊಲು ಸಾ
 ಗರದ ಕೂಟಕೆ ಸಕಲಜಲಧಿಗಳೇಕರೂಪದಲಿ |
 ಧರೆಯ ಮುಚ್ಚುಗಿಸಿ ಮೇಲೆಮೇಲು
 ಬ್ರಹ್ಮ ರಿಸಿ ಜಗದಡಿಕಿದ ಜೋಡಿಯ
 ಜರುಹಿದುವು ನೀರೇಣುತಗ್ಗದ ಸತ್ಯಲೋಕದಲಿ ||

೨೦

ಜಗದ ಜೀವರ ಕರ್ಮಬೀಜಾ
 ಳಿಗಳ ಬೈತ್ರವ ತನ್ನ ಬಾಲಕೆ
 ಬಿಗಿದು ನೀರಲಿ ನುಸುಳಿದನು ಮತ್ಸ್ಯಾಸತಾರದಲಿ |
 ಬಗೆಯಲಾ ಹರಿ ಯಿತನೇ ಧೃ
 ಗ್ಯುಗಳಗೋಚರನಾದನಪಿಸುವ
 ನಿಗಮವೀತನ ಹೆಜ್ಜೆ ಗಾಣವು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ ||

-೮೧

ಮರಳ ಹೂಡಿದನೀಜಗದ ವಿ
 ಸ್ತ ರಣವನು ಮೂಯಾಮಹೋದಧಿ
 ಹೊರಿದನುನ್ನ ತಸತ್ವದಲಿ ಮೇಲಾದ ಲೋಕಗಳ |
 ಉರಿಯಲದ್ದು ವನಿವನು ಲೀಲಾ
 ಚರಿತವಿದು ಕೃಷ್ಣಂಗೆ ನಿನ್ನಯ
 ಸಿರಿಯೆ ಸಿರಿ ಬಡತನವೆ ಬಡತನ ವೆಂದನಾಮುನಿಪ ||

-೮೨

ಅರಸ ಕೇಳ್ ಕಲ್ಪಾಂತದಲಿ ಬಿಡೆ
 ಬಿರಿದುದೀಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಬಹಿರಾ
 ವರಣಜಲನಿಧಿಜಲದೊಳೊಂದಾಯ್ತೀನ ಹೇಳುವೆನು |
 ಹರಿ ವಿನೋದದೊಳೊಲದೆಲೆಯಲಿ
 ಸಿರಿಸಹಿತ ಪವಡಿಶಿದನಿನಶತಿ
 ಕಿರಣವಿಲ್ಲ ಮಹಾಂಧಕಾರ ಸಭಾರವಾಯ್ತೆಂದ ||

-೮೩

ಈನೆಲನನೀಚಂದ್ರಸೂರ್ಯ ಕೃ
 ಶಾನು ತೇಜವನೀಸಮಿರಣ
 ನೀನಭವ ತಾ ಕಾಣೆನೊಂದೇಸಲಿಸೃಷ್ಟಿಯಲಿ
 ಏನ ಹೇಳುವೆನನ್ನ ಚಿತ್ತ
 ಗ್ಲಾನಿಯನು ಬಲುತೆಜೆಯ ಹೊಯ್ಲಿ ನೊ
 ಳಾನು ಮುಖಗುತ್ತೇಷುತಿರ್ದೆನು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ ||

-೮೪

ಆಗ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯರು ತನ್ನ ದುರವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದುದು.

ಹೇಟಲೇನದು ಮೃತ್ಯುವಿನ ಗೋ
ನಾಳಯೊಳಗಂದಿಷಿಯಲೊಲ್ಲದೆ
ಕಾಳುಮಾಡಿದನೇ ಮುರಾರಿಯ ಭಜಿಸಿ ಭಕ್ತಿಯಲಿ |
ಬಾಲಕನೊಳವೆಗುಣವನಕಟಾ
ತಾಳಬಹುದೇ ತಾಯೆ ಮೃತ್ಯುವೆ
ತಾಳಿಗೆಯ ತೆಗೆದೆನ್ನನೊಳಕೊಳ್ಳೆಂದು ಹಲುಬಿದೆನು || ೨೫

ನೀರು ಹೊಕ್ಕುದು ನೂಕಿ ವಿವಿಧ
ದ್ವಾರದಲಿ ಬೆಂಡೇಟ್ಟೆನೊಮ್ಮತಿ
ದೂರ ಮುಳುಗುವೆನಡ್ಡ ಬೀಟ್ಟೆನು ತೆಪ್ಪಿಯ ಹೊಯ್ಲಿನಲಿ |
ಯಾರಿಗುಬ್ಬ ಸವೆನ್ನ ಮರಣವೆ
ನಾರು ಕಂಡರು ಹೇಸಿ ತನ್ನನು
ದೂರಬಿಸುಟಳು ಮೃತ್ಯು ಬಿಡಲಿದೆ ನಿಂತು ಹಲಕಾಲ || ೨೬

ಆಗ ಅಚ್ಯುತನ ಬಳಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮನು ಬಂದುದು.

ಮುಳುಗುತೇಳುತ್ತ ಬರುತ ವಟಕುಜ
ದೆಲೆಯಲೀತನ ಕಂಡೆನೈ ನಾ
ನೆಳತಟಕೆ ಬಿದ್ದಂತೆ ತೆಪ್ಪಿಯೆಡೆದೆಪ್ಪಿಗೆ ತನಿಗೇಡೆದು |
ಜಲಜಸಂಭವನಾಜಲವೆ ಮು
ಕ್ಕುಳಿಸುತುಗುಳುತ ನಾಲ್ಕುಮುಖ
ದಲಿ ನಿಲುಕಿ ನಿಗುರುತ ಬಂದನು ಕಂಡನಚ್ಯುತನ || ೨೭

ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮಾಚ್ಯುತರ ಸಂಭಾಷಣ.

ಆರು ನೀನೆಂದಾತನೀತನ
ಸಾಣಿದನು ಬೆಸಗೊಳಲು ಜಗದಾ
ಧಾರಕನು ಜಗದುದರ ಹರಿ ತಾನೆಂದೊಡಜ ನಗುತ |

ಭೂರಿಜಗವೆನ್ನು ದರದಲಿ ನೀ
ನಾರು ಜಗಕೆಂದುಲಿದು ಗರ್ವವಿ
ಕಾರದಲಿ ಪರಮೇಷ್ಟಿ ನಿಜತೇಜವೆ ವಿಭಾಡಿಸಿದ || ೨೦೮

ಆದುವೇ ನಿನ್ನ ದರದಲಿ ಜಗ
ವಾದೊಡೀಕ್ಷಿಸೆನುತಲಾಕಮು
ಲೋದರನು ಕಮಲಜನ ಜಠರನ ಹೊಕ್ಕು ಹೊಜುವೆಂಟು |

ಭೇದಿಸಿದೆ ತಾನೆನ್ನ ಜಠರದ
ಲಾದ ಲೋಕವೆನಿಸಿ ಬಾರನೆ
ಲಾದುರಾಗ್ರಹಿ ಯಿಚಿದನಸುರಾಂತಕನ ಜಠರದಲಿ ¹ || ೨೦೯

ಹೊಲವು ದಪ್ಪಿದನಲ್ಲಿ ಭುವನಾ
ವಳಗಳದು ವು ಕೋಟಿರುದ್ರಾ
ವಳಗಳದ್ದರು ಕೋಟಿಪರಮೇಷ್ಟಿಗಳು ಶತಕೋಟಿ |
ಹುಲು ನೊರಜು ಸಾಗರದ ಸಲಿಲವೆ
ನಳವೆವೊಲು ನೊಣ ಹಾಪು ಗಗನದ
ತಲೆನೊಡಲಕಾಣಿಸುವೆನೆಂಬವೊಲಾಯ್ತು ಕೇಳೆಂದ || ೨೧೦

ಹಲವುಯುಗಪರ್ಯಂತ ವಲ್ಲಿಯೆ
ತೊಪಿಲಿ ಕಡೆಗಾಣದೆ ಕೃಪಾಳುವೆ
ನೊಲಿದು ಹೊಗಟಿದನಜನು ಸಹಸ್ರವೇದಸೂಕ್ತದಲಿ |
ಬಚಿಕ ಕಾರುಣ್ಯದಲಿ ನಾಭೀ
ನಳನದಲಿ ತೆಗೆದನು ವಿರಿಂಚಿಗೆ
ನಳನಸಂಭವನೆಂಬ ಹೆಸರಾಯ್ತೆಂದು ಮೊದಲಾಗಿ || ೨೧೧

ಆಮಹಾಜಲಕ್ಕಿ ಮುಖದಲಿ
ಹೋಮವಾಯ್ತು ತದಗ್ನಿಯಡಗಿದು
ದಾಮರುತ್ತಿ ನೊಳುಬಹಳಬಹಿರಂಗಪವಮಾನ |

ನೋಮದಲಿ ತದಹಂಮಹತ್ತು ವಿ
ರಾಮವಾಪ್ರಕೃತಿಯಲಿ ಮೆಯಾ
ಕಾಮಿನಿಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಲಯವೆಂದನಾಮುನಿಪ || ೩೮

ಏಸುದಿನ ವೀಜಗದ ಬಾಳುವೆ
ಯೇಸುದಿನ ವೀಪ್ರಳಯಮೆಯ ಪರಿ
ಭಾಸಮಾನಬ್ರಹ್ಮತೇಜೋರೂಪ ವೇಸುದಿನ |
ಆಸದಾನಂದೈಕರಸವೆ ಪ್ರ
ಕಾಶಿತವವಿದ್ಯಾಪ್ರಸಂಚವಿ
ಲಾಸವಾಯು ಃಭಾಗಸೃಷ್ಟಿವಿಧಾನಚಿಂತೆಯಲಿ || ೩೯

ತಿರುಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಕ್ರಮ ನಿರೂಪಣ.

ಏಕಮೇವಾದ್ವಿತಿಯವೆಂಬ ನಿ
ರಾಕುಳತೇಜೋನಿಧಿಗೆ ಮಾ
ಯಾಕಳತ್ರದೊಳಾಯ್ತು ನಿಜಗುಣಭೇದವದಜಿಂದ |
ಆಕಮಲಭವನೀಮುಕುಂದಪಿ
ನಾಕಿಯೆಂಬಭಿಧಾನದಲಿ ತ್ರಿಗು
ಣಾಕೃತಿಯ ಕೈಕೊಂಡನುರುಲೀಲಾವಿನೋದದಲಿ || ೪೦

ಆರಜೋಗುಣಕಬುಜಭವನ ವಿ
ಕಾರಿ ತನ್ನ ಶರೀರದರ್ಧವೆ
ನಾರಿಯನು ಮಾಡಿದನು ಶತರೂಪಾಭಿಧಾನದಲಿ |
ಸೇರಿಸಿದನರ್ಧದಲಿ ಮನುವನು
ದಾರಚರಿತನು ಸಕಲಧರ್ಮದ
ಸಾರವನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದನು ಮನು ಭುವನವಿಭುವಾಗಿ || ೪೧

ಭೃಗುಪುಲಸ್ತ್ಯವಸಿಷ್ಠದಕ್ಷಾ
ದಿಗಳನಿಪ್ಪನವಪ್ರಜೇತ್ವರ
ರೋಗುಮಿಗೆಯ ಮಾಡಿದರು ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೇಣಿ ಬೇಣಿವರು |

ಜಗದ ಜೋಡಣೆಯಾಯ್ತು ಭೂತಾ
ಳಿಗೆ ಚತುರ್ವಿಧಸೃಷ್ಟಿಯೊಡನೆ
ನಿಗಮತದಲಿ ಹೂಡಿತವನೀಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ || ೩೬

ಚತುರ್ಯುಗಗಳ ಸ್ಥಿತಿ.

ಆದಿಯಲಿ ಕೃತಯುಗ ಹರಿಶಂ
ದ್ರಾದಿಗಳು ಸೂರ್ಯಾನ್ವಯಕ್ಕೆ ಬುಧ
ನಾದಿ ನಿಮ್ಮನ್ವಯಕ್ಕೆ ಬಹಿಷ್ಕ ಪ್ರರೂರವಕ್ಷಿತಿಪ |
ಮೇದಿನಿಯನಾಯುಗದೊಳವರೋ
ಪಾದಿ ಸಲಹಿದರಿಲ್ಲ ಬೆಳಗಿತು
ವೇದಬೋಧಿತಧರ್ಮ ಸೂರ್ಯಪ್ರಭೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ || ೩೭

ಆಯುಗದ ತರುನಾಯಲಾ ತ್ರೇ
ತಾಯುಗವೆಲೆ ಬಚ್ಚಿಕೆ ಧರ್ಮದ
ಲಾಯದಲಿ ಕಟ್ಟಿದರಧರ್ಮವನೊಂದುಪಾದದಲಿ |
ರಾಯ ಕೇಳ್ಯ ದ್ವಾಪರದಲಿ ದೃ
ಢಾಯದಲಿ ತಾ ಧರ್ಮವೆರಡಡಿ
ಬೀದವಾದುದು ನಿಂದುದೇನಿಸಿತು ತನ್ನ ದೆಸೆಯಿಂದ || ೩೮

ಕಲಿಯ ರಾಜ್ಯದಲೊಂದುಪಾದದ
ಸಲುಗೆ ಧರ್ಮಕ್ಕ ಹುದು ಸಲೆ ವೆ
ಗ್ಗಳೆಯವದಖೊಳಸತ್ಯ ಬಂಧುದ್ರೋಹ ಮೆತ್ತರವು |
ಕಳವು ಹಿಂಸೆಯನೀತಿ ಲೋಭ
ಸ್ಥಲಿತವಾಙ್ಮಿ ರಕ್ಕು ವಂಚನೆ
ಹಚ್ಚವು ಹಾದರ ಕವತೆಯೆಂಬಿವರುಬ್ಬು ಹಿರಿದೆಂದ || ೩೯

ಈ ಯಧರ್ಮವೆ ಪತಿಕರಿಸಿ ತ
ನ್ನಾಯತಕೆ ಭೂತಳವೆ ತಂದು ನಿ
ರಾಯಸದಲೆ ಬಳಸುತಿದ್ದ ನು ದುಂದುವೆಂಬಸುರ |

ರಾಯ ಕೇಳಾದೈತ್ಯನನು ತ
ನ್ನಾಯುಧಕೆ ಬಲಿಗೊಟ್ಟು ಬಚ್ಚ
ಸ್ಥಾಯಿ ಧರ್ಮವೆ ಬಲಿದು ಕೊಟ್ಟನು ದುಂದುಮಾರನ್ವಪ || ೪೦

ಆನ್ವಪನ ರಾಜ್ಯದಲಿ ಯಜ್ಞ ವಿ
ಧಾನವೈದಿಕವಿಧಿಕ್ಯತಾನು
ಷಾ ನಯಮನಿಯಮಾದಿಯೋಗವಿಶಿಷ್ಟನೀತಿಯಲಿ ||
ದೀನಭಾವವನುಚಿದು ಯಾಚ್ಛಾ
ಹೀನವೈತ್ತಿಯ ಬಿಸುಟು ಲೋಕದಿ
ಭಾನುತೇಜದಿಲೆಸೆದುಡಂದು ಮಹೀಸುರವ್ರಾತ || ೪೧

ರಣದೊಳಹಿತರ ಶಿರದ ಮಿದುಳ್ಳೊ
ತಣವು ಶಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ವಿತ್ತ ಭೂಸುರ
ಗಣಕೆ ವರಯಾವನದ ವಿಭ್ರಮ ನಿಜಸತೀಜನಕೆ |
ಗುಣ ಮನುಷ್ಯವ್ರಜಕೆ ಪರರ
ಕ್ಷಣವಶೇಪಪ್ರಜೆಗೆನಲು ಧಾ
ರುಣಿಪತಿಗಳೊಪ್ಪಿದರು ಕೃತಯುಗದಾದಿಕಾಲದಲಿ || ೪೨

ಪ್ರಾಢನೇ ವ್ಯವಹರಿಸಲಗ್ಗದ
ಮೂಢನೇ ಬರಲೊಂದೆ ಸತ್ಯ ನಿ
ರೂಢಿಯಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯಸುವ್ಯವಹಾರಮಾರ್ಗದಲಿ |
ಗಾಢವಿಕ್ರಯಸಕ್ರಯದಲೇ
ಗೂಢಕರು ಮೂಲೈಕಲಾಭನಿ
ರೂಢಪರರೊಪ್ಪಿದರು ವೈಶ್ಯರು ಧರ್ಮಕಾಲದಲಿ || ೪೩

ನಿಜಕೃಷ್ಣವ್ಯವಸಾಯದಲಿ ತ
ದ್ವಿಜಕುಲದ ಶಿಶ್ರೂಷೆಯಲಿ ಪಾ
ದಜರು ಕೃತಕೃತ್ಯರು ಚತುರ್ವರ್ಣದಲಿ ಮಾರ್ಗವಿದು |

ನಿಜನಿಜಾಂಗದ ಧರ್ಮಗತಿಯಲಿ
ಮೆಜಡರಾದರೆ ಮೆನುಜರಾದವೆ
ರಜನ ಪರಮಾಯುಷ್ಯಪರಿಯಂತಿಹರು ನರಕದಲಿ || ೪೪

ಅಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಮಚತುಷ್ಟಯದ ಸ್ಥಿತಿ.

ನಯವಿದನೆ ಕೇಳೆ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರ
ಧ್ಯಯನದಲಿ ಪಿತೃಮಾತೃಶಿಶ್ನು
ಪೆಯಲಿ ಗುರುಪರಿಚರ್ಯದಲಿ ಮಿಮಲಾಗ್ನಿ ಕಾರ್ಯದಲಿ |
ನಿಯತಮೌನವ್ರತದ ಸಂಗ
ಪ್ರಿಯದ ಶೌಚಾಸ್ತೇಯದಿಂದ್ರಿಯ
ಜಯದ ವಿಮಲಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾಶ್ರಮದ ಗತಿಯಿಂದ || ೪೫

ದೇವಗುರುಪಿತೃವಹ್ನಿಶಿಶ್ನು
ಪಾವಧಾನ ನಿರಂತಪಟ್ಟ
ಮಾರ್ಗವಲಂಬ ನಿಜೋಂನತಾಲಾಭೈಕಸಂತೋಷ |
ಪಾವನವ್ರತ ನಿಜಪುರಂಧ್ರಿಯ
ಸೇವೆ ಸತ್ಯಾಸ್ತೇಯಶೌಚಗು
ಣಾವಳಿಗಳುಳ್ಳ ತ ಗೃಹಪತಿ ಯೆಂದನಾಮುನಿಪ || ೪೬

ವನವನದೊಳಾಶ್ರಮದೊಳಗೆ ಕುಲ
ವಸಿತೆಸಹಿತಮಲಾಗ್ನಿಹೋತ್ರದ
ನನಹು ತಪ್ಪದೆ ಕಂದಮೂಲಫಲಾಶನಂಗಲಿ |
ವಿನುತಯಜ ತಪೋವ್ರತಾದಿಗ
ಳನಿತರಲಿ ಸ್ನೇಹ ತನಾದರೆ
ವಿನುತವಾಸಪ್ರಸ್ಥನೆಂಬರು ರಾಯ ಕೇಳಂದ || ೪೭

ಮದನನಂಬನು ಮುಖಿದು ರೋಷವೆ
ಕದನದಲಿ ಸೋಲಿಸುತ ಲೋಭವ
ನೊದಿದು ನೋಹವ ನೂಕಿ ಯುಚಿದೀಮದವ ವೃತ್ತರವ |

ಎದೆಯಲಂಕವೆ ಬರೆದು ವೈರಾ
 ಗೃದ ಸುಸಮ್ಯಕ್‌ಜ್ಞಾನಯೋಗದ
 ಪದದ ಬೆಳಸಿರಿವಂತನೇ ಯತಿ ಯೆಂದನಾಮುನಿಸ || ೪೪

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳ್ ಜಾತಿಧರ್ಮವೆ
 ಪರಮಧರ್ಮದ ಸಾರ ವಿದನಾ
 ಚರಿಸಿ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನೈದಿದನು ಪಿತೃಮಾತೃಭಕ್ತಿಯಲಿ |
 ಬಜಿಗೆ ಬಣ ಕೆ ಬೆರಸಿ ವೇದೋ
 ಚ್ಚ ರಿತಧರ್ಮವೆ ತಿಳುಹಿದನು ಭೂ
 ಸುರಗೆ ಧರ್ಮವ್ಯಾಧನಾತನ ಕಥೆಯ ಕೇಳೆಂದ || ೪೫

ಹದಿನೈದನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಹ ದಿ ನಾ' ರ ನ ಯ ಸಂ ಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ಮುನಿಗಳುಪಕಥೆಯಲಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
 ಜನಪತಿಯ ಸಂತೈಸೆ ಕಾಮ್ಯಕ್
 ವನದಿನಸುರಾಂತಿ ಬಂದನು ದ್ವಾರಕಾಪುರಿಗೆ ||

ವಿಪ್ರನ ಕೋಪದಿ ದ ಪಕ್ಷಿಯ ವೃತ್ತಿ.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿಸ್ರೀ
 ಪಾಲ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಮುನಿಸತಿ
 ಹೇಚಿದನು ವೇದೋಕ್ತ ಧರ್ಮದ ಸಾರಸಂಗತಿಯು |
 ಲೀಲಗುಣಸಚ್ಚ ರಿತದಲಿ ಸಂ
 ಮೇಳವಿಸಿ ಮೌದ್ಗಲ್ಯವಂಶವಿ
 ಪಾಲ್ನೋಬ್ಬನು ವಿಪ್ರನಿದ್ದನು ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯದಲಿ ||

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳಾ ಮಹೀಸುರ
 ವರನು ವೇದಾಧ್ಯಯನಪರನನ
 ವರತವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಶೀಲನು ವನದಲೊಂದುದಿನ |
 ಮರದ ಮೊದಲಿ ವೇದಪಾಠಕ
 ನಿರೆ ಮಹೀರುಹದಗ್ರದಲಿ ಸಂ
 ಚರಿಸುತಿಹ ಖಗವಿಷ್ಣು ಬಿದ್ದು ದು ಮೇಲೆ ಭೂಸುರನ || ೨

ಮೇಲೆ ನೋಡಿದನಧಿಕರೋಷ
 ಜ್ವಾಲೆಯಲಿ ಗಣಿ ಸೀದು ಧರಣಿಯ
 ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ದು ವಿಹಗವೀತನ ಮುಂದೆ ತನು ಬೆಂದು |

ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನಿಡುವವಳ ಉತ್ತರ.

ಲೀಲೆಯಲಿ ಭೂದೇವನಲ್ಲಿಂ
 ಮೇಲೆ ಭಿಕ್ಷಾಟನಕೆ ಭೂಸುರ
 ರಾಲಯದ ಹಂತಿಯಲಿ ಹೊಕ್ಕನು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ || ೩

ಬಂದು ಮನೆಯಲಿ ಭಿಕ್ಷೆಗೋಸುಗ
 ನಿಂದನಾಮನೆಯಾಕೆ ಭಿಕ್ಷವ
 ತಂದನೆನು ನಿಲ್ಲೆ ನುತ ಪತಿಸರಿಚರ್ಯೆಯನು ಮಾಡಿ |
 ತಂದು ಭಿಕ್ಷೆಯ ಹಿಡಿಯೆನಲ್ ದ್ವಿಜ
 ನಂದು ಮುದಿದೀಕ್ಷಿಸಿದೊಡಾಸತಿ
 ಯೆಂದಳೆ ಮರುಳ ಕುಜಾಗ್ರದ ವಿಹಗನಲ್ಲಿಂನು || ೪

ಬಳಿಕ ತನ್ನ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಹೇಳಿ ಧರ್ಮವ್ಯಾಧನ
 ಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದುದು.

ಬೆರಗಿನಲಿ ದ್ವಿಜನೆಂದ ನೀನೆಂ
 ತಣಿದಿ ಹೇಡೆನೆ ವಿಸ್ತ ನಿಗಮವ
 ನಖಿಯೆ ಧರ್ಮರಹಸ್ಯತತ್ವದ ಸಾರಸಂಗತಿಯ |

ಅಖಿದೆ ಪತಿಪರಿಚರ್ಯದಲಿ ಕೈ
ಮೆಜೆಯದಾರಾಗಲಿ ಸುಧರ್ಮದ
ಲಿಹಿಕವುಳ್ಳೊಡೆ ಧನ್ಯರೆಂದಳು ಕಾಂತೆ ಮುನಿಸುತಗೆ ¹ || ೫

ಇಲ್ಲಿಗಿದೆ ನಾಲೈದೊಂಬೊಂ
ದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣವೆದೊಳೊಬ್ಬನು
ಬಲ್ಲನಗ್ಗದ ಧರ್ಮಮುದ್ರಾಘಟನವಿಘಟನದ |
ಅಲ್ಲಿಗೈದುವುದಾತನಲಿ ನೀ
ನೆಲ್ಲವನು ತಿಳಿ ನಿನ್ನ ಚಿತ್ತದೊ
ಳಿಲ್ಲಲೇ ಪರಿಪಾಕವೆಂದು ಪದೇಶಿಸಿದಳಬಲೆ || ೬

ಹೆಸರು ಧರ್ಮವ್ಯಾಧನಾತನ
ದೇಸೆಯಲಖಿ ಹೋಗಿನಲು ಬಂದನು
ವಸುಧೆಯಮರನು ನಗರಿಗಾಸತಿ ಕೊಟ್ಟ ಕುಣಿಯಿನಲಿ |
ಹಸಿದು ಬೀದಿಗಳೊಳಗೆ ತೊಜಲುತ
ಘಸಣಿಗೊಳುತ ಪುರಾಂತದಲಿ ಕ
ರ್ಕಶಪುಳಿಂದರ ಕೇರಿಯಿರೆ ಕಂಡಲ್ಲಿಗೈತಂದ || ೭

ಧರ್ಮ ವ್ಯಾಧನ ಅಂಗಡಿ.

ಬಸೆನೊನ ಸುಂಟಿಗೆಯ ಹರಹಿದ
ಹಸಿಯತೊಗಲಿನ ತಳಿತಬಂಡದ
ಹಸರದುರುಗಲ ಕಾಳಿಜದ ಜಂಗಡೆಯ ಗಳಿಗೆಗಳ |
ಬಸೆಯ ಹರವಿಯ ಸಾಲತೊರಳಗೆ
ಬೆಸಳಿಗೆಯ ಕುಣಿದಲೆಯ ಹಂತಿಯ
ಕುಸುರಿದೆಲುವಿನ ಕೋದವಿಾನಂಗಡಿಯಲೈತಂದ || ೮

ಬರಬರಲು ದೂರದಲಿ ವಿಪ್ರನ
ಬರವೆ ಕಂಡಿರಾಗಿ ಬಂದುಪ
ಚರಿಸಿದನು ಬಂದೈ ಪತಿವ್ರತೆಯನ್ನ ದೂಖಿದಳ |

¹ ಭೂಸುರಗೆ, ಚ.

ಧರಣಿಯಮರೋತ್ತಮರಿಗಿದು ಸಂ
ಚರಣಯೋಗ್ಯಸ್ಥಾನವಲ್ಲಾ
ದರಿಸುವರೆ ಬಾ ಯೆನುತ ತನ್ನಾಲಯಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು || ೯

ಅತನು ತನ್ನ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು.

ಬಳಗೆ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ನಡುಗುವೆ
ತಲೆಯ ತೆರಳದಸೈಯ್ಯ ಬೆಳುಪಿನ
ತಲೆನವಿರ ತಗ್ಗಿದಶರೀರದ ನೆಗ್ಗಿದವಯವದ |
ತಳತನರೆಗಳ ತಾರಿದಾನನ
ದಿಡಿದಹುಬ್ಬಿನ ಹುದಿದಕಂಗಳ
ಚಲಿತವದನದ ವೃದ್ಧರನು ತೋಪ್ಪಿದನು ಮುನಿಸುತಗೆ || ೧೦

ಇವರು ಮೂತಾಪಿತ್ರಗಳನ್ನಯ
ಯುವತಿ ಯುವಳವನೆನ್ನ ಮಗನಿಂ
ದಿನರ ರಕ್ಷೆಗೆ ಬೇಂಬೆಯಾಡುವೆನಡವಿಯಡವಿಯಲಿ |
ಕವಲುಗೋಲಲಿ ಮೃಗಗಣವ ಕೊಂ
ದವನು ತಹೆನಂಗಡಿಯಲವ ಮೂ
ಉವೆನು ಲಾಭವನಲ್ಲಿ ಮಾಡೆನು ವಿಪ್ರ ಕೇಳಂದ || ೧೧

ದೊರಕಿದನಿತಾದ್ರವ್ಯದಲಿ ವಿ
ಸ್ತರಿಸುವೆನು ಸಕುಟುಂಬವಿದನಾ
ಹೊರವೆನಾರ್ಜಿಸುವೆನು ಕುಟುಂಬಕೆ ತಕ್ಕನಿತುಧನವ |
ನಿರುತವಿದು ಮೂತಾಪಿತರಪರಿ
ಚರಿಯದಲಿ ರಾಗಾದಿದೋಷಾ
ಚರಣವದು ಮನವಚನಕಾಯದಲಿಲ್ಲ ತನಗೆಂದ || ೧೨

ಭೂತಹಿಂಸೆಯಿದಲ್ಲ ತನಗಿದು
ಮಾತೃಪಿತೃರಕ್ಷಾರ್ಥವೆಮ್ಮಯ
ಜಾತಿಧರ್ಮವು ಮೂಸವಿಕ್ರಯವ್ಯಗವಧಾದಿಗಳು |

ಜಾತಿಧರ್ಮತ್ಯಾಗಕರ್ಮ ವಿ

ಜಾತಿಧರ್ಮಗ್ರಹಣವಿ ವಿ

ಖ್ಯಾತಕುಂಭೀಸಾಕಸಾಧನ ವಿಪ್ರ ಕೇಳೆಂದ ||

೧೩

ವಿತಫಭಾಷಿತವನ್ಯವಿತ್ತಾ

ಹೃತಿ ಪರವ್ಯಾಪಾದವಾತ್ಮ

ಸ್ತುತಿ ಪರಸ್ತ್ರೀವ್ಯಸನನತ್ಯಾಚಾರ ಬಕವೃತ್ತಿ !

ಕೃತವಿನಾಶನ ಡಂಭ ಹಿಂಸಾ

ರತಿ ನಿಜಾನ್ವಯಧರ್ಮ ಕರ್ಮ

ಚ್ಯುತಿಗಳಿವು ದೋಷಾಂಕುರಂಗಳು ವಿಪ್ರ ಕೇಳೆಂದ ||

೧೪

ಸಾಂಗವೇದಾಧ್ಯಯನ ಸಜ್ಜನ

ಸಂಗ ಶಾಸ್ತ್ರಶ್ರವಣ ತೃಪ್ತಾ

ಭಂಗಯಜನವು ದಾನಮೌನವ್ರತ ಸದಾಚಾರ |

ಮಾಂಗಲಿಕಕರ್ಮಾಭಿಯೋಗ ಕು

ಲಾಂಗನಾರತಿಪೂತ್ಯ ಚಿಂತೆ ಪ

ರಾಂಗನಾಪೈಮುಖ್ಯವಿವು ಸದ್ಧರ್ಮಗತಿ ಯೆಂದ ||

೧೫

ಧನಮದವ ಸತ್ಕುಲಮದವ ಯೌ

ವನಮದವ ವಿದ್ಯಾಮದವ ಪರಿ

ಜನಮದವ ವೈಭವಮದವ ನಾಚಾರಸಥಮದವ |

ಮನನದಿಂ ಶ್ರವಣದಿ ನಿಧಿಧ್ಯಾ

ಸನದಿನಿವ ನಭಕೊತ್ತಿ ವಿದ್ಯಾ

ವಿನಯಸಾಶೀಲ್ಯದಲಿ ನಡೆವುದು ವಿಪ್ರ ಕೇಳೆಂದ ||

೧೬

ನೀವು ಜಾತಿಯಲಧಿಕತರರಿಂ

ದಾವು ಜಾತಿವೀನರಾಗಿಯೆ

ಭಾವಶುದ್ಧಿಯಲೆಸೆವಧರ್ಮಾಚಾರ ಮಾರ್ಗದಲಿ |

ಆವದೂಣೆಯವಿಲ್ಲವೀದ್ವಿಜ
ದೇವಗುರುಪರಿಚರ್ಯಾದಲಿ ಸಂ
ಭಾವಿತರು ನಾನಾದೇವೆಮ್ಮನು ನೋಡಿ ನಡೆ ಯೆಂದ || ೧೭

ಈಪರಿಯುಲರುಧರ್ಮಕಥನಾ
ಳಾಸದಲಿ ಮುನಿಸುತನ ಸಂ
ದೇಶಾಸನೋದವೆ ಕಳಚಿ ಕಳುಹಿದನಾಮೇಹೀಸುರನ |

ಆಗ ನಾರದಾದಿಗಳು ಧರ್ಮರಾಯನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು
ಹೇಳಿ ಹೊರಡುವಿಕೆ.

ಭೂಪ ಕೇಳೈ ಹ್ರಾತ್ರಧರ್ಮಕ
ಳಾಸದಲಿ ನಿನಗಿಲ್ಲ ಕೊಪತೆ ಕೃ
ತಾಪರಾಧರು ಕೌರವರು ನಿರ್ನಾಮರಹರೆಂದ || ೧೮

ಬಾಹುಬಲ ಬಲವೆಲ್ಲ ಧರ್ಮ-
ದ್ರೋಹಿಗಳಿಗೆ ಸುಧರ್ಮನಿಷ್ಠರ
ಸಾಹಸವು ಕಿಣ್ವಿದೊಡೆಯು ಕೊಲುವರು ವಿರೋಧಿಗಳ |
ಆಹರಾತ್ಮಜ ಹಸುಳೆ ತನದ
ವೃದ್ಧಿಹದಲಿ ತಾರಕನನಿಕ್ಕಿದ
ನಾಹವದ ಜಯಸಿರಿಯು ಧರ್ಮದ ಬೆನ್ನು ಲಿಪುದೆಂದ || ೧೯

ಎಂದು ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಮುನಿ ಯಮು
ನಂದನನನಿತಿಹಾಸಕಥೆಗಳ
ಲಂದವಿಟ್ಟನು ಚಿತ್ತವನು ಖಯಖೋಡಿಗಳ ಕಳೆದು |
ಕಂದು ಕನಲಿಕೆ ಯೇಕೆ ನಿಮಗೆ ಮು
ಕುಂದನೊಲವಿದ ಬಯಕೆ ಬೇಡು
ಕೆಂದು ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನಾರದರಡಹಿದರು ನಭವ || ೨೦

ದೌಪದಿ ಸತ್ಯಭಾಮೆಯರ ಸಂವಾದ.

ಅರಸ ಕೇಳೈ ದೌಪದಿಗೆ ಹರಿ
ಯರಸಿ ನುಡಿದಳು ಸತ್ಯಭಾಮಾ
ಸರಸಿಜಾನನೆ ನಗೆನುಡಿಯ ಸಂಮೇಳಖೇಳದಲಿ |
ಅರಸಿ ಕೌತುಕವೆನಗೆ ನೀನೈ
ವರಿಗೆ ಸತಿ ವಲ್ಲಭರ ಚಿತ್ತ
ಕರುಷಣವು ನಿನಗೇಂತು ಸೇರಿಹುದೇಕಭಾವದಲಿ || ೨೧

ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಯೊ ಮೇಣು ಶಾಬರ
ಯಂತ್ರರಕ್ಷೆಯೊ ಬಚಕಲಾಪಧಿ ¹
ತಂತ್ರತೀರ್ಥವೊ ರಮಣರಿವರೈವರ ವಶೀಕರಣ |
ಯಂತ್ರನುಯಹೂಹೆಗಳು ನೃಪರೀ
ಯಂತ್ರಸೂತ್ರದ ಕುಣಿಕೆ ನಿನ್ನಲಿ
ಯಂತ್ರಣವ ಹೇತೌ ನಿಧಾನವನೆಂದಳುದುಮುಖಿ || ೨೨

ದೇವಿ ಯೆಂದಳು ಸತ್ಯಭಾಮಾ
ದೇವಿಯರು ಮುಗೈಯರಲಾ ತಾ
ನಾವೆ ಮಂತ್ರದ ತಂತ್ರ ತೊಡಕಿನ ತೋಟೆಯುಳ್ಳವಳು |
ಭಾವಶುದ್ಧಿಯಲೈವರನು ಸಂ
ಭಾವಿಸುವೆನವರವರ ಚಿತ್ತದ
ಭಾವವಹಿದುಸಚರಿಸುವನು ಚತುರತೆಯ ಚಾಳಿಯಲಿ || ೨೩

ಬಲವಹಿದು ಹತ್ತುವುದು ಚಿತ್ತದ
ಸಲೆಯಹಿದು ಸಮೃದ್ಧವುದು ಮುರಿವಿನ
ಹೊಳವಹಿದು ಹಿಂಗುವುದು ಹೊಗುವುದು ಮನದೊಳೊಳವಹಿದು
ಸುಳವಹಿದು ಸೋಂಕುವುದು ತವಕಕೆ
ಬಲಿದು ಮುನಿವುದು ಸವಿಯ ಬೇಟೆವ
ನೊಸಿ ಬೆಸವುದು ಬಗೆಯಲೆಂದಳು ನಳಿನಮುಖಿ ನಗುತ || ೨೪

ರಸಿಕ ಹರಿ ಹದಿನಾಳುಸಾವಿರ
ಶಶಿಮುಖಿಯರಲಿ ಬೇಟೆ ಜಾಣಿನ
ಲೆಸಕ ನೆಮ್ಮಿತ್ತು ಬಗೆಯ ಭಂಗವ್ಯಾಪ್ತಿ ಕೃಷ್ಣನಲಿ |
ನುಸುಳು ನೆಲೆ ಡಿಕ್ಕಾಯ ¹ ಪಯ್ಯರ
ಬೆಸುಗೆ ಬಿಗುಹುಳುಕೊತ್ತು ಕಲೆಗಳ
ರಸದ ಪಸರವನಖಿಯಬಾರದು ವಿಗಡವಿ ² ಟರುಗಳ || ೨೫

ನೀವು ಮುಗ್ಧೆಯರತಿವಿದಗನು
ದೇವಕೀಸುತನೆನ್ನ ವರು ಧ
ಮೌರ್ವಲಂಬರು ದಿಟ್ಟರಲ್ಲ ಮನೋಜಕೇಳಿಯಲಿ |
ನೀವು ಸೊಬಗಿನ ನಿಧಿಗಳೈ ಶತ
ಸಾವಿರದ ಸತಿಯರಲಿ ಕೃಷ್ಣನ
ಜೀವವಿಶ್ರಮಸತಿಯರೆಂದಳು ನಗುತ ನಳನಾಕ್ಷಿ || ೨೬

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಸತ್ಯಭಾಮಾ
ಸರಸಿಜಾನನೆ ದ್ರೌಪದಸುತೆಯರು
ಸರಸಮೋಳದೊಳೊಪ್ಪಿದರು ಚತುರೋಕ್ತಿಲೀಲೆಯಲಿ |
ಹರಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರಭೀಮಪಾರ್ಥರು
ವರಮುನಿಗಳತಿಹಾಸಮಯಬಂ
ಧುರಕಥಾಕೇಳಿಯಲಿ ಕಳೆದರು ಹಲವುದಿವಸಗಳ || ೨೭

ಹಗೆಗಳಮರಾರಿಗಳು ನಮ್ಮೆಯ
ನಗರಿ ಶೂನ್ಯಾಸನದಲಿರ್ದುದು
ವಿಗಡರಾಮಾದಿಗಳು ವಿಷಯಂಗಳ ವಿನೋದಿಗಳು |
ಅಗಲಲಾರೆನು ನಿಮ್ಮ ವನದೋ
ಲಗಕೆ ಬಿಡೆಯವೆ ಕಾಣೆನೆಂದನು
ನಗುತ ಕರುಣಾಸಿಂಧು ಯಮನಂದನನ ಮೊಗ ನೋಡಿ || ೨೮

¹ ಡಿಕ್ಕಾಸ, ಟ.² ಚದುರ, ಟ.

ನುಡಿದ ಕಾಲಾವಧಿಗೆ ಜರೆ ತೆರೆ
 ಯಡಸಿದುವು ಜಾಣಿನಲಿ ಸತ್ಯವ
 ನಡೆಸಿದಿರಿ ಕಡೆಸಾರಿಗೆಯಲುನ್ನತಿಯ ಕೆಡಿಸಿದಿರಿ |
 ಕಡುಮನದ ಕರ್ಣಾದಿಗಳು ಕೈ
 ದುಡುಕಿದರೆ ಕೈಗಾಯ್ದು ಧರ್ಮದ
 ತಡೆಗೆ ಜಾಣಿ ಜಯಾಧ್ವದಲಿ ಜಂಘಾಲರಹಿರೆಂದ ||

೨೯

ಮೆಜಿಯಲಿಹ ಕಾಲದಲಿ ಬಲಿದೆ
 ಚೃದ್ವಿಹಿದು ಬೇಕಾದರೆಮಗೆ
 ಚೃದ್ವಿಹಿದು ಕಾರ್ಯಸ್ಥಿತಿಯ ನಿಶ್ಚಯವು ನಮ್ಮೊಳಗೆ |
 ಅಹಿದಿದು ನೀನೆಂದು ರಾಯರಿ
 ಗಱುಹಿ ಭೀಮಾದಿಗಳಗುಚಿತವೆ
 ನೆಣಿ ನುಡಿದು ದ್ರೌಪದಿಯ ಮನ್ನಿಸಿ ಮರಳಿದನು ಪುರಕೆ || ೩೦

ಅಹಿಸಿ ಹರಿಯಾವ್ನಾ ಯತತಿ ಕು
 ಕ್ಕು ಚೃದ್ವಿಹಿದು ಮುನಿವರ ಸಮಾಧಿಗೆ
 ಕಱುಬುವವರಾವಲ್ಲಿ ಕಾಣರು ನಖದ ಕೊನೆಗಳನು |
 ಅರಸ ತಾನೇ ಹರಿಹರಿದು ತ
 ನ್ನೇಹಿಕದವರನು ಬಿಡದೆ ಸಲಹುವ
 ಕರುಣವೆಂತುಟೊ ರಾಯ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಣ || ೩೧

ಹದಿನಾರನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

* ಹ ದಿ ನೇ ಳ ನೆ ಯ ಸಂಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ವಿಪಿನದಲಿ ಪಾಂಚಾಲಿ ಭಕ್ತುತಿಯ
ತಪದಲಿರೆ ದೂರ್ವಾಸನುಗ್ರವ
ನಪಹರಿಸಲಸುರಾರಿ ಬಂದನು ಪಾಂಡವರ ಬಳಿಗೆ ||

ಪಾಂಡವರು ದ್ವೈತವನದಲ್ಲಿ ವಾಸವೂಡಿದುದು.

ಚಿತ್ತವಿಸು ಜನಮೇಜಯಕ್ಷಿತಿ
ಪೋತ್ತಮನೆ ನಿನ್ನವರು ಬನದಲಿ
ಹತ್ತುವರುಷವನಿಂತು ನೂಕಿದಿರಿದೆ ಲೀಲೆಯಲಿ |
ಉತ್ತಮೋತ್ತಮಯಾಮುನಾನದಿ
ತೀರ್ಥಸೇವಾಶೀಲದ್ದರು
ಮತ್ತೆ ಮುನಿಜನಸಹಿತ ಹರುಷದಿ ದ್ವೈತಕಾನನದಿ ||

ದೂರ್ವಾಸರ ಆಗಮನ.

ಆಸುಯೋಧನನೇಕಭತ್ಯವಿ
ಲಾಸದುವಿರಾಜ್ಯಪದವಿ
ನ್ಯಾಸವಿಭವದ ಸುಲಭಸಾಖ್ಯವನನುಭವಿಸುತಿರಲು |
ಭೂಸುರವ್ರಜವೆರಸಿ ವರವಿ
ನ್ಯಾಸಮುನಿಜನಸಹಿತಲಾದೂ
ವಾಸಮುನಿಸತಿ ಬಂದು ಪೊಕ್ಕನು ಹಸ್ತಿನಾಪುರವ ||

* ಈ ಸಂಧಿ ಬಹು ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ದುರ್ಯೋಧನನು ದೂರ್ವಾಸರನ್ನು ಮರ್ಯಾದೆ
ಯಿಂದ ಕರೆತಂದುದು.

ಮುನಿಯ ಬರವನು ಕೇಳು ದುರ್ಯೋಧನನು
ಭೀಷ್ಮದ್ರೋಣಗೌತಮ
ರಿನತನಯಗುರುಸೂನುವಿದುರಾದಿಗಳನೊಡಗೊಂಡು ||
ವಿನುತಭೂಸುರನಿವಹ ಕಾಂತಾ
ಜನದ ಕನ್ನಡಿ ಕಲಶವಾದ್ಯ
ಧ್ವನಿಯಲಾಗಿದಿಗೊಂಡು ತಂದನು ಕಾಣಿಕೆಯ ನೀಡಿ || ೩

ವಂದನೆಯ ಕೈಕೊಳುತ ಗಂಗಾ
ನಂದನನ ಕೈವಿಡಿದು ಬರೆ ನೃಪ
ಮುಂದೆ ಕಣ್ಣಾದಿಗಳ ಗಡಣದಿ ಹೊಕ್ಕು ನರಮನೆಯ |
ಬಂದನಂಗನೇಸರಿತ ನಮಿಸಿದೊ
ಡಂಧಭೂಸನ ಹರಸಿ ಹರುಷದ
ಲಂದು ಮುನಿ ಮಂಡಿಸಿದನುನ್ನತಸಿಂಹಪೀಠದಲಿ || ೪

ದುರ್ಯೋಧನನು ದೂರ್ವಾಸರಿಗೆ ಅತಿಶೃಂಗಾರ ಮಾಡಿದುದು.

ಹೊಳವೆ ಹೊಂಗಳಶದಲಿ ತುಂಬಿದ
ಜಲದಲಾಮುನಿಸತಿಯ ಪಾದವೆ
ತೊಳದು ಮಧುಸರ್ಕಾದಿಮುನ್ನಣೆಗಳನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ |
ಬಟಕ ಕುಶಲವೆ ಕೇಳ್ದ ಮುನಿಸಂ
ಕುಲವೆನೊಲಿದಾದರಿಸಲಿತ್ತಲ
ದೊಳಗೆ ಮಿಗೆ ಯೆಡೆಯಾಗಲಾರೋಗಣಿಗೆ ಮುನಿ ಪೊಕ್ಕ || ೫

ಷಡುರಸಾನ್ನದಲಾದರಣೆಯಿಂ
ದುಡುಗೆಯಿಂದವೆ ತುಷ್ಟಿ ಬಡಿಸಿದ
ಪೊಡವಿಪಾಲಕ ಮುನಿಗಳಷ್ಟಾಶೀತಿಸಾವಿರವೆ |

ಕಡುಸುಖದ ಸಂನ್ಯಾಸಿವೇಷದ
ಮೈಡನು ಮನದಲಿ ಕೌರವನ ಮೈ
ದಡವಿ ಮೆಚ್ಚಿದೆ ಮಗನ ಬೇಡೊಲಿದುದನು ನೀನೆಂದ || ೬

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿದ
ಪರುಷವನು ಕಲ್ಲೆಂದು ಟಕ್ಕೆಯ
ಹರಳನಲಿ ಹರಹಿಸುವ ಮೂಢಮನುಷ್ಯರಂದದಲಿ |
ಕುರುಕುಲಾಗ್ರಣಿ ನುಡಿದನಿಬರು
ವೆರಸಿ ಪಾಂಡವರಸಿ ಯುಣಲೊಡ
ನಿರದೆ ಗ್ರಾಸವ ಬೇಡಿ ನೀವ್ ನಮಗಿತ್ತು ವಸವೆಂದ || ೭

ಭೂಪ ಕೇಳಿದು ದಿನಕೆ ನಿನ್ನಾ
ಳಾಪವನು ಕೈಗೊಂಡೆನೆನುತಾ
ತಾಪಸೋತ್ತಮನೇಜಲೆದ್ದು ದು ನೃಪ ಮುನಿವ್ರಾತ |
ತಾಪಸರು ಬಳವಿಡಿದು ಮಿಗೆ ಬಚಿ
ಕಾಪುರವ ಹೊಣಿವೆಡಲಿಭಪುರ
ಭೂಪ ಭೀಷ್ಮದ್ರೋಣರನು ಕಳುಹಿದನು ಮನೆಗಳಿಗೆ || ೮

ಅಗಡುಮುನಿಪತಿ ಯೊಡ್ಡಿದನಲಾ
ವಿಗಡವನು ಮುನಿಯುಗ್ರದೋಷದ
ಸೆಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾಂಡವರು ಸವೆದಂತಾಗದಿರನುತ |
ದುಗುಡದಲಿ ಗಾಂಗೇಯವಿದುರಾ
ದಿಗಳು ಮನೆ ಹೊಗಲಿತ್ತು ಕೌರವ
ನಗುತ ಕರ್ಣಾದಿಗಳ ಗಡಣದಿ ಹೊಕ್ಕನರಮನೆಯ || ೯

ಇತ್ತಲಾ ದೂರ್ವಾಸಮುನಿ ಯೆಂ
ಭತ್ತಯೆಂಟುಸಹಸ್ರರೊಗ್ಗಿನ
ಲುತ್ತು ಮರ ವನಕಾಗಿ ಬಂದನು ನಗುತ ಕೌರವನ |

ಮತ್ತೆ ಮುನಿಗಳು ಕಂಡರೇ ದು
 ವೈತ್ತಿಯನು ಶಿವ ಯೆನುತ ತಲೆದೂ
 ಗುತ್ತ ಸಾಹಂಕಾರನಲಿ ಕಾಠಿನ್ಯಭಾವದಲಿ || ೧೦

ದೂರ್ವಾಸರು ಪಾಂಡವರು ಇದ್ದೆಡೆಗೆ ಬಂದುದು.

ಮುಖದಿವಸ ಸತಿಯುಂಡಸಮಯವೆ
 ನಖಿದು ಮುನಿಪತಿ ಬರಲು ಕಪಟದ
 ನಿಖುಗೆಯನು ಬಲ್ಲನೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನೆದ್ದು ಮುನಿಸಹಿತ |
 ಕಿಖಿದೆಡೆಯಲಿದಿಗೊಂಡು ಭಕ್ತಿಯ
 ಹೊಣೆಯೊಳಗೆ ಕುಸಿದಂತೆ ನಡೆತಂ
 ದಿಹಿದನು ಮುನಿಪದಕೆ ತನ್ನ ನುಜಾತರೊಡಗೂಡಿ || ೧೧

ಆಗ ಪರಸ್ಪರ ಕುಶಲ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಕುಶಲವೇ ನಿಮಗೆನುತಲೈವರ
 ನೊಸಲ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿದನು ಕರದಿಂ
 ದೊಸೆದು ಧಾಮ್ಯಾದಿಗಳ ಭೂಸುರಜನವ ಮನ್ನಿಸಿದ |
 ಹೊಸಕುಶೆಯ ಪೀಠದಲಿ ಮುನಿ ಮಂ
 ಡಿಸಿದನಘ್ನಾಚಮನಪಾದ್ಯ
 ಪ್ರಸರಮಧುಸರ್ಕಾದಿ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ ನೃಪ ನುಡಿದ || ೧೨

ದೇಶ ಕಾನನ ವೆಚಲ ವಾಸವು
 ಭೂಸುರವ್ರಜ ವಾತ್ಸಜನವು ಪ
 ಲಾಶಪರ್ಣವೆ ಪಾತ್ರ ಭೋಜನ ಕಂದಮೂಲಫಲ |
 ಈಸರಸಿಪಾನೀಯಮಜ್ಜನ
 ವಾಸವೀಗೃಹ ಭುವನರಾಜ್ಯವಿ
 ಲಾಸವೆಮ್ಮದು ಜೀಯ ಚಿತ್ತ ವಿಸೆಂದನಾಭೂಪ || ೧೩

ಧಾರುಣೀಪತಿ ಹೇತುಬಹುದುಪ
ಚಾರವೇಕಿದು ರಾಜ್ಯಪದವಿ
ಸ್ತಾರವಾವುದು ರಾಜಖುಷಿ ನಿನಗಾರು ಸರಿಯುಂಟೆ |

ದೂರ್ವಾಸರು ಭೋಜನವನ್ನ ಪೇಕ್ಷಿಸಿದುದು.

ಸಾರೆಯಾಯಿತು ಸಮಯವೆಮ್ಮಿಹ್ನು
ಧಾರಪಣವ್ರಣವಿಧಿಪೀಡಾ
ಹಾರಿಯೇನು ಚಿಕಿತ್ಸೆಯೆಂದನು ಮುನಿಸ ಭೂಪತಿಗೆ || ೧೪

ಆವಜ್ಞದ ಸುಕೃತ ಫಲ ಸಂ
ಭಾವಿಸಿತೊ ನಿಮ್ಮಡಿಯ ದರ್ಶನ
ಕಾವ ಫಲವಿದು ಕೊಟ್ಟೆನೆಂದನು ನೃಪತಿ ಮುನಿಸತಿಗೆ |
ಆವಿಗಡ ಮುನಿ ಬಚ್ಚಕನುಷ್ಠಾ
ನಾವಲಂಬನಕತ್ತ ತೆರಳಲು
ಭೂವಧೂವರ ಕರೆಸಿದನು ದ್ರುಪದಾತ್ಮಜಿಯ ಬೇಗ || ೧೫

ಆಗ ನಾನಾವಿಧಚಿಂತೆ.

ಅರಸಿ ಯಾರೋಗಿಸಿದ ಹದನನು
ಬರವಿನಲಿ ನೃಪ ತಿಳಿಯಂತೆ
ಕರಣ ಕಳವಳಗೊಳಲು ಸುರಿದುದು ನಯನಜಲಧಾರೆ |
ಉರಿಹೊಡೆದ ಕೆಂದಾವರೆಯ ವೋಲೆ
ಕರಕುವರಿಯಲು ಮುಖ ಕಪಾಲದಿ
ಕರವನಿಟ್ಟು ಮಹೀಶ ತೊನಹುತ ನುಡಿದನಿಂತೆಂದು || ೧೬

ತುಡುಕಿ ಸುರಪನ ಸಿರಿಯ ಶರಧಿಯ
ಮಡುವಿನಲಿ ಹಾಯ್ದಿದನು ರೋಷವೆ
ಹಿಡಿದೊಡೀಗಲೆ ಸುಟ್ಟು ಬೊಬ್ಬಿಡುವನು ಜಗತ್ತ್ರಯವ |
ಮೃಡಮುನೀಶನು ತನಗೆ ಶಾಪವೆ
ಕೊಡಲಿ ನಾನದಕಂಜೆ ತನ್ನಯ
ನುಡಿಗನ್ನತಸಂದಷ್ಟವಾದರೆ ಕೆಟ್ಟ ತಾನೆಂದ || ೧೭

ಕೇಳಿ ದಿಟ ನೀವೆಮ್ಮ ನುಡಿ ಸಂ
ಭಾವಿಸದೆ ಸಂಕಲ್ಪವೆತ್ತಿದರೆ
ಸೋಲುಪಟ್ಟುವುದು ಕೃಷ್ಣ ಮೈದೋಷಿಂಗಳೆಂದುಮುಖಿ || ೨೫

ಹಿಂದೆ ನಾನಾಪಾಯದಿರುಬಿನ
ಬಂಧನವೆ ಬಿಡಿಸಿದೆ ಯೆಲ್ಲೆ ಗೋ
ವಿಂದ ಕರುಣಾಸಿಂಧು ಮುನಿವೃಂದನತಪಾದ |
ಇಂದು ರುದ್ರನು ತಪ್ಪ ಸಾಧಿಸಿ
ಕೊಂದರೆಮ್ಮನು ಕಾಯ್ವರಾರೆಲಿ
ಮಂದರಾದ್ರಿಧರಾಮರಾಶ್ರಿತಕಲ್ಪಕುಜ ಕೇಳು || ೨೬

ಅಹಿಸುನೆನೆ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಕೇಳೆಂ
ದಹುಹುವೆನೆ ಸರ್ವಜ್ಞ ಸಾಕಿ
ನ್ನಹಿಸಿ ಮಾಡುವುದೇನು ತಾಯ್ ನೀನಾವು ಶಿಶುಗಳಲೆ |
ಕುಹುಹು ದೋಷೈ ಕೃಷ್ಣ ಕರುಣವೆ
ಕಣ್ಣಿದು ಕಳೆಯೈ ಭಕ್ತರರ್ಥವೆ
ಹೊಣೆನೆ ಹೊಂಪುಳ್ಳದಟರಾರೆಂದಳು ಸರೋಜಮುಖಿ || ೨೭

ಮುನ್ನವೇ ಮುನಿದಂಬರೀಷಗೇ
ಬೆನ್ನ ತೆತ್ತನ ಹರನ ನೇತ್ರದ
ವೆಪ್ಪಿ ಯೊಳಗುದ್ಧರಿಸು ಕೆಡುವರು ಪಾಂಡುನಂದನರು ¹ |
ಉನ್ನತೋನ್ನತಕೃಷ್ಣ ರಕ್ಷಿಸು
ಪನ್ನಗಾರಿಧ್ಯಜನೆ ರಕ್ಷಿಸು
ದನ್ಯಗತಿಯಾರೆನುತ ಹಲುಬಿದಳೆಂದು ನಳಿನಾಕ್ಷಿ || ೨೮

ಬಚಕ ನಿನ್ನಯ ವರಸುದರ್ಶನ
ಸುಷ್ಪ ದೋಹು ಕೋಟಿಸೂರ್ಯರ
ಬೆಳಗ ಬೀಜುತ ಹೊತ್ತಿ ಹೊಗಲುರಿ ಮೊಹುಲೋಕದಲಿ |

1 ವಪ್ಪಿ ಯೊಳಗುದಯಿಸಿದ ಕಂಠಿ ಸುಷಲು ಕಂಠಗಡುತ, ಚ

ಬಲುಬಿಸಿಲಲಾಯೆಂದು ಚಂದ್ರಕೆ
ಬೆಳಗನಲು ಘನರೋಷವೆಹ್ನುಯ
ಕಳೆದು ಬೀರಲು ವಿಕಳ¹ ಚಂದ್ರಮನಾದ ದೂರ್ವಾಸ² || ೨೯

ಚೆಗಿದು ಬೆಂಬತ್ತಲರಿ ಮುನಿ ಮೂ
ಜಗವೆನಲ ನ ತೊಜಲಿ ಭಕ್ತಿಯ
ಬಿಗುಹಿನಲಿ ಮೈಯಾರಿ ಶ್ರುತೀಶೋಕ್ತರೀತಿಯಲಿ² |
ಹೊಗಚರ ಹಿಂದೆಗೆದುದಾ ಮುನಿ

ಬೆಗಡ ಬಿಡಿಸಿತು ನೃಪನ ಕಾಯು ಜಿ
ಸುಗುಣಶೇಖರ ಕೃಷ್ಣ ಕಮಲಾಂಬಕನೆ ಮೈದೋಚ್ಚಿ || ೩೦
ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳಿಖಳವೇದ

ಸ್ತವಕೆ ತಾನೆಡೆಗೊಡದ ಮಹಿಮಾ
ಣವನನೇಸುಭವಂಗಳಲಿ ಭಜಿಸಿದರೊ ಪಾಂಡವರು |
ಯುವತಿಯಕ್ಕೆಯ ಸೈರಿಸದೆ ಯಾ
ದವಶಿರೋಮಣಿ ಬಂದನಾಪಾ
ರ್ಥಿವರು ಕಂಡರು ದೂರದಲಿ ಜನನಾಥ ಕೇಳೆಂದ || ೩೧

ಮುಗುಳುನಗೆಗಳ ಹೊಂಗುವಂಗದ
ದೃಗುಯುಗಳದಾನಂದಬಿಂದುಗ
ಳೊಗೆಯೆ ಸಂತಸವೆತ್ತು ಹರುಷಸ್ವೇದಸಂಪುಟದ |

ಬಗೆಯ ಬೆರಸದ ಪರವಸದೊಳಾ

ನಗೆಯೊಳೆಡೆಗೊಂಡತುಳಜಸ್ತದ

ಮುಗುದಪಾಂಡವರೆಱಗಿದರು ಧಾಮ್ಯಾದಿಗಳು ಸಹಿತ || ೩೨

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ನ ಆಗಮನ,

ರಥವಿಡಿದನಸುರಾರಿ ಸುಮನೋ

ರಥವಿದಿರು ಬಪ್ಪಂತೆ ಕುಂತೀ

ಸುತರ ನಿಜಭುಜಸಾರಿ ತಕ್ಕೈಸಿದನು ಹರುಷದಲಿ |

¹ ಚಕಿತ, ಚ,

² ಸುರೂಪ್ಯಮಾನದಲಿ, ಚ.

ಕ್ಷೀತಿಯಮರರಾಶೀರ್ವಚನಸಂ
ಸ್ತುತಿಗೆ ತಲೆವಾಗುತ್ತ ಮಿಗೆ ದೌ
ಪತಿಯ ಹೊರಗೈದಿದನುಘೇ ಯೆಂದುದು ಸುರಸ್ತೋಮ || ೩೩

ಜ್ಞಾನ¹ ಗೋಚರನಾಗಿ ವನಿತೆಯ
ಮಾನಸದಲಿಹ ಪರಮಹಂಸನು
ಮಾನವಾಕೃತಿಯಾಗಿ ತೋಟದ ಬಾಹ್ಯರಚನೆಯಲಿ |
ಮಾನಿನಿಯ ಮೈದಡಹಿ ಚಿಂತೆಯ
ದೇನು ತಂಗಿ ಲತಾಂಗಿ ಹೇಳು
ಮಾನಮುದ್ರೆಯದೇನೆನಲು ಕಂದೆಹಿದಳೆಂದುಮುಖ || ೩೪

ದೌಗದಿಯು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು
ಸ್ತುತಿಮಾಡಿದುದು.

ಉಬ್ಬಿದಳು ಹರುಷದಲಿ ಗಾಢದ
ಮೆಬ್ಬು ವರಿದುದು ಪುಳಕವಾರಿಯೊ
ಳುಬ್ಬ ಸವನೊಡೆಹಾಯ್ದು ನಿಂದಳು ನಯನವಾರಿಯಲಿ |
ಸಭ್ಯತಾಲತೆ ಹೂತು ಹಸರಿಸಿ
ಹಬ್ಬಿ ಫಲವಾದಂತೆ ಕಾಯವೆ
ನಿಬ್ಬರದಲೀಡಾಡಿದಳು ಹರಿಪದಪಯೋಜದಲಿ || ೩೫

ಧರಣಿಯನು ಬಿಡದಳೆಂದು ಹೆಚ್ಚಿದ
ಚರಣವಿದು ಕಾಳಿಂಗಮರ್ಧನ²
ಚರಣವಿದು ಹರಳಾದಹಳ್ಳಿಯ ಶಾಪಹರಣ ವಿದು |
ಚರಣವಿದು ಸುರನದಿಯ ಸೃಜಿಸಿದ
ಚರಣವಿದು ಶಕಟಪ್ರಭಂಜನ³
ಚರಣವಿದು ಯೆನುತ ಕೊಂಡಾಡಿದಳು ಹರಿಪದವ || ೩೬

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪಾಂಡವರ ಇಷ್ಟವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದುದು,
 ಗಾತಗಳಿಗಿ ¹ ಮ ಸಮಯವೇ ಹೇ
 ಷೇತಕ್ಕೀಸು ತಿಯಂತರಂಗದ
 ಲಾತುರವಿದೇನೆನುತ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿದನು ಬಾಲಿಕೆಯ |
 ಬೀತತರು ಶುಕನಿಕರಕ್ಕೀವುದೆ
 ಯೌತಣವಸಲೆ ತುಷ್ಟ ಬಡಿಸುವ
 ರೀತಿಯನು ನೀ ಬಲ್ಲೆ ಯಿಂದಳು ಕಮಲಮುಖಿ ನಗುತ || ೨೬
 ಶೌರಿ ಕೇಳ್ಸಾಕ್ಷಾತ್ತು ಶಿವನವ
 ತಾರವಹ ದೂರ್ವಾಸ ಮುನಿ ಪರಿ
 ವಾರಸಹಿತ್ಯತಂದೊಡಭ್ಯಾಗತವ ನೃಪನಿತ್ತು |
 ತೀರಿತಕ್ಷಯದನ್ನವಿಂದು * ಮು
 ರಾರಿ ಮುನಿಯೂಟಕ್ಕೆ ಯೇನೈ
 ಪಾರಣೆಯು ಮಾಡುವನು ನಿನ್ನಯ ಸೋಣದೈವರನು * || ೨೭
 ನಾವು ಹಸಿದೈತಂದೊಡೀಪರಿ
 ದೇವಿ ನಾನಾದೂಟಿ ದೂಟುವು
 ದಾವುದುಚಿತವು ಹೇಟೆನಲು ನಡುನಡುಗಿ ಕೈಮುಗಿದು |
 ದೇವ ನಿಮ್ಮಯ ಹಸಿವ ಕಳವೊಡೆ
 ಭಾವಶುದ್ಧಿಯ ಭಕ್ತಿ ಬೇಟಿ
 ಲ್ಲಾವು ಚಂಚಲಹೃದಯರೆಂದಳು ನಗುತ ಸಳನಾಕ್ಷಿ || ೨೮
 ಮಾತುಗಳು ಸೊಗಸುವುವೆ ಕೇಳ್ ಹು
 ಧಾತುರರಿಗೆಲೆ ತಂಗಿ ತಾವು
 ಪ್ರೀತಿಯಿಂದೊಲಿದಿತ್ತುದೆ ಸುಧೆ ನಮಗೆ ಪಥ್ಯವಿದು |

¹ ಸ್ತೋತ್ರ, ಚ.

*ವು

ಹಾರುಸಿಗೆಯಾಹಾರ ನಿನ್ನಯ

ವೀರವೈದ್ಯನರೆಂದು ಬಿನ್ನೈಸಿದಳು ಸಳನಾಕ್ಷಿ ||, ಚ.

ನಿತಕೀಜಂಜಡವೆನೆಲು ಜಲ
 ಜಾತಮುಖಿ ಕಂಪಿಸುತ ಕುಮುದಾ
 ರಾತಿಯಿತ್ತಾ ಸ್ಥಾಲಿಯನು ತಂದಿತ್ತಳಿದೆ ಯೆನುತ || ೪೦
 ಕಂಡು ಕಿಂಚಿತ್ತಾ ಕಶೇಷವೆ
 ಪುಂಡರೀಕಾಂಬಕನದನು ಕೈ,
 ಕೊಂಡು ತಾನದನುಂಡು ತಲೆದೂಗಿದನು ತೇಗಿದನು |
 ಭಾಂಡ ತುಂಬಿತು ಮತ್ತೆ ನಲಿಯುತ
 ಚಂಡಹೃದಯನ ನುಡಿಯ ವಿಷವನು
 ಖಂಡಿಸಿದಿಲಾ ಯೆನುತ ಕೊಂಡಾಡಿದನು ಕೋಮಲೆಯ || ೪೧

ಆಗ ದೂರ್ವಾಸರು ಕೃಷ್ಣ ಗಮನವನ್ನು ತಿಳಿದುದು.

ಅರಸ ಕೇಳೀಚೆಯಲಿ ಮದದು
 ಬರದ ತನುವಿನ ತಳಿತರೋಮೋ
 ಬ್ರಹ್ಮರದ ಹೃಷ್ಣಿಯ ಬಳ್ಳಿದೇಗಿನ ಹಿಗ್ಗುವಳ್ಳಗಳ |
 ಕೊರಳಿಗಡಹುದ ಹೊಟ್ಟೆಗಳ ಋಷಿ
 ವರರುಸಹದೂರ್ವಾಸಮುನಿಯಾ
 ಸರಸಿಜಾಕ್ಷನ ಬರವೆ ಕಂಡನು ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಲಿ || ೪೨
 ಬಂದನೇ ಗೋವಿಂದ ಭಕ್ತರ
 ಬಂಧುವೇ ಈತನೊಳುಮನಸಿಗೇ
 ಬಂದಮನುಜರ ಸೇನಾ ಮೊಡುವರಾರುಭವನದಲಿ |
 ಎಂದೆನುತ ದೂರ್ವಾಸಮುನಿಪತಿ
 ಬಂದು ಕಂಡನು ಕೃಷ್ಣರಾಯನ
 ನಂದು ಕುಂತೀಸುತನ ರಾಯನ ಪರ್ಣಶಾಲೆಯಲಿ || ೪೩

ಆಗ ಕೃಷ್ಣ ದೂರ್ವಾಸರ ಪ್ರೀಮಾಲಿಂಗನ ಸಂವಾದಗಳು.

ಕಾಣುತಿದಿರೆದ್ದ ಸುರಮೆರ್ದನ
 ಕಾಣಿಕೆಯನಿತ್ತೆಹಿಗಿ ಹೋ ಹೋ
 ಸ್ಥಾನವಿನ ಬರವೆತ್ತಲಿಂದಾಯ್ತೆಂದು ಕೈಮುಗಿಯೆ |

ಮಾಣು ಮಾಧವ ನಾವು ಮಾನವ
ರಾಣಿ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನುಡಿ ಯಿದು
ಜಾಣ ನೀನಹೆ ಯೆನುತ ಹಾಯ್ದಪ್ಪಿದನು ಮುನಿ ಹರಿಯ || ೪೪

ಯತಿಗಳೈತರೆ ಗಾಧುಹಸ್ತೈ
ವ್ರತಿಯು ವಂದಿಸಬೇಡುದಾಪ
ದ್ಧತಿಯ ತೋಡುವ ಪಥವಿದೈ ಸಲೆ ನೀನು ವಂದಿಸುದು |
ಅತಿಸಹಜವೈ ಕೃಷ್ಣ ಕುಳ್ಳಿರು
ಶ್ರುತಿಶಿರೋಮಣಿ ಕುಳ್ಳಿರೈ ವ್ಯಾ
ಹೃತಗೃಹಸ್ಥನೆ ಕುಳ್ಳಿರನುತವೆ ಮುನಿಪ ಮನ್ನಿಸಿದ || ೪೫

ಮುನಿಪನಿರ್ದನು ಕುಶೆಯ ಪೀಠದಿ
ದನುಜಹರ ಕೆಲಕಡೆಯಲಾ
ತನ ಕೆಲದಲೈದರು ಬಚಕ ಬುಧಜನರವರ ಮಧ್ಯದಲಿ |
ತನತನಗೆ ದೂರ್ವಾ ಸನಾಜ್ಞೆಯೊ
ಳನಿತು ಅಪ್ಪಾಶೀತಿಸಾವಿರ
ಮುನಿಗಳಿರಲಂದಬಲೆ ಬಂದಳು ಹರುಷಭಾವದಲಿ || ೪೬

ತುಂಬಿ ಕುಳ್ಳಿದ್ಗಖಿಳಮುನಿನಿಕು
ರುಂಬ ಸಭೆಯೊಳಗಿದ್ಗ ಮುನಿಪಂ
ಗಂಬುಜಾನನೆ ನಮಿಸೆ ಹರಸಿದನೈದೆಯಾಗೆನುತ |
ಹಂಬಲಿಸುತಿಹ ನಿಗಮಶಾಸ್ತ್ರಗ
ಳಂಬುಗೊಡದಿಹ ಗಾಢದೈವವು
ಬೆಂಬಳಿಯಲಿರಲರಿದದಾವುದಸಾಧ್ಯವೇನೆಂದ || ೪೭

ಮೈವಶವ ಮಾಡಿದರಲೈ ಬಲು
ದೈವವನು ಕುರುಕುಲದ ಬೇಡನು
ಕೊಯ್ಯನೀಹರಿ ಬಳಸಲಿಸಿ ಭೀಮಾರ್ಜುನಾಸ್ತ್ರದಲಿ |

* ಕಾವ ನಿಮ್ಮನು ಬಚ್ಚಿ ಕಡೆಯಲಿ

ಭೂವಧುವ ಸೇರಿಸುವ ಕೊಡುವನು

ಕೈವಲವನುಣಿ ಕೈವಿಡಿದು ಕಲ್ಪಿತಸಿದ್ಧವಹುದೆಂದ * || ೪೮

ಧರ್ಮರಾಯರು ದೂರ್ವಾಸರನ್ನು ಭೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ಕರೆದುದು.

ಎಲೆ ಮುನೀಶ್ವರ ನಿಮ್ಮ ನುಡಿಯ

ಸ್ಥಲಿತವಿದು ಯಿಹಪರದ ಗತಿ ನಿ

ಮೌಲವು ಕೃಷ್ಣನ ಕೂರ್ಮಯಿರಲರಿದಾವುದೆರಡುಲಿ |

ನಳಿನಸಖನಪರಾಂಬುರಾಶಿಯ

ನಿಲುಕುತ್ತೈದನೆ ಹಸಿದುದೀಮುನಿ

ಬಳಗವಾರೋಗಣಿಗೆ ಚಿತ್ತವಿಸೆಂದನಾಭೂಪ || ೪೯

ಅಗ ತೃಪ್ತರಾಗಿ ದೂರ್ವಾಸರು ಆಡಿದಮಾತುಗಳು.

ಬೇರು ನೀರುಂಡಾಗ ದಣಿಯದೆ

ಭೂರುಹದ ಶಾಖೋಪಶಾಖೆಗ

ಳೋರಣಿಯ ನಿಜದೇಹವೆಂಗೋಪಾಂಗವೆಂದೆಂಬ |

ಶ್ರೀರಮಣಸಂತುಷ್ಟನಾದರೆ

ಬೇರೆ ಭೋಜನ ನಮಗೆ ಬೇಹುದೆ

ಭೂರಮಣ ಹೇಚೆಂದು ನಗುತ್ತಿಂತೆಂದನಾಮುನಿಪ || ೫೦

ಮೃಷ್ಟಭೋಜನದಿಂದ ನಾವ್ ಸಂ

ತುಷ್ಟರಾವೊಲಿದುದನು ಬೇಡೈ

ದುಷ್ಟಕಾರನ ನಮ್ಮ ಕಳುಹಿದ ಧೂರ್ತವಿದ್ಯೆಯಲಿ |

ಕಷ್ಟಕೈಗೂಡಿದರೆ ಮಿಗೆ ವ್ರತ

ಗಟ್ಟರೇ ಪಾಂಡವರು ಹರಿಪದ

ನಿಷ್ಕರನು ನಿಲುಕುವರೆ ದುರ್ಜನರೆಂದನಾಮುನಿಪ || ೫೧

* ಕಾವನೈ ನಿಮ್ಮವರನು ಕೈ

ಗಾವನೇ ವರರಾಜ್ಯಲಕುಮಿಯ

ಕೈವಿಡವ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿಧಿ ಪುರುಂದನಾಮುನಿಪ, || ಚ.

ಎಂದು ಹರಿಯನು ಹೊಗಳಿ ನಾನಾ
ಚಂದದಲಿ ಪಾಂಡನರ ತಿಳುಹಿ ಮು
ನಿಂದ್ರ ತನ್ನ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಸರಿದನು ತಾಪಸರು ಸಹಿತ |

* ಅಂದು ಕುಂತೀಸುತರನತಿಕ್ಯಪೆ
ಯಿಂದ ಮೆನ್ನಿಸಿ ವೀರನಾರಣ
ನಂದು ಬಿಜಯಂಗೈದ ಸಂದಾದ್ವಾರಕಾಪುರಿಗೆ * || ೫೦

ಹದಿನೆಳನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಹ ದಿ ನೆ ಟ ನ ಯ ಸಂ ಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ರಾಯ ಕುರುಪತಿವಿದುರಗುರುಗಾಂ
ಗೇಯಕೃಪರಲ್ಲ ನಲು ಪಾಂಡವ
ರಾಯವಿಸಿನಕ್ಕೆ ಘೋಷಯಾತ್ರೆಯ ನೆವದಲೈತಂದ ||

ಕೃಷ್ಣನು ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಹೊರಡಲು ಪಾಂಡನರ ಚಿಂತೆ.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿಸ್ರೀ
ಪಾಲ ನಿಜನಗರಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲ ಬಿಜಯಂಗೈದನಿತ್ತೆಲು ಪಾಂಡುನಂದನರು |
ಮೇಲುದುಗುಡದ ಮುಖದ ಚಿಂತೆಯ
ಜಾಳಿಗೆಯ ಜಡಮನದಲಿದ್ದರು
ಸೂಳುಸುಯಿ ನ ಹೊಯ್ಲ ನಾಸಾಪುಟದ ಬೆರಳಿನಲಿ || ೧

* ಅಂದು ಕುಂತೀನಂದನರಗಾ

ನಂದಸುಖವನು ಕರದು ದೇವಮು

ಕುಂದ ಬಿಜಯಂಗೈದು ಹೊಕ್ಕನು ದೋರಕಾಪುರಿಯ, ಚ.

ಸೂಚಿಯೋದುದು ರಾಜ್ಯಸಿರಿ ಮು
ಮೃತ್ತಿವೋದುದು ಲಜ್ಜೆ ಬೆಟ್ಟವೆ
ಸೇಣಿ ಕಾನನಕಿಚಿದು ವನದಿಂದಡಚಿ ಗಿರಿಕುಲವೆ |
ತಾಪಿಧಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಯ್ವ ಸುಖ ಮನ
ದೇಣಿ ಮಸಗಿ ಮುರಾರಿ ಕೃಪೆಯನು
ತೋಣಿ ಯಡಗಿದನಕಟವಿಧಿಯಿಂದಚಲಿದನು ಭೂಪ || ೧

ಎಹಗೆ ಸೈರಿಸಿ ನಿಂದರೋ ವ್ರಜ
ಮಹಿಳೆಯರು ಕೃಷ್ಣಾಂಭಿವಿರಹದ
ದಹನತಾಪಸ್ತಂಭಕೌಷಧದಾನಶೌಂಡರಿಗೆ |
ಅಹಹ ಕೊಡುವೆನು ತನ್ನ ನೆನುತು
ಮೃಹದ ಮೊಸಮುಖಿದನನಿಸತಿ ನಿ
ಸ್ತೃಹೆಯಲಿದನು ರಾಜಕಾರ್ಯವಿಹಾರಲೀಲೆಯಲಿ || ೨

ಕಾಮ್ಯಕವನದಿಂದ ಬಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಂದ ಪಾಂಡವರ
ವರ್ತಮಾನ ಕೇಳಿದುದು.

ಅರಸ ಕೇಳಿ ಹಸ್ತಿನಾಪುರ
ವರಕೆ ಕಾಮ್ಯಕವನದಿ ಬಂದನು
ಧರಣಿಸುರನೈತಂದು ಕರ್ಣಾದಿಗಳ ಭವನದಲಿ |
ಇರಲಿರಲು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಭೂಪತಿ
ಕರೆಸಿ ಬೆಸಗೊಂಡನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನಿರವನಟವೀತಟಸರಿಭ್ರಮಭೂರಿಭೂಷಣ || ೪

ವಿವಿಧವನಪರ್ಯಟನದಾಯಾ
ಸವನು ತತ್ಪರಿಸರದ ಕಂಟಕ
ನಿವಹವನು ದಾನವರ ದಕ್ಕಡತನದ ಧಟ್ಟಣೆಯ |

ಅವಚಿದಾಪತ್ತಿನ ಮನಃಖೇ
 ದವನು ಖೋಡಿಯ ಖತಿಯ ಲಜಾ
 ವಿವರಣವನುಹಿದನು ದ್ವಿಜ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಭೂಪತಿಗೆ || ೫

ಅದರಿಂದ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರರಾಯನ ಚಿಂತೆ.

ಈ ವಿಧಿಯ ಪಾಂಡವರಿಗಕ್ಕೂ
 ಸಾವು ಬಾರದು ತನಗೆ ತಾ ಮು
 ನ್ನಾವ ನೋಹಿಯನಚಿದನೋ ಶಿವ ಭವಸಹಸ್ರದಲಿ |
 ಈ ವಿಲಾಸವನೀವಿಭವಸಂ
 ಭಾವನೆಯನೀಪದವನೀಪು
 ತ್ರಾವಳಿಯ ಸುಡಲೆನುತ ಮಿಗೆ ಮುಗಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ || ೬

ಮರಳ ಮರಳ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ ಮನ
 ದಿರವ ಭೀಮನ ಖತಿಯ ಪಾರ್ಥನ
 ಪರಿಯ ನಕುಲನ ನಿಲವನಾ ಸಹದೇವನಾಯತವ |
 ತರಳಯುಬ್ಬ ಯನಾಸುರೋಹಿತ
 ವರನ ಖೇದವನಾಮುನೀಂದ್ರರ
 ಪರಗತಿಯನಡಿಗಡಿಗೆ ಕೇಳುತ ಮುಗಿದನು ನೃಪತಿ || ೭

ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಕರ್ಣಾದಿಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತು
 ರಾಯನ ಉತ್ತರ.

ಅಳಲುವಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಭೂಪನ
 ಕಳಕಳವನುಣಿ ಕೇಳಿ ಹರುಷದೊ ¹
 ಳಲಿದು ತಂಬುಲ ಸೂಸೆ ನಕ್ಕರು ಹೊಯ್ದು ಕರತಳವ |
 ಖಳಶಿರೋಮಣಿಗಳು ಮಹೀಶನ
 ನಿಳಯಕ್ಕೆತಂದರು ವಿಲೋಚನ
 ಜಲವ ಸೆಣಗಿನೊಳೊಣಸಿ ನಡಿದರು ಖೇದವೇಕೆಂದು || ೮

1 ಕಳವ ಕೇಳುತ ಕರ್ಣ ಶಕುನಿಗ, ಚ.

ಖೇದವೇಕೆಂದೇಸು ಮಕ್ಕಳು
 ಬೀದಿಗರುವಾದರು ವನಾಂತದ
 ಲಾದಚಿತ್ತವ್ಯಥೆಯ ಕೇಳಲು ಬೆಂದುದೆನ್ನೊಡಲು |
 ಅದಿವಾಕರನಂತೆ ನಿಜಲು
 ಕಾದುದುದಯಾಸ್ತಮಯದಲಿ ದನು
 ಜಾದಿಖಳರೊಡನಡವಿಗೊಲಟಲೆ ಯೆಂದು ಬಿಸುಸುಯ್ದು || ೯

ಅದಕ್ಕೆ ಶಕುನಿಯ ಸಮಾಧಾನ.

ಈಕುಮಾರಕರಲ್ಲಲೇ ಕುಂ
 ತೀಕುಮಾರರು ನವೆವೃತ್ತಿದ್ವರೆ
 ಸಾಕು ಸಾಕಳಲೇಕೆ ಸತ್ವಾಧಿಕರು ಸಜ್ಜನರು |
 ಈಕುರುಕ್ಷಿತಿಪತಿಯಲನ್ಯಾ
 ಯೈಕಲವೆವೃಂಟೇ ವಿಚಾರಿಸಿ
 ಶೋಕವನು ಬಿಡಿ ಬಯಲಡೊಂಬೇಕೆಂದನಾಶಕುನಿ || ೧೦

ವಿಷಯಲಂಪಟರಕ್ಷಲೀಲಾ
 ವೈಸನಕೋಸುಗವೊತ್ತೆ ಯಿಟ್ಟರು
 ವಸುಮತಿಯಲನ್ಯಾಯವೃಂಟೇ ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳಲಿ |
 ಉಸುರಲಮ್ಮದೆ ಸತ್ಯವನು ಪಾ
 ಲಿಸಲು ಹೊಕ್ಕರಣ್ಯವನು ತ
 ದ್ವೈಸನಫಲಭೋಗಿಗಳಿಗಲಿವಿರೇಕೆ ನೀವೆಂದ || ೧೧

ಅವರು ಕುಹಕೋಪಾಯದಲಿ ಕೌ
 ರವರ ಕೆಡಿಸದೆ ಮೋಣರಜ್ಞನ
 ಪವನಜರ ಭಾಷೆಗಳ ಮೆಜಿದಿರೆ ಜಾಜುಸಭೆಯೊಳಗೆ |
 ಅವರು ಸುಜನರು ನಿಮ್ಮವರು ಖಳ
 ರವರು ಸದಮಲಸಾಧುಗಳು ಕೌ
 ರವರಸಾಧುಗಳೆಂದು ತೋಣಿತೆ ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತದಲಿ || ೧೨

ಗಳಹನನಿಲಜ ಗಾಢಗರ್ವದ
ಹುಳುಕನರ್ಜುನನವರ ದೇಹದ
ನೆಳಲು ಮೋದ್ರಿಸುತರು ಮಕ್ಕಳು ವಿಪುಳಸಾಹಸರು |
ಅಳಲಬಹುದರಸಂಗೆ ಘಳಿಗೆಗೆ
ತಿಳಿವನವದಿರ ಸಂಗದಲಿ ಮನ
ಮುಳಿವನರಡಿಟ್ಟ ಹನು ಧರ್ಮಜನೆಂದನಾಶಕುನಿ ||

೧೩

ಅವರ ವನವಾಸದ ದಿನಂಗಳು
ನವಗೆ ಸುದಿನ ಸುಖಾನುಭವವೆ
ರವಧಿ ತುಂಬಿದ ಬಚ್ಚಕ ನೋಡಾ ಸಾಧುಗಳ ಪರಿಯು |
ನಿವಗೆ ದುರ್ಯೋಧನನ ಸಾಮ್ರಾ
ಜ್ಯವ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವರ್ತಿಯಲಿ ಪಾಂ
ಡವರ ಹಂಬಲ ಬಿಡುವುದುಚಿತವಿದೆಂದನಾಶಕುನಿ ¹ ||

೧೪

ಬೇವು ತಾ ಪರಿಪಕ್ವವಾದರೆ
ಹಾವು ಮೆಕ್ಕಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಗಡ ಧ
ರ್ಮಾವಮಾನದ ಕನಿಗೆ ಕಾಮಾದಿಗಳ ನೆರವಿ ಗಡ |
ಅವಿಡಂಬದ ಶಕುನಿಕರ್ಣರು
ಜೀವಸಖರೈ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ದು
ರ್ಭಾವಭೀಕರಹೃದಯ ನುಡಿದನು ಕರ್ಣನರಸಂಗೆ ||

೧೫

ಶಕುನಿಯು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕರ್ಣನು ಅನುಮೋದಿಸಿದುದು,
ಆಹ ಶಕುನಿಯು ಮೊತಿನಲಿ ಸಂ
ದೇಹವೇ ಪಾಂಡವರು ಬಂಧು
ದ್ರೋಣಿಗಳು ತಮ್ಮವಧಿ ತುಂಬಲು ಕೇಡತಹರೆಂಬ |
ಈಹದನು ತಪ್ಪುವುದೆ ನೀವತಿ
ಮೋಹದಲಿ ಬಿಡೆ ಬಿಸಿದು ಬಿದ್ದ ರೈ
ಕಾಹುರರು ಕುರುಪತಿಯ ² ಕೆಡಿಸುವರೆಂದನಾಕರ್ಣ ||

೧೬

¹ ಮುಖವುಬಿಡುವು ಕರ್ಣ ಹೇಳಿದ, ಚ. ² ಕೌರವರ, ಚ.

ಈಸುಖದ ಸುಗ್ಗಿಯಲಿ ನಿನ್ನವೆ
 ರೇಸು ಹೇಳು ಗೆಯಾಗಿ ಬದುಕಿದ
 ರೈಸುವನು ನೆಜ್ಜಿ ನೋಡಿ ಹಿಗ್ಗದೆ ಪಾಂಡುನಂದನರು |
 ಘಾಸಿಯಾದರು ಘಟ್ಟ ಬೆಟ್ಟದ
 ಪೈಸರದಳೆಂದಿಲಿ ಮೆಣುಗುತ
 ಸೂಸಿದೈ ಸಾಹಿತ್ಯಭಾಷೆಯನೆಂದನಾರ್ಕಣ || ೧೩

ಸೊಗಸು ತಳಿತುದು ತರಳಮನೆ ತಳ
 ಮಗುಚಿದಂತಾಯ್ತು ವರೊಲವು ಕಾ
 ಡಿಗೆಯ ಕೆಸಖೊಳಗದ ನೀಲದ ಸರಿಗೆ ಸರಿಯಾಯ್ತು |
 ಮುಗುಳುಗಂಗಳ ಬಾಪ್ಪ ಬಿಂದುವೆ
 ನುಗುರಕೊನೆಯಲಿ ಮಿಡಿದು ಕರ್ಣನ
 ಹೊಗಳಿದನು ಬಚ್ಚಕೇನು ಸಿಂಗಿಯಲುಂಟೆ ಸವಿಯೆಂದ || ೧೪

ಹೋಗಲಾಪಾಂಡವರ ಚಿಂತೆಯ
 ನೀಗಿದೆವು ನೀವಿನ್ನು ನೆನೆವು
 ದೋಗವೇನೆನೆ ನಗುತ ನುಡಿದರು ಕರ್ಣಶಕುನಿಗಳು |
 ಘೋಷಯಾತ್ರಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯ.

ಈಗಳೇವಿಭವದ ವಿಲಾಸದ
 ಭೋಗದಗ್ಗಲಿಕೆಗಳ ಭುಜದ
 ಪಾರ್ಗಮವನವರಿದ್ದ ಬನದಲಿ ತೋಪಬೀಕೆಂದ || ೧೫

ನಾಡೊಳಗೆ ತುಪುಹಟ್ಟೆಯಲಿ ಹೊಲ
 ನಾಡಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಗೋಕದಂಬವೆ
 ನೋಡುವುದು ನೆವ ಕುರುಪತಿಯ ಗಾಢದ ಸಗಾಢಿಕೆಯ |
 ನೋಡಿ ನಸಿಯಲಿ ಪಾಂಡುಸುತರವ
 ರಾಡುಗಾಡಿನ ಹೊಲನ ಹೊರೆಯಲಿ
 ಕೂಡೆ ತನುಪರಿಮಳದಲರಮನೆ ಮೊಡಬೀಕೆಂದ ¹ || ೧೬

ವನದ ಚಿಮ್ಮಂಡೆಗಳ ಘೋರ
 ಧ್ವನಿಗಳಲಿ ಕಿವಿ ಮೃಗಕುಲದ ಸೊಗ
 ಡಿನಲಿ ನಾಸಿಕ ರೌದ್ರಭೂತಾಲೋಕನದಿ ನಯನ |
 ಜನಪರುಷಿ ಬೆದರುವರು ನಿನ್ನರ
 ಮನೆಯ ಸತಿಯರ ನೇವುರದ ನು
 ಣ್ಣನಿಗಳಲಿ ತನುಗಂಧದಲಿ ರೂಪಿನಲಿ ಸೊಗಸಿನಲಿ || ೨೦

ಅದಕ್ಕೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನ ಅಸವ್ಯತಿ.

ಸಿರಿಗೆ ಸಫಲತೆಯಹುದು ನಾನಿದ
 ನಣಿಯೆ ನೀವೆವರಿದ್ದ ವಿಪಿನಾಂ
 ತರಕೆ ಗಮಿಸುವುದುಚಿತವೇ ಮನಮುನಿಸು ನೆಜೆ ಬಲಿದು |
 ಕೆರಳಿದರೆ ಕಾಳಹುದು ಭೀಮನ
 ದುರಳುತನವೀಕಾರವೇಂದ್ರನ
 ಹುರುಡು ಹುರಿಯೇಣುವುದು ಮತವಲ್ಲೆಂದನಂಧನೃಪ || ೨೧

ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನನ್ನು ಸವ್ಯತಿಪಡಿಸಿದುದು.

ಹೂಣೆಯೇಕ ¹ ವರೋಡನೆ ಸೆಣಸಿನ
 ಸಾಣೆಯಿಕ್ಕುವ ಮಸೆವ ಕದನವೆ
 ಕಾಣೆವೆಮ್ಮ ಣಿಕೆಯಲಿ ಸಲುಗೆಯ ಸಾಧುಸಾಮದಲಿ |
 ರಾಣಿಯರ ರಹಿಯಿಂದ ರಂಜಿಸಿ
 ಜಾಣಿನಲಿ ಬಹೆವರಸ ನಿಮ್ಮಡಿ
 ಯಾಣೆ ಯೆಂದೊಡಬಡಿಸಿದರು ನೃಪ ಕರ್ಣಶಕುನಿಗಳು || ೨೨

ಇದು ಉಚಿತವಲ್ಲೆಂದು ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ಹೇಳಿದುದು.

ಪರಿಮಿತದಲೀನಾರ್ತನೆಗಳಿದು
 ದರಮನೆಯಲಿದನೆಲ್ಲ ಕೇಳ್ವರು
 ಗುರುವಿದುರಗಾಂಗೇಯಕೃಪರಜಲಿದರು ತಮ್ಮೊಳಗೆ |

ಕರೆಸಿ ನುಡಿದರು ಕರ್ಣಸಾಂಬಲ
 ಕುರುಪತಿಗಳಿಗೆ ಘೋಷಯಾತ್ರಾ
 ಭರವನುಡಿದವು ಹೋಹುದನುಚಿತವೆಂದರನಿಬರಿಗೆ || ೨೪

ಅವಗಡೆಯನಾಭೀಮ ನೀವೆಂ
 ಬವರು ನಿನ್ನೀಮರು ಚತುರ್ಬಲ
 ನಿವಹ ನಿಲ್ಲದು ತುಡುಕುವುದು ತುಚ್ಛವು ತಪೋವನವ |
 ವಿವಿಧಯುಷಿಗಳನೇಡಿಸುವರೀ
 ಯುವತಿಯರು ಕೈಕಾಲುಮೆಟ್ಟಿನ
 ಬವರ ಗಂಟಕ್ಕುವುದು ಲೇಸಲ್ಲೆಂದನಾಭೀಷ್ಠ || ೨೫

ಸಾಣಿದವು ನಿನ್ನೊಡನೆ ಬಾರೆವು
 ದೂಷಿಲಾಗದು ನಮ್ಮ ನಿನಿಬರ
 ಮಿಾಣಿದರೆ ರಣಭಂಗ ತಪ್ಪದು ಹೋಗಿ ನೀವೆನಲು ¹ |
 ದೂಷಿ ತಾರೆವು ನಿಮಗೆ ನಾವ್ ಕೈ
 ಮಿಾಣಿ ನಡೆಯವು ಕಾರ್ಯಗತಿಯಲಿ
 ಜಾಣಿ ಝುಡಿತೆಯ ಮಾಡೆವೆಂದನು ಕೌರವರ ರಾಯ || ೨೬

ಆದರೇಳಿ ² ಶುಭಾಶುಭದ ಫಲ
 ಬೀದಿವರಿಸುವುದೈಸಲೇ ನಿಮ
 ಗೀದುರಾಗ್ರಹವೇಕೆ ಕಾಂಬಿರಿ ಫಲವನಗ್ರದಲಿ |

ಯಾರ ಮಾತನ್ನೂ ಕೇಳದೆ ಘೋಷಯಾತ್ರಗೆ ಹೊರಡುವಿಕೆ.

ಅದುದಾಗಲಿ ಹೋಗಿ ಯೆನೆ ದು
 ಭೇದಗರ್ವಗ್ರಂಥಿಕಲುಷವಿ
 ನೋಡಬಿಲರು ಭುಜವೆ ಹೊಯ್ದರು ನೋಡಬಹುದೆನುತ || ೨೭

¹ ಹೋಗಬೇಡೆನಲು, ಚ.

² ರಿಲ್ಲಿ, ಚ.

ಘೋಷಪ್ರಯಾತ್ನಪರ್ವ.

ಊರೊಳಗೆ ¹ ಸಾಱಿದರು ಕೊಟ್ಟರು
 ವಾರಕವನಬಲಾಜನಕೆ ಭಂ
 ಡಾರ ಸವೆದುದು ಗಣಿಕೆಯರಿಗಾಭರಣದಾನದಲಿ |
 ಸಾರಪರಿಮಳವಸ್ತುಗಳ ಬಲು
 ಭಾರಣೆಯ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳೊಟ್ಟಿತು
 ತೇರುಗಳ ಮೇಲೊದಗಿತಕ್ಷೋಹಿಣಿಯ ನಾರಿಯರು || ೨೮
 ಬಿಗಿದಬೀಯಗಬದ್ಧರದಭಂ
 ಡಿಗಳು ರಾಣಿಯ ವಾಸದಂದಣ
 ತೆಗೆದುವೊಣುವ ಕಂಚುಕಿಗಳುಗ್ಗಡದ ರಭಸದಲಿ |
 ಗಗನ ವಡಗಿತು ಪಲ್ಲವದ ಸ
 ತ್ತಿಗೆಯ ಸಾಲಿನಲಿ ಝಲ್ಲರಿಯ ಝೂ
 ಡಿಗಳಲಾಡುವ ಚಮರಸೀಗುರಿಗಳ ಸತಾಕೆಯಲಿ || ೨೯
 ಸವಡಿಯಾನೆಯ ಮೇಲೆ ಗಣಿಕಾ
 ನಿವಹ ದಂಡಿಗಳಲಿ ಕೆಲವರು
 ಯುವತಿಯರು ಕೆಲರಶ್ವಚಯದಲಿ ರಥನಿಕಾಯದಲಿ |
 ಯುವತಿಯವರೊ ಸೃಷ್ಟಿ ಗಣಿಕಾ
 ಯುವತಿಯರ ನೆಲನೀದುದೋ ದಿ
 ಗ್ವಿವರ ಕಣಿದುದೋ ಕಾಂತೆಯರನೆನೆ ಕವಿದುದಗಲದಲಿ || ೩೦
 ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳ್ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ
 ಕರಿಘಟಾವಳಿ ಯೆಂಟುಸಾವಿರ
 ವರರಥವು ರಾವೃತರ ವಾಘೆಯಲಿ ಹಯಕೋಟಿ |
 ಬಿರುದಿನಗ್ಗದ ಭಟರ ಸಂಖ್ಯೆಯು
 ನಖಿಯೆನಿಂತಿದು ಘೋಷಪ್ರಯಾತ್ನ
 ಪರುಠವಣಿಯ ಮಹಾಚತುರ್ಬಲ ಕೌರವೇಶ್ವರನ || ೩೧

1 ಕೇರಿಯಲಿ, ಚ.

ನೆರೆದುದಗಣಿತವಂದಿಜನ ಕವಿ
 ವರರು ವಿದ್ವಾಂಸರು ವಿಧಾವಂ
 ತರು ಸುನರ್ತಕ ಕಥಕಪರಿಹಾಸಕರು ಮಾಗಧರು !
 ಚರರು ಮಲ್ಲರು ಬೇಟೆಕಾಕರು
 ಪರಿಜನಾವೇಳಿಸಹಿತ ವಿಪಿನಾಂ
 ತರಕೆ ಪಯಣದ ಮೇಲೆ ಪಯಣದಲರಸನ್ನೈತಂದ || ೩೨

ಆಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಪಶಕುನಗಳಾದರೂ ಅದನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿ
 ಹೊರಡುವಿಕೆ.

ಅರಸ ಕೇಳವರತ್ತಪಯಣದ
 ಭರದಲೈತರೆ ಮುಂದೆ ವಾಯಸ
 ವೆರಡು ತನ್ನೊಳು ಕದನಮುಖದಲಿ ವಾಮದೇಸೆಗಾಗಿ |
 ಪುದುವೆಲ್ಲಿಂ ಬಟಕ ಹಸುಬನ
 ಸರುವು ವಾಮದೇ ಗರ್ಭನ ಬಲ
 ಕರಿಯ ಹಕ್ಕಿಯ ತಡೆಯ ಮನ್ನಿಸದೈದಿದನು ಭೂಪ || ೩೩

ಇಂದು ಕಂಡವಶಕುನಗತಿಯಲಿ
 ಮುಂದೆ ಲೇಸಲ್ಲ ನುತ ನುಡಿಸಿದೊ
 ಡಂದು ಸಚಿವಪಸಾಯ ರಾಪ್ತರು ಮಂತ್ರಿವರ್ಗಚಯ |
 ಚಂದವಾಗದು ಶಕುನಗತಿ ಮರ
 ಳೆಂದು ಹೇಳಲು ಬಾರವಾವೆನೆ
 ಮುಂದಣಗ್ರಹ ಘನವೆನುತ ಮುಗಿದರು ಮಂತ್ರಿಗಳು || ೩೪

ದ್ವೈತವನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಗೋವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದುದು.

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳೆ ದ್ವೈತವನಬಂ
 ಧುರನದೀತೀರದಲಿ ವನದಲಿ
 ಸರಸಿಯಲಿ ದೀರ್ಘ ಕೆಗಳಲಿ ವಾಪೀತಟಾಕದಲಿ |

ಬೆರಸಿ ಬಿಟ್ಟು ದು ಕೂಡೆ ಪಾಳಯ
 ವರಮನೆಯ ಗುಡಿ ನೆಗಹಿದುವು ವಿ
 ಸ್ತರಿಸಿದುವು ಮಂಡವಿಗೆ ಅಯದ ಭವ್ರಭವನಗಳು || ೩೫
 ಕರೆಸಿದನು ಕೀಲಾರಿಗಳನಾ
 ದರಿಸಿ ಹಟ್ಟೆಯ ತುಣುಗಳಲ್ಲವೆ
 ಕರೆಸಿ ನೋಡಿದನಲ್ಲಿ ಹಿಂಡಿನ ಕೋಟಸಂಖ್ಯೆಗಳ |
 ಹರಿವೆ ಹಾಣುವೆ ಪಂಠಿಸುವೆ ಸೈ
 ವರಿವೆ ಮರಳುವೆ ಮುಖುವೆ ನಿಲುವೆಳ
 ಗಣುಗಳನು ನೋಡಿದನು ನಗುತ ನರೇಂದ್ರನೊಲವಿನಲಿ || ೩೬
 ಬೆಳೆನಿಣಿಯ ಮಿಡಿ ಗೋಲೆವೆ ಬಾಲದ
 ನೆಲಕೆ ನಿಗುರುವೆ ಗಂಗೆದೊಗಲಿನ
 ಹಲಗೆಬೆನ್ನಿನ ಸಿಡಿಲಮುಖಿಯೆನ ಮೊಖಿವೆ ಹುಂಕೃತಿಯ |
 ಕೆಲವಿದಿರುಬರಲದ್ರಿಯದ್ರಿಯ
 ಹಳಚುವಂತಿರೆ ಹರಿವೆ ಹಾಣುವೆ
 ಸಲಗನೀಡಿಹಿಡುತಿದುರ್ವು ಹಿಂಡುಹಿಂಡಿನಲಿ || ೩೭

ಆಗ ಅನೇಕಗೋವುಗಳನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಕೊಡುವಿಕೆ.

ತರಿಸಿ ಹೋರಿಯ ಗವಿಯ ಗೂಳಿಯ
 ಬರೆಸಿದನು ಕೆಲಕೆಲವೆ ಕೃಷಿಕರಿ
 ಗಿರಿಸಿದನು ಗೋಲಹವಿತ್ತನು ವಿಪ್ರಸಂಕುಲಕೆ |
 ಕರೆಸಿ ಕೊಟ್ಟನು ಭಟ್ಟರಿಗೆ ಮ
 ಲ್ಲರಿಗೆ ಗಾಯಕರಿಗೆ ¹ ವಿಧಾವಂ
 ತರಿಗೆ ಬಹುವಿಧಬಹಳವಂದಿಗೆ ಮಾಗಧವ್ರಜಕೆ || ೩೮
 ಅಂಗ ಚಿತ್ತವೆನಿತ್ತು ಮೊದಲಿನ
 ಪುಂಗವನ ಸತ್ಕರಿಸಿ ಹಿಂಡಿನ
 ಪಂಗಡದ ಗೋಪಾಲನಿಕರಕೆ ಕೊಟ್ಟನುಡುಗೊಳಿಯ |

ಹಿಂಗಿದುವು ತುಱುಬೇಟೆಯಾಡಿ ಮೈ
 ಗಂಗಳಿಗೆ ಮದ್ದುಜೀದು ಗಡಿ ಭಾ
 ಗಂಗಳನು ಕೊಡಿಸಿದನು ಪರಿವಾರಕೆ ವಿನೋದದಲಿ || ೩೯

ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಹತ್ತೊಂ ಬತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ.

ನೂತನ.

ಪರಿವಿಡಿಯಲಾದ್ವೈತವನದಲಿ
 ಬೆರಸಿ ಬಿಟ್ಟುದು ಬೀಡು ಗಂಧ
 ವೊರಿಗೆ ಕೌರವಬಲದೊಡನೆ ಮೆಸೆದುದು ಮಹಾಸಮರ ||

ಪಾಂಡವರು ಇದ್ದ ವನದ ಬಳಿ ದುರ್ಯೋಧನನು ಪಾಳೆಯವನ್ನು
 ಬಿಡಿಸಿದುದು.

ಕೇಳು ಜನಮೋಜಯ ಧರಿತ್ರಿ
 ಪಾಲ ತುಱಿಸುಳ್ಳಿಗಳ ನೋಡಿ ವೆ
 ನಾಳ ದವ್ವದೆ ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಸಮಸ್ತದಳಸಹಿತ |
 ಲೀಲೆ ಮಿಗಲಾಪಾಂಡವರ ವನ
 ವೇಲೆಯಲಿ ನಿಸ್ಸಾಳರಭಸದ
 ಸೂಳ ಸಂಕೇತದಲಿ ನೃಪ ಬಿಡಿಸಿದನು ಪಾಳೆಯವ || ೧

ಲಾಯ ನೀಡಿತು ಮುಂದೆ ರಾವೃತ
 ಪಾಯಕರಿಗೆಡವೆಂಕ ಮಂತ್ರಿಪ
 ಸಾಯಿತರು ಕರ್ಣಾದಿಗಳಿಗೆಡೆಯಾಯ್ತು ಬಲವೆಂಕ |

ರಾಯನರಮನೆ ಮೌಕ್ತಿಕದ ಕಳ
ಶಾಯತದ ಬೆಳಗಿನಲಿ ಪಾಂಡವ
ರಾಯನೆಲೆವನೆಗಳನು ನಗುತಿರ್ಪುದು ನವಾಯಿಯಲಿ || ೧

ಆಗ ಪರಿವಾರದ ತರುಣಿಯರ ಕಾರ್ಯಗಳು.

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಕಾರವೇಶ್ವರ
ನರಸಿಯರು ಶೀಲೆಯಲಿ ಶತಸಾ
ವಿರಸಖೀಜನಸಹಿತ ಹೊಜವಂಟರು ವನಾಂತರಕೆ |
ಸರಸಿಜದ ನಿಜಗಂಧದಲಿ ತನು
ಪರಿಮಳವ ತಕ್ಕೈಸಿ ವನದಲಿ
ತರಳಯರು ತುಂಬಿದರು ಮೆಚ್ಚಿದುಂಬಿಗಳ ಡೊಂಬಿನಲಿ || ೨

ಕೆಲರು ಹೊಂದಾವರೆಯ ಹಂತಿಯು
ಕೊಳನ ಹೊಕ್ಕರು ಬಿಬ್ಬಿಳುಗಳ
ನಿಬುಕಿ ಕೊಯರು ಕೊಡಹಿ ಮೊಲೆಗಳ ಮೇಲುದಿನ ನಿಜಿಯ |
ಕೆಲರು ಹೂಗೊಂಚಲಿನ ತುಂಬಿಯು
ಬಳಗವನು ಬೆಂಕೊಂಡರುಲಿಪರೆ
ಗಿಳಿಗೆ ಹಾರದ ಬಲೆಗಳನು ಹಾಯ್ಕಿದರು ಕೊಂಬಿನಲಿ || ೪

ಪಾರಿಜಾತದ ಪಾದರಿಯ ನಾ ¹
ನಾರಿಯರು ಕೆಲರಾ ² ನನದಲಿ ಚ
ಕೋರಿಗಳ ನಿಲಿಸಿದರು ಕೆಲಕೆಲರಂಗಪರಿಮಳಕೆ |
ಸಾರಿದರೆ ಮೆಚ್ಚಿದುಂಬಿಗಳ ಸುಖ
ಪಾರಣೆಯ ಬೆಸಗೊಳುತ ನಗುತ ವಿ
ಕಾರಿಗಳು ವೇಡೈಸಿದರು ³ ನೃಪ ಮುನಿಜನಾಶ್ರಮವ || ೫

¹ ಪಾರಿವದುಪಾಧ್ಯರನು ಸಮಿಸುತೆ. ಖ. ಚ.

² ವಾರನಾರಿಯರಾ, ಖ. ಚ.

³ ವೊಡ್ಡೈಸಿದರು, ಚ.

ನೇವ್ರರದ ದನಿ ದಟ್ಟಿಸಿತು ವೇ
 ದಾವಳಿಯ ನಿಘೋಷವನು ನಾ
 ನಾವಿಭೂಷಣಕಾಂತಿ ಕೇಣಕಿತು ಮುನಿಸಮಾಧಿಗಳ |
 ಆವೆಧೂಜನದಂಗಗಂಧ
 ಪ್ರಾವರಣ ಹುತಚರುಪುರೋಡಾ
 ಶಾವಳಿಯ ಸಾರಭವ ಮುಸುಕಿತು ವನದ ವೆಳೆಯದಲಿ || ೬

ಹೊಕ್ಕರಿವರಾಶ್ರಮವೆ ತುಲುಗಿದ
 ತಕ್ಕ ರಂತಕರಣ ತುರಗಕೆ
 ದುಕ್ಕುಡಿಯನಿಕ್ಕಿ ದರು ತಿರುಹಿದರೆರಡುವಾಘಿಯಲಿ |
 ಸಿಕ್ಕಿದುವು ಧಾತಿಯಲಿ ಧೈರ್ಯದ
 ದಕ್ಕಡರಮನ ಹರಹಿನಲಿ ಹಾ
 ಯಿಕ್ಕಿದರು ಕಡೆಗಣ್ಣ ಬಲೆಗಳ ಮುನಿಮೃಗಾವಳಿಗೆ || ೭

ಸುಕ್ರಸುವವ ಮುಟ್ಟಿದರು ಧೌತಾಂ
 ಶುಕದೊಳಗೆ ತಂಬುಲವೆ ಕಟ್ಟಿದ
 ರಕಟುಸಾಧ್ಯರ ಮೋಞಿಯನು ತೇಡಿಸುತ ಬೆರಳನಲಿ |
 ಚಕಿತಧೃತಿಯರು ದೀಕ್ಷಿತರ ಚಂ
 ಡಿಕೆಗಳನು ತುಡಕಿದರು ಮುನಿವೆಟು
 ನಿಕರಶಿರದಲಿ ಕುಣಿಸಿದರು ಕುಂಚಿತಕರಾಂಗುಲಿಯ || ೮

ಆಗ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಅವಸ್ಥೆ

ರಾಯರೆಂಬವರಿಲ್ಲಲಾ ಸ್ವಾ
 ಧ್ಯಾಯ ಕೆಟ್ಟುದು ಮುಟ್ಟಿದರುಪಾ
 ಧ್ಯಾಯರನು ಶೂದ್ರೆಯರು ಸೆಳೆದರು ಮೌಂಜಿಮೇಖಲೆಯ |
 ಹಾಯಿದರು ಯಜ್ಞೋಪವೀತಕೆ
 ಬಾಯಲೆಂಜಲಗಿಡಿಯ ಬಗೆದರ
 ಲಾಯನುತ ಬಿಟ್ಟೊಡಿದರು ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು || ೯

ಕೆದಱಿದರು ಗಡ್ಡವನುಪಾಧ್ಯರು
 ಬೆದಱಿನಿಂದರಿದೇನು ನೀನು ಮೊ
 ಡಿದವಿಟಾಳವ ಹೇಳುವೆವು ಕುಂತೀಕುಮಾರರಿಗೆ |
 ಇದು ಮಹಾಮುನಿಸೇವಿತಾಶ್ರಮ
 ವಿದಹ ಶಿಷ್ಯಾಚಾರವನು ಕೆಡಿ
 ಸಿದವರೇ ಹ್ವಯವಹರು ಶಿವ ಶಿವ ಯೆಂದರಾದ್ವಿಜರು || ೧೦

ಆಗ ದ್ವಿಜರಿಗೂ ತರುಣಿಯರಿಗೂ ನಡೆದ ವಿವಾದ.

ಹೇಳಿದರೆ ಕುಂತೀಕುಮಾರರು
 ಕೇಳಿ ಮೂಡುವುದಾವುದೋ ವನ
 ಪಾಲಕರು ತಾವಿಂದು ಪೃಥ್ವೀಪಾಲ ನನ್ನೊಡೆಯ |
 ಹೇಳಿ ಬಟಕಜ್ಜು ನನ ಭೀಮನ
 ಧಾತಿಯನು ತರಲಹಿರೆನುತ ಘಾ
 ತಾಳಿಯರು ಮುನಿಜನವ ಬೈದರು ಬಹುವಿಕಾರದಲಿ || ೧೧

ಶಾಂತರುಜಿ ವಿಜಿತೇಂದ್ರಿಯರು ವೇ
 ದಾಂತನಿಷ್ಠರು ಸುವ್ರತಿಗಳ
 ಶ್ರಾಂತವೇದಾಧ್ಯಯನಯಾಜ್ಞ ಕರ್ತಮ ಕೋವಿದರು |
 ಸಂತತಾನುಷ್ಠಾನಪರರನ
 ದೆಂತು ನೀವಾಕ್ರಮಿಸುವಿರಿ ವಿ
 ಭ್ರಾಂತಿಯರು ನೀನೆನುತ ಜಙ್ಗಿದರು ಕಾಮಿನೀಜನವ || ೧೨

ಬದೆದು ಪದದಲಿ ಕೆಂದಳಿರ ತೋ
 ಙ್ಗಿದವಶೋಕೆಗೆ ಮಧ್ಯಗಂಡೂ
 ಪದಲಿ ಬಹುಳದ ಮರನ ಭುಲ್ಲವಿಸಿದೆವು ಕುರುವಕಕೆ |
 ತುದಿಮೊಲೆಯ ಸೋಂಕಿನಲಿ ಹೂದೋ
 ಙ್ಗಿದೆವು ಕಂಠೋ ಲಿಂಗಿಯಲಿ ತಿಲಕವೆ
 ಕದುಕಿದೆವು ನೀವಾವ ಘನ ಘಡ ಯೆಂದರಬಲೆಯರು || ೧೩

ಬಲುಮೊಲೆಯ ಸೋಂಕಿನಲಿ ಶಾಂತರ
 ತಲೆಕೆಳಕೆ ಮೊಡುವೆವು ಕಡೆಗ
 ಣ ಲಗಿನಲಿ ಕೊಯ್ದೆ ತ್ತುವೆವು ವಿಜಿತೇಂದ್ರಿಯರ ಮನವೆ |
 ಎಳನಗೆಗಳಲಿ ವೇದಪಾಠರ
 ಕಲಕುವೆವು ವೇದಾಂತನಿಷ್ಠ ರ
 ಹೊಳಸಿ ದುವ್ಯಾಳಸುವೆವೆಮಗಿದಿರಾರು ಲೋಕದಲಿ ¹ || ೧೪

ಎನುತ ಕವಿದುದು ಮತ್ತೆ ಕಾಂತಾ
 ಜನಸುಯೋಧನನರಮನೆಯ ಸೊಂ
 ಪಿನ ಸಖೀನಿಕುರುಂಬ ತುಂಬಿತು ವರತಪೋವನವೆ |
 ಮನಸಿಜನ ದಳ ನೂಕಿತೇಣೀ
 ಹೆನುತ ಚೆಲ್ಲಿತು ಮುನಿನಿಕರ ನೃಪ
 ವನಿತೆಯಿದಿರಲಿ ಸುಳಿದರವದಿರ ಮುಂದೆ ಸಂದಣಿಸಿ || ೧೫

ಆಗ ಆತರುಣಿಯರು ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅಡಿದ ಮಾತುಗಳು.
 ಈಕೆ ಪಾಂಡವಸತಿ ಕಣಾ ತೆಗೆ
 ಯಾಕೆ ಯತಿದಾರಿದ್ರ್ಯಮೂರುತಿ
 ಯಾಕೆಯಲ್ಲಡಗಿಹಳು ರಾಣಿಯವಾಸವೆಂಬರಲೆ |
 ಈಕೆಯಹುದಲ್ಲಿದಕೆ ಪಣವೇ
 ನೀಕೆ ಬಣಗಕಟೆನುತ ಕಾಂತಾ
 ನೀಕ ತಮ್ಮೊಳು ನುಡಿವುತಿರ್ದುದು ತೋಣಿ ಬೆರಳಿನಲಿ || ೧೬

ಕುಣಿವರಂದುಗೆಗಾಲ ಝುಣಝುಣ
 ಝುಣಝುಣತ ಕ್ಕು ತಿರವ ಮಸಗೆ ಕಂ
 ಕಣದ ದನಿ ದೋಣುವರು ನುಡಿನುಡಿಸೇರದಂದದಲಿ |
 ಮಣಿಮಯದ ಕುಂಡಲವನಲುಗುವ
 ರೆಣಿಸುವಂತಿರೆ ಕೊರಲ ಹಾರದ
 ಮಣಿಗಳನು ಮುತ್ತುಗಳ ಮೆಣುವರು ಮುಖದ ಮೌಳಿಯಲಿ || ೧೭

1 ವಿಧಿರಾರೊಂದು ನಿಮಿಷದಲಿ, ಚ. ಕ. ಖ.

ಈ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಧರ್ಮರಾಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವಿಕೆ.

ಬಚಿಯಲ್ವೆದಿತು ಮುನಿಗಳವರುಸ

ಟಳವನರಸಂಗಱುಹಿದರು ವೆ

ಗ್ಗಳಿಸಿ ಭೀಮಂಗೆಂದರರ್ಜುನಯಮಳರಿದಿರಿನಲಿ |

ಉಚದರೆಮಗೀವನವಿಟಾಳ

ಪ್ರಳಯವಾದುದು ಕಾನನಾಂತರ

ನಿಳಯದಲಿ ನಿಲಿಸೆಮ್ಮನೆಂದುದು ಸಕಲಮುನಿನಿಕರ || ೧೮

ಇದಕ್ಕೆ ಧರ್ಮರಾಯರ ಸಮಾಧಾನ.

ಅರಸಲಾ ಕುರುರಾಯನಾತನ

ಬರವು ತುಱುಪಳ್ಳಿ ¹ ಗಳ ಗೋವಿ

ಸ್ತರಣಕೋಸುಗವೈಸೆ ಪಾಳೆಯ ಸಾರ್ವಭೌಮನದು |

ಪರಿಸರದಲಿದ್ದುದು ವಿನೋದಕ

ತರುಣಿಯರು ಬರಲೇಕೆ ನೀವೆ

ಬರಿಸುವಿರಿ ನಮ್ಮವರಲಾ ಯೆಂದನು ಮಹಿಷಾಲ || ೧೯

ಭೀಮನ ಕೋಪವನ್ನು ಧರ್ಮರಾಯರು ಶಮನ ಮಾಡುವಿಕೆ.

ಔತು ಗಚ್ಚಿ ದನಂಘ್ರಿಯಲಿ ನೆಲ

ಬೀಡ ಬಿಡಲೊದೆದನು ಕರಾಂಗುಲಿ

ಗೂಡಿ ಮುಱಿದೊಕಿದನು ಶತಿಯಲಿ ನಿಜಗದಾಯುಧವೆ |

ನೋಡಿದನು ಕುರುರಾಯನಲಿ ಹೊ

ಯಾಡಿ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಭೀಮನ

ಮೋಡಿಯನು ನೃಪನಖಿದು ಸಂತೈಸಿದನು ಸಾಮದಲಿ || ೨೦

ದುರ್ಯೋಧನನ ಸ್ತ್ರೀಜನರ ಬರುವಿಕೆಯ ವರ್ಣನ.

ಕರೆಸಿದನು ನೃಪ ವಾರಿಕೇಳಿಗೆ

ವರವಧೂವರ್ಗವನು ಕೇಳಿದು

ತಿರುಗಿತಂಗಜ ² ಥಟ್ಟು ಝಣ ಝಣರವದ ರಭಸದಲಿ |

¹ ವಟ್ಟು, ಚ.

² ತಿಚ್ಚೆಯ ಜ. ಘ. ಟಿ.

ಸರಿದಿಟವ ನಿಜಿಯೊಂದು ಕೈಯಲಿ
ಸುರಿವರಳಮುಡಿ ಯೊಂದು ಕೈಯಲಿ
ಭರದೆ ಗವನಸ್ವೇದಜಲ ಮಘವಂಘಿಸಿ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ || ೨೦

ಬಲುಮೊಲೆಗಳ್ಳು ಉಯಲೇಕಾ
ವಳಿಗಳನು ಕೆಲಕೊತ್ತಿ ಮೇಲುದ
ಕಳಚಿ ನಡುಗಿಸಿ ನಡುವನಂಜಿಸಿ ಜಘನಮಂಡಲವ |
ಅಳಕನಿಕರವ ಕುಣಿಸಿ ಮಣಿಕುಂ
ಡಲವನಲುಗಿಸಿ ಹಣಿಯ ಮುತ್ತಿನ
ತಿಲಕವನು ತನಿಗೆದಣಿ ನಡೆದುದು ಕೂಡೆ ಸತಿನಿವಹ || ೨೧

ತಾರಕೆಗಳುಚಿದಂಬರದ ವಿ
ಸ್ತಾರವೋ ಗತಹಂಸಕುಲಕಾ
ಸಾರವೋ ನಿಸ್ತಾರವೋ ನಿರ್ಮಳತಪೋವನವೋ |
ನಾರಿಯರ ದಳ ನೂಕಿದರೆ ತನು
ಸಾರಭದ ದಳ ತೆಗೆಯದಾಕಾಂ
ತಾರದೊಳಗೇನೆಂಬನಾಸಾಗಂಧಬಂಧುರವ || ೨೨

ಅರ್ಧ ಹೊಂದಾಕರೆಯ ಹಂತಿಯೊ
ತಳತಮಾವಿನ ಬನವೊ ಮಿಗೆ ಕ
ತ್ತಲಿಪ ಬಹಳತಮೂಲಕಾನನವೋ ದಿಗಂತದಲಿ ||
ಹೊಳವ ವಿದ್ರುಮವನವೊ ಕುಸುಮೋ
ಚ ಳತಕೇತಕಿದಳವೊ ರಂಭಾ
ವಳಿಯೊ ಕಾಂತಾಜನವೊ ಕಮಲಾಕಾರವದನೆಯರೊ || ೨೩

ಆರಸ ಕೇಳ್ಕೆ ವಾರಿಕೇಳಿಗೆ
ಕುರುಪತಿಯ ನೇಮದಲಿ ಶತಸಾ
ವಿರಸರೋಜಾನನೆಯರೈದಿತು ವನವನಂಗಳಲಿ |
ಪರಿಮಳದ ಪಸರಣದ ಪದ್ಮಾ

ಕರಸಹಸ್ರದ ಸಾಲಸುಮನೋ
ಹರಮಹೋದ್ಭಾವನು ಕಂಡೈತಂದರಬಲೆಯರು || ೨೫
ರಾಯಕುವರರು ಸಚಿವಮಂತ್ರಿ ಪ
ಸಾಯಿತರ ಮಕ್ಕಳು ಚಮೂಪರ
ನಾಯಕರ ನಂದನರು ವಿಟರು ವಿನೋದಿಗಳು ಪುರದ |
ಆಯತಾಕ್ಷಿಯರೊಡನೆ ರಾವುತ
ಪಾಯಕರ ಸುತರೋಳಿಮೇಳನ
ವಾಯಿಗಳ ನಾಗರಿಕರೈದಿತು ಕೋಟಿಸಂಖ್ಯೆಯಲಿ || ೨೬

ಅರಭಸಕ ಕೋಪದಿಂದ ವಸಪಾಲರು ಬರುವಿಕೆ.

ತವಗೆ ತಚ್ಚ ಮೊಳುವೇಲಿ ಬಾಗಿಲ
ಜವಳಿಗದ ಬೀಯಗದಲಿದು ದು
ದಿವಿಜವನ ವುದ್ಧಂಡತರಪರಿಮಳದ ಪೂರದಲಿ |
ಯುವತಿಯರ ದಳ ನೂಕಿತುದಕ್ಕೋ
ತ್ಸವವೃಥಾಕೇಳಿಯಲಿ ಕನಕೋ
ದ್ಭವಕವಾಟವನೊದಿದು ಕರೆದರು ಕಾಹಿನವರುಗಳ || ೨೭
ಆರಿವರು ಕರೆವವರೆನುತ ಸುರ
ವೀರರೊಕ್ಕಿತು ಬಾಗಿಲಲಿ ನೀ
ವಾರೆನಲು ತೆಗೆ ಕದವನಖಿಯಾ ರಾಯಕುರುಪತಿಯ ¹ |
ವಾರನಾರಿಯರವನಿಪತಿಯ ಕು
ಮಾರರಿದೆ ಬೇಹವರು ಸರಸಿಯ
ವಾರಿಕೇಳಿಗೆ ಬಂದೆವೆಂದರು ಗಜಣ್ಣಿ ಗರ್ಜಿಸುತ || ೨೮

ಆಗ ಗಂಧರ್ವರು ಜಲಕೇಳಿಯನ್ನೂ ತಡೆಯಲು ಮುದ್ದ ವಾಗುವಿಕೆ.

ಹೊಗೆಬಹುದೆ ಗಂಧರ್ವರಾಯನ
ಮಗನ ಬನವಿದು ನೋಡಿದರೆ ದೃ
ಗ್ಯಗಳದೆವೆ ನೀವುದು ಕಣ್ಣಾ ಘಟ ಹೋಗಿ ಹೋಗಿಯೆನೆ |

ತೆಗೆ ವಿಕಾರವ ನಮ್ಮೊಡನೆ ತೆಗೆ
ತೆಗೆ ಕದವ ಗಂಧರ್ವನಾರಿಗೆ
ಮಗನದಾವವನೆನುತ ಹೊಕ್ಕರು ತತಿಯ ಮುಖದೊಡೆದು || ೨೯

ಬಿಲದಿರುವು ಕಹಳೆಗಳು ಕಾಹಿನೆ
ಸುರಭಟರು ನೆರೆದಸಿ ಮುಸುಂಡಿಯ
ಪಶುಮುದ ರಚಾಪಮಾರ್ಗಣ ಸಬಳಸೂನೆಗೆಯ |
ಹರಿಗೆ ಖಡ್ಗದಲರಿಭಟರ ಚ
ಪ್ರಸಿದರು ಗಂಧರ್ವಭಟರಿಗೆ
ಕುರುಪತಿಯ ಸುಭಟರಿಗೆ ತೊಡಕಿತು ತೋಟ ತೋಪಿನಲಿ || ೩೦

ಚೆಲ್ಲಿದರು ಚಪಳೆಯರು ಮುನಿಜನ
ವೆಲ್ಲ ಪಾಂಡವರಾಶ್ರಮದ ಮೊಗ
ಲಲ್ಲಿ ಮೊನೆಗಳೆ ಮುಖದ ಮುಖದಿವು ಮೊನೆಯ ಮುಂಬಿಗರ |
ಚೆಲ್ಲೆ ಗಂಗಳ ಯುವತಿಯರ ನಾ
ನೆಲ್ಲಿ ಕಾಣೆನು ಕಾಮುಕರು ನಿಂ
ದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಹಾಯ ರವನೀಪತಿಯ ಪಾಳೆಯಕೆ || ೩೧

ಬಿಲಿಯ ಮಕ್ಕಳ ತಂಡವೇ ಹೊ
ಕ್ಕಿಡಿದುದವದಿರನುಖುಲಿ ದಿವಿಜರು
ಜಿಡಿದು ನೂಕಿತು ವನವನೊಳಬಿದ್ದ ವರ ಹೊಪವಡಿಸಿ |
ಮುಖದ ತಚ್ಚಗಳ ಬಲಿದು ಬಾಗಿಲ
ಹೊಣಿಗೆ ನಿಂದರು ವಾರಿಕೀಳಿಯ
ಮುಖದ ಶೋಣಿತವಾರಿಕೀಳಿಗೆ ಬನ್ನಿ ನೀವೆನುತ || ೩೨

ನೃಪಸುತರ ಪಡಿಬಲಕೆ ಬಂದುದು
ವಿಪುಲಬಲ ಹಲ್ಲಣಿಸಿ ಹೊಯ್ ಹೊ
ಯ್ಯಪಶದರ ಗಂಧರ್ವಸುಭಟರನೆನುತ ಸೂಟಿಯಲಿ |

ಕುಪಿತರಣಿಯಿಟ್ಟಿದರು ತೋಪಿನ
ಕಪಿಗಳಾವೆಡೆ ಕಾಣಬಹುದಿ
ನ್ನ ಪಚರರನ್ನೀನು ಹೊಗಿಸಿದರವರನಾವನವ || ೩೩

ಬಂದ ಬಲ ಹೇರಾಳ ತೆಗೆ ತೆಗೆ
ಯೆಂದು ತೋಪಿನ ಕಡೆಗೆ ಹಾಯ್ದುಹಿ
ನಿಂದು ನೆರಹಿದರಕಟ ಗಂಧರ್ವರು ಭಟವ್ರಜವ |
ಬಂದುದದು ನಡುಬನಕೆ ಕೌರವ
ವೈಂದವನು ಕರೆದರು ವಿನೋದಕೆ
ಬಂದಿರೈ ನಾರಾಚಸಲಿಕ್ಕಿಡೆ ಯಿದೆ ಯೆನುತ || ೩೪

ಮುಖಿಯಿಸುತ ಗಂಧರ್ವಬಲ ಮು
ಕ್ಕುಹುಕಿ ಕೌರವಬಲವ ತತ್ತರ
ದಜುದು ತರಹರವಿಲ್ಲಿ ನಿಸಿ ಹೊಗಿಸಿದರು ಪಾಳೆಯವ |
ಹೊಣಗುಡಿಯ ಹೊಣಪಾಳೆಯದ ಭಟ
ರಹುಹಿದರು ಕುರುಪತಿಗೆ ಖತಿಯಲಿ
ಜಹುದು ಜೋಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನಕ್ಷೋಹಿಣಿಯ ನಾಯಕರ || ೩೫

ಹಲ್ಲಣಿಸಿದುದು ಚಾತುರಂಗವ
ದೆಲ್ಲ ಕವಿದುದು ಹೊಕ್ಕ ದಿವಿಜರ
ಚೆಲ್ಲ ಬಡಿದರು ಚಾಚಿದರು ತೋಪಿನ ಕವಾಟದಲಿ |
ನಿಲ್ಲದೊಕಿದರಂತಕನ ಪುರ
ದೆಲ್ಲಿ ಯಲಿ ಹೆಕ್ಕಳದ ಖಡುಗದ
ಫಲ್ಲಣಿಯ ಖಣಿಖಟಲ ಗಾಢಿಕೆ ಫಲ್ಲಿಸಿತು ನಭವ || ೩೬

ಯುದ್ಧದಿಂದ ವನಕ್ಕಾದ ದುರವಸ್ಥೆಯನ್ನ ಚಿತ್ರನೇನನಿಗೆ ತಿಳಿಸುವಿಕೆ.
ಬಲದ ಪದಫಟ್ಟನೆಗೆ ಹೆಮ್ಮರ
ನುಲಿದು ಬಿದ್ದುದು ಸಾಲಪೂಗಾ
ವಳಕಪಿತ್ಥಲವಂಗತುಂಬುರನಿಂಬದಾಳಿಂಬ |

ಫಲಪಲಾಶರಸಾಲಶಮಿಗು

ಗು ಲಮಧೂಕಾಶೋಕಬಿಲ್ವಾ

ಮಲಕಜಂಬೀರಾದಿಗಳು ನುಗ್ಗಯ್ತು ¹ ನಿಮಿಷದಲಿ || ೩೩

ಕದಡಿದುವು ಸರಸಿಗಳು ಕೆಡೆದುವು

ಕದಳಿಗಳು ಗೊನೆಸಹಿತ ಸೆಳೆದೊಹ ²

ಗಿದುವು ಮುಂಡಿಗೆ ಮುಖುದು ಮಿನುಗುವ ³ ನಾಗವೈಗಳು |

ತುದಿಗೊನೆಯ ಚೆಂದೆಂಗು ಖರ್ಜೂ

ರದಲಿ ಕಾಣೆನು ಹುರಳನಾರಾ

ಮದ ವಿರಾಮವನೇನನೆಂಬೆನು ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲಿ || ೩೪

ತೋಟ ಹುಡುಕುಡಿಯಾಯ್ತು ಮುಖುದು

ತೋಟಿಯಲಿ ನಮ್ಮವರು ಹಗೆಗಳ

ಘಟದವರಾಚೆಯಲಿ ದುರ್ಬ ^೪ ನಮ್ಮದೀಚೆಯಲಿ |

ಆಟವಿಕದಳ ಹೊಯ್ದ ಮಿಂಡರ ⁵

ಮಾಟನೆತ್ತಿದರವರು ಕಾಹಿನ

ಕೋಟಲೆಗೆ ನಾವೊಲ್ಲೆವೆಂದರು ಚಿತ್ರಸೇನಂಗೆ || ೩೫

ಆಗ ಗಂಧರ್ವರಾಜನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಬಂದುದು.

ಅವರು ಮರ್ತ್ಯರು ನಮ್ಮದಕಟಾ

ದಿವಿಜರೀವಿಧಿಯಾದುದೇ ಕವಿ

ಕವಿ ಯೆನುತ ಬೇಹವರಿಗಿತ್ತನು ರಣಕೆ ವೀಳಯವ !

ಗವಿಯ ಗರುವರು ಗಾಢಿಸಿತು ಮಾ

ನವರ ಮೆಹುಕಕೆ ಮು ದುದೇ ಸುರ

ನಿವಹ ಸುಡಲಾಹವೆವೆನುತ್ಯೆದಿದರು ಸೂಟಿಯಲಿ ⁶ || ೪೦

1 ಕದಂಬವು ನುಗ್ಗು ನುಸಿಯಾಯ್ತೆಂದು, ಚ.

2 ಮುಂಡಿಗೆ, ಚ. 3 ಮುದುಡಿ ನೆಲಕೊಬ್ಬಿದುವು ಮುಖುಗುವ, ಚ.

4 ರೋಳಹೊಕ್ಕು ಬೀರರ, ಬ. 5 ಸಂದಣಿಸಿ, ಚ.

ಕೌರವರ ಪರಾಜಯ.

ಆತುದಿದು ತೋಪಿನಲಿ ಗಂಧ

ವಾತೀರೇಕವ ಸೈರಿಸಿತು ಪದ

ಘಾತಧೂಳಿಪಟಲ ಪರಿಚ್ಛುಂಬಿಸಿದುದಂಬರವ |

ಭೀತಿ ಬಿಟ್ಟುದೆ ಮನುಜರಿಗೆ ನ

ವ್ಯಾತಗಳ ಕೂಡಹುದಲ್ಯ ಕಾ

ಲಾತುದೇ ಕಲಿತನಕೆನುತ ಕೈಕೊಂಡರವೆಗಡಿಸಿ ||

೪೦

ಆರು ನಿಲುವರು ದೇವಲೋಕದ

ವೀರರಲ್ಲಾ ವಿಗಡರೆಸುಗೆಯ

ಭೂರಿಬಾಣದ ಹಿಂಡು ತಣಿದುವು ಹೊಗುವ ದಂಡಿಗರ |

ವಾರುವನು ಮುಖದಿಹುದುವು ಮದ

ವಾರಣಂಗಳು ಕೊಡಹಿದುವು ಹೊಂ

ದೇರು ಮುಗ್ಧಿ ದವ್ರೊಗ್ಗು ಮುಖಿದುದು ಮಿಗುವಕಾಲಾಳ ||

೪೧

ಮುಖಿದುದಿದು ಗಂಧರ್ವಬಲ ಮಿ

ಕ್ಕುಣುಬಿಕೊಂಡೇ ಬಂದುದಗ್ಗದ

ಗರುವರಚಿದರು ಬಣಿಯದುರ್ಯೋಧ ವ್ರಾತಿದರಸಂಗೆ |

ಕರಿತುರಗರಥಸಾಯಿದಳಹೊ

ಹೊರಳಿಗಟ್ಟಿತು ಪಾಳೆಯದ ಗೋ

ಪುರದ ಹೊಣಿಬಾಹೆಯಲಿ ಸಿಂದುದು ಬಲಕೆ ಬೇಹವರು ||

೪೨

ಮುಖಿದು ಬರುತಿದೆ ಜೀಯ ನಾಯಕ

ರುರಿವವರ ಬಲುಘಾಯದಲಿ ಕು

ಕ್ಕುರಿಸಿದರು ಗಂಧರ್ವರಿದೆ ಕಡೆವನದ ಕಾಹಿನಿಲಿ |

ಮರಳಿ ಪಾಳೆಯ ಬಿಡಲಿ ಮೇಣ ಹಗೆ

ಯಿಣಿತಕಂಫೈಸುವರ ಬಿಡು ಕೈ

ಮುಖಿಯ ಬೇಡೆನೆ ಬೆರಳ ಮೂಗಿನಲರಸ ಬಿಡಿಗಾದ ||

೪೪

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಇ ಪ್ಪ ತ್ತ ನ ಯ ಸಂಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ರಾಯದಜವನು ಮುಖಿದು ಕೌರವ
ರಾಯನನುಜರು ಸಹಿತ ಗಗನಕೆ
ಹಾಯಿದನು ಗಂಧರ್ವಪತಿ ಸುರಪತಿಯ ನೇಮದಲಿ ||

ಆಗ ದುರ್ಯೋಧನನ ಚಿಂತೆ.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ದ್ರೀ
ಪಾಲ ವನಪಾಣಕರ ಜಗಳದೊ
ಳಾಳು ನೊಂದುದು ಧರ್ಮಗೆ ಬಿಡು ದು ತೋಟ ತೋಪಿನಲಿ |
ಅಲಿಗಳ ಕಣ್ಣೊಡ್ಡಿದೊಲಹಿನ
ಮೌಳಿಯುಬಿ ನ ಸುಯ್ಯ ದುಗುಡದ
ಜಾಳಿಗೆಯ ಜಡನುನದಲಿದ್ದನು ಕೌರವರ ರಾಯ || ೧

ಜೀಯ ದುಗುಡವಿದೇಕೆ ದಿವಿಜರ
ರಾಯ ಶಿಖಿ ಯಮ ನಿರುತಿ ಜಲಧಿಪ
ನಾಯು ಧನದ ಶಿವಾದಿಗಳ ಸಾಹಸಕೆ ಮೂವಡಿಯ |
ರಾಯಭಟರಿದೆ ನೇಮಿಸಾ ಸುರ
ರಾಯನೂರಿನ ಹಾಡುಗರು ಹುಲು
ನಾಯಕರಿಗೀಸೇಕೆ ಖತಿ ಬೆಸಸೆಂದನಾಕರ್ಣ || ೨

ಕರ್ಣಾದಿಗಳು ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಿದುದು.

ನೇಮವಾಯಿತು ಸುಭಟರೊಳಗೆ ಸ
ನಾಮರೆದ್ದರು ಕರ್ಣಸಾಖಲ
ಭೂಮಿಪತಿಯನುಜಾತಬಾಹಿ ಕಶಲ್ಯನಂದನರು |

• ಸೋಮದತ್ತನ ಸುತ ಕಳಿಂಗ ಸು
ಧಾಮಚಿತ್ರಮಹಾರಥಾದಿಮು
ಹಾಮಹಿಮರಙ್ಗುವಾಯ್ತು ರಥಗಜಹಯನಿಕಾಯದಲಿ || ೩

ನೂಕಿದರು ಮುಂಗುಡಿಯವರು ಬನ¹
ದಾಕೆಯಲಿ ಹೊಯ್ದಿರು ವಿರೋಧಿದಿ
ವೌಕಸರನಿಕ್ಕಿದರು ಸಿಕ್ಕಿದರನೆರು ಸಬಳದಲಿ |
ಆಕೆವಾಳರು ಕರ್ಣಶಕುನಿಗೆ
ಳೇಕೆ ನಿಲುವರು ಬಿರಿದುಸಾಡಿನ
ನೇಕಭಟರೊಳಹೊಕ್ಕು² ತಿವಿದರು ಬೆರಸಿ ಸುರ³ ಬಲನೆ || ೪

ಮತ್ತೆ ಮುಖಿದುದು ದೇವಬಲ ಬೆಂ
ಬತ್ತಿ ತಿವಿದರು ಕೌರವನ ಭಟ
ರೆತ್ತಿ ಹಾಯ್ದಿರದಟಗಂಧರ್ವರ ಭಟವ್ರಜವ |
ತೆತ್ತಿಸಿದ ಸರಳಣಿ ಸುರಿಗರು
ಳೊತ್ತುಗೈಗಳ ತಾಳಿಗೆಯ ತಲೆ
ಹೊತ್ತು ರಕ್ತದ ರಹಿಯಲೋಡಿತು ಸೇನೆ ಸುರಪುರಕೆ || ೫

ಹೊಯ್ಯಲಾದುದು ಚಿತ್ರಸೇನನ
ಬಯ್ಯಲೇತಕೆ ಬೇಣಿ ಘಾಯದ
ಮೈಯ್ಯ ಬಿಸುಟಾಯುದದ ಬೆನ್ನಲಿ ಬಿಟ್ಟಮಂಡೆಗಳ |
ಸುಯ್ಯಬಹಳದ ಭಟರು ತೊಡಳಸು
ತೊಯ್ಯನೆಂದರು ಜೇಯ ಕರ್ಣನ
ಕೈಯ್ಯಲಮರರ ಜೇವವಿದೆ ಜಾಣುವುದು ನಿಮಿಷದಲಿ⁴ || ೬

1 ಬಲ, ಟ.

2 ಬಿದ್ದು, ಚ.

3 ಪರ, ಚ.

4 ನಯವೆಂದ, ಚ, ಹಿತನಿಮಗೆ, ಕ. ಖ.

ಸುರಪನಾನುಡಿಗಳೇಳಿ ಶಿವ ಶಿವ
 ನರರ ಕೈಯ್ಯಲಿ ಘಾಸಿಯಾದರೆ
 ಸುರರೆನುತ್ತವೆ ಚಿತ್ರಸೇನನ ನೋಡಲವನಂದು |
 ಅರಸ ನೇಮವೆ ತನಗೆ ತಂದಾ
 ಕುರುಪತಿಯ ನೋಡಹುಟ್ಟಿದರ ಸಹಿ
 ತೊಡಗಿಸುವೆ ನಿಮ್ಮ ಡಿಯ ಚರಣದೊಳನುತ ಬೀಚ್ಚೊಂಡ || ೭

ಗಂಧರ್ವನು ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಅಭಯವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು.

ಕಳವಳಿಸದಿರಿ ಧನುವ ತಾ ಹೆ
 ಬಲವೆ ಕರೆ ಕರೆ ಹುಲುಮನುಷ್ಯರ
 ಬಲುಹು ಗಡ ಬಯಲಾಯ್ತು ಗಡ ಗಂಧರ್ವರಾಟೋಪ |
 ನೆಲದೊಳೊಕ್ಕೊಡೆ ಶೋಣಿತಕ್ಕೆ ಋ
 ಟಳವೆ ಹಿಡಿ ಬರಹೇಳು ಶಾಕಿನಿ
 ಕುಲವೆ ಡಾಕಿನಿಯರನು ನೆತ್ತರಗುಡುಹಿ ಗೈನೆಯರ || ೮

ಏನ ಹೇಳುವೆನರಸ ದಿವಿಜರ
 ಸೇನೆಯಲ್ಲಾ ಛತ್ರಚಮರವಿ
 ತಾನದಲಿ ನಭವಿಲ್ಲ ನೆಗಹಿದಸಬಳಶಲ್ಯಹಕ್ಕೆ |
 ಮೈನುಸುಳ ಕಾಣೆನು ಸಮಾರನ
 ಭಾನುಕಿರಣದ ಸುಚಿವನೀಶ್ವರ
 ತಾನೆ ಬಲ್ಲನು ಶಿವ ಶಿವನೆ ಜೋಡಿಸಿತು ಸಿಮಿಷದಲಿ || ೯

ತಿನ್ನಡಗ ಕೊಯ್ತೊನ ಮನುಜರ
 ಬೆನ್ನಲುಗಿ ತನಿಗರುಳನಕಟಾ
 ಕುನ್ನಿ ಗಳರುದ್ಯಾನವನು ನೆಪಿ ಕೆಡಿಸಿ ಕಳದಿರಲ |
 ಮುನ್ನ ಮುಖದವರಾರನುತಲಾ
 ಪನ್ನರನು ತೊಲಗಿ ಕುತ ಸುರಪನ
 ಮನ್ನಣೆಯ ಗಂಧರ್ವಬಲ ಬೆರಸಿದುದು ಪರಬಲವೆ || ೧೦

ಹೊಯ್ದ ರೊಳಬಿದ್ದ ವರ ಮುಂದಲೆ
 ನಾಯ್ದು ತಿವಿದರು ಮುಖದ ಮೊಳಯ
 ಹಾಯ್ದ ಕರುಳಿನ ಮಿದುಳುಜೋಡಿನ ಬಸವಶೋಷಿತದ |
 ಕೈದುಗಳ ಖಣಿಖಟಲ ಹೊಯ್ದಿ ನ
 ಬಾಯ್ ನಿಯೆ ಬೈಗುಳನಲುಭಯದ
 ಕೈದುಗಾಹಿರು ನೀಗಿದರು ನಿಜಪತಿಯ ಹಣರುಣವ || ೧೧

ಬಿಟ್ಟ ಸೂಟಿಯ ಕುದುರೆಗಾಹಿ
 ನಿಟ್ಟಿಡೆಯಲಾಕುವ ಮದೇಭದ
 ಥಟ್ಟುಗಳನುಬೈದು ಗಗನವನಡವತೀರುಗಳ ¹ |
 ಬಿಟ್ಟ ನಾರಾಚದ ವಿಘಾತದೊ
 ಳಿಟ್ಟ ಸೆಲೆ ಹಸಬಳಬಿಟ್ಟೀ
 ಳಿಟ್ಟಿಗಳ ಮಠೆ ನಾದಿದುವು ಕಾದಿದರಿಂತು ಚೂಷಿಯಲಿ || ೧೨

ಆಗ ಕೌರವಸೇನೆಯ ದುರವಸ್ಥೆ.

ಮುಖಿದು ಚೂಷಿಯು ಭಟರುತಂದರು
 ಬಿಹಿಸಿನರನೆಲೆಗಿದು ನಿಹಾರದೊ
 ಳಿಹಿದು ನೆಹಿ ಸೊಪ್ಪಾಗೆ ಸಾರಿತು ಸರಿದು ಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ |
 ಸುಖಿಯಲರುಣಾಂಬುಗಳ ನದಿ
 ಹೊಹಿಮುಖಿಯೆ ದೊರೆಗಿಕ್ಕಿದರು ಬೊ
 ಬಿ ರಿದಿಹಿನ ಧನಿ ಧಟ್ಟಿಸಿತು ನಿಸ್ಸಾಳ ಹತಿ ದನಿಯು || ೧೩
 ನೂಕಿದರೆ ಕರ್ಣಾದಿದೊರೆಗಳ
 ಧಾಕನಾನುವರಾರು ದಿವಿಜಾ
 ನೀಕದಲಿ ಧಕ್ಕಡರು ದುವಾಳಿಸಿತು ಯಮವುರಕೆ ² |
 ತೋಕಿದುವು ನಾರಾಚ ದಶದಿಶೆ
 ಯೋಕರಿಸಿದುವೊ ಸರಳನೆನೆ ಸ
 ವ್ಯಾಕುಳರ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಹಿಂಡಿದನಸುವನತಿಬಲರ || ೧೪

¹ ಹರಿಸುವ ರಥದ ಘಾಟಿಗಳ, ಚ,

² ಮಿಗೆ ದುವಾಳಿಸಿತು ನಭಕೆ, ಚ,

ಕೌರವಸೇನೆಯ ಪರಾಕ್ರಮ.

ಮುಖಿದುದಾಗಂಧರ್ವಬಲ ಹೊ
 ಕಿಂಹಿದು ಕೌರವರಾಯದಳದಲಿ
 ಕುಹುಹಿನವರಬ್ಬಿದರು ಖಚರೀಜನದ ಕುಚಯುಗವ |
 ಉಹುಬಿತರೆನೆಲೆ ಚಿತ್ರಸೇನನ
 ಸೆಹಿಗ ಹಿಡಿದರು ಸಮರ ಹೊಯ್ ಹೊಯ್
 ಕುಹುಮನದ ಕುನ್ನಿಗಳನೆನುತೇಜಿದನು ಮಣಿರಥವ || ೧೫
 ಧನುವ ಕೊಂಡನು ತನ್ನ ತೂಕದ
 ವಿನುತಭಟರೊಗ್ಗಾಯ್ತು ವಾದ್ಯ
 ಧ್ವನಿಯ ಧಟ್ಟಣೆ ಧಾತುಗೊಡಿಸಿತು ಜಗದ ಜೋಡಿಗಳ |
 ಮನುಜರಿವದಿರ ಮುಖಿದು ಬಹಭಟ
 ರನಿಮಿಷರು ಬಯಲಾಯ್ತು ಕಟಕಟ
 ದನುಜರಿಪುಗಳ ದೆಸೆಗಳೊಡನೆ ಶಿವ ಶಿವಾ ಯೆಂದ || ೧೬
 ನೂಕಿದನು ಗಂಧರ್ವ ಸೇನೆಯೊ
 ಳಾಕೆವಾಳರ ಮುಂದೆ ತಾನವಿ
 ವೇಕಿಯೇ ದೊರೆತನದಲಿದ್ದನು ಸಕಲದಳಸಹಿತ |
 ಸೋಕಬಹುದೇ ಕರ್ಣ ಕೆಲಬಲ
 ದಾಕೆವಾಳರ ಕೊಂಬನೇ ನೆಹಿ
 ತೋಕಿದನು ಗಂಧರ್ವಬಲಜಲಧಿಯನು ¹ ನಿಮಿಷದಲಿ || ೧೭
 ಗಾಯವಡೆದರು ಕೌರು ನೆಲದಲಿ
 ಲಾಯ ನೀಡಿತು ಕೆಲಬರಿಗೆ ಪು
 ರಾಯದಸುಗೆಗೆ ಹಸುಗೆಯಾದರು ಭಟರು ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ |
 ಆಯುಧದ ಮೆದೆಯೊಡೆ ತಾಕ
 ಣಾಯತಾಹ್ಲನ ² ಕೇಣಕಿ ಖೇಚರ
 ರಾಯದಳ ನುಗ್ಗಾಯ್ತು ದೊರೆ ಹೊಕ್ಕನು ಮಹಾಹವವ ||

¹ ಜಲಧಿಯನೊಂದು, ಚ.

² ಸ್ತ್ರನ, ಚ.

ಚಿತ್ರಸೇನನ ಯುದ್ಧ.

ತೋಲಗು ಮೆತ್ಯೂರಿಗೀಸುದರ್ಪದ
ಗೆಲುವುತನವೇ ನಿಮಿಷ ಸೈರಿಸು
ಹುಲುಭಟರು ಹುರಿವೆ ಪ್ರತಾಪಾನಳನ ಸೆಗಳಯಲಿ |
ಅಳುಕುವುದೆ ಖಚರೇಂದ್ರಜಳಧರ
ನೊನ್ನೊ ತೋಟಾ ಚಾಪವಿದ್ಯಾ
ಕಲೆಯ ನೋಡುವೆನುತ ಬೊಬ್ಬಿ₂ಖಿದೇಚ ನಿನಸುತನ || ೧೯

ಹೇಬಿಹುದೆ ಸುರೇಂದ್ರಭವನದ
ಸೂಳೆಯರ ಸೂಟಾಯತದ ವಾ
ಚಾಳತನಕೇನೊಪ್ಪಿವೆ ನಟರಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಿದ್ಯೆಯಲಿ |
ಅಳುತನದಂಗದಲಿ ಬಹೊಡೆ ಶ
ರಾಳಿಯಲಿ ಮೊತಾಡೆನುತ ಕೆಂ
ಗೋಳಿನಲಿ ಸಲೆ ಹೂಡಿದನು ವುದ್ಯಾನವನತಳವ || ೨೦

ಪೂತು ಮೆರು ಮೆತ್ಯೂರಲಿ ಬಿಲಿವಿ
ದ್ಯಾತಿಶಯ ಕಿಣಿದುಂಟಲಾ ತಾ
ನೀತ ಕರ್ಣನೆ ಕೌರವೇಂದ್ರಗೆ ಬೇಹುಭಟನಿವನೆ |
ಆತುಕೊಳ್ಳದೊಡೆ ಯೆನುತ ದಿಗು
ಜಾತವೆಂಬಿನಲಡಗೆ ರಿಸ್ತುಶರ
ಜಾತವೆನು ಹರಗೆಡಿದು ಕರ್ಣನ ಧನುವ ಪಂಡಿಸಿದ || ೨೧

ಕರ್ಣನು ಗಂಧರ್ವರನ್ನು ಓಡಿಸಿದುದು.

ಇದು ಶರಾವಳ ಯಹುದು ಸರಿಗಮ
ಪದನಿಗಳ ಸರವಲ್ಲಲಾ ಸೇ
ರಿದ ಧನುರ್ವಿದ್ಯಾತಿಶಯಯೋಗ್ಯತೆ ವಿಶೇಷವಲಿ |
ಇದು ಮನುಷ್ಯರ ಕಲುಹೆ ನೋಡೆನು

ತೊದಣಿ ಹೊಸಚಾಪದಲಿ ಕಲಿ ಚಿ

ಮ್ನಿದನು ಚಾವಾಕರಸುರೇಖಾವೇಶರಾವಳಯ ¹ || ೧೦

ಕಡಿದು ಗಂಧರ್ವನ ಶರಣವೆ

ನಡಸಿ ನಟ್ಟವು ಕರ್ಣಶರ ಸೈ

ಗಡಹಿದುವು ಕಿಂಪುರುಷಗುಹ್ಯಕಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸರ |

ಹೊಡೆಕರಿಸಿ ಹೊದರೆದ್ದು ಬಲಸಂ

ಗಡಿಸಿ ತಲೆವರಿಗೆಯಲಿ ಕರ್ಣನ

ಬಿಡುಸರಳ ಭೀತಿಯಲಿ ² ಬೆದರಿದೆ ನೂಕಿತಳವಿಯಲಿ || ೧೧

ಸಂಧಿಸಿತು ಪಡೆ ಚಿತ್ರಸೇನನ

ಹಿಂದೆ ನಿಲಿಸಿ ವಿರೋಧಿಶರಹತಿ

ಗಂದವಚಿಯದೆ ಮುಸುಕಿದರು ³ ಕಟ್ಟಳವಿಯಲಿ ರಥವ |

ಮುಂದುಗಟ್ಟನು ಕರ್ಣನೆ ಕೈ

ಗುಂದಿದರು ಸಾಬಲಸುಯೋಧನ

ನಂದನರು ದುಶ್ಯಾಸನಾದಿಸಮಸ್ತಪರಿವಾರ || ೧೨

ನೊರಜಿನೆರಕೆಯ ಗಾಳಿಯಲಿ ಹೆ

ಮ್ನರದ ಮೊದಲಳುಕುವುದೆ ಫಡ ಕಾ

ತರಿಸದಿರಿ ಕೌರವರೆನುತ ಕಲಿಕರ್ಣ ಬೊಬ್ಬಿ ಣಿದು |

ಶರನಿಧಿಗೆ ಬಡಬಾಗ್ನಿ ಮುನಿವವೊ

ಲುರುವಣಿಪ ಹೆಬ್ಬಲವನೊಂದೇ

ಸರಳನಲಿ ಸವಣಿದನು ಸುಳಿಸಿದನೌಕಿ ನಿಜರಥವ || ೧೩

ಗೆದ್ದುದೇ ರಣವೆಲವೊ ದಿವಿಜರ

ದೊಡ್ಡೆಯಲಿ ಸೂಳೆಯರ ಜಾತಿಯ ⁴

ಬಿದ್ದಿನರ ವೀಳೆಯದ ಬದಗರು ಭಟರ ಮೋಡಿಯಲಿ |

1 ಕಿಲೀಮುಖವ, ಚ.

2 ಬೀದಿಯಲಿ, ಚ.

3 ಮುತ್ತಿದುದು, ಚ.

4 ಚಾರಿಗೆ, ಚ.

ಹೊದ್ದಿದರೆ ಹುರುಳುಹುದೆ ಭಯರಸ
 ದದ್ದುಗೆಯ ಮಂಜಿಡಿಕೆಮನದವ
 ರಿದ್ದು ಫಲವೇನೆನುತ ಕೈವೊಡಿದನು ಕಲಿಕರ್ಣ || ೨೬
 ನೊಂದುದಾತನ ಪೊರೆಯ ಸುಭಟರು
 ಸಂದಣಿಗಳಿಕ್ಕ ಲಿಸಿ ಬಿದ್ದು ದು
 ಮೊಂದೆ ಬಲುಗಂಧವೆಬಲವಿನಸುತನ ಶರಹತಿಗೆ |
 ಬಂದುನಿಮಿಷಕೆ ಮತ್ತೆ ಪಡಿಬಲ
 ಬಂದುದಗಣಿತಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸ
 ವೈಂದ ಮುಕ್ಕುರುಕಿದುದು ಕರ್ಣನ ರಥದ ಮುಂಕಣಿಯ || ೨೭

ಆಯುಧವನ್ನು ಪಾಂಡವರು ನೋಡಿದುದು.

ಅರಸ ಕೇಳಿಚೆಯಲಿ ಕೌರವ
 ರರಸ ಬಂದನು ಸರ್ವದಳಸಹಿ
 ತೆರಡು ಬಲದುಬರದ ಬೊಬ್ಬೆಗೆ ಬಿರಿದುದವನಿತಳ |
 ನೆರವೈಕೋದರನಕುಲಸಹದೇ
 ವರು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಸುತ್ತಣ
 ಮೊಂಡಿಗಳ ಮೇಲಿದ್ದು ನೋಡಿದರಾಮಹಾಹವನ || ೨೮
 ತೆಗಿಸಿದನು ನೈಪನಿನಸುತನ ಮು
 ತ್ತಿಗೆಯನೆರಡೊಡ್ಡಿನಲಿ ಸೂಸುವ
 ಹೊಗರಗಣಿಗಳ ಹೊಯ್ಯಡಾಯುಧ ಕಡಿವೆಪರಶುಗಳ |
 ಬಗಿವ ಸಬಳದ ಲೋಟಸುವ ಲೌ
 ಡಿಗಳ ಚಿಮ್ಮುವ ಸುರಗಿಗಳ ಕಾ
 ಳಗದ ರೌದ್ರಾಟೋಪವಂಜಿನಿ ¹ ತಮರರಾಲಿಗಳ || ೨೯

ನೂಕಿದುದು ತೋಪಿನ ತುದಿಗೆ ಮಗು
 ಟೊಕಿದುದು ಪಾಳಯಕೆ ಮುಖಿದು ದಿ
 ವೌಕಸರು ಜಾಞುವರು ಜೋಡಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಕುರುಬಲವ |

ತೋಕುವರು ಗಂಧರ್ವ ರುಭಯಾ
ನೀಕದೋಹರಿಸಾಹರಿಯ ಸ
ವ್ಯಾಕುಲರನೀಕ್ಷಿಸುತಲಿದ್ದರು ಸವನಜಾದಿಗಳು || ೩೦

ಈಸು ಕೊಂಡಾಡಿದರೆ ಸುರರುಪ
ಹಾಸವಾಡುವರೆಮ್ಮನೆನುತ ಮ
ಹಾಸಗರ್ವರು ಚಿತ್ರಸೇನನ ಮೆನ್ನಣೆಯ ಭಟರು ||
ಪಾಶಚಕ್ರಮುಸುಂಡಿಪರಿಘ
ಪ್ರಾಸವರಶುಕ್ರ ಪಾಣಸಬಳಶ
ರಾಸನಾದಿಯ ಕೈದುಗಾಳರು ಕದನಕನುವಾಯ್ತು || ೩೧

ಜೋಡುಮಾಡಿತ್ತು ಖಚಕಬಲ ಕೈ
ಮಾಡಿ ಕವಿದುದು ಚಿತ್ರಸೇನನ
ಜೋಡಿಯಲಿ ಜರ್ಘಾರರಿಜಿದರು ಮುಂದೆ ಮುಂಗುಡಿಯ |
ಓಡಿದರೆ ಹಾವಿಗೆ ಹದ್ದಿನ
ಕೂಡೆ ಮೆಣುಕವೆ ಫಡ ಯೆನುತ ಕೈ
ಮಾಡಿದರು ರಿಪುಭಟರು ನಿಂದರು ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲಿ || ೩೨

ಗಿಳಿಯ ಹಿಂಡಿನ ಮೇಲೆ ಗಿಡುಗನ
ಬಳಗ ಕವಿವಂದದಲಿ ಸೂಟಯೊ
ಳಳವಿಗೊಡ್ಡಿದ ಒಳಾತುರಂಗವನಿಕ್ಕಡಿಯ ಮಾಡಿ |
ಎಲೆ ಸುಯೋಧನ ಬೀಜುಕೈದುಮೆ
ನಿಳುಹಿ ಖೇಚರರಾಯನಂಘ್ರಿಯೊ
ಳಲವೊ ರವಿಸುತ ಹೋಗಿನುತ ಹೊಕ್ಕಿಹಿದರುರುವಣಿಸಿ || ೩೩

ಕರ್ಣನು ಅಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಡುವಿಕೆ.

ಹೊಡಕರಿಸಿ ಹೊದರೆದ್ದು ಬಲಸಂ
ಗಡಿಸಿ ತಲೆವರಿಗೆಯಲಿ ಕರ್ಣನ

ಬಿಡುಸರಳ ಬೆದರಿಕೆಗೆ ಬೆದರಿತು ನೂಕಿತಳನಿಯಲಿ |

ಘಡ ಸುಯೋಧನ ತೊಲಗು ಕರ್ಣನ
ಕಡುಹಿನಲಿ ಫಲವೇನು ನಿನ್ನಯ
ಪಡೆಯು ಬಂದರೆ ಕೆಡದೆ ಯೆಂದುದು ಕೂಡೆ ಸುರಸೇನೆ || ೨೪

ಕರ್ಣ ಚಿತ್ರಸೇನರ ಪರಸ್ಪರಾಸ್ತ್ರಯುಧ .

ಗರುನರೇ ನೀವೆಲವೊ ಸುರಪನ
ಪುರದ ನಟ್ಟವಿಗರು ಸುಯೋಧನ
ನರಮನೆಯ ನಟ್ಟವಿಗಳಿಗೆ ಪಾಡಹಿರಿ ತುಡುಕು ¹ ವೊಡೆ |
ಅರಸುಪರಿಯಂತೇಕೆ ನಿಮಗೆನು
ತರಿಭಟರಿಗಾಗ್ನೀಯವಾರುಣ
ನಿರುತಿಮೊದಲಾದಸ್ತ್ರಚಯವನು ಕವಿಸಿದನು ಕರ್ಣ || ೨೫

ನೈರುತಕ್ಕಾಗ್ನೀಯಯಾಮ್ಯಕ
ವಾರುಣಕೆ ಸುರರೊಡೆಯರೆಮ್ಮಲಿ
ವೈರಬಂಧವಿದುಂಟೆ ಸಾಧನ ನಿನಗೆ ದಿವ್ಯಶರ |
ಸೇರಿದರೆ ನಿನಗಾದರಿದಕ್ಕೋ
ವಾರುಣ ಪ್ರತಿಕಾರ ಪಾವಕ
ನೈರುತಾದಿಗೆ ಕೊಳ್ಳೆನುತ ಗಾಂಧರ್ವಪತಿ ಯೆಚ್ಚ || ೨೬

ಗಬ್ಬ ರಿಸಿದುವು ದಿವ್ಯಶರಚಯ ²
ಗರ್ಭವೆ ಪ್ರತಿಕಾರಿಶರ ಮಗು
ಚೆಬ್ಬ ಸಿದನಿನಸೂನು ಪರ್ವತತಿಮಿರಘನಿಶರವ |
ಪರ್ವತಕೆ ವಜ್ರಾಸ್ತ್ರ ತಿಮರದ
ಹಬ್ಬು ಗೆಗೆ ರವಿಬಾಣ ಹಾವುಗ
ಳೊಬ್ಬುಗಳಿಗೆ ಗರುಡಾಸ್ತ್ರವನು ಗಂಧರ್ವಪತಿ ಯೆಚ್ಚ || ೨೭

ಸವೆದುವಿನಸುತನಂಬು ಖೇಚರ
ನವಗಡಿಸಿ ಕವಿದೆಚ್ಚ ನೀತನ

¹ ನೋಡುವರೆ. ಕ. ಚ.

² ವಿಶಿಖದ, ಚ.

ಸವಗಸೀಸಕಜೋಡು ತೊಟ್ಟು ವು ಸರಳಜೋಡುಗಳ |

ಕವಿದುದೆಡಬಲವಂಕದಲಿ ಸುರ

ನಿವಹ ಸೂಟಿಯ ಸರಳಸೋನೆಯ ¹

ಲವಗಡಿಸಿತ ² ಡಿಗಡಿಗೇ ಕರ್ಣನ ರಥದ ವಾಜಿಗಳು || ೩೯

ಗಂಧರ್ವನು ಕರ್ಣನನ್ನು ಅಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ನೋಯಿಸಿದುದು.

ಜೋಡು ಹರಿದುದು ಸೀಸಕದ ದಡಿ

ಬೀಡೆ ಬಿರಿದುದು ತಲೆಯ ಚಿಪ್ಪಿನ

ಜೋಡು ಜಙ್ಘಿದುದು ಮನಕೆ ಸುಞ್ಜಿದುದು ಸೋಗಡು ರಣರಸದ |

ಖೋಡಿ ಕೊಪ್ಪರಿಸಿದುದು ಧೈರ್ಯವ

ನೀಡಿಹಿದುದಪದೇನೆ ವಿಟಾಳಸಿ

ಖೇಡತನ ಭುಲ್ಲವಿಸುತಿದುದು ಭಾನುನಂದನನ || ೪೦

ಕರ್ಣನು ಗಂಧರ್ವನನ್ನು ನೋಯಿಸಿದುದು.

ಮತ್ತೆ ಕೊಂಡನು ಬಿಲುಸರಳ ನಭ

ಕೊತ್ತಿದನು ರಣಭಯನನಹಿತನ

ಕುತ್ತಿದನು ಕಣಿ ನಲಿ ಕದಡಿದನು ಮನದೊಳರಿಭಟನ |

ಕತ್ತಿದನು ಕೂರಲಗಿನಲಿ ಮುಳು

ಮುತ್ತ ಹೂತಂದದಲಿ ಹುದುಗಿದ

ನತ್ತರನ ನೆಣವೆಸೆಯೊಳಸೆದನು ರಥದೊಳಾಖಚಕರ || ೪೦

ನೊಂದೊಡುಬಿ ತು ದರ್ಪಶಿಖಿ ಖತಿ

ಯಿಂದ ಮದದುಬ್ಬಿ ನಲಿ ಘಾತದ

ಕಂದುಕದವೋಲ್ ಕುಣಿದುದಂತಃಖೇದ ಕೊಬ್ಬಿ ನಲಿ |

ನೊಂದುದಿನಿಸಿಲ್ಲಕಟ ದೈತ್ಯರ

ದಂದುಗದಲಾವಂದು ಮರ್ತ್ಯರು

ಬಂದಿವಿಡಿದರೆ ಬಲುಹನೆನುತೋರಂತೆ ಚಿಂತಿಸಿದ || ೪೧

¹ ಸೋನೆಗೆ, ಟ.

² ಡವರಿಸುವ, ಚ.

ತಿರುಗಿ ಗಂಧರ್ವನು ಬಿಟ್ಟು ಆಸ್ತ್ರಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ
ಕರ್ಣನು ಬೆರಗಾದುದು.

ಖತಿಯಲುಗಿದನು ದಿವ್ಯಬಾಣ
ಪ್ರತತಿಯನು ರಥಸೂತಹಯಸಂ
ತತಿಶರಾಸನಕೇತುದಂಡಚಕ್ರಚಾಮರವೆ |
ಹುತವಹನೊಳೊಟ್ಟದನು ಸಮರ
ವೈತಿಕರದೊಳಾಗ್ನಿಯಶರ ಚಿ
ಮ್ನಿತು ಛಡಾಳಿಸಿ ಕಂಡ ಗೆದಟಲು ಕರ್ಣ ಬೆರಿಗಾದ || ೪೦

ಕರ್ಣನು ಹಿಂದಾಗಲು ಕೌರವರು ಚಿಂತೆ ಮಾಡಿದುದು.

ವಿರಥನಾದನು ಹಲಗೆಖಡ್ಗದ
ಲರಭಟನ ಪಡಿಮುಖಕೆ ಚಿಮ್ಮಿದ
ನೆರಡನೊಂದಂಬಿನಲಿ ಕಡಿದನು ಜಡಿದನಿನಸುತನ |
ತಿರುಗಿ ಹಾಯ್ದನು ಕರ್ಣನಾತನ
ಮುಖವೆ ಕಂಡು ವಿಕರ್ಣ ತನ್ನಯ
ವರರಥವೆ ಚಾಚಿದನು ಬೋಳೈಸಿದನು ಭಾನುಜನ || ೪೧

ಪೈಸರಸಿತೋ ಕುರುಚತುರ್ಬಲ
ಘಾಸಿಯಾದನು ಕರ್ಣನಿದು ಧೋರೆ
ಗೈಸಲೇ ದುಮ್ಮಾನವೆನುತಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕುರುಸೇನೆ |
ಓಸರಿಸಿದುದು ಸಮರಮುಖದಲಿ
ಸೂಸಿದರು ಸಮರಥರು ಸೋಲವ
ನಾಸುಯೋಧನ ನಗುತ ಕಂಡನು ನೋಡಿ ಕೆಲಬಲನ || ೪೨

ಅವನಿಪನ ಮೊಗಸನ್ನೆಯಲಿ ಸೂ
ಳವಿಸಿದುವು ನಿಸ್ಸಾಳಕೋಟೆಗ
ಳವೆಚಿದುದು ಬಹುವಿಧದ ವಾದ್ಯಧ್ವನಿ ದಿಶಾಮುಖವೆ |

ತವತವೆಗೆ ಧುರತೋರಹತ್ತರು
ತವೆಕಿಸುತ ಹುರಿಯೇಖಿದರು ಕೌ

ರವರು ಕರ್ಣನ ಹರಿಬದಾಹವೆವೆನೆಗೆ ತನಗೆನುತ || ೪೫

ಗಂಧರ್ವನ ಮೇಲೆ ಕೌರವರು ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿದುದು
ಮುಖಿದು ಬಲ ಸಂವರಿಸಿ ಪಡೆಮುಖ
ಕುಣುಬಿದುದು ದುರ್ಯೋಧನಾನುಜ
ರಹಿಸಿದರು ಗಂಧರ್ವನಾವೆಡೆ ತೋಣು ತೋಣಿನುತ |

ತಣುಬುವುದು ಜಯವೊಮ್ಮೆ ಮನದಲಿ
ಕಣುಬುವುದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಪ್ಪೇ
ನಿಖಿದಸಹಸವ ತೋಣಿನುತ ಬೆರಸಿದರು ಪರಬಲವ || ೪೬

ಅರಸನನುಜರೆ ನೀವು ಕರ್ಣನ
ಹರಿಬದವರೇ ಹರ ಹರಮೆಗಿ
ನ್ನರಿದಲೈ ನಿಮಗೀಸು ಖತಿ ರ್ಪೋಂಪಿಸಿತು ಬಚಕೇನು |
ತರಹರವು ತಮೆಗಿಲ್ಲಲಾ ಪೂ

ತುಣಿ ಯೆನುತ ಪಡಿತಳಿಸಿ ಗಂಧ
ರ್ವರ ಚಮೂಪರು ನೂಕಿದರು ತೋಕಿದರು ಪರಬಲವ | ೪೭

ಎಚ್ ರಿಣಿದರು ಹೊಯ್ದರಿಟ್ಟರು
ಚುಚಿ² ದರು ಸೀಚಿದರು ನೂಕಿದ
ನಿಚ್ ಟರ ಸೇದಿದರು ದಡಿವಲೆಕಣಿ ವಲೆಗಳಲಿ |
ಕೊಚಿ² ದರು ನುಗ್ಗಿದರು ಕೊಯಿದರು
ನುಚು² ನುಣುಮಾಡಿದರು ಹರಿಬಕೆ
ಹೆಚಿ² ಹೊಗುವ ಮಹೀಶನನುಜರ ಮನ್ನಣೆಯ ಭಟರ || ೪೮

ಅವರನ್ನು ಸೋಲಿಸಲು ದುರ್ಯೋಧನನೇ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಬರುವಿಕೆ,
ಗಾಯವಡೆಯದರಿಲ್ಲ ಸಾಯದೆ
ನೋಯದವರಿಲೆ ರಡುಬಲದಲಿ
ಬೀಯವಾದರು ಸುಭಟರೆನೆ ಗಂಧರ್ವಪತಿ ಮುಳಿದು |

ರಾಯನನುಜರನಟ್ಟಿದನು ದೀ
 ಘೋಷಯವನು ಹಿಡಿದನು ವಿಕರ್ಣನ
 ನೋಯಲೆಚ್ಚನು ಕೆದಕಿದನು ಕೌರವಚತುರ್ಬಲವೆ || ೪೯

ಘಡ ಯೆನುತ ಕುರುರಾಯನಾತನ
 ಪಡಿಮುಖಕೆ ನೂಕಿದನು ಜೋಡಿಸಿ
 ಜಡಿವೆ ನಿಸ್ಸಾಳಾಯತದ ಕಹಳೆಗಳ ಕಳಕಳದ |
 ಬಿಡುರಥದ ಧಟ್ಟಣೆಯ ಧಾಟಿಯ
 ಕಡುಗುದುರೆಗಳ ನೆತ್ತಿಯಂಕುಶ
 ದೆಡೆಯ ಘಟೆಯಾನೆಗಳ ದಳ ಸಂದಣಿಸಿತ್ತೊಗ್ಗಿ ನಲಿ || ೫೦

ನುಗ್ಗ ನಿವೆ ಕೈಕೊಂಬನೇ ರಣ
 ದಗ್ಗಳದ ಮೌಳಿಯಲಿ ಕದನದ
 ಹುಗ್ಗಿಗರ ಸಾಕಿದನು ಶಾಕಿನಿಡಾಕಿನೀಜನವೆ |
 ಬುಗ್ಗಿ ಕವಿದರನಿಂದ್ರಲೋಕದ
 ಸುಗ್ಗಿ ಯಲಿ ಸೇಜಿಸಿದನಾಹವೆ
 ದುಗ್ಗಿ ಡವನೇನೆಂಬೆನ್ನೆ ಗಾಂಧರ್ವವಿಕ್ರಮವೆ || ೫೧

ವಿಾಟಿನಿಪ ಗಂಧರ್ವರೊಂದೇ
 ಕೋಟಿ ಕವಿದುದು ಕುರುಬಲಕೆ ಪಡಿ
 ಕೋಟಿಯಾದುದು ನೃಪತಿ ಸಿಲುಕಿದನವರ ವೇಡೆಯಲಿ |
 ದಾಟಿತರಸನ ಧೈರ್ಯ ಕೈದುಗ
 ಳಾಟ ನಿಂದುದು ಕರದ ಹೊಯ್ಲಲಿ
 ನೋಟಕರು ಘೋಷೇಂದರಿತ್ತಲು ಪಾಂಡವರ ವನದ || ೫೨

ಆಗ ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ನೋಡಿ ಜನಗಳು

ಪರಿಹಾಸ ಮಾಡಿದುದು,

ಮುತ್ತಿದರಿಬಲಜಾಲವನು ನಳ
 ಕೊತ್ತಿ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರದಲಿ ಸೀಡಿದ
 ನೆತ್ತ ಮುಖದೊಡಿದರೆ ರಥವನು ಹರಿಸಿ ಬೇಗದಲಿ |

ಬುತ್ತಿ ಹರಿತಹರಥತುರಂಗಮೆ
ಮುತ್ತಿದಿಭಸಂಘಾತವನು ನೃಪ
ನೊತ್ತಿ ಕಡಿದನು ಹಯವ ಗಜರಥವೃಷದಕಾಲಾಳ || ೫೩

ಇತ್ತ ಕೌರವರಾಯ ರಥವನ
ದೆತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟನು ಖಚರರಾಯನ
ಸುತ್ತಣಿಯ ಚತುರಂಗಸೇನೆಯನಸಮಬಾಣದಲಿ |
ತೆತ್ತಿಗರ ಕರೆ ನಿನಗೆ ನೂಕದೆ
ನುತ್ತ ಶರಸಂಧಾನಚಯದಲಿ
ಮೆತ್ತಿದನು ಮೊನೆಗಣಿಗಳಲಿ ಖಚರೇಂದ್ರ ಕೈಮರೆಯ || ೫೪

ದುರ್ಯೋಧನನು ಗಂಧರ್ವನ ವಶವಾದುದು.

ಮುಖದ ಬಲ ಗರಿಗಟ್ಟನೋಡಿ
ಧರಣಿಪನ ಮುಂಗಡಿಯಲೇಖಿತು
ತುರಗಗಜರಥಹರಿಗೆಸಬಳಮುಸುಂಡಿಪರಿಘದಲಿ |
ಉರುಬಿದನು ಖಚರೇಂದ್ರ ಕೌರವ
ರರಸ ಸಾಬಲಸೈಂಧವರು ಕೈ
ಮರೆದು ಹಿಂಗಿತು ಕೌರವೇಶ್ವರ ಸಿಲುಕಿದನು ಹಗೆಗೆ || ೫೫

ಇಟ್ಟಣಿಸಿದರು ಮುಟ್ಟಿ ರಾಯನ
ನಟ್ಟಲಿಸದೆ ಕುರುಚತುರ್ಬಲ
ಹೊಟ್ಟುಗಳ ತೂಳಿದರು ಹಿಡಿದರು ಕೌರವಾನುಜರ |
ಮುಟ್ಟಿ ಬಂದುದು ಕೇಡು ರಾಯನ
ನಟ್ಟಿ ಹಿಡಿದುದು ದಿವಿಜಬಲ ಜಗ
ಜಟ್ಟಿ ಚಿತ್ರಾಂಗದನು ನೋಡಿದ ಕೌರವೇಶ್ವರನ || ೫೬

ಅರರೆ ಧೂರೆ ಸಿಕ್ಕಿದನು ನೆಣಿ¹ ತಾ
ವರಿಸುವರ ಹೊಯ್ ಹೊಯ್ಯನುತ ಖೇ
ಚರರ ಕಂಬಿಗಳಾಡಿದುವು ಸುತ್ತಲು ಸುಯೋಧನನ !

¹ ಧೂರೆಡೊಂಬಿಯಲಿ, ಚ,

ಅರಸರಂಜದಿರಂಜದಿರಿ ಯೆನು
ತುರುವಣಿಸಿ ಕೌರವನರೇಂದ್ರನ
ಕರದ ಕೈದುವನೀನಿಕೊಂಡನು ಖಚರಪತಿ ನಗುತ || ೫೩

ಹಯದ ಪಡಿವಾಣಿಯಲಿ ಬಾಹು
ದ್ವಯವೆ ಬಿಗಿದನು ತನ್ನ ರಥದಲಿ
ಜಯವಿಹೀನನನಿರಿಸಿದನು ಕುರುರಾಯವೆಲ್ಲಭನ |
ಭಯಭರಿತದುಶ್ಯಾಸನನ ದು
ರ್ಜಯನ ಚಿತ್ರಾಂಗದವಿಕರ್ಣನ
ನಯವಿದೂರರ ತಂದರಿಪ್ಪತ್ತೈದುಸಹಭವರ || ೫೪

ಇಚ್ಛಿದು ಗಜವನು ಕೈದುಗಳನೆಲ
ಕಿಚುಹಿ ಜೋಧರು ವಾರುವದಿನಿಳ
ಗಿಚ್ಛ ರಾವ್ತರು ಹಾಯ್ಕಿ ದರು ದೂಹತ್ತಿಲಾಡಿಗಳ |
ಬಿಲುಸರಳ್ಗಳ ಬಿಸುಟು ರಥಿಕರು
ನೆಲಕೆ ಹಾಯ್ದಿರು ಹೊತ್ತು ಕೈದುವ
ನಿಳುಹಿ ಪಯದತಿ ಬೀಜುಕೊಂಡುದು ಶರೇಚರೇಶ್ವರನ || ೫೫

ಮುಟ್ಟದಿರಿ ಪರಿವಾರಕ್ಕೈದುವ
ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಲಿ ಧೊರೆಗಳಾದರ
ಬಿಟ್ಟವರಿಗಮರೇಂದ್ರನಾಣೆ ಯೆನುತ್ತ ಸಾರಿದರು |
ಕೆಟ್ಟದೀ ಕುರುಪತಿಯ ದಳ ಜಗ
ಜಟ್ಟಿಗಳು ಕರ್ಣಾದಿಗಳು ಮುಸು
ಕಿಟ್ಟಿ ಜಾಹಿತು ಕಂಡದೆಸೆಗವನೀಶ ಕೇಳೆಂದ || ೬೦

ಖಿನ್ನನಾದನು ಪಾರ್ಥನನಿಲಜ
ನುನ್ನ ತೋತ್ಸವನಾದನತಿಸಂ
ಪನ್ನ ಸಮ್ಮದರಾದರಾಮಾದ್ರೀಕುಮಾರಕರು |

ಇನ್ನು ಪಾಂಡವರಾಜ್ಯಸಿರಿ ಯೆಮೆ
ಗಿನ್ನು ಲೇಸಹುದಕಟ ದೈವದ
ಗನ್ನುಗತಕವೆ ಯೆನುತ ಹಿಗ್ಗಿತು ಮುನಿಜನಸ್ತೋಮ 1 || ೬೦

ಭಾವನವರರ್ತಿಯಲಿ ಜಲಕೇ
ಳವಿನೋದಕೆ ಬಂದು ಗಂಧ
ವಾ ವಳಯ ಕೇಳಯಲಿ ಚಿತ್ತೈಸಿದರಲಾ ಯೆನುತ |
ದೇವಿಯರು ನಸುನಗುತ ಚಿತ್ತದ
ಚಾವಡಿಯಲೋಲೈಸಿ ಕೊಂಡರು
ಭೂವಳಯದೇಕಾಧಿಪತ್ಯದ ಸಾಖ್ಯಸಂಪದವೆ || ೬೦

ಕೇಳದನು ಯಮಸೂನು ದುಗುಡವೆ
ತಾಳದನು ನಳನಹುಪಭರತನೈ
ಪಾಲಪಾರಂಪರೆಯಬುದಿಸಿದ ಸೋಮವಂಶದಲಿ |
ಕೋಳು ವೋದುದೆ ಕೀರ್ತಿ ಯೆಮ್ಮಾ
ಬಾಳಕೆಯ ಸುಡಲೆನುತ ಚಿಂತಾ
ಲೋಲನಿದ್ದನು ನೀರನಾರಾಯಣನ ನೆನೆಯುತ್ತ || ೬೨

ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಇ ಪ್ಪ ತೊಂ ದ ನೆ ಯ ಸಂಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ರಾಯದಟವೆನು ಮುಟ್ಟಿದು ಕೌರವ
ರಾಯನನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯ ಖೇಚರ
ರಾಯನನು ತಾಗಿದನು ಮರಳಿ ತಂದನಾಪಾರ್ಥ ||

ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ಹಿಡಿದಾಗ ಕೊಳ್ಳೆಯನ್ನು ಕೊಡೆದುದು.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿಸ್ತ್ರೀ
ಪಾಲ ಸಿಕ್ಕಿದನತ್ತ ಕುರುಭೂ
ಪಾಲನದನೇ ಹೇಳುವೆನು ಪಾಳಯದ ಗಜಬಜವೆ |
ಆಳು ಹಾಯ್ದುದು ¹ ಕಂಡಮುಖದಲಿ
ಕೇಳುಮೇಲೊಂದಾಯ್ತು ಧನಿಕರ
ಪೀಡೆಗೆಯ ಧನ ಸೊಜ್ಜಿವೋದುದು ಕೇರಿಕೇರಿಯಲಿ ||

೧

ಕುದುರೆ ಹಾಯ್ದುವು ಕಂಡಕಡೆಯಲಿ
ಮದಗಜಾವಳಿಯೊಡಿಯುವು ವರ
ಸುದತಿಯರು ಬಾಯ್ವಿಡುತ ಹರಿದರು ಬಿಟ್ಟಮಂಡೆಯಲಿ |
ಕಡಡಿದುದು ಜನಜಲಧಿ ಝೂಡಿಸಿ
ಬೆದರಿದರು ಕೊಡಿದಿಗಳು ² ರಾಯನ
ಹದನದೇನನುತ ಹರಿದರು ಹರಿದರಗಲದಲಿ ||

೨

ಕೌರವರ ಪತ್ನಿಯರ ರೋದನ.

ಗಾಳಿಯಖಿಯದು ರವಿಯ ಕಿರಣಕೆ
ಬಾಲೆಯರು ಗೋಚರವೆ ದಡ್ಡಿಯ
ಮೇಲು ಬೀಯಗದಂಗರಕ್ಷೆಯ ಕಂಚುಕಿವ್ರಜದ |
ಮೇಳವವದೇನಾಯ್ತು ಬೀದಿಯ
ಗಾಳುಮಂದಿಯ ನಡುವೆ ಕುರುಭೂ
ಪಾಲನರಸಿಯರಳುತ ಹರಿದರು ಬಿಟ್ಟಮಂಡೆಯಲಿ ||

೩

ಭಾನುಮತಿ ಬಂದು ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನು ಮರೆಪೊಗುವಿಕೆ
ಕುರುಪತಿಯ ದುಶ್ಯ ಸನಾದಿಯ
ರರಸಿಯರು ಚೌಪಟಲೊದರಿದ
ರರಸನುಪಹತಿಗೊಪ್ಪುಗೊಟ್ಟರೆ ಕರ್ಣಶಕುನಿಗಳು |

1 ನಡೆದುದು, ಚ. 2 ನೆಣೆದುದು, ಕವಚದುವು ಕೇರಿಗಳು, ಜ, ಟ.

ಗುರುನದೀಸುತರಿದ ರೀಪರಿ
ಪರಿಭವಕೆ ಪಾಡಹುದೆ ಪಾಂಡವ
ರರಸನಿಹ ವನವಾವುದೆಂದೊಪ್ಪಿದಳು ಭಾನುಮತಿ || ೪

ಅರಸಿಯರು ಸಖಿಯರು ಕುಮಾರಿಯು
ರರಸನನುಜರ ಹೆಂಡಿರನಿಬರು
ವೆರಸಿ ಬಂದಳು ಭಾನುಮತಿ ಯಮತನುಜನಾಶ್ರಮಕೆ |
ಕರುಣಿ ರಕ್ಷಿಸು ಸೋಮವಂಶೋ
ದ್ಧರಣ ರಕ್ಷಿಸು ಸತ್ಯಧರ್ಮದ
ಸಿರಿಯೆ ರಕ್ಷಿಸೆನುತ್ತ ಧೋಪ್ಪನೆ ಕೆಡೆದಳಂಫ್ರಿಯಲಿ || ೫

ನಾದಿದಳು ನೃಪನಂಫ್ರಿಯನು ನಯ
ನೋಡಕದ ಧಾರೆಯಲಿ ಭಾಳವೆ
ತೇದು ತಿಲಕದ ಗಂಧದಲಿ ಬೈತಲೆಯ ಮುತ್ತಿನಲಿ |
ಆದರಿಸಿ ನವಕುಸುಮದಲಿ ಘನ
ರೋದನಧ್ವನಿಮಂತ್ರದಲಿ ನೃಪ
ಪಾದಪೂಜೆಯ ರಚಿಸುವವೊಲೊಪ್ಪಿದಳು ಭಾನುಮತಿ || ೬

ಖಳರು ಕೌರವರೆಂದು ಸಜ್ಜನ
ಕುಲಶಿರೋಮುಣಿ ನೀನು ಕರುಣಾ
ಜಲಧಿ ನೀನಪರಾಧಿಗಳು ನಾವಹೆವು ಜಗವಪಿಯು |
ಹುಳಿಗೆ ಹಾಲಳುಕಿದರೆ ಹಾಲಿನ
ಜಲಧಿ ಕೆಡುವುದೆ ಜೇಯ ತನ್ನವ
ರೆಳಸಿ ಕೊಂಡರು ಕಾಯಬೇಕೆಂದೊಪ್ಪಿದಳು ತರಳ || ೭

ರಾಯರಿಗೆ ಬಿನ್ನಹವೆ ಮಾಡಿ
ತಾಯೆ ಕೇಳಿ ದ್ರೌಪದಿಯೆ ಹಿರಿ
ದಾಯಸವೆ ಬಡಿಸಿದನು ಕುರುಪತಿ ನಿನ್ನ ಮೈದುನನು |

ನೋಯಿಸಲು ಶ್ರೀಗಂಧ ನಿಜಗುಣ

ದಾಯತವ ಬಿಡದಂತೆ ನೀವೇ

ಕಾಯಬೇಹುದು ಪತಿಯನೆಂದೊಪ್ಪಲಿದಳು ಭಾನುಮತಿ || ೪

ಧರ್ಮರಾಯನು ಭಾನುಮತಿಯನ್ನೆತ್ತಿ ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದುದು.

ಚುಂಬಿಸಿತು ಕಡುಶೋಕ ಮಿಡಿದನು

ಕಂಬನಿಯನುಗುರಿನಲಿ ಘನಕರು

ಣಾಂಬುನಿಧಿ ಸೀವರಿಸಿ ಮೈಗುಡಿಯಿರಿದರೋಮದಲಿ |

ಹಂಬಲಿಸಬೇಡಕಟ ಕುರುಪತಿ

ಯೆಂಬನಾರವ ಬೊಪ್ಪನವರೇ

ನೆಂಬರೇತೊ ತಾಯೆ ಯೆನುತ್ತಿತ್ತಿ ದನು ಭಾಮಿನಿಯು || ೫

ಗಂಧರ್ವರನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಭೀಮಸೇನನಿಗೆ ಹೇಳುವಿಕೆ.

ಭೀಮ ಬಾ ಕುರುರಾಜಕುಲಚೂ

ಡಾಮಣಿಯೆ ತಾ ಹೋಗು ಕದನೋ

ದ್ವಾಮದರ್ಪನ ತಾ ನಿಜಾನ್ವಯಕುಮುದಚಂದ್ರಮನ |

ತಾ ಮನೋವ್ಯಥೆ ಬೇಡ ನೃಪಚಿಂ

ತಾಮಣಿಯೆ ತಾ ಹೋಗನಲು ಕರ

ತಾಮರಸವನು ಮುಗಿದು ಬಿನ್ನಹವಾಡಿದನು ಭೀಮ || ೧೦

ಅದಕ್ಕೆ ಭೀಮಸೇನನ ಅಸಮ್ಮತಿ.

ಬೆಸಸಬೇಹುದು ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರದ

ಬೆಸುಗೆ ತಪ್ಪದೆ ರಾಜಧರ್ಮದ

ಮುಸುಡು ಕಂದದೆ ಖೋಡಿವಿಡಿಯದೆ ಕುಶಲರಾದವರು |

ಎಸಗುವುದು ತಾವಾವ ಕಾರ್ಯದೊ

ಳಸುವನಿಕ್ಕಿ ತದರ್ಥವನು ಪರ

ರೆಸಗಿದರೆ ನಮಗೇನು ಬಾಧಕವೆಂದನಾಭೀಮ || ೧೧

ತಮ್ಮ ಸಂಕಟಕಿವರು ವಿನಯವೆ
 ನೆಮ್ಮಿ ಬಿನ್ನಹಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ
 ನಿಮ್ಮಡಿಗೇ ಪರಿತೋಷವೇ ಕರ್ತವ್ಯ ವಿಷಯದಲಿ |
 ಎಮ್ಮ ಮನ ಮುಂಚುವುದು ಕಾರ್ಯದ
 ಹಮ್ಮಿಗೆಯ ನೀವಣಿಯಿರೇ ತಮ
 ತಮ್ಮದುಷ್ಕೃತ ತಮಗೆ ಫಲಿಸಿದರೇನು ನಿಮಗೆಂದ || ೧೦

ಧರ್ಮರಾಯನ ನೀತಿವಾಕ್ಯಗಳು.

ಅನುಜ ಕೇಳಪಕಾರಿಜನದಲಿ
 ನೆನೆವುದುಪಕಾರವನು ಗುಣಹೀ
 ನನಲಿ ಗುಣವನು ತೋರುವುದು ಗರುವರಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಯಿದು |
 ಅನುಜನಲ್ಲ ನಮಗೆ ಕಾರವೆ
 ಜನಪನವರಪರಾಧಶತವನು
 ನೆನೆವೊಡಿದು ಹೊತ್ತೇ ಮಹಾದೇವೆಂದನಾಭೂಪ || ೧೩

ಭರತವಂಶದೊಳವರ ಭಂಗವೆ
 ನಿರುತವೆಮ್ಮದು ನಮ್ಮ ಭಂಗ
 ಸ್ಫುರಣವನರದು ನೀನಜಿಯೆ ತಾವಜಿಯೆವೀಹದನ |
 ಪರರ ಕಲಹಕೆ ನಾವು ನೂಜ್ಜಿ
 ವರುಗಳಂತೆಕಲಹಕದು ನೂ
 ವರು ವಿಚಾರಿಸಲ್ವೆವರಾವೆಂದನು ಮಹೀಪಾಲ || ೧೪

ಆವನಾಗಲಿ ಬೇಡಿದಂಗೊಲಿ
 ದೀವುದೇ ನೃಪಧರ್ಮ ಹಗೆ ಕೆಳ
 ಯಾವನಾಗಲಿ ಸೇನಿಸಿದರೆ ಕಾದುವುದೆ ನೃಪನೀತಿ |
 ಆವನಾಗಲಿ ಶರಣುವೊಕ್ಕರೆ
 ಕಾವುದೇ ಹ್ವತ್ರಿಯರ ಮತ ವಿ
 ನ್ನಾವುದುಚಿತವು ಭೀಮ ನೀ ಹೇಚೆಂದನಾಭೂಪ || ೧೫

ಆರಿಗಾರುಪಕಾರಿಗಳು ಮೇ
 ಣಾರಿಗಾರಪಕಾರಿಗಳು ತಾ
 ನಾರಿಗಾರುಂಟವರ ಕೃತಕರ್ಮಗಳ ಸಂಸ್ಕಾರ |
 ಹೋರಿಸುವುದಳಿಸುವುದು ಸಾಖ್ಯಕೆ
 ಸೇರಿಸುವುದಿದಕಹಿತಹಿತರೆಂ
 ದಾರ ಮುಖಿಸುವುದು ಮನ್ನಿಸುವುದೈ ಭೀಮ ಹೇಚೆಂದ || ೧೬

ಅದಖಿನಾಚೆಯ ಭವದ ದುಷ್ಕೃತ
 ವೊದಗಿತಿಳಿಜನ್ಮದಲಿ ವನವಾ
 ಸದ ಪರಿಕ್ಷೆ ಲಾಘವಭವಕಿವರೇನ ಮಾಡುವರು |
 ಬದಗಿತುತ್ಸಾಹದಲಿ ¹ ಪರರ
 ಭೃದಯವನು ಬಯಸುವುದು ಪರರಿಗೆ
 ಮುದವನಾಚರಿಸುವುದು ಧರ್ಮಜ್ಞರಿಗೆ ಗುಣವೆಂದ || ೧೭

ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸ್ವೀಕೃತ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಅಜ್ಞಾನಿಸಿದುದು.

ಎಣಿಸಲೇಕಿನ್ನದನು ಕೌರವ
 ಗಣ ಮರಳ ಬಂದಲ್ಲದಾರೋ
 ಗಣೆಯ ಮಾಡೆನು ಪಾರ್ಥ ನೀ ನುಡಿ ನಿನ್ನ ಹವಣೇನು |
 ರಣದೊಳರಿಗಳ ಮುಖಿದು ಕುರುಧಾ
 ರುಣಿಪತಿಯ ತಹುದುಂಟೆ ಯೆನೆ ಬಲು
 ಗಣಿಗಳನು ತಿದ್ದಿದನು ಫಲಗುಣ ಹೂಡಿದನು ರಥವ || ೧೮

ಧರ್ಮರಾಯನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಅರ್ಜುನನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ
 ಹೊರಟುದು.

ಎಮಗೆ ನುಡಿ ಬೇಡುಂಟೆ ನೀತಿ
 ಭ್ರಮಿತರಾಂಶ್ವನಿಲಸುತನು
 ಭ್ರಮಿತನವ ಸೈರಿಸುವುದೈ ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿ ನೀನು |

¹ ಬದಗಿದುತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ. ಚ.

ನಿಮಿಷದಲಿ ಗಂಧರ್ವಕನನಾ
 ಕ್ರಮಿಸಿ ಕೌರವಗಣವ ನಿಜಪದ
 ಕಮಲದಿದಿರಲಿ ಕೆಡಹಿ ತೋಳುವೆನೆನುತ ಹೊಪವಂಟ || ೧೯

ಮೊಖಿದು ಚೆಲ್ಲಿದ ಸಕಲಕುರುಬಲ
 ನೆರೆದುದರ್ಜಾನನೊಡನೆ ಸೂತಿಯ
 ಲರಿಭಟರ ಬೆಂಬತ್ತಿದನು ಫಡ ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲೆನುತ |
 ಸೆಜಿಯ ಬಿಡು ಗಂಧರ್ವಲೋಕವ
 ನುರುಹುವೆನು ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಕೊಂಬನ
 ಶಿರವ ಚಂಡಾಡುವೆನೆನುತ ಕವಿದೇಚ ನಾಪಾರ್ಥ || ೨೦

ಸರಳನುಬೆಗೆ ಸೆಡೆದು ಸಮರಕೆ
 ತಿರುಗಿ ನಿಂದುದು ಖಚರಬಲವು
 ಬ್ರಹ್ಮರ ಬೊಬ್ಬೆಯಲುರುಬಿದರು ಶರಹತಿಗೆ ಸೈರಿಸುತ |
 ಉರುಳಿದುವು ಗಂಧರ್ವಶಿರ ನಭ
 ಸರಳಮಯದಿಗುಜಾಲವೊಲಿನ
 ಹೊರಳಿಯಲಿ ಹೊದಿಸಿದುದೆನಲು ಕವಿದೇಚ ನಾಪಾರ್ಥ || ೨೧

ಮೊಖವ ಗಳಿಗಳ ಮೊನೆಯಲು
 ದುರುವ ಹೊರಳಿಗಿಡಿಗಳ ಬಾಯಧಾರೆಗೆ
 ಳುರಿಯ ಹೊದರನ ಹುದಿದ ಹೊಂಬರಹದ ಸುರೇಖೆಗಳ |
 ಸರಳ ಹೊಕ್ಕು ವು ಹಿಕ್ಕಿ ದುವು ಶೀ
 ಚರಬಲವನೊಕ್ಕಿದುವು ಕೂರಿದು
 ವರಿಭಟರ ಚುಚ್ಚಿದುವು ಕೊಚ್ಚಿದುವೆಂಟುದೆಸೆಗಳಲಿ || ೨೨

ಕೋಲ ಬಲುಮುಚ್ಚೆಗೊಡ್ಡಿ ಹರಿಗೆಯ
 ಮೇಳಯವ ಮೊಖಗೊಂಡು ಶೀಚರ
 ರಾಳು ನಿಂದೆಚ್ಚು ದು ನಿಹಾರದಲರ್ಜಾನನ ರಥವ |
 ಚ

ಕೋಲುಗಳನಾಹರಿಗೆ ಹಲಿಗೆಯ
ಮೇಳಯವನಾಮರೆಯಲುಗಿದೆಸು
ವಾಳನೊಂದಂಬಿನಲಿ ಸಂದಣಿಗಿಡಹಿದನು ಪಾರ್ಥ :- ೨೩

ಮೆಟ್ಟೆ ಜೇನನು ಖಚರಬಲ ಹುರಿ
ಗಟ್ಟೆ ತಲೆವರಿಗೆಯಲಿ ಪಾರ್ಥನ
ಕಟ್ಟೆಳವಿಯಲಿ ಚೂರಿಸಿದರುಬ್ಬಣದ ಮೊನೆಗಳಲಿ !
ಧಿಟ್ಟೆರಹಿರೋ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಕಟ್ಟೆದಾತನ ಕರೆಯಿ ನಿಮ್ಮನು
ಮುಟ್ಟೆದರೆ ನೃಪನಾಣಿ ಯನುತೊಡೆಯ್ಪುದನು ರಥವೆ ॥ ೨೪

ಗಜದ ಪದಘಟ್ಟಣೆಯ ಬಹಳಂ
ಬುಜದವೋಲೆ ರಥಚಕ್ರಪತಿಯಲಿ
ಗಿಜೆಗಿಜೆಯ ಮಾಡಿಸಿದ ಖೇಚರ ಚಟುಳಪಟುಭಟರ |
ವಿಜಯನಲ್ಲಾ ಸುರಪುರದ ಮೌ
ರಜೆಗನಾವೆಡೆ ಕುರುಬಲದ ಗಜ
ಬಜದ ಗರುವನ ತೋಜಿನುತ ತೆಗೆದೆಚ್ಚ ನಾಪಾರ್ಥ ॥ ೨೫
ಅಳವಿಯಲಿ ಕೈಮಾಡಿ ಖೇಚರ
ನಳಲಿಗರು ಮುಮ್ಮುಳಿತರಾದರು
ಬೆಳಗಿದುವು ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಧಾರೆಗಳಖಿಳದಿಕ್ತಟವ |
ತಳಪಟದೊಳಾಸೆರೆಸಹಿತ ಕೈ
ಚಳಕದಲಿ ತೆಗೆದೆಸುತ ಸಮರಕೆ
ಮಲಿತು ನಿಂದನು ಚಿತ್ರಸೇನನು ಪಾರ್ಥನಿದಿನಲಿ ॥ ೨೬

ಬಿಡು ಸೆಣಿಯನವಗಡೆಯತನವೆ
ಮೊಡನೆ ಸಲ್ಲದು ಸೂಳಯರ ಸುರೆ ¹
ಗುಡುಹಿ ² ಗಳ ಸರವಾದಿಗಳ ಸೇರುವೆಯಲೊಪ್ಪುವುದು |

ಘಡ ಯೆನುತ ನಾರಾಚದಲಿ ಬಲ
ನೆಡನ ಕೀಲಿಸಿ ಪಿಂಗಡೆಯಮುಂ
ಗಡೆಯ ಕಟ್ಟಿದನಂಬಿನಲಿ ಬಿಚರಾಧಿಪನ ರಥವೆ || ೨೩

ನೂಕದಿರಲಾಹವೆಕೆ ಸಮ್ಪುಖ
ವೇಕೆನುತ ಹತ್ತಿದನು ಗಗನವ
ನಾಕಿರೀಟಿಯ ಗೆಲುವೆನೆಂಬುರದ ಗರ್ವದಲಿ ¹ |
ನಾಕನಿಳಯರ ಮಾರ್ಗದಲಿ ಸ
ವ್ಯಾಕುಳನು ಭುಲ್ಲವಿಸುತಿರೆ ಲೋ
ಕೈಕವೀರನಲಾ ಧನಂಜಯನಡಹಿದನು ನಭವೆ || ೨೪

ಎಲವೊ ಕೌರವಸಹಿತ ಕಮಠನ
ಕೆಳಗೆ ಧ್ರುವನಿಂ ಮೇಲೆ ಹೊಕ್ಕರೆ
ಕೊಲುವೆನಲ್ಲದೆ ಬಿಡುವೆನೇ ಘಡ ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲೆನುತ |
ತುಳುಕಿದನು ಕೆಂಗೋಲನಿನಮಂ
ಡಲಕೆ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಯಾಯ್ತು ನಭದಲಿ
ಸುಲಿವ ಸುರರ ವಿಮಾನತತಿ ಚೆಲ್ಲಿದುವು ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ || ೨೫

ಚಿತ್ರಸೇನನು ಹೇಳಿದ ನೀತಿ.

ತಿರುಗಿ ನಿಂದನು ಬಿಚರಪತಿ ನಿ
ಪ್ಪುರವಿದೇನೈ ಪಾರ್ಥ ನೀ ಕಡು
ಮರುಳೂ ಮೂರ್ಖನೊ ² ಜಡನೊ ಪಿತ್ತಭ್ರಾಂತಿವಿಹ್ವಲನೊ |
ಧುರದ ಕೌತುಕಗರಳಮೂರ್ಛಾಂ
ತರಿತಹೃದಯನೊ ನಿಲ್ಲು ಒಕಾಪದ
ಶರವೆನುಪಸಂಹರಿಸು ತನ್ನಯ ಮಾತ ಕೇಳೆಂದ || ೨೬
ಹುಲಿಯ ಮುಣಿದೊತ್ತಿದರೆ ಪಶುಸಂ
ಕುಲಕೆ ಸಂಕಟವೇನು ವಾಯಸ
ಕುಲವ ಕೈಮಾಡಿದರೆ ಕೋಟಲೆಯೇನು ಕೋಗಿಲಿಗೆ |

¹ ಬೊಬ್ಬೆಯಲಿ. ಚ.

² ಮೂಢನೊ, ಜ.

ಖಳರ ಕೊಪ್ಪರಿಸಿದರೆ ಸುಜನರ
ತಲೆಗೆ ವೇದನೆ ಯೇನು ಕೊರವೆ
ಕುಲವೆ ಕಟ್ಟಿದ ¹ ರೇನು ಜಠರದ ಶೂಲೆ ನಿನಗೆಂದ || ೨೦

ಹೋದ ಮಾರಿಯ ಕರೆದು ಮನೆಯೊಳ
ಗಾದರಿಸಿದವರುಂಟೆ ನೀರಲಿ
ನಾದ ಕಂಡವನುರುಹಿ ಮುಡಿದವರುಂಟೆ ಮಂಡಿಯಲಿ |
ಕೈದು ಮುಖಿದರೆ ಹಗೆಗೆ ತನ್ನಯ
ಕೈದು ಕೊಟ್ಟವರುಂಟೆ ಕುರುಪನ
ತೀದರೀತನ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಬುದು ² ಲೇಸೆ ನಿಮಗೆಂದ || ೨೧

ಜನಪನೀತಿಯೊ ಮೇಣು ಬೋಳಯ
ತನವೊ ಬಿಲುಜಾಣಿಕೆಯ ಬಿಂಕವೊ
ನಿನಗೆ ಕದನದ ಕಲುಹೆಯೋ ನಾವಜಿಯೆವಿದನೀಗ |
ಬನಕೆ ಮರಳೈ ಮರುಳ ನೀ ಪ್ರದು
ಮನೆಯ ಹಾವನು ಹದ್ದು ಹಿಡಿದರೆ
ಮನಕತವ ಮಾಡುವರೆ ಬಿಜಯವ ಮಾಡು ನೀನೆಂದ || ೨೨

ಅರ್ಜುನನು ಅಣ್ಣನ ಅಪ್ಪಣೆಯೇ ಮೆ ಬ್ಬಿವೆಂದು ಹೇಳಿದುದು

ನಟರಲಾ ನೀವ್ ಸುರಪುರದ ಚಾ
ವಟೆಯರೈ ಚತುರೋಕ್ತಿಗಳಲಟ
ಮೆಟಿಸಿದರೆ ನಾ ಮರಳುವೆನೆ ಬಿಡು ಬಿಡು ಸುಯೋಧನನ |
ಕಟು ಮಧುರ ವುರಿ ಶೀತವತಿಸಂ
ಕಟವು ಸುಖ ವಿಷವೆಮ್ಮೆ ತವಾವುದು
ಘಟಿಸಲಗ್ರ ಜನಾಜಿ ಯದು ತಮೆಗೆಂದನಾಪಾರ್ಥ || ೨೩

¹ ನಂದಿ ದ, ಡ.

² ಕರಿಸಿಕೊಂಬುದು, ತ.

ಧರ್ಮವಾಗಲಿ ಮೋಣು ಜಗದಲ

ಧರ್ಮವಾಗಲಿ ರಾಜಮಂತ್ರದ

ಮರ್ಮವಾಗಲಿ ನೀತಿಬಾಹಿರವಾಗಲದು ಮೋಣು |

ಧರ್ಮಪುತ್ರನ ಬೆಸನೆ ವೈದಿಕ

ಧರ್ಮವೆಮಗದು ರಾಜಮಂತ್ರದ

ನಿರ್ಮಳನಮತವೆಮಗೆ ಬೇಜ್ಜೊಂದಿಲ್ಲ ಗತಿ ಯೆಂದ ¹ || ೩೫

ನುಸುಳುಗಂಡಿಯಿದ್ದಲ್ಲ ಕೌರವ

ವಸುಮತೀಶನನಕಟ ಬಿಡು ನಿ

ನ್ನ ಸುರಿಗುಬ್ಬ ಸ ಮಾಡೆನೆಂಪ್ರಿಗಳಾಣೆ ಧರ್ಮಜನ |

ಮಸಗುವೊಡೆ ಹಿಡಿ ಧನುವನನುತೆ

ಬಿ ಸಿದನವಿರಳಶರವನಾತನ

ಮುಸುಕಿಮವು ಮುಕ್ಕು ರಿಕ್ಕಿದುವು ರಥಸನ್ನಿ ವೇಶದಲಿ || ೩೬

ಆಗ ಅರ್ಜುನ ಚಿತ್ರಸೇನರಿಗೆ ಕೌರವರನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲ

ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತ ವಿಚಾರ.

ಕೋಲ ಬಹುದೇ ಬೀಯ ಮಾಡದಿ

ರೇಳು ಫಲುಗುಣ ಮರಳು ನೀ ದಿಟ

ಕೇಳುವರೆ ನಾನಿವನ ಕಟ್ಟದೆಂದ್ರನಾಜ್ಞೆಯಲಿ |

ಪಾಲಿಸಾ ನಿವೃತ್ಯ ಬೆಸಸಿದ

ನೇಳಸದೆ ಕೇಳನಲು ಕೆಂಗರಿ

ಗೋಲ ದೂಗುತ ಪಾರ್ಥ ನುಡಿದನು ಚಿತ್ರಸೇನರಿಗೆ || ೩೭

ಕುರುಪತಿಯ ಕಟ್ಟೆಂದು ಸುರಪತಿ

ಕರೆದು ಬೆಸಸಿದ ನಿನಗೆ ನನಗೆ

ಮೃರಸ ನೇಮವ ಕೊಟ್ಟನೀಕುರುಪತಿಯ ಬಿಡಿಸೆಂದು |

ಸುರಪತಿಗೆ ಕೃತಕಾರ್ಯ ನೀನಾ

ಗಿರಲು ನಾವೆಕ್ಕ ತಾರ್ಥರಾಗಿಯೆ
 ಮರಳಿ ಜನಪನ ಕಾಂಬುದುಚಿತವೆ ¹ ಜಾಣನಹೆ ಯೆಂದ || ೩೮
 ಎಲೆ ಧನಂಜಯ ಕೌರವೇಶ್ವರ
 ನೊಲವು ಮಿಗಿಲ್ಯೆತಂದು ತನ್ನಯ
 ಲಲನೆಯರ ಸಾಭಾಗ್ಯ ತನ್ನ ಸುಜಾತರಾತ್ಮಜರ |
 ಬಲುಹ ರವಿಸುತಸಾಬಲಾದ್ಯರ
 ಸಲೆ ಮದಮುಖರ ತನ್ನ ಬಲದಲಿ
 ತಳೆದ ಚಾತುರ್ಬಲವೆ ನೀವ್ ನೋಡಲ್ಕೆ ನಡೆತಂದ || ೩೯

ಇದನಜಿತು ದೇವೇಂದ್ರ ಮದಮುಖ
 ಗುಡಿಸಿದಗ್ಗದ ಮಾನಹಾನಿಯ
 ನೊದಗಿ ಮಾಡುವುದೆಂದು ತನಗಗ್ಗಳದ ವರವಿತ್ತು |
 ಮುದದಿ ಕಳುಹಲು ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ
 ಲೊದಗಿದೆನು ತಾನಕಟ ದುರ್ಧರ
 ದದಟು ನಿನಗಿದ ಚಿತವೆ ನಮ್ಮೆಲಿ ಲೇಸು ಲೇಸೆಂದ || ೪೦

ಆದರೂ ಅಣ್ಣನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಇವನನ್ನು ಬಿಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದುದು.

ಆದೊಡಲೆ ಗಂಧರ್ವಪತಿ ದು
 ಯೋಧನನುಮೊದಲಾಗಿ ಕೌರವ
 ರಾದರದಲ್ಯೆತಂದ ಕಾರ್ಯವಿದಹುದು ಸಿದ್ಧವಲೆ |
 ಆದರೆಯು ಯಮಸುತನ ಚರಣದೊ
 ಳೊದರದಿ ಬಿದ್ದ ವರ ಕಾವುದು
 ಮೇದಿನೀಶರ ಧರ್ಮವಿದು ಲೇಸಾಗಿ ನೋಡೆಂದ || ೪೧

ಬಿಡುವೆ ಯಾದರೆ ನೃಪನ ಸೆಣೆಯನು
 ಬಿಡಿಸುವೆನು ಮೇಣಲ್ಲದಿದೊಡೆ
 ಬಿಡಿಸುವೆನು ನಿನ್ನ ಸುರ ಸೆಣೆಯನು ನಿನ್ನ ದೇಹದಲಿ |

ನುಡಿಗೆ ತೆರಹಿಲ್ಲೆಣೆನುತಲವ
ಗಡೆಯನೆಚ್ಚನು ಕಾಳಕೂಟದ
ಕಡಲು ಕವಿವಂದದಲಿ ಕವಿದುವು ಪಾರ್ಥನಂಬುಗಳು || ೪೦

ಅಗ ಚಿತ್ರಸೇನನು ಧರ್ಮರಾಯನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಅರ್ಜುನನನ್ನು
ಸ್ತುತಿಸೂಡಿದುದು.

ಕಡಿದನರ್ಜುನನಂಬ ನಿನ್ನವೆ ¹
ಗಡವಿದೇಕ್ಕೆ ² ಮರುಳ ಕೆಂಡವೆ
ಮಡುಲೊಳಿಕ್ಕುವುದರ್ಥಿಯೇ ಸಂಧಾನ ನಿಮಗೆಮಗೆ |
ಬಿಡುವೆನಿಬರ ಸೆಜಿಗಳನು ನಿ
ಮೊಡೆಯನಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಂಡುಬಹೆನೆಂ
ದೊಡನೆ ಬಂದನು ಧರ್ಮಪುತ್ರನ ಬಳಿಗೆ ³ ಖಚಕೇಂದ್ರ || ೪೧
ಸೋಲವೆಮ್ಮದು ನಿಮ್ಮ ತಮ್ಮನೆ
ಮೇಲುಗೈ ನಿಮ್ಮಡಿಗಳಾಜಾ
ಪಾಲಕರು ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ಮಾದ್ರೀಕುಮಾರಕರು |
ಕಾಳಗದೊಳೆಮ್ಮೆ ಖಿಳಖಚರರ
ಧೂಳಿಪಟವಾಡಿದರು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲ ನಿಮಗೊಳ್ಳಿದನು ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಯಣ || ೪೨
ಇಷ್ಟತ್ತೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಇ ಪ್ಪ ತ್ತೈ ರ ಡ ನ ಯ ಸಂ ಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ಕಳುಹಿದನು ಯಮಸೂನು ವಂಶ
ಪ್ರಳಯನನು ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶವೆ
ತಿಳುಹಿ ದೈತ್ಯರು ಸಂತವಿಟ್ಟರು ಕೌರವೇಶ್ವರನ ||

1 ನೀನವ, ಡ.

2 ಗಡಿಸಲೇತಕೆ, ಡ.

3 ಬನಕೆ, ಡ.

ಕಟ್ಟಿದ ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ಧರ್ಮರಾಯನ ಬಳಿಗೆ ತರುವುದು.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರೀಶ್ರೀ

ಪಾಲ ಕೌರವನೈಪನ ತಂದು ಕೃ

ಪಾಳುವಿನ ಚರಣಾಗ್ರದಲಿ ಕೆಡಹಿದನು ಕಲಿಸಾರ್ಥ |

ತೋಳ ಹಿಂಗಟ್ಟುಗಳ ಮೋರೆಯ

ಕಾಳಕೆಯ ಬಿಡುಬಿಡೆಯ ನೀರೊಣಿ

ವಾಲಿಗಳ ಕುರುಭೂಪನಿದ್ದ ನು ತಮ್ಮ ದಿರುಸಹಿತ ||

೧

ಗಂಧರ್ವನು ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಧರ್ಮರಾಯನ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದುದು.

ಕೊಳ್ಳಿ ಸೆಣಿಯನು ನಿಮ್ಮ ಸಪ್ತಭವ

ರೆಲ್ಲರೂ ಕಡುಮೂರ್ಖರಿದು ನಿ

ಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೆ ಮತವೈಸಲೇ ನಾವೆಂದು ಫಲವೇನು |

ಖುಲ್ಲರಿವದಿರ ಬಿಡಿಸಿದಕೆ ತಳು

ವಿಲ್ಲದಹುದಪಘಾತ ಸಾಕೆ

ನ್ನೆಲ್ಲಿಯದು ನಯ ಬೀಡುಗೊಡಿ ನೀಮೆಂದನಾಖಚರ ||

೨

ಆಗ ಆತನಿಗೆ ಮರ್ಯಾದೆಮಾಡಿ ಕಳುಹಿದುದು.

ಮಾನಭಂಗವೆ ಬರಲಿ ಮೋಣಭಿ

ಮಾನವಾಲಿಂಗಿಸಲಿ ಚರಣದೊ

ಳಾನತರ ಪಾಲಿಸುವುದೇ ಹೃತ್ತಿಯರ ಮಾರ್ಗ ¹ ವಿಧು |

ನೀನೆಮಗೆ ಬಾಂಧವನೆನುತ ಸ

ನ್ಮಾನದಲಿ ಕಳುಹಿದನು ಬಚಿಕ್ಕು

ದ್ಯಾನದಲಿ ದೇವೇಂದ್ರನೆತ್ತಿದನಚಿದ ² ಖೇಚರರ ||

೩

ಆಗ ಧರ್ಮರಾಯನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಖಂಡು ದ್ರೌಪದಿಯು ಇವರ

ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿದುದು,

ಕಳುಹಿದನು ಖೇಚರನನವನಿಸ

ತಿಲಕನೀತನ ನೋಡಿದನು ನಿಜ

ಲಲನೆಯನು ಕರೆದನು ಸುಯೋಧನ ನೊಂದನಕಟನುತ |

ನಳಿನಮುಖಿ ಹೆಡಗೈಯ್ಯ ಬಿಡುಕಲು

ನೆಲನು ಹಾಸಿಕೆ ಹಂಸತ್ಪದ

ಪಳಿಕಿನಲಿ ಪವಡಿಸುವಗೀವಿಧಿಯೇ ಶಿವಾ ಯೆಂದ ||

೪

ಎಲ್ಲರನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ದುರ್ಯೋಧನಾದಿಗಳಿಗೆ ಉಪಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದುದು.

ಬಂದಳಬುಜಾಸನೆ ಸುಯೋಧನ

ನಂದವನು ನೋಡಿದಳು ಸುಯ್ದಳು

ಬೆಂದ ವಿಧಿ ಬಂಧನವೆ ತಂದುದೆ ಸಾರ್ವಭೌಮರಿಗೆ |

ಬಂದು ಕೈ ಗಲ್ಲದಲಿ ಬಿಡಿಸಿದ

ಳೊಂದು ಕೈಯಲಿ ಭುಜದ ಪಾಶವೆ

ನಿಂದುಮುಖಿ ದುರ್ಯೋಧನನ ದುಶ್ಯಾಸನನು ಸಹಿತ ||

೫

ಕೆಳದಿಯರ ಕೈಯ್ಯಿಂದ ಕೊಯ್ಯಿದ

ಳುಟಿದ ಕೌರವನನುಜವರ್ಗದ

ಬಲುಹುರಿಯ ನೇಣುಗಳನವದಿರ ಗೋಣುಗಳು ಮುಣಿಯೆ ¹ |

ಅಳಲಿಸಿದನೇ ಚಿತ್ರಸೇನನ

ಕೊಲಿಸಬೇಡುದು ಕಳ್ಳುಹಿ ಕವ್ಯವ

ಬಳಸಿದನು ಭೂಪಾಲನೆಂದಳು ನಳಿನಮುಖಿ ನಗುತ ||

೬

ಅರಸ ನೊಂದೈ ಮರ್ದನಕೆ ² ಮ

ಲ್ಲರುಗಳಲ್ಲೆ ಮಗೊತ್ತುವೊಡೆ ಕಲು

ಹರಳು ಮಜ್ಜ ನಮಾಡುವೊಡೆ ³ ಶೀತಾಂಬು ತಿಳಿಗೊಳದ |

ಹರಿಣಶಾರ್ದೂಲಾದಿಚರ್ಮಾಂ

ಬರವೆ ಸಮಕಟ್ಟೆ ಮಗಿ ರತ್ನಾ

ಭರಣವೇ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಯೆಂದಳು ನಳಿನಮುಖಿ ನಗುತ ||

೭

• ಗೋಣ ಕೊಯ್ಯುವಂತೆ, ಟ. ² ಬಂಧನಕ್ಕೆ, ಜ, ಡ, ³ ಮಾಡುವರೆ, ಡ.

ವಾರುವನು ವಟಿತಾಖೆ ಗಿರಿಗಳ
 ತೋರಕರಿಗಳು ಭದ್ರಗಜ ವನ
 ಭೂರುಹದ ನೆಳಲೆಮಗೆ ಸತ್ತಿಗೆ ಪಲ್ಲವವ್ರಾತ |
 ಚೂರುಚೂನುರ ಕಿಣುಮೊಣಡಿ ವಿ
 ಸ್ತಾರಪೀಠವು ಹಂತಿಕಾಕಿರು
 ಭೂರಿಸರ್ಪವಳಿಗಳರಮನೆ ಹೊದರು ಹೊಸಮೆಳಯ || ೪

ಈವಿಸತ್ತಿನ ನಿಮ್ಮತಿಯ ಸಂ
 ಭಾವಿಸುವೆರೆಮೆಗಾವ ವೆಸ್ತುಗ
 ಳೇವಿಧಿಗಳೇಕೆಮ್ಮ ಬಾಳಿಕೆಯೆಂದು ನಸುನಗುತ |
 ದೇವನಿಸರ್ಪನು ಧರ್ಮಸುತ ನಿ
 ನ್ನಾವುದುಚಿತಾನುಚಿತವೆಂಬುದ
 ಭಾವನವೆರೇ ಬಲ್ಲಿರೆಂದಳು ದೌಪದೀದೇವಿ || ೫

ಮಾನಿನಿಯ ಕಟಕಿಯ ಮಹಾಸ್ತ್ರಕೆ
 ಮೌನವನು ಮೆಚ್ಚಿಗೊಂಡು ಕಲುಷ
 ಧ್ಯಾನಸಿದ್ಧನು ಚಿತ್ತದಲಿ ಬೇಜೊಂದ ಚಿಂತಿಸುತ |
 ಭಾನುಮತಿಯು ಧರ್ಮರಾಯನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರ ಮಾಡಿದುದು.
 ಭಾನುಮತಿ ಕೈಮುಗಿದಳೇಕೆ
 ಣಾನುಗತತಾಟಂಕಮುದ್ರೆಯ
 ನೀನಲ್ಪ ದಯೆಗೈದೆ ಯೆಂದೆಣಿದಳು ಚರಣದಲಿ || ೧೦

ಎತ್ತಿದನು ನಾರಿಯನು ^೨ ನೃಪತಲೆ
 ಗುತ್ತಲೇಕೈ ನಿನಗೆ ಬಂದಾ
 ಪತ್ತು ನಮ್ಮದು ನಮ್ಮ ತೊಡಕಿನ ತೊಡಕಿಗಳು ನಿಮಗೆ |
 * ಹೆತ್ತಾಯ್ ಗಾಂಧಾರಿಸತಿ ನಾ

1 ದುಗ್ಗಡದಲಿ, ಚ.

2 ರಾಣಿಯನು ಚ. ಟ.

ವಿತ್ತಡಿಗಳಕಟಕಟ ನೀದು

ಶಿತ್ತನಹ ಯೇಕೆಂದು ನುಡಿದನು ನೃಪತಿ ಕೌರವನ || ೧೧

ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಧರ್ಮರಾಯನು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳು.

ದ್ರೋಣರೆಂದುದ ಮಾಡೆ ಭೀಷ್ಮರ

ವಾಣಿ ವಿಷ್ಣುವೈ ನಿನಗೆ ವಿದುರನು

ರಾಣಿಕವ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲನೆ ಬಗೆಯೆ ನೀನವರ |

ಪ್ರಾಣವಾಯುಗಳವರು ಸುಭಟ

ಶ್ರೇಣಿ ದೇಹಕೆ ನಿನ್ನ ತನು ನಿ

ತ್ಪ್ರಾಣವದಖಿಂದಾಯ್ತು ಪರಿಭವವೆಂದನಾಭೂಪ || ೧೨

ದುರ್ಯೋಧನನು ಅವಮಾನಿತನಾಗಿ ಹೊರಟುದು.

ಬಿಡಿಸಿದಧರದ್ವಯವಿಷಾದದ

ತಡಿಯ ಚಿತ್ತದ ನೈಗೆ ಬೇಟೊಂ

ದೊಡೆಯಲಿದ್ದು ದು ಬೀಟುಕೊಂಡನು ಧರ್ಮನಂದನನ |

ಬಡನೆ ಬಂದರು ರಾಣಿಯರು ಕೈ

ಗುಡಿಯವರ ಸುದ್ದಿಯಲಿ ಸೂಸಿದ

ಪಡೆಯು ನಿಮಿಷಕೆ ನೆರೆದುದಿನಸುತಸೌಬಲರು ಸಹಿತ || ೧೩

ಭಟರ ಬೊಬ್ಬಿಗಳಡಗಿದುವು ಬಾ

ಯ್ದುಟಗಳಾಡುವು ವಂದಿನಿಕರಕೆ

ಪಟಹಪಣವೆಮ್ಮದಂಗವಿದ್ದು ವು ಮನದೀಕ್ಷೆಯಲಿ |

ಚಟುಗಳಜಹಯರಥದವರು ಲಟ

ಕಟಸದಿದ್ದರು ಕೌರವೇಂದ್ರನ

ಕಟಕ ದುಮ್ಮಾನದಲಿ ಬಂದುದು ಹಸ್ತಿನಾಪುರಕೆ || ೧೪

ಹೊಗಲಿ ಪಾಳಯ ಪುರವನೆಂದು

ಬೈಗದ ಬೆಳ ಸಿರಿವಂತನೆತ್ತಿದ

ದುಗುಡದಲಿ ಕುಳ್ಳಿದನಾಸುರನದಿಯ ತೀರದಲಿ |
 ಹೊಗುವಮೋರೆಯ ನೆಲಕೆ ನೆಟ್ಟು
 ಲಿಗಳ ನಿಖಿಳಂದ್ರಿಯದರೋಚಕ
 ಬಿಗಿಯಬೇಗಿಯ ಬೇಸಪಿನ ಬಿಸುಗುದಿಯ ಸುಯ್ದಿನಲಿ || ೧೫

ದುರ್ಯೋಧನನ ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶ.

ತರಿಸಿ ಗಂಗಾಜಲವ ಗೋಮಯ
 ವೆರಸಿ ಕುಶಸಂಮಾರ್ಜನವೆ ವಿ
 ಸ್ತರಿಸಿ ಪರಿಕರಶುದ್ಧಿಯಲಿ ಪಸರಿಸಿದ ಬರ್ಹಿಯಲಿ |
 ನಿರಶನವತ್ರವೆಂದು ಮಂತ್ರೋ
 ಚ್ಚರಿತಸಂಕಲ್ಪದಲಿ ಕೌರವ
 ರರಸ ಪವಡಿಸಿದನು ಕೃತಪ್ರಾಯೋಪವೇಶದಲಿ || ೧೬

ಹೊಗಿಸಬೇಡಾರುವನು ಕರ್ಣಾ
 ದಿಗಳ ಮೊದಲಾಗೆಂದು ದಡ್ಡಿಯ
 ನುಗುಳುಗಂಡಿಯ ಕಾಹ ಕೊಟ್ಟನು ತನ್ನ ಬೇಹವರ |
 ಆಗ ಭಾನುಮತಿ ಬಂದು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಲು ನಡೆದ ಸಂವಾದ.
 ದುಗುಡದಲಿ ಪರಿವಾರ ಬಂದೋ
 ಲಗಿಸಿ ಹೊಹಿಗೇ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದು
 ನಗುತ ಹೊಕ್ಕುಳು ಭಾನುಮತಿ ಕಂಚುಕಿಯನೊಡೆನೊಕ್ಕಿ¹ || ೧೭

ಏನು ದಿಟ ಸಂಕಲ್ಪವಿನಿತಕೆ
 ತಾನು ಹೊಹಿಗೇ ಹೋಗುವೆವೇಳು ಕೃ
 ಶಾನುವನು ಬೀಜುವೆವು ನಡೆ ಭಾಗೀರಥಿಯ ಮೆಚುವ |
 ಮಾನನಿಧಯೇ ವಿವಿಧಗರಳವಿ
 ತಾನವನು ತರಿಸುವೆನು ನಿಶಯ
 ವೇನು ನಿರಶನಮರಣವೇಕೆಂದಳು ಸರೋಜಮುಖಿ || ೧೮

1 ತುಳಿದು, ಕ. ಬ.

ತರುಣಿ ನೀ ಹೆಸರಿಸಿದುವಿವು ದು
 ಮೌರಣಸಾಧನ ವಿಮಲದರ್ಭಾ
 ಸ್ತುರಣವಿದು ಪಾವನವೆಲಾ ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶದಲಿ |
 ಪರಿಹರಿಸುವೆನು ದೇಹವೆನು ಸುಡ
 ಲರಸುತನವೆನು ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ
 ಕರುಣಕಲುಷಿತಕಾಯವಿದನಾದರಿಸುವೆನೆ ಯೆಂದ || ೧೯

ಈನಿರಾಹಾರವು ನಿರರ್ಥಕ
 ವೇನನೆಂಬೆನು ಜೇಯ ಮುಖದಿಬಿ
 ಮಾನ ಬೆಸುವುದೆ ಬಣ ವಚ್ಚವುದೆ ಬಂದದರ್ಯು ಶದ |
 ಆನದೀಸುತವಿದುರನೆಂದುದ
 ನೀನುಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಕಳವೆ ಹೆಂಗುಸು
 ನೀನಖಿಯೆ ಯೆನಬೇಡ ಚಿತ್ತವಿಸೊಂದು ಬಿನ್ನಪವ || ೨೦

ತಮ್ಮನೆಜಿ ವೊಟ್ಟೈಸಿ ರಣದಲಿ
 ನಮ್ಮ ಬಿಡಿಸಿದರವರು ನೀವಿ
 ನ್ನಮ್ಮ ಹಿಂದಣಗುಣವ ನೋಡದಿರೆಂದು ಯಮಸುತನ |
 ನಮ್ಮ ನಗರಿಗೆ ಕರಸಿ ಧರೆಯನು
 ನಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣಸಹಿತ ಕೊಟ್ಟರೆ
 ನಿಮ್ಮ ಡಿಗಳನು ಲೋಕ ಮೆಚ್ಚು ವುದೆಂದಳಂದುಮುಖಿ 1 || ೨೧

ಕರೆಸಿದರೆ ದಿಟಬಾರರವರಾ
 ಧರಣಿಯನು ಕೈಕೊಂಡು ನಿಲುವರು
 ವರುಷಹದಿಮೂರುದೊಡಲದೆ ಕೊಟ್ಟ 2 ರೀನೆಲನ |
 ಅರಿಗಳುಪಟಳದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ
 ಮರಳಚಿದ ಜೀವೋಪಕಾರಕೆ
 ಕುರುಕುಲಾಗ್ರಣಿ ಲೇಸಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಲೋಕ || ೨೨

ನುಡಿದವಧಿ ಹದಿಮೂಱುವರುಷದ
ಹೆಡತಲೆಯನೊದೆದೆದ್ದು ನಿಮ್ಮಯ
ಪೊಡವಿಯರ್ಧಕ್ಕೆ ಬಲೆಯ ಬೀಸದೆ ಬಿಡುವರೇ ಒಟಕೆ |

* ನುಡಿಯ ಸಲಿಸದ ಮುನ್ನ ಕೊಟ್ಟೊಡೆ
ಕಡು ಕೃತಜ್ಞತೆ ತಪ್ಪುವುದು ಮಿಗೆ
ನುಡಿಯಲಮ್ಮನು ರಾಜಕಾರ್ಯವನೆಂದಳೆಂದುಮುಖಿ || ೨೩

ಮಣಿವೆ ಹಗೆಯೇ ನಾವು ಮಾಡಿದ
ನಣಿಯಲಾ ಮೊದಲಿಸಿ ಧರ್ಮಜ
ನಿಖಿವೆ ಕತ್ತಿ ಕಣಾ ಸದಾ ಪಾಂಚಾಲಿಪವನಜರು |

ಮೆಣುಗಲೇತಕೆ ಭಾನುಮತಿ ನಿ
ನ್ನಣುವೆ ಮಗನಲಿ ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯ
ಹೊಣಿಸಿ ನೀ ಬದುಕೆಮ್ಮ ಕಾಡದೆ ಪೋಗು ನೀನೆಂದ || ೨೪

ಸಾಕು ಸಾಕೀಮಾತಿನಲಿ ಜಗ
ದೇಕರಾಜ್ಯದ ಪಟ್ಟವಾಯಿತವಿ
ವೇಕಿಗಳಿಗಧಿದೈವ ತಾನೆನಗೀಸು ಹಿರಿದಲ್ಲ |
ಮೊಕಳಾವದ ದೀಕ್ಷೆಯೆನಗೆಂ
ದಾಕಮೆಲಮುಖಿ ಯಿದ್ದಳಿತ್ತಲು
ನೂಕು ನೂಕಾಯ್ತರಮನೆಯ ದಂಡಿಗೆಗಳಿಟ್ಟಣಿಸಿ || ೨೫

ಆಗ ಗಾಂಧಾರಿಯು ಹೇಳಿದುದು,

ಬಂದಳಾಗಾಂಧಾರಿ ಸೊಸೆಯರ
ವೃಂದಸಹಿತುರುವಣಿಸಿ ಹೊಕ್ಕಳು
ನಿಂದು ನೋಡಿದಳಾತನಿರವನು ಕುಶೆಯ ಹರಹಿನಲಿ |
ಕಂದಿದಳು ಕಡುಶೋಕಶಿಖಿಯಲಿ
ಬಂದೆನೇತೈ ಮಗನೆ ಹಾಸಿಕೆ
ಯಿಂದ ಲೇಸಾಯ್ತನುತ ಕುಳ್ಳಿರ್ಧಳು ಸಮೀಪದಲಿ || ೨೬

* ನುಡಿಯ ಸಲಿಸದ ಮುನ್ನನೀಕೆ | ಟಿಪ್ಪಣಿ ಕೃತಜ್ಞತೆ ತಪ್ಪುವುದು, ಕ. ಖ.

ಏನು ದರ್ಭಾ ಸ್ತುರಣಶಯನವಿ
 ದೇನು ಕಾರಣವನಶನವ್ರತ
 ವೇನ ಸಾಧಿಸಲಾಡುದೀಪ್ರಾಯೋಪವೇಶದಲಿ |
 ಏನು ಸಿದ್ಧಿ ಯಿದಕ್ಕೆ ಮೋಹಿದ
 ಮೌನಮುದ್ರೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಹೇಡೆ
 ನ್ನಾಣೆಯಿಂದಳು ಹಣೆಯ ಹಣೆಯಲಿ ಬಾಚಿದಳು ಮಗನ || ೨೩

ದುರ್ಯೋಧನನ ನುಡಿ.

ತಾಯೆ ಹೇಳುವುದೇನು ಪಾಂಡವ
 ರಾಯರುಜುಹಿದರೊಡಲನ್ನಿದ
 ಋಯಸವ ತಾ ಹೇಳಲಖಿಯೆನು ಹೊಣಿಗೆ ಕೇಳುವುದು |
 ನೋಯಲೇತಕೆ ನಿಮಗೆ ಮಕ್ಕಳು
 ತಾಯೆ ನೂಲುಂಟನಿಬರಲಿ ಕುಂ
 ದಾಯಿತೊಂದೈಸಲೆ ಮನೋವ್ಯಥೆಯೇಕೆ ನಿಮಗೆಂದ || ೨೪

ಮಾಡಿದೆನು ಸಂಕಲ್ಪವಿದಱಲಿ
 ಗೂಡ ಕಳಚುವೆನೊಮ್ಮೆ ನೀನೇ
 ನೋಡಿ ಸಂತಸಬಡುವುದಾದುಶ್ಯಸನಾದಿಗಳ |
 ಕೇಡಿಗನು ಕುರುವಂಶಕೇಂದಿಳ
 ಯಾಡುವುದು ತನ್ನೊಬ್ಬನನು ತಾ
 ಮಾಡಿದವ ನೆಣಿ ಮುಳುಗಿದರೆ ಕುಲಕೆಲ್ಲ ಲೇಸೆಂದ || ೨೫

ಉಸುರು ಬೀಯದ ಮುನ್ನ ರಾಜ್ಯವೆ
 ನೊಸೆದು ಕೊಟ್ಟೆನು ಪಟ್ಟಬಂಧನ
 ದೊಸಗೆಯಲಿ ಕಾತುಕವನೀಕಿವಿಯಾರೆ ಕೇಳುವೆನು |
 ಅಸುವನಳುಕದೆ ಬಿಡುವೆನೊ ಶಂ
 ಕಿಸದೆ ದುಶ್ಯಾಸನಗೆ ಪಟ್ಟವ
 ನೆಸಗಿ ನಡೆಯೆ ತಾಯೆ ಬಿಜಯಂಗೈಯ್ಯ ನೀನೆಂದ || ೨೬

ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರರಾಯರ ಆಗಮನ ಮತ್ತು ಉಚಿತಭಾಷಣ.

ಆಸಮಯದಲಿ ವಿಗತನಯನಮೆ

ಹೀಶ ಬಂದನು ಜನಪದದ ವಿ

ನ್ಯಾಸದುಗ್ಗಡಣೆಯಲಿ ವಿದುರನ ಹೆಗಲ ತೋಳಿನಲಿ |

ಆಸಖಿನ ಬಿಸುಗುದಿಯ ಚಿಂತೆಯು

ಬೇಸಖಿನ ಬಿಸುಸುಯ್ಯ ರಾಣೀ

ವಾಸಕು೨ವಿದಿರೆದ್ದು ದಖಿಳಾಭರಣರಭಸದಲಿ ||

೨೭

ಸಂತವಿಡಿರೇ ಮಗನ ನಿಜದೇ

ಹಾಂತಕೃತಸಂಕಲ್ಪ ಗಡ ನೃಪ

ನಂತರಂಗರ ಕರೆಸಿ ಯೆಂದಳಿಲಿದಳು ಗಾಂಧಾರಿ |

ಭ್ರಾಂತಿಬಿಡದೇ ಚತುರಚಿತ್ತಕ್ಕೆ

ಚಿಂತೆ ಬೇಜಿ೦ದಾಯ್ತು ರಾಯನ

ಹಂತಿಕಾಪರು ಬರಲಿ ಹಿಡಿಯಲಿ ನಿರಶನನೃತನ ||

೨೮

ಸಾಕು ಮಗನೆ ದುರಂತಚಿಂತೆ ಯಿ

ದೇಕ ಸಂಕಲ್ಪಾಭಿಯೋಗ

ವ್ಯಾಕುಲತೆ ಬೇಡೇಜು ಪಾಲಿಸು ಸಕಲಭೂತಳವ |

ಆಕುಮಾರರ ಕರೆಸಿ ಗುಣದಲಿ

ಸಾಕುವುದು ಜೀವೋಪಕಾರಕ್ಕೆ

ಕಾಕ ನೆನೆಯಿದಿರೆನುತ ಮುಂಡಾಡಿದನು ನಂದನನ ||

೨೯

ದುರ್ಯೋಧನನು ತನಗೆ ಈ ಜಗತ್ತು ಜೀವವೆಂದು ಹೇಳಿದುದು,

ಸವೆದು ಹೋಯ್ತಾಯುಷ್ಯ ತನಗಿ

ನ್ನವನಿಯಾಗದು ಮಜಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ

ಪವನಜರು ನಿಮಗನ್ಯರೇ ಕರೆಸುವುದು ರಾಜ್ಯದಲಿ |

ಅವರುಗಳ ನಿಲಿಸುವುದು ನೆಲನ

ಧ್ವವನು ದುಶ್ಶಾಸನಗೆ ಕೊಡುವುದು
ನಿವೆಗೆ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಬಹೊಡೆ ಯೆಂದನು ತಂದೆಗೆವನೀಶ || ೩೪

ಅದಕ್ಕೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನ ಉತ್ತರ.

ಅದೊಡವರಂತಿರಲಿ ನಿನಗಿ
ನ್ನೀದುರಾಗ್ರಹ ಬೇಡ ನಿನ್ನಿ
ವಾದೊಡೀಕುರುವಂತವುಚಯದು ಪಟ್ಟವಾವನಲಿ |
ಬೀದಿಗಲಹದಲೊಮ್ಮೆ ಪೈಸರ
ವಾದೊಡದು ಪರಿಹರಿಸಿದವರೇ
ಸೋದರರಲಾ ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದೇನೆಂದನಂಧನೈಪ || ೩೫

ದುರ್ಯೋಧನನ ಮಾತು.

ಕಲಹ ಬೀದಿಯೊಳಾಯ್ತು ಖೇಚರ
ರಲಿ ವಿನೋದದಲಹಿತರೆಡಹಾ |
ಯೆಳದು ತಂದನು ಪಾರ್ಥ ಬಾಹುದ್ವಯದ ನೇಣುಗಳ |
ನಳಿನಮುಖ ಕಡು ಮೌಳಿಯಲಿ ಮೂ
ದಲಿಸಿ ಕೊಯ್ದಳು ತನಗೆ ಭಂಗದ
ಲುಳುವುದೆತ್ತನು ಮಾತು ಕರುಣಿಸಿ ಬೊಸ್ಪನೀವೆಂದ || ೩೬

ದೋಷ ನಿಮಗಿಲ್ಲೆ ಮ್ಮ ಮೇಲಭಿ
ಲಾಪೆಯನು ಬಿಡಿ ನಿಮ್ಮ ಮಗ ಕುಲ
ಭೂಷಣನಲಾ ಧರ್ಮಸುತನಾತನಲಿ ಹುರುಡಿಸುವ |
ರೋಷ ವುಂಟೇ ತನಗೆ ನಿಮಗದು
ಭೂಷಣವು ತಾನಲ್ಲ ನಾನಾ
ಘೋಷಿಸುವೆನ್ನೆ ಧರ್ಮಸುತನರಸಾಗಬೇಕೆಂದು || ೩೭

ಸಾರವೀನುಡಿ ಕಟಕಿಯಲ್ಲ ವಿ
ಚಾರಪರರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ

ಬಾರದಿದ್ದರೆ ನಿಲಿ ದುಃಖ ಸನನ ಕರೆಸುವುದು ।
 ಸೇರಿಸುವುದವನಿಯನು ಮೇಣಿದು
 ಭಾರವೇ ನಮ್ಮ ರಮನೆಗೆ ವಿ
 ಸ್ತಾರದಿಂದವೆ ಚಿತ್ತವಿಸಿ ಯನುತತ್ತ ಮುಂತಾದ ॥

೩೮

ತಂದೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳದೇ ಇರಲು ಹಿಂದಿರುಗುವಿಕೆ.

ಮುನಿಸಿನಲಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ತನ್ನ ರ
 ಮನೆಗೆ ತಿರುಗಿದನತ್ತ ನಾರೀ
 ಜನವನೆಲ್ಲವ ಬೀಳುಕೊಟ್ಟನು ಬೈದು ಖಾತಿಯಲಿ ।

ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ಬಂದು ಹೇಳಿದುದು.

ಮನಕದಡಿ ಕಾತರಿಸಿ ಗಂಗಾ
 ತನುಜಗುರುಜದ್ರೋಣಗೌತಮ
 ರನುಚಿತಪ್ರಾರಂಭಭೀತರು ¹ ಬಂದರೊಗ್ಗಿನಲಿ ॥

೩೯

ರಾಯನಿಹ ಹದನೇನು ನಿದ್ರಾ
 ನಾಯಿಕೆಯ ಮೇಳವದಲಿರ್ಪನೆ
 ಜೀಯ ಯೆನಲೊಳಹೊಕ್ಕು ನಿಂದರು ನೃಪಸಮೀಪದಲಿ ।
 ಆಯಿತೇ ನಾವೆಂದ ನುಡಿಯದು
 ಹೋಯಿತನಶನದಿಂದ ದೇಹದ
 ಬೀಯದಲಿ ಸಂಕಲ್ಪ ಗಡ ಹೇಡೆಂದನಾಭೀಷ್ಠ ॥

೪೦

ದುರ್ಯೋಧನೋಕ್ತಿ.

ಈಸುದಿನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸಾಖ್ಯವಿ
 ಲಾಸದಲಿ ಬಳಸಿದನು ಸಾಕಿ
 ನ್ನೀ ಶರೀರವ ನೂಕಿ ನಿಲುವೆನು ಮುಕ್ತಿರಾಜ್ಯದಲಿ ।
 ಆಶೆಯವನಿಯೊಳ್ಳ ವಿಷಯಾ

ಭ್ಯಾಸಕೊಮ್ಮೆ ವಿರಕ್ತಿದೇಸೆಯಹು
ದೈಸಲೇ ಗುರು ನೀವು ಬೆಸಸುವುದೆಂದನಾಭೂಪ || ೪೦

ಭೀಷ್ಮಪ್ರತ್ಯುಕ್ತಿ.

ಕೇಳಿದೆವು ಹಿಂದಾದ ಖೇಚರ
ರೂಳಿಗವನೆಡಹಾಯ್ದು ನಿನ್ನವೆ
ರೋಲಗಿಸಿದಂದವನು ನಿನಗದಖಂಡ ಪರಿಭವವೆ |
ತಾಳದಂತಿರಲವರ ಕರೆಸುವೆ
ವೇಳು ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ನಿನಗಿ
ನ್ನಾಳುಗೇಲಸದೊಳಿರಿಸಿ ನಡೆಸುವೆಂದನಾಭೀಷ್ಮ || ೪೧

ದುರ್ಯೋಧನನು ತನ್ನ ದುಃಖವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ.

ಮೊದಲು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಿಗೆ ನಾ ಜನಿ
ಸಿದನು ಬಟಿಕೀದೇಹ ಧರ್ಮಜ
ನುದರದಿಂದವೆ ಬಂದುದಿನ್ನವರೊಡನೆ ಮತ್ಸರವೆ ||
ಅದು ನಿಲಿ ದುರ್ವಿಷಯವೈರಾ
ಗ್ಯದಲಿ ದೇಹವ ಬಿಡುವೆನಲ್ಲದೆ
ಬೆದಲುಮನಸಿನೊಳಿಲ್ಲ ಬಿಜಯಂಗಳೈಯ್ಯಿ ನೀವೆಂದ || ೪೨

ಆಗ ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳ ವಚನ.

ನಾವು ಪಡಿಬಾಹಿರರು ಬೀಯದ
ಸೇವಕರು ಸಮ ಹಂತಿಕಾಹರಿ
ಗೀವುದೈಸಲೆ ದೃಢಮುದ್ರಿತಾಂತರ್ಮಾನಸಾವೃತವೆ |
ಭೂವಧುವ ಬೋಳವಿಸು ತಾವನು
ಜೀವಿಗಳು ತನ್ನೊಲಿದುದಾಗಲಿ
ಸಾವುದನುಚಿತವೆಂದು ನುಡಿದರು ಭೀಷ್ಮಗುರುಕೃಪರು || ೪೩

ಎಮ್ಮ ನುಡಿಗಳು ಪಥ್ಯವಾದೊಡೆ
ನಿಮ್ಮ ಕರ್ಣಾದಿಗಳ ಕರೆಸುವು

ದಿಮ್ಮ ನುಡಿಗವರೆಂದ ಮಾತನುಸಾರಿ ಯೆನಿಸಿದರೆ !

ಬಮ್ಮ ಕೈಕೊಂಬುದು ವೃಥಾ ನೃಪ

ಧರ್ಮವನು ಬಿಡಬೇಡ ಸಮರವೆ¹

ನೆಮ್ಮಿ ಸಾವುದು ಗರುವರಿಗೆ ಗುಣವೆಂದರವರೆಂದು² || ೪೫

ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳ ಮಾತನ್ನು ನಡೆಸದೇ ಇರಲು ಅವರು
ಹಿಂತಿರುಗಿದುದು.

ಕದನವಾರಲಿ ಪಾಂಡುಸುತರಲಿ

ಕದನವಾಡುವುದುಚಿತವೇ ನಮ

ಗಿದಿರು ಬಟಕಾರುಂಟು ಭಾರತವರುಷಭೂಮಿಯಲಿ |

ಇದನಜಿದು ಸಂಕಲ್ಪಭಂಗಾ

ಸ್ವದವ ಮಾಡುವುದುಚಿತವೇ ನಿಜ

ಸದನಕಭಿಮುಖರಾಗಿ ಕರುಣಿಪ್ರದಿಂದನವನೀಶ || ೪೬

ಐಸಲೇ ದೈವೋಪಹತಮನ

ದಾಸಉರಿದಡಗುವುದು ನಾ

ವೇಸನೊಲಿದೊಡಾಗದವರೇ ಬಂದು ನಿಲಿಸುವರು |

ಕರ್ಣಾದಿಗಳ ಆಗಮನ ಮತ್ತು ಭಾಷಣ.

ಈಸಲಿ ಮರಳುವೆನೆನುತ ನಿಜ

ವಾಸಕೈದಿದರಿತ್ತಮೋಹಿದು

ವಾಶಕುನಿಕರ್ಣಾದಿಗಳ ದಂಡಿಗೆಗಳೊಗ್ಗಿನಲಿ || ೪೭

ಹೊಕ್ಕು ರಾಯನ ಕಂಡರನಿಬರು

ಹೊಕ್ಕು ಹುಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಹರ ಹರ

ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆಯೇನಿದಗ್ಗದ ಸಾರ್ವಭೌಮರಿಗೆ |

1 ಸಮರವೋ, ಟ. 1 ಕದನವ, ಜ. 2 ಗುಣವು ಗರುವರಿಗಿಂದನಾಭೀಷ್ಠ, ಚ.

2 ಳೊಮ್ಮೆಸಾವುದು ಗರುವರಿಗೆ ಗುಣವೆಂದ ನಾಭೀಷ್ಠ, ಟ.

2 ನೆಮ್ಮುವುದು ತಾನಕಟಗುಣವಲ್ಲೆಂದನಾಭೀಷ್ಠ, ಜ.

ಸಿಕ್ಕುವನು ಹಗೆ ತನಗೆ ತಾನೇ
 ಸಿಕ್ಕುವನು ಹಗೆಗಳಿಗೆ ಲೋಕದೊ
 ಳ್ಳಕ್ಕ ಜವೆ ಜಯವಿಜಯವೆಂದರು ಕರ್ಣಶಕುನಿಗಳು || ೪೮

ಹರಿಬ ಬೇಕೇ ಮತ್ತೆ ಗಂಧ
 ವರ್ಗಿಗೆ ದೂತರನಟ್ಟು ಭೀಮನ
 ನರನೊಳನುಸಂಧಾನವೇ ನಾಲ್ಕೆಂಟುದಿವಸದಲಿ |
 ಧರೆಯೊಳವರಿರದಂತೆ ಧಟ್ಟಿಸಿ
 ತೆರಳಚುವವಕಟಕಟ ದರ್ಭೆಯ
 ಹರಿಹಿ ಹಕ್ಕೆಯನಿಕ್ಕಲೇಕೆಂದೊದಜ್ಜಿದರು ಖಳರು || ೪೯

ದೂತರಮರರಿಗಟ್ಟುವೆನೆ ತಾ
 ಬೂತು ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಕೂಡೆ ವಿ
 ಘಾತಿ ಕೈಯೊಡನುಚಿತವೇ ಕೆಡೆನುಡಿಯದೇ¹ ಲೋಕ |
 ಈತನುವನೀಪರಿಯಲೇ ನಿ
 ಧೂ ತನನು ಮಾಡುವೆನು ನಮ್ಮನು
 ಜಾತನಲಿ ಭೂವಧುವ ಸೇರಿಸಿ ಬದುಕಿ ನೀವೆಂದ || ೫೦

ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಬಪ್ಪದೆ ಇರಲು ಅವರು ಹಿಂತಿರುಗುವಿಕೆ.

ನಿನ್ನೊಡನೆ ಹುತವಹನ ಹೊಗುವೆವು
 ಮುನ್ನಣೆಯ ಮಾತಲ್ಲ ನಿನ್ನಿಂ
 ಮುನ್ನ ಮುಂಡಿತಶಿರದೊಳುಚಿವೆವು² ತೀರ್ಥ-ಯಾತ್ರೆಯಲಿ |
 ಎನ್ನ ಮನ³ ವೀಸೊಬಲನ ಮನ⁴
 ವಿನ್ನು ಕೆಲರಲಿ ಬಿಡಿಸುವುದೆ ಬೇ
 ಟುನ್ನು ಮಾತೇಕೆನುತ ಮುಖದರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ || ೫೧

¹ ನುಡಿದುದೇ, ಟ. ² ಳೆನೆವೆವು, ಚ. ³ ಮತ, ಚ. ⁴ ಮತ, ಚ.

ದುಶ್ಯಾಸನನು ಬಂದು ಮಾತನಾಡಿದುದು.

ಉಲಿವ ಭಟ್ಟರ ನಿಲಿಸಿದನು ಸಮ
ನಲನ ಹೊಗಳುವ ವಾಹಕರ ಕಳ
ಕಳವ ನಭಕೊತ್ತಿದನು ಕಹಳಾರವಕೆ ಕೋಪಿಸುತ |
ತಲೆ ಮುಸುಕಿನಲಿ ತಾಪಿದೊಡಲಿನ
ತಳಿತದುಗುಡದ ಮೋಷಿಯಲಿ ಕುರು
ಕುಲಭಯಂಕರನೈದಿದನು ದುಶ್ಯಾಸನನು ನೈಪನ ||

೫೬

ಹೊಕ್ಕನೊಳಗನುರಾಯನಂಘ್ರಿಯೊ
ಳೊಕ್ಕನೊಡಲನು ಲೋಚನಾಂಬುಗ
ಳೊಕ್ಕದುವು ನೆನೆನೆದು ಸಲೆ¹ ಕರಣೇಂದ್ರಿಯಾದಿಗಳು |
ಬಿಕ್ಕಿದನು ಬಿರಿಬಿರಿದು ಸೆಣೆಗಳು
ಮುಕ್ಕುಣಿಸಿದುವು ಕೊರಳಹೃದಯದೊ
ಳೊಕ್ಕಲಿಕ್ಕಿ ತು ಶೋಕಪಾವಕವಾನ್ಮಪಾತ್ರಜಗೆ ||

೫೭

ಅನುಜನದ್ಭೃತಶೋಕರಸದಲಿ
ಕೊನರಿತರಸನ ಮೋಹ ಕುರುಕುಲ
ವನಪರಶು ಕುಳ್ಳಿದನೊಯ್ಯನೆ ಮಾನಿನಿಯ ಮಲಗಿ |
ನಿನಗಿದೇನುಬೈಗವೀಹ
ಸ್ತನಪುರದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸಿರಿ ರಿಪು
ಜನಪರಿಗೆ ಹುರುಡಿಸಳ ಹೇಚೆಂದೆತ್ತಿದನು² ಹಣೆಯ ||

೫೮

ಸೆಳೆದು ಬಿಗಿದಪ್ಪಿದನು ಲೋಚನ
ಜಲವ ತೊಡೆದನು ಪಾಂಡುಪುತ್ರರು
ಸೆಳೆದು ಕೊಳ್ಳರೆ ನಲನನಕಟಾ ಮತ್ತರೋಹ್ಲದಲಿ |
ಕುಲವ ನೀನುದ ರಿಸು ಸೇಸೆಯ

¹ ಕಳವಳಿಸಿದುವು, ಚ. ² ಹುದುಗೊಳಿಸದೇಳೆಂದೆತ್ತಿದನು, ಟ

¹ ಕರಣೇಂದ್ರಿಯಾದಿಗಳುರಿರುವಿನ್ನೇನು, ಡ.

ತಳವೆ ತಾ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಬಲಿದಿ
 ನ್ನಜಲದಿರು ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶವ ಬಡೆನು ತಾನೆಂದ || ೫೫
 ಅಜದೊಡವೆ ಭವತ್ಪರೋಕ್ಷದೊ
 ಳುಟಿವೆನೇ ನಿನ್ನ ರಸಿ ಧರೆಗಾ
 ನಳುಪುವೆನಿ ನಿನ್ನ ಟಿವನೀಕ್ಷಿಸ ಧೈರ್ಯ ತನಗುಂಟೆ |
 ನೆಲನ ಕುಂತಿಯ ಮಕ್ಕಳಕ್ಕೆ
 ಕೊಳಲಿ ಮಾಣಲಿ ಸಿರಿಗೆ ಸೇಸೆಯ
 ತಳವರಿಗೆ ತಿಳಿ ನಿನ್ನ ಬಿಡದಿಹ ಭಾಷೆ ತನಗೆಂದ || ೫೬
 ಧಾತುಗೆಡಲೇಕೀಸು ಕಾತೊಡೆ
 ಬೀತುಹೋಹುದು ಬೀತಮರನೇ
 ಕಾತಿಹುದಲೈ ಹತ ವಿಧಿಗೆ ವಿಪರೀತಕೃತಿ ಸಹಜ ||
 ಆತಗಳ ನಮಗುಪಕರಿಸಿ ವಿ
 ಖ್ಯಾತರಾದರು ಮರಳ ತಾ ವಿ
 ನ್ನಾತಗಳನಲಿಸುವುಪಾಯವ ಕಂಡೊಡೇನೆಂದ || ೫೭
 ಮರಳು ತನ್ನ ವೃಥಾ ಖಳಾಡಂ
 ಬರವಿದಲ್ಲದೆ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ
 ಪರಿಭವಿಸಲೊಡಬಡುವರೇ ವಿದುರಾದಿಬಾಂಧವರು¹ ||
 ಅರಮನೆಗೆ ನೀ ಹೋಗು ಹಸ್ತಿನ
 ಪುರಿಗೆ ನೀನರಸಾಗು ಮೋಹದ
 ಮರಳುತನವೀಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮವಿದೆಲ್ಲ² ಕೇಳಂದ || ೫೮
 ಮಗಗೆ ಮುನಿವನು ತಂದೆ ತಂದೆಗೆ
 ಮಗ ಮುನಿವನೊಡಹುಟ್ಟಿದರು ಬಲು
 ಸಗೆ ಕಣಾ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಭೂಪರಿಗೆಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಯಿದು ||
 ಜಗದ ಪರಿವಿಡಿ ನಮ್ಮ ದಲ್ಲದೆ

¹ ಬಾಹಿರರು, ಕ. ಖ. ಚ.

² ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮದೊಳಿಲ್ಲ, ಚ

ಸೊಗಸಿ ರಾಜ್ಯವನಿತ್ತೆ ನೀನಿದ
ಮೊಗುಚಿದರೆ ತನ್ನಾಣೆ ಯೆನುತಪ್ಪಿದನು ಸಹಭವನ ¹ || ೫೯

ದುಶ್ಯಾಸನನು ಹಿಂತಿರುಗಿದುದು.

ಭ್ರಾಂತಿಯೇಕೆ ಭವತ್ಪರೋಕ್ಷದ
ಲಂತಕನ ಪುರವಲ್ಲದುವೀ
ಕಾಂತೆಗಳುಪಿದನಾದರೊಡಹುಟ್ಟಿದನೆ ನಿಮ್ಮಡಿಯ ||
ಸಂತವಿಡುವೀಮಾತು ಸಾಕಿ
ನ್ನಂತಿರಲಿ ನಿಮಗೇನು ಹದನಾ
ತಂಕನೊಳೀಹದನನೀಕ್ಷಿವೆನುತ ² ಹೊಪವಂಟ || ೬೦

ನಗರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಪುರಜನರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳೆ ಬಚೆಕ ಹಸ್ತಿನ
ಪುರದ ನಿಖಿಳಶ್ರೇಣಿಕುಲನಾ
ಗರಿಕಜನಪರಿವಾರ ಮಂತ್ರಿಪಸಾಯ್ತು ಪೌರಜನ ||
ಅರಸ ಬಿಜಯಂಗೈದು ನಮ್ಮನು
ಹೊರವುದಲ್ಲದೊಡಾವನಾಂತರ
ವರಕೆ ಸೇಮವ ಕೊಡುವುದೆಂದೊಡಹುದರು ತಮತಮಗೆ || ೬೧

ದುಶ್ಯಾಸನನೇ ಮುಂದೆ ನಿಮ್ಮಗರಸಾಗುವನೆಂದು ಹೇಳುವಿಕೆ.

ಪುರಜನದೊಳವರವರ ಮುಖ್ಯರ
ಕರೆಸಿದನು ದುಶ್ಯಾಸನನು ನಿಮ
ಗರಸು ನೈವನೀತಿಯಲಿ ಪಾಲಿಸುವನು ಮಹೀತಳವೆ ||
ಧರೆಯನಾತಂಗಿತ್ತೆ ತನಗೀ
ಸುರನದಿಯ ತೀರದಲಿ ಕಾಶೀ
ಶ್ವರನ ಸನ್ನಿಧಿಯಿರುವು ಘಟಿಸಿದುದೆಂದನಾಭೂಪ || ೬೨

¹ ತೆತ್ತಿದನು ಖಳಪತಿಯು, ಡ, ² ಯ್ತುಂತರದೊಳೀಹದನನೀಕ್ಷಿಪುದೆನುತ, ಚ,

ಹೀಗಿರುವಾಗ ದೈತ್ಯರು ಬಂದು ಸಹಾಯರಾಗಿರುವೆವೆಂದು
ಹೇಳಿದುದು.

ರಾಯನೀಪರಿನುಡಿದು ಜನಸಮು
ದಾಯವನು ಕಳುಹಿದನು ಸೂನೋ¹
ಪಾಯಸಾಪೇಕ್ಷನು ವರಸಮಾಧಿಯಲಿರಲು ರಾತ್ರಿಯಲಿ |
ದಾಯವಿದು ನಮಗೆಂದು ದೈತ್ಯನಿ
ಕಾಯ ಬಂದು ರಸಾತಳಕೆ ಕುರು
ರಾಯನನು ಕೊಂಡೊಯ್ದು ತಿಳುಹಿದರವರು ಸಾಮದಲಿ || ೬೩
ಅರಸ ನೀ ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶದಿ
ಮರಣದೀಕ್ಷಿತನಾದೆ ಗಡ ನಿ²
ಮೃರಸುತನಕನುಚಿತವ ಬಗೆದೈ ಕಾಳುಮಾಡಿದೆಲಿ³ |
ಸುರರು ಪಾಂಡುಕುಮಾರರಾಗವ
ತರಿಸಿದರು ಗೆಲವವದಿರಿಗೆ ತಾ
ವಿರಲು ಸುಡಲೀದೈತ್ಯವಂಶವನೆಂದರಾಖಳರು || ೬೪
ಸಾಯದಿರು ನಿನಗಿಂದ-ಮೊದಲು ಸ
ಹಾಯ-ರಾಹವಕೆ ರಿಪುಕಾಂ
ತೇಯರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಡ ನೀನು ತಿಲಾಂಶಭೂತಳವ |
ಲಾಯಸಹಿತೀಗಜರಥಾಶ್ವನಿ
ಕಾಯ ನಿನ್ನದು ದೈತ್ಯಸಚಿವಸ
ಸಾಯಿತರು ನಿನ್ನವರು ಸಾವೆವು ನಿನ್ನ ಸಮರದಲಿ || ೬೫
ಮಾನವರು ತಾವಿಂದು ನೀವೇ
ದಾನವರು ಗಂಧರ್ವರಿಂದಭಿ
ಮಾನವಮಗಕ್ಯಾಡಿಹೋಯಿತು ಹೇಜಲೇನದನು |
ಮಾನಿನಿಯ ಮೊದಲೆಯನಾಪವ

¹ ಸುಮನೋ, ಕ, ಖ, ಟ.

² ಗಡ ನೀ, ಟ.

³ ಮರಗಳಲಾನಾವಿರುತಿರಲು ನಿನಗೇತಕೇ ಚಿಗತೆ, ಟ.

ಮಾನಸುತನ ಸರ್ಗವೆಚನವೆ
ನೇನ ಹೇಳುವೆನೆನುತ ಸುಯ್ಯನು ಕೌರವರ ರಾಯ || ೬೬

ನರರು ನೀವ್ ದಾನವರು ತಾವೆಂ

ದಿರದೊಡಹುಟ್ಟಿದರು ನಿಮಗಿ

ನ್ನರಸ ವೇಳೆಯಿತರು¹ ವೆಗ್ಗಳದೈತ್ಯಭಟರೆಲ್ಲ |

ಸುರಪುರದ ಸೂಳೆಯರ ಪಡಿಗವ

ನಿರಿಸುವರು ಗಂಧರ್ವರವದಿರ

ಕರುಳ್ ತಿಂಬೆವು ತಾವೆನುತ ಘರ್ಜಿಸಿತು ಖಳಸಿಕರ || ೬೭

ಎಂದು ಭೂಪನ ತಿಳುಹಿ ಕಳುಹಲು

ಬಂದು ಮರಳಿ ಮಹೀತಳಕೆ ತ

ನ್ನಿಂದುವದನೆಯ ಮಾತಿನಲಿ ನಿಂದಾತ ತಾನಾಗಿ |

ಬಂದನರಮನೆಗಖಿಳಜನವಾ

ನಂದರಸದಲಿ ಮುಖಿಗೆ ಪುರದಲಿ²

ಸಂದಣಿಸಿದುವು ಗುಡಿಗಳೊಸಗೆಯ ಲಳಿಯ ಲಗ್ನಿಯಲಿ || ೬೮

ಮತ್ತೆ ನೆಗ್ಗಿತು ನಯವಧರ್ಮದ

ಕುತ್ತುದಲೆ ನೆಗಹಿದುದು ಸತ್ಯದ

ಬಿತ್ತು ಹುರಿದುದು ಪಟ್ಟೆಗಟ್ಟಿತು ಮಿಗೆ ಕೃತಘ್ನತೆಗೆ |

ನೆತ್ತಿ ಕಣ್ಣಾಯ್ತಧಮತೆಗೆ ನಗೆ

ಯೊತ್ತಿತಾಹಿಡಿ ಸುಜನಮಾರ್ಗವ

ಕೆತ್ತುದಟಮಟವೀಸುಯೋಧನಸಾಮನಸ್ಯದಲಿ || ೬೯

ಮುಖಿದು ಕಳೆದನು ಬಂದಲಜ್ಜೆಯ

ಬಹನದಿನವನು ಮುಂದಣಾಪಹತಿ

ಗುಣುವದೈತ್ಯರ ಮೈತ್ರ್ಯದಲಿ ಹಿಗ್ಗಿದನು ನೆನೆನೆನದು |

ಮುಖುದುದಿನ್ನಿನಹಿತದರ್ಪದ

¹ ವೇಳೆಯಿತರು, ಕ. ಖ. ಚ.

² ಪುರನು, ಕ. ಖ.

ಹೊಜಿಗೆ ಯೆಂದುತ್ತ ವೆದಲವನಿಪ
ಮೊಜಿದನಧ್ವರಣಾಲೆಯಲಿ ಮಾಡಿದ ಮಹಾಕ್ರತುವೆ || ೩೮

ಕೇಳಿದರು ಪಾಂಡವರು ಕುರುಭೂ
ಪಾಲಕನ ಸಂಕಲ್ಪವನು ಪಾ
ತಾಳದಲಿ ಸುರವೈರಿವರ್ಗದ ಸಾರಸಂಗತಿಯ |
ಮೇಲಣಧ್ವರಕರ್ಮವನು ನಗು
ತಾಲಿಸಿದರಡಿಗಡಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲನಂಭ್ರಮ ನೆನವೈತರ್ದರು ವೀರನಾರಣನ || ೩೯

ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಇ ಪ್ಪ ತ್ತ ಮೂ ರ ನೆ ಯ ಸಂಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ಚಂಡಬಲರಾಧೇಯನೆಡೆಗಾ
ಖಂಡಲನು ಬರಲಿತ್ತ ಕೊಟ್ಟನು
ಕುಂಡಲವ ಕವಚವನು ಪಡೆದನು ಸುರಪನಾಯುಧವೆ ||

ಕರ್ಣನಿಂದೊಡಗೂಡಿ ದುರ್ಯೋಧನನ ಚಿಂತೆ.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿಸ್ತೀ
ಪಾಲ ಕೌರವ ಘೋಷಯಾತ್ರೆಯ
ಮೇಲೆ ದೈವದಿ ಬಂದುದಕೆ ಧರ್ಮಜನು ಮಾಡಿದುದ |
ಬಾಲಿಕೆಯ ನುಡಿ ಚಿತ್ರಸೇನನ
ಕಾಳಗದಿ ತನಗಾದ ಭಂಗದ
ಸೋಲವನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಲಿದನು ಕರ್ಣನೊಡಗೂಡಿ ||

ನಾಳ ಕರ್ಣನನೆಯಿ ಸುರಪತಿ
 ಲೀಲೆಯಲಿ ಕುಂಡಲವ ಕವಚವ
 ಕೋಟುಗೊಂಡೈತಪ್ಪನೆ ರವಿಯುಖಿದು ಮನದೊಳಗೆ |
 ಹೇಳುವೆನು ಕರ್ಣಂಗೆ ಶಕ್ರನ
 ಬೇಳುವೆಗೆ ಸಿಲುಕದಪರಿಯನೆಂ
 ದಾಲಿಸುತ ರವಿಯಿದ್ದ ನಿತ್ತಲು ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ || ೧

ಇರುತಿರುತ ರವಿಸೂನು ಗಂಧ
 ವರ್ಲಿ ತನ್ನಯ ಕೀರ್ತಿಲತೆ ಪೈ
 ಸರಿಸಿದಂದವನೈದೆ ಚಿಂತಿಸುತಿರಲು ರಜನಿಯಲಿ |
 ತರಣಿ ಕಂದನ ನೋಹದಿಂದವೆ
 ಧರೆಗೆ ಬಂದನು ನಾಗನಗರಿಯ
 ನಿರದೆ ಬಂದಸನ್ನರ್ಥರಾತ್ರಿಯೊಳರಸ ಕೇಳೆಂದ || ೨

ತರಣಿ ನಡುವಿರುಳ್ಳದಿ ಕರ್ಣನ
 ಹೊರೆಯೊಳಾವಿಭವಿಸಲಾಗಳ
 ಸುರವರಿಯನಾಗಮನವಾಕ್ಸಿ ಕವಿದೇನೆಂದ |
 ಬರಲಿಕಾತನ ಮನೆಯ ಕಾಹಿನ
 ಚರರಜಿಯದಂದದಲಿ ಕರ್ಣಗೆ
 ಸರಿಯೆ ನಳನಹುಷಾದಿರಾಯರು ಪ್ರಣ್ಯದೇಡ್ಗೆ ಯಲಿ || ೪

ಭರದಿ ಮೈಮುಖಿದಿದ್ದ ಮಂಚದೊ
 ಳರದೆ ಕೆಲಸಾರುತ್ತ ತನುವನು
 ಭರಿತಪುಳಕದ ಬಳವಿಯಲಿ ನೋಡಿದನಿದಾರೆನುತ |
 ಹರಿಯೊ ಗಮನಿಯು ಹರನೊ ಬರುವನು
 ಹರಿಯೊ ನಿಜಮಾರುತಿಯೊ ದೇವೋ
 ತ್ತರನು ಸಾಕ್ಷಾದ್ಧ ರಿಯೆನುತ ಮೈಯ್ಯಿಕ್ಕಿದನು ಪದಕೆ || ೫

ಬಾಗಿಲಿ ಬಂಧನವು ಸಡಿಲವೆ
 ಈಗ ದೀಪಜ್ವಾಲೆ ಮೆಸುಳಿದು
 ವೀಗ ನೀವೆಂತ್ತಿಲ್ಲಿಗೈದಿದರೆನುತ ಬೆಟಿಗಾಗೆ |
 ಯೋಗದಿಂದನೆ ನಿಜವೆ ತೋಪುಸ
 ಲಾಗ ರವಿಸುತ ಹರುಷದಲಿ ತಲೆ
 ವಾಗಿರಲು ಕೈವಿಡಿದು ಮಗನನು ನುಡಿಸಿದನು ತರಣಿ || ೬

ಕರ್ಣನಿಗೆ ಸೂರ್ಯನ ಹಿತೋಕ್ತಿ.

ಮಗನೆ ಕೇಳೈ ಸುರಪನೆಯ್ದು ವೆ
 ನಗಡುಗೊಳಸಲು ಕವಚವನು ನೀ
 ತೆಗೆದು ಕೊಡದಿರು ಕುಂಡಲವನೀಯದಿರು ನೀನೆನಲು |

* ಮುಗಿದ ಕರದಲಿ ನುಡಿದನಾಗಳೆ

ಗಗನಮಣಿಯನು ನೋಡುತ್ತವೆ ಮಿಗೆ
 ಸುಗಮವೇ ಸಂಸಾರ ನಿತ್ಯವೆ ತಾತ ಕೇಳಂದ || ೭

ನಾಕುಮುಖದಲಿ ಕಮಲಸಂಭವೆ
 ಲೋಕವನು ನಿರ್ಮಿಸುವನದಜೊಳು
 ಕಾಕನೈಯ್ದು ವೆ ನಿಜಮನುಷ್ಯ ಶರೀರಿ ತಾನಾಗಿ |
 ಬಕರಿಸುವೀವಿಷಯಧರ್ಮವಿ
 ವೇಕೆ ತನಗೀ ಸತ್ಯವೊಂದೇ
 ಸಾಕು ಕೇಳಲೆ ತಂದೆ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾಕರ್ಣ || ೮

ಕರ್ಣನು ಅದನ್ನೊಪ್ಪದೆ ತನ್ನ ಔದಾರ್ಯವನ್ನು
 ಹೊಗಳಿಕೊಂಡುದು.

ಆಡಿದರೆ ಚಿತ್ತದಲಿ ಖತಿಯನು
 ಮಾಡಬೇಡಲೆ ತಾತ ತನಗೀ

* ಮುಗಿದ ಕರದಲಿ ನುಡಿದನಾಕಲಿ

ಯುಗದ ಕರ್ಮದ ದೇಹವಿದನಾ

ನೋಗಸುವೆನೆ ಸತ್ಕೀರ್ತಿ ಧರ್ಮವೆ ತನಗೆ ಗತಿಯೆಂದ, ಬಿ.

ಗೂಡಿನಲಿ ಹಿತವಿಲ್ಲ ಕಾವೂದಿಗಳಿಗಾಶ್ರಯವೆ |
 ಮಾಡಿ ದೃಢವನು ಶಿಬಿದಧೀಚಿಯು
 ಗೂಡಿದೀಜೀಮೂತವಾಹನ
 ರೂಢಿಗಿವರೊಳಗಿದರ್ ಕೀರ್ತಿಯನಚಿವನಲ್ಲೆಂದ ||

F

ತನಯನಿಂಗಿತವೆಚಿದು ತನ್ನಯ
 ಮನದೊಳಗೆ ಮತ್ತೊಂದುಪಾಯವೆ
 ನೆನೆದು ರವಿ ನುಡಿಸಿದನು ಕಂದನ ಮೇಲಣೊಲವಿನಲಿ |
 ಅನುಪಮದ ಶಕ್ತಿಯನು ನೀನಾ
 ದನುಜರಿಪುವಿನಲೀಸಿಕೋ ಯೆಂ
 ದಿನಾತ ರವಿಯುಡವಿದನು ಗಗನವನರಸ ಕೇಳೆಂದ ||

೧೦

ತರಣಿಯಂತರ್ಥಾನದಲಿ ನಿಲೆ
 ತರಣಿನಂದನ ಹರುಷಚಿಂತಾ
 ಭರದಲಿದ ನು ರಜನಿಸುಡಗಿದುದರುಣನುದಯದಲಿ |
 ಹರಿಯ ನಾಮವ ನೆನೆಯುತಂಗವೆ
 ಮುಖಿಯುತುಪ್ಪವೆಡಿಸಿದನುರುತರ
 ತರಣಿಗರ್ಘ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮಾಡಿದ ಭಕ್ತಿಭಾವದಲಿ ||

೧೧

ವಿಪ್ರವೇಷಧಾರಿಯಾಗಿ ಇಂದ್ರನು ಬಂದುದು.

ಬಂದುದಿನ¹ ಶತಮನ್ಯು ವಿಪ್ರರ
 ಚಂದದಲಿ ನಡೆತಂದು ಕರ್ಣನ
 ಮಂದಿರಕೆ ಬರಲಾತನಿದಿರೆದ್ದವರ ಸಂತೈಸಿ |
 ತಂದು ಜಲವನು ಪದಯುಗವೆ ತೊಳೆ
 ದಂದು ಪೀಠದಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಪದ
 ಕಂದು ನಮಿಸಿದನರ್ಘ್ಯವಿತ್ತಾದರಿಸಿ ಮನ್ನಿಸಿದ ||

೧೨

ಏನು ಬಿಜಯಂಗೈದ ಹದನನು
 ಮಾನನಿಧಿ ನೀವ್ ಬೆಸಸಿ ಯೆನೆ ರವಿ
 ಸೂನುವಿಂಗಿತವಜಿಯುತಾಶೀರ್ವಾದವನು ಮಾಡಿ |
 ಸಾನುರಾಗದಿ ಹರಸಿದರೆ ವರ
 ಭಾನುನಂದನ ಮೆಚ್ಚಿ ನಿಮ್ಮಡಿ
 ಯೇನುವನು ವರಿಸಿದುದನಿತ್ತಪೆನೆಂದನಾರ್ಕಣ ||

೧೩

ಇಂದ್ರನು ಕವಚಕುಂಡಲಗಳನ್ನು ಬೇಡಿದುದು.

ಕೊಡು ತನಗೆ ನೀನಿಂದು ಕವಚವೆ
 ದೃಢತರದ ಕುಂಡಲವೆನೆನಲಾ
 ನುಡಿಗೆ ರವಿಸುತ ಬಡುಗದಲಿ ಸೀಡಿದನು ನಿಜತನುವೆ |

ಕರ್ಣನ ದಾನ.

ಹಿಡಿ ಯೆನುತ ಕುಂಡಲವೆ ಕವಚವೆ
 ನೊಡನೆ ತಾ ಧೈರ್ಯದಲಿ ಶಕ್ರಗೆ
 ಕೊಡಲು ನಿಜರೂಪಿನಲಿ ನಿಂದನು ಬಿಗಿದಬೆರಿಗಿನಲಿ ||

೧೪

ದೇವದಾನವ ಯಕ್ಷಗಂಧ
 ವಾವಳಿಯ ಸುಭಟರಲಿ ಬಿಚ್ಚಿ
 ನ್ನ ವಸಾಹಸಿಧೀರನೆಂಬುದನಖಿದುದಿಲ್ಲವಲ |
 ಭಾವಿಸಲು ಸರ್ವಾಂಗರಕ್ತದಿ
 ಪೂವಲಿಯ ಮಾಡಿದನು ವೀರರ
 ದೇವನೀನೆಂದಿದ್ರ ಕೊಂಡಾಡಿದನು ಭಾನುಜನ ||

೧೫

ಮೆಚ್ಚಿ ದೆನು ರವಿಸುತನೆ ನೀ ಮನ
 ಮೆಚ್ಚಿ ದುದ ವರಿಸೆನಲು ತಾ ನೆನೆ
 ದಚ್ಚೆಯ ಬೇಡಿದನು ಶಕ್ತಿಯನೀವುದೆನಗೆನಲು |

ಇಂದ್ರನು ತನ್ನಾಯುಧವನ್ನು ಕರ್ಣನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುದು.

ಬಿಚ್ಚಿ ಗವಸಣಿಗೆಯಲಿ ತನ್ನಯ
ನಚ್ಚಿ ನಾಯುಧವನ್ನು ಕರ್ಣನ
ನಿಚ್ಚಿ ಟದ ವನವೈದೆ ಹರುಷದಿ ಕೊಟ್ಟನಮರೇಂದ್ರ || ೧೬

ವರಿಸಿದನು ನಿನಗಾಂತರಿಪುಗಳ
ನೊಣಿಸಿ ಬಚ್ಚಿದು ತನ್ನನೆಯ್ದನೆ
ವರವಿದಕೆ ಪ್ರತಿಕಾರವಹವರವಿಲ್ಲ ಕೇಳೆಂದ |
ಹರಸಿ ಕರ್ಣನ ಬೀಜುಕೊಟ್ಟು
ದರಿಸಿ ಸುರಸತಿ ಚಿಗಿದನಭದ್ರದೊ
ಳುರುಪರಾಕ್ರಮಿ ಯಿದ್ದನಿತ್ತಲು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ || ೧೭

ಇಪ್ಪತ್ತಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಇ ಪ್ಪ ತ್ತ ನಾ ಲ್ಕ ನೆ ಯ ಸಂಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ರಾಯನರಸಿಯ ಹಿಡಿದೆಳೆವರಿಪು
ರಾಯದಳವನು ಮುಣಿದು ಫಲುಗುಣ
ವಾಯುಜರು ಪರಿಭವಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರು ಕಲಿಜಯದ್ರಥನ |

ಕೌರವನ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು ಸ್ವಂಧವನು ಕೇಳಿದುದು.

ಕೇಳು ಜನಮೋಜಯ ಧರ್ಮೀ
ಪಾಲ ಲೆಕ್ಕ ಕೆ ಸಂದುದಟವೀ
ಪಾಳಪರ್ಯುಟನ ಪ್ರಬಂಧಕೆ ವರುಷಹನ್ನೊಂದು |
ಮೇಲೆಮೇಲೊಳುವ ವಿಸತ್ಕ

ಲೋಲಕೋಲಾಹಲಿತಕಲುಷಕ

ರಾಳಕಾಲಾಂಬುಧಿಯೋಳಸಾಡಿದರು ಬೇಸಹದೆ ||

೧

ಸಿಂಧುದೇಶಕೆ ಬಂದನವನಿಪ

ಬಂಧಕೃತಿಯಲಿ ಬಚಕ ಬಿಡುಗಡೆ

ಯಂಧಭೂಪತಿಯಳಿಯ ಕೇಳಿದನಾಜಯದ್ರಥನು |

ಅಂಧತೆಯನೇನೆಂಬೆನ್ನೆ ಪ್ರತಿ

ಬಂಧಕರು ಬೇಡೆನಲು ಜಯದಭಿ

ಸಂಧಿಯಲಿ ಸೀವರಿಸೆ ಸಂವರಿಸಿದನು ಸೈನಿಕವ ||

೨

ನೆರಹಿದನು ಹದಿಮೂರುಸಾವಿರ

ಕರಿಘಟೆಯನ್ನೆವತ್ತು ಸಾವಿರ

ತುರಗವನು ಹದಿನೆಂಟುಸಾವಿರಕನಕಮಯರಥವ |

ಚರಣಚಾಪಟರೈದುಲಕ್ಷವೆ

ಬರಿಸಿದನು ಬಹುವಾದ್ಯರವ ದಿ

ಕಿರ್ರವೋಡೆಯೆ ಸೂಳೈಸೆ ಮೇಳೈಸಿದನು ಮೋಹರವ ||

೩

ಜೋಯಿಸರ ಮಾತನ್ನು ಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಹೊರಟುದು.

ಜೇಯ ಭಾಸ್ಕರಭೈರವರಶುಭ

ಸ್ಥಾಯಿಗಳು ಗುರುಮಂದರಭಿಭವ

ದಾಯಿಗಳು ವಿಪರೀತದೇಸೆ ಬುಧಶುಕ್ರರಾಹುಗಳ |

ಯಾಯಿಗಳಗಪಜಯ ನಿವಾಸ

ಸ್ಥಾಯಿಗೊಳ್ಳತು ಚಿತ್ತವಿಸೆ ಯೆನೆ

ಜೋಯಿಸರ ಜವನಿಕೆಗೆ ಸಿಲುಕೆನೆನ್ನುತ್ತ ಹೊಣವಂಟ ||

೪

ನಾನಾವಿಧ ಅಪಶಕುನಗಳು.

ಉರಿ ಹೊಗೆಯ ದಿಕ್ಕಿನಲಿ ಹಕ್ಕಿಗ

ಳೊಣಲಿದುವು ಗೋಮಾಯುರವನ

ಬರಿಸಿದುದು ದೇವದೇವಗಳಲಿ ಸೂಚಿಸಿತು ರಣಭಯವ |

ಬ

ದುರುಳನದ ಕೈಕೊಂಬನೇ ಕುರು
ನರಪತಿಯ ತತ್ಸಂಪ್ರದಾಯದ
ಗರುಡಿಕಾಪನಲಾ ಚತುಷ್ಟಯದುಷ್ಟಮಂತ್ರಿಗಳ || ೫

ಪಾಂಡವರ ಅಶ್ರಮದ ಬಳಿ ಬಂದು ಸ್ವಂಧವನು ಇಳಿದುದು.
ಭರದ ಪಯಣದ ಮೇಲೆ ಪಯಣದೊ
ಳುರುವಣಿಸಿ ನಡೆತಂದು ಪಾಂಡವ
ರರಸನಿಹ ವಿಮಳಾಶ್ರಮದ ವಿಪಿನೋಪಕಂಠದಲಿ |
ಹರಹಿದುವು ಗುಡಿ ಗಜಹಯದ ಮಂ
ದಿರರಚನೆ ರಹಿಯಾಯ್ತು ಬಿಟ್ಟನು
ಕುರುನ್ಯ ಪಾಲನ ಮೈದುನನು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಂದ || ೬

ದೂತರೊಡನೆ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿದುದು.

ಏನ ನೆನೆದನೊ ದುಷ್ಟಮಂತ್ರವಿ
ತಾನದೀಕ್ಷಿತ ಕಳುಹಿದನು ಮದ
ನಾನುರಾಗದಲಾಭರಣವನುಲೇಪನಾದಿಗಳ |
ಸಾನುನಯದಲಿ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ
ಮೊನಿನಿಗೆ ಕೊಡಿ ನಿರ್ಜನದೊಳಬು
ಜಾನನೆಯ ಸೇರಿಸುವುದೆವೆಗೆಂದಟ್ಟಿದನು ಚರರ || ೭

ಬನದೊಳಡಗಿದರವರು ಕುಂತೀ
ತನಯರೈವರು ಬೇರಿಂಟೆಯಾಡಲು
ನೆನೆದು ಧೈರ್ಯನನಬುಜಮುಖಿಯಾಶ್ರಮದ ಕಾಹಿಂಗೆ |
ಮುನಿಜನಂಗಳ ನಿಲಿಸಿಕೊಂಡರು
ಧನುವ ಬೆಂಬತ್ತ ಕೆಗಳ ನೃಪ
ಜನಲಲಾಮರು ಬನಬನದಲಿ ಸಿದರು ಮೈಗಕುಲವೆ || ೮

ಹೋದರವರತ್ತಲು ವಿಕಾರವಿ
ನೋದಶೀಲರು ದುಷ್ಟರುಬುಟೆ

ಬೀದಿವೆರಿದುದು ಪರ್ಣಶಾಲೆಗೆ ಬಂದರಂಗನೆಯ |
 ಆದರಿಸಿ ಮುನಿಜನವನೊಯ್ಯನೆ
 ಕೈದುಗಳ ಹೊಣಿಗಿರಿಸಿ ದೂರದ
 ಲಾಡುರಾತ್ಮರು ಕಂಡು ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕಿ ದರು ವಾನಿನಿಗೆ ||

೯

ದೇವಿ ಚಿತ್ತೈಸುವುದು ನಿಮ್ಮಯ
 ಭಾವ ಕೈರವನ್ನಪನ ವೈದ್ಯನ
 ಭಾವಿಸಲು ದುಶ್ಯಳಯ ರಮಣನು ಕಲಿಜಯದ್ರಥನು |
 ಈವಿವಿಧರತ್ನಾಭರಣ ಪ
 ಟ್ಕುವಳಿಯನನುಲೇಪನಾದಿಯ
 ಪಾವುಡವನವಧರಿಸಬೇಕೆಂದಿಚುಹಿದರು ಮುಂದೆ ||

೧೦

ಎಸೆವಳೇ ದುಶ್ಯಳ ಜಯದ್ರಥ
 ಕುಶಲನೇ ಪಾವುಡುವನೀವೊ
 ಪ್ಪಿಸುವುದೊಡೆಯರ ಮುಂದೆ ಬಿಜಯಂಗೈವರೀಕ್ಷಣಕೆ |
 ಶಿಶುಗಳಾವೆಮಗೀಸ್ವತಂತ್ರದ
 ಯೆಸಕವೆಲ್ಲಿಯದಕಟವಸ್ತು
 ಪ್ರಸರವೆಮಗೇಕೆಂದು ನುಡಿದಳು ನಳನಮುಖಿ ನಗುತ¹ ||

೧೧

ನಾರಸೀರೆಯನುಡುವೆವೆಮಗಾ
 ಹಾರವೇ ಫಲಮೂಲತತಿ ಶೃಂ
 ಗಾರವೆಮಗೆ ಪತಿವ್ರತಾಗುಣವಲ್ಲದಿತರದಲಿ |
 ಸೇರುವುದೆ ಮನವಿದನು ಪಾಂಡುಕು
 ಮಾರರಿಗೆ ತೋಣಿಸುವುದೈ ಬೀ
 ಡಾರವನು ಬಿಡಿ ಬೇಣಿ ವನದೊಳಗೆಂದಳಬುಜಾಕ್ಷಿ ||

೧೨

ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸದೆ ಇರಲು ಸೃಂಧವನಿಗೆ ತಿಳಿದುದು.

ತಾಯೆ ನೀನಿವನೊಪ್ಪುಗೊಂಬುದು

ರಾಯ ಬಡನೆನೆ ಮತ್ತೆ ಪಾಂಡವ

ರಾಯರಿಗೆ ಪಾವುಡವನಟ್ಟು ವವಿವನುಪೇಕ್ಷಿಸದೆ |

ಆಯತಾಂಬಕಿ ತೆಗಿಸಿ ಯೆನೆ ನಡಿ

ರಾಯಸವಿದೇಕೆನುತ ದೂತರ

ನಾಯುವತಿ ಜಜಿದೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕಳು ತಳಿರ ಮಂಟಪವ || ೧೩

ಮೆಸುಳಿತವದಿರ ಮೋಹಿ ಕಾರ್ಯದ

ಬೆಸುಗೆ ಹತ್ತದೆ ಸತಿಯ ನುಡಿಯಲಿ

ರಸವ ಕಾಣದೆ ಖಾತಿಯಲಿ ಮರಳಿದರು ಪಾಳೆಯಕೆ |

ಸೃಂಧವನ ಬರುವಿಕೆ.

ಉಸುರಲಮ್ಮೆವು ಜೀಯ ಸೋಲಳು

ಶಶಿವದನೆ ಗುಣಸಾಮದಲಿ ಸಾ

ಧಿಸುವುದರಿದೆನೆ ತಾನೆ ನೋಡುವೆನೆನುತ ಹೊಟುವೆಂಟ || ೧೪

ಹೆಗಲಹಿರಿಯುಬ್ಬಣಕತಾರಿಯ

ಬಿಗಿದುಡಿಗೆ ರತ್ನಾ ಭರಣ ರ್ಕುಗ

ರ್ಕುಗಿಸೆ ರ್ಕುಣರ್ಕುಣರವದ ರಭಸದ ಖಡಿಯ ಮಿಗೆ ಮೇಚಿಯೆ |

ಬಗುವಸಾಧುಜವಾಜಿಕತ್ತರಿ

ಯಗರುಪರಿಮಳದಂಗಸಾರದ

ವಿಗಡಹೊಕ್ಕನು ಬನವನಾಪಾಚಾಲಿಯಾಶ್ರಮವ || ೧೫

ತೊಲಗಿದುದು ಮುನಿನಿಕರವೀತನ

ಸುಳವ ಕಂಡು ಸುತೇಜದಲಿ ಖಳ

ತಿಲಕ ಬಂದನು ಪರ್ಣಶಾಲೆಯ ಮುಖದ ಮೆಂಟಕೆ |

ಸೃಂಧವನ ಮಾತು.

ಲಲನೆ ವೊಳಹೊಗಲೊಡನೆ ಹೊಕ್ಕನು
ನಳನಮುಖಿ ಬೃಂದವ ಜಯದ್ರಥ
ನಳುಕಲೇಕೌ ದ್ರೌಪದಿಯೆ ನೀನನುತ ಮಂಡಿಸಿದ || ೧೬

ದ್ರೌಪದಿಯ ಮಾತು.

ಬೆದಜಿಲೇತಕೆ ನಮ್ಮ ನಾದನಿ
ಮದವಳಿಗ ನೀನಾದರೊಡಹು
ಟ್ಟಿದನು ನೀನಹೆ ಯೆನಗೆ ನಿನ್ನಲಿ ಬೇಜಿ ಭಯವೇನು |
ಸದನವಿದು ಪತಿಶೂನ್ಯ ತಾನೆಂ
ಬುದು ಪತಿವ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ಯನುಚಿತ
ವಿದು ವಿಚಾರವ ಬಲ್ಲ ನೀನೆಂದಳು ಸರೋಜಮುಖಿ || ೧೭

ಅಹಹ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯವತಿಸ
ನ್ನಿಹಿತವಲ್ಲಾ ನಿನಗೆ ಹಲಬರ
ಮಹಿಳ ಸತಿ ಯೆನಿಸುವೊಡೆ ಸೂಳೆಯರೇಕಪುರುಷರಲಿ |
ವಿಹರಿಸುವರೇ ಲೋಕಧರ್ಮದ
ರಹಣಿ ರಚಿಸುವುದೈಸಲೇ ನಮ
ಗಿಹುದು ಮತವಲ್ಲದರೆ ಮಾಣಲೆನುತ್ತ ಮುಖದೊಡ್ಡ || ೧೮

ತರಳ ಮಿಗೆ ತಲ್ಲಣಿಸಿ ತಳಿರೋ
ವರಿಯ ಹೊಗುತಿರಲಟ್ಟ ಮೇಲುದ
ಬರಸೆಳೆದು ತುಣುಬಿಂಗೆ ಹಾಯ್ದು ಹಿಡಿದು ಕುಸುಬಿದನು |
ಬರಲಿದಳು ಹಾ ಭೀಮ ಹಾ ನೃಪ
ವರ ಧನಂಜಯ ಹಾ ಯೆನುತ ಕಾ
ತರಿಸೆ ಕಮಲಾನನೆಯ ಕಂಠವನವಚಿ ಹೊಣವಂಟ || ೧೯

ಮುನಿಜನಗಳ ಬುದ್ಧಿವಾದ-

ರಾಣಿವಾಸವೆಲಾ ಯುದ್ಧಿಷ್ಠಿರ
ನಾಣೆ ಬಿಡು ಬಿಡು ಯೆನುತ ಸುಜನ

ಶ್ರೀಣಿ ಯಡ್ಡೈಸಿದರೆ ಬೀಸಿದನವೆನ್ನ ಬಂಡೆಯವೆ |
 ರಾಣಿ ನಡೆ ನಡೆ ನಮಗೆ ಪಾಂಡವ
 ರಾಣಿ ಯಿಟ್ಟರು ಮುನಿಗಳಲ್ಲಿರ
 ಲಾಣಿ ತಪ್ಪುವದೆನುತ ಹೊಣಿವೆಂಟಿಸಿದನಾಶ್ರಮವೆ || ೨೦

ಬಡನೆ ಬಂದನು ಧೈರ್ಯಮುನಿ ಮೊಜ್ಜಿ
 ಯಿಡುತ ಘನರಕ್ಷೋಘ್ನ ಸೂಕ್ತವೆ
 ನಡಿಗಡಿಗೇ ಜಪಿಸುತ ಜಯದ್ರಘ ಬೇಡಬೇಡೆನುತ |
 ಮಿಡುಕುದೈತರಲಾಗಿ ಹೊಕ್ಕನು
 ಪಡೆಯ ಮಧ್ಯದ ರಥವನೇಜಿಸಿ
 ನಡೆದನವ ಸೂಟೆಯಲಿ ತಾಟಿಸಿ ರಥದ ವಾಜಿಗಳ || ೨೧

ಚೆಲ್ಲಿತೀ ಋಷಿವರ್ಗ ದೆಸೆದೆಸೆ
 ಗೆಲ್ಲ ಹರಿದರು ಬಾಯಮೋಹಿಯ
 ಪಲ್ಲವದಪಾಣಿಗಳ ಸೂಸುವಬಹಿಃಸಮಧೆಗಳ |
 ತಲ್ಲಣದ ತೋಪಿನ ವಿಷಾದದ
 ವೆಲ್ಲರಿಯ ಹೂದೊಡಬೆಗಳ ಹೊ
 ಯ್ವಲೆಗಳ ಋಷಿಜನವೆ ಕಂಡರು ಪಾಂಡುನಂದನರು || ೨೨

ಋಷಿಜನರಂದ ಅಲ್ಲಿನ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಕೇಳಿದುದು.

ಏನು ಗಜಬಜ ಋಷಿಜನಂಗಳೆ
 ಗೇನಪಾಯವು ನಮ್ಮ ಬನದಲಿ
 ದಾನವರ ದುರ್ಘಟದ ದುರ್ನಯವೆಲ್ಲಲೇ ಯೆನುತ |
 ಹಾ ನರೇಂದ್ರ ಮನೋಹರದ ಮೈಗೆ
 ಯಾನಿರೂಢಿಯ ಬಿಸುಟು ಬಂದನಿ
 ದೇನಿದೇನೂಳಿಗವೆನುತ ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ನಗುತ¹ || ೨೩

ಹೇಟಲಮೈವು ಜೇಯ ಸಿಂಧುನ್ಯ
ಪಾಲದಶಮುಖನಾದನಾಪಾಂ

ಚಾಲಿ ಚಾನಕಿಯಾದಳಂದಿನ ರಾಜಕಾರ್ಯವಿದು |

ಮೇಲೆ ರಾಘವತನದ ತೋಟಿಯ

ತೋಳ ಬಿಂಕವು ನಿಮ್ಮದೆನೆ ನರ

ಪಾಲನನುಜರು ನಗುತ ಹರಿದರು ಬಿಟ್ಟ ಸೂಟಿಯಲಿ || ೨೪

ಐದುವಡೆ ಮೇಣ್ಣಂ ತ್ರಸಿದ್ಧಿಯ

ಕೈದು ಮನೆಯಲಿ ಬೇಂಟೆಕಾಣಿ

ಕೈದು ಕೈಯ್ಯಲಿ ಸಮಯವಲ್ಲ ಮಹಾಸ್ತ್ರಕರ್ಷಣಕೆ |

ಮೈದುನನ ಮೈಸರಸಕೀಡುಲು

ಗೈದು ಸಾಲದೆ ತಂಗಿ ದುಶ್ಯಳ

ಯೈದೆತನ ಬಯಲಾಯ್ತೆನುತ ಬೆಂಬತ್ತಿದರು ಖಳನ || ೨೫

ಭೀಮಾರ್ಜುನಸ್ಯಂಧವರ ಯುದ್ಧ.

ಕಂಡರಡವಿಯಲವನನೇಲವೋ

ಭಂಡ ಭಂಡ ಹೋಗದಿರೆನುತ ಕೈ

ಗೊಂಡು ಸುರಿದರು ಸರಳನಾಪಿಂಗಳೆಯ ಸೇನೆಯಲಿ |

ಭಂಡರಿವದಿರು ತಾವು ಕಡುಹಿನ

ಖಂಡೆಯದ ಸಿರಿವಂತರಿವರು

ದ್ವಂಡಭಟರೆನುತಾಜಯದ್ರಥ ನಿಲಿಸಿದನು ರಥವ || ೨೬

ಸೆಣಿಸಹಿತ ತಾನ್ಯೆದುವೆನು ನಿಜ

ಪುರಿಗೆ ನೀವಾನುವುದು ಭೀಮನ

ನಿಖಿವುದರ್ಜುನನೊಡನೆ ನಿಮಗುಗ್ಗಡದ ಸಮರವಿದು |

ಇಖಿತಕಂಜದೆ ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ಯದ

ಹೊಣಿಗೆಯುಳ್ಳನವಾಯ ಬಿರುದಿನ

ಮುಖಕವುಳ್ಳಭಟಾಳಿ ನಿಲುವುದು ತಡೆವುದರಿಭಟರ || ೨೭

ಸೈಂಧವನ ರಥವನ್ನು ತಡೆದುದು.

ಎಂದು ವಾಘೆಯ ಕೊಂಡು ರಥವನು
ಮುಂದೆ ದುವ್ಯಾಳಿಸಿದನಿತ್ತಲು
ಹಿಂದೆ ನಿಂದುದು ಗಜರಥಾಶ್ವಪದಾತಿಚತುರಂಗ |
ಇಂದುಮುಖಿಸಹ ತೇರು ಹಾಯ್ದು
ಮುಂದೆ ಹೊಳ್ಳಗರಡ್ಡವಿಸಿದರೆ
ಒಂದ ಹೊಲ್ಲೆ ಹವೇನೆನುತ ಹೊಕ್ಕೆ ಚ್ಚ ನಾಪಾರ್ಥ || ೦೮

ಮುಖಿದು ಮರನನು ಭೀಮನಹಿತರ
ನೊಪ್ಪಿದನು ಮಲತಾನೆಗಳ ಹೊ
ಕ್ಕು ಉಬಿದನು ತುಪ್ಪಿದನು ಭಟರ ಭದ್ರವಿಮಾನದಲಿ |
ಜಾಜಿತಡಗಿನಿಂಡೆಗಳ ಮೆದುಳಿನ
ನಿಪ್ಪಿಗರುಳನೊವಸೆಯ ಜಿಗಿಯಲಿ
ಮೆಪ್ಪಿದುದಾಮರನಲ್ಲಿ ತಳಿತುದು ಹೂತುವೆಂಬಂತೆ || ೦೯

ಸಾಯಲಾರದೆ ಸುಭಟವರ್ಗವೆ
ಕಾಯಲಿರಿಸಿದೆ ಭಟರ ತಲೆಗಳು
ಬೀಯುವಾದುವು ಮತ್ತೆ ರಪಣವ ತೋಖಿಸಾ ರಣಕೆ |
ರಾಯರಂಗವನೆತ್ತ ಬಲ್ಲ ನಿ
ಜಾಯುಧವ ಹಿಡಿ ನಿನ್ನ ಬಿರುದಿನ
ಬಾಯಲೆಪ್ಪಿದು ಮಧುವೆನೆನುತುರುವಣಿಸಿದನು ಭೀಮ || ೧೦

ಧನುವೆ ಕೊಂಡನು ಸರಳಸಾರದ
ಲನಿಲಜನು ಮುಸುಕಿದನು ಪಾರ್ಥನ
ಮೊನೆಗಣೆಯ ತಪ್ಪಿದೊಟ್ಟೆ ಬೊಬ್ಬಿ ಉದನು ಜಯದ್ರಥನು |
ತನತನಗೆ ಸೈಂಧವನ ಬೆಂಗಾ
ಹಿನ ಭಟರು ಭಾರಣೆಯಲ್ಲಿದಿದ
ರನಿತುವನು ನಿಮಿಷದಲಿ ನಿರ್ಣಿಸಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ || ೧೧

ಅಂಜದಿರು ಕಮಲಾಕ್ಷಿ ಧೌಮ್ಯನಿ
 ರಂಜನನ ಸುತಿವಾಕ್ಯವೇ ಪವಿ
 ಪಂಜರವಲೇ ಯೆನುತ ಹಾಯ್ದನು ಪವನಸುತ ರಥಕೆ |
 ಕುಂಜರನು ಕೈಯ್ಯಿಕ್ಕಿ ನಿಲುಕದೆ
 ಕಂಜವನವನಿಲಜನ ರ್ಪಾಡಿಯು
 ಜಂಜಡಕೆ ಧಿಟ್ಟನೆ ಜಯದ್ರಥನರಸ ಕೇಳೆಂದ || ೩೦

ಸೆಳದೊಡಾಯುಧವಾತನೀತನ
 ನಿಲುಕಿ ಹೊಯ್ತು ನು ದಂಡೆಯಿಂದದ
 ಕಳದು ಮಾರುತಿ ಹೊಕ್ಕಡವ ಚಿಮ್ಮಿದನು ಚೀಲಯವ |
 ಖಳನ ಬಾಹುವನೊದೆದು ತುಣುಬಿಗೆ
 ನಿಲುಕಿ ಕುಸುಬಿದನವನ ಗೋಣಿನ
 ನಲಗ ಹೂಡಲು ಕಂಡನರ್ಜುನನಾವೃ ಕೋದರನ || ೩೧

ಭೀಮ ಬಿಡಿಸದಿರವನ ಗಂಟಲ
 ನೀಮದಾಂಧನನೊಯ್ದು ಕೆಡಹುವ
 ಭೂಮಿಪತಿಯಂಭ್ರಿಯಲಿ ಕಾಯಲಿ ಮುನಿದು ಮೇಣೊಕ್ಕಲಲಿ |
 ತಾಮಸನ ಬಿಗಿ ಯೆನಲು ನಗುತು
 ದಾದಿ ಮನಂದನು ಕೊಲುವೆಂದೇ
 ಕಾಮಿಸಿದೆನ್ನೆ ಪಾರ್ಥ ಕೆಡದೇ ಯೆನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪ || ೩೨

ನೆನೆಯದಿರು ಸಂಕಲ್ಪಹಾನಿಯ
 ನನುಚಿತಕೆ ಮನಮಾಡದಿರು ಮಾ
 ನಿನಿ ಯಿರಲಿ ರಥದಿಂದ ಕುನ್ನಿಯ ಕೆಡಹು ಧಾರುಣಿಗೆ |
 ಮುನಿಪನೇತಿಲಿ ರಥದ ವಾಜಿಯ
 ನನುಕೊಳಗಿ ಸಾರಥ್ಯದಲಿ ಬರ
 ಲೆನುತ ಭೀಮನ ಮನದ ಖತಿಯನು ಬಿಡಿಸಿದನು ಪಾರ್ಥ || ೩೩

ಸ್ಯಂಧವನನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಧರ್ಮರಾಯನ ಬಳಿಗೆ ತಂದುದು.

ವೈರಿಬಾಹುದ್ವಯವ ಬದ್ಧಗೆ
ದಾರದಲಿ ಕಟ್ಟಿದನು ನಾರೀ
ಚೋರ ನಡೆ ನಡೆ ಯೆನುತ ತಿವಿದನು ಬಿಲ್ಲಕೊಪ್ಪಿನಲಿ |
ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಮತವೊ ನಿನ್ನ ವಿ
ಕಾರವೋ ಹೆಂಗಳ್ಳವಿದ್ಯೆಯ
ನಾರು ಕಲಿಸಿದರೆನುತ ತಂದರು ಧರ್ಮಜನ ಹೊರಗೆ || ೩೬

ಅಣ್ಣನ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಭೀಮನು ಸ್ಯಂಧವನನ್ನು ಬಿಡುವಿಕೆ.

ಸಿಂಧುಭೂಪನಲಾ ಭುಜಾಗ್ರದ
ಬಂಧನವ ಬಿಡು ಭೀಮ ಶಿವ ಶಿವ
ನೊಂದೆನ್ನೆ ನಿಷ್ಕರುಣಿ ನೀನೆಂದೆನಲು ನರನಾಥ ¹ |
ಕೊಂದು ಬಿಸುಡುವನೇಮೆ ಕಂದ
ಪಾಂಧಕನನುಳುಹುವೊಡೆ ತನಗಿ
ನ್ನಿಂಧನವ ಹೂಡಿಸುವುದೈಸಲೆ ಯೆಂದನಾಭೀಮ || ೩೭

ಹದನಿದೊಳ್ಳತು ತಂಗಿ ವೈಧ
ವೈದಲಿ ನವೆಯಳ ಸುಬಲನಂದನೆ
ಯುದರ ಕುಂತೀದೇವಿಯುದರಕೆ ಭಿನ್ನ ಭಾವನೆಯೆ |
ಕದನದಲಿ ಹಿಡಿವೆಡದವರ ಕೊಲು
ವುದು ನರೇಂದ್ರರ ಧರ್ಮವೆಲ್ಲಿ
ನ್ನಿದಳಿ ಮೇಲಾವಣಿಯೆಂದನು ಧರ್ಮನಂದನನು || ೩೮

ಈತನಚೆಯದೆ ಮತ್ಸ್ಯ ತಿಜ್ಞಾ
ಖ್ಯಾತಿಮೆಸುಳದೆ ತಿದು ವದನೇ
ಭೂತಳಾಧಿಪ ನೀವು ಬೆಸಸುವುದೆನಲು ಮುನಿಜನನ |

¹ ನೀವೆಂದನವನೀಶ, ಚ,

ಆತ ನೋಡಿದನಾವುದಿದಕನು
ನೀತಿಯೆನೆ ಧಾಮ್ಯಾದಿಸುಜನ
ವ್ರಾತ ನಿಶ್ಚಿಸಿದುದು ಮನದಲಿ ಧರ್ಮನಿರ್ಣಯವ || ೩೯

ಮಾನಧನರಿಗೆ ವಧೆಯೆನಿಪುದಭಿ
ಮಾನಭಂಜನವಿವನು ಕಟ್ಟಭಿ
ಮಾನಿ ಭಂಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟೊಡೀತಂಗಿದುವೆ ಮರಣವಲ |
ಈನುಡಿಯ ಸಲಿಸಿದನು ಕಲಿಪವ
ಮಾನಸುತನಿದು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವಿ
ಧಾನವನು ಚಿತ್ತೈಸಿ ಯೆಂದುದು ಸಕಲಮುನಿನಿಕರ || ೪೦

ಅಹುದೆನುತ ಕಲಿ ಭೀಮ ಮಾಡಿದ
ರಹವನದನೇನೆಂಬೆನ್ನ ಕೂ
ರಿಹಕಠಾರಿಯ ಹಣಿಗೆಯಲಿ ಬಾಚಿದನು ಸಿರಿಮುಡಿಯ |
ಅಹಿತಶಿರವಿದೆಲಾ ಯೆನುತ ಗೃಹ
ಮಹಿಳೆಯರು ವಿಹಿತಾಂಗುಲಿಯ ಸಂ
ಪ್ರಹರಣದಿ ಪರಿಭವಿಸಿದರು ಘೊಳ್ಳನಲು ನಿಖಿಳಜನ || ೪೧

ಬಿಟ್ಟ ರೀತನ ತೋಳ ಹಿಂಗೈ
ಗಟ್ಟುಗಳ ನೆಲೆ ಫಡ ಕುನ್ನಿ ಹೋಗಿನೆ
ಕಟ್ಟಕೇಡನದೇನ ಹೇಳುವೆನಾಜಯದ್ರಥನ |
ಬಿಟ್ಟದಿಂದುರುಳುವೆನೊ ಹಾಸಣಿ
ಗಟ್ಟ ಹೊಗುವೆನೊ ಮಡುವನೆನುತಡಿ
ಯಿಟ್ಟನಂತಃಕಲುಷ ಚಿತ್ತದುರಂತಚಿಂತೆಯಲಿ || ೪೨

ಬಳಿಕ ಸೃಂಧವನ ತಪಸ್ಸು

ಚಿಂತಿಸಿದೊಡೇನಹುದು ಹೊಗುವೆನು
ಕಂತುಮಥನನ ಮೆಣಿಯನಿವದಿರಿ
ಗಂತಕನು ತಾನಹೆನು ಗೆಲುವೆನು ಬಚ್ಚಕ ಬವರದಲಿ |

ಭ್ರಾಂತಿಯೇ ಬಿಡು ತನ್ನ ನೆನುತ ಪು
ರಾಂತಕಧ್ಯಾನದಲಿ ವಿಮಲ
ಸ್ವಾಂತನೇಕಾಗ್ರದಲಿ ಭಜಿಸಿದನಿಂದುಶೇಖರನ || ೪೩

ಇವನ ನಿಷ್ಕೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಗೌರೀ
ಧವನು ಮೈದೋಖಿದನು ರಾಜ
ಪ್ರವರ ಕೊಟ್ಟನು ಬೇಡು ಸಾಕು ಭವನ್ಮನೋರಥವೆ |
ವಿವರಿಸನೆ ಕಂದೆಜಿದು ಮುಂದಣ
ಶಿವನ ಕಂಡನು ಮೈಯ್ಯ ಜಾಚಿದ
ನವನಿಯಲಿ ಜಯ ಜಯ ಮಹೇಶ ನಮಶ್ಚಿ ವಾಯ ಯೆನೆ || ೪೪
ಸೃಂಧವನಿಗೆ ಈಶ್ವರನು ವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದು

ವರದನಾದ್ಯೆ ಶಂಭು ಕರುಣಾ
ಕರ ಹಸಾದವು ಪಾಂಡುಸುತರೈ
ವರನು ದಿನವೊಂದಿಲಿ ಗೆಲುವುದು ತನಗಭೀಷ್ಟವಿಡು |
ಕರುಣಿಸಾದರೆ ಯೆನಲು ನಕ್ಕನು
ಗಿರಿಸುತೆಯ ಮೊಗ ನೋಡಿ ಭಾರಿಯ
ವರವನೆ ವರಿಸಿದನು ಜಯದ್ರಥನೆಂದನಿಂದುಧರ || ೪೫

ಪಾಶುಪತಶರವೆನ್ನ ಸತ್ವವಿ
ಲಾಸನದೆ ಫಲುಗುಣನ ಕೈಯ್ಯಲಿ
ವಾಸವಾಬ್ಬ ಭವಾದಿಬಿರುದರ ಬಗೆಯದಾಹವಕೆ |
ಅಸುಭಟ ನೊಬ್ಬ ನನುಚಿಯೆ ಬಟಿ
ಕೇಸು ಪಾಂಡವರುಗಳನೊಂದೇ
ವಾಸರದಿ ಗೆಲು ಹೋಗು ನೀನೆಂದನು ಮುಖಧ್ವಂಸಿ || ೪೬

ಸಾಕು ಜೀಯ ಹಸಾದ ವೆಂದವಿ
ನೇಕನಿಧಿ ಬೀಡೊಂಡನೀಶನ
ನೀಕುಮಾರರು ಬನದಲ್ಲಿದ್ದರು ಖತಿಯ ಭಾರದಲಿ |

ನೂಕು ನೂಕಾಡುವ ವಿಪತ್ತಿನ
ವೈಕೃತಿಗೆ ನಾನೊಬ್ಬನೇ ದಿಟ
ವಾಕೆವಾಳನೆ ಶಿವ ಶಿವಾ ಯೆಂದರಸ ಬಿಸುಸುಯ್ದು ||

೪೩

ಯುಧಿಷ್ಠಿರಮಾರ್ಕಂಡೇಯಸಂವಾದ

ಬಂದಮಾರ್ಕಂಡೇಯಮುನಿಗಳಿ
ವಂದಿಸಿದನೀಬ್ರಹ್ಮಸೃಷ್ಟಿಯ
ಲಿಂದು ತಾನಲ್ಲದೆ ಸುಧಾಕರಸೂರ್ಯವಂಶದಲಿ |
ಹಿಂದೆ ನವೆದವರಾರು ಪರಿಭವ
ದಿಂದ ನಮ್ಮಂದದಲಿ ವಿಪಿನದೊ
ಳಂದುಮುಖಿಯರು ಭಂಗ ಬಟ್ಟರೆ ಯೆನುತ ಬಿಸುಸುಯ್ದು ||೪೪

ಎನಲು ಸಕ್ಕನು ಮುನಿಪನವನಿಪ
ಜನಶಿರೋಮಣಿ ಕೇಳು ನಿಮ್ಮೊ
ಬನದೊಳಬುಜಾನನೆಯನೊಯ್ದನಲೇ ಜಯದ್ರಥನು |
ಅನುಜರಾಗಳ ಹರಿದು ಮರಳಿಚಿ
ವನಜಮುಖಿಯನು ತಂದರವನನು
ನೆನೆಯಲಾರದ ಭಂಗಬಡಿಸಿದರೆಂದನಾಮುನಿಪ ||

೪೫

ಅರಸ ಮಹುಗದಿರಾವೆಪಾಡಿನ
ನರಪತಿಗಳೈ ನೀವು ವಿಶ್ವಂ
ಭರನ ಘನತೆಯ ಕೇಳಿದಖಿಯಾ ಕೈಟಭಾಂತಕನ |
ವರಮುನಿಯ ಶಾಪವನು ತಾನೇ
ಧರಿಸಿ ನರರೂಪಿನಲಿ ನೆನೆದುದ
ನರಸ ಬಣ್ಣಿಸಲೆನ್ನ ಹವಣಿಲ್ಲೆಂದನಾಮುನಿಪ ||

೪೬

ಶ್ರೀ ರಾಮಕಥೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಕಂಡೇಯರು ಹೇಳಿದುದು

ಅಡವಿಯಲಿ ತೊಂಬಲಿದನು ರಾಮನ
ಮಡದಿಯನು ರಕ್ಕಸನು ಕದ್ದನು

ಕೆಡಿಸಿ ಬಿಡುಕೊಡಿಸಿದನು ರಾಣೀವಾಸವನು ಕೂಡೆ |
 ಕಡಲ ಮಧ್ಯದ ಖಳನೊಡನೆ ಕೈ
 ದುಡುಕಲಲ್ಲಿಗೆ ತೆತ್ತಿಗರು ನಾ
 ಡಡವಿಗೋಡಗದಾಳುಕುದುರೆಗಳಸುರವಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ||

೫೧

ಸಾಗರದ ತೆಪ್ಪಿಗಳಲಿ ಗಿರಿಗಳ
 ತೂಗಿ ಸೇನೆಯ ನಡೆಸಿ ದಶಶಿರ
 ನಾಗ ಹಿಂಗಿಸಿ ರಾಮ ರಮಣಿಯ ಬಿಡಿಸಿದಾಯಸವೆ |
 ಈಗಲೇನರರೇನನಾನುವೆ
 ರಾಗರುವರಘುರಾಮ ವಜ್ರಕೆ
 ಬೇಗಡೆಯ ವಿಧಿ ಮಾಡಿತೆಂದನು ಮುನಿ ನೃಪಾಲಂಗೆ ||

೫೨

ಎಂದು ರಾಮಾಯಣವೆ ವಿಸ್ತರ
 ದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತ ಸಂತವಿಟ್ಟನು
 ಕಂದುಕಸರಿಕೆ ಯಡಗಿತಾಧರ್ಮಜನ ಚಿತ್ತದಲಿ |
 ಸಂದಣಿಸಿ ತನುಪುಳಕಪರಮಾ
 ನಂದರಸಮಯನಯನಜಲಭರ
 ದಿಂದಲೆಸೆದರು ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ ||

೫೩

ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಇ ಪ್ಪ ತ್ತೈ ಯ್ದ ನೆ ಯ ಸಂ ಧಿ.

ಸೂಚನೆ.

ಮಾರಣದ ಮಂತ್ರದಲಿ ಪಡೆದನು
 ದಾರಮೃತ್ಯುವನರಸ ಕೌರವ
 ವೀರ ಪಾಂಡುಕುಮಾರಕರನೊಪ್ಪಿಸೆಂದು ನೇಮಿಸಿದ |

ಕೀಚಕನು ಕೌರವರ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋದುದು.

ಇತ್ತಲಾಕುರುರಾಯವೆಳಿತವೆ

ಮುತ್ತಿದನು ಕೀಚಕನು ತುಳುಗಳ

ಮೊತ್ತವನು ತೋಳಿಡಿದು ತಿರುಗಿದನತ್ತ ವಹಿದಲಿ ||

ಬಿತ್ತಿದರು ಕುರುಸತಿಗೆ ಭಯವನು

ತತ್ತಳದ ತವಕದಲಿ ರಾಯನ

ಮೊತ್ತದಕ್ಷೋಹಿಯ ಮಾರ್ಬಲಸಹಿತ ಹೊಣುವೆಂಟ || ೫

ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ಕೀಚಕನನ್ನು ತಡೆದುದು.

ನದಿಯ ಮಗ ಗುರು ಗುರುತನೊಜನು

ವಿದುರಭಾರದ್ವಾಜಮುಖ್ಯರು

ಕದನಗಲಿಗಳು ಕರ್ಣಸೌಬಲಸಕಲಭಟನಿಕರ ||

ಮದಮುಖದ ಕಾಲಾಳು ತೇರಿನ

ಕುದುರೆ ಮದಗಜರಾಜಿಬಹಳಾ

ಭೃದಿತ ಬಲ ನೆರೆದಿದ್ದು ನಡೆದುದು ಭರದ ಪಯಣದಲಿ || ೬

ಬಿಟ್ಟಸೂಟೆಯೊಳ್ಳದಿ ಪಯಣದೊ

ಳಿಟ್ಟಣಿಸಿ ನಿಂದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ

ಮುಟ್ಟ ಬಂದರು ತಾಗಿದರು ಚೂಣಿಯಲಿ ನಾಯಕರು ||

ಬಟ್ಟವಿಸಿ ಕೀಚಕನು ಮುಖದರೆ

ಯಟ್ಟ ಹೊಯ್ದರು ಪುರಕೆ ಮುಷ್ಠಾ

ಮುಟ್ಟಿಯಲಿ ಗುರುಭೀಷ್ಮ ರವಿಸುತರಡ್ಡ ಗಟ್ಟಿದರು || ೭

ಎವೊ ಕೀಚಕ ಹೋಗದಿರು ನಿ

ಲ್ಲೆಲವೊ ಹುಲುಮಂಡಳಕ ನಿನ್ನಯ

ಬಲುಗಡಿಯ ತೋಣುವುದು ನಿನ್ನಂತರದ ರಾಯರಲಿ ||

ತೊಲಗು ಸೈರಿಸನುತ್ತಲುಚ್ಚಿ ಬಿಲು

ಬಲುಸರಳ ಸರಿವೆತಿಯ ಸುರಿಯ

ಲ್ಕಲಘುವಿಕ್ರಮ ಕೀಚಕನು ಸವಣ್ಣಿದನು ಶರತತಿಯ || ೧೮

ಎರಡುಶರದಲಿ ಕರದ ಚಾಪವೆ

ತೆರಿದನಾರವಿಸೂನು ತುರಗವೆ

ನರರಥವೆ ಹುಡುವೊಡಿದನು ಗಂಗಾಕುಮಾರಕನು |

ಶರತತಿಯಲವನುರವನುದರವೆ

ಬಿರಿಯ ಕೆತ್ತಿದ ದೋಣ ನೊಸಲಲಿ

ಯಿರದೆ ಹಾಯ್ದನು ಕೀಚಕನು, ಪರಿಭವದ ಸೂಚಿಯಲಿ || ೧೯

ಮುಖಿದನುತ್ತರನಾವಿರಾಟನು

ಪುರಕೆ ಸರಿದನದಿತ್ತು ತುಲುಗಳು

ಮರಳದುವು ತಾ ಯಿರುಳುಗಾಳಗದೊಳಗೆ ನಲವಿನಲಿ |

ಅರಸ ಕೌರವರಾಯ ಹಸ್ತಿನ

ಪುರಿಗೆ ಬಂದನು ಮತ್ತೆ ರಿಪುಗಳ

ಪರಿಹರಿಸುವೆಂದವನು ನೆನೆದೋರಂತೆ ಚಿಂತಿಸಿದ || ೨೦

ದುರ್ಯೋಧನನು ಮಾರಣಹೋಮಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕನಕನನ್ನು

ಕರೆಕಳುಹಿದುದು.

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಕನಕನೆಂಬನು

ವರಮಹಾಮಾರಣದ ಯಜ್ಞದ

ಪರಿಯನಖಿಯುವನೆಂದು ಕುರುಪತಿ ಕರೆದು ಬೆಸಗೊಳಲು |

ಕರವೆ ಮುಗಿದನು ಕೇಳು ಭಾಷೆಯು

ನರಸ ಯಜ್ಞ ವರಚಿಸುವೆನು ಕುರು

ಸರಸಿರುಹವನದಿನಪನೆಂಬುದ ಕೇಳು ನೀನಖಿಯ || ೨೧

ಕನಕನು ತನ್ನನ್ನು ಹೊಗಳಿಕೊಂಡುದು.

ವಿತಳಗಳನೇತುವೆನು ಬಗಿದಾ

ಯತಳದಲ್ಲಡಗಿರಲಿ ಮೋಣೀ

ಹೈತಿಯನೇನು ಮಿಾಳಿ ಬ್ರಹ್ಮನ ಪುರಿಯೊಳಡಗಿರಲಿ |
ಪೃತೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಕೊಂದು ಪೂರ್ಣಾ
ಹುತಿಯೊಳಗ್ಗಿ ಬೇಳೆದೊಡೆ ಸ
ನ್ನು ತಹುತಾಶನಗೀವೆ ತನುವನು ಕೇಳು ಕುರುರಾಯ || ೧೦

ಮೃಡನು ತನ್ನಯ ಜಡೆಯಡಿಯನಡು
ಗಡಲಮೆಡುವಿನೊಳರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲಿ
ಬಿಡದೆ ಪಾಂಡುಕುಮಾರರಡಗಲಿ ಹರಿಯ ಹೊಕ್ಕುಳಲಿ |
ಮಡಗಿ ಕೊಳಲಾಬ್ರಹ್ಮ ತನ್ನಯ
ನಡುಕಮಂಡಲದೊಳಗೆ ರಿಪುಗಳ
ಕಡಿದು ತಿನಿಸುವೆನಿದಕೆ ಸಂಶಯವೇಕೆ ಹೇಡೆಂದ || ೧೨

ಅಗ ದುರ್ಯೋಧನನು ಯಜ್ಞ ಸಾಧನವನ್ನು ಬದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟುದು.
ಎನಲು ಹರುಷಿತನಾಗಿ ಕೌರವ
ಜನಪನೇಕಾಂತದಲಿ ಮುನ್ನಿಸಿ
ಕನಕಗೊಲಿದೊಡನಿತ್ತನನುಪಮಹೋಮಸಾಧನವೆ |
ನೆನೆದ ರೀತಿಯ ತಂತ್ರಮಾರಣ
ದನುಪಮಿತಮಂತ್ರೋಚ್ಚ ರಿತರಹ
ವಿನುತಪೂಜಾಪಾತ್ರನು ಕರೆಸಿದನು ಭೂಸುರರ | ೧೪

ಚಕುಘೃತಾದಿಯ ಸಂಸ್ತರಣದಿಂ
ಬರುಹಿದೊಳಿಗಳ ಸಮಿಧೆಯಾಹುತಿ
ವರಣಮಂತ್ರಾನ್ನಾಹವೂರ್ಣಾಹುತಿಸದಾಕೃತಿಯ |
ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಭೂತೋತ್ಪತ್ತಿ.
ಕರಣಕಾರ್ಪಣ್ಯದಲಿ ಹುತವಹ
ಗೊಳಿದು ಮೊಳೆ ಸಲಗ್ಗಿ ಕುಂಡದೊ
ಳುರುಭಯಂಕರಭೂತವುದಿಸಿತು ರೌದ್ರರೂಪಿನಲಿ || ೧೫

ಮೂಱುಮೊಗ ಬಾಯಾಱು ಕಣೀ
ರಾಱು ಕೃತ್ಯಯ ಬೆನ್ನೊಳ್ಳೊಪ್ಪುವೆ
ಮೂಱುಕಾಲುಗಳೇಱುಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣೊಂದು ನೆತ್ತಿಯಲಿ |
ತೋರಕರದ ಕಪಾಲವೊಂದುಱಿ

ಮಿಱಿ ಮೆಱುವ ತ್ರಿಶೂಲಬಟ್ಟಲ

ಭೂರಿಭೀಕರಭೂತ ನುಡಿದುದು ಕೃತ್ಯವೇನೆಂದು ||

೧೬

ಆ ಭೂತವು ಕನಕನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಪಾಂಡವರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು
ಅವರ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದುದು.

ಹೋಗು ಪಾಂಡವರಾಯರಿಹ ನನ

ಕಾಗಿ ನೀನವರೈವರನು ನೆಱಿ

ನೀಗಿ ನೀನಾಹುತಿಯನಿಂದನುವಾಗಿ ಭಕ್ಷಿಸು |

ಬೇಗದಲಿ ಕೊಲು ಹೋಗಿಯವರನು

ಸಾಗಿಸಿಯೆ ಯಡಗಗ್ನಿ ಕುಂಡದೊ

ಳೀಗಿದುವೆ ತಾ ನೇಮವೆಂದನು ಕನಕ ಕೈಮುಗಿದು ||

೧೭

ಎಂದು ನೇಮಿಸೆ ಭೂತ ಭುಗಿಭುಗಿ

ಲೆಂದು ಧಗಧಗಿಸುತ್ತ ಉರಿ ಭುಗಿ

ಲೆಂದು ಕರ್ಬೊಗೆ ತುಡಕುಲಬುಜಭವಾಂಡಮಂಡಲವೆ |

ನಿಂದು ನೋಡುತ ಕೆಲಬಲನನೋ

ರಂದದಿಂ ದಗೆ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ

ನಂದಗೆಡಿಸುವಭರದೊಳ್ಳೈದಿತು ಘೋರಕಾನನಕೆ ||

೧೮

ಕಂಡು ಮೈಮುಱಿದಾಗ ಖಗಗಳು

ದಿಂಡುಗೆಡೆದುವು ಹೊಗೆಯ ಹೊಯ್ಲಿ ನ

ಚಂಡತರದೈವಕ್ಕೆ ಸರಿಯಿದಿರಿಲ್ಲವೆಂದೆನಲು |

ಗಂಡುಗರ್ವವುದಾರತೇಜೋ

ದಂಡಮಂಡಿತರಾಹುಗಜನು

ದಂಡಭೂತ ವಿಪಿನಕೆ ನಡೆದುದು ಪಾಂಡವಾಶ್ರಮಕೆ ||

೧೯

ಆಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪಾಂಡವರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೋಸ್ಕರ ಉಪಾಯ
ವನ್ನು ಚಿಂತಿಸಿದುದು.

ಇತ್ತಲಾದ್ವಾರಕೆಯೊಳಗೆ ದೇ¹

ವೋತ್ತಮನು ತಾ²ನಖಿದು ತನ್ನಯ

ಚಿತ್ತದಲಿ ಕೃತ್ರಿಮದ ಮೆಖದೊಳಗಚಿವರಿವರೆನುತ |

ಮೈತ್ಯುವಿರಹಿತರೂಪನಾಕ್ಷಣ

ಕಿತ್ತಲೊಬ್ಬನೆ ನಡೆದು ಬಂದನು

ಭಕ್ತವತ್ಸಲನಾಗಿ ಮಮ ಪ್ರಾಣಾ ಹಿ ಬಿರುದೆನಿಸಿ || ೨೦

ಯಮನ ನೆನೆಯಲು ಬಂದನಾಕ್ಷಣ

ಕಮಲನಾಭಗೆ ಕರವ ಮುಗಿದನು

ಯಮಗೆ ಬೆಸನೇನುಂಟು ಜೀಯ ನಿರೂಪಿಸುವುದೆನಲು |

ಸುಮನಸಾನತಚರಣ ನುಡಿದನು

ವಿಮಳಕೃತ್ರಿಮಮೆಖದಲಚಿವರು

ಹವಣ ಹೇಚೆಂದೆನಲು ನುಡಿದನು ಭಾನುನಂದನನು || ೨೧

ದೇವ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ ಮಾಯಾ

ಕೋವಿದನು ನೀನಖಿಯದುದ ನಾ

ವಾವತೆಹದಿಂ ತಿಳಿವೆವೀಪಾಂಡವರ ಜೀವನಕೆ |

ಆವತೆಹದಿಂದುಚಿವು ಘಟಿಸುವು

ದಾವ ಬಗೆಯನು ಬಲ್ಲಿರೆನೆ ರಾ

ಜೀವಲೋಚನ ನಗುತ ಬಚಿಕಿಂತೆಂದನಾಯಮಗೆ || ೨೨

ಅಸುವನುಚಿದವರುಗಳ ಮುಟ್ಟಿದು

ವಿಷದ ಕೊಳದೊಳಗಿರಲು ಕೊಲ್ಲಿದು

ಅಸಮತತ್ವದ ಧರ್ಮಸಾರವ ನುಡಿಯುತಿರೆ ಕಂಡು |

¹ ಶೋಲಗೆ ಖ, ರ್ಕು.

² ವಿತ್ತುಹರಿಯಿದ, ಖ, ರ್ಕು.

ಮಿಸುಕದಿದು ತಾ ಮರಳಿ ಕನಕನ

ವಸುಮತೀಶನ ಮುಖಿದು ಪೋವುದು¹

ವಿಷಮಭೂತಕ್ಕ ಜಭವಾದಿಗಳರಿದು ಕೇಳಂದ ||

೨೩

ಯಮನಿಗೆ ಯಜ್ಞನಾಗೆಂದು ಹೇಳಿ ತಾನು ಮೃಗರೂಪವನ್ನು
ತಾಳುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದುದು.

ನೀನು ವನದೊಳು ವಿಷಸರೋವರ

ದಾನದಿಯ ಕಾದಿಹುದು ನಾನಾ

ಮಾನನಿಧಿಗಳ ಅಗ್ನಿ ಹೋತ್ರದ ಮನೆಯ ಹೊಕ್ಕಲ್ಲಿ |

ನ್ಯೂನದೌಪಾಸನದ ಅರಣಿಯ

ಸಾನುರಾಗದಿ ಮೃಗದೊಳೊಯ್ಯೆನು

ಕಾನನಾಂತರಬಚಿಸಲು ವರೆನ್ನೊಡನೆ ನೃಪವರರು ||

೨೪

ಆ ಭೂತವು ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಹಿಂತಿರುಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದುದು.

ಬಂದು ಮಾರ್ಗಶ್ರವದ ಬಿಲಿಕೆ

ಯಿಂದ ನೀರಡಸುವರು ವಿಷವನು

ಮುಂದಣಿಯೆದೀಂಟುವರು ಸಾವರು ಬಚಿಕಲವನಿಪರು |

ನಿಂದು ನೀರೊಳು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವೆ

ನಂದದಿಂ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಪೇಟುವ²

ಸಂಧಿಯಲಿ ಯಾಕೈ ತಾನನುಚಿತದಿ ಮರಳುವುದು³ ||

೨೫

ಎನಲು ಯಮ ಕೈಕೊಂಡು ಬೀಳ್ಕೊಂಡು

ಡನುಪಮನ ಮನವೇಗದಿಂ ತಾ

ನೆನೆದ ನಿಮ್ಮಿಗಸಿಯಾಕ್ಷಣದಿ ವಿಷಸರಸಿ ಯಮನಲ್ಲಿ |

ಘನತರದ ಯಜ್ಞಸ್ವರೂಪದ

ವಿನುತಮಾಯೆಯೊಳಡಗಿದನು ಯಮ

ಜನಪ ಕೇಳೈ ಕೃಷ್ಣ ರಾಯನ ಕಪಟನಾಟಕವೆ ||

೨೬

¹ ಅಸುವ ಭಕ್ಷಿಸಿ ಯಡಗುವುದು ಮಿಗೆ, ಝ, ಬ.

² ಪೇಟುವ, ಬ. ³ ಸಂದಿರಲಿ ಕಾಹೂತಕೃತಿಯನುಚಿತದಿ ಮರಳುವುದು, ಕ.

ಸಾರವಹ ಮೈಗರೂಪದಿಂದನು
ಸಾರಿಯಾಗಲು ಹೊತ್ತು ಕೃಷ್ಣನು
ದಾರಪಾಂಡವರಾಯ ವಿಮಳಾಶ್ರಮದ ವಸತಿಯು |
ಕಾರಣಿಕಮೈಗವರಣಿಯನು ಕೊಂ
ಡೋರೆಯಲಿ ಕೊಂಡೊಯ್ದೊನೆನುತವೆ
ವೋರೆಯಿಂದೀಕ್ಷಿಸುತಲಿದುಂ ದು ಕೇಳು ಕತುಕವ || ೨೭

ಆರನಾರೈ ಕೊಲುವೆರಾರಿಂ
ದಾರು ಸಾವರು ಹರಿಯುಮಾಪತಿ
ನೀರಜಾದ್ಯರು ಮುನಿಯೆ ಹರಿವುದೆ ಆಯು ತೀರದೊಡೆ |
ಮಾರಿ ಮೈತ್ಯುಗಳೊತ್ತಿ ಮಾಪ್ಪಿಸ
ಕಾರವಾವುದು ಸತ್ಯನಿಷ್ಠರ
ಸಾರಭಕ್ತರ ಕಾವ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಣನು || ೨೮

ಇಷ್ಟತ್ತ ಏದನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿದುದು.

ಇ ಪ್ಪ ತ್ತಾ ರ ನೆ ಯ ಸಂಧಿ .

ಸೂಚನೆ.

ಧರಣಿಪತಿ ತಂದಿತ್ತನಾದ್ವಿಜ
ನರಣಿಯನು ಬಚಿಕಮಲಧರ್ಮದ
ಸರಣಿಯಿಂದಿತ್ತಿದನು ಬನದಲಿ ನಿಜಸಹೋದರರ ||

ಪಾಂಡವರು ವನದಲ್ಲಿದ್ದುದು.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀ
ಪಾಲ ಪಾಂಡುಕುಮಾರರಡವಿಯ
ಪಾಳಯಲಿ ಕಾಲವನು ಕಳೆದರು ಹಲವುಮಾಸವನು |
ಆಳಿದರು ವನವಾಸದಾಯಸ

ದಾಳಿಕೆಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನು ಸಂ
ಮೇಳಸೌಖ್ಯವ ಸೌಮನಸ್ಯದ ಸುಖದ ಭಾರದಲಿ || ೧

ಮೃಗರೂಪಿಯಾಗಿ ಅರಣಿಯನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ದುದು.
ಪಾಲಿಸಲು ಭಕ್ತರನು ಪರಮದ
ಯಾಳು ದ್ವಾರಕೆಯಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲ ಬಿಜಯಂಗೈದು ಪಾಂಡವರಕ್ಷಣಾರ್ಥದಲಿ |
ಕಾಲನನು ಕರೆದೊಂದುಪಾಯವೆ
ಮೇಳವಿಸಿ ತಾ ಬಚೆಕ ಭೂಸುರ
ನಾಶಯವೆ ಸಾರಿದನು ಹೊಮ್ಮಿಹಿಯಾಕೃತಿಯ ತಾಳ || ೨

ವಿವೇಚನಾಪ್ರಸಂಗದೊಳಿ
ಶ್ರಮದೊಳಗೆ ಸಾರಂಗಮೃಗವಿಳ
ಯಮರನ ಪಾಸನದ ಸಾಧನದರಣಿಯನು ಕೊಂಡು |
ಕಮಲಸಖನುದಯದಲಿ ಸಂಧ್ಯಾ
ರಮಣಿಯಭಿವಂದನೆಗೆ ಸನ್ಮನಿ
ಸಮಿತಿ ಹಿಂಗಿದ ಬಚೆಕ ಕೊಂಡೋಡಿತ್ತು ವಿಪಿನದಲಿ ¹ || ೩

ಎಲೆಲೆ ಮೃಗವರಣಿಯನು ವೆಂಚಿಸಿ
ಕಳೆದುದೋ ಕಾಳಾಯ್ತೆನುತ ತ
ಲ್ಲಳಿದಳು ನಿಜಪತಿಯ ಭಯದಲಿ ಮುನಿಯ ವಧುವೆಂದು |
ಹೊಳೆಯ ಸಂಜೆಯ ಸಾಧುಗಳು
ಕಳವಳಿಸಲಾದ್ವಿಜನಜಿದು ಪಾರ್ಥಿವ
ರಿಳಯ ಬಿಟ್ಟರಲಾ ಯೆನುತ ಹರಿತಂದನಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ || ೪

ಧರ್ಮರಾಯರಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದುದು.
ಎಲೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ದೋಷವಿದು ನಿ
ನ್ನಳವಿಗೈದುವುದರಣಿಯನು ಮೃಗ

ವೆಳದು ಕೊಂಡೀಹೊದರ ಹೊಕ್ಕು ದು ಬಹಳಕಾನನವೆ |

ಅರಣಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೋದ ಪಾಂಡವರನ್ನು

ವಿಷಸರೋವರಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದುದು.

ಅಡಿದುದನ್ಯಾಧಾನ ವಿತರರ

ಹಚಿವಿಗಾನೊಳಗಾದೆನೆನೆ ದ್ವಿಜ

ತಿಲಕನೊಪದ್ರವನನುಜಿದವನೀಶ ಹೊಣವೆಂಟೆ ||

೫

ಜಾಳಿಸಿದ ಹೆದೆಬಿಲ್ಲು ಮುಮ್ಮೊನೆ

ಬೋಳಗಳ ನಿಡುಗುಂಡುಗಳ ಬಡಿ

ಕೋಲುಗಳನೆಕ್ಕಡವನುರುಪಾರಿಯದ ಕುಪ್ಪಸವೆ |

ಮೇಳವಿಸಿ ಹೊಣವೆಂಟೆನವನೀ

ಪಾಲ ಬೇಂಟೆಗೆ ಮೃಗದ ಹೆಜ್ಜೆಯ

ಮೇಲೆ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಹರಿಸಿದನು ¹ ತನ್ನ ನುಜರೊಡಗೂಡಿ ||

೬

ಕಾಣಿಸುತ ಕಂಗಳಿಗೆ ತಾನತಿ

ಜಾಣಿನಿಂದುಣಿ ದೂರವಲ್ಲದೆ

ಕಾಣಿಸುತ್ತ ರಣಿಯನು ನೋಡುತ ಮುಖಿದು ಕೆಲಬಲನ |

ಕ್ಷೋಣಿಸತಿಗಳು ಮುಟ್ಟಿ ಬರಲ

ಕ್ಷೀಣವೈಗ ಪುಟನೆಗೆದು ಹಾಕುತ

ಕೇಣದಲಿ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ದಿವರನು ವಿಷಸರೋವರಕ್ಕೆ ||

೭

ತರಣಿಯನ್ವಯನಂದು ಮಾಯಾ

ಹರಿಣನು ಬೆಂಬತ್ತಿ ವಿಹ್ವಲ

ಕರಣನಾದಂದವರು ಮಹದಾರಣ್ಯವಾಸದಲಿ ² |

ಧರಣಿಸತಿ ಬಚಸಲಿಸಿ ಮುನಿಸತಿ

ಯರಣಿಯನು ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಹುಲುವೈಗ

ಸರಣಿಯಲಿ ಸೈವರಿದರಂದಾರಣ್ಯಮಾರ್ಗದಲಿ ³ ||

೮

1 ನಡಸುವನು, ಚ. 2 ವೀಧಿಯಲಿ, ಕ. ಖ. 3 ಕರ್ಣಮಾರ್ಗಣರು, ಚ.

ಇಹುಬಿನೋಳಗದೆ ಕುತ್ತು ಪೆಮ್ಮರ
 ದುಹುಗಲೊಳಗದೆ ತೊಡಚು ಬಾಣವ
 ನೆಹಗಿ ತಿವಿ ತೋಡಿಟ್ಟೆಯಲಿ ಸಿಡಿವಲೆಯನೊಡ್ಡೆನುತ |
 ಅಹಿಸಿದರು ನಟ್ಟಡವಿಯಲಿ ಮುಂ
 ದುಹುಬಿದರು ಬೆಳ್ಳಾರವಲೆಗಳ
 ಹರಹಿ ಸೊಪ್ಪಿನ ಸೋಹಿನಲಿ ಸಿಲುಕಿಸಿದರಾಮೈಗವ ||

F

ಆ ಮೈಗವನ್ನು ಹಿಡಿದುದು.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಹಿಮಾಂಶುವಿ
 ಶಾಲವಂಶಜರಡವಿಯಲಿ ಮುನಿ
 ಪಾಲನರಣಿಯನೊಯ್ದ ಮೈಗವನು ಹಿಡಿದರೊಳಬಿದ್ದು |

ಆಗ ದಾಹವಾಗಲು ನೀರನ್ನು ತಾರಂದು ನಕುಲನಿಗೆ
 ಹೇಳಿದುದು.

ಮೇಲೆ ತೋಳುತು ಡಗೆ ಮಹೀಶರ
 ತಾಳಿಗೆಗಳೊಣಗಿದುವು ಬಲಲಿಕೆ
 ಯೇಚಿಗೆಯಲಾಸನ್ನಲತೆಯಿಹುಬಿನಲಿ ಮಲಗಿದರು ||

೧೦

ದೂರವಾದುದು ನಿಳಯವೀಕಾಂ
 ತಾರ ನಿರ್ಜಲವೈದಲಂಘ್ರಿಗೆ
 ಭಾರ ಪದವಿನ್ನೇನು ಹದನೆಂದರಸನವವಿಡಿದು |
 ನೀರ ತಾರೈ ಹೋಗು ನಕುಲ ಸ
 ರೋರುಹದ ಪತ್ರದಲಿ ನಿರ್ಮಲ
 ವಾರಿಯನು ತಹುದೆಂದು ಕುಂತೀಸೊನು ನೇಮಿಸಿದ ||

೧೧

ನಕುಲನ ಗಮನ.

ಬಗೆದನೇ ಬಲಲಿಕೆಯನತಿಪಹ
 ಸಿಗಳ ದೇವನು ಹಿರಿಯನಾಜ್ಞೆಯ
 ನುಗುಳಲಮ್ಮದೆ ಧನುವ ಕೊಂಡನು ನಡೆದನತಿಪಥವ |

ದೃಗುಮನೋಮಂಜುಳದ ಕಂಜಾ
ಳಿಗಳ ಕಡುಪರಿಮಳದ ಪಸರದ
ಸೊಗಸು ಮಿಗೆ ತೀಡಿತ್ತು ಪದ್ಮಾಕರದ ಪವನಾನ || ೧೦

ಹಿತವೆನ್ನೆ ಹಿರಿಯೈಯ್ಯನೆನಗೆಂ
ದತುಳಬಲ ಪರಿತೋಷದಲಿ ಮಾ
ರುತನ ಬಟವಿಡಿದೈದಿದನು ನಕುಲಾಂಕನಾಕೊಳನ |
ಹತಿಯಹುದು ನಿನಗೊಮ್ಮೆ ತಪ್ಪದು
ಹಿತವು ಬಚಿಹೆಂಬಂತೆ ಖಗ ಸಂ
ತತಿಗಳುಲಿದೊಪ್ಪಿದುವು ಪದ್ಮಾಕರದ ತೀರದಲಿ || ೧೨

ಇರವಿನಲಿ ರಚನೆಯಲಿ ಮೆಧುರೋ
ತ್ತಿರವ ನೆಪಿ ಬೀಣುತ್ತುಲಂತಃ
ಕರಣದಲಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಕೊಂಡಿಹಕುಜನರಂದದಲಿ |
ಪರಿಮಳದ ಪಸರದಲಿ ಶೈಶೋ
ತ್ತ ರುಷದಲಿ ಲೇಸೆನಿಸಿ ಕುಡಿದರೆ
ಹರಣವನೆ ಹಿಂಗಿಸುವ ಸರಸಿಯ ವಾರಿ ಚೆಲುವಾಯ್ತು || ೧೪

ಖಳರ ಸತ್ಯದ ವೋಲು ವಂಚಿಸಿ
ಕಳೆದುದಾತನ ಮನನ ಮಾಯೆಯ
ಚಲುವಿನಂತಿರೆ ಚದುರುಗೆಡಿಸಿತು ತಿಳಿಯಲರಿದೆನಿಸಿ |
ಲಲನೆಯರ ಹೃದಯದವೋಲಿಕ್ಷಿಸೆ
ನೆಲೆಯನೀಡಿದ ಕೃತಕಸರಸಿಯ
ಸುಲಭತೆಗೆ ಸಹದೇವನಣ್ಣನು ಸೋತು ನಡೆತಂದ || ೧೬

ಇಚ್ಛಿದು ಮೊನೆಮುಂಜಿಗನಗ್ರಹೆ
ಬಲಿದು ಹೊಕ್ಕನು ಜಾನುದಘ್ನ
ಸ್ಥಳವನಂಜಳಿಯಿಂದ ತೊಳದನು ಚರಣವದನವನು |

ತುಳುಕಿದನು ವಾರಿಯನು ತನ್ನಯ
ಬಲಿಶೆಯ ಪರಿಹರಿಸಿ ಭೂಪತಿ
ಗಳಿಗೆ ಬಲಿಕಾನೊಯ್ಯನೆಂದನು ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ || ೧೬

ನಕುಲನು ನೀರನ್ನು ಕುಡಿವಾಗ ಯಕ್ಷನು ಬೀಡೆಂದು ಹೇಳಿದುದು.

ಜಲವನಂಜಳಿಯಿಂದ ಮೊಗದೀಂ
ಟಲು ನೆನೆಯಲಭ್ಯದಲಿ ಗುಹ್ಯಕ
ನುಲಿದನೆಲೆ ನಕುಲಾಂಕ ಮೂಣೆನಗುತ್ತರವೆ ರಚಿಸಿ |
ಬಲಿಕ ಸಲಿಲವನೀಂಟು ಮಾತುಗ
ಳೊಳವು ಮರುಳಾಗದಿರೆನಲು ಥಗೆ
ಗಳುಕಿ ಬಲಿಶೆ ಮೇಲನಾಲಿಸಿ ಮಿಾಖಿದನು ನುಡಿಯ || ೧೭

ನಕುಲನು ಕೆಳಗೆ ಬೀಳಲು ಸಹದೇವನ ಆಗಮನ.

ಜಡಿಯಲೆರಡಳ್ಳಿಗಳು ಕೊಳದಲಿ
ಕುಡಿದನುದಕವನಬುಜದಲೆಯಲಿ
ಪಿಡಿದನನಿಬರಿಗಮಲಜಲವನು ಮರಳಿ ನಿಮಿಷದಲಿ |
ತಡಿಯನಡಹಲು ಧೊಪ್ಪನವನುಣಿ
ಕೆಡೆದು ಪರವಶನಾದನಿತ್ತಲು
ತಡೆದನೇಕೆಂದಟ್ಟಿದನು ಸಹದೇವನನು ನೃಪತಿ || ೧೮

ತವಕ ಮಿಗೆ ನಡೆತಂದು ಮೈಮುಣಿ
ದವನ ಕಂಡನು ಬಹಳ ಥಗೆ ಪರಿ
ಹರಿಸಬುದಕವ ಕುಡಿದು ಬಲಿಕಾರ್ಯವೆನಿದನೆನುತ |

ಆತನು ಯಕ್ಷನ ಮಾತನ್ನು ಪೇಕ್ಷಿಸಲು ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವಿಕೆ,
ಲವಲವಿಸಿ ತಾಳಿಗೆಯ ತಲ್ಲಣ
ದವನು ಹೊಕ್ಕನು ಕೊಳನನಮಳಾಂ
ಬುವನು ಮೊಗದನು ಮೊಗಕೆ ನೆಗೆಹಲು ಮೇಲೆ ದನಿಯಾಯ್ತು ||

ಬಿಡುಬಿಡೆಲೆ ಸಹದೇವ ತನ್ನಯ
 ನುಡಿಗೇ ಮೂಝುತ್ತರವೆ ಕೊಡು ಮುಂ
 ಗೆಡದೆ ಮುಂದಣ ನಿನ್ನವನ ಕಂಡಿಂತು ಮರುಳಹರೆ |
 ಮಡಿಯಲೆಳಸದಿರನಲು ಧಗೆಯವೆ
 ಗಡಿಸೆ ಸೈರಿಸಲಖಿಯದುತ್ತರ
 ಗುಡದೆ ಜಲವೀಂಟಿದನು ದಾಂಟಿದುದಸು ಕಳೇಬರವ || ೮೦
 ಈತನತಿ ಮೈಮೂಡದನಿತ್ತಲು
 ಕಾತರಿಸಿದನು ಭೂಪನಿಬ್ಬರ
 ಮಾತು ಮುಖದಿರುಹಿತ್ತು ಶಿಶುಗಳಿಗಾವಹದನಾಯ್ತೊ |

ಅರ್ಜುನಾಗಮನ.

ತಾತ ಹೋಗೈ ಪಾರ್ಥ ಬಾಲಕ
 ರೇತಕತ್ತಲು ತಡೆದರೆಂಬುದ
 ನೀ ತಿಳಿದು ತಾ ಜಲವನೆನೆ ಕೈಕೊಂಡು ನಡೆತಂದ || ೮೧
 ಹಿಮದ ಗಾಳಿಯ ಪಥವಿಡಿದು ಮೆ
 ಧ್ಯಮದ ಪಾಂಡವನೈತರುತ ಮುಂ
 ದಮಲಸರಸಿಯ ತೀರದಲಿ ಕೀಲಿಸಿದ ಮಗ್ಗುಲಲಿ |
 ಯಮಳರೊತ್ತಿಗರೆ ಕಂಡು ಮನದಲಿ
 ತಮವೆ ಹಿಡಿದನು ನೀರಕುಡಿದೀ
 ಮಮತೆ ಮಿಗಲಾರೈವೆನೆನುತಿದಿದನು ಸರೋವರವ || ೮೨
 ಚರಣವದನವೆ ತೊಳದು ಧಗೆ ತಾ
 ವರಿಸಲಕ್ಷ್ಮಮನಾಗಿ ಕರದಲಿ
 ತೆಪಗಿಳನು ತೆಗೆನೂಕಿ ಮೊಗೆದನು ಗರಳಮಯಜಲವ |
 ಮರುಳ ನೀ ಕಾಂತೆಯ ಮಾದ್ರೇ
 ಯರನು ನೋಡುವುದೇನು ನನಗು
 ತ್ತರವನಿತ್ತುದಕವನು ಕುಡಿ ಯೆಂದುದು ನಭೋನಿನದ ¹ || ೮೩

1 ವಚನ, ಚ.

ಮೇಲನಾರೈವೆನೆ ಸುತೃಷ್ಣಾ
ಲೋಲಚಿತ್ತನು ಕಾಮಮೃಗಯಾ
ಕೇಳಲಂಪಟನರ್ಥಲಾಭದ್ಯೂತಲೋಲುಪನು |

ಅರ್ಜುನನು ಪರವಶನಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದುದು.

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ತಟಾಕದ
ಕಾಳಕೂಟವನೀರಿಂಟಿ ತಡಿಯಲಿ
ಕಾಲಿಡುತ ಡೆಂಥಣಿಸಿದನು ಮೈಮುಖಿದನಾಪಾರ್ಥ || ೨೪

ಮಡಿದರಿತ್ತಲು ಮೂವರನುಜರು
ತಡೆದರೇನು ವಿಚಿತ್ರವಾಯಿತು
ನಡೆ ಸಮೀರಕುಮಾರ ನೀ ಹೋಗತ್ತಲಡಗದಿರು |

ಭೀಮನು ಬಂದು ಇವರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ತಾನೂ
ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದುದು.

ತಡೆಯದೈತಹುದೆನೆ ಹಸಾದದ
ನುಡಿಯಲವನೈದಿದನು ಹೆಜ್ಜೆಯು
ಹಿಡಿದು ಬಟಿಸಲಿಸಿದನು ಬರೆ ಬರೆ ಕಂಡನದ್ಭುತವೆ || ೨೫

ಥಟ್ಟುಗೆಡೆದಸುಗಳೆದ ತನ್ನೊಡ
ಹುಟ್ಟಿದರನೀಕ್ಷಿಸಿದನುಸುರಿನ
ಬಟ್ಟೆಯನು ನೋಡಿದನು ಮೂಗಿನ ಬೆರಳ ಬೆಣಗಿನಲಿ |
ಮುಟ್ಟಿತಿವರಿಗೆ ಮರಣವಿನ್ನೇ
ನಟ್ಟಿ ಕೊಲುವೆನು ಜವನ ಮೃತ್ಯುವೆ
ನಿಟ್ಟಿಲುವನುದುರಿಸುವೆನುತೊದಲುಿದನು ಕಲಿಭೀಮ || ೨೬

ಮನ್ನಣೆಗೆ ಹಿರಿಯೈಯ್ಯನೆಂದಾ
ನಿನ್ನು ಬಗೆವೆನೆ ಜವನ ಗಂಟಲ
ಮುನ್ನು ತಿರುಹುವೆನುತ ಕಿಡಿಕಿಡಿಯಾಗಿ ಖಾತಿಯಲಿ |

ಇನ್ನೊದಲು ಫಲವೇನು ಕುಡಿವೆನು
ಮುನ್ನ ಜಲವನು ಬಚಿಹ ನೋಡುವೆ
ನೆನ್ನವರ ಮಾರ್ಗವನೆನುತ ಮೊಗದನು ವಿಷೋದಕವ || ೨೩

ಮಾಣುಮಾಣುತ್ತುರವ ಕೊಡು ಮುಂ
ಗಾಣಬೇಡುದು ತಂದೆ ತನಗೀ
ಕ್ಷೋಣಿಯಲಿ ಪೂರ್ವದ ಪರಿಗ್ರಹವೀಸರೋವರವು |
ಜಾಣನಾದರೆ ಚಾರಬಿಡು ಬಿಡು
ಕೇಣವನು ಮಾಣೆನಲು ಗಗನದ
ವಾಣಿಯನು ಮನ್ನಿ ಸದೆ ಪವನಜನೀಂಟಿದನು ಜಲವ || ೨೪

ಭೀಮನೂ ಪರವಶನಾಗಿ ಬಿದ್ದುದು.

ದಡದಡಿಸಿ ಕೊಳನಿಂದ ಹೊಣುಟಡಿ
ಯಿಡುತ ಬಿಡಲಿದನನಿಲಸುತನವ
ರೊಡನೆ ಮೆಯ್ಯಕ್ಕಿ ದನು ಕಳಚಿದ ನೀಲಗಿರಿಯಂತೆ |
ಆಗ ಧರ್ಮರಾಯನ ಆಗಮನ.

ಅಡಗಿಡೆದನಾಭೀಮನಿತ್ತಲು
ಕಡು ನಿರೋಧವೆ ಹಿಡಿದು ತಾನೇ
ನಡೆದು ಬಂದನು ಧರ್ಮಸುತನಾಕೊಳನ ಪಥವಿಡಿದು || ೨೫

ಮೇಲೆ ಮಗುಳ್ಳಲ್ಲಿಗಳ ಚಾಚಿದ
ತೋಳ ಮೇಲಣ ತಲೆಯ ಸುಯ್ಯನ
ಲೀಲೆಯಡಗಿದ ಮುಖದ ಮೆಸುಳಿದ ಕಾಯಕಾಂತಿಗಳ |
ಮೇಲೆ ಮಸಗಿದ ಮಗ್ಗುಲಿನಲಿಹ
ನೂಲುವೆರನೀಕ್ಷಿಸಿ ಮಹೀಪತಿ
ಕೋಲು ಮೆಲುಮೊನೆಗೊಂಡವೋಲೆ ಮೆಲುಗಿದನು ಚಿತ್ತದಲಿ ||

ಮುಸುಕನರೆದೆಗಿದವರವರ ಮುಖ
ದುಸುರುಗಳನೀಕ್ಷಿಸಿದನಕಟಾ

ಶಿಶುಗಳಿಗೆ ಕಡುಹಾನಿಯಾಯಿತೆ ಶಿವ ಶಿವ ಮಹಾದೇವ |

ನಿಶಿತಶಸ್ತ್ರದ ಗಾಯವಿಲ್ಲ

ಬೃಹದ ಸಾವಿಂಗಾವುದೋ ತಾ

ನಸುಗಳಯದೆಯು ಕೆಟ್ಟನೆಂದಾಳಿದನು ಮನದೊಳಗೆ || ೩೧

ಧರ್ಮರಾಯನ ಪ್ರಳಾಪ.

ಇಂದಿನಲಿ ಕಡೆಯಾಯ್ತುಲಾ ವಿಮೆ

ಲೇಂದುವಂಶಕ್ಕೆ ಕೌರವನ ಛಲ

ಸಂದುದಿನ್ನು ಹಿತವನೀಶರಿಗಾಯ್ತು ಪರಿತೋಷ |

ಕೊಂದರಾರೋ ಅಕಟಕಟ ಅರ

ವಿಂದನಾಭನ ಕೃಪೆಗೆ ಬಾಹಿರ

ನಿಂದು ತಾನಾದೆನೆ ಮಹಾದೇವನುತ ಚಿಂತಿಸಿದ || ೩೨

*ಹರ ಹರಾ ಶಂಕರ ಕೃಪಾಕರ

ಪೊರೆಯೊ ಪುರಹರ ಆವತೆರದಿಂ

ತೊರೆವೆನೊಡಲಿದನಕಟಕಟ ಶ್ರೀಕಾಂತ ಮುರವೈರಿ |

ಗರುಡವಾಹನ ಕಮಲಲೋಚನ

ಧರಗೆ ಹೊರೆಯಾದೆನ್ನ ತನುವನು

ಯಿರದೆ ಬಿಸುಡುವತೆರನ ಕೃಪೆಮಾಡೆಂದನಾಭೂಪ || ೩೩

ಧಾರುಣಿಗೆ ಬಲವಂತತಮ್ಮದಿ

ರೋರಣದಿ ಮಿಗೆ ನಾಲ್ವರಿರುತಿರೆ

ಭೂರಿಮುದದಿಂ ದಡವಿಯೇ ಸಾವ್ರಾಜ್ಯವೆನುತಿದ್ದೆ |

ಅರಿಗೊಣಿಲುವೆನಾರ ಸಾರುವೆ

ನಾರು ತನ್ನನು ಸಲಹುವರು ಕಾಂ

ತಾರದೊಳಗಾನೊಬ್ಬ ನಾದೆನೆ ಶಿವ ಶಿವಾ ಯೆಂದ || ೩೪

* ತಿರಿನೆಯ ಪದ್ಯದಿಂದ ಅರುಪದ್ಯಗಳು ಕ, ಗ, ಝ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ.

ಎಲ್ಲಿ ಗರಳವ ಕುಡಿವೆನೋ ತಾ
 ನೆಲ್ಲಿ ಸುರಗಿಯನೊಡ್ಡಿ ಬೀಡೆ ವನೊ
 ಯೆಲ್ಲಿ ನೂಕುವೆನೀತನುವ ಯಿದನೆಂತು ಕಳಚುವೆನು |
 ಪುಲ್ಲನಾಭನ ಕೃಪೆಗೆ ಬಾಹಿರ
 ನಲ್ಲದೊಡೆ ಕೃಪೆದೋಷನೇ ತಮ
 ಗಿಲ್ಲಿ ಕಡೆಯಾಯ್ತು ಡವಿಯೊಳಗೆಂದೆನುತ ಹಲುಬಿದನು || ೩೫

ಆವಜನ್ಮದ ದುರಿತಫಲನಿಂ
 ದೀವಿಸತ್ತಿಗೆ ಸೇರಿಸಿತು ಮು
 ನ್ನಾವನೋಂಪಿಯನರೆಯನೋಂತೆನೊ ಯಿಲ್ಲದಿರೆ ತನ್ನ |
 ಜೀವಸಖರುಗಳಿಗೆ ಮರಣವೆ
 ತೀವಿ ತಾ ಕಣಾ ಷಿ ಕಂಡಿ
 ನ್ನಾವಬಾಳಕೆಗೊಡಲ ಹಿಡಿದವೆನುತ ಹೊರಳಿದನು || ೩೬

ತೊಪ್ಪಿದಿರೇ ತಮ್ಮದಿರ ತನ್ನನು
 ಮೆಪ್ಪಿದಿರೇ ಸುಕುಮಾರರಿರ ಮೈ
 ಮೆಪ್ಪಿದಿರೇ ತಾ ಮೊಡದವಗುಣದಖಿಳದಾಯಸವೆ |
 ನೆಪ್ಪಿಯ ತಾಳುತ ನಿಮ್ಮ ಮನ ಬೇ
 ಸಪ್ಪಿಕೆ ಯಾದುದೆ ಆವ ತೆರದಿಂ
 ದುಪ್ಪುವಪ್ರಾಣವ ತೊಪ್ಪಿದಿರೆಂದನು ದೆಸೆಗೆ ಬಾಯ್ವಿಡುತ || ೩೭

ಎಂದು ದೆಸೆದೆಸೆಗಳಿಗೆ ಬಾಯ್ವಿಡು
 ತಂದು ನಾನಾತೆರದಿ ನಿಜಗುಣ
 ವೃಂದವನು ಹಲುಬಿದನು ತಮ್ಮದಿರಿರವನೀಕ್ಷಿಸುತ |
 ಕಂದರಿವರನು ಕಾಣೆನೇ ಹಾ
 ಯೆಂದು ಡಗೆಯವಗಡಿಸಲಾಕ್ಷಣ
 ನಿಂದು ನೋಡಿದ ಕೊಳನ ಜಲವನು ಭೂಪನಪವಚ್ಚಿದು || ೩೮

ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ಧರ್ಮರಾಯನ ಪ್ರಯತ್ನ,
 ಹೋಗಲಿನ್ನೀ ನೀರುಗುಡಿವೆ
 ರಾಗಹೋಗಿಹಿಸುವೆನೆನುತ ಡಗಿ
 ತಾಗಿದವನಿಪನಿಟಿದು ಹೊಕ್ಕನು ವಿಷಸರೋವರವೆ |
 ಬಾಗಿ ಮೊಗದನು ಜಲವನಭ್ರಮೊ
 ಳಾಗಲಾದುದು ರಭಸವೆಲೆ ಸಕ
 ಲಾಗಮಜ್ಜ ಮಹೀಶ ಕೇಳೆಂದುದು ನಭೋನಿನದ ||

೩೯

ಅನುಜರವೀಕಿಗಳು ಪರಿಣತ
 ತನದಲಧಿಕನು ನೀ ನಿಧಾನಿಸಿ
 ತನಗೆ ಮಾಯುತ ರವನಿತ್ತು ನಿರಂತರಾಯದಲಿ |
 ತನುವಿಗಾಪ್ಯಾಯನವೆ ಮೊಡುವು
 ದೆನಲು ಸೈರಿಸಿ ಡಗಿಯ ನೋಡದೆ
 ಘನಪಥದ ನುಡಿಯಾರದಂದವನೀಶನಾಲಿಸಿದ ||

೪೦

ಬಿಸುಟನುದಕವನಾನುಡಿಯನಾ
 ಲಿಸಿದನಾರೈ ನೀನು ನಿನಗಾ
 ಗಸದಲಿರವೇನಸುರನೋ ಕಿನ್ನರನೊ ನಿರ್ಜರನೊ |
 ಉಸುರೆನಲು ತಾಂ ಯಜ್ಞನೀಸಾ
 ರಸವು ನನ್ನದು ನಿನ್ನ ತಮ್ಮಡಿ
 ರಸುವೆನೆಳದನಾನು ಕೇಳೈ ಧರ್ಮಸುತ ಯೆಂದ ||

೪೧

ಬಾಲಕರು ನೀವೆನ್ನ ಮಾತನು
 ಕೇಳಿ ಯುದಕವ ಕುಡಿವುದೆನೆ ಭೂ
 ಪಾಲ ನಿನ್ನ ವರೆನ್ನ ಮಾತನು ಕೇಳಿ ಮನ್ನಿಸದೆ |
 ಯಜ್ಞನು ಹೇಳಿದುದು.

ಮೇಲುಗಾಣದೆ ನೀರಗುಡಿದು ವಿ
 ಟಾಳಿಸಿದರಿದೆನ್ನ ಮಾತನು
 ಕೇಳಿ ನೀನುತ್ತರವೆ ರಚಿಸೆಲೆ ರಾಯ ನೀನೆಂದ ||

೪೨

* ಆವುದೈನಿನ್ನ ಋತ ನಿನಗಾ

ನಾವ ಪರಿಯಿಂದುಸುರ್ವೆ ನೀನದ

ನೋವಿ ಬೆಸಗೊಳಲಿನಿತ ಕೇಳುವೆನೆನಲು ಗುಪ್ಯಕನು |

ನೀವು ಕರ ಧರ್ಮಜ್ಞ ರೆಂಬಭಿ

ಭಾವಿಗಳು ಗಡ ಧರ್ಮಕಥನವೆ

ನೋವಿ ರಚನೆಯ ರಚಿಸುವುದು ಯೆನೆ ನೃಪತಿಯಂತೆಂದ || ೪೩

ಧರ್ಮರಾಯನ ವಾಕ್ಯ.

ಧರ್ಮವೆಂಬುದನುಸುರಬಹುದೇ

ಧರ್ಮವಾರಿಗೆ ಗೋಚರವು ತ

ಧರ್ಮಸಾರವನೆಯೆನಾರೀವರ್ತಮಾನದಲಿ |

ಧರ್ಮವೆಂದಿದನುಪುನು ತಾ

ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಸೊಗಸಿದೊಡಮದ

ನೆಮ್ಮ ಕೇಳಲೆ ಖಚರ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ನೃಪತಿಗಿಂತೆಂದ || ೪೪

ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಧರ್ಮರಾಯನ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳು.

ಜಲನಿಧಿಗೆ ಸರಿ ಸರಸಿಯಾವುದು

ನೆಲಕ್ಕೆ ಹಿತವನೆದಾರು ಮೃತ್ಯು

ವಳಿಗೆ ಮಾತೆಯದಾರು ಸೂರ್ಯಪ್ರಭೆಗೆ ಸರಿಯೇನು |

ತಿಳುಹು ಧರ್ಮಜ ಸಕಲಧರ್ಮ

ವಳೆಯ ಸಾರವನೆನಲು ಯಕ್ಷನ

ಬಲುಮೆಗವನೀಪಾಲನತಿಪರಿತೋಷದಲಿ ನುಡಿದ || ೪೫

ಗಗನವಬುಧಿಗೆ ಸರಿ ಸರೋವರ

ಜಗಕ್ಕೆ ಹಿತವನು ಶಕ್ರ ಮೃತ್ಯು

ಳಗಳ ಮಾತಾರೂಪುಗೋವುಗಳಿದು ನಿದಾನ ಕಣ |

ಬಗೆಯಲ್ಲದ ಸತ್ಯವೆಂಬುದು

* 43 -44ನೆಯ ಪದ್ಯಗಳು ಕ, ಗ, ಝ, ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿವೆ.

ಗಗನಮುಣಿಗಿಣಿ ಯೆನಲು ಚಿತ್ತಕೆ
ಸೊಗಸಿ ತಲೆದೂಗಿದನು ಮಗುಟೆಂತೆಂದನಾಖಚರ || ೪೬

ನಯವಿದನೆ ಕೇಳಾವನೈ ಹ್ಲ
ತ್ರಿಯನು ವಿಪ್ರನೊಳಾವನೈ ಶ್ರೋ
ತ್ರಿಯನು ಸುಜನರೊಳಾವನೈ ಮಹಪುರುಷನೆಂಬುವನು |
ನಿಯತಧೀರನದಾರು ದೇವ
ಪ್ರಿಯನದಾವನು ಕಠಿನಕಷ್ಟ
ಶ್ರಯನದಾವನು ಧರ್ಮಸುತ ಹೇಚೆಂದನಾಖಚರ || ೪೭

ಧೃತಿಯುತ ಹ್ಲತ್ರಿಯನು ವೇದ
ವ್ರತೆಯುತ ಶ್ರೋತ್ರಿಯನಹಿಂಸಾ
ರತನು ಮಹಪುರುಷನು ಸುಧೀರನು ಸಾಧುಸೇವಕನು |
ಸತತ ಪರರುಪಕಾರಿ ದೇವ
ಪ್ರತತಿವಲ್ಲಭ ಪರರ ಗುಣದು
ನ್ನತಿಯ ಸೈರಿಸದವನೆ ಕಷ್ಟನು ಯಹ್ನ ಕೇಳೆಂದ || ೪೮

ನಿಂದ್ಯನಾವನು ಲೋಕದೊಳಗಭಿ
ವಂದ್ಯನಾವನು ಜೀವವಿರೆ ಮೃತ
ನೆಂದೊಡಾವನು ದೇಶ ಕಳವಹುದಾವತೆರದಿಂದ |
ಸಂದ ಯಜ್ಞ ವದೆಂತು ಕೆಡುವುದು
ತಂದೆ ಹೇಚೆನೆ ಧರ್ಮಸುತ ಸಾ
ನಂದದಿಂದವೆ ಕಾಣಿಸಿದನಾ ಖಚರಗುತ್ತರವೆ || ೪೯

ಕೇಳು ಪರನಿಂದಕನೆ ನಿಂದ್ಯನು
ಹೇಟಲೇಂ ಪರಹಿತನೆ ವಂದ್ಯನು
ಹೇಟದಿಚ್ಛೆಗೆ ನಡೆವ ನೃಪತಿಗೆ ಕೆಡುವುದಾದೇಶ ¹ |
ಕೇಳು ನಡೆವೊನೇ ದರಿದ್ರನು

¹ ನೃಪನಿಂದಚಿವುದಾದೇಶ, ಚ.

ಸಾಲದೊಣಿಸಿದ ದಕ್ಷಿಣೆಯ ಯ

ಜ್ಞಾಳ ನಿಷ್ಫಲವೆಂದು ನುಡಿದನು ರಾಯಕೌಂತೇಯ ||

೫೦

ನರಕಿ ಯಾವನು ಸುಜನರಲಿ ಬಾ

ಹಿರನದಾವನು ಲೋಕವಜಿಯಲು

ಹರಣವಿರೆ ಹೊಂದಿದನದಾವನು ಭೂಮಿಪಾಲರಲಿ |

ಮರುಳನಾವನು ಮೂನಭಂಗದಿ

ಭರಿತನಾವನು ಹೇಳು ಧರ್ಮಜ

ಸರಸಿಯಲಿ ಬಳೆಕುದಕವನು ಕುಡಿ ಯೆಂದನಾಶುಚರ ||

೫೧

ಕೊಳದ ಮಧ್ಯದಿ ಧರ್ಮನಂದನ

ತಿಳುಹುತ್ತಿದನು ಧರ್ಮತತ್ವವೆ

ಬೀಲಿದನು ಬಿರುತಡಿಯಲೇ ಕೌರವನ ಕೃತ್ತಿಮದ |

ಬಲುಬಿರಿವಘನಭೂತ ಬಂದುದು

ನೆಲೆಯ ಧರ್ಮಜನಾಗ ಕಂಡುದು

ಎಲೆ ಮಹಾದೇವನುತ ಮುಖಿದುದು ಹಸ್ತಿನಾಪುರಿಗೆ ||

೫೨

ಎನೆ ಕೃತಘ್ನನೆ ನರಕಿ ವಿದ್ಯಾ

ಧನಮದಾಂಧನೆ ಬಾಹಿರನು ಹೊ

ಕೃನುವರವೆ ಹಿಂಗುವ ಮಹೀಪತಿ ಜೀವವಿರೆ ಮೃತನು |

ವಿನೂತಗುರುವಜಿಯದನೆ ಮರುಳಂ

ಗನೆಯರಲಿ ವಿಶ್ವಾಸಪರನೇ

ಜನವಜಿಯಲಭಿಮಾನಹೀನನು ಯಕ್ಷ ಕೇಳೆಂದ ||

೫೩

ಬಲಿದನೊಡಲನು ಧರ್ಮಸಂಗತಿ

ಗಳ ಸುಸಂವಾದದಲಿ ನಿಜತನು

ಪುಳಕ ಗಬ್ಬರಿಸಿದುದು ಸಲೆ ನೀಗಿದುವು ದುಷ್ಕೃತವೆ |

ಎಲೆ ಮಹೀಪತಿ ಮೊಚ್ಚಿದನು ಬೇ

ಡಚಿದ ತಮ್ಹಂದಿರಲಿ ವೊಬ್ಬನ
ತಲೆಯ ಬದುಕಿಸಿ ಕೊಡುವೆನೆನೆ ಯಮತನುಜನಂತೆಂದ || ೫೬

ಅಸುವನಿತ್ತೈ ಯಹ್ವಪತಿ ಜೀ
ವಿಸಲಿ ನಕುಲನು ಧನ್ಯ ತಾನೆನೆ
ನಸುನಗುತ ಚೇತರಿಸಿ ಮೈಮುಖದಿದ್ದ ನಾನಕುಲ |
ನಿಶಿತಮತಿ ಮೆಚ್ಚಿದೆನು ಮಗುಚಿ
ನ್ನ ಸುವನೊಬ್ಬಂಗಿತ್ತೆನೆನೆ ಜೀ
ವಿಸಲಿ ಸಹದೇವಾಂಕನೆಂದನು ಧರ್ಮನಂದನನು || ೫೭

ಜನಪ ನಿನ್ನ ಳಾಪವೆನ್ನೆಯ
ಮನಕೆ ವಿಸ್ತಯವಾಯ್ತು ಭೀಮಾ
ಜ್ಞಾನರು ನಿನ್ನೊಡಹುಟ್ಟಿದರು ನೀನವರಿಗತಿಹಿತನು |
ಅನುಜರವರಿರಲೇಕೆ ಮಾದ್ರಿಯ
ತನುಜರೇಚ್ಚರ ಬಯಸಿದೈ ಹೇ
ತೆನಲು ನಸುನಗೆ ಮೊಳೆಯೆ ನುಡಿದನು ಧರ್ಮನಂದನನು || ೫೮

ಸಾವು ಬೊಪ್ಪಂಗಾಗೆ ಮಾದ್ರೀ
ದೇವಿ ತನ್ನನು ಕರೆದು ಶಿಶುಗಳ
ನೋವುಕೇಡಿದು ನಿನ್ನದಾರೈದಿವರ ಸಲಹುವದು |
ಭಾವಭೇದವನಣುವ ಬಗೆಯದೆ
ಕಾನ್ರದೈ ಯೆಲೆ ಮಗನೆ ಬೆಸಸಿದ
ಳಾವಪರಿಯಲಿ ಮಜಿವೆನ್ನೈ ಮಾದ್ರೀಕುಮಾರಕರ || ೫೯

ಎನಲು ಮೆಚ್ಚಿದನಚಿದ ಭೀಮಾ
ಜ್ಞಾನರ ಹರಣವನಿತ್ತು ನಿಜನಂ
ದನನನಪ್ಪಿದನೊಲವು ಮಿಗೆ ಯಮರಾಜನೈತಂದು |
ತನುಜ ಸಾಕಿನ್ನಾಯ್ತು ನಿಮಗೀ
ವನನಿವಾಸವು ಬೀಳುಕೊಡಿ ಮುನಿ
ಜನವ ನಿನ್ನ ಜ್ಞಾತವಾಸಕೆ ಮನವ ಮೊಡೆಂದ || ೬೦

ಆ ಭೂತವು ಕನಕನನ್ನು ತಿರುಚೋಗುವಿಕೆ.

ಆ ಸಮಯದಲಿ ಕನಕ ಹರಹಿಸಿ

ದಾಸುಹೋಮಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿ ವಡೆಯಿಸಿ

ಮಾಸಲಿನ ಪೂರ್ಣಾಹುತಿಯ ಕೊಡುನಾಮುಹೂರ್ತದಲಿ |

ಭಾಸುರದ ತೇಜಃಪ್ರಕಾಶದ

ಮಾಸಲತಿಯದ ಭೂತ ನಡೆತಂ

ದಾಸಗರ್ವನ ಕನಕನನು ತಿಂದಡಗಿತ್ತಗ್ನಿಯೊಳು ||

೫೯

ಬಳಿಕ ಯಮನು ಈ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಮಗಸಿಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿ

ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದುದು.

ಯಮನ ಬಚಿಕೊಲಿದೀಪ್ರಸಂಗದ

ಕ್ರಮವ ಕೃತ್ಯೆಯ ಹದನನೆಲ್ಲಾ

ಯಮತನೊಜಂಗಜುಹೆ ತದ್ವೃತ್ತಾಂತಸಂಗತಿಯ |

ಕಮಲನಾಭನ ಕರುಣದಳತೆಯ

ಕ್ರಮವನುಹಿಸಿ ಬಚಿಕ ಮುಂದಣ

ವಿಮಲದಜ್ಞಾತಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿ ಹರಹಿದನು ಮಗನ ||

೬೦

ನೀವು ಪಾಂಡವರೆಂದು ನಿಮ್ಮನ

ದಾವ ಮಾನವರಣಿಯದಿರಲಿ ಮ

ಹಾವಿಭವದಲಿ ಬೆಳಗುವುದು ಬಚಿಕವನಿಮಂಡಲವ |

ದೈವಬಲ ನಿಮಗುಂಟು ಮೇಣ

ನ್ನಾವುದರಿದಲ್ಲೆಂದು ತನುಜನ

ನೋವಿ ಮನ್ನಿಸಿ ಬೀಜುಕೊಟ್ಟನು ಪಾಂಡುನಂದನರ ||

೬೧

ಅರಣಿಯನು ತಂದಿತ್ತು ಧರಣೀ

ಸುರನ ಮನ್ನಿಸಿ ಕಳುಹಿ ಮುನಿಗಳ ¹

ಕರೆಸಿ ಧೌಮ್ಯಾದಿಗಳಿಗೀಹದನಜುಹಿ ಬಳಕಿನಲಿ ² |

1 ಮುನಿಗಳನು ಭೂ, ಚ

2 ಸುರರ ಸಚಿವರ ಪರಿಕರರ ಧೌಮ್ಯಾದಿಮಂತ್ರಿಗಳ, ಚ.

ವರಸುಭದ್ರಾಸೂನುಪಾಂಚಾ

ಲರನು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಮೊದಲಾ

ಗಿರೆ ನಿಜಾಪ್ತರನವರವರ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿದನು ||

೬೦

* ಹರಿನಮೋ ಜಯ ಭಕ್ತರಘಸಂ

ಹರ ನಮೋ ಜಯ ಸಕಲಭುವನೇ

ಶ್ವರ ನಮೋ ಜಯ ಕೃಷ್ಣ ಕೇಶವ ವಿಷ್ಣು ವಾಮನನೇ |

ಪರಮಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕ ಜಯ ಗುಣ

ಭರಿತ ನಿರ್ಮಲರೂಪ ಜಯ ಜಯ

ಕರುಣಿ ರಕ್ಷಿಸು ರಾಯ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣ ||

೬೨

ಅಂದು ಭೂಪತಿ ನೆರೆದಪರಿಜನ

ವೈಂದವನು ಸಂತಪಿಸಿ ನೀವು ಮನ

ಬಂದ ಶಾಂತನಲಿಹುದು ವೆಮ್ಮ ಜಾ ತಹೋಹನಕಾ |

ಎಂದು ಕಳುಹಿಸಿ ಅನುಜರೊಡನಾ

ಯಿಂದುಮುಖಿ ಸಹಗಮಿಸಿದನು ನಲ

ವಿಂದ ನೆನೆವುತ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಶಿರಿಪದವೆ ||

೬೪

೩

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಚಿಂತ್ಯಘುಹಿಮಗದಗು ವೀರನಾರಾಯಣ ಚರಣಾರವಿಂದ

ಮಕರಂದವಃಧುಪಾನ ಪುಷ್ಪವಚಸ್ಪ ಟ್ಪದೀನಿಕಾಯ ಶ್ರೀಮತ್

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸಯೋಗೀಂದ್ರವಿರಚಿತವ್ಯ

ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತಕಥಾ ಮಂಜರಿಯೊಳ್

ಅರಣ್ಯಪರ್ವ ಮುಗಿದುದು.

* ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ.

೩ ತಾಯಿತಂದೆಯು ನೀನೆ ಸರ್ವಾರಿ | ಗೀಯಸತ್ತು ಜಗತ್ತು ನಿನ್ನಲಿ

ಮಾಯೆಯಿಂ ತೋರುವುದು ನಿನ್ನನು ತಿಳಿಯಲಡಗುವುದು | ಮಾಯಿ ನೀ

ಸವಿಣೀಪಮಿಥೈಯು ||

ಮಾಯೆಯುತಿದದ್ಯುತ ಸತ್ಯವು || ರಾಯಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನೆ ಪೆರ-

ತಿಲ್ಲ || ಇದು ಮುದ್ರಿತವಾದ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇರುವುದರಿಂದ

ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಿಲ್ಲ.